

Informace o regionech, městech a obcích

České Budějovice, 30. září 2009

Kód publikace: 311361-09

Č. j.: 326/2009 - 7107

POSTAVENÍ VENKOVA V JIHOČESKÉM KRAJI

Zpracoval: ČSÚ, oddělení regionálních analýz a informačních služeb České Budějovice.

Vedoucí oddělení: Ing. Jiří Kotek

Informační služby: tel.: 386 718 440, e-mail: infoserviscb@czso.cz

Kontaktní zaměstnanec: Ing.Petr Holenda, tel.: 386 718 593 e-mail: petr.holenda@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: **www.czso.cz**

Údaje o Jihočeském kraji naleznete také na Internetu: **www.cbudejovice.czso.cz**

Autoři publikace děkují osloveným zaměstnancům výzkumných ústavů, vysokých škol, krajských úřadů a dalších institucí za cenné náměty a připomínky, které využili jak při vymezení jednotlivých variant venkova, tak při zpracování samotné analýzy.

ISBN: 978-80-250-1935-1

© Český statistický úřad, České Budějovice, 2009

ÚVOD

Předkládaná publikace **Postavení venkova v Jihočeském kraji** navazuje na úvodní studii z roku 2007, kterou vydalo pracoviště Českého statistického úřadu v Českých Budějovicích pod názvem **Rozvoj venkova v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2006** a na studii **Varianty vymezení VENKOVA a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006**, vydanou Českým statistickým úřadem v září loňského roku. Obě dříve vydané publikace se zaměřily zejména na hledání vhodné varianty pro vymezení venkova, výběr ukazatelů pro hodnocení rozdílů mezi městským a venkovským prostorem. Jejich záměrem rovněž bylo vyvolat diskusi za účasti odborníků z řad uživatelů statistických dat, především z vysokých škol, vědeckých ústavů a dalších státních institucí o systému kritérií pro vymezení venkovského prostoru. Do diskuse se zapojili i pracovníci krajských úřadů a některých dalších institucí na regionální úrovni.

Cílem této publikace je ukázat, jaký je venkov v Jihočeském kraji. Zda se při zvoleném vymezení jeví homogenní, či byly zjištěny významné rozdíly mezi venkovskými obcemi v bezprostřední blízkosti velkých měst a obcemi vzdálenými. Pozornost byla věnována také tomu, zda se ve statistických datech projevují rozdíly mezi městským a venkovským prostorem a mezi venkovskými obcemi v různých oblastech kraje (např. zda se liší venkovský prostor v oblasti Šumavy od venkovského prostoru v Českobudějovické pánvi).

Jako **referenční období** byly pro potřeby této analýzy zvoleny roky 2001 až 2008, v některých případech však data za celý tento časový úsek nejsou k dispozici. Datovým zdrojem části významných ukazatelů je pouze Sčítání lidu, domů a bytů. To sice proběhlo již v roce 2001, ale jeho výsledky není možné nahradit novějšími daty, neboť jiný zdroj neexistuje. Vzhledem k faktu, že jde o první rozsáhlejší studii ČSÚ zabývající se venkovem v kraji a také k omezenému množství srovnatelných časových řad (především za ekonomické a environmentální prostředí), věnovali autoři prioritně pozornost analýze současného stavu, vývojové tendence jsou stručně naznačeny jen ve vybraných oblastech (populační vývoj, trh práce). Pro hlubší zachycení vývoje venkova se otevírá prostor po zpracování výsledků blížícího se populačního a bytového cenzu, který se bude konat zřejmě koncem měsíce března 2011 a první výsledky budou k dispozici na podzim téhož roku.

Autoři odpovídají na **základní otázky**:

1. Jak významnou roli v kraji zaujímá venkovský prostor, jaké jsou hlavní rozdíly mezi městským a venkovským prostorem kraje?
2. Existují uvnitř venkovského prostoru kraje významné regionální rozdíly?
3. Co je charakteristické pro zemědělství a lesnictví v kraji?
4. Jaké ukazatele má k dispozici statistika pro porovnání rozdílů mezi městským a venkovským prostorem?

Úvodní kapitola stručně seznamuje s problematikou vymezení venkova v obecné rovině (strategické dokumenty na národní a regionální úrovni) i s konkrétním vymezením použitým v této publikaci.

Ve druhé kapitole je největší prostor věnován tomu, jak se v jednotlivých okruzích statistických ukazatelů liší venkovský a městský prostor, který je členěn podle okresů a správních obvodů pověřených obecních úřadů. Pro posouzení postavení venkova v Jihočeském kraji v celostátním kontextu byla do publikace zařazena samostatná kapitola věnovaná mezikrajskému srovnání, kde byl venkov v zájmu srovnatelnosti jednotlivých krajů vymezen jednotně pro všechny kraje. Toto vymezení se poněkud liší od kapitoly věnované venkovu v rámci kraje.

Součástí publikace je též kapitola věnovaná zemědělství a lesnictví, neboť tato odvětví jsou koncentrována do venkovského prostoru. Pro jejich zpracování byla využita především data ze Strukturálního šetření v zemědělství 2007, která byla doplněna údaji ze standardních statistických zjišťování.

Závěr publikace tvoří přehled statistických ukazatelů, které má ČSÚ k dispozici až do úrovně obcí a lze z nich agregovat libovolná území. Celá analýza je doplněna grafy a kartogramy souvisejícími s danou problematikou.

Obdobná analýza byla zpracována i v ostatních krajích České republiky (s výjimkou Hlavního města Prahy). Na přípravě publikace pracovníci oddělení regionálních analýz a informačních služeb v jednotlivých krajích spolupracovali s partnerskými pracovišti v ústředí ČSÚ – Odborem statistiky zemědělství, lesnictví a životního prostředí a Odborem veřejných databází.

Vedle tištěné formy a CD-ROM naleznete naše publikace na internetových stránkách:

www.cbudejovice.czso.cz

Reprodukce výňatků z této publikace lze pořizovat pokud je uveden jejich zdroj s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Postavení venkova v Jihočeském kraji“ a původu statistických dat v ní otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou definitivní.

OBSAH

Úvod.....	3
Seznam tabulek.....	6
Seznam grafů.....	9
Seznam kartogramů.....	12
1. Vymezení venkova.....	13
1.1. Obecné poznatky k vymezení venkova.....	13
1.2. Vymezení venkova v národních dokumentech.....	14
1.3. Venkov a dokumenty na regionální úrovni.....	16
1.4. Výběr vhodné varianty pro vymezení venkova.....	16
1.5. Varianta použitá pro mezikrajské srovnání v kapitole 3.....	17
1.6. Varianta použitá pro hodnocení postavení venkova v Jihočeském kraji v kapitole 2.....	18
1.7. Činnost Spolku pro obnovu venkova Jihočeského kraje.....	18
2. Městský a venkovský prostor v Jihočeském kraji.....	19
2.1. Území, sídelní struktura, dostupnost.....	21
2.2. Obyvatelstvo.....	28
2.3. Ekonomika.....	39
2.4. Trh práce.....	48
2.5. Bydlení, bytová výstavba.....	62
2.6. Občanská a technická vybavenost.....	74
3. Mezikrajské srovnání městského a venkovského prostoru.....	85
3.1. Území, sídelní struktura, dostupnost.....	86
3.2. Obyvatelstvo.....	91
3.3. Ekonomika.....	96
3.4. Trh práce.....	102
3.5. Bydlení, bytová výstavba.....	110
3.6. Občanská a technická vybavenost.....	115
4. Vývoj zemědělství a lesnictví v Jihočeském kraji.....	127
4.1. Zemědělství.....	127
4.2. Lesnictví.....	150
4.3. Rybářství.....	159
Závěr.....	160
Příloha 1 Seznam ukazatelů ČSÚ k problematice venkova s daty dostupnými do úrovně obcí.....	165
Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji s zařazením do městského a venkovského prostoru.....	167
Příloha 3 Seznam správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem v Jihočeském kraji.....	180
Seznam použité literatury a informačních zdrojů.....	181

SEZNAM TABULEK

Tab. 2.0 Základní údaje o obcích Jihočeského kraje ve venkovském a městském prostoru k 31. 12. 2008	20
Tab. 2.1.1 Základní územní a sídelní charakteristiky k 31. 12. 2008	21
Tab. 2.1.2 Základní územní a sídelní charakteristiky venkovského prostoru k 31. 12. 2008	22
Tab. 2.1.3 Obce venkovského prostoru a jejich obyvatelé podle hustoty zalidnění	23
Tab. 2.1.4 Obce a obyvatelé venkovského prostoru SO ORP podle velikostních skupin	24
Tab. 2.1.5 Struktura půdního fondu a koeficient ekologické stability k 31. 12. 2008	25
Tab. 2.1.6 Podíl obyvatel v obcích podle časové dostupnosti sídla správního obvodu obce s rozšířenou působností a sídla kraje v roce 2008	26
Tab. 2.1.7 Nejkratší a nejdelší průměrná časová dostupnost obyvatel obcí venkovského prostoru od sídel kraje, okresu a obce s rozšířenou působností	27
Tab. 2.2.1 Vybrané ukazatele z oblasti demografie	28
Tab. 2.2.2 Podíl obyvatelstva venkovského a městského prostoru v letech 2000-2008	29
Tab. 2.2.3 Podíl mužů a žen venkovského a městského prostoru	30
Tab. 2.2.4 Pohyb obyvatelstva venkovského a městského prostoru v roce 2008	30
Tab. 2.2.5 Pohyb obyvatelstva venkovského a městského prostoru roce 2008	32
Tab. 2.2.6 Zemřelí v letech 2001 až 2008 (roční průměr)	34
Tab. 2.2.7 Příčiny úmrtí v letech 2001 až 2008 (roční průměr) – nejnižší a nejvyšší podíly	34
Tab. 2.2.8 Průměrný věk obyvatelstva k 31. 12. 2008	35
Tab. 2.2.9 Průměrný věk obyvatelstva venkovského prostoru	35
Tab. 2.2.10 Věková struktura obyvatelstva k 31. 12. 2008	36
Tab. 2.2.11 Věková struktura venkovského prostoru – nejnižší a nejvyšší podíly	36
Tab. 2.2.12 Index stárí a index ekonomického zatížení v roce 2001 a 2008	37
Tab. 2.2.13 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání k 1. 3. 2001	37
Tab. 2.2.14 Muži a ženy venkovského prostoru ve věku 15 a více let podle vzdělání	38
Tab. 2.2.15 Muži a ženy venkovského prostoru ve věku 15 a více let podle vzdělání – nejnižší a nejvyšší podíly	38
Tab. 2.3.1 Vybrané ekonomické ukazatele k 31.12. 2008	39
Tab. 2.3.2 Ekonomické změny v letech 2000 až 2008	40
Tab. 2.3.3 Odvětvová struktura ekonomiky k 31. 12. 2008	41
Tab. 2.3.4 Ekonomické subjekty podle právní formy k 31. 12. 2008	42
Tab. 2.3.5 Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců k 31. 12. 2008	43
Tab. 2.3.6 Vývoj kapacity hromadných ubytovacích zařízení v letech 2000 až 2008	44
Tab. 2.3.7 Veřejné rozpočty v roce 2008	46
Tab. 2.4.1 Vybrané ukazatele z oblasti trhu práce	48
Tab. 2.4.2 Ekonomická aktivita obyvatelstva Jihočeského kraje ve věku 15 a více let	49
Tab. 2.4.3 Základní ukazatele ekonomické aktivity obyvatelstva k 1. 3. 2001	50
Tab. 2.4.4 Míra ekonomické aktivity obyvatelstva venkovského prostoru podle pohlaví a věku	50
Tab. 2.4.5 Zaměstnané osoby podle sektoru ekonomické činnosti k 1. 3. 2001	52
Tab. 2.4.6 Nejvyšší a nejnižší podíly zaměstnaných ve venkovském prostoru podle sektorů NH	53
Tab. 2.4.7 Vyjíždka a dojíždka za zaměstnáním ve venkovském prostoru podle času na cestě	54
Tab. 2.4.8 Obsazená pracovní místa podle sektoru ekonomické činnosti k 1. 3. 2001	55

Tab. 2.4.9 Pracovní místa ve venkovském prostoru podle odvětví ekonomické činnosti k 1. 3. 2001	55
Tab. 2.4.10 Maximální a minimální podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let k 31.12. v letech 2000 až 2008 v obcích podle správních obvodů ORP	56
Tab. 2.4.11 Podíly uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let k 31. 12. 2008.....	58
Tab. 2.4.12 Míra nezaměstnanosti a vybrané skupiny uchazečů o zaměstnání k 31. 12. 2008.....	59
Tab. 2.5.1 Vybrané ukazatele z oblasti bydlení a bytové výstavby.....	62
Tab. 2.5.2 Trvale obydlené domy a struktura domovního fondu.....	63
Tab. 2.5.3 Podíl obyvatel bydlících v rodinných domech; trvale obydlené domy a neobydlené domy na tisíc obyvatel	65
Tab. 2.5.4 Trvale obydlené byty a jejich struktura	65
Tab. 2.5.5 Neobydlené byty na tisíc obyvatel a struktura neobydlených bytů v roce 2001	67
Tab. 2.5.6 Stáří domovního fondu a trvale obydlené byty podle období výstavby (rekonstrukce) domu v roce 2001	67
Tab. 2.5.7 Trvale obydlené byty s ústředním a etážovým topením, byty podle druhu energie používané k vytápění, podíl bytů napojených na kanalizaci v roce 2001.....	69
Tab. 2.5.8 Charakteristiky úrovně bydlení trvale obydlených bytů v roce 2001	70
Tab. 2.5.9 Dokončené byty podle druhu stavby v letech 2001 až 2008.....	71
Tab. 2.5.10 Intenzita dokončování bytové výstavby v letech 2001 - 2008.....	72
Tab. 2.5.11 Průměrná obytná a užitková plocha bytů dokončených v letech 2001 – 2008.....	73
Tab. 2.6.1 Vybrané ukazatele z oblasti občanské a technické vybavenosti za rok 2006 (2007).....	74
Tab. 2.6.2 Vybrané ukazatele z oblasti školství za školní rok 2006/2007	75
Tab. 2.6.3 Vybrané ukazatele z oblasti zdravotnictví v roce 2007	76
Tab. 2.6.4 Vybrané ukazatele z oblasti sociálního zabezpečení	77
Tab. 2.6.5 Vybrané ukazatele z oblasti kultury a sportu.....	78
Tab. 2.6.6 Vybrané ukazatele z oblasti technické vybavenosti v roce 2006 (2007)	79
Tab. 3.1.1 Základní územní a sídelní charakteristiky k 31. 12. 2008	86
Tab. 3.1.2 Obce venkovského prostoru podle počtu obyvatel k 31. 12. 2008	87
Tab. 3.1.3 Obce podle hustoty zalidnění k 31. 12. 2008.....	88
Tab. 3.1.4 Struktura půdního fondu a koeficient ekologické stability k 31. 12. 2008	89
Tab. 3.1.5 Časová dostupnost sídla správního obvodu obce s rozšířenou působností a sídla kraje v roce 2008	90
Tab. 3.2.1 Obyvatelstvo podle věku k 31. 12. 2008	91
Tab. 3.2.2 Porodnost a potratovost v letech 2001 až 2008 (roční průměr).....	92
Tab. 3.2.3 Úmrtnost v letech 2001 až 2008 (roční průměr).....	93
Tab. 3.2.4 Pohyb obyvatelstva v letech 2001 až 2008 (roční průměr).....	94
Tab. 3.2.5 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání k 1. 3. 2001	95
Tab. 3.3.1 Vybrané ekonomické ukazatele	96
Tab. 3.3.2 Změny v počtu ekonomických subjektů v letech 2001 až 2008.....	97
Tab. 3.3.3 Odvětvová struktura aktivních subjektů podle RES k 31. 12. 2008	98
Tab. 3.3.4 Aktivní ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců k 31. 12. 2008.....	99
Tab. 3.3.5 Aktivní ekonomické subjekty podle právní formy k 31. 12. 2008	99
Tab. 3.3.6 Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v roce 2008	100
Tab. 3.3.7 Veřejné rozpočty v letech 2003 až 2008 (roční průměr).....	101

Tab. 3.4.1 Vybrané ukazatele z oblasti trhu práce	102
Tab. 3.4.2 Míra ekonomické aktivity obyvatelstva podle pohlaví a věku k 1. 3. 2001.....	103
Tab. 3.4.3 Zaměstnané osoby podle sektoru ekonomické činnosti k 1. 3. 2001.....	104
Tab. 3.4.4 Obsazená pracovní místa podle sektoru ekonomické činnosti k 1. 3. 2001	105
Tab. 3.4.5 Míra nezaměstnanosti a vybrané skupiny uchazečů o zaměstnání k 31. 12. 2008.....	107
Tab. 3.4.6 Vybrané skupiny uchazečů o zaměstnání k 31. 12. 2008.....	108
Tab. 3.5.1 Vybrané charakteristiky domovního a bytového fondu	110
Tab. 3.5.2 Domovní fond v letech 1991 a 2001	111
Tab. 3.5.3 Bytový fond v letech 1991 a 2001	112
Tab. 3.5.4 Trvale obydlené byty podle období výstavby domu k 1. 3. 2001	113
Tab. 3.5.5 Vybrané charakteristiky úrovně bydlení k 1. 3. 2001	113
Tab. 3.5.6 Dokončené byty v letech 2001 až 2008	114
Tab. 3.6.1 Občanská vybavenost obcí venkovského prostoru v roce 2000 a 2006 (2007)	115
Tab. 3.6.2 Technická vybavenost obcí venkovského prostoru v roce 2000 a 2006 (2007).....	117
Tab. 4.1.1 Produkce zemědělského odvětví v Jihočeském kraji v letech 2003 až 2007	127
Tab. 4.1.2 Produkce zemědělského odvětví v Jihočeském kraji za rok 2007.....	128
Tab. 4.1.3 Rostlinná produkce Jihočeského kraje v letech 2003 až 2007	129
Tab. 4.1.4 Rostlinná produkce Jihočeského kraje za rok 2007.....	129
Tab. 4.1.5 Živočišná produkce Jihočeského kraje v letech 2003 až 2007	130
Tab. 4.1.6 Živočišná produkce Jihočeského kraje za rok 2007	131
Tab. 4.1.7 Využití orné půdy v krajích ČR v roce 2007	132
Tab. 4.1.8 Využití orné půdy v okresech Jihočeského kraje v roce 2007	134
Tab. 4.1.9 Osevní plochy v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2008.....	135
Tab. 4.1.10 Hektarové výnosy v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2008.....	136
Tab. 4.1.11 Sklizeň v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2008.....	136
Tab. 4.1.12 Stavby hospodářských zvířat v krajích ČR k 30. 9. 2007.....	137
Tab. 4.1.13 Hospodářská zvířata v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007	139
Tab. 4.1.14 Stavby hospodářských zvířat k 1. dubnu*) v Jihočeském kraji v letech 2001 až 2008.....	140
Tab. 4.1.15 Živočišná výroba a užitkovost hospodářských zvířat v Jihočeském kraji v letech 2001 až 2008	141
Tab. 4.1.16 Počty hospodářských subjektů a obhospodařovaná půda v krajích ČR v roce 2007.....	141
Tab. 4.1.17 Převažující zaměření hospodářských subjektů v krajích ČR k 30. 9. 2007.....	142
Tab. 4.1.18 Obhospodařovaná půda fyzickými a právníckými osobami v okresech Jihočeského kraje v roce 2007	144
Tab. 4.1.19 Zemědělské podniky podle počtu pracovníků v krajích ČR k 30. 9. 2007	145
Tab. 4.1.20 Pracovníci v zemědělství podle věku v krajích ČR k 30. 9. 2007*).....	145
Tab. 4.1.21 Pracovníci v zemědělství podle věku v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007.....	146
Tab. 4.1.22 Podniky fyzických a právníckých osob podle určení produkce v krajích ČR v roce 2007	147
Tab. 4.1.23 Zemědělské stroje ve vlastnictví podniků v krajích ČR k 30. 9. 2007	148
Tab. 4.1.24 Stroje a zařízení ve vlastnictví podniků v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007	148
Tab. 4.2.1 Lesy v krajích České republiky podle dřevin	150
Tab. 4.2.2 Lesy v Jihočeském kraji podle skupin dřevin	151

Tab. 4.2.3 Lesy v kraji podle kategorií a subkategorií	152
Tab. 4.2.4 Věková skladba lesů v kraji v roce 2007	155
Tab. 4.2.5 Těžba dřeva v Jihočeském kraji	155
Tab. 4.2.6 Porostní zásoba dřeva v Jihočeském kraji	157

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Počet obyvatel v SO ORP Jihočeského kraje ve venkovském a městském prostoru (osoby)	19
Graf 2 Rozloha SO ORP Jihočeského kraje ve venkovském a městském prostoru (km ²)	19
Graf 3 Hustota zalidnění venkovského a městského prostoru v okresech k 31. 12. 2008	22
Graf 4 Struktura obcí a obyvatelstva venkovského prostoru SO ORP podle hustoty zalidnění	23
Graf 5 Struktura obcí a obyvatelstva venkovského prostoru SO ORP podle velikosti obcí	24
Graf 6 Vybrané druhy pozemků a koeficient ekologické stability venkovského prostoru v roce 2008	26
Graf 7 Obyvatelé obcí venkovského prostoru podle časové dostupnosti sídla správního obvodu obce s rozšířenou působností a sídla kraje v roce 2008	27
Graf 8 Podíl venkovského a městského obyvatelstva Jihočeského kraje v letech 2001 až 2008	29
Graf 9 Přirozený přírůstek v letech 2001 až 2008 (roční průměr)	31
Graf 10 Migrační saldo v Jihočeském kraji v letech 2001 až 2008	32
Graf 11 Živě narození na 1 000 obyvatel v letech 2001 až 2008	33
Graf 12 Podíl dětí narozených v manželství v roce 2008	33
Graf 13 Zemřelí na 1 000 obyvatel v letech 2001 až 2008 (roční průměr)	34
Graf 14 Průměrný věk v roce 2001 a 2008	35
Graf 15 Věková struktura obyvatelstva venkovského prostoru v roce 2008	36
Graf 16 Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním – venkovský a městský prostor k 1. 3. 2001	38
Graf 17 Růst celkového počtu subjektů v letech 2000 až 2008	41
Graf 18 Podíly jednotlivých sfér ve venkovském prostoru v roce 2008	42
Graf 19 Počet soukromých podnikatelů na 1000 obyvatel k 31. 12. 2008	43
Graf 20 Podíl mikropodniků (1 - 9 zaměstnanců) na celkovém počtu subjektů k 31.12.2008	44
Graf 21 Podíly jednotlivých druhů hromadných ubytovacích zařízení na celkovém počtu lůžek ve venkovském prostoru v roce 2008	45
Graf 22 Celkové příjmy obecních rozpočtů na 1 obyvatele (Kč)	46
Graf 23 Podíl daňových příjmů na příjmech celkem v roce 2008	47
Graf 24 Saldo příjmů a výdajů na 1 obyvatele v roce 2008 (Kč)	47
Graf 25 Obyvatelstvo venkovského prostoru podle ekonomické aktivity	49
Graf 26 Věková struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva venkovského prostoru SO ORP	51
Graf 27 Zaměstnané osoby venkovského prostoru na 1 000 obyvatel ve věku 15 – 64 let podle SO ORP ...	51
Graf 28 Zaměstnaní podle sektorů národního hospodářství v SO ORP k 1. 3. 2001	52
Graf 29 Denní vyjížďka za zaměstnáním z obcí venkovského a městského prostoru podle SO ORP	53
Graf 30 Denní vyjížďka za zaměstnáním z obcí venkovského prostoru SO ORP podle pohlaví	54
Graf 31 Obsazená pracovní místa v obcích venkovského prostoru podle pohlaví	56
Graf 32 Podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let (k 31. 12.)	57

Graf 33 Změny podílů uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let v letech 2000 až 2008.	57
Graf 34 Míra nezaměstnanosti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2008	59
Graf 35 Struktura uchazečů o zaměstnání venkovského prostoru SO ORP k 31. 12. 2008 podle věku	60
Graf 36 Podíly uchazečů o zaměstnání ve venkovském prostoru k 31. 12. 2008 podle délky evidence	60
Graf 37 Uchazeči o zaměstnání ve venkovském prostoru k 31. 12. 2008 podle dosaženého vzdělání	61
Graf 38 Podíl trvale obydlených rodinných domů a podíl obyvatel bydlících v rodinných domech ve venkovském a městském prostoru SO ORP v roce 2001	64
Graf 39 Podíl bytů v panelových domech na bytech celkem v roce 2001 (za trvale obydlené byty)	66
Graf 40 Trvale obydlené byty a neobydlené byty na tisíc obyvatel v roce 2001	66
Graf 41 Neobydlené byty podle důvodu neobydlenosti ve venkovském prostoru správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2001	67
Graf 42 Průměrné stáří trvale obydlených domů ve venkovském a městském prostoru v roce 2001	68
Graf 43 Trvale obydlené byty podle období výstavby (rekonstrukce) domu ve venkovském prostoru správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2001	68
Graf 44 Trvale obydlené byty podle druhu energie používané k vytápění bytu ve venkovském prostoru správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2001	69
Graf 45 Podíl trvale obydlených bytů podle technického vybavení v roce 2001	70
Graf 46 Průměrná plocha bytu v rodinném a bytovém domě v Jihočeském kraji v roce 2001	70
Graf 47 Byty dokončené ve venkovském a městském prostoru okresů Jihočeského kraje a byty dokončené v kraji v letech 2001 - 2008	71
Graf 48 Byty dokončené ve venkovském prostoru správních obvodů obcí s rozšířenou působností v přepočtu na tisíc obyvatel (roční průměr) v letech 2001 - 2008	72
Graf 49 Podíl dětí v obcích bez školy	76
Graf 50 Podíl obyvatel v obcích s ordinací praktického lékaře v roce 2007	77
Graf 51 Podíl obcí se zařízením lékařské péče	77
Graf 52 Počet obyvatel ve věku nad 65 let na 1 byt v domě s pečovatelskou službou v roce 2007	78
Graf 53 Podíl obyvatel v obcích s kulturním a sportovním zařízením v roce 2006	79
Graf 54 Podíl obyvatel v obcích s technickou vybaveností v roce 2006 (2007)	80
Graf 55 Obyvatelstvo venkovského prostoru podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2008	87
Graf 56 Struktura obcí podle kategorie hustoty zalidnění k 31. 12. 2008	88
Graf 57 Vybrané druhy pozemků a koeficient ekologické stability ve venkovském prostoru v roce 2008	89
Graf 58 Živě narození a z toho mimo manželství na 1 000 obyvatel v letech 2001 až 2008	92
Graf 59 Celkový přírůstek (úbytek) počtu obyvatel (rozdíl stavů k 31. 12. 2008 a k 1. 1. 2001)	94
Graf 60 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let s vysokoškolským vzděláním podle pohlaví k 1. 3. 2001	95
Graf 61 Podíl zpracovatelského průmyslu napojeného na primární sektor na celkovém počtu ekonomických subjektů k 31. 12. 2008	98
Graf 62 Podíl městského a venkovského prostoru na lůžkových kapacitách hromadných ubytovacích zařízení kraje v roce 2008	100
Graf 63 Nárůst daňových příjmů obecních rozpočtů na 1 obyvatele mezi roky 2003 a 2008	101
Graf 64 Zaměstnané osoby podle sektorů ekonomické činnosti k 1. 3. 2001	105
Graf 65 Podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let k 31. 12. 2008	106
Graf 66 Uchazeči o zaměstnání podle délky evidence na úřadech práce k 31. 12. 2008	108
Graf 67 Podíl trvale obydlených domů podle období výstavby v roce 2001	111
Graf 68 Neobydlené byty podle důvodu neobydlenosti v roce 2001	112

Graf 69 Podíl trvale obydlených domů se zavedeným plynem a připojením na veřejnou kanalizaci v roce 2001.....	114
Graf 70 Byty v domech s pečovatelskou službou na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2007	116
Graf 71 Podíl obcí ve venkovském prostoru s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod v roce 2000 a 2006.....	117
Graf 72 Podíl obcí se železniční zastávkou v roce 2006.....	118
Graf 73 Produkce zemědělského odvětví v krajích ČR v roce 2007 (předběžné údaje)	128
Graf 74 Vývoj složek živočišné produkce v Jihočeském kraji	130
Graf 75 Struktura osevních ploch v krajích České republiky v roce 2007	132
Graf 76 Využití obhospodařované orné půdy v Jihočeském kraji v roce 2007	133
Graf 77 Využití zemědělské půdy v okresech Jihočeského kraje v roce 2007	133
Graf 78 Sklizňové plochy obilovin v okresech Jihočeského kraje v roce 2007	134
Graf 79 Sklizňové plochy pícnin na orné půdě v okresech Jihočeského kraje v roce 2007	134
Graf 80 Osevní plochy vybraných plodin v Jihočeském kraji v letech 1995 - 2008	135
Graf 81 Hektarové výnosy vybraných plodin v Jihočeském kraji v letech 1995 až 2008.....	136
Graf 82 Intenzita chovu zvířat v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007	139
Graf 83 Intenzita chovu zvířat v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2008.....	140
Graf 84 Obhospodařovaná zemědělská půda podle právní formy zemědělských podniků v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007.....	143
Graf 85 Výměra obhospodařované zemědělské půdy na 1 podnik podle právních forem v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007.....	144
Graf 86 Zemědělské vzdělání vedoucího pracovníka v zemědělských podnicích v Jihočeském kraji v roce 2007.....	147
Graf 87 Zemědělské stroje v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007.....	149
Graf 88 Zemědělské podniky poskytující a využívající zemědělské služby v Jihočeském kraji v roce 2007	149
Graf 89 Struktura lesů Jihočeského kraje podle dřevin v roce 2007	151
Graf 90 Plošné zastoupení jehličnatých a listnatých dřevin podle věkových stupňů v kraji - rok 2007	154
Graf 91 Vývoj míry defoliace jehličnatých porostů starších 60 let (třída 2až 4) v kraji.....	158

SEZNAM KARTOGRAMŮ

1. Typologie prostorů pro klasifikaci venkovských obcí.....	15
2. Vymezení venkovského a městského prostoru v Jihočeském kraji	81
3. Hustota zalidnění v obcích Jihočeského kraje k 31. 12. 2008	81
4. Podíl zemědělské půdy na katastrálním území obcí Jihočeského kraje k 31. 12. 2008	82
5. Změna počtu obyvatel v obcích Jihočeského kraje mezi roky 2000 a 2008	82
6. Index stáří v obcích Jihočeského kraje k 31. 12. 2008.....	83
7. Míra ekonomické aktivity v obcích Jihočeského kraje k 1. 3. 2001 (SLDB).....	83
8. Míra nezaměstnanosti v obcích Jihočeského kraje k 31. 12. 2008.....	84
9. Dokončené byty v obcích Jihočeského kraje v letech 2001 až 2008	84
10. Podíl obyvatel venkovského prostoru ve správních obvodech ORP k 31. 12. 2008.....	85
11. Vymezení venkovského a městského prostoru v České republice	119
12. Hustota zalidnění v obcích venkovského prostoru k 31. 12. 2008	120
13. Podíl zemědělské půdy na katastrálním území obcí venkovského prostoru k 31. 12. 2008.....	121
14. Změna počtu obyvatel v obcích venkovského prostoru mezi roky 2000 a 2008.....	122
15. Index stáří v obcích venkovského prostoru k 31. 12. 2008	123
16. Míra ekonomické aktivity v obcích venkovského prostoru k 1. 3. 2001 (SLDB)	124
17. Míra nezaměstnanosti v obcích venkovského prostoru k 31. 12. 2008	125
18. Dokončené byty v obcích venkovského prostoru v letech 2001 až 2008.....	126
19. Podíl orné půdy na zemědělské a struktura osevních ploch v krajích ČR v roce 2007	131
20. Intenzita chovu skotu v okresech ČR k 30. 9. 2007	138
21. Intenzita chovu prasat v okresech ČR k 30. 9. 2007	138
22. Průměrná velikost zemědělských podniků podle právní formy v krajích ČR v roce 2007.....	143
23. Obhospodařovaná orná půda na 1 plně zaměstnaného pracovníka v zemědělství (AWU) a podíl najaté orné půdy v krajích ČR v roce 2007.....	146
24. Podíl hospodářských lesů na celkové ploše lesů podle správních obvodů ORP v České Republice v roce 2007	153
25. Evidované poškození porostů větrem, sněhem a námrazou	156
26. Evidované kůrovcové dříví ve smrkových porostech	156

1. Vymezení venkova

1.1. Obecné poznatky k vymezení venkova

Problematika venkova vchází do popředí zájmu od chvíle, kdy došlo k prudkému růstu měst v důsledku průmyslového rozvoje. Součástí změn, které s sebou přináší industrializace a následná místy až živelná urbanizace, je i mnohem zřetelnější rozdíl mezi venkovem a městem. I přes to, že dichotomie pojmů „město“ a „venkov“ zde jasně existovala již od dob starověkých měst, až v období urbanizace se stává častým předmětem mnoha vědních oborů od sociologie přes geografii až po ekonomii či architekturu.

Cílem studií zmíněných vědních oborů není jen teoretické zkoumání těchto dvou odlišných prostředí, ale i praktické řešení logicky divergentního vývoje a často velmi značných sociálních, kulturních a ekonomických disparit mezi venkovem a městem. Studium těchto disparit i případnými snahami o jejich zmírnění se dnes zabývá značné množství institucí (veřejná správa, nadnárodní instituce, nevládní organizace i samotné obce).

Hned na počátku zkoumání venkova narážíme na zásadní a obtížně řešitelný problém: nalezení hranice mezi venkovem a městem. Navzdory zřetelnému vnímání odlišností neexistuje jasná hranice mezi tím, co je ještě město, a tím, co je již venkov; neexistuje totiž ani jednoznačná definice těchto dvou pojmů. Problémy při hledání hranice a definice venkova jsou znásobeny obrovskou variabilitou venkovského osídlení v území, kde se setkáváme s odlehlými osadami či dokonce samotami, klasickými vesnicemi či příměstskými obcemi, které jsou značně zasaženy suburbanizačními tendencemi. Samostatnou kategorií jsou malá městečka a městyse, které se často v mnoha ohledech daleko více podobají venkovu než městu. Charakter venkova je rozdílný i na úrovni jednotlivých regionů, kde se z mnoha důvodů (včetně historických) vyvinula často velmi odlišná venkovská osídlení se svým nezaměnitelným rázem. Například středočeský venkov je zcela odlišný od venkova slezského či jihomoravského.

K potížím při vymezování venkova přispívá i překrývání pojmu „venkovský“ region (prostor, území) s pojmy, jako jsou „periferní“ (okrajový, obvodový), „marginální“ (okrajový, mezní) nebo „rurální“ (venkovský, zemědělský, rolnický) region.

V současnosti neexistuje jednotná definice pojmu venkov. Jedinou všeobecně uznávanou mezinárodní definicí je vymezení OECD¹, které je založeno na podílu obyvatelstva, jež žije na území s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel/km². Podle této metodiky jsou venkovské oblasti definovány na dvou úrovních. Na úrovni lokální (tj. obce) je venkov definován jakožto sídla s hustotou menší než 150 obyvatel/km². Na úrovni regionální pak definice vymezuje regiony:

- **převážně venkovské**, kde více než 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských obcích
- **významně venkovské**, kde ve venkovských obcích žije 15 – 50 % obyvatel regionu
- **výrazně městské**, kde ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel regionu

Tato definice však nebere v úvahu obyvatelstvo žijící v hustě osídlených venkovských oblastech a je někdy obtížně aplikovatelná s ohledem na místní (národní) specifika. Je proto užívána spíše jako nástroj mezinárodního srovnání.

Přístupy k vymezení venkova vycházejí většinou z určení kvantitativního nebo kvalitativního ukazatele, případně z kombinace více ukazatelů, na jejichž základě lze pak vymezit venkovské a městské oblasti.

Nejčastěji jsou venkov a periferní oblasti vymezovány na základě:

- počtu obyvatel obce nebo hustoty zalidnění, případně kombinace těchto dvou ukazatelů (viz výše uvedená metodika OECD)
- statutu dané obce, dle právních norem příslušného státu²
- charakteru a hustoty zástavby a architektonického rázu obce
- podílu přírodních ploch nebo zastavěných ploch na celkové rozloze obce
- zohlednění infrastruktury, občanské vybavenosti obce a dostupnosti služeb (z nekomerční sféry např. školství, zdravotnictví, sociální péče, kulturní a sportovní zařízení)
- institucionálního vybavení obcí (např. matriční či stavební úřad, pošta)
- dopravní dostupnosti nebo vzdálenosti od větších center (dobře dostupné a blízké obce nejsou někdy považovány za venkov, byť mají malý počet obyvatel nebo nízkou hustotu zalidnění)

¹ Tuto definici používá i Eurostat.

² V ČR je dle zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, městem obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Existuje však mnoho měst i s mnohem nižším počtem obyvatel, která statut města získala v minulosti. Podle současného zákona o obcích mohou o statut města navíc požádat obce, které byly městem před datem 17. května 1954 bez ohledu na počet obyvatel. Zákon dále definuje pojem městyse. Obce s tímto statutem lze těžko jednoznačně definovat jako venkovské nebo městské, svým významem se řadí mezi tyto dvě kategorie.

- různých kombinací více kriterií

1.2. Vymezení venkova v národních dokumentech

Rozvoj venkova v České republice je zakotven ve strategickém dokumentu Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013 a realizuje se prostřednictvím programového dokumentu Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, jehož nejnovější verze je z 28. listopadu 2008.

Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV) vychází jak z legislativy EU (Nařízení Rady č. 1698/2005), tak zákonů ČR, mezi něž patří:

- Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích
- Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
- Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu

NSPRV je určující pro celé území České republiky a pro vymezení venkova je zde využita metodika OECD, kam patří území všech krajů kromě HI. města Prahy. Dále dokument zmiňuje pojem venkovské obce, za které považuje jednak obce s méně než 2 000 obyvateli a další blíže nespecifikované pojetí.

Cílem NSPRV je rozvoj venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení vlivů intenzivního zemědělského hospodaření.

Pro období 2007 – 2013 slouží v oblasti zemědělství a venkova dva fondy EU:

- Evropský zemědělský garanční fond (EAGF)
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova a zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Územní působnost je pro celé území České republiky. Pro klasifikaci venkovských regionů používá EU metodiku OECD (viz kapitola 1.1.). Program dále pracuje s vymezením venkovského prostoru ČR na příměstský, mezilehlý a odlehlý.

Propojení aspektů odvětvových hledisek s územními je cílem regionální politiky obsažené ve **Strategii regionálního rozvoje České republiky**, která vychází ze Strategie hospodářského růstu ČR jako základního vládního dokumentu na období 2007 – 2013. V podmínkách ČR se regionální politika uplatňuje z úrovně EU vůči vybraným regionům NUTS 2, z úrovně ČR vůči vybraným státům podporovaným regionům (§4 zákona 248/2000 Sb.) a z úrovně krajů vůči vybraným regionům. Základními úrovněmi v regionálním rozvoji jsou zde:

- regiony soudržnosti (NUTS 2)
- kraje (NUTS 3) – vyšší územní samosprávné celky
- okresy – regionální jednotky pro stanovení regionů se soustředěnou podporou státu
- správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP)
- obce – obecní a městské úřady

Vymezení venkova ani zde není jednoznačně stanoveno, zmiňuje se zde statistická hranice pro vymezení (obce do 2 000 obyvatel) a metodika OECD. Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) doplňuje tyto dvě kategorie ve Strategii regionálního rozvoje ČR o typologii **podle polohy** venkovských obcí a vymezuje tři typy venkovských oblastí:

- **příměstský venkov** – venkovské oblasti v zázemí velkých měst, jsou ovlivněny převážně suburbanizací a zaznamenávají výrazný nárůst své populace,
- **mezilehlý venkov** – průměrně rozvinuté venkovské oblasti ve větší vzdálenosti od velkých sídelních center, ale s dobrým dopravním spojením, ve kterých se nachází rekreační potenciál pro zázemí městských oblastí,
- **odlehlý venkov** – periferní venkovské oblasti, jsou řídko obydlené, izolované od spádových měst a hlavních dopravních sítí

Program rozvoje venkova tyto kategorie blíže nespecifikuje a pouze **konstatuje současnou neexistenci jednoznačně přijatého vymezení venkovského prostoru**. Uvádí se, že je nutné využít pro jejich identifikaci územní jednotku nižší než jsou kraje nebo okresy nebo i správní obvody obcí s rozšířenou působností nebo obcí s pověřeným obecním úřadem. Jako nejvhodnější podrobnější úrovní se uvažují malé subregionální jednotky (cca 1 000 – 3 000 obyvatel), které představují obec se základní vybaveností (škola,

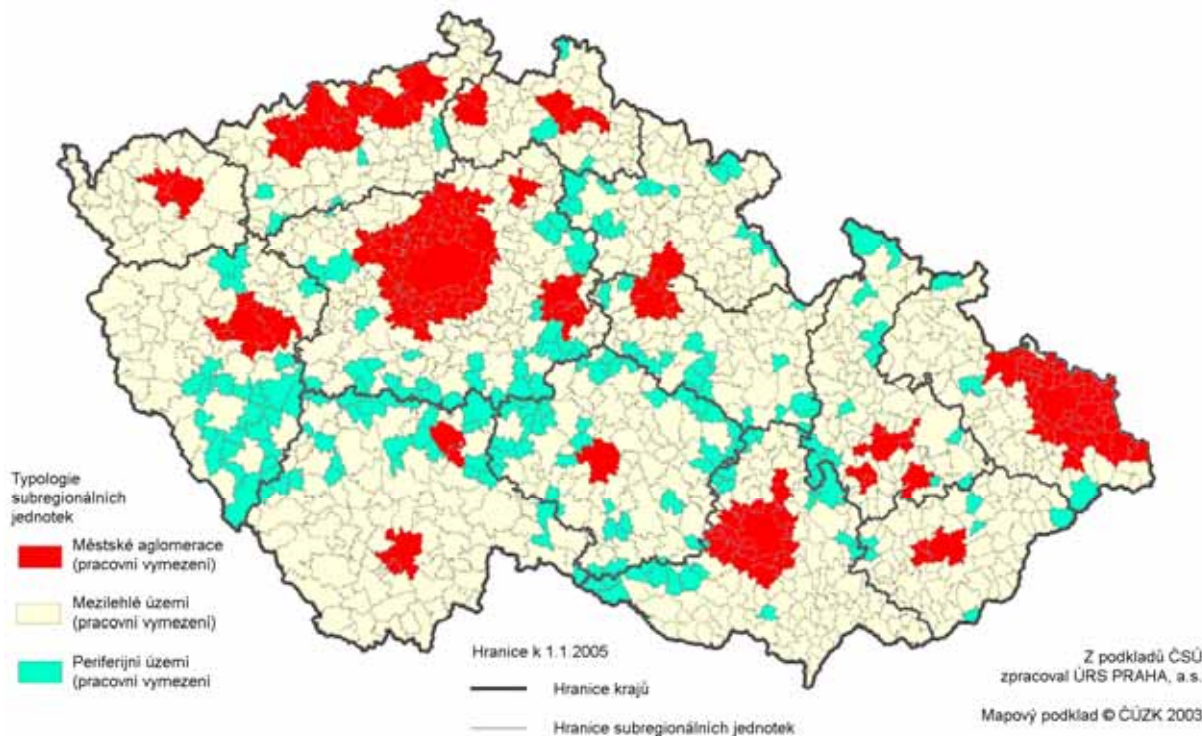
pošta, zdravotní středisko) a její nejbližší spádové území. Pomocí takto definovaných jednotek lze vymezit souvislejší území tří typů:

- za příměstský venkov považovat venkovské obce v rámci městských aglomerací, resp. úzce vymezených urbanizovaných území (s více než 50 000 obyvateli),
- odlehlý venkov zahrnuje zejména tzv. periferní území, tj. území s nepříznivými sociálně-ekonomickými charakteristikami obyvatelstva a osídlení,
- mezilehlý prostor pak zahrnuje zbývající území ČR.

Dokument dále zmiňuje, že městské aglomerace a periferní území byly vymezeny v minulosti a v současné době probíhá jejich aktualizace. V následující mapce pak uvádí pracovní podobu těchto vymezení:

1. Typologie prostorů pro klasifikaci venkovských obcí

(Zdroj: Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013, MZe ČR, Praha, listopad 2008 - mapa č. 5)

Dokument Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013 obsahuje v Příloze č. 14 povinné **Ex ante hodnocení**, v němž zpracovatelé mimo jiné zmiňují velmi podrobnou analýzu hospodářské a sociální situace, stavu životního prostředí i potenciálu pro rozvoj, jejímž základem byly rozsáhlé statistické informace Eurostatu, Českého statistického úřadu, FADN, Ministerstva zemědělství (MZe), Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky (VÚZE) a další šetření. Připomínají, že z hlediska metodického by bylo užitečné **pro vymezení venkovského prostoru prezentovat vliv dvojího vymezení venkovských obcí podle dvou kritérií – počtu obyvatel a hustoty zalidnění**. Podle prvního kritéria se za venkovskou obec považuje obec, kde počet obyvatel je menší než 2 000 a podle druhého kritéria obec, kde hustota zalidnění je menší než 150 obyvatel na km² (tato definice vychází z metodiky OECD). Dvourozměrné rozdělení četností obcí podle těchto kritérií dává informaci o počtu obcí splňujících obě kritéria a navrhuje, aby tyto obce byly zahrnuty do venkovských obcí s možností využívat programy rozvoje venkova.

Autoři publikace se snaží přispět k této problematice předkládaným materiálem, kde je venkovský prostor vymezen pro všechny kraje jednou variantou v kapitole 3 (její výběr a popis viz kapitola 1.4. a 1.5.) pro potřeby srovnání venkovského a městského prostoru mezi kraji a v kapitole 2 je použito vymezení vybrané jen pro území kraje, jak je podrobně popsáno v kapitole 1.6.

Tématu venkova se dotýká i problematika **územního plánování**, která úzce souvisí s cíli regionální politiky a liší se pouze používanými nástroji, kterými jsou nástroje iniciační pro regionální politiku (dotace, podpory ve formě daňových úlev) a nástroje regulační, které převládají u územního plánování. Nový zákon o územním plánování zavedl novou kategorii **územně analytické podklady** (ÚAP) pro celé území ČR podle území správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Jejich výstupem jsou jednak rozborů podmínek území pro udržitelný rozvoj a jednak souhrn problémů území k řešení.

1.3. Venkov a dokumenty na regionální úrovni

Programové dokumenty na úrovni regionů soudržnosti ČR tvoří sedm **Regionálních operačních programů** (ROP). Globální cíl ROP se zaměřuje na urychlení rozvoje regionů ČR a specifické cíle se již dotýkají priorit menších měst a venkova, např. podpora místních produktů, zvyšování hodnoty přírodního dědictví, cestovní ruch a zvyšování atraktivity území, podpora drobného zemědělského podnikání, ochrana rázu krajiny a další.

Pro Jihočeský kraj je to **Regionální operační program NUTS II Jihozápad pro období 2007 až 2013**, schválený v závěru roku 2007. Problémy venkovského prostoru jsou charakterizovány pouze v obecné poloze a přesná definice zde rovněž neexistuje.

Úloha krajů regionu NUTS II Jihozápad spočívá zejména v koncepční a výkonné činnosti samosprávných orgánů v oblasti regionálního rozvoje.

Program rozvoje Jihočeského kraje na roky 2007 - 2013 stanovuje osm prioritních os:

1. Ekonomický rozvoj a znalostní ekonomika
2. Lidské zdroje a sociální soudržnost
3. Dostupnost a infrastruktura
4. Rozvoj urbánních prostorů
5. Venkovský prostor
6. Cestovní ruch, kulturní a přírodní dědictví
7. Efektivní veřejná správa a modernizace institucí
8. Životní prostředí

Na oblast venkova se tedy zaměřuje **prioritní osa 5: Venkovský prostor**. Jako **strategický cíl** je navrhována podpora diverzifikace venkovské ekonomiky se zaměřením na využívání moderních forem zemědělství, rybníctví a lesnictví, se současným využitím potenciálu a zachováním místních tradic a hodnot krajiny a jako **specifické cíle** pak jsou navrhovány:

- pro zvýšení kvality života na venkově
 - podpora diverzifikace zemědělských činností směrem k nezemědělským
 - zlepšení podmínek pro tvorbu nových pracovních příležitostí na venkově
 - posílení různorodosti venkovské ekonomiky prostřednictvím podpory zakládání nových podniků a jejich rozvoje
 - rozšíření škály služeb na venkově
 - tvorba podmínek pro nové investice
 - podpora spolupráce mezi místní samosprávou, soukromým a neziskovým sektorem
- zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a rybníctví prostřednictvím lepšího využití faktorů a dalším rozvojem technického a inovačního potenciálu; zlepšení spolupráce s navazujícími odvětvími, podpora zavádění nových nástrojů managementu, marketingu a odbytu; zlepšení znalostní úrovně pracovníků v technické a ekonomické oblasti
- rozvoj ekologického zemědělství
- posílení využití obnovitelných zdrojů energie, především travní a dřevní biomasy
- podpora dřevozpracujícího průmyslu s vyšší přidanou hodnotou
- zvýšení hospodářské hodnoty lesů, posílení vodohospodářské funkce lesů
- stabilizace obhospodařování tekoucích vod, rybníků a vodních nádrží, včetně hmotných investic

1.4. Výběr vhodné varianty pro vymezení venkova

Předkládaná publikace vychází z pilotní publikace Rozvoj venkova v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2006 (kód publikace 13-3136-07) a z publikace Varianty vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006 (kód publikace e-1380-08). Cílem těchto publikací bylo mimo jiné **nalézt nejvhodnější metodu pro vymezení venkova** v České republice pro účely srovnání pomocí statistických ukazatelů, a to jak pro mezikrajské srovnání, tak pro hodnocení na úrovni daného kraje. V první zmíněné publikaci bylo testováno šest různých variant vymezení venkovského prostoru, ve druhé publikaci k nim přibyla ještě jedna varianta založená na multikriteriálním vymezení venkova. Ta byla následně ještě rozšířena o vymezení přechodného prostoru mezi venkovem a městem, čímž vzniklo celkem 8 variant.

Každá z těchto variant má své nevýhody a výhody (blíže viz kapitola 4 publikace Varianty vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006), žádná z nich není optimální. I přes veškeré snahy autorů o co nejlepší vymezení totiž vždy existují obce a území, jejichž zařazení mezi venkovský či městský prostor je sporné. Každé vymezení je svým způsobem účelové a není často vhodné pro odlišné účely. Toto omezení se týká i varianty vybrané pro mezikrajské srovnání v této publikaci (kap. 4). Společná varianta nutně vykazuje určité nepřesnosti na lokální úrovni, které lze významněji redukovat pouze

na hierarchicky nižší úrovni výběru. Proto předkládaná publikace pracuje i s vymezením venkova na krajské úrovni (kap. 2), která mnohem více vyhovuje regionálním podmínkám či alespoň požadavkům krajských samospráv.

S ohledem na dostupnost statistických dat pro samotné vymezení i pro následnou analýzu **vycházely všechny varianty z úrovně obcí**. Za menší územní jednotky jsou data dostupná pouze ze sčítání lidu, domů a bytů, které naposledy proběhlo v roce 2001. Nevýhodou využití úrovně obcí je však například nemožnost oddělit některé odlehlejší části městských obcí s jednoznačně venkovským charakterem od městského prostoru a přiřadit je k prostoru venkovskému.

V celé publikaci je používán **termín venkovský prostor**, byť jde vlastně o určitou skupinu venkovských obcí. Nejde tedy ani tak o venkovské území jako spíše o množinu základních územně správních jednotek státu, které jsou v této publikaci posuzovány na základě dostupných statistických dat. Autoři jsou si vědomi, že pojem „venkovský prostor“ tím značně zjednodušují, a to především z důvodu jazykového a také proto, že venkovská sídla jsou svým způsobem neoddelitelná od své prostorové dimenze, tj. pevně svázána s územím, na kterém se nacházejí.

1.5. Varianta použitá pro mezikrajské srovnání v kapitole 3

Postavení venkova Jihočeského kraje v porovnání s ostatními kraji České republiky je důležitou součástí komplexnějšího pohledu na venkov. K tomuto srovnání jsme využili poznatků získaných při tvorbě analýz o venkovu v rámci pracovní skupiny k přípravě analýz za poslední čtyři roky.

Pro mezikrajské srovnání v kapitole 3 byla vybrána varianta vymezení venkova, která vychází z praktických zkušeností nabytých při testování zvolených variant.

Pro určení optimální varianty vymezení venkova v České republice jsme v loňském roce **oslovili odbornou veřejnost**. Požádali jsme o vyjádření celkem 15 zástupců pracovišť výzkumných ústavů a vysokých škol, která se problematikou venkova na celostátní úrovni dlouhodobě zabývají. Mimo to jsme oslovili zástupce regionálních institucí v jednotlivých krajích a konzultovali jsme s nimi specifika vymezení venkova v příslušném kraji. Z této diskuze vyplynulo, že v České republice neexistuje jednotný názor na vymezení venkova, respektive venkovského a městského prostoru. Získaná stanoviska poskytla mnoho zajímavých poznatků, které byly využity při stanovení celostátního vymezení venkova pro účely této publikace. Z množství různých pohledů jsme se nakonec museli rozhodnout pro jedinou variantu, přičemž připouštíme, že existuje variant mnohem více. Proto jsme se soustředili na vybudování časových řad ukazatelů, které umožňují zobrazení dalších variant vymezení, protože jsou členěny až do úrovně obcí. Poznatky z odborné diskuze jsme samozřejmě rovněž využili v samotné analýze postavení venkova. Vymezení venkova pro účely porovnání jednotlivých krajů a popsání základních vývojových tendencí na venkově je provedeno pomocí následující definice (jedná se o modifikovanou variantu využitou v předešlých publikacích).

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km², pokud nejsou sídlem správního obvodu obce s rozšířenou působností nebo vyššího územního celku.

Hraniční počty obyvatel byly vzhledem k četným výkyvům spočteny jako průměrný počet obyvatel k 31. 12. z let 2003 až 2007; hustota zalidnění, která je stabilnější, byla vypočtena k 31. 12. 2007. **Podle tohoto vymezení náleželo k 31. 12. 2008 do venkovského prostoru 91,8 % obcí, které představovaly 78,8 % výměry České republiky a žilo v nich 29,8 % obyvatel.**

Důvodů pro toto vymezení je několik. V české odborné literatuře se za venkovské obce zpravidla považují obce do 2 000 nebo (s ohledem na zákon o obcích) do 3 000 obyvatel. Tyto mezní hodnoty se také objevují v některých národních i regionálních programových dokumentech. Obce nad 3 000 obyvatel jsou zde považovány za jednoznačně městské, obce do 2 000 obyvatel za jednoznačně venkovské. Kritérium počtu obyvatel tedy zaručuje, že se do výběru nedostanou větší obce.

Ukazatel hustoty zalidnění je dalším základním kritériem používaným pro vymezení venkovských území, přestože je zásadně ovlivněn rozlohou obce a je vhodnější ho užít spíše pro větší územní jednotky; hraniční hodnota hustoty zalidnění 150 obyvatel/km² je ve shodě s definicí OECD. Kritérium hustoty zalidnění v tomto vymezení částečně zjemňuje jinak ostrou hranici mezi venkovskými a městskými obcemi a je zde využito pro zařazení obcí s velikostí od 2 000 do 3 000 obyvatel. Je vhodné např. pro obce, které mají sice více než 2 000 obyvatel, ale této hodnoty dosáhly jen díky velkému počtu místních částí, které jsou samostatnými sídelními útvary a nemají městský charakter. Na druhou stranu toto kritérium pomůže nezahrnout mezi venkovské ty obce, které jsou hustě osídlené a obvykle se nacházejí v nějakém urbanizovaném či suburbanizovaném prostoru.

Kritérium sídla správního obvodu obce s rozšířenou působností nebo vyššího územního celku signalizuje jistý spádový význam lokálního charakteru, který nelze při hledání rozdílů mezi městským a venkovským

prostorem pominout. Nejedná se pouze o administrativní hledisko, v praxi bývá taková obec skutečným místním jádrem ve vícero ohledech.

Mezi nevýhody společné varianty vymezení venkova patří především vliv katastrální výměry na ukazatel hustoty zalidnění, který toto kritérium v mnoha případech značně zkresluje, případně nezohlednění architektonického rázu obce či dalších charakteristik a funkcí jednotlivých obcí. Pro mezikrajské srovnání se však tato metoda jeví jako dostatečně jednoduchá, jednoznačná a objektivní. Odlišný charakter obcí zařazených do venkovského prostoru na základě těchto jednoduchých kritérií navíc může zdůraznit rozdíly mezi jednotlivými regiony.

1.6. Varianta použitá pro hodnocení postavení venkova v Jihočeském kraji v kapitole 2

V Jihočeském kraji byla ve spolupráci se zástupci oddělení regionálního rozvoje Krajského úřadu a zástupci Jihočeského spolku pro obnovu venkova zvolena varianta, kdy venkovskými obcemi jsou všechny obce, které k 31. 12. 2008 měly **méně než 3 000 obyvatel**. Výhodou této varianty je její jednoznačnost a jednoduchost. Na druhé straně lze tomuto jednoduchému způsobu vymezení vytknout, že pomíjí některé obce, jejichž jádro má charakter městského prostoru a jehož obyvatelé žijí převážně městským způsobem života. Proto jsme vytvořili datové báze s údaji podle jednotlivých obcí (většinou v časové řadě od roku 2000), abychom byli schopni sestavit údaje za venkovský a městský prostor jakkoliv vymezený (samozřejmě na úrovni obcí).

Porovnáme-li zařazení obcí v Jihočeském kraji podle republikového a krajského vymezení, nacházíme rozdíly pouze v zařazení několika obcí. Jedná se o 3 obce, které jsou v republikové variantě zařazeny do městského prostoru, zatímco ve variantě krajské do prostoru venkovského - Dobrá Voda u Českých Budějovic a Rudolfovo v okrese České Budějovice a Nová Včelnice v okrese Jindřichův Hradec. V těchto obcích k 31. 12. 2008 žilo 7 247 obyvatel, t.j. 1,1 % obyvatel kraje, jejich rozloha činila pouze 0,1 % kraje).

1.7. Činnost Spolku pro obnovu venkova Jihočeského kraje

Spolek je občanským sdružením vytvářeným na principech partnerství. Byl založen 2. září 2003 a sdružuje 39 samostatných obcí a 200 obcí v 10 mikroregionech nebo svazcích obcí, 3 nestátní neziskové organizace a 10 fyzických osob (jednotlivců).

Rozhodujícím a generálním partnerem spolku i sponzorem zároveň je Jihočeský kraj, který zajišťuje partnerskou spolupráci na tvorbě programů pro venkov (PRK, PRV, ROP atd.), spolek se podílí na stanovení podmínek a organizaci i výběru projektů Programu obnovy venkova v kraji, vytváří podmínky pro činnost spolku a pomáhá dalším partnerům a členům (obcím, mikroregionům a SVO i MAS).

Mezi největší krajské akce Spolku patří :

- **ZEMĚ ŽIVITELKA** (organizace semináře a kulatých stolů, výstava MAS, doprovodný kulturní program)
- **VESNICE ROKU** (organizace krajského kola soutěže obcí přihlášených do POV)
- **LÍPY LIDSKÉ VZÁJEMNOSTI** (výsadba pamětních stromů v obcích oceněných v soutěži Vesnice roku)
- **ORGANIZACE SEMINÁŘŮ PRO STAROSTY OBCÍ A MĚST** (organizace 2 - 4 seminářů ročně pro starosty, pracovníky mikroregionů a MAS k aktuálním tématům (v r. 2009 to byly 3 semináře k "datovým schránkám" – posledního se zúčastnilo na 170 zájemců)

Podrobné a aktuální informace o činnosti Spolku i jeho členů, dokumenty i fotogalerie z akcí najdete na www.spov-jck.cz.

Program obnovy venkova (POV)

Program obnovy venkova je založen na vědomí svébytných hodnot venkova a na nezbytnosti jeho zdravého a komplexního vývoje v rámci trvale udržitelného rozvoje společnosti a v celkovém kontextu regionální politiky České republiky a Evropské unie. Věcně navazuje na Program obnovy vesnice, projednaný vládou České republiky dne 29. května 1991 a usnesení vlády České republiky č. 730 ze dne 11. listopadu 1998.

Od roku 2004 přešla správa programu z Ministerstva pro místní rozvoj ČR na jednotlivé kraje. Jihočeský kraj tak každoročně na tento program vyčleňuje nemalé finanční prostředky ze svého rozpočtu. V roce 2007 byla roční alokace 65 mil. Kč, v roce 2008 bylo vyčleněno 67 mil. Kč a v roce 2009 bylo na Program obnovy venkova Jihočeského kraje v rozpočtu kraje alokováno 70 mil. Kč.

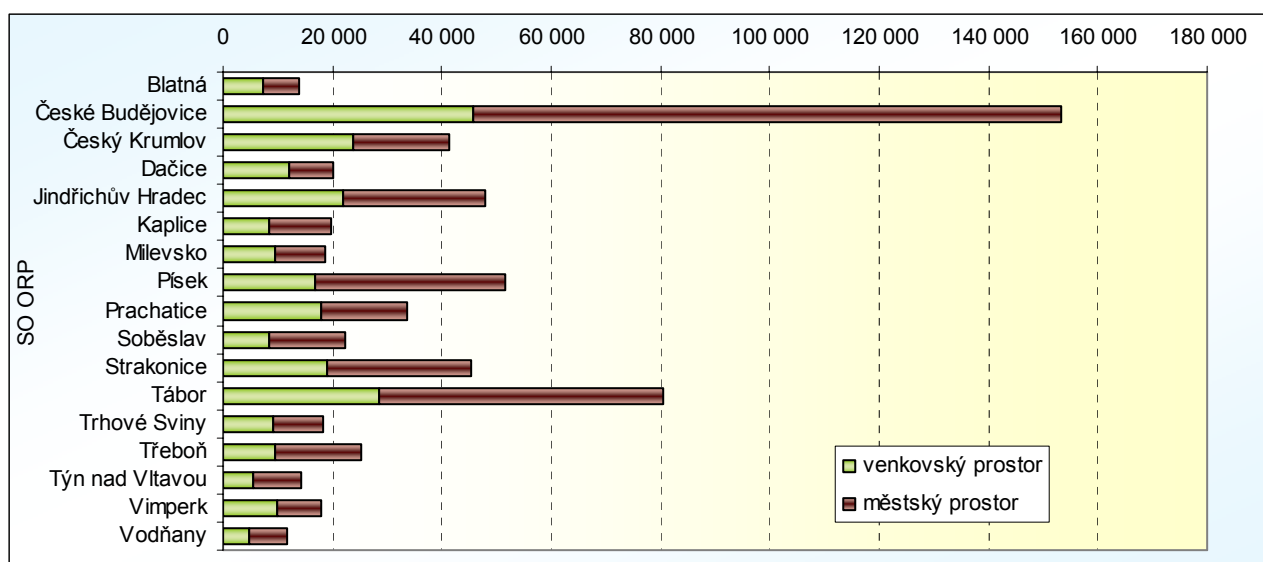
Jihočeský kraj podporuje venkov nejen v rámci Programu obnovy venkova Jihočeského kraje, ale také dalšími významnými grantovými programy, které každoročně vyhlašuje. Mezi tyto programy patří např. Jihočeský krajský příspěvkový program na podporu místních akčních skupin s roční alokací 2 mil. Kč, Grantový program na podporu jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí JčK a další. Bližší informace a přehled všech programů vyhlašovaných Jihočeským krajem jsou k dispozici na stránkách Jihočeského kraje www.kraj-jihocesky.cz.

2. Městský a venkovský prostor v Jihočeském kraji

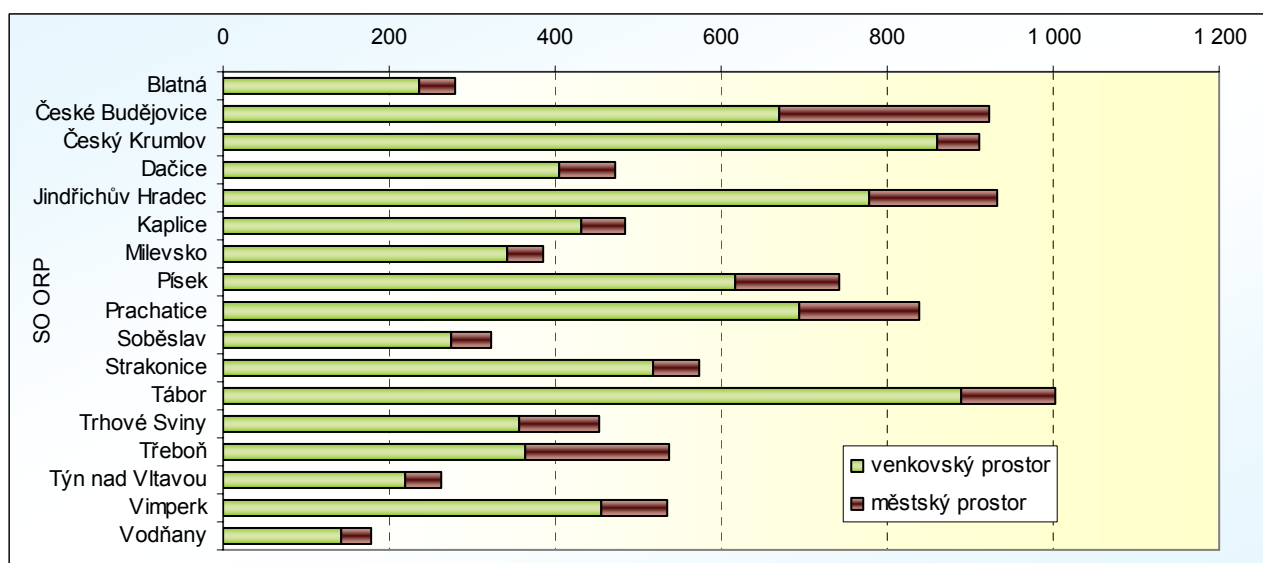
Do venkovského prostoru podle jihočeského krajského vymezení náleží celkem 589 obcí a 33 obcí náleží do prostoru městského. Pro účely této analýzy jsme nezahrnuli do venkovského ani do městského prostoru území vojenského újezdu Boletice. Venkovský prostor tak **zaujímá téměř 84 % území kraje**, ale žije v něm **necelých 41 % obyvatel**. Zatímco průměrná hustota zalidnění v Jihočeském kraji dosahovala na konci loňského roku 63,3 osob na km², ve venkovském prostoru to bylo zhruba 30 osob na km² a v městském prostoru byla hustota zalidnění téměř desetinásobná.

Abychom mohli dobře zobrazit postavení venkovského prostoru v Jihočeském kraji a zejména případné rozdíly mezi jednotlivými oblastmi kraje, snažili jsme se hodnotit demografické, sociální a ekonomické jevy v co největším územním detailu. K tomu jsme využívali především administrativní rozdělení území kraje do okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, výjimečně jsme se zabývali úrovní jednotlivých obcí. Tato nejnižší úroveň je zobrazena především v několika příložených kartogramech. Datová základna ČSÚ je však mnohem bohatší a je možno na jejím základě zobrazit stav a vývoj řady dalších ukazatelů. V samotné analýze jsme se věnovali především území okresů a správních obvodů. V kraji je vymezeno 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností; nejmenší počet obcí zahrnuje SO ORP Týn nad Vltavou (14 obcí, z toho 13 venkovských) a největší správní obvody České Budějovice a Tábor (oba zahrnují po 79 obcích, z toho 75 venkovských). Zařazení jednotlivých obcí do venkovského či městského prostoru je uvedeno v příloze.

Graf 1 Počet obyvatel v SO ORP Jihočeského kraje ve venkovském a městském prostoru (osoby)

Graf 2 Rozloha SO ORP Jihočeského kraje ve venkovském a městském prostoru (km2)

Tab. 2.0 Základní údaje o obcích Jihočeského kraje ve venkovském a městském prostoru k 31. 12. 2008

Území: okres SO ORP SO POU	Počet obcí			Počet obyvatel			Katastrální výměra			Hustota zalidnění		
	Celkem	z toho venkovský prostor		Celkem	z toho venkovský prostor		Celkem (km ²)	z toho venkovský prostor		Celkem	z toho venkovský prostor	
		absolutně	podíl (%)		absolutně	podíl (%)		absolutně	podíl (%)		absolutně	podíl (%)
Jihočeský kraj	623	590	94,7	636 328	258 712	40,7	10 057	8 471	84,2	63,3	30,5	48,3
České Budějovice	109	102	93,6	185 584	60 586	32,6	1 638	1 246	76,0	113,3	48,6	42,9
České Budějovice	79	75	94,9	153 269	45 621	29,8	924	669	72,5	165,9	68,2	41,1
České Budějovice	65	64	98,5	134 765	39 829	29,6	559	503	90,0	241,3	79,2	32,8
Hluboká nad Vltavou	4	3	75,0	7 396	2 486	33,6	167	76	45,6	44,2	32,6	73,7
Lišov	5	4	80,0	5 515	1 421	25,8	141	48	33,8	39,0	29,7	76,2
Zliv	5	4	80,0	5 593	1 885	33,7	56	42	74,8	99,2	44,7	45,0
Trhové Sviny	16	14	87,5	18 148	9 326	51,4	452	357	79,0	40,1	26,1	65,1
Nové Hrady	4	4	100,0	4 663	4 663	100,0	182	182	100,0	25,7	25,7	100,0
Trhové Sviny	12	10	83,3	13 485	4 663	34,6	270	175	64,8	49,9	26,6	53,3
Týn nad Vltavou	14	13	92,9	14 167	5 639	39,8	262	219	83,6	54,0	25,7	47,6
Český Krumlov	46	42	91,3	61 516	32 339	52,6	1 615	1 511	93,6	38,1	21,4	56,2
Český Krumlov	31	29	93,5	41 762	24 006	57,5	1 130	1 080	95,6	36,9	22,2	60,1
Český Krumlov	21	19	90,5	31 355	13 599	43,4	446	396	88,8	70,3	34,3	48,8
Horní Planá	3	3	100,0	4 320	4 320	100,0	204	204	100,0	21,2	21,2	100,0
Vyšší Brod	6	6	100,0	5 817	5 817	100,0	261	261	100,0	22,3	22,3	100,0
VÚ Boletice	1	1	100,0	270	270	100,0	220	220	100,0	1,2	1,2	100,0
Kaplice	15	13	86,7	19 754	8 333	42,2	485	431	88,8	40,8	19,4	47,5
Jindřichův Hradec	106	100	94,3	93 298	43 693	46,8	1 944	1 546	79,6	48,0	28,3	58,9
Dačice	23	22	95,7	19 985	12 148	60,8	472	405	85,8	42,3	30,0	70,8
Dačice	19	18	94,7	16 065	8 228	51,2	350	283	80,9	45,8	29,0	63,3
Slavonice	4	4	100,0	3 920	3 920	100,0	122	122	100,0	32,3	32,3	100,0
Jindřichův Hradec	58	56	96,6	47 934	22 112	46,1	933	777	83,3	51,4	28,5	55,4
Jindřichův Hradec	55	54	98,2	43 313	20 856	48,2	737	662	89,9	58,8	31,5	53,6
Nová Bystřice	3	2	66,7	4 621	1 256	27,2	197	115	58,4	23,5	10,9	46,5
Třeboň	25	22	88,0	25 379	9 433	37,2	538	364	67,6	47,1	25,9	55,0
České Velenice	2	1	50,0	3 888	376	9,7	36	24	66,3	108,5	15,8	14,6
Suchdol nad Lužnicí	4	3	75,0	4 738	1 086	22,9	115	51	44,4	41,3	21,3	51,7
Třeboň	19	18	94,7	16 753	7 971	47,6	388	289	74,6	43,2	27,5	63,7
Písek	75	72	96,0	70 550	26 399	37,4	1 127	960	85,2	62,6	27,5	43,9
Milevsko	26	25	96,2	18 822	9 694	51,5	385	343	89,0	48,9	28,3	57,9
Písek	49	47	95,9	51 728	16 705	32,3	742	617	83,2	69,7	27,1	38,8
Mirotice	7	7	100,0	3 177	3 177	100,0	104	104	100,0	30,5	30,5	100,0
Mirovice	12	12	100,0	3 198	3 198	100,0	106	106	100,0	30,1	30,1	100,0
Písek	25	24	96,0	39 489	9 517	24,1	407	343	84,5	97,1	27,7	28,5
Protivín	5	4	80,0	5 864	813	13,9	125	63	50,7	47,1	12,9	27,4
Prachatice	65	62	95,4	51 548	27 984	54,3	1 375	1 148	83,5	37,5	24,4	65,0
Prachatice	44	42	95,5	33 795	18 094	53,5	840	693	82,5	40,2	26,1	64,9
Netolice	8	8	100,0	4 003	4 003	100,0	78	78	100,0	51,2	51,2	100,0
Prachatice	29	28	96,6	23 678	11 992	50,6	398	359	90,2	59,5	33,4	56,1
Volary	7	6	85,7	6 114	2 099	34,3	364	256	70,4	16,8	8,2	48,7
Vimperk	21	20	95,2	17 753	9 890	55,7	535	455	85,1	33,2	21,7	65,5
Strakonice	112	108	96,4	71 054	30 841	43,4	1 032	897	86,9	68,8	34,4	49,9
Blatná	26	25	96,2	13 913	7 158	51,4	279	235	84,4	49,9	30,4	61,0
Strakonice	69	67	97,1	45 446	19 013	41,8	574	519	90,4	79,2	36,6	46,3
Strakonice	50	49	98,0	37 863	14 585	38,5	405	370	91,4	93,5	39,4	42,1
Volyně	19	18	94,7	7 583	4 428	58,4	169	148	87,8	44,9	29,8	66,5
Vodňany	17	16	94,1	11 695	4 670	39,9	179	143	79,7	65,3	32,7	50,1
Tábor	110	104	94,5	102 778	36 870	35,9	1 326	1 163	87,7	77,5	31,7	40,9
Soběslav	31	29	93,5	22 155	8 263	37,3	324	274	84,7	68,4	30,1	44,0
Soběslav	20	19	95,0	13 351	6 066	45,4	201	181	90,0	66,5	33,6	50,5
Veselí nad Lužnicí	11	10	90,9	8 804	2 197	25,0	123	94	76,0	71,5	23,5	32,8
Tábor	79	75	94,9	80 623	28 607	35,5	1 002	889	88,7	80,5	32,2	40,0
Bechyně	11	10	90,9	7 379	1 838	24,9	132	111	84,0	55,8	16,5	29,7
Mladá Vožice	11	11	100,0	4 734	4 734	100,0	146	146	100,0	32,5	32,5	100,0
Sezimovo Ústí	3	1	33,3	11 604	722	6,2	44	14	31,9	264,6	51,6	19,5
Tábor	54	53	98,1	56 906	21 313	37,5	680	618	90,9	83,7	34,5	41,2

2.1. Území, sídelní struktura, dostupnost

Charakter území a sídelní struktura městského a venkovského prostoru (a také rozdíly mezi nimi) jsou do značné míry dány samotnými kritérii, pomocí nichž byly oba tyto prostory vymezeny. Počty obcí a prostorové rozmístění obyvatel jsou v této kapitole základními informačními zdroji. Pro podrobnější popis území jsou dále využity údaje o půdním fondu, které ČSÚ přebírá od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Kapitola je doplněna i o srovnání časové dostupnosti obyvatel obcí venkovského a městského prostoru územních celků od sídel správních obvodů obcí s rozšířenou působností a krajských měst (byla stanovena pomocí mapového serveru na základě optimalizovaného nastavení jízdy automobilem při zohlednění velikosti cílových sídel).

Území Jihočeského kraje tvořilo k 31. 12. 2008 celkem 622 obcí a Vojenský újezd Boletice. Jeho údaje jsou pro naprosto rozdílný charakter osídlení a využití území z dalšího hodnocení vyloučeny. Ze správního hlediska jsou obce sdruženy do 7 okresů, 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 37 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Vybrané údaje o obcích a katastrálních územích, jejich rozloze a obyvatelstvu při rozdělení na venkovský a městský prostor v členění do okresů jsou v následující tabulce:

Tab. 2.1.1 Základní územní a sídelní charakteristiky k 31. 12. 2008

	Počet obyvatel		Rozloha (km ²)		Počet obcí		Počet částí obcí		Počet obcí se statutem města	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	258 442	377 616	8 251	1 586	589	33	1 703	275	21	31
v tom okresy:										
České Budějovice	60 586	124 998	1 246	393	102	7	272	61	2	6
Český Krumlov	32 069	29 177	1 292	104	41	4	179	34	3	3
Jindřichův Hradec	43 693	49 605	1 546	397	100	6	231	58	7	6
Písek	26 399	44 151	960	167	72	3	236	24	2	3
Prachatice	27 984	23 564	1 148	227	62	3	234	37	3	3
Strakonice	30 841	40 213	897	135	108	4	232	31	2	4
Tábor	36 870	65 908	1 163	163	104	6	319	30	2	6

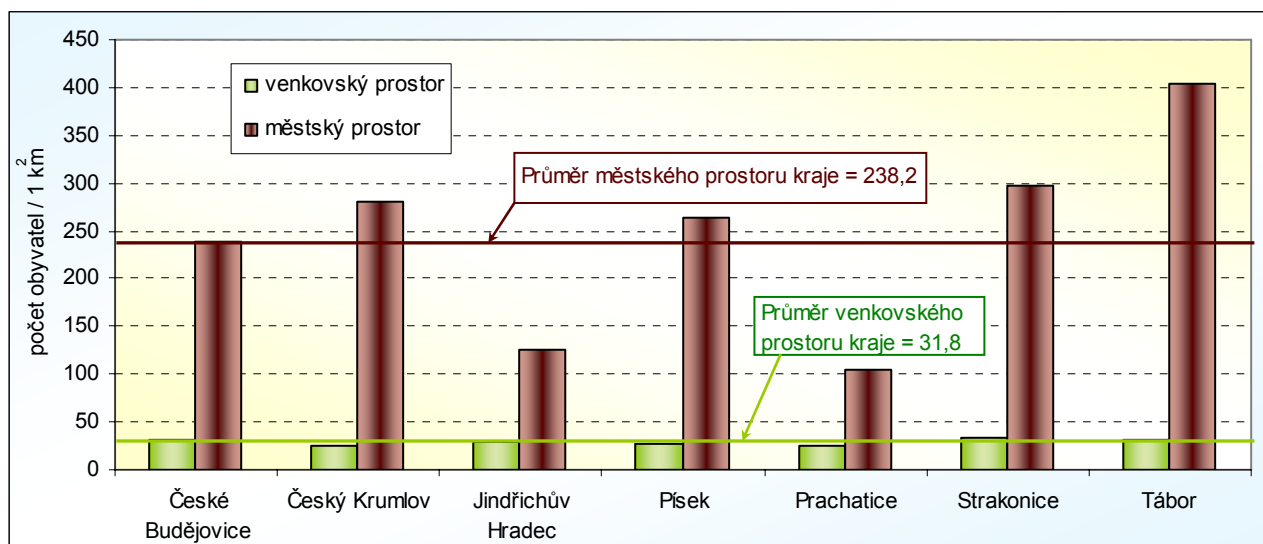
dokončení

	Průměr na 1 obec								Hustota zalidnění (osoby/km ²)	
	počet obyvatel		rozloha (km ²)		počet částí obcí		počet katastrů			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	439	11 443	14,0	48,0	2,9	8,3	2,4	6,7	31,3	238,2
v tom okresy:										
České Budějovice	594	17 857	12,2	56,1	2,7	8,7	2,0	8,0	48,6	318,4
Český Krumlov	782	7 294	31,5	26,0	4,4	8,5	3,6	5,3	24,8	280,6
Jindřichův Hradec	437	8 268	15,5	66,2	2,3	9,7	2,3	7,7	28,3	124,8
Písek	367	14 717	13,3	55,7	3,3	8,0	2,4	6,7	27,5	264,4
Prachatice	451	7 855	18,5	75,5	3,8	12,3	3,1	10,3	24,4	104,0
Strakonice	286	10 053	8,3	33,8	2,1	7,8	2,0	6,5	34,4	297,4
Tábor	355	10 985	11,2	27,1	3,1	5,0	2,2	3,3	31,7	404,7

Z výše uvedené tabulky jsou patrné výrazné rozdíly mezi venkovským a městským prostorem v kraji celkem i v jednotlivých okresech. Obce venkovského prostoru se na počtu obcí celkem v kraji podílí z 94,7 %, když nejvyšší podíl je v okrese Strakonice (96,4 %), nejnižší v okrese České Budějovice (91,1 %). Počet obyvatel venkovského prostoru se na obyvatelstvu kraje podílí ze 46,3 %, jeho rozloha je ale 83,9 % kraje. Mezi jednotlivými okresy se podíl obyvatel venkovského prostoru k 31. 12. 2008 pohyboval od 32,7 % v Českých Budějovicích do 54,9 % v Prachaticích. Podíl rozlohy venkovského prostoru se mezi okresy pohyboval od 76,0 % v Českých Budějovicích do 92,6 % v Českém Krumlově. Projevuje se zde dominantní postavení městského prostoru Českých Budějovic nejen jako sídla kraje, ale i jako největšího centra osídlení. Tomuto se přibližují jako menší centra osídlení Tábor a Písek.

Průměrný počet obyvatel obce v Jihočeském kraji byl 1 023, z toho ve venkovském prostoru 439 a v městském 11 443 obyvatel. Počet obyvatel obcí venkovského prostoru se v jednotlivých okresech pohyboval od 286 ve Strakonících do 782 v Českém Krumlově, v městském prostoru od 7 294 v Českém Krumlově do téměř 18 tisíc v Českých Budějovicích. Průměrná rozloha obce v kraji byla 15,8 km², z toho ve venkovském prostoru 14,0 km² a v městském 48,0 km². Rozloha obce venkovského prostoru v jednotlivých okresech byla od 8,3 km² ve Strakonících do 31,5 km² v Českém Krumlově, ve městském prostoru se rozloha obce pohybovala od 26,0 km² v Českém Krumlově do 75,5 km² v Prachaticích. Toto se přímo promítá do hustoty zalidnění, která je ve venkovském prostoru téměř 8 krát menší. Hustota zalidnění obcí venkovského a městského prostoru v jednotlivých okresech je v následujícím grafu.

Graf 3 Hustota zalidnění venkovského a městského prostoru v okresech k 31. 12. 2008

Podstatně větší diference mezi obcemi venkovského a městského prostoru jsou ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností. Počet obyvatel venkovského prostoru největšího okresu České Budějovice je 2,3 krát vyšší než u nejmenšího Písku, mezi správními obvody obcí s rozšířenou působností je počet obyvatel u Českých Budějovic vyšší než ve Vodňanech téměř 10 krát. U rozlohy je venkovský prostor okresu Jindřichův Hradec větší než u Strakonice 1,7 krát, u správních obvodů obcí s rozšířenou působností je v Táboře 6,2 krát větší než ve Vodňanech.

Tab. 2.1.2 Základní územní a sídelní charakteristiky venkovského prostoru k 31. 12. 2008

	Počet obcí	Počet obyvatel		Rozloha (km ²)		Počet částí obcí		Počet katastrů		Hustota zalidnění (osoby/km ²)
		abs.	na 1 obec	abs.	na 1 obec	abs.	na 1 obec	abs.	na 1 obec	
Jč.kraj	589	258 442	438,8	8 251,5	14,0	1 703	2,9	1 387	2,4	31,3
v tom ORP:										
Blatná	25	7 158	286,3	235,2	9,4	57	2,3	47	1,9	30,4
České Budějovice	75	45 621	608,3	669,3	8,9	152	2,0	111	1,5	68,2
Český Krumlov	28	23 736	847,7	861,0	30,7	119	4,3	94	3,4	27,6
Dačice	22	12 148	552,2	404,9	18,4	79	3,6	74	3,4	30,0
Jindřichův Hradec	56	22 112	394,9	777,2	13,9	121	2,2	120	2,1	28,5
Kaplice	13	8 333	641,0	430,6	33,1	60	4,6	53	4,1	19,4
Milevsko	25	9 694	387,8	342,8	13,7	97	3,9	71	2,8	28,3
Písek	47	16 705	355,4	617,0	13,1	139	3,0	101	2,1	27,1
Prachatice	42	18 094	430,8	693,1	16,5	147	3,5	115	2,7	26,1
Soběslav	29	8 263	284,9	274,3	9,5	52	1,8	50	1,7	30,1
Strakonice	67	19 013	283,8	518,8	7,7	140	2,1	136	2,0	36,6
Tábor	75	28 607	381,4	888,6	11,8	267	3,6	183	2,4	32,2
Trhové Sviny	14	9 326	666,1	356,9	25,5	69	4,9	52	3,7	26,1
Třeboň	22	9 433	428,8	364,1	16,6	31	1,4	31	1,4	25,9
Týn nad Vltavou	13	5 639	433,8	219,4	16,9	51	3,9	41	3,2	25,7
Vimperk	20	9 890	494,5	455,3	22,8	87	4,4	78	3,9	21,7
Vodňany	16	4 670	291,9	142,9	8,9	35	2,2	30	1,9	32,7

Podíl obyvatel žijících ve venkovském prostoru se v jednotlivých správních obvodech s rozšířenou působností pohybuje od 86,7 % v Kaplici do 97,1 % ve Strakonících. V tomto správním obvodu je ale zaznamenán nejnižší průměrný počet obyvatel žijící v obci venkovského prostoru (284) a mají rovněž nejmenší rozlohu (7,7 km²). Nejvyšší průměrný počet obyvatel obce žije ve venkovském prostoru správního obvodu Český Krumlov (848), největší průměrná rozloha obce je ve správním obvodu Kaplice (33,1 km²). Poměr mezi největší a nejmenší průměrnou hodnotou zaznamenanou u obcí venkovského prostoru je u počtu obyvatel 3,0 a u rozlohy 4,3.

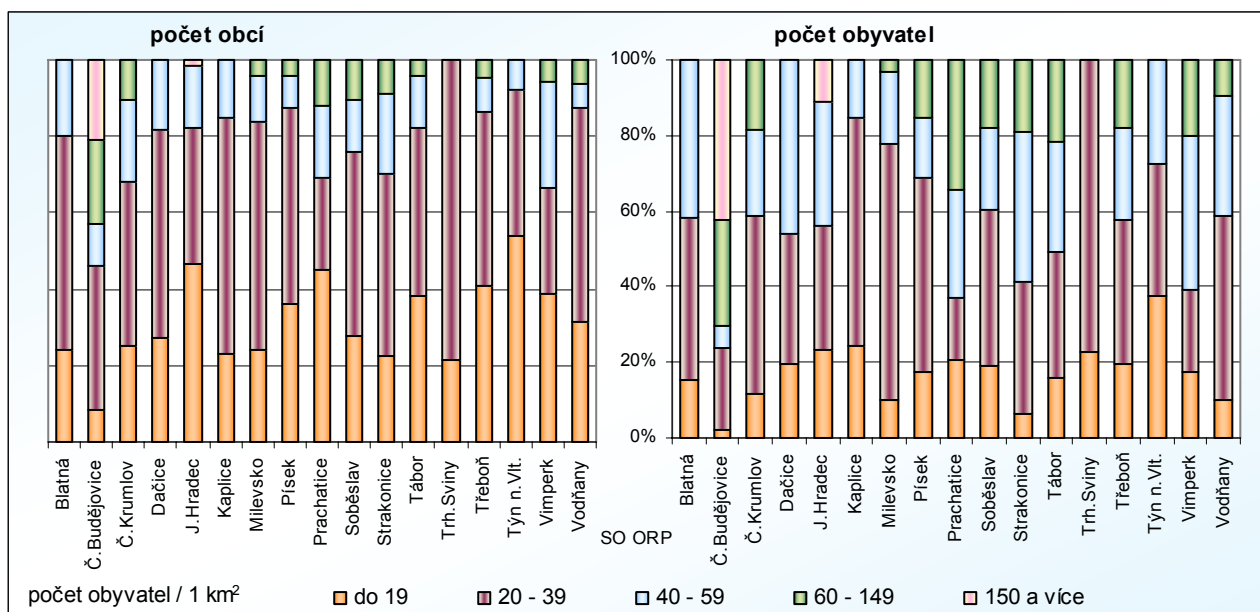
Strukturu osídlení venkovského prostoru ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností můžeme porovnávat ze dvou hledisek, a to podle hustoty zalidnění nebo podle velikosti obce. V jednotlivých SO ORP pak porovnáваме navzájem podíl počtu obcí v jednotlivých skupinách a počet obyvatel zde žijících.

Více než 90 % obcí venkovského prostoru mělo k 31. 12. 2008 hustotu zalidnění méně než 60 osob/km², hustotu zalidnění od 60 do 149 osob/km² má 7,1 % obcí a pouze 2,7 % obcí má hustotu vyšší. Počty osob a obyvatel v nich žijících v jednotlivých skupinách jsou v následující tabulce.

Tab. 2.1.3 Obce venkovského prostoru a jejich obyvatelé podle hustoty zalidnění

	obce a obyvatelé venkovského prostoru podle hustoty zalidnění (osoby/1 km ²)									
	počet obcí					počet obyvatel				
	do 19	20 - 39	40 - 59	60 - 149	150 a více	do 19	20 - 39	40 - 59	60 - 149	150 a více
Jihočeský kraj	178	260	86	42	16	37 527	95 633	61 813	41 737	21 732
v tom ORP:										
Blatná	6	14	5	-	-	1 093	3 086	2 979	-	-
České Budějovice	6	27	8	16	15	916	9 997	2 577	12 805	19 326
Český Krumlov	7	12	6	3	-	2 738	11 215	5 370	4 413	-
Dačice	6	12	4	-	-	2 367	4 188	5 593	-	-
Jindřichův Hradec	26	20	9	-	1	5 165	7 212	7 329	-	2 406
Kaplice	3	8	2	-	-	2 008	5 051	1 274	-	-
Milevsko	6	15	3	1	-	981	6 543	1 837	333	-
Písek	17	24	4	2	-	2 942	8 530	2 638	2 595	-
Prachatice	19	10	8	5	-	3 714	3 003	5 173	6 204	-
Soběslav	8	14	4	3	-	1 555	3 420	1 794	1 494	-
Strakonice	15	32	14	6	-	1 257	6 590	7 594	3 572	-
Tábor	28	32	10	3	-	4 471	9 666	8 309	6 161	-
Trhové Sviny	3	11	-	-	-	2 127	7 199	-	-	-
Třeboň	9	10	2	1	-	1 864	3 564	2 295	1 710	-
Týn nad Vltavou	7	5	1	-	-	2 112	1 969	1 558	-	-
Vimperk	7	5	5	1	-	1 750	2 136	4 006	1 998	-
Vodňany	5	9	1	1	-	467	2 264	1 487	452	-

Obcí s nejnižší hustotou bylo 30,2 %, žilo v nich ale pouze 14,5 % obyvatel. Nejvíce těchto obcí bylo v SO ORP Týn nad Vltavou (53,8 %), dále v SO ORP Jindřichův Hradec, Prachatice a Třeboň (více než 40 %); nejméně (8,0 %) v Českých Budějovicích. Obcí s hustotou 20 – 39 obyvatel/km² bylo nejvíce (44,1 %) a žilo v nich rovněž nejvíce obyvatel (37,0 %). Nejvyšší podíl obcí s touto hustotou byl v SO ORP Trhové Sviny (78,6 %), podíl vyšší než 50 % pak v SO ORP Kaplice, Milevsko, Vodňany, Blatná, Dačice a Písek. Nejméně (23,8 %) se jich vyskytovalo v Prachaticích. Ve skupině s hustotou 40 – 59 osob/km² bylo 14,6 % obcí, ale žilo zde 23,9 % obyvatel. Nejvíce obcí s touto hustotou bylo v SO ORP Vimperk (25,0 %), více než 20 % jich bylo dále v Českém Krumlově, Strakonici a Blatné. V SO ORP Trhové Sviny se již žádná obec s touto ani vyšší hustotou nevyskytuje. Obcí s hustotou 60 – 149 osob/km² bylo 7,1 %, podíl zde žijících obyvatel byl ale více než dvojnásobný (16,1 %). Nejvyšší podíl obcí s touto hustotou byl v SO ORP České Budějovice (21,3 %), více než 10 % jich bylo v Prachaticích, Českém Krumlově a Soběslavi. Žádná obec s hustotou 60 obyvatel/km² a vyšší již nebyla v SO ORP Blatná, Dačice, Kaplice a Týn nad Vltavou. Žádná obec s touto hustotou nebyla rovněž v Jindřichově Hradci, byla zde ale 1 obec s hustotou vyšší než 150 osob/km², dalších 15 obcí s touto hustotou bylo v SO ORP České Budějovice. Vzájemný poměr mezi podílem obcí a v nich žijících obyvatel v jednotlivých SO ORP je zřejmý z následujícího grafu.

Graf 4 Struktura obcí a obyvatelstva venkovského prostoru SO ORP podle hustoty zalidnění

Z kartogramu v příloze je zřejmé územní rozložení obcí podle hustoty zalidnění. Z kartogramu je zřejmá nejvyšší zalidněnost Českých Budějovic a jejich okolí - sousedních SO ORP Třeboň a Trhové Sviny. Vysoká zalidněnost je dále soustředěna do okolí Tábora a Strakonice. Z kartogramu je dále patrná vyšší zalidněnost

obcí soustředěných v dopravním koridoru Tábor – Soběslav – České Budějovice a dále na jih a v koridoru z Českých Budějovic západně směrem na Strakonice a Vimperk. Nejnižší hustotu mají naopak obce sousedící s Rakouskem a Spolkovou republikou Německo.

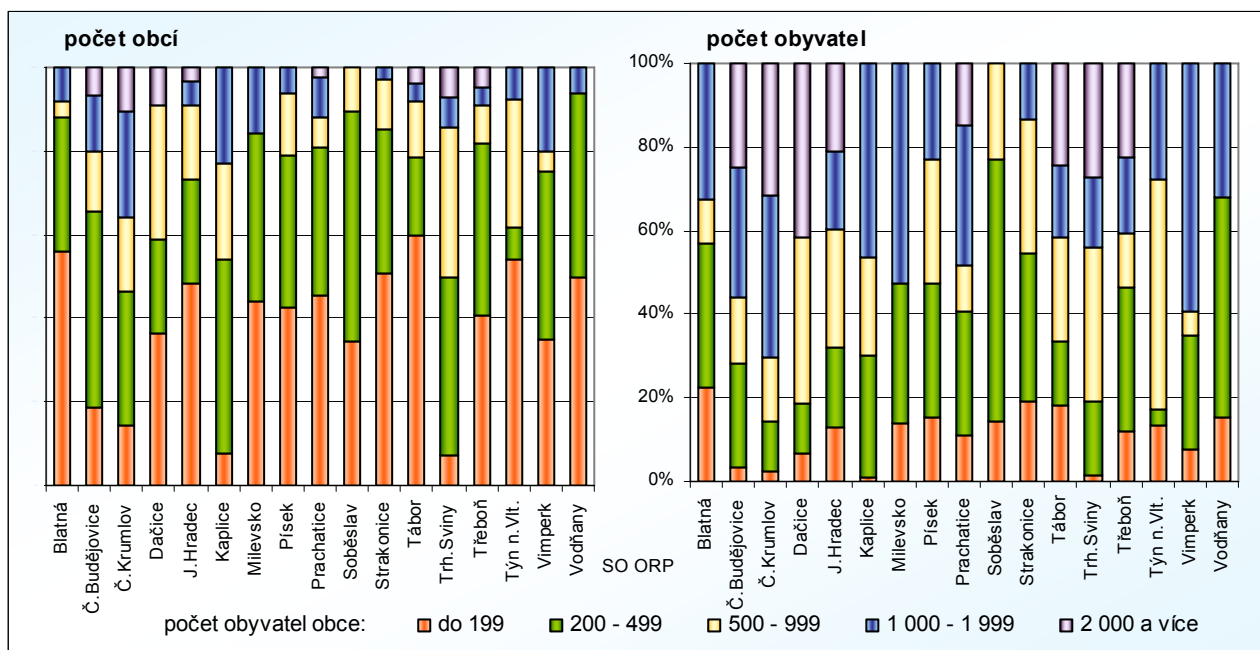
Druhou charakteristikou osídlení je struktura daná počtem obyvatel. Počty obcí v jednotlivých velikostních skupinách a počty obyvatel v nich žijících jsou v následující tabulce.

Tab. 2.1.4 Obce a obyvatelé venkovského prostoru SO ORP podle velikostních skupin

	obce a obyvatelé venkovského prostoru podle velikostní skupiny obce (osoby)									
	počet obcí					počet obyvatel				
	do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 1 999	2 000 a více	do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 1 999	2 000 a více
Jihočeský kraj	239	203	80	49	18	26 819	65 383	55 036	68 167	43 037
v tom ORP:										
Blatná	14	8	1	2	-	1 610	2 464	759	2 325	-
České Budějovice	14	35	11	10	5	1 454	11 438	7 260	14 107	11 362
Český Krumlov	4	9	5	7	3	512	2 915	3 612	9 216	7 481
Dačice	8	5	7	-	2	827	1 465	4 795	-	5 061
Jindřichův Hradec	27	14	10	3	2	2 877	4 190	6 276	4 061	4 708
Kaplice	1	6	3	3	-	62	2 454	1 937	3 880	-
Milevsko	11	10	-	4	-	1 353	3 217	-	5 124	-
Písek	20	17	7	3	-	2 562	5 313	5 032	3 798	-
Prachatice	19	15	3	4	1	1 958	5 407	1 947	6 082	2 700
Soběslav	10	16	3	-	-	1 202	5 150	1 911	-	-
Strakonice	34	23	8	2	-	3 620	6 726	6 157	2 510	-
Tábor	45	14	10	3	3	5 260	4 376	7 068	4 875	7 028
Trhové Sviny	1	6	5	1	1	148	1 654	3 399	1 567	2 558
Třeboň	9	9	2	1	1	1 132	3 242	1 210	1 710	2 139
Týn nad Vltavou	7	1	4	1	-	762	208	3 111	1 558	-
Vimperk	7	8	1	4	-	762	2 699	562	5 867	-
Vodňany	8	7	-	1	-	718	2 465	-	1 487	-

Z tabulky je patrné, že obcí, ve kterých žije méně než 200 obyvatel, je nejvíce (40,6 %), žije zde ale pouze 10,4 % obyvatel venkovského prostoru kraje. Obcí s počtem obyvatel 200 – 499 je 34,3 %, podíl zde žijících obyvatel je 25,3 %. Obcí s 500 a více obyvateli je čtvrtina, žije zde ale téměř 65 % obyvatel. Rozdílnost podílu obcí v jednotlivých velikostních skupinách a obyvatel v nich žijících je zřejmá z následujícího grafu.

Graf 5 Struktura obcí a obyvatelstva venkovského prostoru SO ORP podle velikosti obcí

Nejvyšší podíl nejmenších obcí se projevuje ve správních obvodech Tábor, Blatná a Týn nad Vltavou. Podle počtu obyvatel pak nejvíce osob bydlí v malých obcích obvodů Blatná, Strakonice a Tábor. Naproti tomu nejméně těchto malých obcí (ale i obyvatel v nich bydlících) je v obvodech Kaplice a Trhové Sviny.

Velké obce venkovského prostoru (nad tisíc obyvatel) najdeme zejména v obvodech Český Krumlov a České Budějovice, ale také Vimperk, Kaplice a Milevsko. Platí to jak z hlediska počtu územních celků, tak počtu obyvatel zde bydlících.

V průběhu let 2001 – 2008 poklesl počet malých obcí o 6, když počet obyvatel v nich žijících byl nižší o 2 %. Hranici 1 000 obyvatel překročilo ve sledovaných letech 8 obcí, ve 2 počet obyvatel naopak pod tuto hranici klesl. Sídelní struktura obyvatelstva je podrobněji popsána v další kapitole.

Kromě osídlení je dalším faktorem charakterizujícím venkovský a městský prostor rozloha území. Venkovský prostor leží na více než 80 % rozlohy kraje a jeho podíl se v jednotlivých okresech pohybuje od 76 % v Českých Budějovicích do 93 % v Českém Krumlově.

Tab. 2.1.5 Struktura půdního fondu a koeficient ekologické stability k 31. 12. 2008

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální, výpočty ČSÚ

	Rozloha celkem (km ²)		z toho druh pozemku (%)						Koeficient ekologické stability ¹⁾	
			zemědělská půda		lesní pozemky		zastavěné plochy			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	8 251,5	1 585,6	51,0	44,7	37,1	36,3	0,9	2,2	1,5	1,4
v tom okresy:										
České Budějovice	1 245,6	392,6	55,4	45,5	31,7	34,2	1,1	2,6	1,1	1,2
Český Krumlov	1 291,6	104,0	39,9	48,4	47,3	31,6	0,4	2,2	3,6	1,3
Jindřichův Hradec	1 546,2	397,4	47,7	43,9	39,1	37,2	0,8	1,5	1,5	1,5
Písek	959,8	167,0	56,5	50,6	32,6	34,9	1,1	2,7	1,0	1,1
Prachatice	1 148,5	226,6	37,8	27,8	51,0	58,3	0,5	0,9	3,0	4,5
Strakonice	896,8	135,2	65,5	59,3	22,8	20,6	1,1	3,4	0,9	0,9
Tábor	1 162,9	162,8	60,6	47,7	29,8	25,9	1,1	3,5	0,9	0,9

¹⁾ poměr tzv. stabilních (lesy, trvalé travní porosty, sady, zahrady, vinice, chmelnice a vodní plochy) a nestabilních (orná půda, zastavěné a ostatní plochy) krajinných prvků v daném území

Podíl zemědělské půdy ve venkovském prostoru je o 6,3 procentního bodu vyšší než v městském, v jednotlivých okresech je ale jejich vzájemný vztah rozdílný. Nejvyšší rozdíl je v okrese Tábor, kde je podíl ve venkovském prostoru o 12,9 procentních bodů vyšší než v městském. Rozdíl okolo 10 procentních bodů je dále v okresech Prachatice a České Budějovice. Naopak v Českém Krumlově je podíl zemědělské půdy ve venkovském prostoru o 8,5 procentního bodu menší než ve městském. Na více než jedné třetině území kraje jsou lesní porosty, jejich podíl na území kraje ve venkovském a městském prostoru je téměř shodný. I zde jsou mezi jednotlivými okresy rozdíly, když v okrese Český Krumlov je jejich podíl ve venkovském prostoru o více než 15 procentních bodů vyšší než v městském, naopak v okrese Prachatice je ve venkovském prostoru o 7,3 procenta nižší než ve městském. Podíl zastavěných ploch je ve venkovském prostoru výrazně nižší než ve městském.

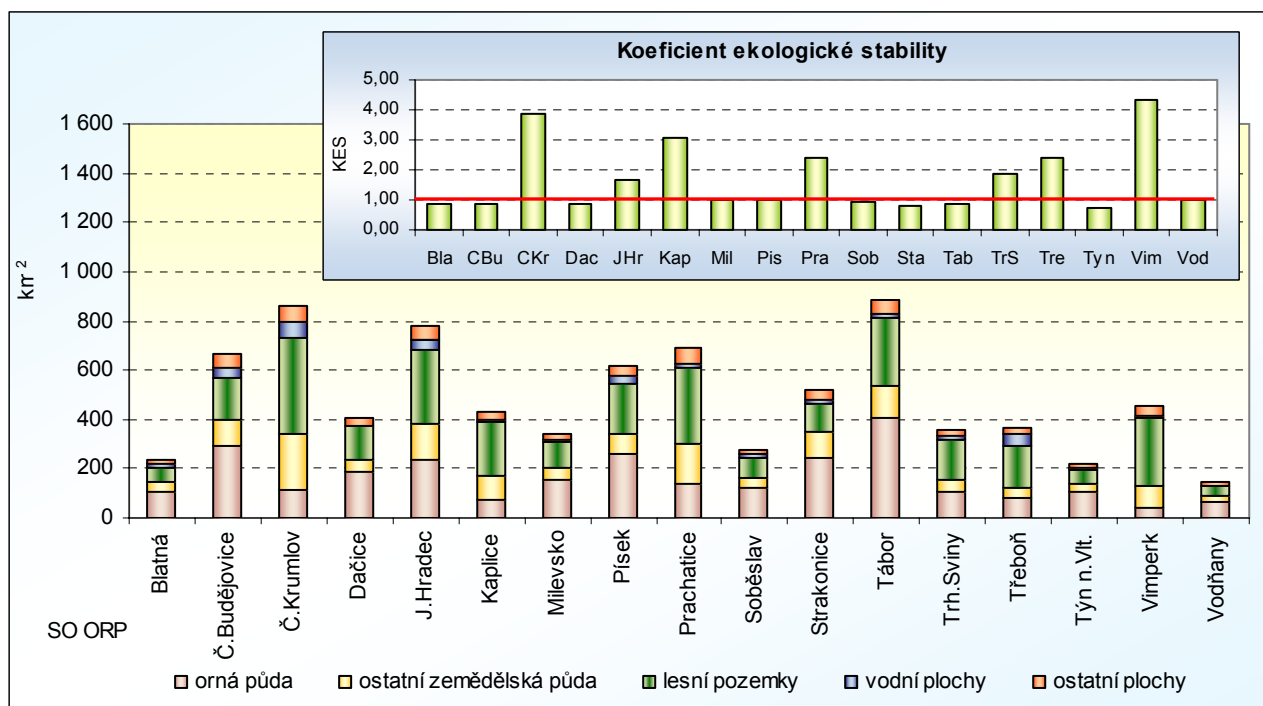
Nejvyšší podíl zemědělské půdy je v SO ORP Strakonice (67,9 %), více než 60 % je dále ve Vodňanech, Blatné, Týně nad Vltavou, Táboře a Soběslavi. Naopak podíly nižší než 40 % jsou v Českém Krumlově, Třeboni a Vimperku. Rozložení zemědělské půdy (v podílu na katastrální výměře) je zobrazeno v přílohovém kartogramu. Z něho je zřetelně viditelné rozložení obcí s podílem zemědělské půdy vyšším než 50 %, které je ve dvou rovnoběžných koridorech. Výraznější tvoří obce v ose od Trhových Svinů přes České Budějovice, Vodňany, Strakonice až po Blatnou, druhým je severněji položený z Milevska přes Tábor, Soběslav do severních částí Jindřichova Hradce a Dačic. Obce s nejnižším podílem zemědělské půdy leží především v zalesněných oblastech příhraničí, z valné části na chráněném území Šumavského národního parku, Novohradských lesů a Šumavy s jejími předhůřími. Využití těchto území pro zemědělskou výrobu spočívá mimo jiné v ekologickém chovu dobytka na volných pastvinách.

Zemědělská půda se charakterem využívání dělí na ornou půdu a trvalé travní porosty. Nejvyšší podíl orné půdy je v SO ORP Týn nad Vltavou (48,8 %), podíl vyšší než 45 % je dále ve Strakonících, Dačicích, Táboře a Soběslavi. Nejvyšší podíl trvalých travních porostů je v SO ORP Český Krumlov (26,3 %), okolo 20 % je v Kaplici, Prachaticích, Strakonících a Vimperku.

Lesní plochy se na rozloze venkovského prostoru podílí z 37,1 %. Nejvyšší podíl lesních porostů je v SO ORP Vimperk (60,6 %), více než 50 % je v Kaplici, více než 40 % v Třeboni, Českém Krumlově, Prachaticích a Trhových Svinech. Naopak méně než 25 % je ve Strakonících a Blatné.

Jihočeský kraj je pověstný svým rybářstvím. Vodní plochy se rozprostírají na 4,4 % území kraje, z toho téměř 80 % leží ve venkovském prostoru. Svým charakterem se dělí na umělé přehradní nádrže, z nichž největší jsou Lipno a Orlík, a dále pak rozsáhlé rybníkářské soustavy. Největší podíl vodních ploch ve venkovském prostoru je v SO ORP Třeboň (12,6 %), více než 5 % je dále v Českém Krumlově, Blatné, Českých Budějovicích, Soběslavi, Jindřichově Hradci a Trhových Svinech. Nejmenší podíl vodních ploch je ve Vimperku (0,6 %).

Graf 6 Vybrané druhy pozemků a koeficient ekologické stability venkovského prostoru v roce 2008

Koeficient ekologické stability vyjadřuje podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí. Počítá se jako podíl ekologicky stabilních a nestabilních ploch (přesné vymezení je v kapitole 3.1). Nejvyšší hodnoty koeficientu jsou v SO ORP s největším podílem zalesnění a trvalých travních ploch, která jsou především v příhraničních oblastech v SO ORP Vimperk (4,35), Český Krumlov (3,86) a Kaplice (3,09). Nejmenší koeficient ekologické stability je v Týně nad Vltavou (0,76). Koeficient nižší než 0,90 je ve Strakonících, Blatné, Českých Budějovicích a Dačicích, nižší než 1,00 je dále v Táboře, Soběslavi, Vodňanech a Milevsku. Jedná se o SO ORP s podílem orné půdy vyšším než 44 %.

Jedním z možných indikátorů ke stanovení venkovského prostoru a jeho charakteru je také časová dostupnost obyvatel obcí do center správních obvodů. Zpracované výsledky vychází z datových podkladů dostupnosti individuální dopravou pořízených pomocí mapového serveru bez zohlednění kvality komunikací a hustoty dopravy.

Tab. 2.1.6 Podíl obyvatel v obcích podle časové dostupnosti sídla správního obvodu obce s rozšířenou působností a sídla kraje v roce 2008

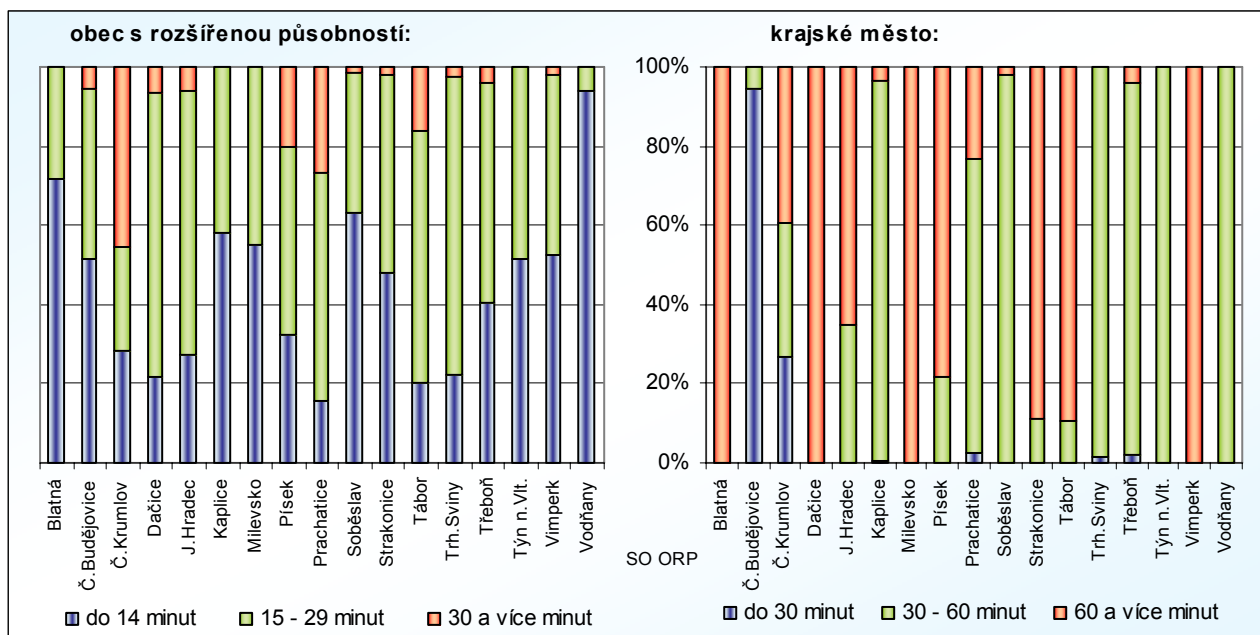
Zdroj: www.mapy.cz, vlastní výpočty ČSÚ

	Podíl obyvatel v obcích s časovou dostupností sídla správního obvodu ORP (%)						Podíl obyvatel v obcích s časovou dostupností krajského města (%)					
	do 14 minut		15 - 29 minut		30 a více minut		do 29 minut		30 - 59 minut		60 a více minut	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	39,0	89,1	49,5	8,5	11,4	2,4	19,5	37,9	32,8	34,5	47,7	27,7
v tom okres:												
České Budějovice	46,9	89,8	48,6	10,2	4,5	-	71,4	93,2	28,6	6,8	-	-
Český Krumlov	36,2	100,0	30,2	-	33,6	-	20,1	60,6	49,8	39,4	30,1	-
Jindřichův Hradec	28,5	78,8	65,7	14,1	5,8	7,1	0,5	17,7	37,8	52,6	61,7	29,7
Písek	40,6	88,6	46,5	11,4	12,9	-	-	-	13,9	79,3	86,1	20,7
Prachatice	28,7	83,0	53,5	17,0	17,8	-	1,7	-	48,0	49,6	50,3	50,4
Strakonice	60,4	92,2	38,3	7,8	1,3	-	-	-	21,9	17,5	78,1	82,5
Tábor	29,8	91,6	57,2	-	12,9	8,4	-	-	30,3	46,0	69,7	54,0

Dostupnost sídel správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem není v městském prostoru jednotlivých okresů nižší než 15 minut u 90 % obyvatel, v okrese Český Krumlov je tato dostupnost dosažena u 100 % obyvatel. Ve venkovském prostoru je tato nejkratší dostupnost kromě okresu Strakonice nedosažitelná pro více než 60 % obyvatel. Protipólem je dostupnost správního obvodu delší než 30 minut. V městském prostoru se to ale týká jen některých obcí velkých okresů Jindřichův Hradec a Tábor. Ve venkovském prostoru pak především obyvatel okresu Český Krumlov a do menší míry i okresu Prachatice.

Časová dostupnost krajského města je přímo závislá na poloze jednotlivých územních celků ve vztahu ke krajskému městu, jak je zřejmé z výše uvedené tabulky a následujícího grafu.

Graf 7 Obyvatelé obcí venkovského prostoru podle časové dostupnosti sídla správního obvodu obce s rozšířenou působností a sídla kraje v roce 2008

Průměrná časová vzdálenost obyvatel venkovského prostoru je od sídla SO ORP 13,9 minuty, od sídla okresu 20,0 minut a od sídla kraje 45,8 minut. Nejvyšší a nejnižší hodnoty podle SO ORP jsou v následující tabulce.

Tab. 2.1.7 Nejkratší a nejdelší průměrná časová dostupnost obyvatel obcí venkovského prostoru od sídel kraje, okresu a obce s rozšířenou působností

Zdroj: www.mapy.cz, vlastní výpočty ČSÚ

Pořadí	sídlu kraje		sídlu okresu		obec s rozšířenou působností	
	SO ORP	minuty	SO ORP	minuty	SO ORP	minuty
1.	České Budějovice	12	Strakonice	12	Vodňany	7
2.	Trhové Sviny	30	České Budějovice	12	Blatná	9
3.	Týn nad Vltavou	33	Jindřichův Hradec	14	Soběslav	9
15.	Milevsko	66	Třeboň	32	Prachatice	17
16.	Blatná	79	Týn nad Vltavou	34	Písek	18
17.	Dačice	81	Dačice	38	Český Krumlov	21

2.2. Obyvatelstvo

Tab. 2.2.1 Vybrané ukazatele z oblasti demografie

Území: okres SO ORP SO POU	Obyvatelstvo celkem k 31.12.2008				Venkovský prostor				
	Podíl (%)		z toho podíl ve venkovském prostoru (%)		na 1 000 obyvatel 2001-2008			Index stáří 2008	Průměrný věk 2008
					Přirozený přírůstek	Saldo migrace	Celkový přírůstek		
	V	M	muži	ženy					
Jihočeský kraj	40,6	59,4	50,3	49,7	-1,4	8,7	7,4	105,0	40,3
v tom:									
České Budějovice	32,6	67,4	50,4	49,6	-0,5	18,5	18,0	94,2	39,6
České Budějovice	29,8	70,2	50,2	49,8	0,3	22,3	22,6	89,1	39,2
České Budějovice	29,6	70,4	50,2	49,8	0,1	23,4	23,4	89,8	39,3
Hluboká nad Vltavou	33,6	66,4	50,6	49,4	1,3	14,0	15,3	75,9	38,2
Lišov	25,8	74,2	50,7	49,3	3,1	11,0	14,2	87,0	39,1
Zliv	33,7	66,3	50,3	49,7	1,3	20,3	21,6	96,7	39,3
Trhové Sviny	51,4	48,6	50,8	49,2	-2,0	7,7	5,6	103,0	40,3
Nové Hrady	100,0	x	50,4	49,6	-1,4	-0,5	-1,9	94,4	39,7
Trhové Sviny	34,6	65,4	51,3	48,7	-2,7	16,5	13,8	111,8	40,8
Týn nad Vltavou	39,8	60,2	51,0	49,0	-3,6	7,8	4,3	123,9	41,3
Ceský Krumlov	52,4	47,6	50,4	49,6	2,3	6,6	8,9	79,2	38,5
Český Krumlov	57,2	42,8	50,5	49,5	1,7	7,0	8,7	83,7	38,9
Český Krumlov	43,4	56,6	50,4	49,6	3,4	13,3	16,6	75,8	38,2
Horní Planá	100,0	x	50,2	49,8	-2,7	-0,5	-3,2	118,6	40,6
Vyšší Brod	100,0	x	50,9	49,1	1,5	-0,9	0,6	83,0	39,1
Kaplice	42,2	57,8	50,3	49,7	4,0	5,5	9,5	67,5	37,5
Jindřichův Hradec	46,8	53,2	50,3	49,7	-1,4	4,3	2,9	108,6	40,5
Dačice	60,8	39,2	50,3	49,7	-1,7	-0,8	-2,5	101,0	39,9
Dačice	51,2	48,8	50,4	49,6	-2,7	0,5	-2,2	106,3	40,2
Slavonice	100,0	x	50,2	49,8	0,3	-3,5	-3,2	90,2	39,2
Jindřichův Hradec	46,1	53,9	50,4	49,6	-0,6	6,9	6,3	106,9	40,5
Jindřichův Hradec	48,2	51,8	50,2	49,8	-0,7	7,1	6,4	107,7	40,6
Nová Bystřice	27,2	72,8	54,5	45,5	1,9	2,9	4,8	92,0	39,8
Třeboň	37,2	62,8	49,9	50,1	-2,7	5,0	2,3	123,8	41,4
České Velenice	9,7	90,3	52,4	47,6	4,0	16,8	20,8	80,3	38,8
Suchdol nad Lužnicí	22,9	77,1	50,6	49,4	-0,7	5,4	4,7	91,5	39,8
Třeboň	47,6	52,4	49,7	50,3	-3,3	4,5	1,2	131,9	41,8
Písek	37,4	62,6	50,2	49,8	-3,9	5,7	1,8	133,0	41,9
Milevsko	51,5	48,5	50,0	50,0	-3,5	2,6	-1,0	138,1	41,9
Písek	32,3	67,7	50,3	49,7	-4,1	7,5	3,4	130,1	41,9
Mirotice	100,0	x	50,6	49,4	-4,2	6,6	2,4	128,4	42,3
Mirovice	100,0	x	49,5	50,5	-4,2	-2,9	-7,1	146,5	42,3
Písek	24,1	75,9	50,3	49,7	-4,0	11,5	7,4	124,1	41,5
Protivín	13,9	86,1	52,8	47,2	-5,2	9,5	4,4	157,0	43,3
Prachatice	54,3	45,7	50,4	49,6	-1,5	5,3	3,8	101,2	40,0
Prachatice	53,5	46,5	50,6	49,4	-1,0	3,6	2,7	94,0	39,5
Netolice	100,0	x	50,3	49,7	-3,2	4,8	1,7	104,2	39,8
Prachatice	50,6	49,4	50,4	49,6	-0,7	5,7	5,0	91,6	39,4
Volary	34,3	65,7	52,0	48,0	1,6	-9,6	-8,0	89,2	39,5
Vimperk	55,7	44,3	50,2	49,8	-2,5	8,3	5,8	115,2	40,9
Strakonice	43,4	56,6	50,3	49,7	-2,5	7,4	5,0	114,3	40,7
Blatná	51,4	48,6	50,1	49,9	-4,6	6,7	2,1	132,0	41,7
Strakonice	41,8	58,2	50,5	49,5	-1,9	7,4	5,5	112,1	40,5
Strakonice	38,5	61,5	50,8	49,2	-1,8	7,9	6,0	107,2	40,3
Volyně	58,4	41,6	49,5	50,5	-1,9	5,9	3,9	129,1	40,9
Vodňany	39,9	60,1	49,8	50,2	-1,7	8,8	7,1	98,9	40,0
Tábor	35,9	64,1	50,1	49,9	-3,0	6,5	3,6	120,6	41,2
Soběslav	37,3	62,7	50,1	49,9	-6,2	8,7	2,5	132,7	41,7
Soběslav	45,4	54,6	50,0	50,0	-6,8	9,6	2,8	128,3	41,6
Veselí nad Lužnicí	25,0	75,0	50,4	49,6	-4,3	6,1	1,7	146,6	42,0
Tábor	35,5	64,5	50,1	49,9	-2,0	5,9	3,9	117,3	41,1
Bechyně	24,9	75,1	51,3	48,7	-7,2	7,0	-0,1	161,3	42,9
Mladá Vožice	100,0	x	49,7	50,3	-3,5	0,4	-3,1	124,6	41,5
Sezimovo Ústí	6,2	93,8	51,0	49,0	-1,3	5,2	3,9	116,3	41,6
Tábor	37,5	62,5	50,0	50,0	-1,3	7,1	5,9	112,9	40,8

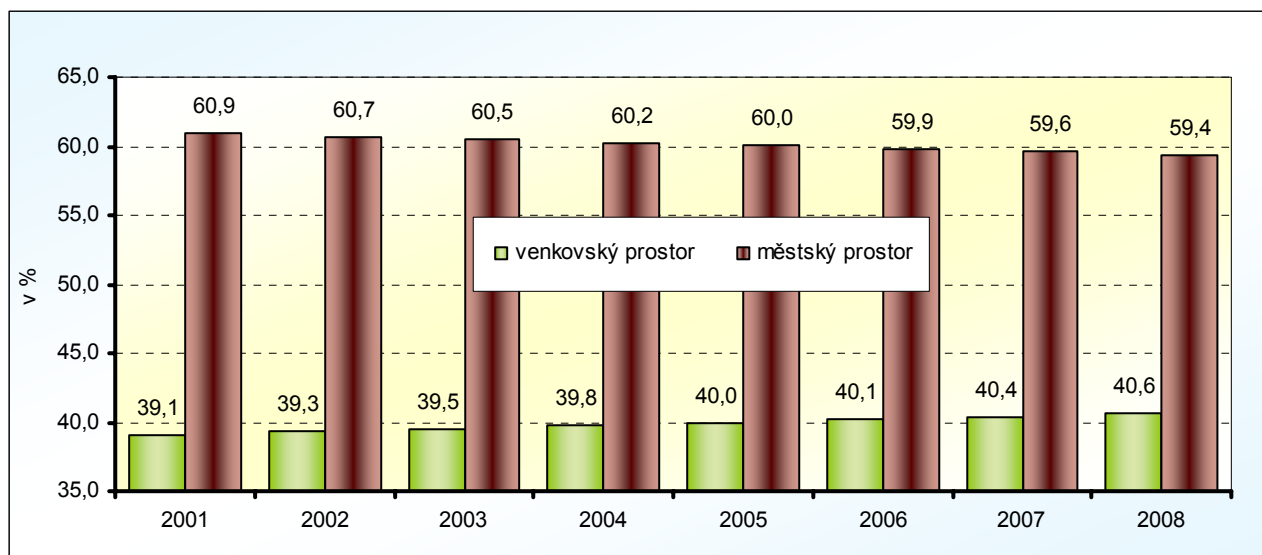
Počet obyvatel Jihočeského kraje každoročně nepatrně stoupá, v roce 2008 žilo na území kraje 636 058 osob (bez vojenského újezdu Boletice). Z vyjádření podílu městského a venkovského obyvatelstva Jihočeského kraje vyplývá, že 40,6 % obyvatel žilo v roce 2008 ve venkovském prostoru. Větší podíl venkovského obyvatelstva než městského je pouze v okresech Prachatice a Český Krumlov, naopak nejvíce obyvatel okresu České Budějovice a Tábor žije v městském prostoru. V časovém horizontu posledních let je patrný každoroční nárůst obyvatel venkovského obyvatelstva a naopak úbytek městských obyvatel. Při rozdělení území kraje na menší územní celky jsou některé správní obvody příslušných pověřených úřadů z hlediska metodického zaměření publikace zcela venkovskými prostory.

Tab. 2.2.2 Podíl obyvatelstva venkovského a městského prostoru v letech 2000-2008

Kraj okresy	2000		2002		2004		2006		2008	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	39,0	61,0	39,3	60,7	39,8	60,2	40,1	59,9	40,6	59,4
v tom:										
České Budějovice	29,4	70,6	30,3	69,8	31,1	68,9	31,8	68,2	32,6	67,4
Český Krumlov	50,4	49,6	51,1	49,2	51,5	48,5	52,0	48,0	52,4	47,6
Jindřichův Hradec	45,9	54,1	46,0	54,1	46,2	53,8	46,5	53,5	46,8	53,2
Písek	37,0	63,0	37,0	63,0	37,1	62,9	37,2	62,8	37,4	62,6
Prachatice	52,9	47,1	53,2	46,8	53,7	46,3	54,0	46,0	54,3	45,7
Strakonice	42,5	57,5	42,2	57,7	42,5	57,5	42,9	57,1	43,4	56,6
Tábor	34,9	65,1	34,9	65,1	35,3	64,7	35,5	64,5	35,9	64,1

Změna počtu obyvatel od roku 2001 do roku 2008 i z pohledu venkova potvrzuje, že počet obyvatel Jihočeského kraje sice stoupá, ale především v závislosti na migraci. Celkový přírůstek obyvatelstva venkovského prostoru, přepočtený na 1 000 obyvatel, měl v letech 2001 až 2008 hodnotu 7,4 %, přirozený přírůstek však dosahoval záporných hodnot – 1,4 % (více obyvatel na venkově umíralo, než se rodilo). Hodnota přirozeného přírůstku venkovského obyvatelstva byla nejnižší v okrese Písek, zejména v okolí Protivína a především ve venkovské oblasti na Bechyňsku a Soběslavsku. Jediný okres, kde se v relativním vyjádření narodilo ve venkovském prostoru více dětí, než kolik zemřelo obyvatel, byl Český Krumlov, nejvíce pak na Kaplicku a Českokrumlovsku a také v okrese Jindřichův Hradec na Českovelenicku.

Graf 8 Podíl venkovského a městského obyvatelstva Jihočeského kraje v letech 2001 až 2008

Migrační saldo venkovského prostoru v letech 2001 až 2008 bylo v relativním vyjádření 8,7 ‰ a v porovnání s městským prostorem, bylo saldo stěhování do měst záporné (-2,0 ‰). Tato skutečnost pravděpodobně potvrzuje chuť obyvatel stěhovat se na jihočeský venkov. Nejméně se lidé stěhovali na venkov okresu Jindřichův Hradec. V rámci podrobnějšího členění a v relativním vyjádření se nejvíce obyvatel odstěhovalo z SO POÚ Volary a naopak nejvíce se lidé stěhovali na venkov okresu České Budějovice. Zde byl největší relativní přírůstek obyvatel stěhování zaznamenán na českobudějovickém, zlivském a trhovosvinenském venkově. Saldo zahraničního stěhování bylo mezi venkovským a městským prostorem poměrně vyrovnané. Všeobecně platí, že odliv venkovských obyvatel do zahraničí byl ve všech oblastech nižší než počet obyvatel, kteří se do kraje z ciziny přistěhovali.

Při srovnání let 2001 a 2008 je patrné, že se také mění průměrné stáří obyvatel na venkově. Nejvíce zestárla venkovské obyvatelstvo okresu Český Krumlov, zejména na Vyšebrodsku a v Horní Plané. Nepatrně omládl venkovské obyvatelstvo na Zlivsku v okrese České Budějovice. Vyšší průměrný věk se samozřejmě promítá i do poměru dětí a starších obyvatel (65 a více) - tzv. index stáří, který lépe vyjadřuje generační složení obyvatel dané oblasti. Nejvíce starších lidí a nejméně dětí žilo v roce 2008 v okrese Písek, zejména na protivínském venkově a v okrese Tábor na Bechyňsku. Naopak nejpříznivější generační rozložení vykazoval okres Český Krumlov, zejména Kaplicko.

Tab. 2.2.3 Podíl mužů a žen venkovského a městského prostoru

v %

Kraj okresy	rok 2001				rok 2008			
	muži		ženy		muži		ženy	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	19,4	29,7	19,6	31,3	20,4	28,9	20,2	30,5
v tom:								
České Budějovice	14,6	34,2	14,8	36,4	16,5	32,6	16,2	34,8
Český Krumlov	25,3	24,5	25,1	25,1	26,4	23,7	25,9	23,9
Jindřichův Hradec	22,7	26,2	23,3	27,8	23,6	25,9	23,3	27,3
Písek	18,3	30,5	18,7	32,5	18,8	30,3	18,6	32,3
Prachatice	26,6	23,3	26,3	23,8	27,4	22,4	26,9	23,3
Strakonice	21,1	27,9	21,4	29,6	21,8	27,6	21,6	29,0
Tábor	17,3	31,7	17,5	33,5	18,0	31,2	17,9	33,0

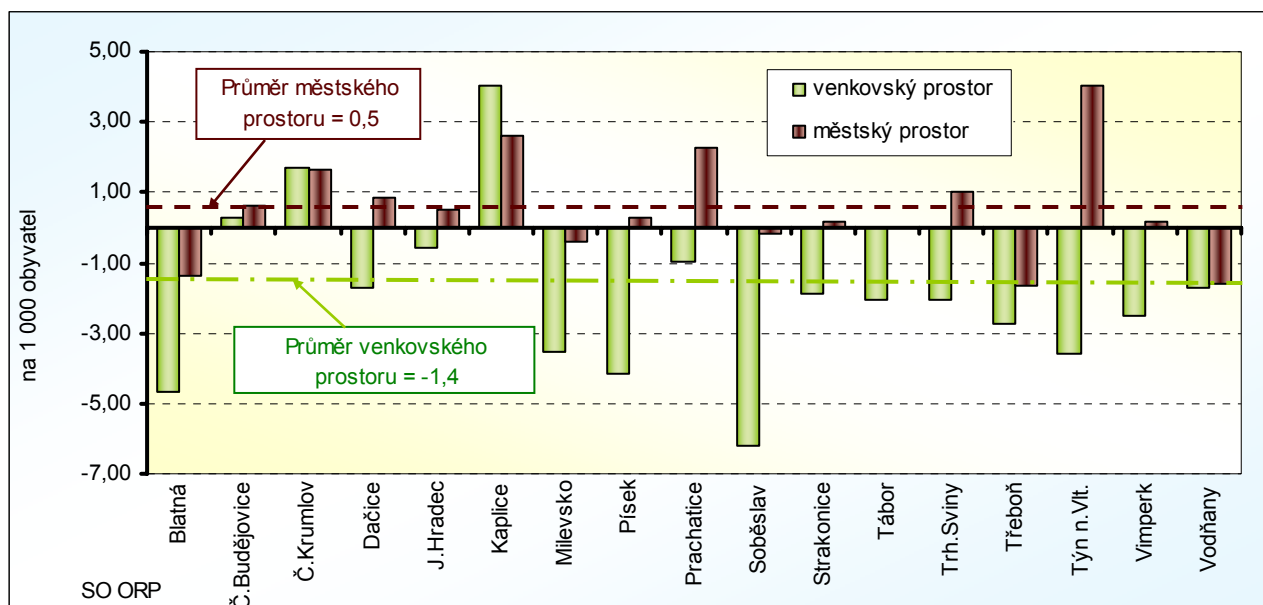
Zajímavé v roce 2008 je, že i přes celokrajovou převahu žen (o 1,4 %) žilo na venkově nepatrně více mužů. Při podrobnějším pohledu největší procentní zastoupení mužů na venkově bylo na Vltavotýnsku, naopak pouze na vodňanském a třeboňském venkově převažovaly ženy. Tuto skutečnost, ale nepotvrzují předcházející roky. V roce 2001 ve vymezeném venkovském prostoru žilo více žen.

Tab. 2.2.4 Pohyb obyvatelstva venkovského a městského prostoru v roce 2008

Kraj okresy	Na 1 000 obyvatel středního stavu									
	Přirozený přírůstek		Migrační přírůstek		Celkový přírůstek		Sňatky		Rozvody	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	-3,3	-2,3	11,0	-1,5	7,6	-3,9	4,6	5,1	2,5	3,5
v tom:										
České Budějovice	-2,1	-1,8	21,2	-2,4	19,1	-4,2	4,6	5,3	2,6	3,6
Český Krumlov	-1,9	-0,8	4,3	-4,6	2,4	-5,4	4,4	5,8	3,1	4,5
Jindřichův Hradec	-3,7	-2,2	9,5	2,1	5,7	-0,1	4,6	4,4	2,4	3,1
Písek	-6,0	-2,9	11,0	-1,0	5,0	-3,8	4,3	4,9	2,2	3,3
Prachatice	-4,0	-2,4	3,9	-3,4	-0,1	-5,8	4,0	5,3	2,5	3,6
Strakonice	-4,9	-3,6	11,5	-0,3	6,6	-3,9	4,5	5,0	2,4	3,6
Tábor	-2,6	-3,1	6,9	-1,7	4,2	-4,8	5,4	5,3	1,9	3,4

Přírůstek nebo úbytek obyvatelstva na daném území závisí na mnoha demografických událostech. V prvé řadě je to počet narozených a zemřelých, který vyjadřuje **přirozený přírůstek**. Při porovnání městského a venkovského prostoru je patrné, že obyvatelstvo venkova ubývá přirozenou měnou více, než ubývá obyvatelstvo měst. To znamená, že se na venkově narodí méně dětí, než kolik je v dané oblasti úmrtí. V posledních třech letech se však rozdíl mezi venkovem a městem lehce snižuje. V roce 2008 měl nejnížší zápornou hodnotu přirozeného přírůstku venkov okresu Český Krumlov a nejvyšší pak venkovský prostor okresu Písek, zejména venkovská oblast SO POÚ Mirovice a Mirovice. Jedinými venkovskými prostory, kde se v minulém roce narodilo více obyvatel, než zemřelo, jsou Českovelenicko, Suchdolsko a Lišovsko.

Graf 9 Přirozený přírůstek v letech 2001 až 2008 (roční průměr)

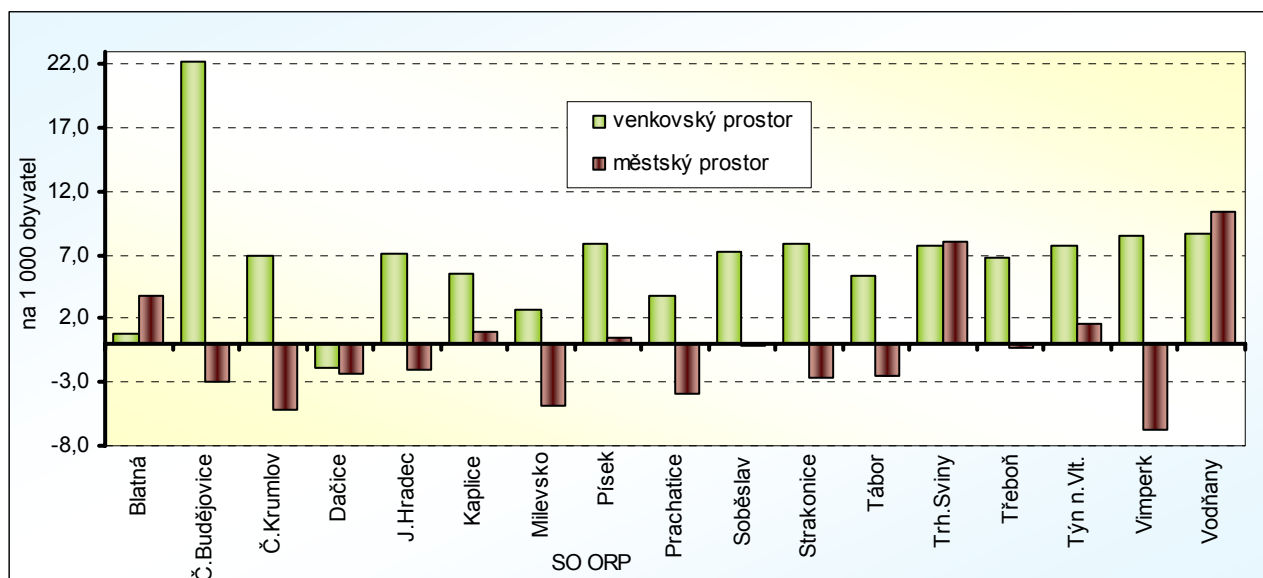
Pohyb obyvatelstva dále zobrazuje **migrační přírůstek**. Obyvatel Jihočeského kraje každoročně přibývá právě v důsledku stěhování se na venkov jižních Čech, nejvíce se lidé stěhují na venkov okresu České Budějovice (Českobudějovicko, Zlivsko a Trhovošvinský). Naopak nejméně se lidé stěhují na venkov okresu Prachatice, kde se z venkovského území SO POÚ Volary v průběhu posledních let odstěhovalo relativně nejvíce lidí. Záporný migrační přírůstek vykazuje také venkovská oblast Slavonicka a Mirovicka.

Příznivý vývoj v oblasti migrace na venkov vyjadřují absolutní čísla, kdy na venkovském území jižních Čech v letech 2001 až 2008 přibýlo v rámci stěhování 17 420 obyvatel, naopak z prostoru měst ubyly 5 173 osoby. Městský prostor tak každoročně přicházel o určitý počet obyvatel. V roce 2008 se při přepočtu na 1 000 obyvatel nejvíce lidí přistěhovalo na venkov okresu České Budějovice (Lišovsko, Českobudějovicko) a také na venkov Novobystřicka a Písecka a naopak nejvíce lidí se odstěhovalo z venkovského území Volarska, Mladovožicka a Vyšebrodská.

Nejmarkantnější migrace obyvatel byla každoročně z okresních měst. Kromě stěhování se do hlavního města Prahy a do Českých Budějovic jsou hlavní směry stěhování zaměřeny především na venkovské oblasti. Při porovnávání proudů stěhování v jednotlivých letech je patrné, že se lidé z měst stěhují do míst, kde se rozšířila výstavba rodinných domů. Vznik nových venkovských „satelitních“ oblastí, kdy se díky velké výstavbě rodinných domů rozrůstá počet obyvatel původního venkova o městské obyvatelstvo, má za následek změnu v běžném venkovském způsobu života. Většina „nových“ obyvatel jezdí denně do zaměstnání a do škol do měst, ze kterých se odstěhovali. K největšímu stěhování se na venkov se rozhodli obyvatelé z Českých Budějovic. Hlavní směry stěhování se z města byly především na území obce Litvínovice, Srubec, Dobrá Voda u Českých Budějovic, Boršov nad Vltavou, Homole. Pro stěhování se z města České Budějovice je typické, že nové „příměstské urbanistické celky“ vznikají na dosah od města, kdy obyvatelé mohou snáze využívat výhod bydlení na venkově a dopravně krátkou vzdálenost do města. V ostatních okresech s vyšší stavební aktivitou v oblasti výstavby rodinných domů se tento jev neprojevuje. Z Českého Krumlova se nejvíce lidé stěhovali na venkov do obce Větrná, Kájov, Dolní Třeboň. Z Jindřichova Hradce byl hlavní směr stěhování do venkovského prostoru Kardašovy Řečice, z Písku do Čížové a z města Tábor na venkov do Chotovin, Chýnova. Z měst Prachatice a Strakonice nejsou žádné výrazné proudy stěhování se na venkov. Jednotlivé směry stěhování potvrzují údaje o dokončených domech a bytech na území Jihočeského kraje. V obcích, kde je vyšší výstavba domů a bytů, je i vyšší přírůstek obyvatelstva právě v důsledku stěhování.

Zahraniční stěhování tvoří podstatně menší část migrace obyvatelstva. V letech 2001 až 2008 bylo saldo zahraniční migrace do venkovského prostoru Jihočeského kraje 2,2 ‰. V okresním vyjádření byla nejvyšší hodnota zahraniční migrace v okrese Český Krumlov, zejména oblast Kaplicka a poměrně vysoké bylo saldo zahraničního stěhování i v okrese Strakonice – venkovský prostor Blatenska a Vodňanska. Nejnižší hodnota salda zahraniční migrace byla v okrese Písek – venkovská oblast Milevska.

Graf 10 Migrační saldo v Jihočeském kraji v letech 2001 až 2008

O celkové situaci ve změně počtu obyvatel vypovídá **celkový přírůstek** obyvatel daného území. V reálném vyjádření (na 1 000 obyvatel středního stavu) je patrné, že se jihočeský městský prostor v posledních letech „vyldňuje“ a převažuje tendence bydlení na venkově. Nejvíce se v posledních letech zvyšoval počet obyvatel venkovského prostoru v okrese České Budějovice, zejména na venkově ve správních obvodech pověřených úřadů České Budějovice, Zliv a České Velenice. Odliv obyvatel zaznamenal okres Prachatice, převážně Volarsko, ale počet obyvatel se snižoval i na venkově Mladovožicka a Mirovicka. V roce 2008 při přepočtu na 1 000 obyvatel nejvíce přibýlo obyvatel venkovského prostoru okresu České Budějovice – SO POÚ České Budějovice, Lišov a také Suchdol nad Lužnicí. Nejvyšší záporná hodnota celkového přírůstku se v roce 2008 vyskytla na venkovském území pověřených úřadů Volary, Mladá Vožice a Mirovice.

Sňatečnost jako další významná demografická charakteristika je v jihočeském venkovském prostoru v rámci okresního srovnání o něco nižší než v městském prostoru a v relativním vyjádření dosáhla v roce 2008 hodnoty 4,6 ‰ (městský prostor 5,1 ‰). Během posledních let se sňatečnost na venkově výrazně nemění. Nejvíce sňatků v přepočtu na 1 000 obyvatel venkovského prostoru bylo uzavřeno v okrese Tábor a nejméně na venkově okresu Prachatice. Tato skutečnost ale neplatí při porovnání menších územních celků, kde se pozice sňatečnosti rok od roku mění. V některých venkovských oblastech byly hodnoty sňatečnosti výrazně vyšší než na jejich městském území. Také **rozvodovost** byla na venkově v letech 2001 až 2008 nižší než v městském prostoru a hodnoty rozvodovosti se během výše uvedených let výrazně neodlišují. V roce 2008 (v relativním vyjádření) byly hodnoty rozvodovosti na venkovském prostoru 2,5 ‰, městském prostoru 3,5 ‰. Nejvyšší rozvodovost tak byla na venkově v okrese Český Krumlov a nejnižší na venkově v okrese Tábor.

Tab. 2.2.5 Pohyb obyvatelstva venkovského a městského prostoru roce 2008

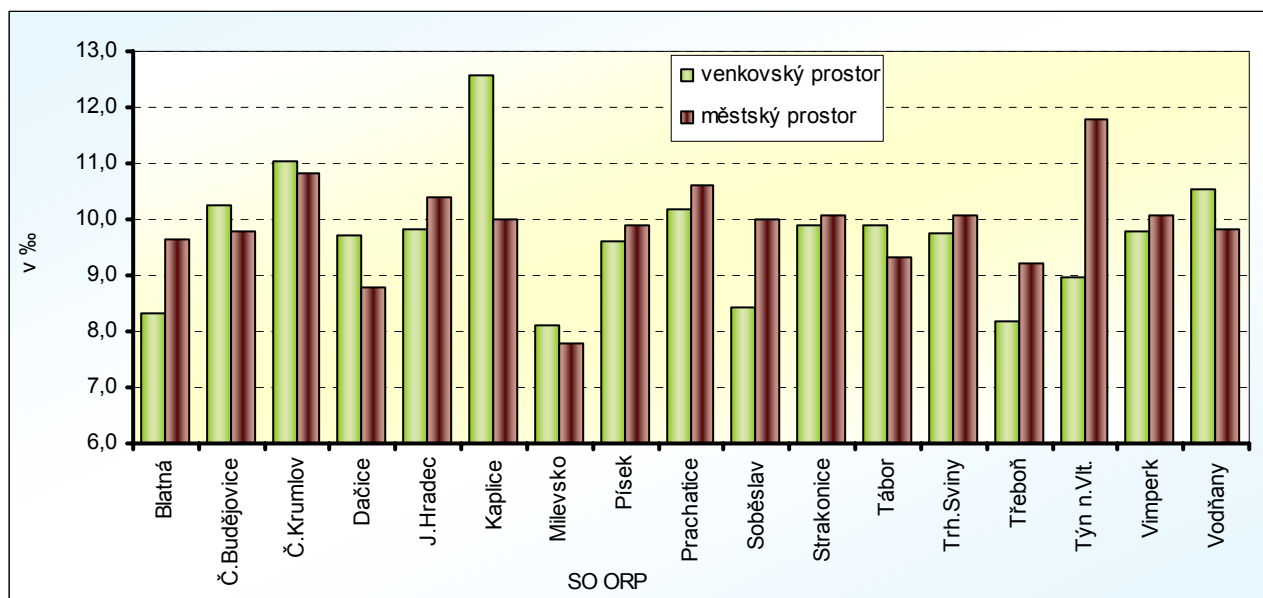
Kraj okresy	Na 1 000 obyvatel středního stavu						Obecná míra plodnosti ¹⁾		Podíl živě narozených v manželství	
	Živě narození		Potraty		Umělá přerušení těhotenství					
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	11,1	11,4	3,0	4,1	1,8	2,4	47,0	46,2	66,8	62,8
v tom:										
České Budějovice	10,8	11,8	2,8	4,9	1,9	2,9	44,4	47,2	71,3	64,5
Český Krumlov	11,8	13,2	4,6	6,4	3,1	4,6	48,1	52,3	62,1	56,1
Jindřichův Hradec	11,1	10,4	2,5	4,0	1,4	1,9	48,0	42,7	62,2	65,3
Písek	10,0	11,5	3,2	2,1	2,0	1,2	45,2	47,3	70,1	60,7
Prachatice	11,7	11,1	3,1	4,1	2,0	2,3	49,5	42,9	65,0	60,7
Strakonice	11,1	11,7	1,9	2,8	1,1	1,9	48,2	47,9	63,2	58,9
Tábor	10,9	10,6	2,8	3,6	1,6	2,2	47,9	43,6	72,3	66,1

¹⁾ počet živě narozených dětí na 1 000 žen ve věku 15-49 let

V letech 2001 až 2008 se na jihočeském venkově **živě narodilo** přes 19,5 tisíce dětí. V absolutních číslech je to o 10 tisíc méně než v městském prostoru, ale při přepočtu na 1 000 obyvatel, je poměr živě narozených dětí v městském i venkovském prostoru v průběhu posledních let zcela vyrovnaný. V časovém horizontu se

potvrzuje určitý postupný nárůst porodnosti ve venkovském i městském prostoru. Nejvíce dětí (přepočteno na 1 000 obyvatel venkovského prostoru) se během let 2001 až 2008 narodilo na venkově okresu Český Krumlov, zejména na Kaplicku a naopak nejmenší hodnoty byly zaznamenávány v okrese Písek, a to převážně na venkovském území SO POÚ Protivín a SO POÚ Milevsko.

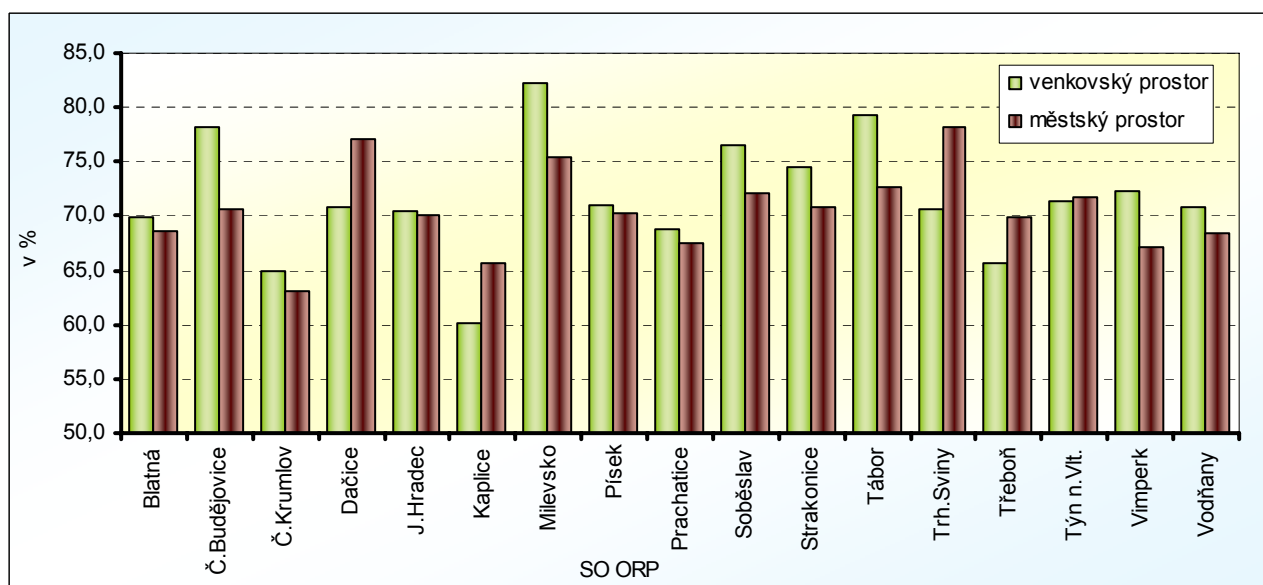
Graf 11 Živě narození na 1 000 obyvatel v letech 2001 až 2008

S větším podílem narozených dětí také koresponduje **obecná míra plodnosti** (poměr počtu živě narozených dětí na 1 000 žen v reprodukčním věku). Téměř všechna venkovská území vykazují v posledních letech vyšší plodnost než oblast měst. Ve zmiňovaném časovém horizontu se růst plodnosti každoročně zvyšuje a potvrzuje tak nástup silných populačních ročníků a také stoupající chuť žen vstupovat do mateřství. S větším počtem rozených dětí však nekoresponduje zájem mladých lidí uzavírat sňatky a stále více dětí se rodí mimo manželství. **Podíl dětí narozených v manželství** je během let ve venkovském prostoru vyšší než v městském, ale i zde se tento podíl snižuje.

Další z demografických ukazatelů je **potratovost**. Ve venkovském prostoru Jihočeského kraje je v letech 2001 až 2008 průměrně nižší než v městském prostoru o 1,2 ‰. V těchto letech je také patrná tendence ve snižování potratovosti a to v obou oblastech. V porovnání venkovských oblastí byl v roce 2008 nejvyšší počet potratů (přepočteno na 1 000 obyvatel venkovského prostoru) v okrese Český Krumlov, naopak nejnižší v okrese Strakonice. Tam, kde je vyšší úroveň potratovosti, je také zaznamenán vyšší počet **umělých přerušení těhotenství**.

Graf 12 Podíl dětí narozených v manželství v roce 2008

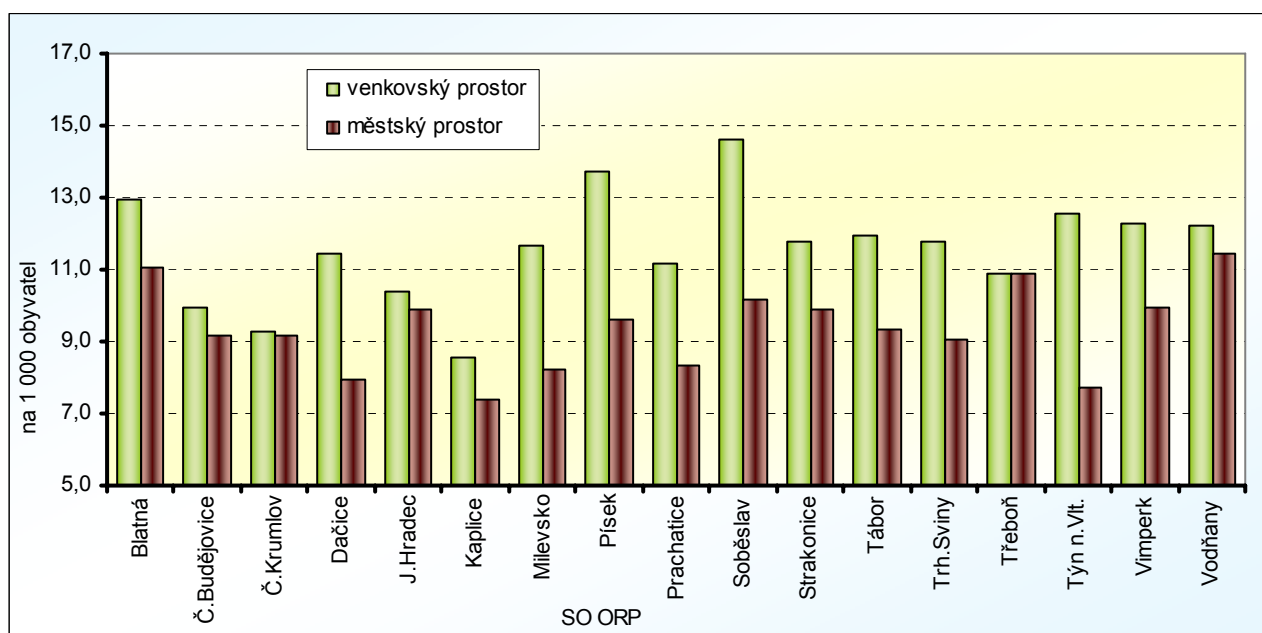
Tab. 2.2.6 Zemřelí v letech 2001 až 2008 (roční průměr)

Kraj okresy	Zemřelí na 1 000 obyvatel		Příčiny úmrtí (%)							
			novotvary		nemoci oběhové soustavy		dýchací nemoci		vnější příčiny	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	11,2	9,3	26,2	29,7	51,2	46,6	5,4	5,2	6,4	6,5
v tom:										
České Budějovice	10,5	9,0	26,0	31,4	54,7	46,9	4,6	4,7	5,0	6,0
Český Krumlov	9,1	8,5	26,8	28,4	45,9	46,3	5,2	4,2	8,8	8,0
Jindřichův Hradec	10,8	9,9	27,5	27,0	51,7	50,7	5,1	5,7	5,8	5,9
Písek	13,0	9,3	26,0	29,7	50,4	45,6	5,7	6,4	6,0	6,3
Prachatice	11,5	8,9	25,7	27,0	51,5	47,4	4,9	5,1	7,1	7,3
Strakonice	12,1	10,3	25,6	27,7	49,7	45,2	5,8	5,3	7,0	7,6
Tábor	12,6	9,5	26,0	31,6	51,0	44,2	6,6	5,3	6,5	6,7

Z relativního vyjádření počtu zemřelých v městském a venkovském prostoru vyplývá, že na venkově v Jihočeském kraji umíralo v letech 2001 až 2008 více obyvatel než ve městech – o 1,9 %, a to zejména na nemoci oběhové soustavy (51,2 % z celkového počtu úmrtí), kdy dosahují vyšších hodnot než v městském prostoru. Nejvyšší úmrtnost byla zaznamenána ve venkovském prostoru v okrese Písek, naopak nejnižší na venkově okresu Český Krumlov. Všeobecně jsou nemoci oběhové soustavy nejčastější příčinou úmrtí. Další nejčastější příčinou úmrtí jsou novotvary. Zde jsou naopak hodnoty na venkově nižší než ve městském prostoru.

Tab. 2.2.7 Příčiny úmrtí v letech 2001 až 2008 (roční průměr) – nejnižší a nejvyšší podíly

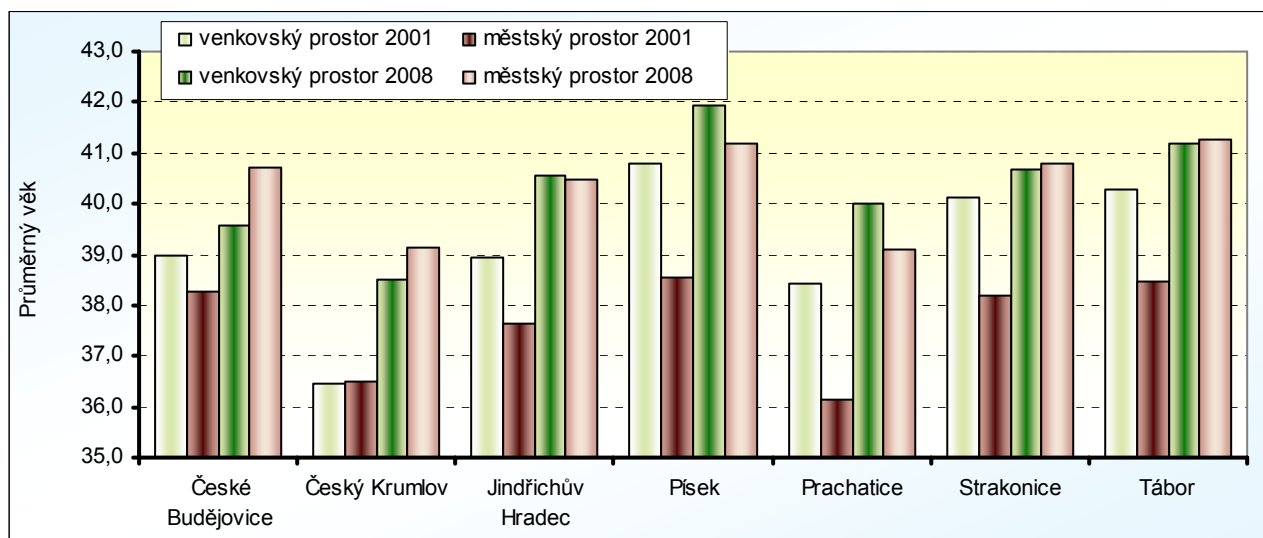
Pořadí SO ORP	Zemřelí na 1 000 obyvatel		Příčiny úmrtí (%)							
			novotvary		nemoci oběhové soustavy		dýchací nemoci		vnější příčiny	
1.	8,6	Kaplice	22,5	Soběslav	43,1	Kaplice	4,2	České Budějovice	4,7	Týn nad Vltavou
2.	9,3	Český Krumlov	22,8	Vodňany	46,9	Český Krumlov	4,3	Prachatice	4,9	Trhové Sviny
3.	10,0	České Budějovice	23,6	Vimperk	47,3	Milevsko	4,3	Kaplice	5,0	Dačice
...										
15.	13,0	Blatná	29,9	Milevsko	54,5	Trhové Sviny	6,1	Soběslav	8,0	Prachatice
16.	13,7	Písek	30,5	Třeboň	54,8	České Budějovice	6,1	Týn nad Vltavou	8,2	Český Krumlov
17.	14,6	Soběslav	31,0	Kaplice	55,4	Soběslav	6,8	Tábor	10,5	Kaplice

Graf 13 Zemřelí na 1 000 obyvatel v letech 2001 až 2008 (roční průměr)

Tab. 2.2.8 Průměrný věk obyvatelstva k 31. 12. 2008

Kraj okresy	Průměrný věk		Průměrný věk muži		Průměrný věk ženy		Rozdíl mezi roky 2008 a 2001	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	40,3	40,6	39,0	39,2	41,5	41,9	1,1	2,6
v tom:								
České Budějovice	39,6	40,7	38,5	39,3	40,7	42,0	0,6	2,4
Český Krumlov	38,5	39,1	37,6	38,0	39,5	40,3	2,1	2,6
Jindřichův Hradec	40,5	40,5	39,0	39,1	42,1	41,8	1,6	2,8
Písek	41,9	41,2	40,4	39,7	43,5	42,6	1,1	2,7
Prachatice	40,0	39,1	38,8	38,0	41,2	40,1	1,6	3,0
Strakonice	40,7	40,8	39,3	39,3	42,1	42,2	0,6	2,6
Tábor	41,2	41,2	39,9	39,8	42,5	42,7	0,9	2,8

Průměrný věk obyvatel městského a venkovského prostoru se v Jihočeském kraji během vymezených let 2001 až 2008 zvyšoval s tím rozdílem, že v roce 2001 bylo ve venkovském prostoru více starších obyvatel než ve městském prostoru. V roce 2001 byl průměrný věk ve venkovském prostoru 39,1 roku a v městském prostoru 38,0 roku. V roce 2008 již žilo na venkově nepatrně mladší obyvatelstvo než ve městech (venkovský prostor 40,3 roku, městský prostor 40,6 roku). Průměrný věk se ve městech zvyšuje rychleji než ve venkovském prostoru, města tak stárnou rychleji. Během let nejvíce zestárla venkovská populace okresu Český Krumlov. Největší rozdíl mezi průměrným věkem obyvatel obou vymezených oblastí ve prospěch venkova, je na území POÚ České Budějovice, kde na venkově žije o něco mladší populace než v českobudějovickém městském prostoru. Nejvýraznější rozdíl v průměrném věku obou vymezených území je však na Vltavotýnsku, kde na venkově žije výrazněji starší populace, než ve vltavotýnském městském prostoru. Průměrný věk žen na území venkovského i městského prostoru byl standardně vyšší než průměrný věk mužů.

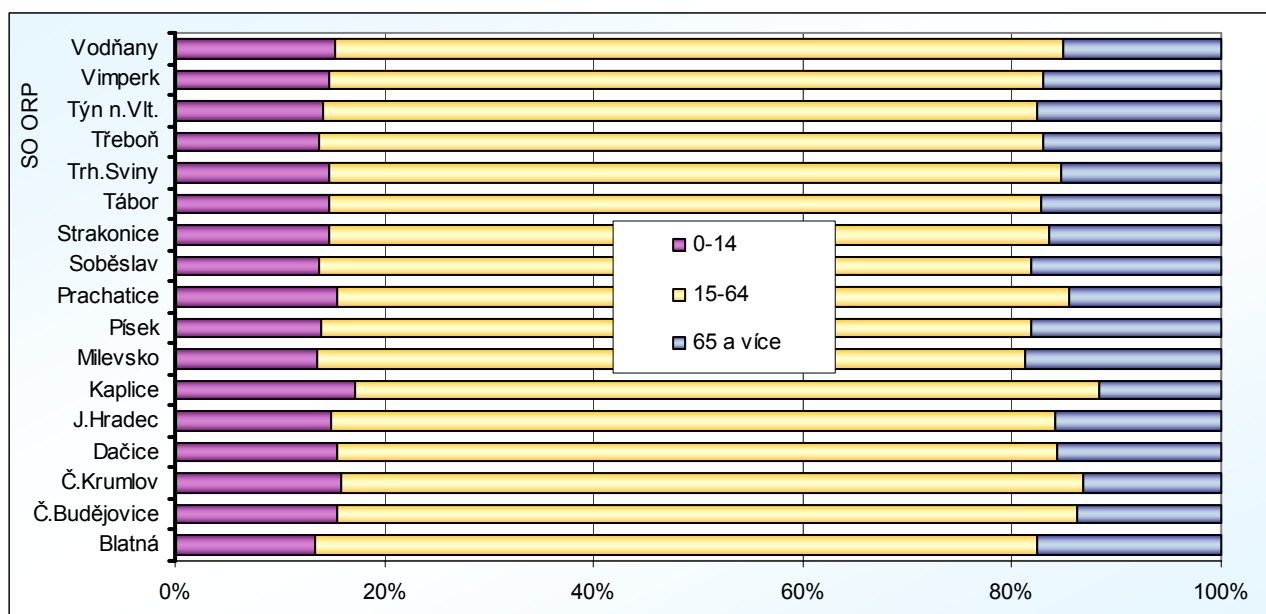
Graf 14 Průměrný věk v roce 2001 a 2008

Tab. 2.2.9 Průměrný věk obyvatelstva venkovského prostoru

Rok	Pořadí SO ORP	Průměrný věk					
		celkem		muži		ženy	
2001	1.	35,6	Kaplice	34,5	Kaplice	36,8	Kaplice
	2.	36,7	Český Krumlov	35,5	Český Krumlov	37,9	Český Krumlov
	...						
	16.	41,3	Písek	39,7	Blatná	42,9	Soběslav
	17.	41,4	Soběslav	39,8	Soběslav	43,6	Písek
2008	1.	37,5	Kaplice	36,4	Kaplice	38,7	Kaplice
	2.	38,9	Český Krumlov	38,0	Český Krumlov	39,8	Český Krumlov
	...						
	16.	41,9	Písek	40,4	Písek	43,4	Písek
	17.	41,9	Milevsko	40,7	Soběslav	43,6	Milevsko

Tab. 2.2.10 Věková struktura obyvatelstva k 31. 12. 2008

Kraj okresy	v %							
	Obyvatelstvo celkem		0-14 let		15-64 let		65 a více	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	40,6	59,4	15,0	13,9	69,3	69,9	15,7	16,1
v tom:								
České Budějovice	32,6	67,4	15,3	13,6	70,3	70,1	14,4	16,3
Český Krumlov	52,4	47,6	16,2	15,0	70,9	71,4	12,8	13,6
Jindřichův Hradec	46,8	53,2	14,8	14,2	69,1	70,0	16,1	15,8
Písek	37,4	62,6	13,8	13,9	67,8	68,7	18,4	17,4
Prachatice	54,3	45,7	15,2	14,8	69,3	71,7	15,4	13,4
Strakonice	43,4	56,6	14,5	13,7	69,0	69,7	16,6	16,7
Tábor	35,9	64,1	14,5	13,8	68,1	69,1	17,5	17,1

Věkové rozložení populace venkovského a městského prostoru se v průběhu let lehce mění. Zatímco v roce 2001 žil na venkově i ve městech přibližně stejný podíl dětí, v roce 2008 počet dětí v obou oblastech poklesl, ale ve venkovském prostoru žilo dětí o něco více. Největší podíl dětí venkovského prostoru byl zaznamenán v okrese Český Krumlov a koresponduje tam s nejnižším podílem starší venkovské populace. Do roku 2008 se také postupně zvyšoval podíl obyvatel venkovského prostoru v produktivním věku (15-64 let). Podíl starší generace se na venkově příliš nemění, ale v městském prostoru starších obyvatel přibývá, což opět dokazuje postupné stárnutí měst.

Graf 15 Věková struktura obyvatelstva venkovského prostoru v roce 2008

Tab. 2.2.11 Věková struktura venkovského prostoru – nejnižší a nejvyšší podíly

Rok	Pořadí SO ORP	Věková struktura v %					
		0-14 let		15-64 let		65 a více	
2001	1.	14,9	Blatná	64,3	Týn nad Vltavou	10,5	Kaplice
	2.	15,1	Písek	65,1	Soběslav	12,0	Český Krumlov
	3.	15,4	Soběslav	65,9	Písek	13,8	Prachatice
	⋮						
	15.	18,1	Dačice	69,1	České Budějovice	18,9	Týn nad Vltavou
	16.	18,3	Český Krumlov	69,6	Český Krumlov	19,0	Písek
	17.	18,8	Kaplice	70,7	Kaplice	19,5	Soběslav
2008	1.	13,4	Blatná	67,7	Milevsko	11,6	Kaplice
	2.	13,6	Milevsko	67,9	Písek	13,3	Český Krumlov
	3.	13,7	Soběslav	68,0	Tábor	13,9	České Budějovice
	⋮						
	15.	15,5	České Budějovice	70,6	České Budějovice	18,1	Písek
	16.	15,9	Český Krumlov	70,9	Český Krumlov	18,2	Soběslav
	17.	17,2	Kaplice	71,2	Kaplice	18,7	Milevsko

Tab. 2.2.12 Index stáří a index ekonomického zatížení v roce 2001 a 2008

Kraj okresy	Index stáří				Index ekonomického zatížení			
	2001		2008		2001		2008	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	94,3	81,6	105,0	115,8	48,0	43,4	44,2	43,0
v tom:								
České Budějovice	87,2	84,1	94,2	119,4	46,2	43,2	42,3	42,6
Český Krumlov	63,1	63,3	79,2	90,9	43,0	40,3	41,0	40,1
Jindřichův Hradec	94,3	79,3	108,6	111,1	48,9	44,2	44,7	42,8
Písek	118,2	88,7	133,0	124,8	51,7	44,8	47,4	45,6
Prachatice	87,9	59,4	101,2	90,6	47,0	40,5	44,2	39,4
Strakonice	107,5	83,6	114,3	122,0	49,9	43,1	45,0	43,6
Tábor	113,0	90,5	120,6	124,3	51,0	44,7	46,9	44,6

Územní rozložení věkové struktury obyvatelstva se týká i dalších syntetických demografických ukazatelů, a to zejména **indexu stáří** – počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0-14 let. Hodnoty tohoto indexu ukazují především na postupné stárnutí populace, které je v městském prostoru markantnější než na venkově. Nelze však tvrdit, že obyvatelstvo venkova nestárne. V roce 2001 žilo ve venkovském prostoru Jihočeského kraje více dětí než obyvatel nad 65 let. V roce 2008 už starší obyvatelé i na venkově početně převažují. Další ukazatel je **index ekonomického zatížení** – počet osob ve věku 0-14 a 65 a více na 100 osob ve věku 15-64. Tento index ukazuje v současnosti na relativně příznivé rozložení věkové struktury ve venkovském i městském prostoru. Při srovnání s rokem 2001 rostl do roku 2008 podíl produktivní populace a snižovala se její ekonomická zátěž v závislosti na úbytku závislých osob (dětí a poproduktivní složka populace). V roce 2001 byl rozdíl mezi venkovským a městským prostorem o 4,7 % ekonomicky závislých osob více v neprospěch venkova, v roce 2008 už to bylo jen 1,2 %. Vzhledem k postupnému stárnutí obyvatelstva se pravděpodobně bude měnit ekonomické zatížení produktivní složky populace, ale rozdíl mezi venkovem a městským prostorem se už patrně nebude zvyšovat.

Tab. 2.2.13 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

v %

Kraj okresy	Nejvyšší dokončené vzdělání									
	základní, neukončené a bez vzdělání		vyučení a střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		vyšší odborné a nástavbové		vysokoškolské	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	29,4	20,4	42,5	36,3	20,1	28,3	2,2	4,0	5,0	10,3
v tom:										
České Budějovice	26,3	19,1	41,1	34,1	22,6	29,5	2,6	4,3	7,0	12,2
Český Krumlov	31,6	24,2	42,4	38,0	18,4	25,6	2,3	3,6	4,3	8,0
Jindřichův Hradec	31,2	23,0	43,2	38,5	18,6	26,1	2,0	3,4	4,3	8,4
Písek	29,4	19,1	43,1	36,3	20,4	29,6	2,1	4,1	4,3	10,1
Prachatice	29,3	22,8	42,9	37,8	19,5	26,3	2,3	4,0	5,0	8,1
Strakonice	30,2	20,7	42,9	37,8	19,8	28,6	2,1	3,8	4,3	8,7
Tábor	29,6	19,3	43,0	36,5	20,3	28,8	2,1	4,1	4,6	10,8

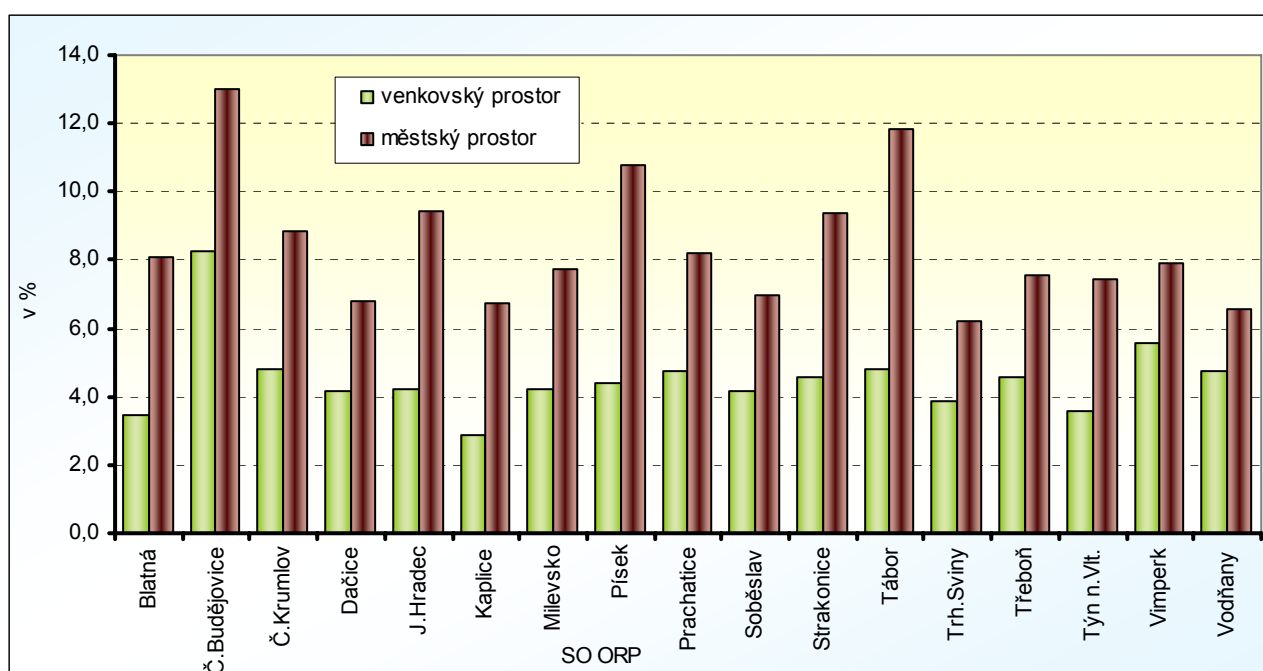
Vzdělanostní struktura populace se zjišťuje na základě výsledků sčítání lidu, domů a bytů. Ve venkovském prostoru převažovaly osoby se základním nebo neukončeným vzděláním a také osoby vyučené bez maturity. V městském prostoru sice také více než polovina obyvatel připadá na osoby s nižším vzděláním, ale podíly lidí s úplným středním vzděláním a s vyšším odborným vzděláním jsou zde vyšší. Vysokoškolsky vzdělaných osob je na venkově procentuálně o polovinu méně, což může být v důsledku odlišné struktury nabídky pracovních příležitostí.

Tab. 2.2.14 Muži a ženy venkovského prostoru ve věku 15 a více let podle vzdělání

Zdroj: SLDB 2001

v %

Kraj okresy	Nejvyšší dokončené vzdělání									
	základní, neukončené a bez vzdělání		vyučení a střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		vyšší odborné a nástavbové		vysokoškolské	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Jihočeský kraj	21,0	37,6	52,3	33,0	18,4	21,8	1,8	2,7	5,8	4,2
v tom:										
České Budějovice	18,1	34,3	50,5	31,9	20,7	24,5	2,1	3,2	8,3	5,8
Český Krumlov	23,9	39,3	50,8	33,9	17,3	19,6	1,9	2,6	4,8	3,8
Jindřichův Hradec	22,2	39,7	53,2	33,5	17,2	20,0	1,7	2,3	5,0	3,6
Písek	20,6	37,9	53,2	33,4	18,4	22,2	1,7	2,5	5,3	3,4
Prachatice	21,7	37,0	52,2	33,5	17,8	21,2	1,7	2,9	5,5	4,6
Strakonice	21,8	38,4	52,7	33,4	18,2	21,3	1,5	2,6	4,9	3,7
Tábor	20,6	38,3	53,8	32,3	18,0	22,5	1,6	2,5	5,4	3,9

Graf 16 Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním – venkovský a městský prostor k 1. 3. 2001

Tab. 2.2.15 Muži a ženy venkovského prostoru ve věku 15 a více let podle vzdělání – nejnižší a nejvyšší podíly

Zdroj: SLDB 2001

v %

Pořadí SO ORP	Nejvyšší dokončené vzdělání										
	základní, neukončené a bez vzdělání		vyučení a střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		vyšší odborné a nástavbové		vysokoškolské		
muži	1.	16,3	Č.Budějovice	48,9	Č.Budějovice	14,1	Kaplice	1,1	Týn n/Vlt	3,2	Kaplice
	2.	20,2	Vimperk	50,4	Č.Krumlov	15,3	Dačice	1,2	Soběslav	3,9	Týn n/Vlt
	...										
	16.	24,7	Dačice	54,1	Jindř. Hradec	19,1	Třeboň	2,2	Třeboň	6,2	Vimperk
	17.	27,0	Kaplice	56,0	Týn n/Vlt	22,6	Č.Budějovice	2,3	Č.Budějovice	9,8	Č.Budějovice
ženy	1.	31,5	Č.Budějovice	30,2	Blatná	17,5	Týn n/Vlt	1,9	Trh. Sviny	2,5	Kaplice
	2.	36,9	Vodňany	30,9	Soběslav	18,0	Dačice	2,3	Blatná	2,6	Blatná
	...										
	16.	43,1	Dačice	36,1	Vodňany	23,0	Tábor	3,1	Vimperk	5,0	Vimperk
	17.	43,4	Trh. Sviny	36,2	Týn n/Vlt	26,9	Č.Budějovice	3,6	Č.Budějovice	6,8	Č.Budějovice

2.3. Ekonomika

Tab. 2.3.1 Vybrané ekonomické ukazatele k 31.12. 2008

Území: okres SO ORP SO POU	Ekonomické subjekty						Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních na 1000 obyvatel		Celkové příjmy obecních rozpočtů na 1 obyvatele (Kč)	
	Počet ekonomických subjektů ¹⁾ na 1000 obyvatel		Podíl fyzických osob v %		Počet nově vzniklých na 1 zaniklý subjekt		V	M	V	M
	V	M	V	M	V	M				
Jč.kraj	227,3	246,8	82,7	79,0	2,0	2,0	110,2	60,6	18 528	25 644
České Budějovice	225,9	266,5	82,9	74,5	2,4	2,1	22,3	61,2	16 931	23 098
České Budějovice	232,0	275,9	82,8	73,8	2,3	2,1	14,7	51,8	15 227	22 604
České Budějovice	238,2	281,0	82,6	72,8	2,4	2,1	13,5	45,6	14 375	23 453
Hluboká nad Vltavou	173,8	272,3	88,2	79,1	1,5	2,5	22,1	191,6	21 563	18 920
Lišov	206,9	219,6	82,7	83,1	3,5	2,4	0,0	53,0	22 865	16 234
Zliv	197,3	213,3	81,5	86,7	2,1	2,0	41,9	23,5	18 975	12 734
Trhové Sviny	204,5	205,5	82,1	83,7	3,2	4,9	48,7	29,9	19 717	27 503
Nové Hrady	207,2	x	80,5	x	2,5	x	97,4	x	23 221	x
Trhové Sviny	201,8	205,5	83,6	83,7	4,6	4,9	0,0	29,9	16 170	27 503
Týn nad Vltavou	211,2	210,1	85,3	76,6	2,4	1,3	40,1	213,2	25 925	24 814
Český Krumlov	237,8	240,9	78,9	79,4	2,1	2,6	246,2	90,4	21 192	24 787
Český Krumlov	246,8	255,9	78,7	80,4	1,7	2,3	329,3	137,6	21 737	26 973
Český Krumlov	222,6	255,9	84,1	80,4	1,6	2,3	58,5	137,6	16 946	26 973
Horní Planá	293,3	x	79,2	x	1,1	x	888,2	x	31 657	x
Vyšší Brod	268,9	x	67,8	x	2,5	x	547,4	x	25 363	x
Kaplice	212,3	217,6	79,3	77,6	4,6	3,0	9,2	17,0	19 648	21 369
Jindřichův Hradec	198,3	221,8	82,5	79,1	1,7	1,7	127,2	86,8	18 550	27 814
Dačice	177,9	205,1	80,6	81,6	1,7	1,7	69,6	23,1	16 802	27 516
Dačice	172,3	205,1	81,3	81,6	1,5	1,7	73,0	23,1	15 812	27 516
Slavonice	189,5	x	79,1	x	1,9	x	62,2	x	18 862	x
Jindřichův Hradec	204,7	223,7	82,3	79,0	1,5	1,3	116,6	59,5	19 001	24 892
Jindřichův Hradec	204,3	228,4	82,3	78,4	1,5	1,2	118,7	40,8	18 752	25 794
Nová Bystřice	211,0	192,3	82,3	83,6	0,7	1,6	82,8	184,2	23 222	18 827
Třeboň	209,6	227,0	85,3	78,0	2,9	2,6	226,1	162,3	19 753	32 659
České Velenice	202,1	213,3	78,9	62,9	2,0	4,4	0,0	49,3	27 244	15 534
Suchdol nad Lužnicí	205,3	186,7	83,4	86,5	3,0	2,2	0,0	86,8	14 071	22 385
Třeboň	210,5	249,1	85,9	80,5	2,9	2,1	267,6	238,9	20 169	43 729
Písek	242,2	233,8	84,6	81,5	1,8	1,7	143,1	36,1	16 480	30 896
Milevsko	229,8	234,3	87,3	83,0	2,3	1,8	80,9	18,6	14 143	22 515
Písek	249,4	233,7	83,2	81,1	1,6	1,7	179,2	40,6	17 842	33 082
Mirotice	255,6	x	84,7	x	1,5	x	391,9	x	16 032	x
Mirovice	272,4	x	85,2	x	1,4	x	118,8	x	21 136	x
Písek	240,8	237,1	82,2	80,3	1,6	1,7	138,9	44,7	17 367	36 015
Protivín	236,2	213,6	78,6	85,8	3,3	1,8	56,6	16,4	17 374	15 777
Prachatice	253,2	245,7	82,4	82,5	1,5	1,4	210,3	59,1	23 006	31 220
Prachatice	246,6	247,9	83,3	81,7	1,6	1,6	103,6	52,5	20 330	29 373
Netolice	223,6	x	82,9	x	2,4	x	55,2	x	16 385	x
Prachatice	243,2	248,7	83,6	81,6	1,3	1,5	35,4	60,4	19 019	32 332
Volary	309,7	245,6	82,0	82,2	1,8	1,8	585,5	29,4	35 179	20 758
Vimperk	265,3	241,3	80,9	84,1	1,3	1,2	405,5	72,2	27 901	34 905
Strakonice	218,2	229,7	81,9	80,1	2,1	1,8	51,8	47,5	18 512	24 090
Blatná	204,0	205,5	81,8	80,4	3,2	2,5	114,6	60,3	16 456	23 152
Strakonice	222,0	232,9	82,2	80,2	1,7	1,5	36,3	41,2	20 188	24 961
Strakonice	215,2	232,6	82,1	80,1	1,8	1,6	41,8	32,6	20 073	25 800
Volyně	244,4	235,2	82,3	80,9	1,5	1,3	18,5	104,3	20 564	18 781
Vodňany	224,8	241,0	81,0	79,5	2,3	2,9	18,4	59,2	14 852	21 704
Tábor	232,4	250,5	85,4	84,3	2,1	2,1	65,8	51,6	16 870	24 658
Soběslav	211,1	212,9	88,0	87,4	1,5	1,7	76,1	40,1	14 202	21 986
Soběslav	205,2	218,3	88,8	87,7	1,4	1,8	75,0	49,4	14 238	27 334
Veselí nad Lužnicí	227,1	207,1	86,2	87,0	1,6	1,6	79,2	29,8	14 102	16 078
Tábor	238,6	260,5	84,7	83,7	2,4	2,2	62,9	54,7	17 643	25 371
Bechyně	240,5	253,2	84,6	87,2	1,0	2,1	179,5	183,9	19 541	22 380
Mladá Vožice	210,8	x	85,0	x	2,5	x	33,2	x	15 205	x
Sezimovo Ústí	257,6	239,2	90,3	84,6	2,0	2,8	0,0	72,4	13 284	14 818
Tábor	244,0	268,2	84,5	82,9	2,7	2,1	61,5	29,1	18 178	29 048

¹⁾ dle sídla ekonomického subjektu

V hodnocení ekonomické situace na venkově jsme významně limitováni dostupnými datovými zdroji. Organizační statistika mapuje hospodářství z hlediska rozložení počtu subjektů, jejich odvětvového zaměření, právních forem a velikosti. Zdrojem dat v této oblasti je Registr ekonomických subjektů (RES), který poskytuje i údaje na úrovni nižších územních celků. Cestovní ruch je popsán pomocí dat získaných z Registru hromadných ubytovacích zařízení, který ČSÚ vede a pravidelně aktualizuje vždy ke konci konkrétního čtvrtletí.

Obecně se předpokládá, že více ekonomických subjektů je soustředěno ve městech než ve venkovském prostoru. Tomu také odpovídají počty subjektů přepočtené na 1000 obyvatel za kraj a většinu okresů, pouze v okresech Písek a Prachatice je situace opačná. Nejvyšší koncentrace subjektů na 1000 obyvatel na úrovni nižších územních celků ve venkovském prostoru je na Volarsku, naopak nejnižší hodnota byla vykázána na Dačicku. V městském prostoru je podle očekávání tento ukazatel nejvyšší ve správním obvodu POÚ České Budějovice.

Podstatnou část ekonomických subjektů tvoří fyzické osoby, podnikající podle živnostenského nebo jiného zákona, kteří se na celkovém počtu subjektů podílí v rámci celého kraje přibližně 80 %, mírně vyšší podíl mají tito podnikatelé ve venkovském prostoru.

Dalším důležitým ukazatelem je podíl statistických jednotek typu podnik, což jsou subjekty zapsané v RES, u nichž byla zjištěna podnikatelská aktivita. Těchto subjektů je zhruba polovina, přičemž mírnou převahu vykazuje venkovský prostor.

Významným kritériem jsou také počty vzniklých a zaniklých subjektů. Vzniky subjektů jsou chápány jako získání oprávnění k podnikání v souladu s příslušnými zákony, zániky podniků jako ukončení platnosti tohoto oprávnění. Tyto údaje však nekorespondují se skutečným zahájením výkonu ekonomické aktivity, ani s jejím reálným ukončením, ale vyjadřují pouze pohyby v počtech subjektů z hlediska jejich právní existence či neexistence. V rámci kraje nejsou rozdíly mezi městským a venkovským prostorem, vzniká přibližně dvakrát více subjektů než jich zaniká.

Za sledované období 2000 až 2008 došlo k nárůstu počtu ekonomických subjektů v celém Jihočeském kraji o téměř čtvrtinu, přičemž nárůst ve venkovském prostoru je výrazně vyšší. Nejvyšší hodnoty byly zaznamenány ve venkovském prostoru v okresech České Budějovice a Český Krumlov, naopak nejnižších hodnot dosáhl v obou prostorech okres Tábor. Na úrovni nižších územních celků se zvýšil počet ekonomických subjektů na venkově téměř o polovinu na Kaplicku, naopak ve správním obvodu ORP Soběslav tento počet v obou prostorech téměř stagnoval.

Co se týče vývoje počtu vzniklých subjektů na 1 zaniklý, nedochází v meziokresním srovnání k výrazným rozdílům. Na nižší územní úrovni byly nejčastěji zakládány nové subjekty ve venkovském prostoru na Kaplicku, naopak v městském prostoru byli nejaktivnější obyvatelé Třeboňska.

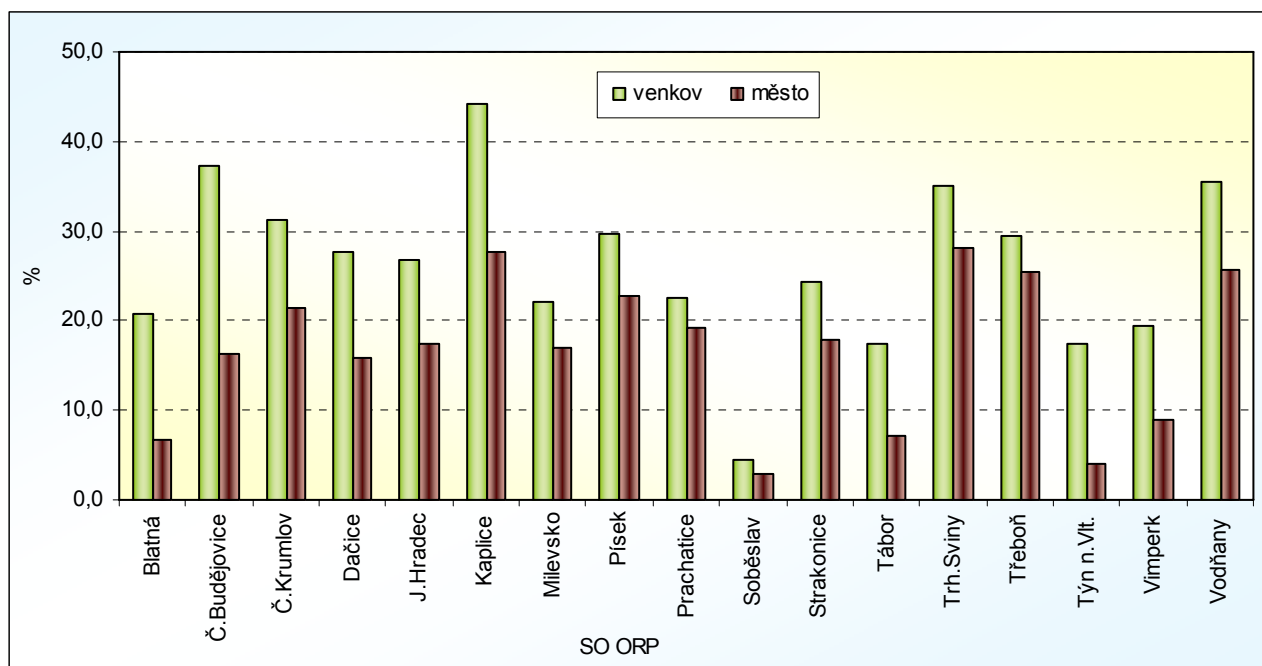
Tab. 2.3.2 Ekonomické změny v letech 2000 až 2008

	Růst/pokles celkového počtu ekonomických subjektů (%)		Počet nově vzniklých ekonomických subjektů na 1 zaniklý subjekt		Růst/pokles počtu ekonomických subjektů					
					v primárním sektoru (%)		ve zpracovatelském průmyslu napojeném na primární sektor ¹⁾ (%)		v terciárním sektoru (%)	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	26,7	15,9	2,1	2,1	13,2	14,6	12,3	7,5	27,3	14,7
v tom okresy:										
České Budějovice	35,0	16,1	2,4	2,0	13,1	17,2	26,5	18,6	35,7	14,4
Český Krumlov	34,0	23,6	2,3	2,2	24,6	50,0	22,7	4,9	30,6	20,8
Jindřichův Hradec	27,6	19,7	2,2	2,2	8,9	3,5	10,0	10,6	26,9	19,9
Písek	27,0	21,6	2,4	2,3	18,5	15,2	7,4	9,8	26,3	20,7
Prachatice	21,3	15,6	1,8	1,8	13,5	26,9	3,6	6,3	20,2	8,9
Strakonice	25,1	17,4	1,9	2,0	14,0	10,5	11,5	0,4	26,1	17,5
Tábor	14,5	6,4	1,9	1,8	4,9	6,5	3,0	-4,7	17,3	7,1

¹⁾ OKEČ 15 až 22

Změny v počtu subjektů podle vykazované činnosti se nejvýrazněji projevily ve venkovském prostoru v terciárním sektoru jednotlivých okresů. V městském prostoru byl výraznější nárůst pouze v zemědělství, a to v okresech Český Krumlov a Prachatice. Na nižší územní úrovni je zajímavé sledovat výrazný propad počtu subjektů na Soběslavsku, ve všech sférách kromě terciární.

Graf 17 Růst celkového počtu subjektů v letech 2000 až 2008

Tab. 2.3.3 Odvětvová struktura ekonomiky¹⁾ k 31. 12. 2008

	Počet statistických jednotek typu podnik na 1 000 obyvatel		z toho sektor (%)						Zpracovatelský průmysl napojený na primární sektor ¹⁾ na 1 000 obyvatel	
			primární		sekundární		terciární			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	123,9	132,3	16,4	4,4	30,8	26,3	52,4	69,0	9,1	7,0
v tom okresy:										
České Budějovice	128,8	147,2	10,4	2,7	30,6	24,8	58,8	72,3	9,4	7,0
Český Krumlov	127,1	126,1	15,6	3,5	28,5	26,5	55,5	69,8	8,6	7,0
Jindřichův Hradec	110,1	121,8	17,1	6,7	32,7	26,6	49,9	66,3	8,9	6,8
Písek	127,3	126,5	19,7	4,7	31,1	27,7	49,1	67,3	9,9	7,0
Prachatice	140,3	132,1	21,0	10,1	30,2	28,7	47,9	60,0	10,3	8,6
Strakonice	115,8	119,9	19,8	5,1	29,6	26,5	50,2	67,9	7,5	5,9
Tábor	121,7	125,9	17,8	3,9	32,4	27,5	49,6	68,2	8,8	7,1

¹⁾ dle kraje sídla statistické jednotky typu podnik

¹⁾ OKEČ 15 až 22

Ze všech aktivních subjektů spadá převážná většina v obou sledovaných prostorech do terciární sféry. Zatímco v městském prostoru se více než 90 % statistických jednotek typu podnik zabývá podnikáním v průmyslu a službách (sekundární a terciární sféra), na venkově je téměř pětina těchto subjektů zařazena do sféry primární, tedy zemědělství, lesnictví, rybářství a činností s nimi spojených. Výsadní postavení v obou prostorech má okres Prachatice, přestože se jedná o podhorskou oblast s méně úrodnou půdou. Podíl zemědělských podnikatelů v městském prostoru okresu Prachatice dosahuje dokonce dvojnásobných hodnot oproti ostatním okresům.

Zaměříme-li se na nižší územní celky, zjistíme, že nejnižších hodnot podílu aktivních subjektů v obou prostorech bylo dosaženo ve správním obvodu ORP České Budějovice, nejvyšších hodnot bylo na venkově zaznamenáno na Vodňansku (téměř čtvrtina aktivních subjektů), v městském prostoru si prvenství připsalo Vimperko s více než 10 % aktivních subjektů.

Graf 18 Podíly jednotlivých sfér ve venkovském prostoru v roce 2008

Tab. 2.3.4 Ekonomické subjekty*) podle právní formy k 31. 12. 2008

na 1 000 obyvatel

	Soukromí podnikatelé ¹⁾		Samostatně hospodařící rolníci a zemědělští podnikatelé		Obchodní společnosti		Neziskový sektor ²⁾		Zahraniční osoby	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	178,0	192,7	10,0	2,2	13,9	25,2	12,8	11,8	4,4	6,0
v tom okresy:										
České Budějovice	180,9	197,0	6,4	1,5	17,7	38,3	11,5	12,6	3,0	6,9
Český Krumlov	179,2	188,9	8,4	2,3	20,4	20,2	13,3	12,6	7,7	8,5
Jindřichův Hradec	154,8	172,2	8,9	3,1	11,0	18,7	12,0	12,5	3,1	6,4
Písek	194,4	188,4	10,5	2,1	10,1	17,2	15,0	12,1	3,3	3,1
Prachatice	194,1	198,8	14,4	3,9	15,3	19,5	12,8	13,0	7,4	5,5
Strakonice	165,8	181,7	12,9	2,3	10,6	17,5	12,8	9,5	5,8	8,5
Tábor	186,2	209,3	12,3	2,0	9,9	19,3	13,9	10,1	2,7	3,4

¹⁾ dle okresu sídla ekonomického subjektu

¹⁾ soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského nebo jiného zákona

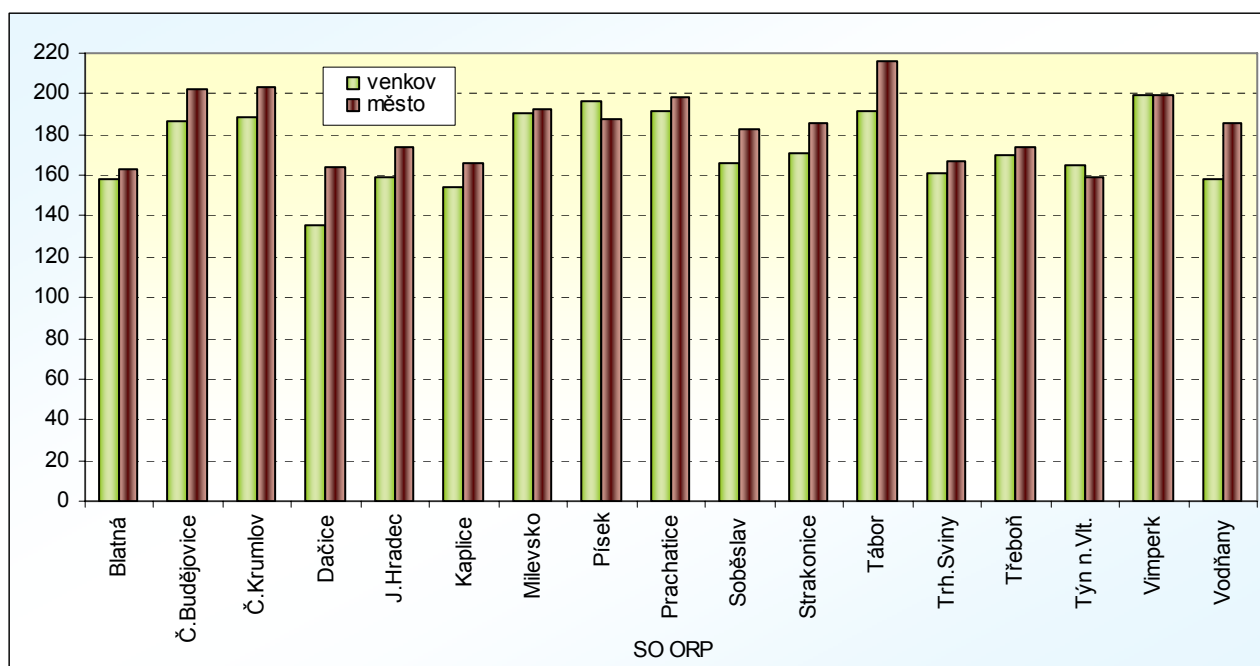
²⁾ nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, sdružení, organizační jednotky sdružení a církevní organizace

Nejpočetněji zastoupenou skupinou v Registru ekonomických subjektů jsou soukromí podnikatelé. Jejich podíl na celkovém počtu subjektů ve venkovském prostoru Jihočeského kraje je vyšší než v městském a dosahuje více než 82 %. Při přepočtu na 1000 obyvatel jsou však vyšší počty v městském prostoru. Nejmenší podnikatelskou aktivitu vyvíjejí venkovští i městští obyvatelé okresu Jindřichův Hradec, na venkově jsou nejméně aktivní obyvatelé okresu Písek a Prachatice, v městském prostoru nejvíce podnikají obyvatelé tábořského okresu. Očekávání naplnila převaha rolníků a zemědělských podnikatelů na venkově a obchodních společností v městském prostoru.

Poněkud překvapující je zjištění, že více neziskových společností je v přepočtu na 1000 obyvatel registrováno ve venkovském prostoru. Hlavní zásluhu na této situaci mají převážně zájmová sdružení, a to zejména myslivců a dobrovolných hasičů, která jsou zpravidla registrována v každé obci.

Zahraniční osoby jsou nejčetnější v obou prostorech v okrese Český Krumlov a na venkově v okrese Prachatice, zatímco ve vnitrozemských okresech Tábor a Písek jsou zastoupeny v mnohem menší míře.

Graf 19 Počet soukromých podnikatelů na 1000 obyvatel k 31. 12. 2008

Tab. 2.3.5 Ekonomické subjekty^{*)} podle počtu zaměstnanců k 31. 12. 2008

na 1 000 obyvatel

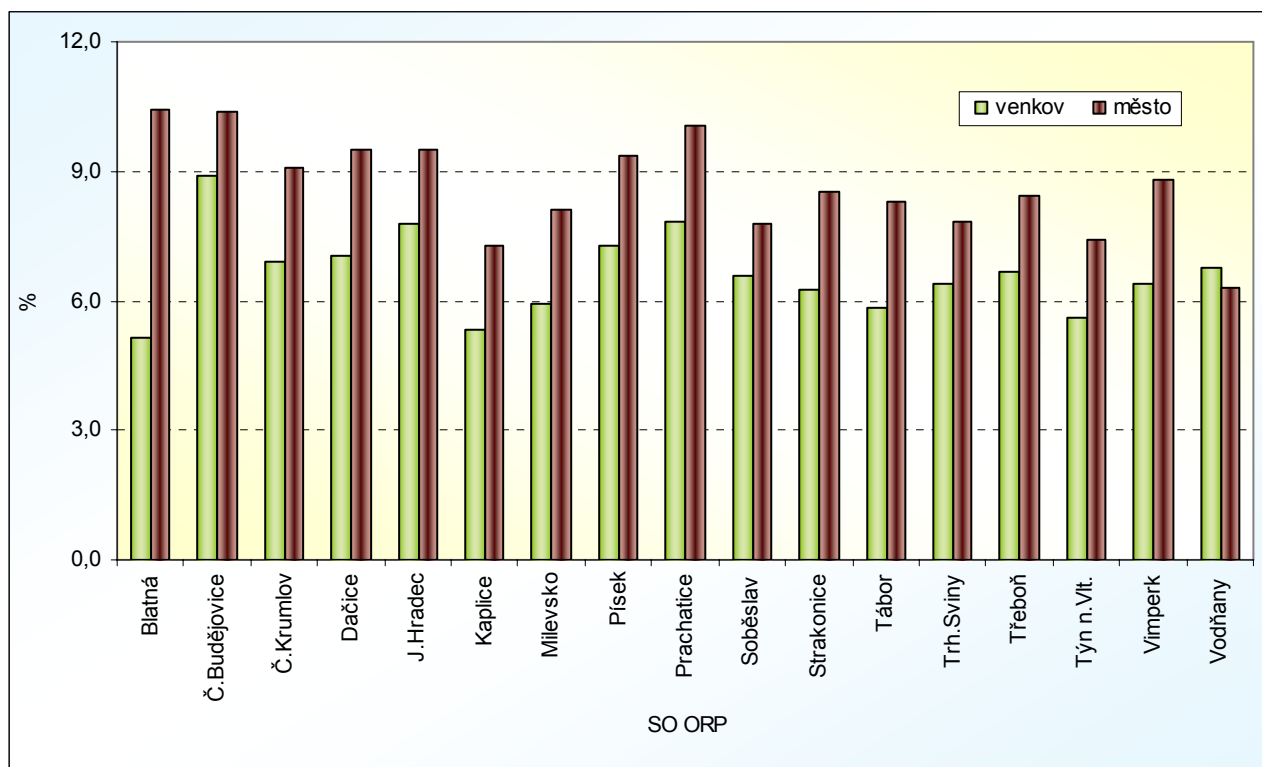
	Bez zaměstnanců (vč. neuvedeno)		Mikropodniky (1 - 9 zaměstnanců)		Malé podniky (10 - 49 zaměstnanců)		Střední podniky (50 - 249 zaměstnanců)		Velké podniky (250 a více zaměstnanců)	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	207,0	217,5	16,0	22,8	3,5	4,9	0,7	1,3	0,0	0,3
v tom okresy:										
České Budějovice	202,8	232,0	18,7	26,9	3,6	5,7	0,7	1,5	0,0	0,4
Český Krumlov	217,6	215,0	15,5	20,3	4,0	4,4	0,7	0,9	0,1	0,4
Jindřichův Hradec	179,9	195,8	14,6	20,3	3,2	4,3	0,6	1,1	0,0	0,2
Písek	221,9	206,5	16,5	21,3	3,1	4,6	0,7	1,2	0,0	0,2
Prachatice	230,0	214,6	18,5	23,7	3,8	6,0	0,8	1,2	0,1	0,1
Strakonice	200,7	204,1	13,3	19,3	3,2	4,3	1,0	1,7	0,0	0,2
Tábor	214,1	224,0	13,9	20,6	3,7	4,4	0,7	1,2	0,0	0,2

^{*)} dle okresu sídla ekonomického subjektu

Nejvíce podnikatelů a firem spadá z hlediska velikostních skupin podle zaměstnanosti do skupiny bez zaměstnanců. Jedná se převážně o fyzické osoby, ale jsou sem zahrnuti i ti, kteří počet zaměstnanců neuvádějí. V této kategorii se v některých okresech (v přepočtu na 1000 obyvatel) vyskytuje větší počet subjektů ve venkovském prostoru. Ve vyšších kategoriích pak počty jednotek na venkově klesají. Z této skutečnosti je tedy možno vyvodit závěr, že větší subjekty (co se počtu zaměstnanců týče) mají snahu soustřeďovat se v městském prostoru, kde je více potenciálních zaměstnanců a ve většině případů i snazší dostupnost.

Zatímco na nižší územní úrovni je převaha subjektů bez zaměstnanců zřejmá ve venkovském prostoru (jejich podíl je ve většině případů vyšší než 90 %), v kategorii mikropodniků jsou téměř ve všech správních obvodech ORP výrazně vyšší podíly v městském prostoru.

Graf 20 Podíl mikropodniků (1 - 9 zaměstnanců) na celkovém počtu subjektů k 31.12.2008

Další oblastí, kde máme k dispozici relevantní údaje i do nižších územních celků, je problematika cestovního ruchu. Pokud zde za základ zvolíme charakteristiku početů lůžek přepočtených na 1000 obyvatel ve všech typech hromadných ubytovacích zařízení, zjišťujeme, že téměř dvojnásobný počet lůžek je v rámci kraje soustředěn ve venkovském prostoru. Tam mají největší podíl okresy Český Krumlov a Prachatice, na jejichž území se nacházejí turisticky atraktivní lokality především v oblasti vodní nádrže Lipno a Národního parku Šumava. Také v městském prostoru vykazuje nejvíce lůžek na 1000 obyvatel okres Český Krumlov těsně následován Jindřichovým Hradcem.

Tab. 2.3.6 Vývoj kapacity hromadných ubytovacích zařízení v letech 2000 až 2008

Zdroj: Český statistický úřad; Ministerstvo financí ČR

	Nárůst/pokles počtu lůžek v %								Místa pro stany a karavany na 1 km ²	
	v hromadných ubytovacích zařízeních celkem		v hotelech a penzionech		v kempech, chatových osadách a turistických ubytovnách		v ostatních ubytovacích zařízeních ¹⁾			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	3,9	11,9	21,9	30,9	0,9	-15,4	-9,0	7,6	19,9	25,2
v tom okresy:										
České Budějovice	-7,1	35,3	26,5	3,7	-4,8	8,1	-32,4	75,7	25,8	36,6
Český Krumlov	-5,2	74,8	32,3	59,7	-35,6	161,3	-12,4	171,4	12,5	149,0
Jindřichův Hradec	24,5	20,5	35,8	84,0	14,8	-31,3	38,2	-7,7	27,4	84,0
Písek	-3,2	-2,2	9,2	34,4	12,7	-45,1	-23,9	-19,6	41,2	908,6
Prachatice	2,2	-17,4	9,8	0,8	-4,6	-29,3	-8,1	-27,0	32,4	-51,6
Strakonice	45,7	-33,7	60,6	-35,7	199,7	72,2	-46,8	-41,3	20,0	44,8
Tábor	0,8	-3,6	7,8	57,9	-12,5	-41,5	14,7	-0,4	-22,0	1,4

¹⁾ léčebné lázně, rekreační zařízení podniků (odborových svazů), školící střediska podniků (odborových svazů), ubytování apartmánového typu a jiná ubytovací zařízení, která vyčleňují lůžkovou kapacitu pro cestovní ruch (např. domovy mládeže, vysokoškolské koleje, podnikové ubytovny apod.).

Ačkoli počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních je v absolutních počtech za celý Jihočeský kraj v městském i venkovském prostoru téměř vyrovnaný, při přepočtu na 1000 obyvatel je zřejmá výrazná převaha venkovského prostoru ve všech okresech. Výjimku tvoří pouze okres České Budějovice, kde v městském prostoru bylo dosaženo trojnásobku hodnot venkova.

Mezní hodnoty počtu lůžek na 1 000 obyvatel v SO ORP

Pořadí	Venkovský prostor		Městský prostor	
	SO ORP	Hodnota	SO ORP	Hodnota
1.	Kaplice	9,2	Kaplice	17,0
2.	České Budějovice	14,7	Milevsko	18,6
3.	Vodňany	18,4	Dačice	23,1
...				
15.	Třeboň	226,1	Český Krumlov	137,6
16.	Český Krumlov	329,3	Třeboň	162,3
17.	Vimperk	405,5	Týn nad Vltavou	213,2

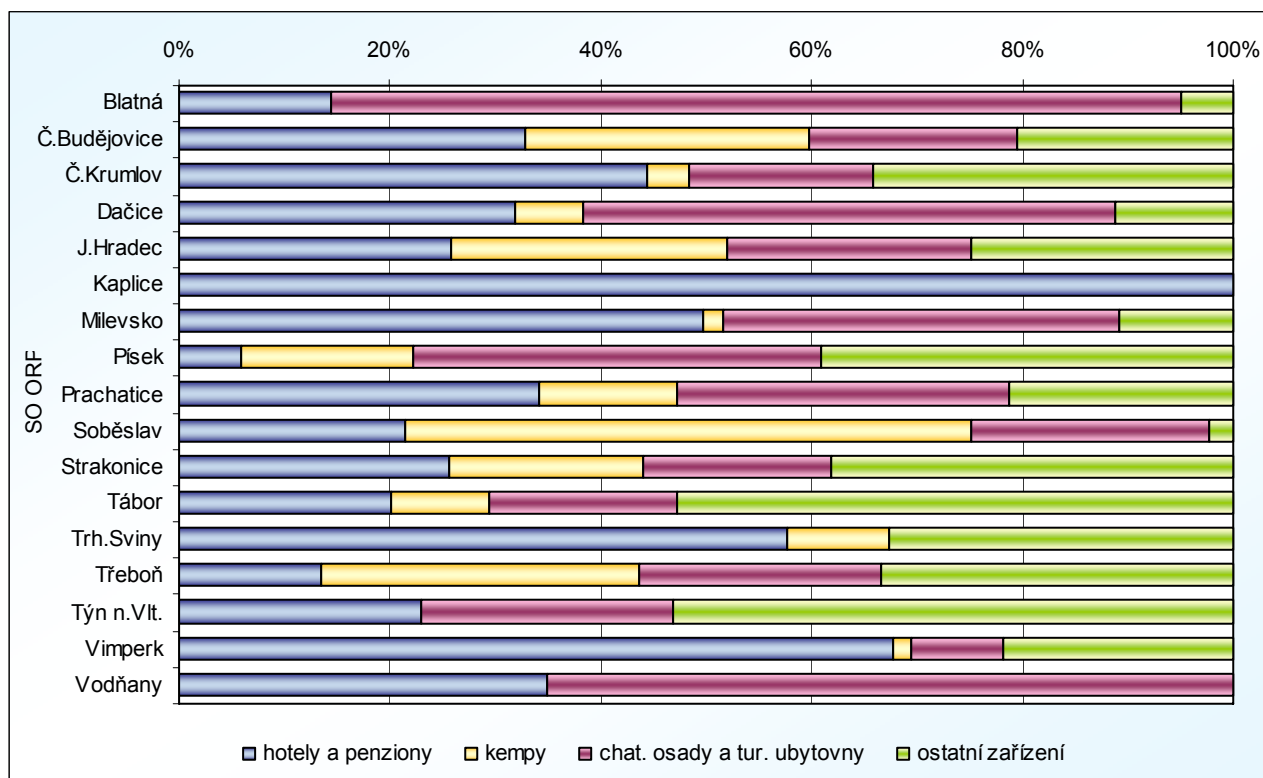
Z této tabulky je patrné, že Kaplicko má nejmenší počet lůžek ze všech správních obvodů ORP v celém kraji. Ve venkovském prostoru disponuje největším počtem lůžek Vimpersko a Krumlovsko.

To jen potvrzuje, že oblast Lipenské přehrady a Šumavy patří k nevyhledávanějším lokalitám na jihu Čech. V městském prostoru je velký počet lůžek v Třeboni především díky lázeňství. U správního obvodu ORP Týn nad Vltavou hraje roli jednak poměrně malý počet obyvatel v městském prostoru, jednak fakt, že většina lůžek se nachází v ostatních ubytovacích zařízeních, což mohou být bývalé ubytovny pro zaměstnance Jaderné elektrárny Temelín.

Rozložení lůžek v jednotlivých typech hromadných ubytovacích zařízení je rozdílné v obou prostorech. Zatímco v souhrnu za města na úrovni okresů převažují hotely a penziony, těsně následované ostatními ubytovacími zařízeními, na venkově se k hotelům a penzionům přidávají chatové osady a turistické ubytovny. Ve správních obvodech ORP je v obou prostorech zastoupení jednotlivých typů podobné - převažují hotely a penziony spolu s ostatními typy ubytovacích zařízení.

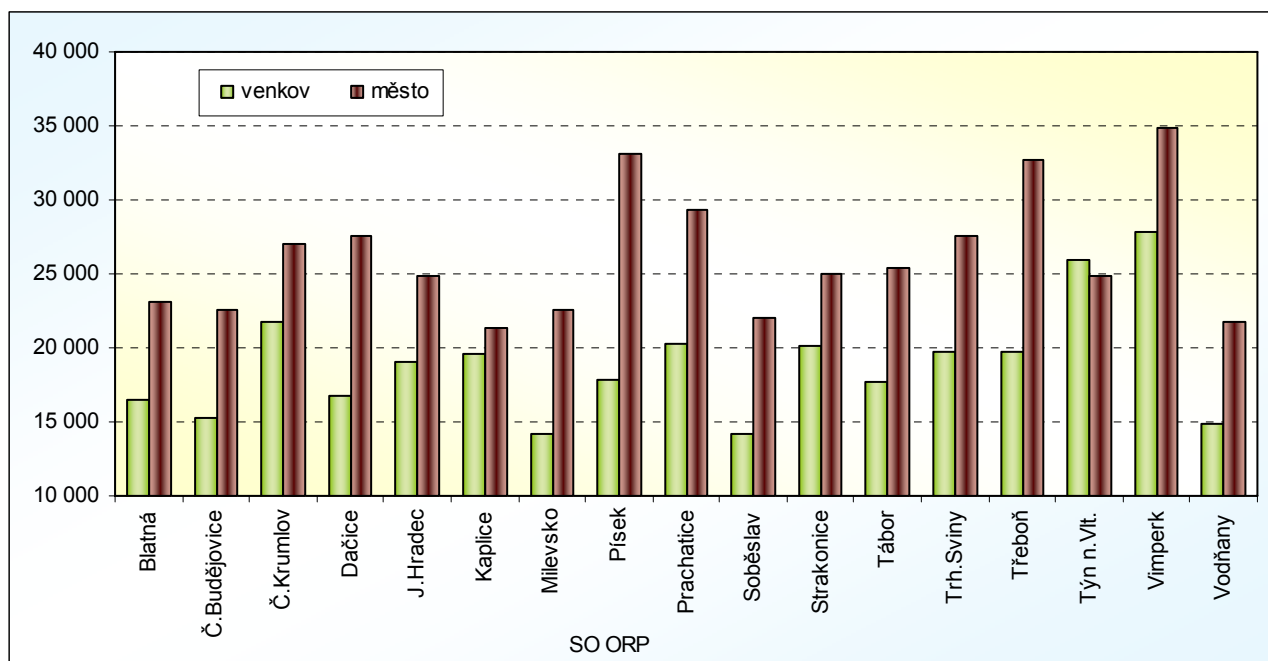
Více míst pro stany a karavany na km² poněkud překvapivě vzniklo ve sledovaném období v městském prostoru, především v okrese Písek a Český Krumlov, zatímco v okrese Prachatice došlo k poklesu. Ve venkovském prostoru místa pro stany a karavany spíše vznikala, pouze v okrese Tábor došlo k poklesu.

Graf 21 Podíly jednotlivých druhů hromadných ubytovacích zařízení na celkovém počtu lůžek ve venkovském prostoru v roce 2008

V oblasti veřejných rozpočtů jsme se zaměřili na rozpočty obcí. Všeobecně tvoří podstatnou část příjmů obcí daňové příjmy, na které připadá zhruba polovinu veškerých příjmů obcí, přičemž ve venkovském prostoru je tento podíl mírně vyšší než ve městech. Při přepočtu celkových příjmů na 1 obyvatele dosáhneme ovšem výrazně vyšších hodnot v městském prostoru.

Graf 22 Celkové příjmy obecních rozpočtů na 1 obyvatele (Kč)

Tab. 2.3.7 Veřejné rozpočty^{*)} v roce 2008

	Daňové příjmy na 1 obyvatele (Kč)		Podíl na výdajích celkem (%)				Saldo příjmů a výdajů na 1 obyvatele (Kč)		Podíl salda příjmů a výdajů na příjmech celkem (%)	
			běžné výdaje		kapitálové výdaje					
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	10 361	12 036	64,6	75,5	35,4	24,5	640	1 628	3,5	6,3
v tom okresy:										
České Budějovice	9 920	12 551	61,0	71,9	39,0	28,1	379	208	2,2	0,9
Český Krumlov	11 686	10 952	73,8	79,7	26,2	20,3	2 073	-737	9,8	-3,0
Jindřichův Hradec	10 195	12 071	59,9	71,6	40,1	28,4	-190	3 021	-1,0	10,9
Písek	10 396	12 313	74,3	77,2	25,7	22,8	926	4 118	5,6	13,3
Prachatice	10 854	11 879	58,6	72,0	41,4	28,0	394	1 908	1,7	6,1
Strakonice	9 621	11 553	66,5	79,9	33,5	20,1	695	825	3,8	3,4
Tábor	10 342	11 680	65,7	81,4	34,3	18,6	735	3 045	4,4	12,4

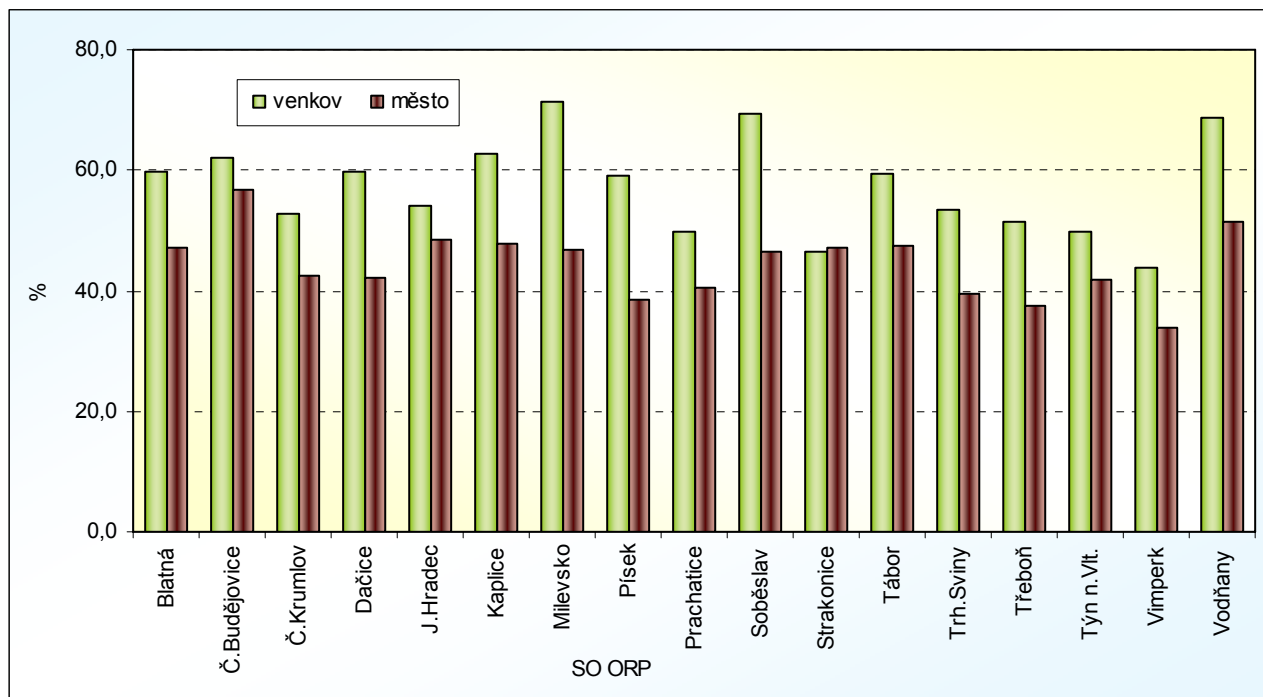
^{*)} obecní rozpočty (tzn. bez rozpočtů krajů a dobrovolných svazků obcí)

Na veřejné rozpočty mají zásadní vliv především zákonné předpisy, daňové příjmy republikového rozpočtu, počet obyvatel v dané obci a v neposlední řadě také podnikatelská aktivita obyvatel obce.

Ve venkovském prostoru činí podíl daňových příjmů na celkových příjmech ve většině správních obvodů ORP více než polovinu, a kromě SO ORP Strakonice je všude vyšší než v prostoru městském.

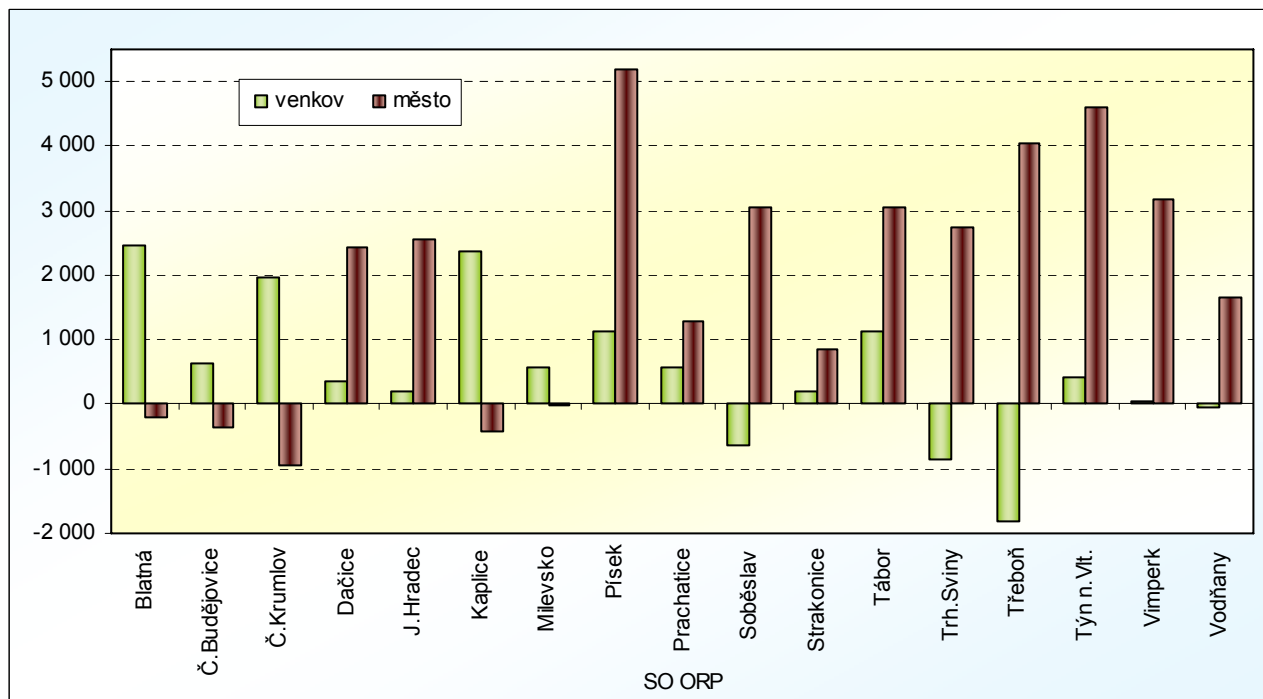
Jedinou majetkovou daní, která je určena obcím a u níž má obec ojedinělou možnost alespoň částečně ovlivnit její výši, je daň z nemovitostí.

Graf 23 Podíl daňových příjmů na příjmech celkem v roce 2008

Co se týče salda příjmů a výdajů při přepočtu na 1 obyvatele, vyšší přebytky vykázaly v roce 2008 jihočeské okresy v městském prostoru. Také na nižší územní úrovni ukončilo hospodaření v roce 2008 ve většině ORP přebytkem. Výraznější přebytky byly zaznamenány v městském prostoru, zejména v obvodech Písek, Týn nad Vltavou a Třeboň. Ve venkovském prostoru byla salda v přepočtu na obyvatele již poněkud nižší, ale i zde skončilo hospodaření v roce 2008 přebytkem. Největší deficity měly v městském prostoru na Krumlovsku a na venkově na Třeboňsku. Bez podrobnější analýzy však nelze z uvedených výsledků hospodaření dělat nějaké závažnější závěry.

Graf 24 Saldo příjmů a výdajů na 1 obyvatele v roce 2008 (Kč)

2.4. Trh práce

Tab. 2.4.1 Vybrané ukazatele z oblasti trhu práce

Zdroje: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, SLDB 2001

Území: okres SO ORP SO POU	Ekonomická aktivita podle SLDB 2001				Nezaměstnanost k 31. 12. 2008					
	míra ekonomické aktivity (%)		pracovní místa na 1 000 zaměst- naných osob		míra nezaměstnanosti ¹⁾ (%)		počet uchazečů o zaměstnání na 1 volné místo		podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 18 - 64 let (%)	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	59,5	62,8	679	1 156	5,76	4,76	6,0	3,4	4,49	3,80
České Budějovice	61,2	62,6	713	1 221	4,03	3,79	4,5	2,6	3,24	3,06
České Budějovice	62,1	62,4	536	1 274	3,70	3,76	3,8	2,4	2,99	3,03
České Budějovice	62,3	62,4	534	1 357	3,69	3,85	3,5	2,4	2,97	3,09
Hluboká nad Vltavou	61,4	63,1	515	767	3,97	3,35	24,5	1,3	3,29	2,77
Lišov	61,0	61,9	524	653	3,57	3,26	25,0	4,7	2,88	2,66
Zliv	60,5	63,0	612	407	3,78	2,65	4,4	19,3	3,18	2,21
Trhové Sviny	59,4	62,2	593	801	4,64	3,58	9,4	9,2	3,57	2,93
Nové Hrady	61,1	x	724	x	4,67	x	9,7	x	3,56	x
Trhové Sviny	57,6	62,2	439	801	4,61	3,58	9,1	9,2	3,58	2,93
Týn nad Vltavou	58,1	65,7	2 248	909	5,43	4,35	5,4	5,3	4,48	3,59
Český Krumlov	64,7	66,7	693	1 114	8,58	6,72	8,2	5,2	6,76	5,44
Český Krumlov	64,4	66,4	710	1 135	8,68	7,13	11,3	6,1	6,85	5,77
Český Krumlov	63,7	66,4	570	1 135	7,74	7,13	10,9	6,1	6,15	5,77
Horní Planá	64,5	x	827	x	10,19	x	9,0	x	8,04	x
Vyšší Brod	65,5	x	921	x	9,44	x	15,8	x	7,37	x
Kaplice	65,8	67,1	648	1 082	8,30	6,05	4,5	4,0	6,49	4,90
Jindřichův Hradec	59,0	62,1	705	1 122	5,74	3,59	8,0	4,9	4,55	2,89
Dačice	58,8	61,3	757	1 206	8,38	4,27	11,0	26,6	6,24	3,31
Dačice	58,4	61,3	733	1 206	8,07	4,27	12,9	26,6	6,06	3,31
Slavonice	59,7	x	807	x	9,00	x	8,6	x	6,62	x
Jindřichův Hradec	58,8	63,4	650	1 155	4,44	3,67	5,6	5,5	3,72	3,00
Jindřichův Hradec	58,5	63,9	659	1 191	4,18	3,26	5,0	4,8	3,52	2,70
Nová Bystřice	63,6	60,7	504	897	8,52	6,55	58,0	13,1	6,82	5,03
Třeboň	59,6	60,4	763	1 024	5,26	3,12	13,0	2,8	4,18	2,51
České Velenice	57,1	60,6	1 943	1 021	4,58	2,94	x	1,1	2,99	2,44
Suchdol nad Lužnicí	61,0	58,3	635	932	4,70	3,74	27,0	73,0	3,78	2,97
Třeboň	59,5	61,2	736	1 060	5,36	2,95	11,8	3,2	4,28	2,36
Písek	57,2	62,0	621	1 082	6,38	5,01	7,9	3,8	4,90	3,95
Milevsko	56,6	61,5	537	1 113	6,89	6,40	11,5	5,2	5,17	4,87
Písek	57,5	62,2	670	1 074	6,08	4,63	6,6	3,5	4,74	3,70
Mirotice	59,1	x	710	x	6,68	x	9,8	x	5,19	x
Mirovice	58,7	x	805	x	6,88	x	4,1	x	5,45	x
Písek	56,6	62,3	631	1 118	5,79	4,74	7,3	3,3	4,48	3,76
Protivín	56,3	61,3	375	802	3,39	3,96	x	5,3	2,82	3,29
Prachatice	58,8	64,2	778	1 081	4,90	5,04	4,5	4,5	3,90	4,08
Prachatice	59,8	65,6	704	1 090	5,42	5,18	5,6	4,5	4,30	4,21
Netolice	60,6	x	752	x	4,65	x	8,5	x	4,09	x
Prachatice	59,2	66,0	672	1 195	5,35	4,14	4,4	3,0	4,18	3,38
Volary	61,2	64,5	779	755	7,14	8,33	13,8	17,4	5,27	6,68
Vimperk	57,1	61,5	918	1 061	3,90	4,77	3,0	4,4	3,13	3,81
Strakonice	57,2	62,2	587	1 209	6,93	6,22	3,4	1,8	5,07	4,77
Blatná	56,1	63,3	585	1 353	7,25	5,69	7,1	2,1	5,34	4,42
Strakonice	57,2	62,3	582	1 214	6,33	6,12	3,0	1,9	4,61	4,70
Strakonice	57,8	62,7	581	1 257	6,23	6,04	2,7	1,8	4,54	4,65
Volyně	55,6	59,7	583	874	6,65	6,75	4,9	4,8	4,85	5,06
Vodňany	59,1	60,3	614	1 033	8,86	7,19	2,5	1,3	6,50	5,45
Tábor	57,4	62,1	624	1 124	5,15	5,40	12,6	7,0	3,99	4,35
Soběslav	54,5	62,0	473	990	6,70	5,82	36,9	9,1	4,89	4,60
Soběslav	54,3	60,4	430	1 066	6,61	5,78	26,4	8,0	4,82	4,60
Veselí nad Lužnicí	55,2	63,8	586	907	6,96	5,86	x	10,7	5,09	4,61
Tábor	58,3	62,1	665	1 160	4,73	5,30	10,1	6,5	3,73	4,28
Bechyně	55,4	62,2	507	1 000	8,06	6,61	15,2	214,0	6,22	5,34
Mladá Vožice	58,3	x	729	x	3,96	x	8,9	x	3,03	x
Sezimovo Ústí	61,8	59,6	643	1 311	5,99	4,49	7,7	4,0	4,76	3,63
Tábor	58,4	62,8	665	1 142	4,57	5,31	10,0	6,3	3,64	4,30

¹⁾ v současně platné metodice (podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání na ekonomicky aktivním obyvatelstvu SLDB 2001)

Oblast trhu práce úzce navazuje na demografickou strukturu obyvatelstva a její vývoj na straně lidských zdrojů, na straně druhé pak v jejich uplatnění v jednotlivých sektorech národního hospodářství. Regionální pohled na tuto problematiku je ale omezen rozsahem ukazatelů, které v této oblasti máme k dispozici. Podrobnější údaje, zejména z pohledu zaměstnanosti a její struktury, poskytuje pouze sčítání lidu.

Tab. 2.4.2 Ekonomická aktivita obyvatelstva Jihočeského kraje ve věku 15 a více let

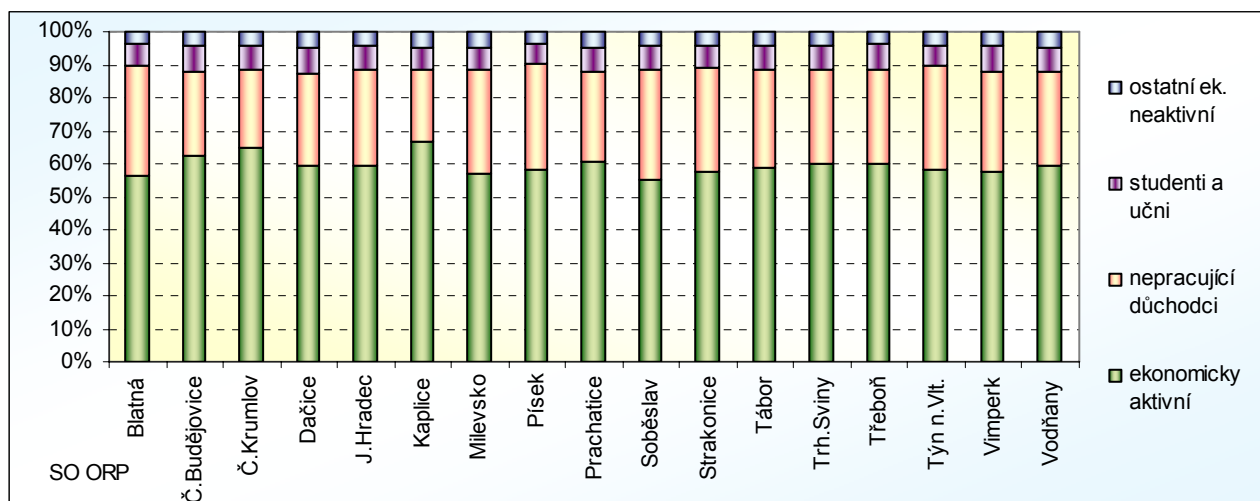
Zdroj: SLDB 2001

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let									
	celkem		z toho:							
			ekonomicky aktivní podíl v %		ekonomicky neaktivní					
	V	M	V	M	celkem		z toho (podíl v %)			
V					M	důchodci		studenti a učni		
				V	M	V	M	V	M	
Jč.kraj	203 334	317 821	59,5	62,8	80 987	115 275	71,3	66,6	18,0	22,6
v tom okresy:										
České Budějovice	43 823	105 284	61,2	62,6	16 754	38 055	69,4	66,9	19,4	22,3
Český Krumlov	24 415	24 238	64,7	66,7	8 393	7 875	66,4	62,7	20,8	25,2
Jindřichův Hradec	35 467	41 669	59,0	62,1	14 336	15 435	70,9	65,6	18,0	22,3
Písek	22 008	37 011	57,2	62,0	9 285	13 696	75,6	68,6	15,1	21,5
Prachatice	22 569	19 852	58,8	64,2	9 088	6 913	70,6	62,2	18,2	25,3
Strakonice	24 907	33 648	57,2	62,2	10 470	12 525	73,8	68,2	16,4	22,1
Tábor	30 145	56 119	57,4	62,1	12 661	20 776	73,0	67,4	17,5	22,4

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo se na obyvatelstvu ve věku 15 a více let podílelo z 61,5 %. Nejvyšší podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva byl zaznamenán v okrese Český Krumlov (65,7 %), vyšší než průměr kraje byl ještě v okrese České Budějovice. Při podrobnějším územním členění byl nejvyšší podíl ekonomicky aktivních obyvatel zaznamenán ve správních obvodech ORP Kaplice (66,6 %) a Český Krumlov (65,3 %), nejnižší podíl byl v SO ORP Milevsko (59,0%), což potvrzuje kartogram v příloze.

Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva ve venkovském prostoru byl o 3,3 procentního bodu nižší než v městském, rozdíl se pohybovaly od 1,4 procentního bodu v okrese České Budějovice do 5,4 procentního bodu v okrese Prachatice. Podstatně větší rozdíly jsou již v rámci správních obvodů ORP. Zde dosáhl v SO ORP Soběslav 7,5 procentních bodů a v SO ORP Blatná 7,3 procentního bodu. Vyšší než 5 procentních bodů byly dále v SO ORP Prachatice a Strakonice. Naopak v SO ORP České Budějovice je tento rozdíl pouze 0,4 procentního bodu, menší než 2 procentní body je dále v SO ORP Třeboň, Vodňany a Kaplice. Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva nepřímo souvisí s **ekonomicky neaktivním obyvatelstvem**. Podle jednotlivých druhů ekonomicky neaktivních je tato souvztažnost zobrazena v následujícím grafu.

Graf 25 Obyvatelstvo venkovského prostoru podle ekonomické aktivity

Nepracující důchodci se podílí na ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let z 68,5 %, z toho ve venkovském prostoru ze 71,3 %. Podíl vyšší než 75 % byl zaznamenán v SO ORP Písek, Blatná a Týn nad Vltavou. Podíl studentů a učňů dosahoval 20,7 %, z toho ve venkovském prostoru 18,0 %. Podíl vyšší než 20 % byl zaznamenán v SO ORP Český Krumlov, Kaplice a České Budějovice. Struktura ekonomicky neaktivního obyvatelstva vyplývá z demografických charakteristik, popsanych v kapitole 2.2.

Aktivní zapojení obyvatelstva na trhu práce vyjadřuje míra ekonomické aktivity, jejíž základní ukazatele v Jihočeském kraji a jeho okresech podle věku a pohlaví obsahuje následující tabulka.

Tab. 2.4.3 Základní ukazatele ekonomické aktivity obyvatelstva k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo celkem		Míra ekonomické aktivity (%)									
			muži		ženy		celkem ve věku					
	V	M	V	M	V	M	15 - 24 let		25 - 54 let		55 - 64 let	
							V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	120 952	199 448	69,1	70,6	50,1	55,5	50,7	46,4	88,7	90,3	32,4	39,1
v tom okresy:												
České Budějovice	26 830	65 943	70,8	70,4	51,9	55,5	49,5	45,3	89,5	89,7	35,7	41,3
Český Krumlov	15 791	16 168	73,1	74,0	56,3	59,7	53,5	50,3	90,3	91,9	33,5	40,7
Jindřichův Hradec	20 911	25 881	68,8	70,8	49,5	54,1	50,3	46,4	88,0	89,8	32,2	37,3
Písek	12 578	22 953	67,7	69,6	47,0	55,0	52,1	47,3	89,1	90,8	29,0	37,9
Prachatice	13 272	12 747	67,5	71,0	50,1	57,7	49,7	46,9	86,5	89,1	31,8	37,4
Strakonice	14 254	20 917	67,1	69,8	47,7	55,1	51,0	47,1	87,4	91,1	31,0	35,3
Tábor	17 316	34 839	67,4	70,1	47,7	54,7	49,7	45,1	89,4	90,9	31,1	39,0

Míra ekonomické aktivity mužů představovala v Jihočeském kraji 70,0 % při rozdílu mezi venkovským a městským prostorem 1,6 procentního bodu. Nejvyšší rozdíl byl v okrese Prachatice, kde byla míra ekonomické aktivity venkovského prostoru nižší o 3,4 procentního bodu, naopak v okrese České Budějovice byla ve venkovském prostoru o 0,4 procentního bodu vyšší než v městském. Míra ekonomické aktivity žen dosahovala 53,4 %, když ve venkovském prostoru byla nižší než ve městském o 5,4 procentního bodu. Nižší byla ve venkovském prostoru ve všech okresech, nejvýrazněji (o 8,0 procentních bodů) v okrese Písek. Míra ekonomické aktivity mužů byla celkově o 16,5 procentních bodů vyšší než u žen. Ve venkovském prostoru představoval rozdíl v ekonomické aktivitě mužů a žen 18,9 procentního bodu a v městském prostoru 15,0 procentního bodu. Podrobné údaje o struktuře ekonomické aktivity ve venkovském prostoru správních obvodů ORP podle pohlaví a věku jsou obsaženy v následující tabulce.

Tab. 2.4.4 Míra ekonomické aktivity obyvatelstva venkovského prostoru podle pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2001

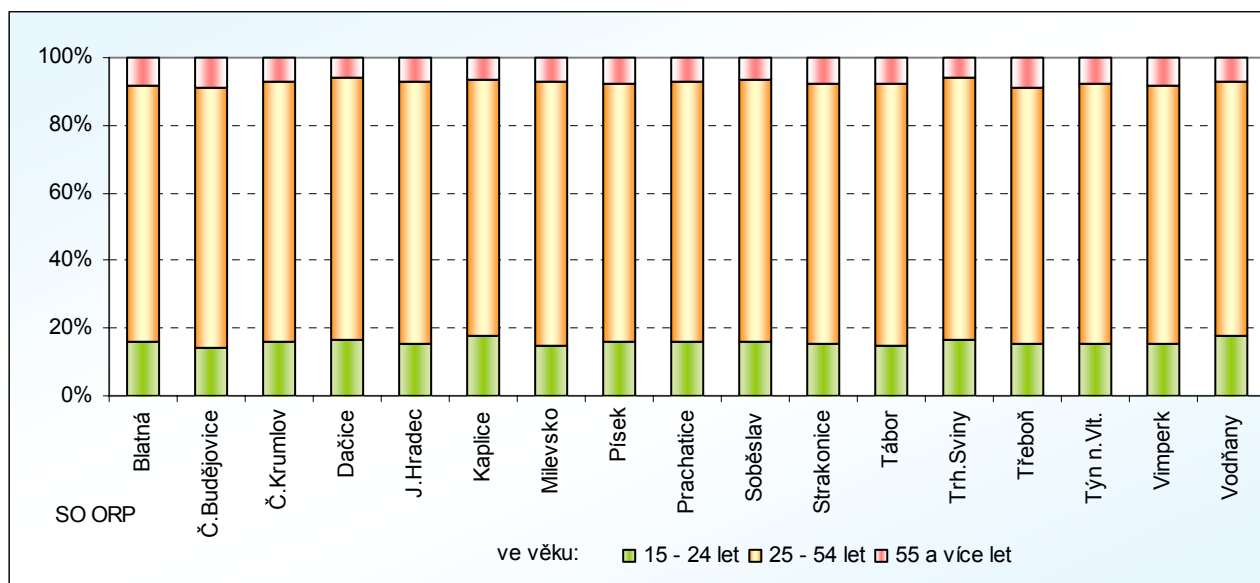
v %

	Míra ekonomické aktivity											
	celkem			ve věku								
	celkem	muži	ženy	15 - 24 let			25 - 54 let			55 - 64 let		
				celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jč.kraj	59,5	69,0	50,1	50,7	56,1	45,0	88,7	94,3	82,5	32,4	50,4	15,1
v tom ORP:												
Blatná	56,0	66,8	45,7	51,1	58,5	43,1	87,5	95,0	79,6	31,4	49,4	12,5
České Budějovice	62,1	71,2	53,2	48,3	54,3	42,2	89,8	95,4	83,9	37,9	55,6	20,1
Český Krumlov	64,3	72,8	55,8	52,6	58,2	46,3	90,5	95,2	85,4	33,9	51,5	16,6
Dačice	58,8	68,4	49,4	50,3	54,7	45,8	88,2	94,6	81,1	27,1	43,2	11,9
Jindřichův Hradec	58,8	69,2	48,9	50,5	56,0	44,8	87,6	94,2	80,5	32,4	52,0	13,7
Kaplice	65,7	74,0	57,7	56,1	60,8	51,6	89,7	94,5	84,7	32,1	50,9	14,6
Milevsko	56,6	67,6	45,9	48,5	52,6	43,9	88,4	95,3	80,7	27,2	46,5	9,1
Písek	57,5	67,7	47,7	54,3	58,7	49,6	89,4	94,1	84,1	30,0	47,2	13,5
Prachatice	59,8	68,2	51,2	50,8	54,7	46,6	86,6	92,6	79,9	30,4	45,6	15,8
Soběslav	54,5	64,4	44,8	49,6	56,2	42,5	87,7	92,5	82,1	26,8	46,3	8,9
Strakonice	57,2	66,5	48,1	50,3	56,1	44,2	87,3	91,4	82,7	30,6	48,8	14,5
Tábor	58,3	68,2	48,6	49,8	56,1	43,1	89,9	95,6	83,6	32,4	51,6	14,0
Trhové Sviny	59,4	70,3	48,5	53,2	60,2	45,2	87,6	94,6	79,7	27,4	44,6	11,8
Třeboň	59,6	68,4	51,0	49,7	53,8	45,3	88,7	94,0	83,0	37,7	55,3	21,5
Týn nad Vltavou	58,1	68,2	48,0	51,9	60,2	43,6	90,3	94,7	85,1	32,6	53,8	12,9
Vimperk	57,1	66,2	48,3	47,7	50,3	45,1	86,4	92,6	79,5	34,5	49,7	19,7
Vodňany	59,0	69,7	48,8	53,6	58,6	48,3	87,4	93,8	80,5	32,1	53,7	10,9

Celkově lze konstatovat, že míra ekonomické aktivity obyvatelstva je ve venkovském prostoru ve všech sledovaných územních celcích nižší než v městském prostoru, když u mužů je tento rozdíl podstatně menší než u žen. Výjimkou je pouze větší rozdíl v ekonomické aktivitě mužů v SO ORP České Budějovice, Trhové Sviny a Vodňany a návazně v celém okrese České Budějovice.

Věková struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva vychází z demografické struktury a promítají se v ní další aspekty sociálního charakteru. Je to především delší příprava na povolání ve věku do 25 let a protipólem je odchod do důchodu ve vyšších věkových kategoriích, u žen pak mateřská dovolená a následující výchova dětí.

Graf 26 Věková struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva venkovského prostoru SO ORP

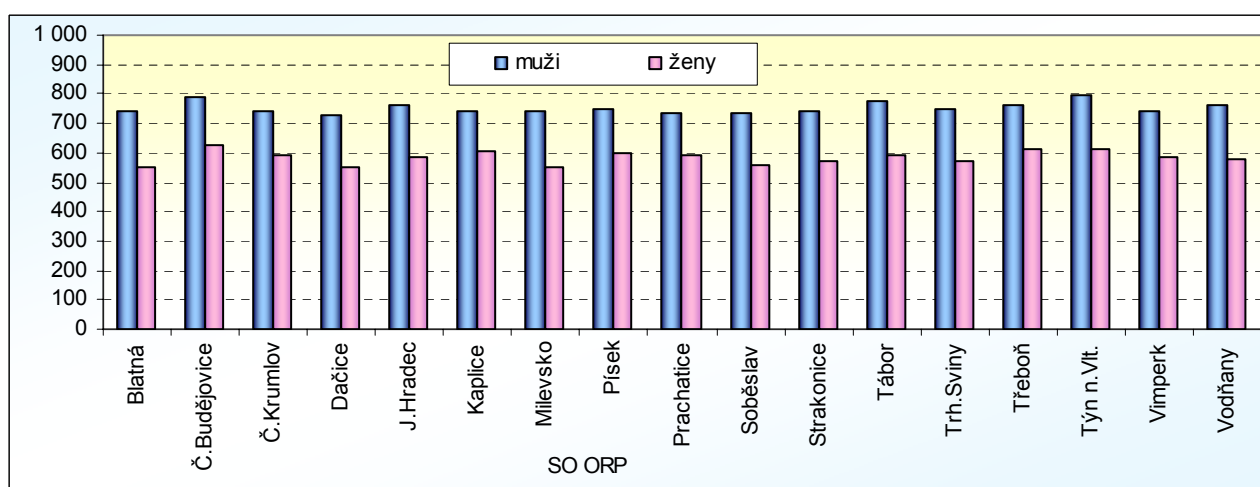

Podíl nejmladší **věkové skupiny** (15 – 24 let) na celkovém počtu ekonomicky aktivních dosahuje 14,2 %, když ve venkovském prostoru je 15,4 % a v městském 13,4 %. Rozhodující část ekonomicky aktivních však tvoří věková skupina 25 – 54 let, která se na celkovém počtu podílela 77,4 %, z toho ve venkovském prostoru 77,1 % a v městském 77,6 %. Věková skupina 55 a více let se na celkovém počtu ekonomicky aktivních podílela 8,4 %, když ve venkovském prostoru byl její podíl 7,5 % a v městském 9,0 %. Výrazný rozdíl daný odlišnou možností odchodu do důchodu je mezi pohlavími. Ve venkovském prostoru připadalo v této nejstarší věkové skupině na ekonomicky aktivní muže 9,9 % z celkového počtu ekonomicky aktivních mužů, u žen stejné věkové kategorie pouze 4,2 %.

Rozdíly ve věkové struktuře ekonomicky aktivních ve venkovském prostoru podle správních obvodů ORP jsou i mezi muži a ženami. Ve věkové skupině 15 – 24 let byl u mužů zaznamenány podíly od 13,9 % ve Vimperku do 17,5 % ve Vodňanech, u žen od 13,8 % v Českých Budějovicích do 18,6 % v Kaplici. Ve věkové skupině 25 – 54 let se podíl pohyboval v rozmezí od 72,4 % ve Vodňanech do 76,4 % v Dačicích a u žen od 77,7 % ve Vimperku do 81,6 % v Milevsku. V nejstarší věkové skupině 55 a více let byly zaznamenány podíly u mužů v rozmezí od 7,8 % v Dačicích do 11,6 % v Českých Budějovicích, u žen od 2,7 % v Soběslavi do 6,1 % v Třeboni.

Podle metodiky OECD dosahoval v Jihočeském kraji podíl zaměstnaných na celkovém počtu obyvatel ve věku 15 – 64 let 68,8 %, z toho ve venkovském prostoru 67,6 % a v městském prostoru 69,6 %. U mužů dosáhl tento ukazatel celkem 75,9 % (ve venkovském prostoru 75,6 a ve městském 76,1 %), u žen byl tento ukazatel výrazně nižší, když byl celkem 61,6 % (ve venkovském prostoru 59,0 % a v městském 63,2 %).

Graf 27 Zaměstnané osoby venkovského prostoru na 1 000 obyvatel ve věku 15 – 64 let podle SO ORP

Rozdíl mezi zaměstnanými muži a ženami na 1 000 obyvatel celkem byl v Jihočeském kraji 143 pracujících, ve venkovském prostoru byl tento rozdíl 166 pracujících a v městském prostoru 129 pracujících. Příčiny

rozdílu mezi zapojením mužů a žen do pracovního procesu spočívají především v sociálních rozdílech v postavení obou pohlaví, rozdíl mezi venkovským a městským prostorem je ovlivněn zejména strukturou nabízených pracovních míst. Toto se promítá rovněž do zaměstnanosti v jednotlivých věkových skupinách. **Zaměstnanost** obyvatel venkovského prostoru ve věku 15 – 24 let dosahuje 50,7 % (nejvyšší podíl 56,1 % v Kaplici, nejnižší podíl 47,7 % ve Vimperku). Zaměstnanost ve věkové skupině 25 – 54 let je 88,7 % (nejvyšší 90,5 % v Českém Krumlově, nejnižší 86,4 % opět ve Vimperku). Ve věkové skupině 55 – 64 let byla zaměstnanost 32,4 % (od 37,9 % v Českých Budějovicích do 26,8 % v Soběslavi).

Počet zaměstnaných osob a jejich struktura **podle jednotlivých sektorů národního hospodářství** je uveden v následující tabulce.

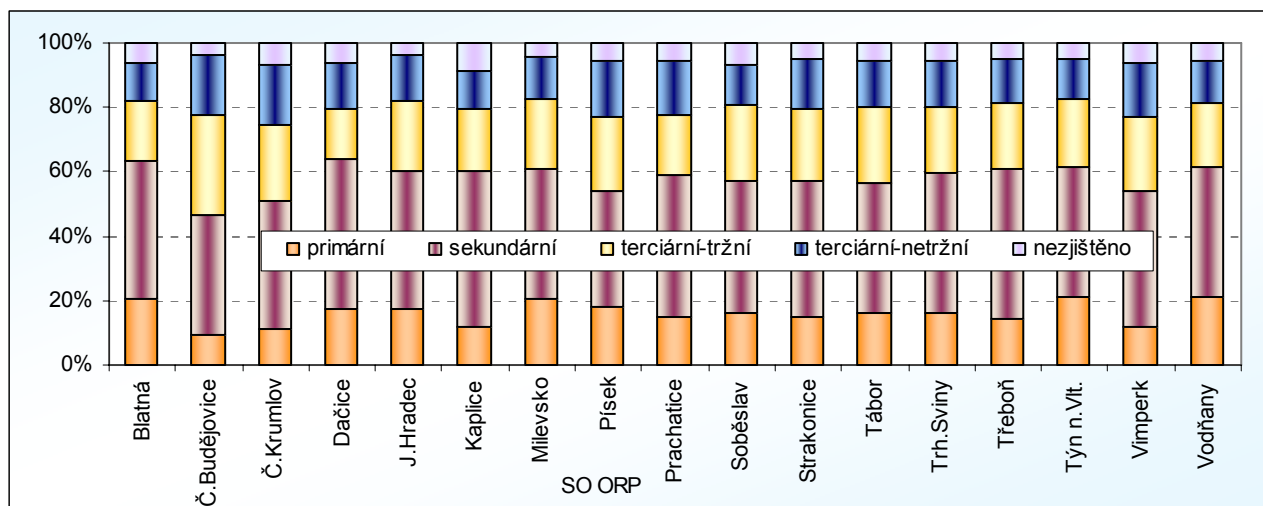
Tab. 2.4.5 Zaměstnané osoby podle sektoru ekonomické činnosti k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

	Zaměstnané osoby celkem		z toho sektor ekonomické činnosti (%)								Zaměstnané osoby na 1000 obyvatel ve věku 15 - 64 let	
			primární		sekundární		terciární					
	V	M	V	M	V	M	tržní		netržní		V	M
Jč.kraj	112 917	187 217	15,7	3,5	43,5	41,0	24,3	29,6	16,5	25,9	676	696
v tom okresy:												
České Budějovice	25 633	62 261	12,1	2,4	40,3	37,2	29,5	34,0	18,0	26,4	702	700
Český Krumlov	14 212	14 986	12,5	2,8	45,1	46,5	24,1	26,2	18,4	24,5	671	708
Jindřichův Hradec	19 416	24 502	17,6	6,1	47,1	42,5	20,7	26,9	14,6	24,5	669	695
Písek	11 636	21 284	19,9	4,1	40,0	40,8	23,8	27,8	16,3	27,3	666	688
Prachatice	12 465	12 004	14,8	4,6	45,9	41,0	21,4	27,4	17,9	27,0	665	689
Strakonice	13 228	19 484	18,2	3,8	44,4	44,6	22,4	27,4	15,0	24,2	659	684
Tábor	16 327	32 696	17,4	3,0	42,8	42,5	24,9	28,2	14,9	26,3	678	697

V primárním sektoru národního hospodářství bylo zaměstnáno v kraji celkem 8,1 % pracujících bydlících v kraji, podíl bydlících ve venkovském prostoru byl o 12,2 procentního bodu vyšší než v městském. Podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru celkem byl 41,9 %, když ve venkovském prostoru byl vyšší než v městském o 2,5 procentního bodu. V terciárním tržním sektoru byl při celkovém podílu 27,6 % v městském prostoru vyšší než ve venkovském o 5,3 procentního bodu, v netržním při jeho celkovém podílu 22,3 % rozdíl představoval 9,4 procentního bodu ve prospěch městského prostoru. Struktura zaměstnaných v sektorech národního hospodářství ve venkovském prostoru kraje v územním členění podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností je zobrazena v následujícím grafu.

Graf 28 Zaměstnaní podle sektorů národního hospodářství v SO ORP k 1. 3. 2001

Pokud sledujeme zaměstnanost podle pohlaví, jsou mezi venkovským a městským prostorem podle sektorů národního hospodářství rozdíly. V primárním sektoru je diference v zaměstnanosti mezi venkovským a městským prostorem u mužů 13,5 procentního bodu, u žen pouze 8,7 procentního bodu - v obou případech ve prospěch venkovského prostoru. V sekundárním sektoru rozdíly v zaměstnanosti mezi oběma prostory v zásadě neexistují u mužů, u žen přece jen rozdíl je a dosahuje 4,5 procentního bodu (opět ve prospěch venkova). V terciárním sektoru již převažuje zaměstnanost ve městském prostoru. V kategorii tržních i netržních služeb je rozdíl podílů zaměstnaných mužů zhruba stejný (přes 6 procentních bodů). U žen ale jednoznačně dominuje rozdílné zastoupení v netržních službách. Nejvyšší a nejnižší podíly zaměstnaných podle sektorů NH ve venkovském prostoru spolu s odpovídajícími hodnotami za městský prostor jsou v následující tabulce.

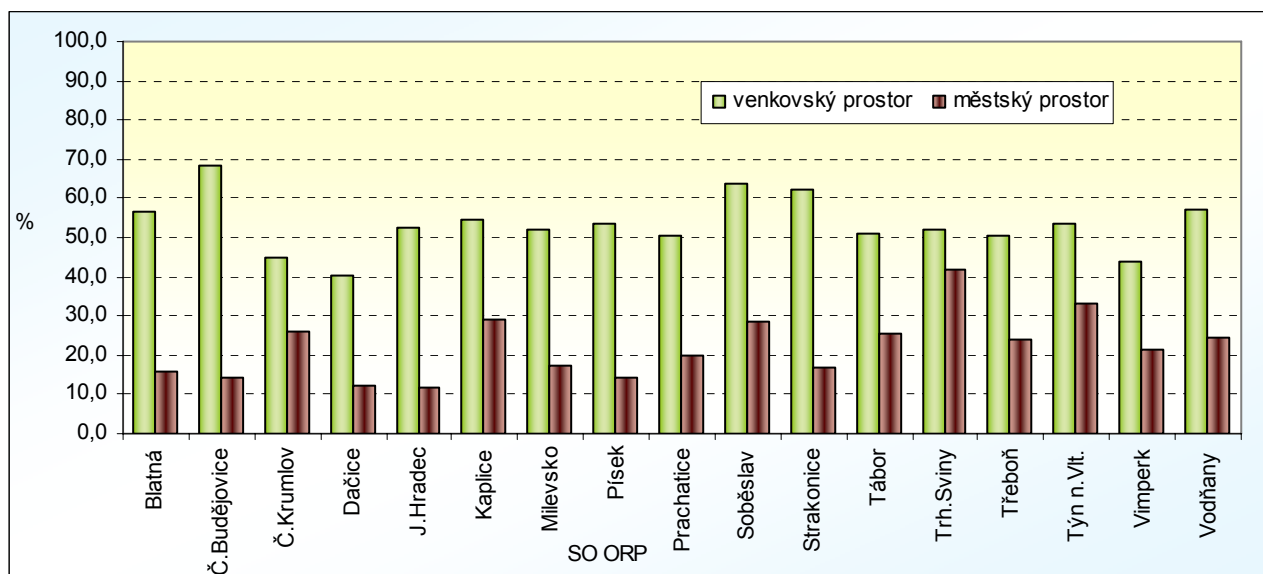
Tab. 2.4.6 Nejvyšší a nejnižší podíly zaměstnaných ve venkovském prostoru podle sektorů NH

Zdroj: SLDB 2001

Pořadí	primární sektor			sekundární sektor			terciární tržní sektor			terciární netržní sektor		
		podíl v %			podíl v %			podíl v %			podíl v %	
		V	M		V	M		V	M		V	M
1.	Týn nad Vltavou	22,4	2,9	Kaplice	53,3	48,7	České Budějovice	32,1	35,1	Český Krumlov	20,3	26,5
2.	Vodňany	22,2	7,8	Dačice	49,3	48,4	Soběslav	25,3	29,7	České Budějovice	19,3	27,4
3.	Blatná	22,1	5,1	Třeboň	49,2	41,6	Český Krumlov	25,2	26,3	Vimperk	18,2	28,1
15.	Vimperk	12,6	5,2	Český Krumlov	42,3	45,1	Prachovice	20,1	28,1	Soběslav	13,1	18,3
16.	Český Krumlov	12,2	2,1	České Budějovice	38,8	35,4	Blatná	19,4	23,6	Kaplice	12,8	21,4
17.	České Budějovice	9,7	2,0	Písek	38,6	38,4	Dačice	17,1	24,2	Blatná	12,8	20,3

Demografická struktura obyvatelstva v produktivním věku však nemusí vždy odpovídat struktuře pracovních míst, která jsou v místě bydliště k dispozici. Z toho vyplývá pracujícím nutnost **za zaměstnáním vyjíždět mimo obec** trvalého bydliště. V Jihočeském kraji se to týkalo (podle údajů SLDB), téměř 40 % pracujících (43,5 % mužů a 34,8 % žen), přičemž nejčastěji pracující vyjíždějí do zaměstnání denně. Denně vyjíždělo celkem 32,6 % zaměstnaných obyvatel kraje. Z obcí v jednotlivých okresech byla nejvyšší vyjíždka za zaměstnáním (37,2 %) v okrese Český Krumlov, nejnižší v okrese Jindřichův Hradec (30,2 %). Do zaměstnání vyjíždělo celkem 34,8 % mužů a necelých 30 % žen. Velké rozdíly mezi jednotlivými správními obvody obcí s rozšířenou působností ve vyjíždce za zaměstnáním podle obcí ve venkovském a městském prostoru jsou patrné z následujícího grafu.

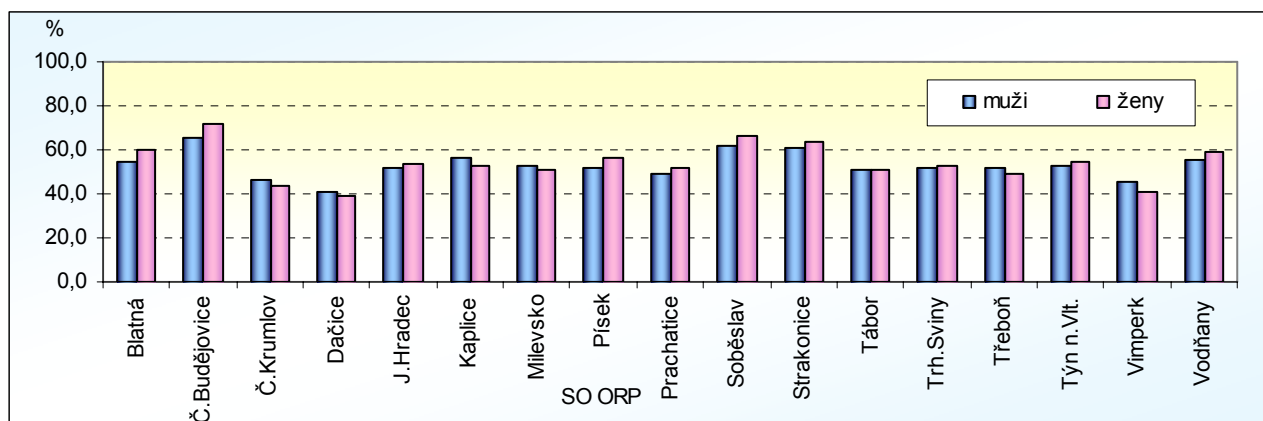
Graf 29 Denní vyjíždka za zaměstnáním z obcí venkovského a městského prostoru podle SO ORP

Z obcí venkovského prostoru vyjíždělo mimo obec bydliště 54,5 % zaměstnaných, vyjíždka za zaměstnáním se v městském prostoru týkala necelých 20 % obyvatel. Největší rozdíl mezi podílem vyjíždějících za zaměstnáním ve venkovském a městském prostoru byl v SO ORP České Budějovice (53,8 procentních bodů), rozdíl větší než 40 % byl dále ve Strakonících, Jindřichově Hradci a Blatné. Nejmenší rozdíl (pouze 10,2 procentního bodu) byl v Trhových Svinech, když za zaměstnáním ale vyjíždělo celkem 47,2 % obyvatel, zejména do Českých Budějovic.

Z genderového hlediska nejsou rozdíly ve vyjíždce do zaměstnání mezi jednotlivými správními obvody příliš výrazné. Obecně převažujícím rysem je ale vyšší počet vyjíždějících žen. Podíly vyjíždějících z obcí venkovského prostoru jsou zřejmé z následujícího grafu.

Graf 30 Denní vyjížďka za zaměstnáním z obcí venkovského prostoru SO ORP podle pohlaví

Jednou z charakteristik vyjížďky a dojížďky za zaměstnáním je kromě dopravní obslužnosti veřejnou dopravou také čas strávený na cestě. I tento ukazatel byl v rámci SLDB sledován, zjištěné hodnoty bez ohledu na použitý dopravní prostředek jsou v následující tabulce.

Tab. 2.4.7 Vyjížďka a dojížďka za zaměstnáním ve venkovském prostoru podle času na cestě

Zdroj: SLDB 2001

	Vyjíždějící za zaměstnáním z obce bydliště						Dojíždějící za zaměstnáním do obce pracoviště					
	celkem na 1000 bydlících	v tom podle času v %					celkem na 1000 prac.míst	v tom podle času v %				
		0-14	15-29	30-44	45-59	60 +		0-14	15-29	30-44	45-59	60 +
JČ.kraj	545	19,2	40,9	24,6	9,2	5,9	383	27,8	40,7	20,5	6,9	3,9
v tom ORP:												
Blatná	567	23,8	44,8	20,3	5,3	5,8	360	35,0	41,0	16,8	4,3	2,9
České Budějovice	682	15,5	43,2	28,5	8,9	3,7	450	24,7	38,7	22,3	9,2	4,8
Český Krumlov	449	17,4	37,7	26,1	11,2	7,4	286	24,6	41,1	22,4	7,9	4,0
Dačice	402	20,4	43,3	23,1	8,4	4,6	298	33,1	40,9	17,1	5,5	3,1
Jindřichův Hradec	525	19,9	43,1	24,1	8,6	4,3	381	31,4	42,5	17,9	5,8	2,2
Kaplice	547	17,1	43,9	24,5	7,3	7,0	306	19,4	42,3	22,8	8,3	7,0
Milevsko	521	24,5	37,5	22,5	8,1	7,1	307	35,1	43,3	14,5	4,1	3,0
Písek	534	19,5	42,5	23,1	8,8	5,9	388	30,7	41,9	18,8	5,0	3,5
Prachatice	506	19,2	36,9	24,5	10,6	8,5	372	31,9	38,6	19,5	6,3	3,6
Soběslav	638	24,4	38,3	21,9	9,9	5,1	372	30,9	43,4	18,3	4,7	2,3
Strakonice	620	21,8	43,2	22,9	7,6	4,4	425	33,7	41,6	16,4	5,6	2,5
Tábor	509	17,3	41,1	25,4	9,9	6,2	347	29,3	42,1	19,4	5,7	3,3
Trhové Sviny	523	17,1	34,5	22,5	14,0	11,7	298	24,4	39,0	22,5	6,9	7,0
Třeboň	503	20,4	39,5	23,8	9,6	6,5	400	26,2	45,1	19,5	5,9	3,1
Týn nad Vltavou	533	24,6	37,6	21,1	10,8	5,7	597	18,5	38,1	27,3	9,7	6,3
Vimperk	436	25,1	36,5	19,9	8,5	9,8	366	27,4	41,1	21,0	6,8	3,5
Vodňany	570	26,1	36,2	21,4	8,1	8,2	392	41,5	36,8	13,8	4,1	3,3

Největší částí denně vyjíždějících trvala cesta z místa ubytování do zaměstnání 15 až 29 minut, více než 30 minut dojíždělo do zaměstnání pouze necelých 40 % vyjíždějících, nejvíce vyjíždějící z obcí v SO ORP Trhové Sviny (48,4 %), naopak nejméně (31,5 %) v Blatné. Více než 1 hodinu strávilo na cestě pouze 5,9 % vyjíždějících z obcí, nejvíce rovněž v Trhových Svinech. Odlišné podíly zjišťujeme při opačném pohledu, tedy při pohledu dojíždějících do obce pracoviště. Tyto údaje jsou uvedeny v pravé části tabulky.

Vyjížďka a dojížďka dokresluje přehled o tom, kolik obyvatel je zaměstnáno v místě bydliště. Ve venkovském prostoru kraje to je pouze 455 pracujících z 1 000 bydlících. Nejvíce jich bylo v SO ORP Dačice (598 osob) a dále v SO ORP Vimperk a Český Krumlov, tedy v příhraničních oblastech. Naopak nejméně jich je v Českých Budějovicích (318 osob), kde většina bydlících dojíždí za zaměstnáním přímo do centra SO ORP. Méně než 400 zaměstnaných v místě bydliště je dále v obcích venkovského prostoru SO ORP Soběslav a Strakonice.

Na základě informací o trvalém bydlišti a místě pracoviště občana zjišťovaných při SLDB lze vypočítat počet **obsazených pracovních míst** v jednotlivých obcích, a to na základě počtu zaměstnaných bydlících v obci a bilance dojížďky do zaměstnání. Do celkového počtu pracovních míst nejsou zahrnuta místa obsazená cizinci, kteří neměli v České republice povolený trvalý nebo dlouhodobý pobyt (nebyli do zjišťování v rámci SLDB zahrnuti). Na druhé straně jsou do počtu zaměstnaných zahrnuti i občané České republiky, kteří mají trvalé bydliště na území ČR, ale pracují v zahraničí.

Tab. 2.4.8 Obsazená pracovní místa podle sektoru ekonomické činnosti k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

	Pracovní místa celkem		Pracovní místa na 1 000 zaměstnaných osob		v tom sektor ekonomické činnosti					
					primární		sekundární		terciární	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	76 755	216 508	679	1 156	971	1 079	652	1 194	589	1 137
v tom okresy:										
České Budějovice	18 265	75 996	713	1 221	1 010	1 030	843	1 221	522	1 229
Český Krumlov	9 926	16 700	693	1 114	957	1 158	588	1 207	728	1 023
Jindřichův Hradec	13 683	27 489	705	1 122	1 011	1 002	695	1 150	558	1 119
Písek	7 225	23 038	621	1 082	921	1 141	469	1 151	609	1 029
Prachatice	9 695	12 971	778	1 081	954	1 110	762	1 078	721	1 083
Strakonice	7 771	23 556	587	1 209	995	1 001	460	1 306	525	1 142
Tábor	10 190	36 758	624	1 124	921	1 231	560	1 171	551	1 091

Pro srovnatelnost jednotlivých územních celků je používán ukazatel **počet obsazených pracovních míst** v daném území na 1 000 zaměstnaných osob na tomto území trvale nebo dlouhodobě bydlících. V Jihočeském kraji bylo pro 1 000 zde bydlících zaměstnaných osob k dispozici pouze 977 pracovních míst. Přesahující počet obyvatel má pracoviště mimo území kraje, a to jak v sousedních krajích (především v Praze), tak i v cizině (Rakousko a Německo). Naopak jsou zde pracovní místa obsazená cizinci (převážně občané Slovenska, Ukrajiny a dalších států bývalého Sovětského svazu).

Podstatně výraznější je disproporce mezi venkovským a městským prostorem, když v obcích venkovského prostoru nenašlo zaměstnání 321 z 1 000 zde bydlících pracujících, naopak v obcích městského prostoru je pro 1 000 zde bydlících osob o 156 pracovních míst k dispozici více. Z jednotlivých okresů byl největší rozdíl ve prospěch městského prostoru zaznamenán ve Strakonících, Českých Budějovicích a Táboře. Naopak nejmenší byl v Prachaticích. Velice podobná situace je při hodnocení obsazenosti pracovních míst podle okresů v rámci odvětvové struktury. V obcích městského prostoru bylo k dispozici ve všech třech sférách více pracovních míst než zde bydlících zaměstnanců. Naopak kromě 2 okresů v primární sféře (České Budějovice a Jindřichův Hradec) bylo ve všech ostatních případech ve venkovském prostoru pracovních míst méně než zde bydlících zaměstnaných.

Podrobné zpracování údajů SLDB umožnilo rovněž i zpracování přehledu o struktuře pracovních míst v obcích venkovského prostoru, které je uvedeno v následující tabulce. Tyto údaje jsou ale pouze informativní, protože kromě nedostatků vyplývajících z neúplnosti souboru zaměstnaných osob z důvodu nezahrnutí cizinců zde nejsou především promítnuty změny související s hospodářským rozvojem kraje za posledních 8 let, které v některých oblastech byly poměrně značné.

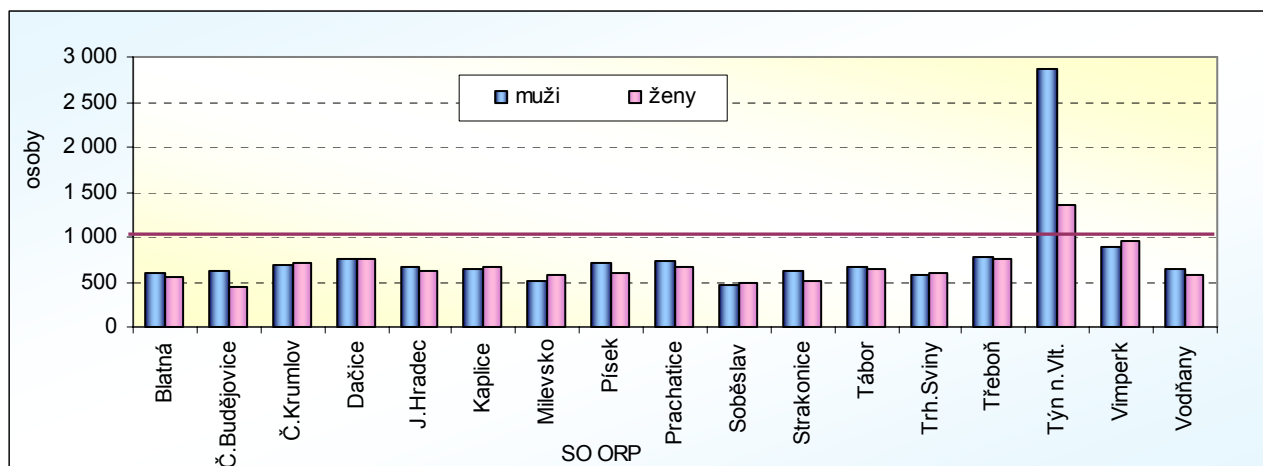
Tab. 2.4.9 Pracovní místa ve venkovském prostoru podle odvětví ekonomické činnosti k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

	Pracovní místa celkem	z toho odvětví ekonomické činnosti (%)									Pracovní místa na 1000 ekonomicky aktivních osob
		AB	CDE	F	G	H	I	L	MN	JKO	
Jč.kraj	76 755	22,6	31,5	10,3	8,5	4,8	4,8	4,5	7,5	5,4	459
v tom ORP:											
Blatná	1 801	37,0	21,1	6,4	5,6	4,4	4,1	2,4	14,3	4,6	379
České Budějovice	10 198	18,7	21,8	13,5	12,9	4,2	6,6	5,8	8,8	7,8	380
Český Krumlov	7 498	17,1	30,0	8,9	7,7	8,7	5,2	6,8	9,1	6,5	479
Dačice	4 073	28,3	38,6	5,4	6,1	3,8	2,4	4,3	8,0	3,1	487
Jindřichův Hradec	6 299	28,0	35,4	8,7	8,0	4,0	4,0	2,3	5,8	3,9	438
Kaplice	2 428	17,5	29,8	6,1	7,6	5,2	12,5	11,0	5,3	5,1	438
Milevsko	2 294	33,7	21,4	7,4	9,7	4,9	3,8	3,8	10,1	5,2	349
Písek	4 931	27,9	23,5	7,5	11,6	4,6	5,2	5,8	8,0	5,9	453
Prachatice	5 748	21,8	36,0	10,0	7,4	4,0	3,8	3,5	7,7	5,8	468
Soběslav	1 642	25,7	26,6	13,5	10,4	5,1	4,4	3,0	7,2	4,1	307
Strakonice	4 727	28,6	28,1	9,2	8,9	3,6	5,8	2,4	8,0	5,4	384
Tábor	8 548	26,0	28,5	9,7	9,7	3,6	6,0	3,7	8,8	4,0	457
Trhové Sviny	2 428	30,7	25,7	9,1	7,2	4,2	5,1	5,2	7,8	5,1	395
Třeboň	3 311	17,1	45,1	9,0	5,8	5,3	4,9	4,0	5,3	3,6	526
Týn nad Vltavou	5 639	9,4	54,2	21,2	2,3	2,3	1,1	1,6	1,8	6,1	1 588
Vimperk	3 947	12,9	34,8	9,0	9,0	11,5	2,3	6,7	7,2	6,6	611
Vodňany	1 243	34,7	25,4	10,8	6,6	3,1	6,2	3,6	4,6	4,9	412

Kromě SO ORP Týn nad Vltavou možnost uplatnění v místě bydliště mezi muži a ženami nevykazovaly žádné další obce venkovského prostoru velké rozdíly.

Graf 31 Obsazená pracovní místa v obcích venkovského prostoru podle pohlaví

Jediným údajem z oblasti trhu práce sledovaným v podrobném územním členění Ministerstvem práce a sociálních věcí v pravidelné periodicitě je **přehled o uchazečích o zaměstnání**, jejich věku, vzdělání, délce evidence a dalších specifikách. Tento údaj je pak poměřován s údajem o disponibilní pracovní síle zjišťované Českým statistickým úřadem Výběrovým šetřením pracovních sil a doplněným o cizince s trvalým nebo dlouhodobým pobytem na území ČR nebo krátkodobým pobytem souvisejícím se zajištěním pracovních míst v některých profesích. Výsledkem je míra nezaměstnanosti počítaná jako podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání (do poloviny roku 2004 celkem, následně pouze dosažitelných uchazečů s možností nastoupit do nabízeného zaměstnání nejpozději do 14 dnů) na disponibilní pracovní síle. Údaje o pracovní síle jsou k dispozici pouze od úrovně okresu výše. Pro nižší územní celky (obce, správní obvody pověřených obecních úřadů, obcí s rozšířenou působností, případně další územní celky tvořené jako souhrn obcí) je pro výpočet míry nezaměstnanosti ve jmenovateli používán údaj o počtu ekonomicky aktivních obyvatel k 1. 3. 2001 zjištěný v rámci SLDB. Tento údaj však nepodchycuje změny v čase. Ve snaze zohlednit tuto skutečnost je v grafu na následující stránce zobrazen vývoj podílu uchazečů o zaměstnání celkem na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let. Ani tento ukazatel samozřejmě přesně nevyjadřuje pracovní sílu, ale je určitou alternativou vůči statickému pojetí vycházejícímu ze SLDB.

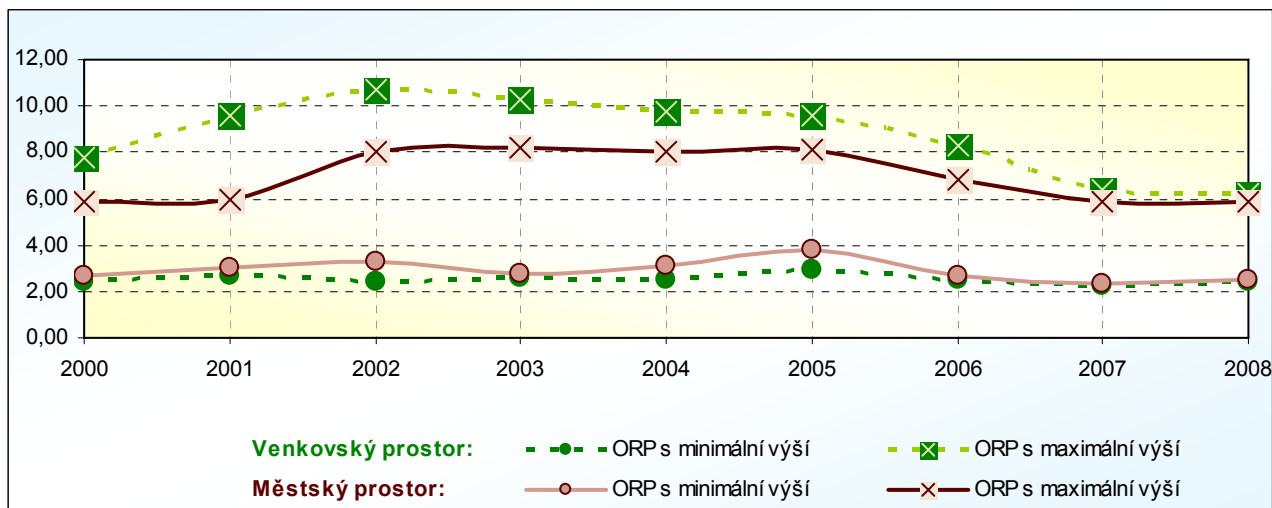
Při tomto pojetí je patrný pozvolný nárůst podílu uchazečů o zaměstnání od roku 2000 do roku 2005, který v obcích venkovského prostoru vzrostl o 1,03 procentního bodu a ve městském prostoru o 1,07 procentního bodu. V dalších dvou letech klesl pod výchozí úroveň a v roce 2008 se k ní zpětně poněkud přiblížil, když k 31.12. 2008 byl tento podíl nižší než k 31.12.2000 ve venkovském prostoru o 0,65 procentního bodu a ve městském prostoru o 0,18 procentního bodu. Hodnota ukazatele byla ve venkovském prostoru vždy vyšší než ve městském. Vývoj v jednotlivých SO ORP vykazoval podstatně výraznější diference, jak je zřejmé z následující tabulky.

Tab. 2.4.10 Maximální a minimální podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let k 31.12. v letech 2000 až 2008 v obcích podle správních obvodů ORP

	2 000	2 001	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Venkovský prostor	4,71	4,81	5,34	5,51	5,74	5,74	4,98	3,97	4,06
minimální podíl SO ORP	2,40	2,68	2,44	2,59	2,46	2,90	2,47	2,22	2,41
	Č. Buděj.	Č. Buděj.	Č. Buděj.	Č. Buděj.	Č. Buděj.	Č. Buděj.	Č. Buděj.	Č. Buděj.	Č. Buděj.
maximální podíl SO ORP	7,73	9,58	10,66	10,27	9,75	9,55	8,25	6,37	6,18
	Č. Krumlov	Kaplice	Kaplice	Kaplice	Kaplice	Dačice	Dačice	Dačice	Č. Krumlov
Městský prostor	3,94	4,10	4,46	4,69	4,83	5,01	4,27	3,44	3,76
minimální podíl SO ORP	2,63	3,01	3,26	2,72	3,13	3,79	2,64	2,30	2,46
	J. Hradec	J. Hradec	J. Hradec	Trh. Sviny	Trh. Sviny	Č. Buděj.	Trh. Sviny	Trh. Sviny	Třeboň
maximální podíl SO ORP	5,89	5,94	7,99	8,20	8,04	8,12	6,78	5,84	5,87
	Č. Krumlov	Č. Krumlov	Č. Krumlov	Č. Krumlov	Č. Krumlov	Č. Krumlov	Č. Krumlov	Č. Krumlov	Č. Krumlov

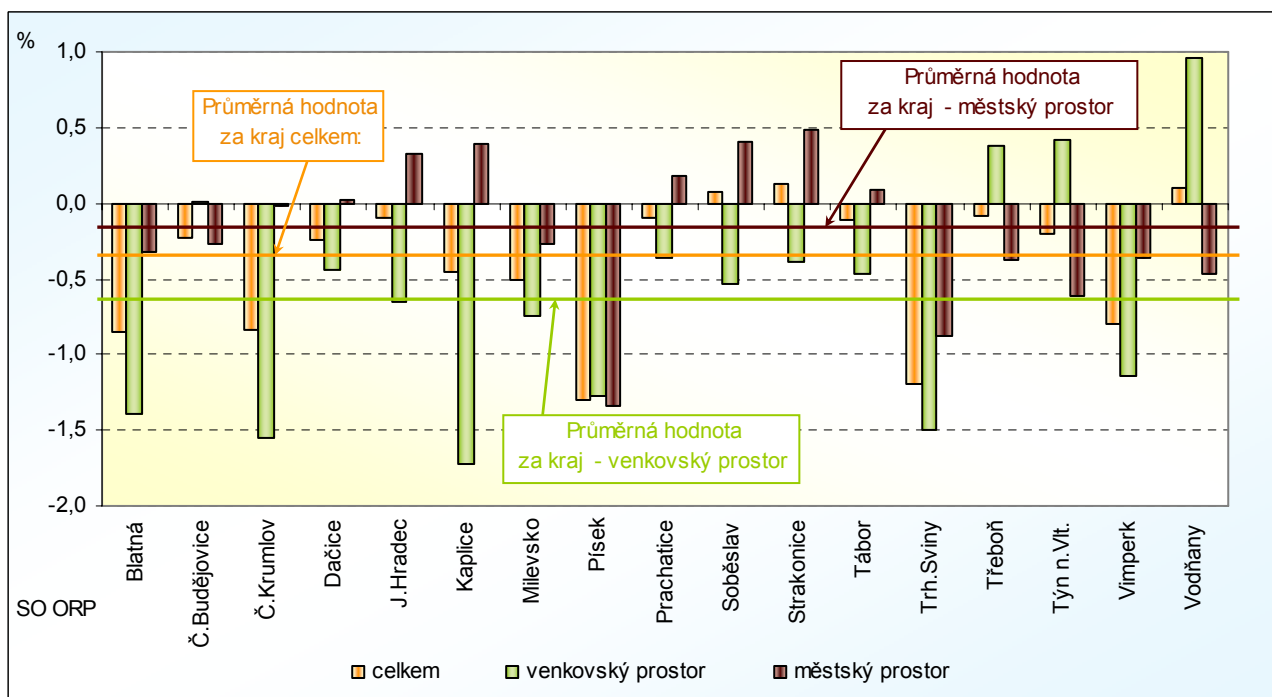
Maximální a minimální hodnoty podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností jsou patrné z následujícího grafu. Kromě výše popsaných celkových tendencí z grafu vyplývá zmenšování rozdílu mezi nejvyšší a nejnižší hodnotou.

Graf 32 Podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let (k 31. 12.)

Podíl uchazečů o zaměstnání se v letech 2000 až 2008 měnil v jednotlivých SO ORP diferencovaně. Změny na jedné straně vycházely z počtu uchazečů o zaměstnání v souvislosti se změnami v potřebě pracovních sil v jednotlivých odvětvích, na druhé pak z měnící se demografické struktury obyvatelstva sledovaného území jako zdroje těchto pracovních sil.

Graf 33 Změny podílů uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let v letech 2000 až 2008

Z jednotlivých SO ORP vzrostl podíl uchazečů o zaměstnání celkem nejvíce (o 0,13 procentního bodu) ve Strakonících, nárůst byl dále zaznamenán ve Vodňanech a Soběslavi. K největšímu poklesu došlo v Písku (o 1,31 procentního bodu). V obcích venkovského prostoru byl největší nárůst (o 0,96 procentního bodu) zaznamenán ve Vodňanech, podíl uchazečů vzrostl dále v Týně nad Vltavou, Třeboni a Českých Budějovicích. Největší pokles byl zaznamenán v Kaplici (o 1,72 procentního bodu), pokles vyšší než 1,0 procentního bodu byl dále zaznamenán v Českém Krumlově, Trhových Svinech, Blatné, Písku a Vimperku.

Kromě celkového podílu můžeme od roku 2001 hodnotit i vývoj struktury uchazečů (data za rok 2000 nejsou v členění podle obcí k dispozici). Nejprve však uvádíme tabulku s hodnotami na konci sledovaného období.

Tab. 2.4.11 Podíly uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let k 31. 12. 2008

	Celkem	v tom						
		městský prostor celkem	venkovský prostor					
			celkem	v tom:		v tom ve věku:		
				muži	ženy	15 - 24	25 - 49	50 - 64
Jihočeský kraj	3,88	3,76	4,06	3,61	4,54	3,82	4,18	4,00
v tom ORP:								
Blatná	4,62	4,25	4,98	4,68	5,30	5,13	5,06	4,77
České Budějovice	2,85	3,03	2,41	2,09	2,75	2,65	2,31	2,45
Český Krumlov	6,05	5,87	6,18	5,95	6,43	5,16	6,72	5,90
Dačice	4,97	3,29	6,08	5,62	6,58	5,40	6,46	5,87
Jindřichův Hradec	3,16	2,96	3,40	2,94	3,89	2,57	3,74	3,33
Kaplice	5,17	4,65	5,90	5,22	6,60	5,78	5,58	6,55
Milevsko	5,05	5,12	4,99	3,75	6,34	3,41	5,32	5,39
Písek	3,86	3,61	4,39	4,33	4,47	3,44	4,50	4,72
Prachatice	4,12	4,19	4,06	3,89	4,25	4,30	4,17	3,72
Soběslav	4,56	4,59	4,51	4,02	5,05	3,07	4,71	5,04
Strakonice	4,53	4,75	4,21	3,65	4,84	4,03	4,55	3,73
Tábor	4,00	4,28	3,49	2,87	4,15	3,94	3,57	3,08
Trhové Sviny	2,94	2,62	3,26	2,60	3,99	2,67	3,42	3,36
Třeboň	3,00	2,46	3,90	3,09	4,77	4,19	3,96	3,64
Týn nad Vltavou	3,54	3,24	4,02	3,38	4,74	4,39	4,10	3,65
Vimperk	3,35	3,90	2,90	2,92	2,88	4,00	2,53	2,90
Vodňany	5,32	4,96	5,86	4,37	7,43	4,38	5,53	7,26

Podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let celkem se snížil ze 4,38 % k 31. 12. 2001 na 3,88 % v roce 2008, když ve venkovském prostoru klesl o 0,75 procentního bodu na 4,06 % a v městském o 0,34 procentního bodu na 3,76 %. Největší pokles ve venkovském prostoru celkem byl zaznamenán v Kaplici (o 3,69 procentního bodu, k poklesu o více než 1,00 procentní bod došlo v dalších 6 SO ORP. Naopak k nejvyššímu nárůstu (o 0,43 procentního bodu) došlo v Týně nad Vltavou, podíl uchazečů vzrostl dále v Třeboni a Soběslavi.

Struktura uchazečů o zaměstnání a její vývoj ve vztahu k obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let ve venkovských prostorech jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností je diferencovaná. Rozdíl ve vývoji mezi muži a ženami je minimální (u mužů byl zaznamenán pokles o 0,76 a u žen o 0,74 procentního bodu). Největší pokles byl zaznamenán v Kaplici (o 4,34 procentního bodu), nezaměstnanost naopak vzrostla o 0,56 procentního bodu v Týně nad Vltavou, nárůst byl dále zaznamenán ještě v Třeboni. Ve vývoji nezaměstnanosti u žen již taková jednotnost nebyla. K nejvyššímu poklesu (o 3,01 procentního bodu) došlo (jako u mužů) v Kaplici. Nárůst byl zaznamenán ve Vodňanech a dále v Soběslavi, Táboře, Třeboni a Týně nad Vltavou.

Při pohledu podle věkových skupin jsou rozdíly významnější. Snížil se podíl uchazečů ve věku 15 – 24 i podíl ve věkové skupině 25 – 49. Naopak ve věkové skupině 50 – 64 let se podíl zvýšil. Toto svědčí o skutečnosti, že s rostoucím věkem se možnost uplatnění na trhu práce snižuje.

V další stati přinášíme data o nezaměstnanosti zpracována **podle standardní metodiky MPSV**, tedy míra nezaměstnanosti jako podíl dosažitelných uchazečů celkem k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu při sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001.

Míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji k 31.12. 2008 dosahovala 5,14 %, z toho 5,76 % ve venkovském prostoru a 4,76 % v městském. Míra nezaměstnanosti mužů celkem byla 4,40 % a žen 6,05 %. Největší rozdíl mezi venkovským a městským prostorem byl v okrese Jindřichův Hradec, kde míra nezaměstnanosti ve venkovském prostoru byla vyšší než ve městském o 2,15 procentního bodu. Naopak nižší míra nezaměstnanosti ve venkovském prostoru než v městském byla v okresech Tábor (o 0,25 procentního bodu) a Prachatice (o 0,15 procentního bodu). Podrobnější údaje o míře nezaměstnanosti podle okresů jsou v následující tabulce.

Tab. 2.4.12 Míra nezaměstnanosti a vybrané skupiny uchazečů o zaměstnání k 31. 12. 2008

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

v %

	Míra nezaměstnanosti				Podíly vybraných skupin uchazečů o zaměstnání na uchaz. celkem					
	muži		ženy		dosažitelní		ženy		osoby se zdravotním postižením	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč.kraj	4,67	4,23	7,22	5,38	94,3	94,0	53,7	52,3	19,4	17,6
v tom okresy:										
České Budějovice	3,15	3,30	5,19	4,36	92,9	92,9	56,0	53,7	20,9	19,8
Český Krumlov	7,42	6,22	10,03	7,30	95,8	95,4	51,1	49,9	17,2	15,3
Jindřichův Hradec	4,59	3,10	7,29	4,18	92,1	92,2	54,6	52,7	18,9	16,9
Písek	5,14	4,31	8,09	5,83	95,4	95,0	53,2	53,9	16,8	14,5
Prachatice	4,32	4,87	5,68	5,25	90,3	91,6	49,4	47,7	21,3	19,4
Strakonice	5,38	5,80	9,06	6,71	98,5	97,2	54,9	49,7	22,5	17,4
Tábor	3,98	4,66	6,78	6,29	94,2	93,5	56,2	54,2	18,9	17,5

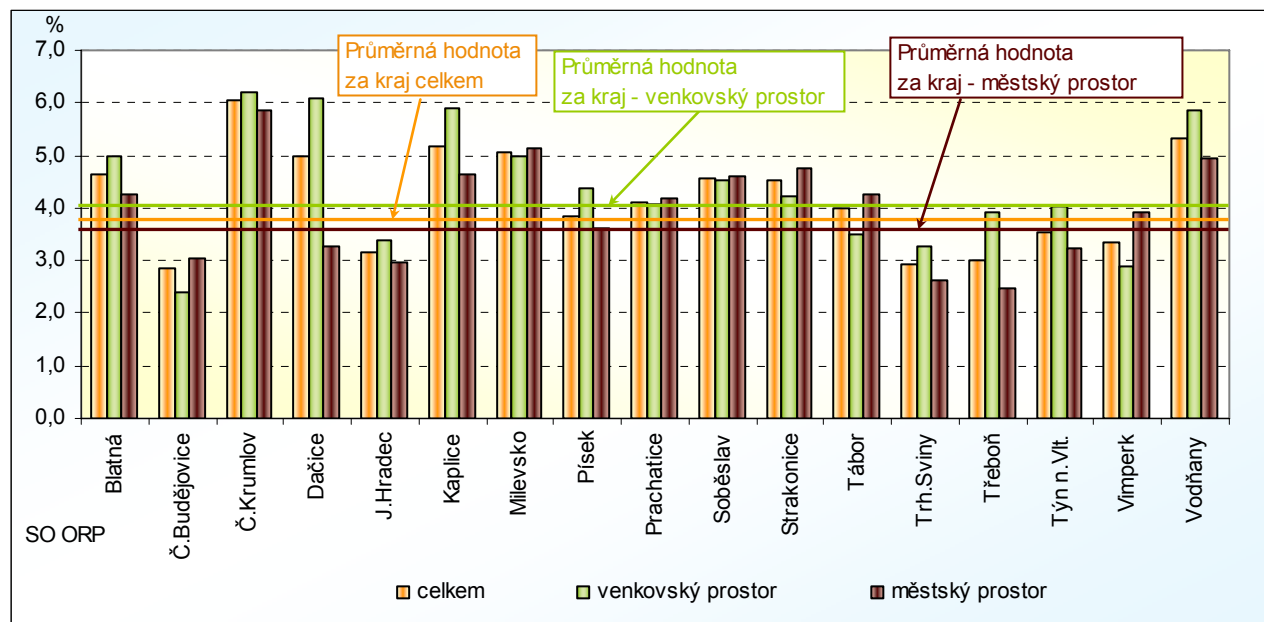
Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

dokončení

	Podíly vybraných skupin uchazečů o zam. na uchaz. celkem (%)								Průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání (dny)	
	osoby ve věku				podle délky evidence na ÚP					
	do 25 let		50 a více let		do 6 měsíců		1 rok a více		V	M
	V	M	V	M	V	M	V	M		
Jč.kraj	17,2	19,1	30,0	27,0	68,5	67,6	19,4	18,8	331	325
v tom okresy:										
České Budějovice	19,1	20,2	29,9	26,6	72,6	70,4	14,3	15,1	221	241
Český Krumlov	16,7	18,2	29,2	25,8	67,8	59,9	21,0	26,8	380	484
Jindřichův Hradec	16,3	17,2	30,0	31,0	70,2	73,0	19,2	17,0	339	303
Písek	12,8	15,7	34,1	29,1	75,4	72,6	13,8	15,8	271	311
Prachatice	21,0	23,8	28,3	23,1	72,9	70,9	14,3	13,2	234	225
Strakonice	16,7	20,5	29,4	25,6	55,6	59,5	31,0	26,4	523	476
Tábor	18,1	18,7	29,4	27,3	66,4	66,5	19,7	19,0	307	300

Míra nezaměstnanosti celkem, z toho ve venkovském a městském prostoru ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností je zřejmá z následujícího grafu.

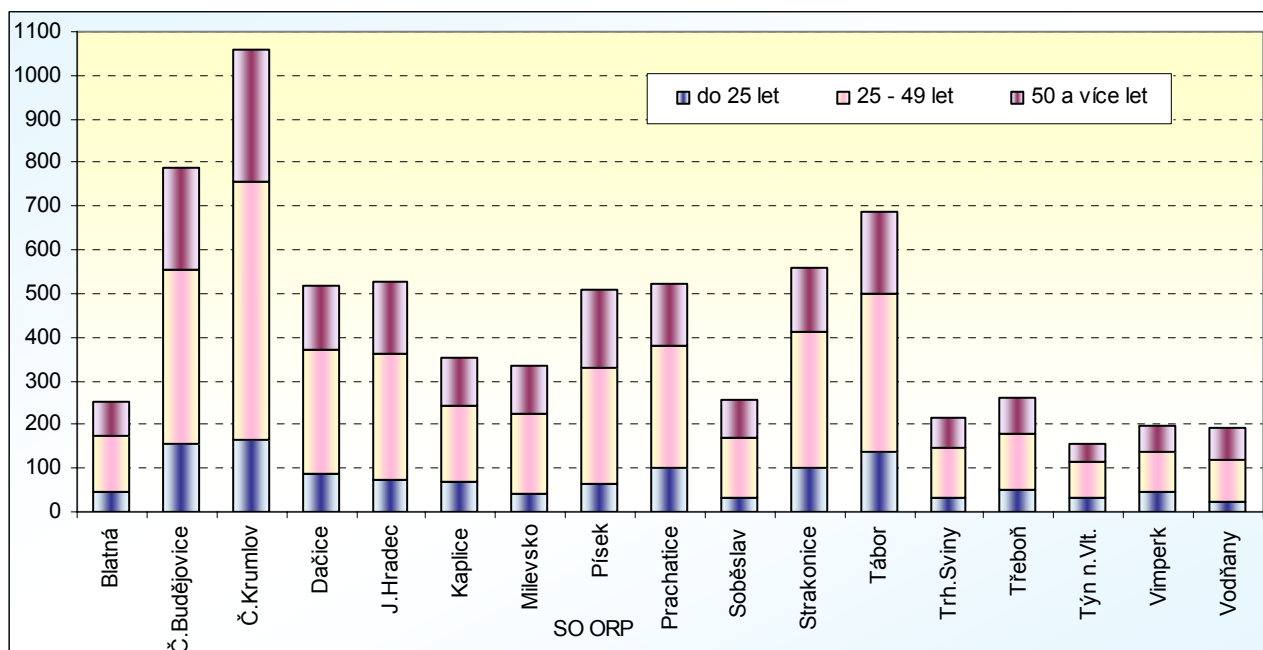
Graf 34 Míra nezaměstnanosti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2008

Nejvyšší míra nezaměstnanosti ve venkovském prostoru byla v SO ORP Český Krumlov. Naopak nejnižší byla v Českých Budějovicích a Vimperku. Největší rozdíl mezi venkovským a městským prostorem byl zaznamenán v Dačicích, kde míra nezaměstnanosti ve venkovském prostoru byla o 2,79 procentního bodu vyšší než ve městském. Míra nezaměstnanosti vyšší v městském prostoru než ve venkovském se projevila v 7 SO ORP, nejvíce (o 1,00 procentního bodu) ve Vimperku, rozdíl větší než 0,50 procentního bodu byl dále v Táboře, Českých Budějovicích a Strakonících.

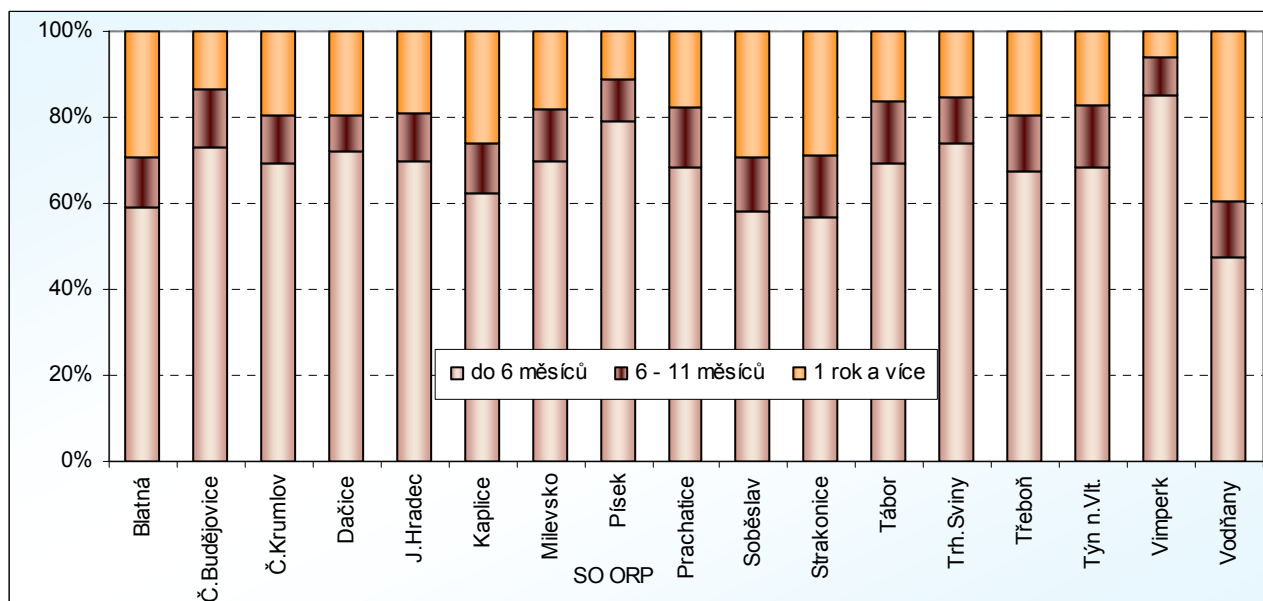
Počty uchazečů o zaměstnání ve venkovském prostoru ve vybraných skupinách v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností a jejich podíly jsou v následujících grafech.

Graf 35 Struktura uchazečů o zaměstnání venkovského prostoru SO ORP k 31. 12. 2008 podle věku

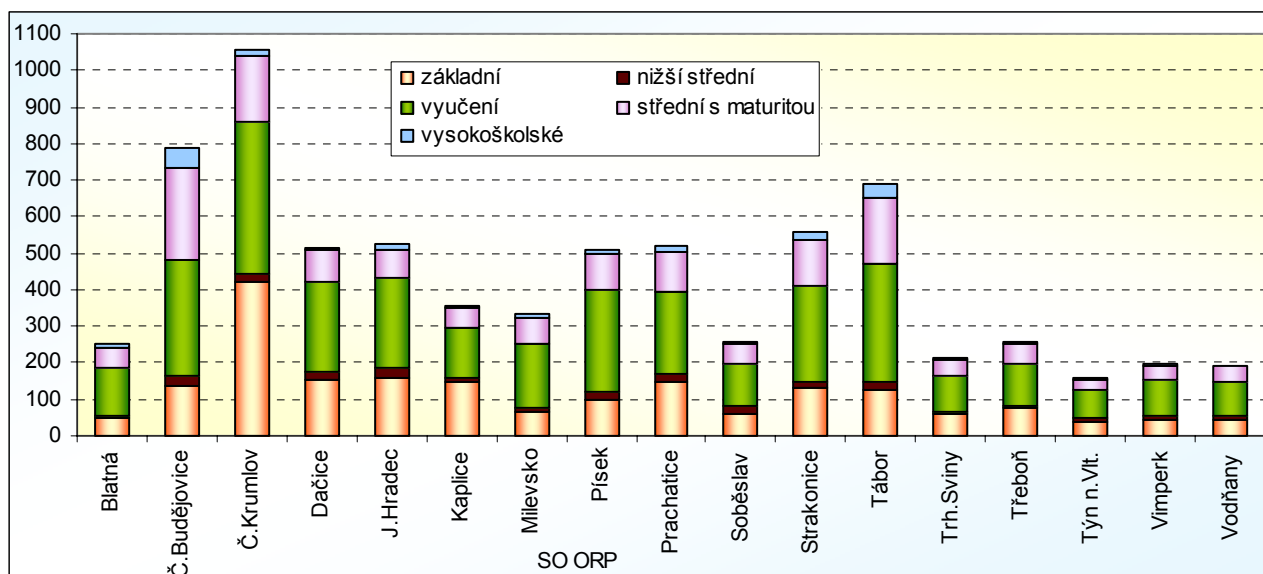
Podíl uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 24 let představoval 17,2 %. Nejnižší podíl (12,4 %) byl shodně v Soběslavi a Vodňanech, nižší než 15 % byl dále v Milevsku, Písku a Jindřichově Hradci. Nejvyšší podíl byl ve Vimperku (24,1 %), podíl vyšší než 20 % byl dále v Týně nad Vltavou, Táboře a Třeboni. Podíly uchazečů ve věku 25 – 49 let se pohybovaly od 44,7 % ve Vimperku do 56,2 % ve Strakonících, když v této skupině bylo celkem 52,9 % uchazečů. V nejstarší věkové skupině uchazečů bylo celkem 30,0 %. Nejvyšší podíl byl zaznamenán Vodňanech (37,6 %), více než jedna třetina byla v Písku a Soběslavi. Naopak méně než 30 % jich bylo v 7 správních obvodech obcí s rozšířenou působností, nejméně ve Strakonících (26,1 %).

Graf 36 Podíly uchazečů o zaměstnání ve venkovském prostoru k 31. 12. 2008 podle délky evidence

Jedním z nejsledovanějších ukazatelů nezaměstnanosti je délka v evidenci Úřadů práce. Méně než 6 měsíců v evidenci bylo 68,5 % uchazečů, nejméně ve Vodňanech (47,4 %). Téměř 20 % uchazečů hledá nové uplatnění na trhu práce více než 1 rok. Nejvíce (39,7 %) jich je ve Vodňanech, více než 25,0 % jich bylo dále v Blatné, Soběslavi, Strakonících a Kaplici. Nejméně (pouze 6,0 %) jich bylo ve Vimperku.

Graf 37 Uchazeči o zaměstnání ve venkovském prostoru k 31. 12. 2008 podle dosaženého vzdělání

Rozdílné možnosti v novém uplatnění na trhu práce mají také uchazeči podle dosaženého vzdělání. Nejvyšší podíl uchazečů o zaměstnání (45,5 %) tvořili uchazeči vyučení, když jejich podíl se pohyboval od 38,4 % v Kaplici do 54,5 % v Písku, podíl vyšší než 50 % byl dále zaznamenán v Blatné a Milevsku. Uchazečů se základním vzděláním bylo 26,5 %, když jejich podíl se pohyboval od 17,6 % v Českých Budějovicích do 42,1 % v Kaplici. Uchazečů se středním vzděláním s maturitou představovali 21,0 %, podíl se pohyboval od 15,0 % v Jindřichově Hradci do 31,7 % v Českých Budějovicích. Podíl uchazečů o zaměstnání s nižším středním vzděláním byl 3,5 % a podíl uchazečů s vysokoškolským vzděláním dosahoval pouze 3,4 %.

2.5. Bydlení, bytová výstavba

Tab. 2.5.1 Vybrané ukazatele z oblasti bydlení a bytové výstavby

Území: okres SO ORP SO POU	Trvale obydlené domy ¹⁾				Trvale obydlené byty ¹⁾			Dokončené byty v letech 2001-2008			
	podíl rodinných domů (RD) (%)		na tis. obyv.	průměrné stáří domů	na tis. obyv.	podíl bytů v RD (%)	obytná plocha na 1 byt (m ²)	na tisíc obyvatel		z toho v RD (vč. NPV ²⁾) (%)	obytná plocha na 1 byt (m ²)
	V	M	venkovský prostor					V	M	venkovský prostor	
Jihočeský kraj	94,2	79,5	267,5	48,0	360,1	78,5	57,9	3,9	2,7	76,4	79,6
České Budějovice	96,5	78,1	278,1	43,7	353,9	85,9	60,8	6,5	3,4	88,5	85,5
České Budějovice	97,4	75,2	283,6	41,2	348,9	90,4	62,9	8,0	3,5	88,6	85,4
České Budějovice	97,5	70,4	282,6	40,3	347,0	90,9	63,5	8,6	3,6	88,6	84,9
Hluboká nad Vltavou	96,2	91,2	271,6	47,4	358,3	82,4	56,9	3,0	4,3	85,7	83,1
Lišov	96,8	95,5	296,8	49,0	344,9	90,4	61,0	5,1	2,9	92,6	110,5
Zliv	97,6	85,9	310,2	45,2	379,7	92,7	61,7	3,6	2,6	91,8	84,8
Trhové Sviny	91,8	93,0	242,3	52,7	367,4	67,4	51,9	3,3	3,8	86,3	86,3
Nové Hrady	85,8	x	191,8	53,6	358,0	51,0	48,7	3,1	x	74,4	76,9
Trhové Sviny	96,1	93,0	299,4	52,0	378,2	85,0	55,4	3,5	3,8	97,6	95,2
Týn nad Vltavou	96,8	83,4	298,2	48,9	366,9	85,9	61,0	0,2	0,4	100,0	115,3
Český Krumlov	87,5	75,7	208,1	44,8	356,7	59,0	53,4	4,7	1,2	64,0	75,1
Český Krumlov	87,6	72,7	204,8	43,9	358,0	58,6	53,4	5,6	1,0	65,1	74,8
Český Krumlov	93,1	72,7	246,9	45,6	350,2	78,1	57,7	6,3	1,0	64,6	76,0
Horní Planá	78,5	x	161,8	37,4	367,3	39,1	49,3	4,7	x	84,8	71,0
Vyšší Brod	75,5	x	149,5	43,1	367,3	34,5	48,1	4,6	x	51,2	74,0
Kaplice	87,3	80,2	217,4	47,4	353,0	60,2	53,2	2,4	1,6	56,6	77,2
Jindřichův Hradec	93,9	85,1	265,2	54,1	355,4	76,2	56,8	2,9	3,2	70,9	73,7
Dačice	93,8	91,0	248,9	52,8	340,3	75,9	56,1	1,6	2,2	47,7	57,3
Dačice	95,1	91,0	259,8	49,6	338,6	80,5	57,8	1,8	2,2	59,8	64,0
Slavonice	90,7	x	226,8	60,4	343,9	66,7	52,9	1,1	x	8,3	35,3
Jindřichův Hradec	94,0	82,4	269,5	54,6	360,2	76,1	57,2	3,4	2,7	76,8	79,2
Jindřichův Hradec	94,2	81,1	271,5	54,4	360,8	76,7	57,5	3,6	2,7	76,3	78,5
Nová Bystřice	89,8	88,0	236,9	58,3	350,8	65,4	51,6	1,1	2,5	100,0	114,5
Třeboň	93,9	85,2	277,1	54,6	364,8	76,7	56,9	3,3	4,5	71,4	70,9
České Velenice	97,2	71,4	335,4	66,5	348,1	96,4	61,6	3,7	1,6	100,0	63,5
Suchdol nad Lužnicí	93,2	93,1	284,9	55,4	375,4	77,4	58,6	2,8	2,8	100,0	88,7
Třeboň	93,9	84,7	273,7	53,9	364,1	75,8	56,5	3,3	6,4	67,0	69,3
Písek	94,8	77,3	294,0	49,4	383,9	83,2	58,3	2,2	1,8	70,7	75,1
Milevsko	95,7	81,5	288,9	45,5	373,5	86,6	58,2	3,2	2,2	59,7	69,7
Písek	94,3	76,1	297,1	51,7	390,1	81,3	58,5	1,6	1,7	84,2	81,6
Mirotice	92,9	x	287,2	51,8	397,2	75,7	59,2	2,6	x	87,7	82,8
Mirovice	91,9	x	266,9	55,3	381,4	69,6	58,0	0,9	x	84,0	84,8
Písek	95,3	71,5	308,1	49,8	390,7	86,3	58,3	1,4	1,7	84,5	80,0
Protivín	97,8	89,7	341,8	58,7	394,1	95,8	58,7	1,6	1,8	60,0	83,4
Prachatice	90,8	67,6	246,1	48,6	365,1	67,8	55,9	4,3	1,8	62,5	75,7
Prachatice	90,6	68,3	240,6	49,8	358,8	66,4	55,5	3,1	2,1	62,6	73,9
Netolice	90,7	x	232,1	50,0	354,0	66,5	55,2	3,7	x	41,9	53,7
Prachatice	92,4	66,0	253,0	50,0	355,2	71,7	57,0	3,0	2,0	66,9	78,3
Volary	77,8	73,4	191,2	47,8	386,1	40,7	49,1	2,7	2,3	87,5	97,6
Vimperk	91,1	66,3	256,5	46,4	377,1	70,4	56,7	6,5	1,3	62,4	77,2
Strakonice	94,9	80,8	286,4	49,6	365,8	83,1	57,4	1,4	2,2	94,9	87,2
Blatná	94,3	86,1	288,5	50,1	368,6	82,5	57,9	1,2	4,0	97,0	99,1
Strakonice	95,3	75,7	285,3	48,7	363,1	83,6	57,4	1,6	2,1	93,8	84,0
Strakonice	95,1	72,8	281,1	47,2	359,8	83,0	57,8	1,4	2,2	92,5	85,0
Volyně	95,9	86,6	298,7	53,1	373,4	85,2	56,0	2,3	1,3	96,3	82,0
Vodňany	94,3	87,2	287,1	52,3	372,7	82,0	56,8	0,7	0,8	100,0	86,3
Tábor	96,5	82,0	285,5	46,8	351,6	87,8	60,6	3,6	3,1	71,4	77,1
Soběslav	97,0	87,2	303,2	48,9	350,2	91,6	61,8	1,5	2,8	94,8	89,4
Soběslav	96,7	86,7	298,2	46,7	346,4	91,3	61,4	1,0	2,0	100,0	90,5
Veselí nad Lužnicí	97,7	87,7	316,5	54,4	360,5	92,4	62,8	2,9	3,7	90,0	88,4
Tábor	96,3	80,1	280,3	46,1	352,1	86,6	60,3	4,2	3,1	69,0	75,8
Bechyně	97,3	75,3	306,1	52,6	349,7	91,6	64,0	2,8	1,9	68,3	67,7
Mladá Vožice	95,1	x	258,8	46,0	360,2	76,5	57,2	2,6	x	66,7	61,1
Sezimovo Ústí	98,6	84,7	307,0	39,8	354,4	98,4	59,6	5,4	4,5	100,0	81,4
Tábor	96,4	79,1	282,3	45,7	350,2	88,3	60,7	4,6	2,9	68,1	78,0

¹⁾ Údaje ze sčítání lidu, domů a bytů 2001

²⁾ NPV - nástavby, přístavby a vestavby

K posouzení rozdílů mezi venkovským a městským prostorem v oblasti bydlení byly použity výsledky sčítání lidu domů a bytů z roku 2001, které jako jediný datový zdroj umožnily porovnat nejen velikost a strukturu domovního a bytového fondu ale také technickou vybavenost a velikostní charakteristiky bytů. Srovnání s výsledky sčítání roku 1991, nabízelo možnost posoudit i změny, ke kterým došlo v průběhu posledního desetiletí 20. století, ovšem kvůli metodickým rozdílům obou sčítání to lze jen v omezeném rozsahu. Informace o novém bytovém fondu, dokončeném po roce 2000, poskytly agregace dat z hlášení o dokončení budovy nebo dokončení bytu.

V roce 2001 bylo z více než 111 tisíc trvale obydlených domů v kraji (bez vojenského újezdu Boletice) 58 % domů ve venkovském prostoru. Ve srovnání s tím byl podíl bydlicích obyvatel ve venkovském prostoru necelých 40 %. Tento rozdíl vyplývá z **rozdílné struktury domovního fondu**, především z rozdílného zastoupení rodinných domů. Ve venkovském prostoru kraje představoval **podíl rodinných domů 94 %**, zatímco v městském necelých 80 %. Pokud jde o bytový fond, činil podíl bytů v rodinných domech při sčítání 2001 ve venkovském prostoru kraje 78,5 %. Ve výstavbě posledních osmi let byl podíl bytů dokončených v rodinných domech, včetně nástaveb, přístaveb a vestaveb k rodinným domům ve venkovském prostoru jen o málo nižší (76,4 %). Ve srovnání s bytovým fondem roku 2001 byly nově postavené byty větší o víc než třetinu, jejich obytná plocha byla v průměru 80 m².

Tab. 2.5.2 Trvale obydlené domy a struktura domovního fondu

Zdroj: SLDB 1991, 2001

	Trvale obydlené domy celkem		z toho							
			rodinné domy (RD) (%)				bytové domy (BD) (%)			
	rok 2001		rozdíl 2001-1991 ¹⁾		rok 2001		rozdíl 2001-1991 ¹⁾			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	64 507	46 989	94,2	79,5	1,3	2,3	4,2	18,3	-1,5	-2,7
v tom okresy:										
České Budějovice	14 470	14 251	96,5	78,1	2,2	2,6	2,6	20,0	-2,3	-3,0
Český Krumlov	6 132	3 399	87,6	75,7	1,4	1,3	9,7	21,7	-2,1	-2,3
Jindřichův Hradec	11 209	7 627	93,9	85,1	1,9	3,3	4,4	12,6	-2,1	-3,8
Písek	7 589	5 354	94,8	77,3	0,9	1,8	3,5	20,6	-1,3	-2,4
Prachatice	6 610	2 342	90,8	67,6	1,3	5,1	6,8	28,6	-1,9	-5,5
Strakonice	8 348	5 274	94,9	80,8	0,3	2,0	3,7	16,9	-0,6	-2,0
Tábor	10 149	8 742	96,5	82,0	0,8	1,2	2,5	16,1	-0,6	-1,5

¹⁾ rozdíl v procentních bodech

Stav a úroveň domovního fondu byly ovlivněny především výstavbou z padesátých až osmdesátých let. V rámci tehdy nových forem výstavby (podnikové a družstevní bytové) byla postavena řada bytových domů; cihlové bytové domy vytlačila panelová bytová výstavba. Při naplňování představy přibližování venkova městům měla řada tehdejších státních podniků své závody či provozovny ve venkovských obcích a v těchto obcích realizovala bytovou výstavbu často i panelových domů. Kromě toho se na venkově rozvíjela rovněž svépomocná bytová výstavba rodinných domů. Po roce 1989 byla zrušena státem financovaná komplexní bytová výstavba a v důsledku problémů ve finančním zabezpečování staveb došlo k poklesu bytové výstavby. Bytová politika státu zaměřená na podporu stavebního spoření a podporu hypotečních úvěrů vytvořila koncem století podmínky pro další rozvoj bytové výstavby, což se projevilo v jejím oživení.

V roce 2001 tvořily **domovní fond** venkovského prostoru Jihočeského kraje z 94 % rodinné domy a ze 4 % bytové domy. Na rozdíl od toho městský prostor měl podíl rodinných domů o 15 procentních bodů nižší a podíl bytových domů naopak o 14 procentních bodů vyšší. Ve srovnání s rokem 1991 se zvýšil podíl rodinných domů ve venkovském i městském prostoru na úkor bytových domů, do určité míry to však bylo ovlivněno i změnou metodiky³.

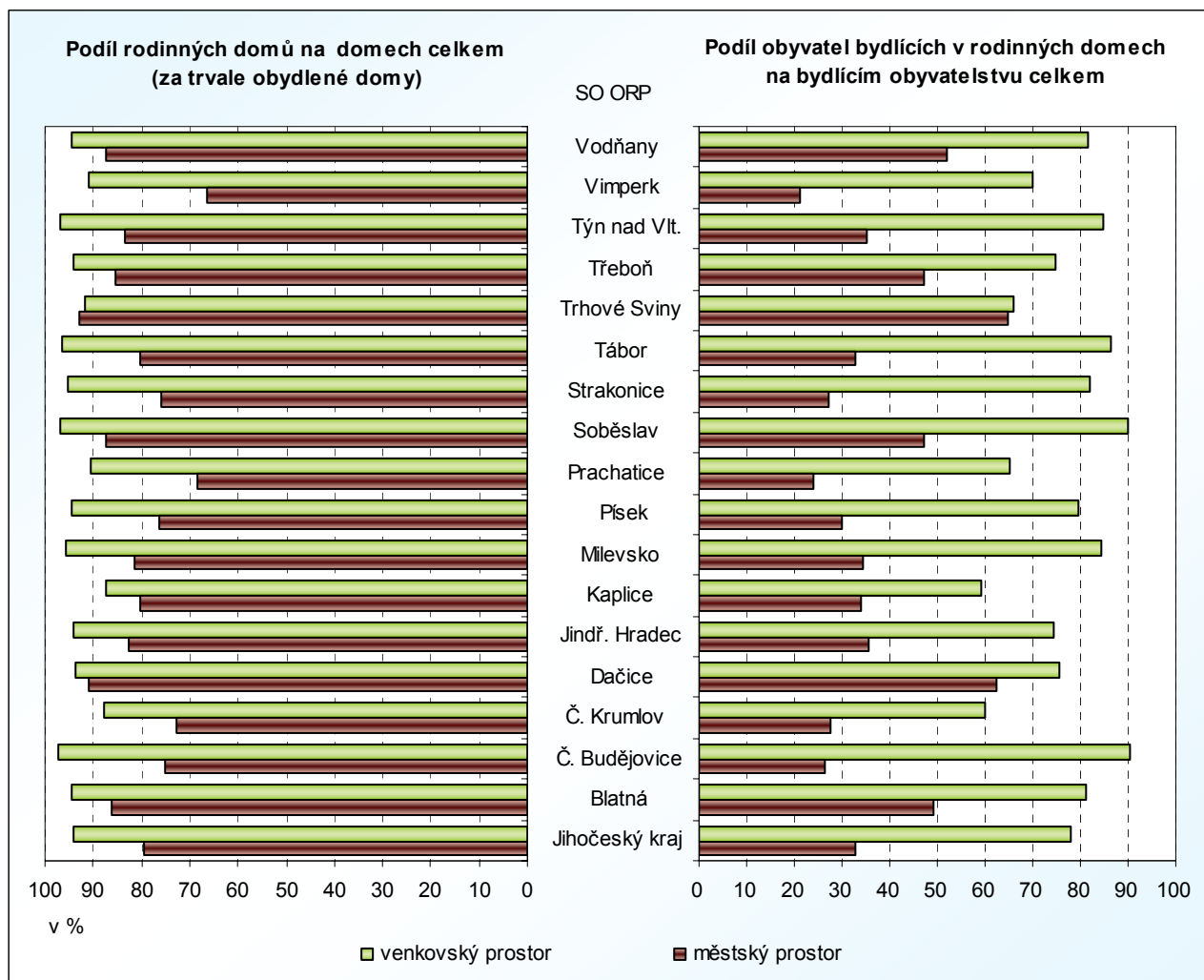
Mezi jihočeskými okresy měl nejvyšší podíl rodinných domů a nejnižší podíl bytových domů venkovský prostor okresů České Budějovice a Tábor. Naopak obrácený poměr měl venkovský prostor okresů Český Krumlov a Prachatice.

Jaký byl **podíl rodinných domů** ve správních obvodech s rozšířenou působností kraje ukazuje graf. Nejnižší podíl rodinných domů a nejvyšší podíl bytových domů měl venkovský prostor obvodů Český Krumlov (především Hornoplánsko a Vyšebrodsko, kde do venkovského prostoru patří i obě města), Kaplice, Prachatice (především Volarsko), Vimperk a Trhové Sviny (především Novohradsko, kde do městského prostoru patří i město Nové Hrady). Strukturu domovního fondu těchto obvodů do značné míry ovlivnila existence Státních statků Šumava, který zde hospodařil do devadesátých let minulého století, a za jehož

³ Při sčítání v roce 1991 mohl mít rodinný dům maximální obytnou plochu 150 m². Vily s větší plochou byly sečteny jako bytové domy. Při sčítání 2001 již toto kritérium neplatilo.

působení byla i na malých vesnicích postavena řada bytových domů. Naopak nejvyšší podíl rodinných domů byl v obvodech České Budějovice, Soběslav a Týn nad Vltavou.

Graf 38 Podíl trvale obydlených rodinných domů a podíl obyvatel bydlících v rodinných domech ve venkovském a městském prostoru SO ORP v roce 2001

Význam rodinných domů ve venkovském prostoru podstatně lépe dokumentuje **podíl obyvatel žijících v rodinných domech**. Zatímco ve venkovském prostoru kraje bydlelo v rodinných domech téměř 80 % obyvatel, v městském prostoru to byla necelá třetina. Uvnitř kraje jsou významné rozdíly. Nejmenší podíl obyvatel bydlících v rodinných domech měl správní obvod ORP Český Krumlov zejména na Hornoplánsku a Vyšebrodsku a obvod Prachatice na Volarsku (méně než 50 % obyvatel) a také obvod Trhové Sviny na Novohradsku (51 % obyvatel). Naopak největší podíl bydlících v rodinných domech byl v roce 2001 v obvodu ORP České Budějovice s výjimkou oblasti Hluboké nad Vltavou a v obvodu Soběslav. Venkovské území s nejvyšším podílem bydlících v rodinných domech v kraji bylo kolem Sezimova Ústí – 98 %.

K porovnání velikosti domovního fondu na území rozdílné velikosti jsme použili přepočtení domů na obyvatele daného území. V roce 2001 měl Jihočeský kraj **v přepočtu na tisíc bydlících obyvatel** ve venkovském prostoru téměř 270 **trvale obydlených domů** a na rozdíl od toho v městském prostoru 124 domů. Rozdíly samozřejmě vyplývají z rozdílné struktury domovního fondu. Vysoký podíl rodinných domů ve struktuře venkovské zástavby vede k tomu, že počet trvale obydlených domů na tisíc obyvatel je **na venkově vyšší** než ve městech. Rozdíl mezi venkovskou a městskou zástavbou byl největší v okrese Písek a nejmenší v okrese Český Krumlov. Okres Písek měl ve venkovském prostoru nejvyšší počet trvale obydlených domů na obyvatele zatímco okres Český Krumlov měl na venkově naopak nejméně domů na obyvatele.

Vedle trvale obydlených domů připadá ve venkovském prostoru na tisíc obyvatel dalších 120 neobydlených domů. V městském prostoru je tento počet o 100 domů nižší. **Vysoký počet neobydlených domů na venkově** souvisel s pozvolným vylidňováním venkova, popřípadě s přesunem bydliště do zázemí měst a využití původní venkovské zástavby k rekreačním účelům. Největší počet neobydlených domů na tisíc obyvatel byl v okrese Písek, především v oblasti Miroticka a Protivínska - 220 neobydlených domů na tisíc obyvatel (venkovský prostor Protivína má téměř nejnižší hustotu zalidnění v kraji, stejně jako obvod Mirotic,

pokud z něj vyloučíme centra osídlení – Mirovice a Čimelice). Naopak nejmenší počet neobydlených domů na tisíc obyvatel měl možná překvapivě venkovský prostor okresu Český Krumlov zejména v oblasti Hornoplánska a Vyšebrodská. Toto zjištění by mohlo vyvolat pochybnosti, ale je třeba si uvědomit, že zdejší venkovský prostor zahrnuje i města, dále jde o oblast pohraničí, která byla vysídlena a řada původních vesnic zde zcela zanikla. V neposlední řadě jde sice o významnou rekreační oblast, ale rekreačními objekty nejsou chalupy, ale chaty, které se do domovního fondu nezahrnují.

Tab. 2.5.3 Podíl obyvatel bydlících v rodinných domech; trvale obydlené domy a neobydlené domy na tisíc obyvatel

Zdroj: SLDB 1991, 2001

	Podíl obyvatel bydlících v rodinných domech na obyvatelstvu celkem (%)				Trvale obydlené domy na tisíc obyvatel				Neobydlené domy na tisíc obyvatel			
	rok 2001		rozdíl 2001-1991 ¹⁾		rok 2001		rozdíl 2001-1991		rok 2001		rozdíl 2001-1991 ²⁾	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	77,8	32,9	2,2	2,3	267,5	124,3	0,6	4,1	120,1	19,8	39,1	4,9
v tom okresy:												
České Budějovice	85,7	29,6	3,8	1,9	278,1	113,9	2,5	3,0	92,6	16,8	26,9	3,6
Český Krumlov	59,8	30,0	3,6	1,9	208,1	117,2	8,1	4,8	58,0	13,9	16,9	2,7
Jindřichův Hradec	74,8	43,6	2,6	4,3	265,2	153,4	0,2	5,4	126,9	27,4	30,2	5,5
Písek	81,4	31,1	0,5	1,8	294,0	121,8	-3,3	1,8	179,2	20,4	105,7	6,0
Prachatice	66,9	23,2	3,2	3,5	246,1	98,7	6,1	7,7	131,9	18,7	42,3	11,7
Strakonice	81,8	34,8	0,3	3,1	286,4	132,1	-4,7	6,3	143,9	26,2	48,9	7,5
Tábor	87,0	35,9	0,9	1,2	285,5	131,4	-1,3	3,9	132,3	18,2	30,5	3,2

¹⁾ rozdíl v procentních bodech

²⁾ v roce 1991 odlišná metodika. Neobydlené domy vyčleněné z bytové fondu sloužící k rekreaci nepatřily mezi domy k bydlení. V roce 2001 již mohly být do domovního fondu zahrnuty.

Ve srovnání se sčítáním 1991 se počet neobydlených domů v přepočtu na tisíc obyvatel zvýšil, a to jak ve venkovském, tak městském prostoru. K největšímu nárůstu došlo na venkově okresu Písek. Změny jsou však do značné míry ovlivněny změnou metodiky (viz poznámka k tabulce 2.5.3).

Skladba domovního fondu ovlivňuje skladbu bytového. Zatímco z deseti trvale obydlených domů jich zhruba šest bylo ve venkovském prostoru a čtyři v městském prostoru, u trvale obydlených bytů se uvedený poměr převrátil: šest bytů v městském prostoru a čtyři byty ve venkovském.

Tab. 2.5.4 Trvale obydlené byty a jejich struktura

Zdroj: SLDB 1991, 2001

	Trvale obydlené byty celkem		z toho podíl bytů (%)				z toho byty v panelových domech ¹⁾ (%)		Trvale obydlené byty na tisíc obyvatel			
			v rodinných domech		v bytových domech		V	M				
	V	M	V	M	V	M			V	M	V	M
Jihočeský kraj	86 833	144 360	78,5	30,8	20,1	68,3	5,7	42,5	360,1	381,9	12,8	19,3
v tom okresy:												
České Budějovice	18 414	49 024	85,9	27,5	13,4	71,9	3,1	47,1	353,9	391,8	7,1	17,8
Český Krumlov	10 513	10 804	59,0	28,6	39,0	70,4	13,0	48,1	356,7	372,5	20,0	20,1
Jindřichův Hradec	15 024	17 917	76,2	40,5	22,5	58,4	8,9	38,3	355,4	360,5	11,2	17,3
Písek	9 908	17 005	83,2	29,4	15,0	69,8	3,3	36,0	383,9	386,7	15,8	17,3
Prachatice	9 807	8 783	67,8	21,2	30,1	77,5	6,7	48,2	365,1	370,2	14,7	24,9
Strakonice	10 665	15 222	83,1	33,0	15,7	66,0	4,5	40,1	365,8	381,3	12,6	17,4
Tábor	12 502	25 605	87,8	34,5	11,3	64,5	1,6	37,9	351,6	385,0	14,5	23,8

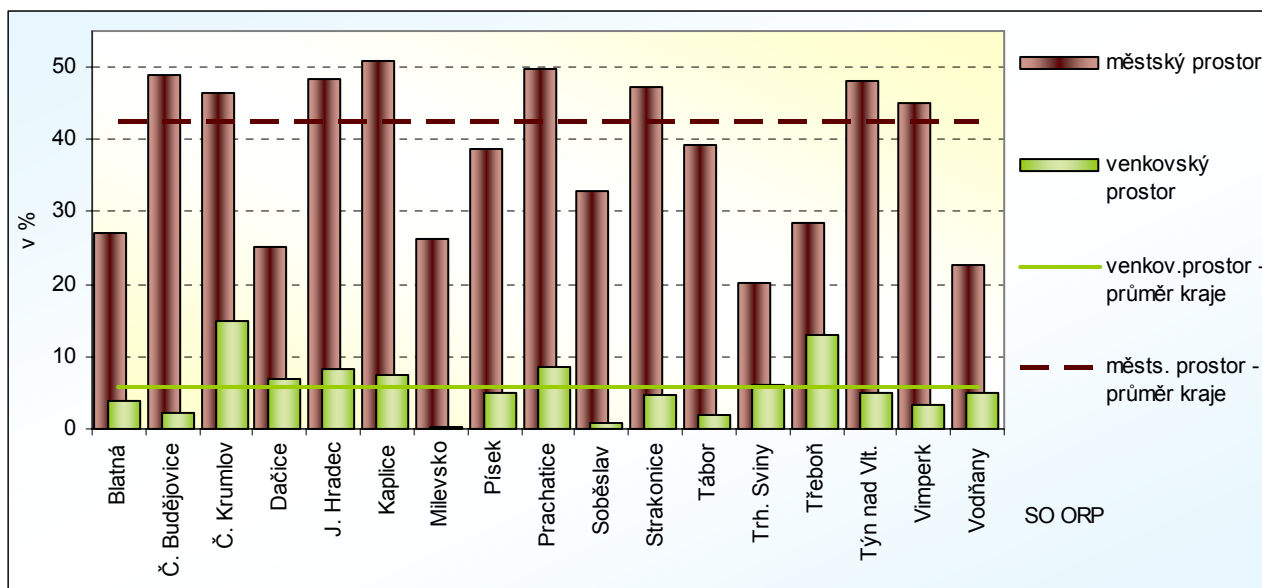
¹⁾ podíl z trvale obydlených bytů celkem, zahrnuje i byty v panelových rodinných domech

Ve venkovském prostoru kraje bylo z deseti trvale obydlených bytů 8 v rodinných domech a 2 v bytových domech. V městském prostoru byl tento poměr téměř opačný 3 : 7. Stejně jako u trvale obydlených domů platilo i tady – nejnižší podíl bytů v rodinných domech měl na venkově okres Český Krumlov a Prachatice a nejvyšší v okres Tábor a České Budějovice.

Výsledky sčítání 2001 umožnily vyčíslit i podíl bytů v panelových domech. Přitom nejde jen o panelové bytové domy, ale zahrnuje i rodinné domy z panelové konstrukce (např. typu OKAL). Ve venkovském prostoru bylo téměř 6 % bytů v panelových domech, v městském prostoru byl tento podíl sedminásobný. Nejvíce bytů v panelových domech bylo ve venkovském prostoru okresu Český Krumlov, zejména v oblasti Vyšebrodská (30 %) a Hornoplánska (20 %) (vliv měst ve venkovském prostoru). Venkovský prostor těchto

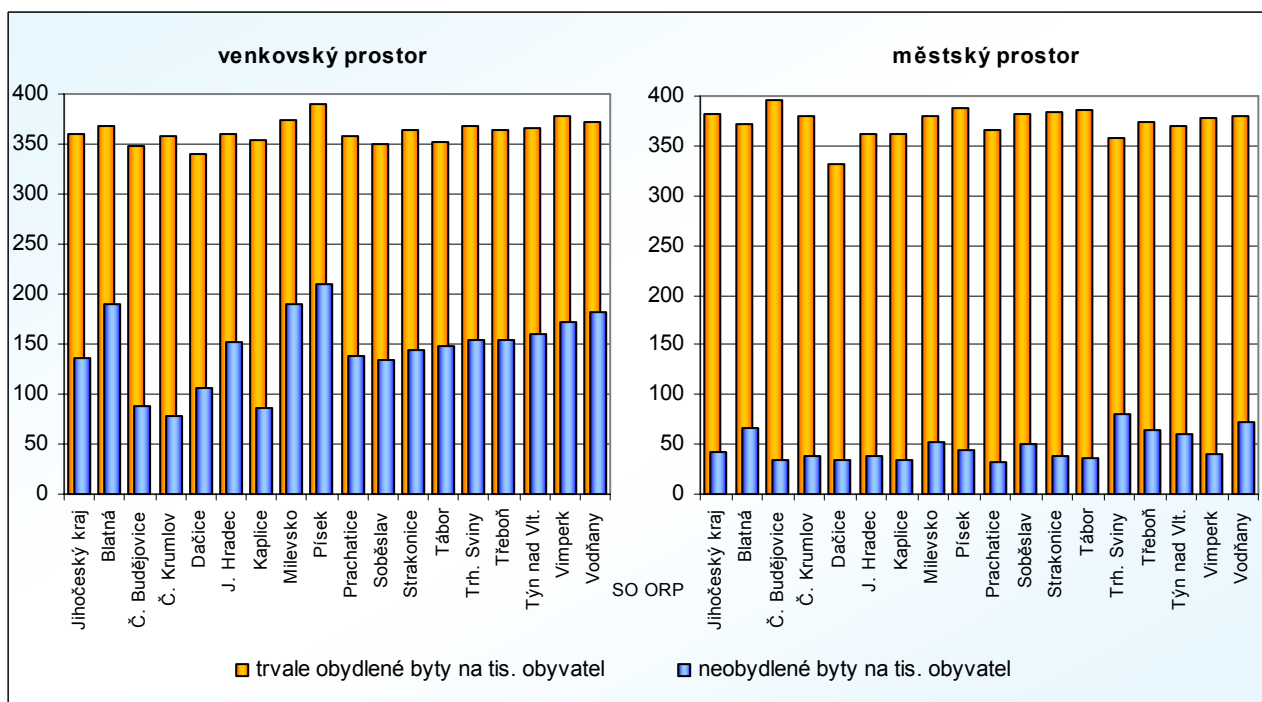
oblastí měl vyšší podíl panelových domů než města Hluboká nad Vltavou, Lišov a Protivín (ve všech podíl panelových bytů menší než 18 %).

Graf 39 Podíl bytů v panelových domech na bytech celkem v roce 2001 (za trvale obydlené byty)

Pokud jde o **bytový fond v přepočtu na tisíc obyvatel**, byl v roce 2001 výsledek srovnání venkovského a městského prostoru odlišný od domovního fondu. Ve všech okresech a většině obvodů bylo v městském prostoru o něco více bytů než ve venkovském prostoru. To souvisí opět se skladbou domovního fondu. Pouze tři správní obvody obcí s rozšířenou působností (Trhové Sviny, Dačice a Písek) měly ve venkovském prostoru víc bytů na tisíc obyvatel než v městském prostoru.

Graf 40 Trvale obydlené byty a neobydlené byty na tisíc obyvatel v roce 2001

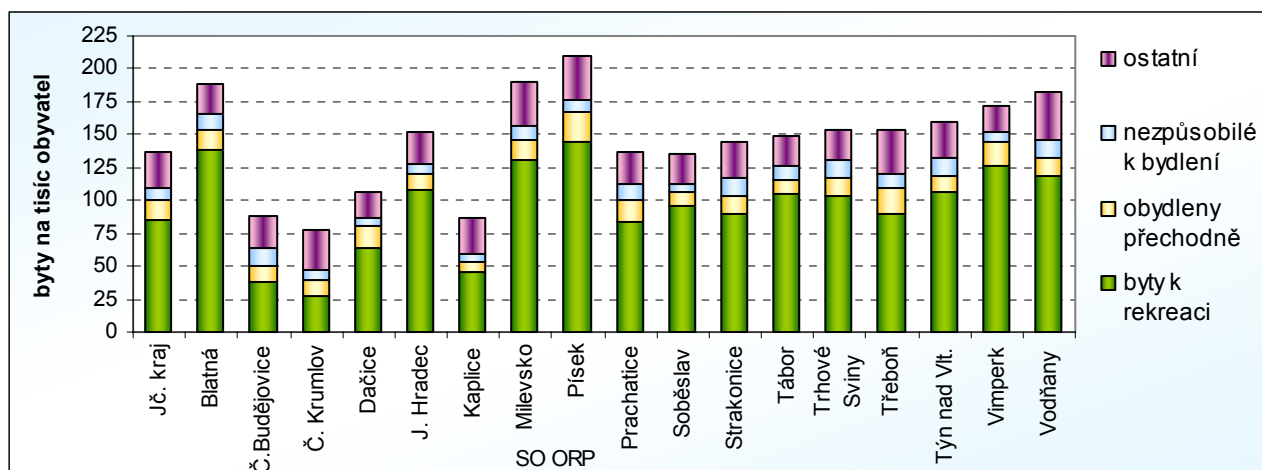
Neobydlených bytů na tisíc obyvatel bylo ve venkovském prostoru trojnásobně víc než v městském prostoru. Platí totéž jako pro neobydlené domy – nejvyšší počet byl na Miroticku a Protivínsku (víc než 250 bytů na tis. obyvatel) naopak nejméně na Hornoplánsku a Vyšebrodsku (53 a 70 bytů na tis. obyvatel).

Tab. 2.5.5 Neobydlené byty na tisíc obyvatel a struktura neobydlených bytů v roce 2001

Zdroj: SLDB 2001

	Neobydlené byty na tisíc obyvatel		Struktura neobydlených bytů podle druhu budovy (%)				Struktura neobydlených bytů podle důvodu neobydlenosti (%)					
			v rodinných domech		v bytových domech		byty k rekreaci		obydleny přechodně		nezpůsobilé k bydlení	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	136,3	41,6	93,4	59,2	4,2	38,0	62,8	20,4	10,3	29,9	7,8	7,8
v tom okresy:												
České Budějovice	106,6	39,4	95,7	54,9	2,9	43,1	52,4	15,8	11,7	33,2	12,8	8,3
Český Krumlov	79,9	37,1	78,1	47,4	14,6	48,9	40,1	13,0	13,2	29,0	10,1	10,5
Jindřichův Hradec	138,9	46,1	94,3	65,6	3,7	31,5	65,6	26,7	11,0	25,3	5,9	7,2
Písek	202,9	46,2	94,9	59,1	2,9	38,4	68,6	22,2	9,5	27,7	5,0	5,7
Prachatice	149,2	35,2	92,7	59,5	4,9	36,5	65,6	31,7	11,6	25,1	7,4	7,3
Strakonice	160,7	48,9	94,1	64,0	3,2	32,5	65,8	24,9	8,7	29,9	7,9	9,9
Tábor	145,5	39,3	95,4	63,4	2,8	33,6	70,3	18,0	7,6	31,3	6,4	6,4

Ve struktuře neobydlených bytů **podle důvodu neobydlenosti** převažují ve venkovském prostoru byty k rekreaci a v městském prostoru přechodně obydlé byty. Nezpůsobilost k bydlení byla v kraji důvodem neobydlenosti u 8 bytů ze 100 a to jak ve venkovském tak městském prostoru. Jiný důvod neobydlenosti byl ve venkovském prostoru udán u 20 % bytů a v městském prostoru u 40 % neobydlených bytů.

Graf 41 Neobydlené byty podle důvodu neobydlenosti ve venkovském prostoru správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2001

V přepočtu na tisíc obyvatel měly ve venkovském prostoru největší počet bytů k rekreaci obvody Písek, Blatná a Milevsko, naopak nejnižší počet těchto bytů obvody Český Krumlov a České Budějovice. Počet bytů obydlých přechodně byl nejvyšší opět na venkově píseckého obvodu a nejnižší na kaplickém venkově. Byty nezpůsobilé k bydlení byly nejvíce ve venkovském prostoru obvodů Trhové Sviny a České Budějovice, naopak nejméně na venkově obvodu Soběslav, Dačice a Vimperk.

Tab. 2.5.6 Stáří domovního fondu a trvale obydlé byty podle období výstavby (rekonstrukce) domu v roce 2001

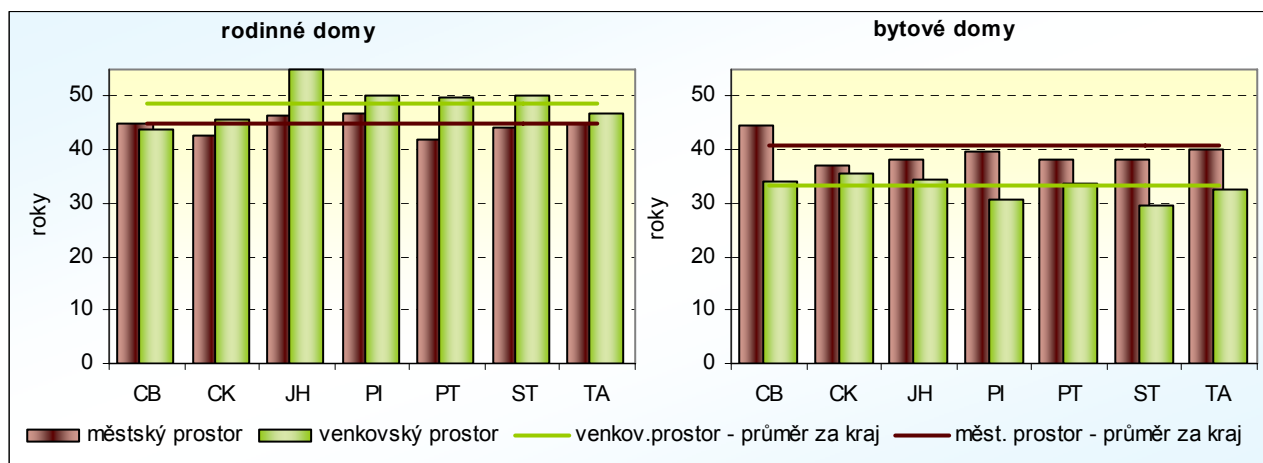
Zdroj: SLDB 2001

	Průměr. stáří trvale obydl. domů (roky)		Trvale obydlé byty podle období výstavby (rekonstrukce) domu (%)									
			do roku 1919		1920 - 1945		1946 - 1980		1981 - 1990		1991 - 2001	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	48,0	44,3	17,3	7,7	11,3	9,4	44,9	52,2	14,8	21,0	10,3	8,9
v tom okresy:												
České Budějovice	43,7	45,0	15,5	8,6	10,9	9,0	43,8	50,0	16,3	22,6	12,3	9,0
Český Krumlov	44,8	41,4	13,2	6,0	8,9	7,8	50,3	52,7	14,3	22,5	12,3	10,6
Jindřichův Hradec	54,1	45,4	23,2	10,8	12,8	8,3	39,3	51,0	14,0	18,9	9,3	10,0
Písek	49,4	45,3	16,5	7,2	13,2	10,6	45,2	52,6	14,0	19,9	9,7	9,1
Prachatice	48,6	40,8	16,7	6,0	9,4	6,4	47,1	56,1	14,3	23,1	10,2	7,7
Strakonice	49,6	43,4	19,1	6,5	11,0	9,3	45,1	55,9	14,1	20,2	9,1	7,4
Tábor	46,8	44,3	16,1	5,9	12,4	12,0	46,3	53,0	15,3	19,6	8,4	8,5

Stáří bytu se odvozuje od **stáří domu**, ve kterém se byt nachází. V roce 2001 byly ve venkovských obcích kraje v průměru o 4 roky starší domy než ve městech; starší byly rodinné domy, které na venkově převažují, zatímco bytové domy byly na venkově mladší. To platilo i ve všech jihočeských okresech s výjimkou okresu České Budějovice, v jehož venkovském prostoru byly rodinné domy o něco mladší než v městském prostoru.

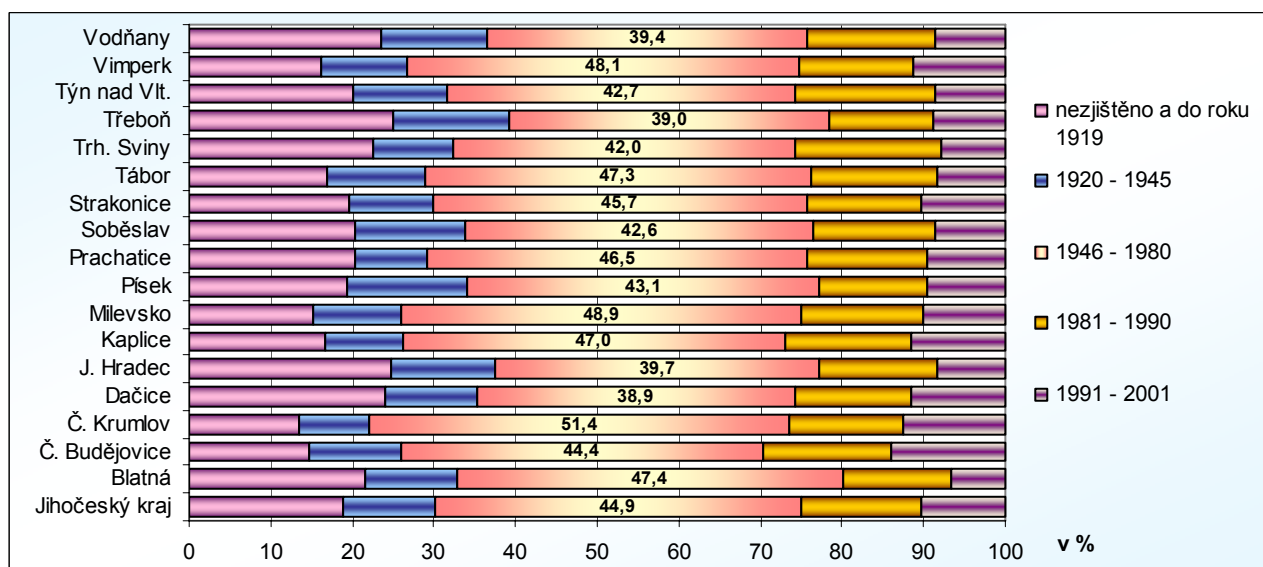
Nejstarší rodinné domy byly ve venkovském prostoru okresu Jindřichův Hradec, zejména v obvodech Slavonice, Nové Bystřice a České Velenice, kde průměrné stáří rodinného domu bylo vyšší než 60 let. Nejmladší rodinné domy byly v okrese České Budějovice a v detailu podle obvodu pověřených úřadů v obvodu Horní Planá (36 let), České Budějovice a Sezimovo Ústí (v obou 40 let). Pokud jde o bytové domy, v průměru nejstarší byly ve venkovském prostoru okresu Český Krumlov a nejmladší na venkově okresu Strakonice.

Graf 42 Průměrné stáří trvale obydlených domů ve venkovském a městském prostoru v roce 2001

V Jihočeském kraji bylo 30 % z trvale obydlených bytů v domech postavených do roku 1945, 45 % bytů v domech z let 1946 až 1980 a 25 % bylo mladších 20 let - údaje z roku 2001. Podíl **bytů mladších 20 let** měl největší obvod České Budějovice - 30 % a nejmenší obvod Blatná - 20 %. Nejvíce bytů v nejstarší zástavbě z období do roku 1919 a nezjištěného stáří má obvod Třeboň, dále pak Jindřichův Hradec, Dačice a Vodňany (více než 23 % bytů). Největší podíl bytů z období 1920 až 1945 měl venkovský prostor obvodu Písek a Třeboň (14 %). Z let 1946 až 1980 měl více než polovinu bytů venkovský prostor obvodu Český Krumlov.

Graf 43 Trvale obydlené byty podle období výstavby (rekonstrukce) domu ve venkovském prostoru správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2001

Rozdíly mezi venkovským a městským prostorem v domovní zástavbě se promítají do **rozdílné technické vybavenosti bytů**. Ve venkovském prostoru byl nižší podíl bytů s ústředním nebo etážovým topením, podstatně nižší podíl bytů napojených na kanalizaci a plyn. Na rozdíl od městského prostoru, kde se k vytápění bytů používá především dálkový zdroj tepla je ve venkovském prostoru používáno k vytápění především uhlí.

Tab. 2.5.7 Trvale obydlené byty s ústředním a etážovým topením, byty podle druhu energie používané k vytápění, podíl bytů napojených na kanalizaci v roce 2001

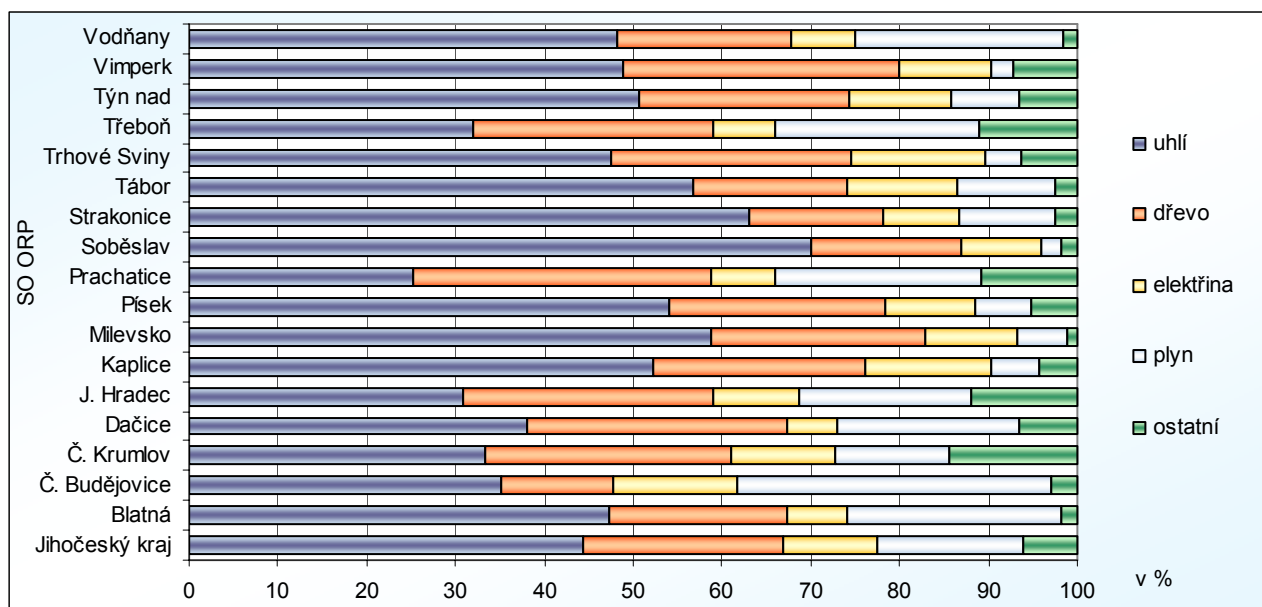
Zdroj: SLDB 2001

v %

	Podíl bytů s ústřed. nebo etážovým topením		Podíl bytů podle druhu energie používané k vytápění bytu								Podíl bytů s napojením na kanalizaci	
	V	M	uhlí		dřevo		elektřina		plyn		V	M
			V	M	V	M	V	M	V	M		
Jihočeský kraj	73,0	86,6	44,4	10,4	22,6	3,6	10,6	7,7	16,3	24,0	53,4	92,5
v tom okresy:												
České Budějovice	77,5	88,2	39,0	6,7	16,3	2,1	13,9	4,0	26,9	25,5	56,6	93,3
Český Krumlov	72,5	86,9	38,2	12,5	26,7	4,6	12,4	8,9	10,9	26,3	69,7	92,8
Jindřichův Hradec	75,0	83,5	33,1	13,7	28,1	7,1	8,0	8,5	20,5	30,8	54,8	86,4
Písek	67,1	85,4	55,8	9,6	24,3	3,2	10,2	9,4	6,0	27,1	35,1	95,4
Prachatice	69,3	82,8	33,7	11,3	32,6	8,3	8,5	8,8	15,8	13,5	60,3	91,7
Strakonice	72,6	91,1	57,0	12,6	17,0	2,9	8,0	5,8	15,8	22,4	51,0	91,5
Tábor	71,9	85,0	59,8	13,1	17,1	2,6	11,6	13,3	9,2	18,2	44,5	94,2

Ve venkovském prostoru kraje bylo v roce 2001 vybaveno **ústředním nebo etážovým topením** víc bytů v rodinných domech (73,5 %) než v bytových domech (71,9 %). V městském prostoru to bylo podle očekávání naopak - vybavenost ústředním nebo etážovým topením bytů v rodinných domech (82,4 %) byla nižší než bytů v bytových domech (88,7 %). Tyto relace platily i ve většině okresů. Výjimkou byly okresy Jindřichův Hradec, Písek a Strakonice, v jejichž venkovském prostoru měly častěji ústřední nebo etážové topení byty v bytových domech.

Graf 44 Trvale obydlené byty podle druhu energie používané k vytápění bytu ve venkovském prostoru správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2001

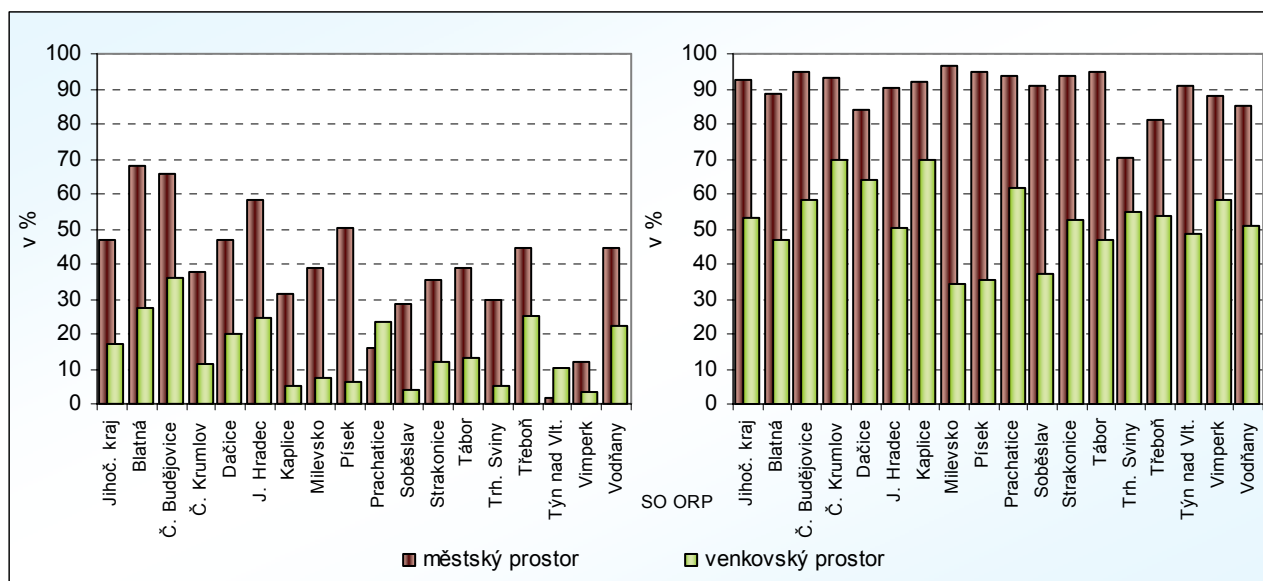

Ve venkovském prostoru kraje používala **necelá polovina bytů k vytápění uhlím** (44 %), víc než pětina bytů dřevo (23 %), šestina plyn (16 %) a desetina bytů elektřinu. Mezi venkovskými prostory správních obvodů měly největší podíl bytů vytápěných uhlím Soběslav a Strakonice (víc než 60 %), největší podíl bytů vytápěných dřevem Prachatice a Vimperk (třetina bytů), největší podíl bytů vytápěných elektřinou Trhové Sviny (15 %) a největší podíl bytů vytápěných plynem České Budějovice (35 %).

Na plyn bylo v roce 2001 napojeno 17 % bytů ve venkovském a 47 % bytů v městském prostoru. Rozdíly mezi obvody souvisí s existencí či neexistencí plynovodní sítě, i když **připojení na plyn** zahrnuje i připojení na lokální zásobník plynu. Největší podíl bytů připojených na plyn měly obvody Blatná a České Budějovice a také Jindřichův Hradec a Třeboň. V obvodech Prachatice (mimo Volarska) a Týn nad Vltavou byl v roce 2001 připojen na plyn větší podíl bytů ve venkovském než v městském prostoru.

Pokud jde o kanalizaci, na tu bylo v roce 2001 napojeno v městském prostoru 93 % bytů, zatímco ve venkovském prostoru 53 % bytů. Ve venkovském prostoru byl největší podíl bytů s **napojením na kanalizaci** v obvodu Český Krumlov a Kaplice (70 % bytů) naopak nejméně bytů v obvodu Milevsko a Písek.

Graf 45 Podíl trvale obydlených bytů podle technického vybavení v roce 2001

Z hlediska **charakteristik úrovně bydlení** byly ve venkovském prostoru byty co do obytné plochy i co do počtu místností větší než v městském prostoru. Větší byla i průměrná bytová domácnost. Obytná plocha připadající na 1 osobu byla ve venkovských bytech téměř o 3 m² větší než v městském prostoru.

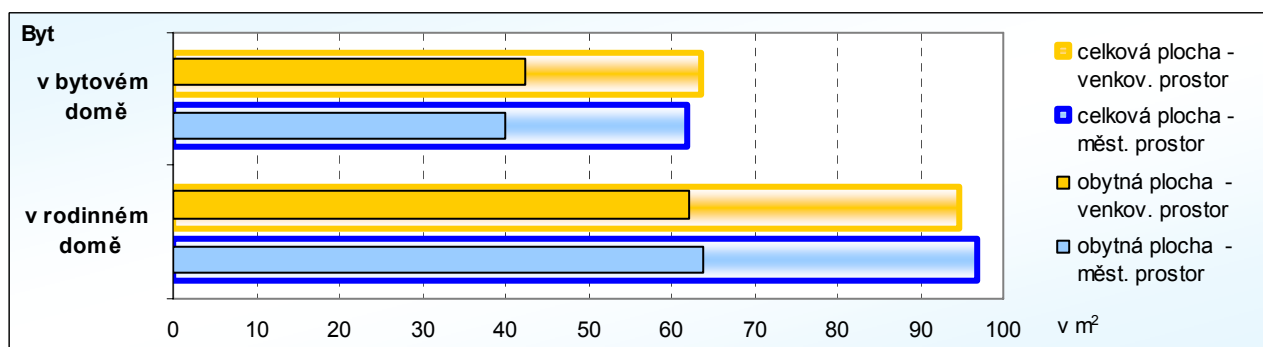
Tab. 2.5.8 Charakteristiky úrovně bydlení trvale obydlených bytů v roce 2001

Zdroj: SLDB 2001

	Průměrné hodnoty na 1 byt								Obytná plocha na osobu (m ²)	
	počet osob		celková plocha (m ²)		obytná plocha (m ²)		počet obytných místností s plochou 8 m ² a více			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	2,8	2,6	88,1	72,8	57,9	47,4	3,0	2,7	20,6	17,9
v tom okresy:										
České Budějovice	2,8	2,6	92,2	71,1	60,8	46,2	3,2	2,6	21,3	17,9
Český Krumlov	2,8	2,7	81,6	71,6	53,4	46,2	2,9	2,6	18,9	17,1
Jindřichův Hradec	2,8	2,8	87,7	78,4	56,8	51,0	3,0	2,8	19,9	18,1
Písek	2,6	2,6	88,2	73,1	58,3	47,7	3,0	2,6	22,1	18,3
Prachatice	2,7	2,7	85,0	70,5	55,9	45,6	2,9	2,6	20,0	16,7
Strakonice	2,7	2,6	86,6	73,3	57,4	47,7	2,9	2,7	20,6	18,0
Tábor	2,8	2,6	91,4	73,2	60,6	47,9	3,1	2,7	21,0	18,2

Průměrná **velikost bytu** je přímo úměrná podílu bytů v rodinných domech. V roce 2001 měly z jihočeských okresů největší průměrnou celkovou i obytnou plochu byty venkovského prostoru okresů České Budějovice a Tábor, tedy okresů s největším podílem rodinných domů, a nejmenší na venkově okresu Český Krumlov, kde je podíl bytů v rodinných domech nejmenší. Pokud se podíváme na plochy bytů v rodinných a bytových domech, byly **ve městech prostornější byty v rodinných domech** (celková i obytná plocha větší o 2 m² než ve venkovském prostoru) a na venkově zase prostornější byty v bytových domech (přibližně o 2 m²).

Graf 46 Průměrná plocha bytu v rodinném a bytovém domě v Jihočeském kraji v roce 2001

Největší byty v rodinných domech byly ve městě Prachatice (celková plocha 113 m², obytná plocha 75 m²) a Jindřichův Hradec (celková 106 m², obytná 69 m²). Nejmenší byty v rodinných domech s celkovou plochou 88 m² a obytnou plochou 56-58 m² byly ve venkovském prostoru Nové Bystřice, Nových Hradů, Trhových Svinů, Slavonic a Volyně. Největší byty v bytových domech byly ve venkovském prostoru kolem Sezimova Ústí, Protivína, Lišova a Soběslavi (celková plocha větší než 70 m²). Nejmenší byty v bytových domech byly na Hornoplánsku a v Suchdole nad Lužnicí a v městském prostoru Sezimova Ústí (celková plocha 59 m²).

Od roku 2001 do roku 2008 bylo v Jihočeském kraji dokončeno přes 16 tisíc bytů, z nich téměř polovina připadala na venkovský prostor (49 %) a polovina na městský prostor (51 %). Na venkově jednoznačně převažovala výstavba rodinných domů (70 % bytů). Ta je velmi významná i v městském prostoru, kde spolu s byty v bytových domech vytváří 70 % nejnovějšího bytového fondu.

Absolutně nejvíc bytů dokončeno v městském a venkovském prostoru **okresu České Budějovice**, naopak nejméně bytů bylo dokončeno v městském prostoru okresu Český Krumlov a venkovském prostoru okresu Strakonice.

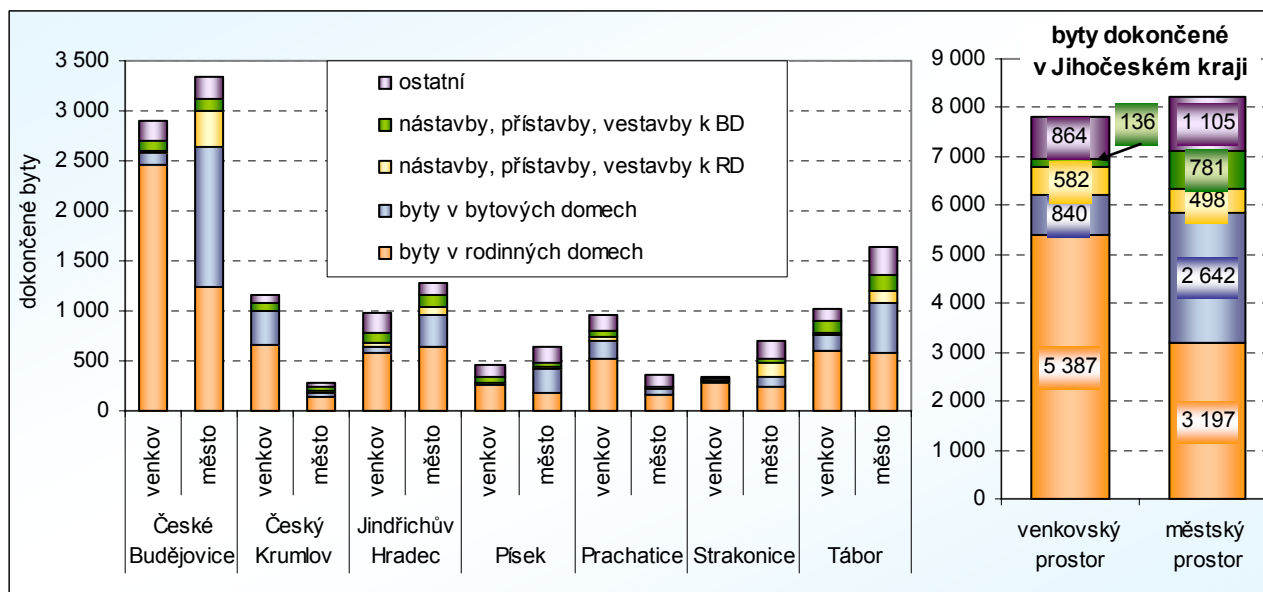
Tab. 2.5.9 Dokončené byty podle druhu stavby v letech 2001 až 2008

	Dokončené byty celkem		v tom (%)									
			v nových rodinných domech (RD)		v nových bytových domech (BD)		nástavby, přístavby a vestavby k RD		nástavby, přístavby a vestavby k BD		ostatní ¹⁾	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jč. kraj	7 809	8 223	69,0	38,9	10,8	32,1	7,5	6,1	1,7	9,5	11,1	13,4
v tom okresy:												
České Budějovice	2 898	3 341	84,6	37,1	4,1	42,0	3,9	3,7	0,9	10,7	6,5	6,6
Český Krumlov	1 166	279	57,4	50,5	27,8	15,4	6,6	11,5	0,3	6,1	7,9	16,5
Jindřichův Hradec	983	1 280	59,1	50,4	6,1	24,8	11,8	9,5	3,4	6,0	19,6	9,3
Písek	451	645	59,6	28,8	1,3	35,5	11,1	4,8	3,1	4,8	24,8	26,0
Prachatice	952	351	55,6	48,1	18,5	13,7	6,9	2,6	3,3	5,7	15,8	29,9
Strakonice	331	693	86,4	34,6	1,2	13,7	8,5	4,5	1,2	22,1	2,7	25,1
Tábor	1 028	1 634	58,5	35,3	14,6	31,1	12,9	9,2	2,4	7,7	11,6	16,8

1) byty v domech s pečovatelskou službou a domovech - penzionech pro důchodce, v nebytových objektech a byty vzniklé stavebními úpravami nebytových prostor

Ve venkovském prostoru okresů České Budějovice a Strakonice byl podíl **dokončených bytů v nových rodinných domech** nejvyšší – 85 %. Na venkově ostatních okresů byl poněkud nižší (55 – 60 %), vlivem relativně významného počtu dokončených bytů v jiných druzích staveb - v bytových domech na venkově okresů Český Krumlov, Prachatice a Tábor a ostatních bytů (především v domech s pečovatelskou službou) na venkově okresů Jindřichův Hradec a Písek.

Graf 47 Byty dokončené ve venkovském a městském prostoru okresů Jihočeského kraje a byty dokončené v kraji v letech 2001 až 2008

Z pohledu na bytovou výstavbu **po přepočtu na tisíc** obyvatel vyplývá, že **ve venkovském prostoru bylo dokončeno víc bytů** než v městském. To platí jak pro celý kraj, tak pro všechny jeho okresy s výjimkou Jindřichova Hradce a Strakonice. Nejvíce bytů v přepočtu na obyvatele bylo dokončeno ve venkovském prostoru okresu České Budějovice, Český Krumlov a Prachatice. Naopak nejméně bytů bylo dokončeno ve venkovském prostoru okresu Strakonice a městském prostoru okresu Český Krumlov.

Pro hodnocení **vývoje bytové výstavby** posledních let bylo sledované období rozděleno na dvě čtyřletá období. Je patrné, že intenzita dokončování bytové výstavby ve venkovském prostoru se v posledních letech zvýšila jak v kraji (o 30 %) tak i ve všech okresech. V městském prostoru kraje se sice také zvýšila, ale ne tak významně - v okresech Prachatice, Strakonice a Tábor dokonce klesla.

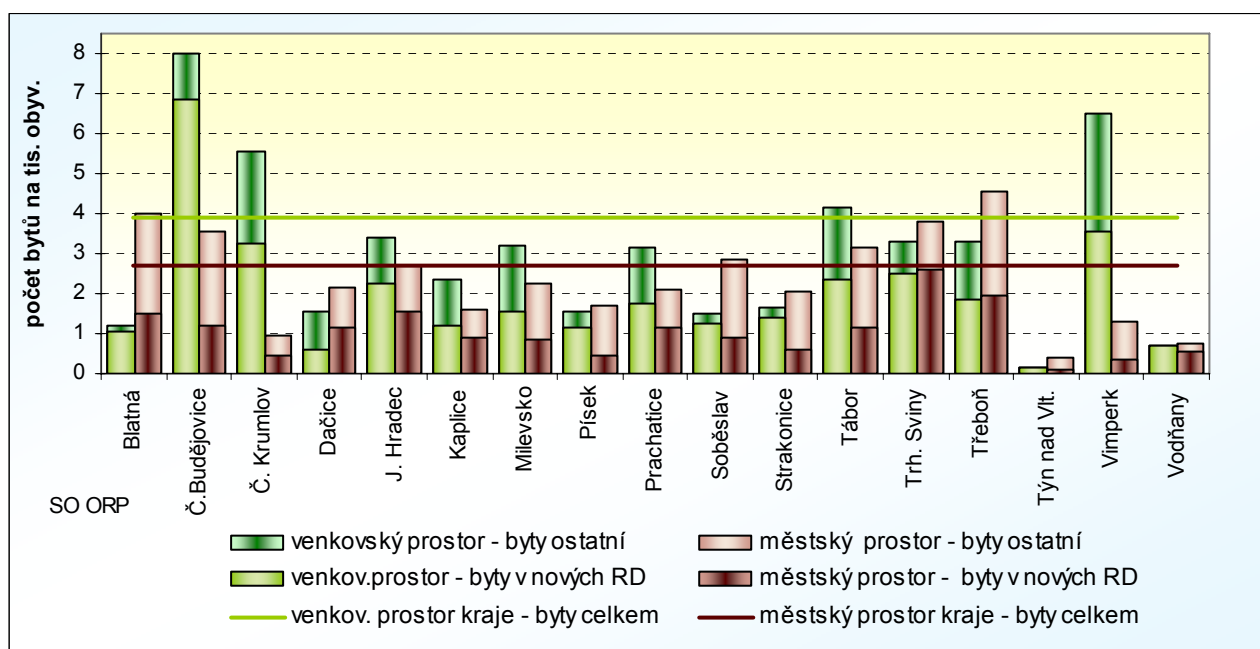
Tab. 2.5.10 Intenzita dokončování bytové výstavby v letech 2001 až 2008

	Dokončené byty na tisíc obyvatel (roční průměr)											
	byty celkem						byty v rodinných domech					
	2001 - 2008		2001 - 2004		2004 - 2008		2001 - 2008		2001 - 2004		2004 - 2008	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
JČ.kraj	3,9	2,7	3,4	2,7	4,4	2,8	2,7	1,1	2,1	1,0	3,2	1,2
v tom okresy:												
České Budějovice	6,5	3,4	5,5	2,9	7,4	3,8	5,5	1,2	4,5	1,2	6,3	1,3
Český Krumlov	4,7	1,2	3,5	1,2	5,9	1,2	2,7	0,6	1,5	0,5	3,9	0,7
Jindřichův Hradec	2,9	3,2	2,7	2,9	3,0	3,5	1,7	1,6	1,4	1,2	2,0	2,0
Písek	2,2	1,8	2,1	1,7	2,3	1,9	1,3	0,5	0,9	0,5	1,7	0,6
Prachatice	4,3	1,8	4,2	2,0	4,5	1,7	2,4	0,9	2,3	0,8	2,5	0,9
Strakonice	1,4	2,2	1,0	3,1	1,8	1,2	1,2	0,7	0,8	0,7	1,6	0,7
Tábor	3,6	3,1	3,4	3,2	3,7	2,9	2,1	1,1	1,9	1,0	2,2	1,2

V obou čtyřletých obdobích byly s **nejvyšší intenzitou dokončovány byty** ve venkovském prostoru Českých Budějovic, kde bylo v letech 2001 až 2004 ročně dokončeno 5,5 bytu na tisíc obyvatel a v letech 2005 až 2008 ročně 7,4 bytu. S druhou nejvyšší intenzitou byly dokončovány byty ve venkovském prostoru okresu Český Krumlov, kde v letech 2004 až 2008 bylo ročně dokončováno téměř 6 bytů na tisíc obyvatel.

Z pohledu správních obvodů obcí s rozšířenou působností jsou územní rozdíly v bytové výstavbě ještě hlubší. S nejvyšší intenzitou byly dokončovány byty ve venkovském prostoru obvodu Českých Budějovic, dále Vimperk a Českého Krumlova a v městském prostoru obvodů Třeboň, Blatná a Trhové Sviny, když pouze Třeboň překročila průměrnou intenzitu bytové výstavby venkovského prostoru kraje. Na druhou stranu nejméně bytů bylo dokončeno v městském i venkovském prostoru obvodů Týn nad Vltavou a Vodňany.

Graf 48 Byty dokončené ve venkovském prostoru správních obvodů obcí s rozšířenou působností v přepočtu na tisíc obyvatel (roční průměr) v letech 2001 - 2008

Ve venkovském prostoru všech správních obvodů byla **víc než polovina bytů dokončena v nových rodinných domech**. Pouze ve venkovském prostoru obvodu Dačice a Milevsko byl tento podíl nižší v souvislosti s tím, že v těchto prostorech byly dokončeny byty v domech s pečovatelskou službou.

Dokončené byty měly **v průměru ve venkovském prostoru větší plochu** (obytnou i užitkovou) než v městském. To platilo v kraji a všech okresech s výjimkou Českého Krumlova. Tam, jako v jediném okrese kraje nebyly dokončeny žádné byty v domech s pečovatelskou službou (tyto byty mají malou výměru a snižují tak průměrnou obytnou plochu bytů celkem) a pak zde byly dokončeny v průměru největší rodinné domy.

Tab. 2.5.11 Průměrná obytná a užitková plocha bytů dokončených v letech 2001 – 2008

v m²

	Průměrná obytná plocha						Průměrná užitková plocha					
	bytu celkem		v nových rodinných domech		v nových bytových domech		bytu celkem		v nových rodinných domech		v nových bytových domech	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
JČ.kraj	79,6	66,1	92,4	96,7	47,1	47,5	118,0	96,1	138,7	144,3	62,8	65,8
v tom okresy:												
České Budějovice	85,5	64,0	92,7	92,9	36,1	47,0	129,1	93,5	140,3	138,0	51,9	67,5
Český Krumlov	75,1	91,0	89,8	126,1	52,4	37,2	104,9	119,6	129,2	164,2	65,3	52,5
Jindřichův Hradec	73,7	70,2	89,2	93,5	44,6	44,0	110,3	105,4	134,3	143,0	59,6	61,1
Písek	75,1	61,9	92,8	99,2	i.d.	48,8	112,4	89,6	139,7	155,5	i.d.	65,4
Prachatice	75,7	75,2	97,5	104,2	45,0	40,7	106,1	109,6	138,9	156,2	61,1	58,2
Strakonice	87,2	54,3	92,5	91,9	i.d.	42,0	139,2	84,2	147,7	149,0	i.d.	59,4
Tábor	77,1	67,8	92,3	100,3	47,3	53,3	115,3	95,0	141,9	145,6	65,4	67,0

Na rozdíl od údajů za byty celkem se ukázalo, že **průměrný byt v nových rodinných i bytových domech dokončený ve městech měl větší výměru** než venkovský. Pouze v okresech Český Krumlov a Prachatice byly ve venkovském prostoru dokončeny v bytových domech větší byty než v městském prostoru.

2.6. Občanská a technická vybavenost

Tab. 2.6.1 Vybrané ukazatele z oblasti občanské a technické vybavenosti za rok 2006 (2007)

Území: okres SO ORP SO POU	Podíl obcí (%)						
	se základní školou	s ordinací praktického lékaře pro dospělé	s veřejnou knihovnou	se sportovním hřištěm	s poštou	připojených na kanalizační sít' s ČOV	se schválenou územně plánovací dokumentací ¹⁾
Jihočeský kraj	25,3	22,9	73,7	61,6	31,9	36,2	54,0
České Budějovice	31,4	30,4	80,4	77,5	32,4	44,1	79,4
České Budějovice	28,0	29,3	74,7	80,0	28,0	44,0	80,0
České Budějovice	26,6	25,0	73,4	79,7	23,4	48,4	76,6
Hluboká nad Vltavou	66,7	66,7	100,0	100,0	66,7	33,3	100,0
Lišov	25,0	25,0	50,0	50,0	25,0	25,0	100,0
Zliv	25,0	75,0	100,0	100,0	75,0	-	100,0
Trhové Sviny	42,9	50,0	100,0	92,9	50,0	57,1	85,7
Nové Hradky	50,0	100,0	100,0	100,0	50,0	75,0	75,0
Trhové Sviny	40,0	30,0	100,0	90,0	50,0	50,0	90,0
Týn nad Vltavou	38,5	15,4	92,3	46,2	38,5	30,8	69,2
Český Krumlov	53,7	53,7	90,2	75,6	53,7	82,9	90,2
Český Krumlov	53,6	57,1	92,9	75,0	53,6	82,1	92,9
Český Krumlov	47,4	52,6	89,5	68,4	42,1	78,9	94,7
Horní Planá	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vyšší Brod	50,0	50,0	100,0	83,3	66,7	83,3	83,3
Kaplice	53,8	46,2	84,6	76,9	53,8	84,6	84,6
Jindřichův Hradec	27,0	19,0	77,0	57,0	34,0	35,0	45,0
Dačice	40,9	31,8	77,3	59,1	36,4	45,5	54,5
Dačice	38,9	27,8	77,8	55,6	27,8	44,4	50,0
Slavonice	50,0	50,0	75,0	75,0	75,0	50,0	75,0
Jindřichův Hradec	21,4	17,9	82,1	50,0	33,9	30,4	42,9
Jindřichův Hradec	20,4	16,7	81,5	48,1	31,5	27,8	42,6
Nová Bystřice	50,0	50,0	100,0	100,0	100,0	100,0	50,0
Třeboň	27,3	9,1	63,6	72,7	31,8	36,4	40,9
České Velenice	-	-	-	100,0	100,0	100,0	100,0
Suchdol nad Lužnicí	33,3	-	66,7	100,0	66,7	-	33,3
Třeboň	27,8	11,1	66,7	66,7	22,2	38,9	38,9
Písek	16,7	18,1	80,6	44,4	34,7	15,3	84,7
Milevsko	16,0	8,0	80,0	52,0	40,0	12,0	92,0
Písek	17,0	23,4	80,9	40,4	31,9	17,0	80,9
Mirotice	28,6	42,9	71,4	42,9	28,6	57,1	57,1
Mirovice	16,7	16,7	66,7	50,0	16,7	16,7	83,3
Písek	16,7	25,0	87,5	37,5	41,7	8,3	83,3
Protivín	-	-	100,0	25,0	25,0	-	100,0
Prachatice	35,5	24,2	66,1	56,5	40,3	61,3	51,6
Prachatice	28,6	16,7	61,9	50,0	38,1	57,1	47,6
Netolice	12,5	12,5	75,0	62,5	12,5	50,0	37,5
Prachatice	25,0	17,9	57,1	42,9	39,3	53,6	42,9
Volary	66,7	16,7	66,7	66,7	66,7	83,3	83,3
Vimperk	50,0	40,0	75,0	70,0	45,0	70,0	60,0
Strakonice	13,9	17,6	64,8	57,4	20,4	23,1	34,3
Blatná	20,0	16,0	64,0	56,0	20,0	20,0	40,0
Strakonice	13,4	20,9	67,2	59,7	19,4	25,4	29,9
Strakonice	14,3	22,4	69,4	57,1	20,4	26,5	30,6
Volyně	11,1	16,7	61,1	66,7	16,7	22,2	27,8
Vodňany	6,3	6,3	56,3	50,0	25,0	18,8	43,8
Tábor	18,3	15,4	66,3	64,4	26,0	24,0	24,0
Soběslav	6,9	10,3	82,8	69,0	17,2	31,0	17,2
Soběslav	5,3	15,8	78,9	73,7	21,1	26,3	21,1
Veselí nad Lužnicí	10,0	-	90,0	60,0	10,0	40,0	10,0
Tábor	22,7	17,3	60,0	62,7	29,3	21,3	26,7
Bechyně	10,0	-	80,0	70,0	20,0	10,0	30,0
Mladá Vožice	9,1	9,1	72,7	81,8	18,2	9,1	18,2
Sezimovo Ústí	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	100,0
Tábor	26,4	20,8	52,8	56,6	32,1	26,4	26,4

¹⁾ data za rok 2007

Základním zdrojem dat na úrovni obcí v **občanské a technické vybavenosti** je soubor hodnot ukazatelů databáze městské a obecní statistiky (MOS). Pro účely této publikace byla též použita externí data z oblasti územně plánovací dokumentace (ÚPD). Vzhledem k tomu, že se databáze MOS naplňuje v oblasti občanské vybavenosti zejména z externích administrativních zdrojů, je třeba k porovnání aktuálních dat s údaji roku 2000 přistupovat opatrně. Protože údaje nejsou získávány z klasických statistických zjišťování a aktualizace některých dat neprobíhá každoročně, jsou v jednotlivých oblastech zachyceny poslední dostupné údaje z let 2006 a 2007. Pro oblast vybavenosti bylo zvoleno porovnání pouze venkovského prostoru, neboť v městském prostoru je zastoupení technické i občanské vybavenosti téměř 100 %.

Obec se považuje za vybavenou určitým typem zařízení, jestliže tímto zařízením je vybavena alespoň jedna její část. Zejména v obcích typu „centrum + přilehlé osady“ může být skutečná dostupnost zařízení mnohem menší.

Na úroveň **občanské vybavenosti** obcí venkovského prostoru působí řada faktorů. Zřizování, vybavení a provoz jednotlivých zařízení do jisté míry závisí na dostupných finančních prostředcích obcí a zřizovatelů zařízení, na celkové finanční situaci v regionu, sídelní struktuře, hustotě zalidnění a nepřímo i na počtu obyvatel venkovských obcí a jejich věkové struktuře (např. počet dětí a žáků v oblasti školství).

V oblasti občanské vybavenosti byly hodnoceny vybrané ukazatele z oblasti školství, zdravotnictví, sociálního zabezpečení, kultury a sportu. K hodnocení bylo použito relativních (podílových) ukazatelů.

Školství

Jihočeský kraj vykazuje jeden z nejnižších podílů obcí se školou v České republice, což je ovlivněno rozdrobenou sídelní strukturou.

Tab. 2.6.2 Vybrané ukazatele z oblasti školství za školní rok 2006/2007

Kraj, okres	Podíl obcí se školou (%)			Průměrný počet dětí ve třídě ve škole		
	mateřskou	základní		mateřské	základní	
		1. - 5. ročník	1. - 9. ročník		1. - 5. ročník	1. - 9. ročník
Jihočeský kraj	34,3	12,2	13,1	22,4	12,8	18,2
České Budějovice	47,1	18,6	12,7	23,3	13,6	18,9
Český Krumlov	65,9	29,3	24,4	23,2	14,5	18,5
Jindřichův Hradec	37,0	14,0	13,0	21,4	11,1	19,6
Písek	26,4	5,6	11,1	22,4	11,1	17,3
Prachatice	45,2	19,4	16,1	21,5	11,8	17,9
Strakonice	19,4	3,7	10,2	22,3	13,1	16,0
Tábor	21,2	6,7	11,5	22,1	13,1	18,3

Jak je patrné z předcházející tabulky bylo ve školním roce 2006/2007 ve venkovském prostoru Jihočeského kraje pouze 34,3 % obcí s **mateřskou školou** a 25,3 % obcí se **školou základní**. V meziokresním srovnání má nejvyšší podíl obcí jak s mateřskou tak základní školou okres Český Krumlov. Mateřskou školu má v okrese více než 65 % obcí a základní školu téměř 54 % obcí. Opačná situace je v okrese Strakonice. Zde hodnota podílu obcí s mateřskou školou nepřesáhla 20 % a hodnota podílu obcí se základní školou nedosahuje ani 14 %. Nejzávažnější situace je však na Soběslavsku (okres Tábor) - obcí s mateřskou školou je v tomto ORP necelých 14 % a obcí se základní školou je tu méně než 7%.

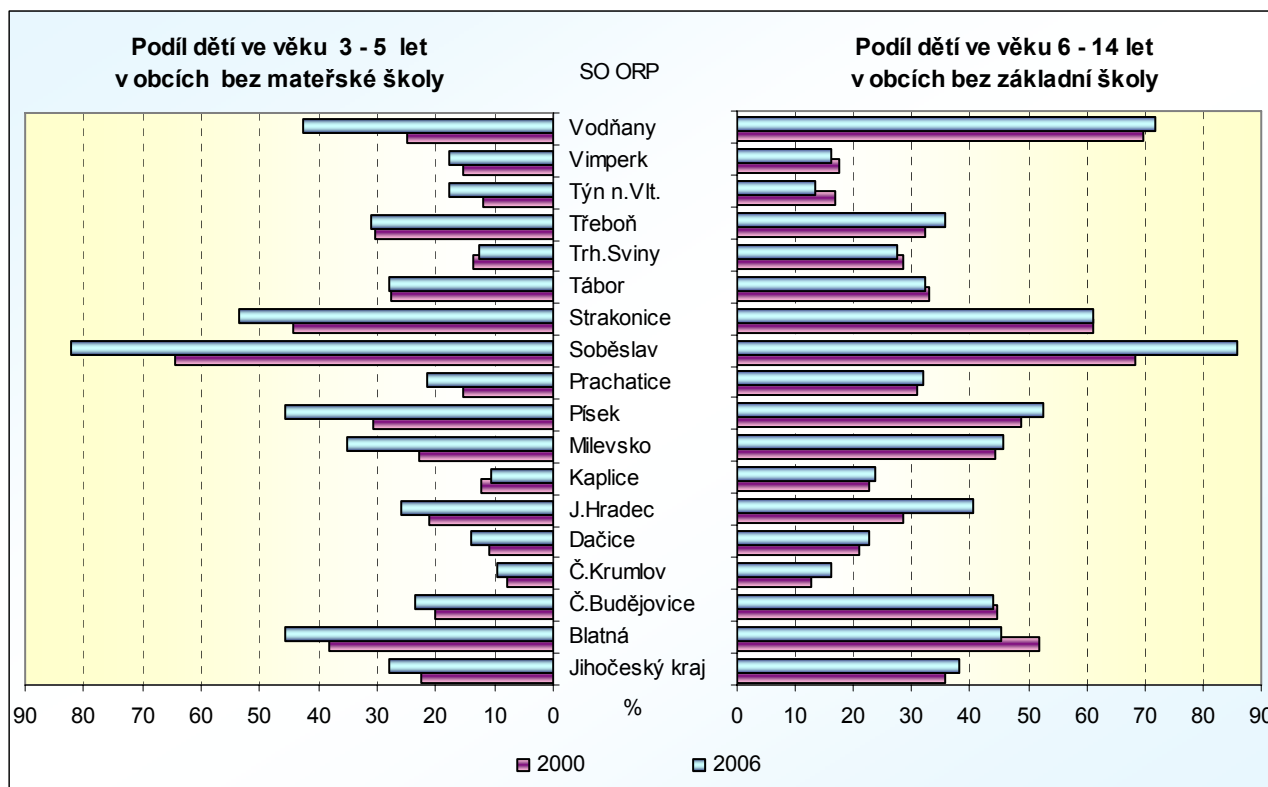
Z retrospektivního pohledu je zřejmé, že téměř ve všech okresech (s výjimkou Prachatického okresu) došlo proti roku 2000 k poklesu podílu obcí se zařízeními předškolní výchovy, a to zejména v důsledku rušení a slučování mateřských škol v jednotlivých obcích venkovského prostoru. Nejvyšší pokles podílu obcí s předškolními zařízeními zaznamenal okres Písek (téměř o 10 %). Mírně se snížil i podíl venkovských obcí vybavených základní školou; větší úbytek byl zjištěn na Soběslavsku. Pouze v ORP Blatná se podíl obcí se základní školou zvýšil.

Důsledkem redukce základních škol je zvýšení podílu dětí ve věku 6 – 14 let, které žijí v obcích, ve kterých není zřízena základní škola. Další souvislosti lze spatřovat i v probíhajícím procesu suburbanizace, kdy intenzivní bytová výstavba, a následně i růst počtu dětí, nastává v obcích v zázemí velkých měst. Těmto původně malým obcím často chybí základní občanská vybavenost a jejich obyvatelé využívají příslušná zařízení v blízkém městě.

V současné době žije v kraji více než třetina venkovských dětí v obci bez základní školy. Jak znázorňuje následující graf, rozdíly mezi jednotlivými správními obvody v kraji jsou velmi výrazné. Nejvyšší podíl dětí

v obcích bez základní školy žije v ORP Soběslav (86%). Naproti tomu v ORP Týn nad Vltavou nemá dostupnou základní školu v obci pouze 13,5 % dětí.

Graf 49 Podíl dětí v obcích bez školy

Zdravotnictví a sociální zabezpečení

Základní **zdravotní péče** je poskytována v ordinacích **praktických lékařů**, které jsou zřizovány v závislosti na koncentraci obyvatel. Tato zdravotnická zařízení jsou provozována ve většině případů privátními lékaři.

Tab. 2.6.3 Vybrané ukazatele z oblasti zdravotnictví v roce 2007

Kraj, okres	Podíl obcí s ordinací lékaře ¹⁾ (%)				Počet obyvatel na 1 lékaře			
	praktického lékaře pro dospělé	praktického lékaře pro děti a dorost	stomatologa	gynekologa	praktického pro dospělé	praktického pro děti a dorost ²⁾	stomatologa	gynekologa ³⁾
Jihočeský kraj	22,9	19,2	12,6	5,4	1 305,7	423,0	2 936,8	3 326,2
České Budějovice	30,4	31,4	10,8	2,9	1 440,8	362,4	5 507,8	8 539,0
Český Krumlov	53,7	53,7	34,1	14,6	1 025,4	292,4	1 687,8	1 909,6
Jindřichův Hradec	19,0	17,0	11,0	9,0	1 422,3	478,6	3 120,9	2 072,6
Písek	18,1	8,3	9,7	4,2	1 215,1	754,5	3 771,3	3 790,0
Prachatice	24,2	14,5	14,5	8,1	1 261,4	527,9	2 544,0	2 361,4
Strakonice	17,6	13,0	8,3	0,9	1 149,3	396,9	2 803,7	13 159,0
Tábor	15,4	12,5	12,5	4,8	1 588,5	514,5	2 458,0	3 158,0

¹⁾ včetně detašovaných pracovišť

²⁾ děti ve věku 0 - 17 let

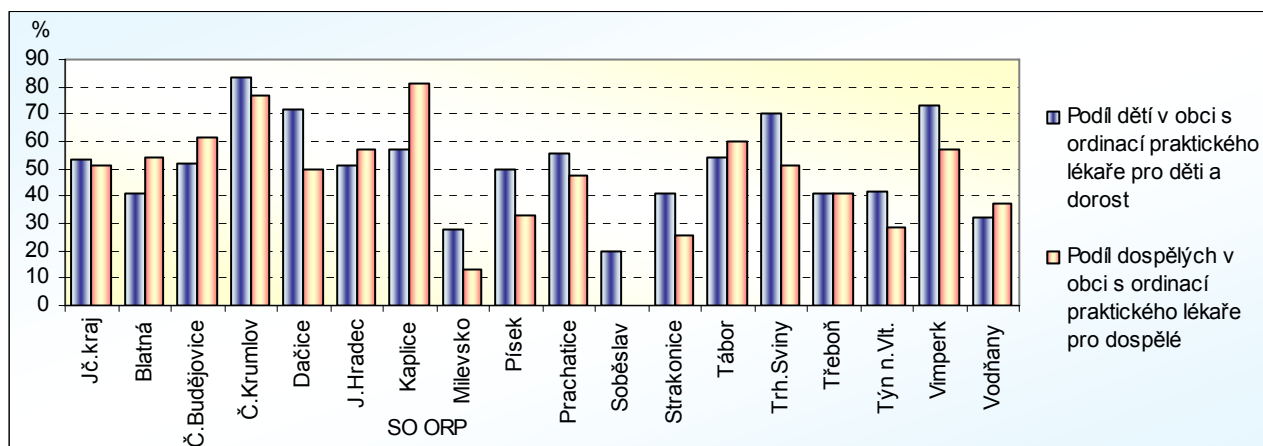
³⁾ ženy ve věku 15 let a více

Nejvyššího podílu obcí s dostupným zdravotnickým zařízením ve venkovském prostoru Jihočeského kraje dosahuje v meziokresním srovnání okres Český Krumlov. Ve více jak 50 % obcí na Českokrumlovsku je ordinace praktického lékaře pro dospělé a ordinace praktického lékaře pro děti a dorost. Nejnižší podíl obcí s ordinací praktického lékaře pro dospělé je naopak v okrese Tábor a s ordinací praktického lékaře pro děti a dorost pak v okrese Písek.

Podíl venkovských obcí s ordinací **stomatologa** se v Jihočeském kraji po roce 2000 v souladu s všeobecným trendem mírně snižoval, především vlivem celkového úbytku zubních lékařů. V okrese Český Krumlov je ordinace stomatologa dostupná ve více než třetině obcí venkovského prostoru. Naproti tomu v okrese Strakonice není ordinace zubního lékaře dostupná ve více jak 90 % obcí.

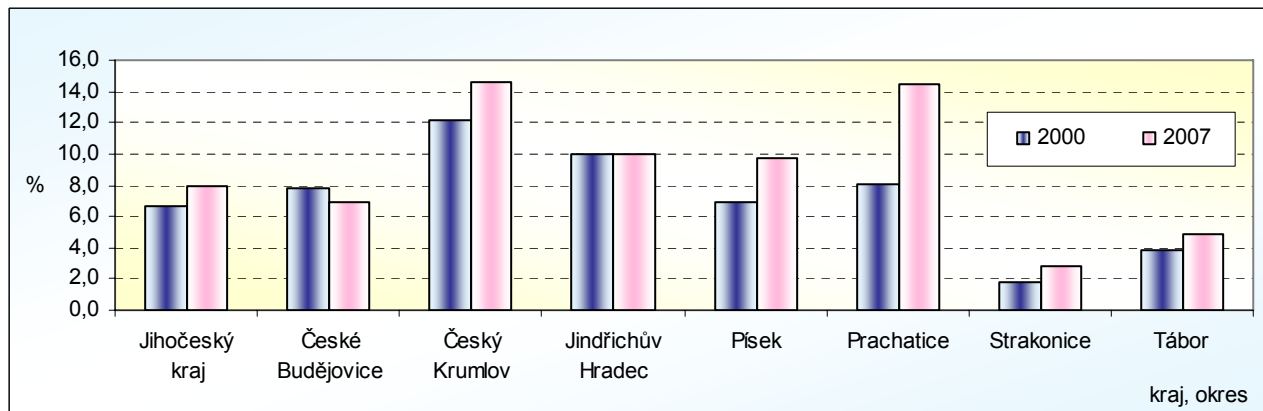
Zcela jiná je situace u podílu obcí s ordinací **gynekologa**. Svého ženského lékaře nemá v obci téměř 80 % jihočeských žen. Nejnižší podíl obcí s dostupnou gynekologickou ordinací je v okrese Strakonice (1 %). Zde si však připomeňme, že stále hovoříme pouze o venkovském prostoru.

Graf 50 Podíl obyvatel v obcích s ordinací praktického lékaře v roce 2007

Podíl obcí se zařízením **lékárenské péče** se v Jihočeském kraji od roku 2000 zvýšil. Výjimku tvoří pouze okres České Budějovice, kde došlo k poklesu a okres Jindřichův Hradec, ve kterém se podíl obcí nezměnil. V současné době žije v kraji v obcích bez zařízení lékárenské péče téměř 70 % obyvatel venkovského prostoru.

Graf 51 Podíl obcí se zařízením lékárenské péče

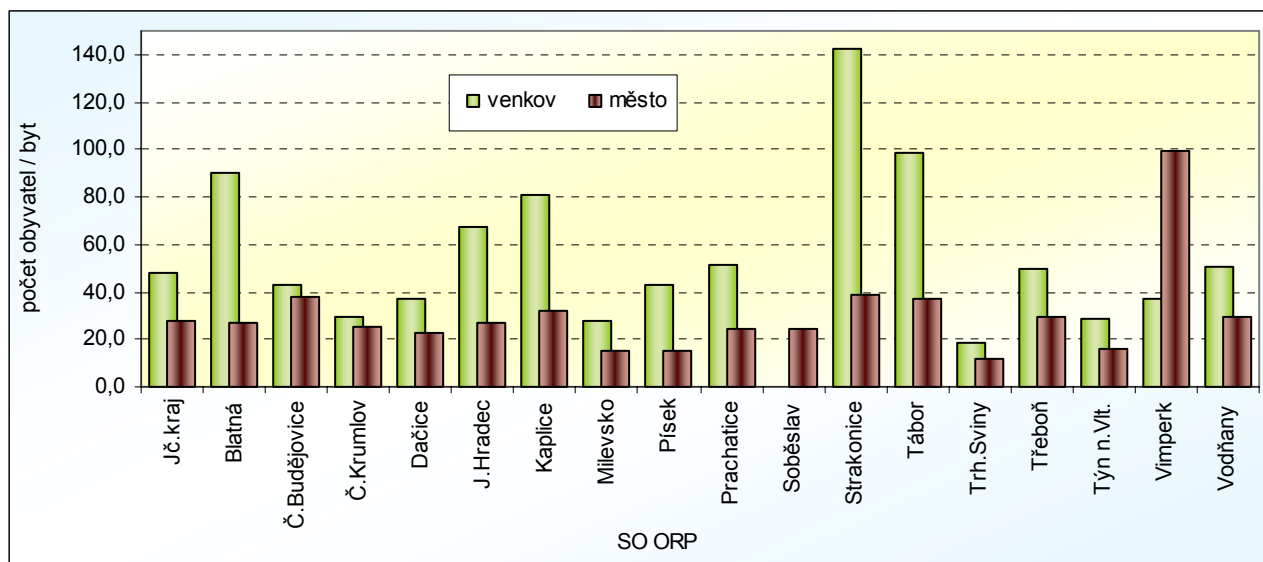

Tab. 2.6.4 Vybrané ukazatele z oblasti sociálního zabezpečení

Kraj, okres	Podíl obcí s domy s pečovatelskou službou (%)		Podíl obyvatel 65+ v obcích s domy s pečovatelskou službou (%)		Počet bytů v domech s pečovatelskou službou na 1 000 obyv. 65+	
	2000	2007	2000	2007	2000	2007
Jihočeský kraj	4,4	7,3	16,4	25,9	12,4	20,8
České Budějovice	5,9	8,8	17,9	24,7	21,5	29,5
Český Krumlov	19,5	19,5	47,1	46,1	33,9	29,1
Jindřichův Hradec	2,0	5,0	10,8	28,2	7,8	19,2
Písek	1,4	8,3	5,1	26,8	9,4	28,3
Prachatice	6,5	12,9	23,1	32,6	9,9	22,2
Strakonice	2,8	4,6	11,0	18,3	4,9	9,8
Tábor	1,9	1,9	12,2	12,8	4,5	7,8

Nejvyšší podíl obcí s **domy s pečovatelskou službou** má okres Český Krumlov a okres Prachatice, kde došlo oproti roku 2000 k nárůstu podílu obcí téměř na dvojnásobek. Vybavenost byty v domech s pečovatelskou službou na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let je ve venkovském prostoru téměř poloviční oproti prostoru městskému, avšak po roce 2000 se výrazně zvyšovala vybavenost i na venkově. Z následujícího grafu je patrné, že počet obyvatel na jeden byt v domě s pečovatelskou službou je ve většině ORP vyšší ve venkovském prostoru než v prostoru městském. Výjimku tvoří pouze ORP Vimperk a Soběslav, kde je situace opačná.

Graf 52 Počet obyvatel ve věku nad 65 let na 1 byt v domě s pečovatelskou službou v roce 2007

Kultura a sport

Nejrozšířenějším a často jediným kulturním zařízením jsou ve venkovských obcích **veřejné knihovny**, případně jejich pobočky. Více než polovina obcí má pak na svém území **tělocvičnu** nebo **sportovní hřiště**.

Tab. 2.6.5 Vybrané ukazatele z oblasti kultury a sportu

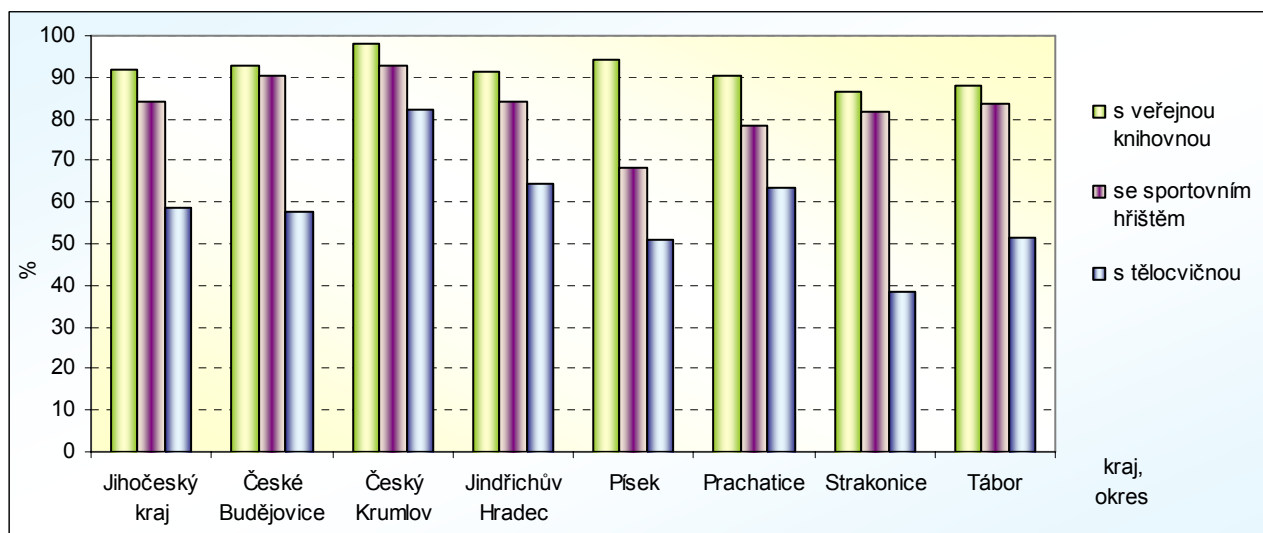
Kraj, okres	Podíl obcí (%)					
	s veřejnou knihovnou ¹⁾		se sportovním hřištěm		s tělocvičnou	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Jihočeský kraj	76,4	73,7	56,5	61,6	25,8	24,6
České Budějovice	81,4	80,4	74,5	77,5	26,5	28,4
Český Krumlov	90,2	90,2	73,2	75,6	56,1	53,7
Jindřichův Hradec	77,0	77,0	55,0	57,0	26,0	27,0
Písek	86,1	80,6	44,4	44,4	20,8	20,8
Prachatice	66,1	66,1	30,6	56,5	30,6	27,4
Strakonice	64,8	64,8	60,2	57,4	17,6	13,9
Tábor	76,9	66,3	53,8	64,4	22,1	19,2

¹⁾ včetně poboček

Veřejnou knihovnu (či její pobočku) mají k dispozici obyvatelé téměř 74 % obcí Jihočeského kraje. Nejvyšší podíl obcí s veřejnou knihovnou zaznamenal okres Český Krumlov, nejnižší pak okres Strakonice. Vývojově se rozsah těchto služeb od roku 2000 mírně snižoval. Nejvýraznější úbytek byl zaznamenán v okrese Tábor.

Nejvyšší podíl obcí se sportovním hřištěm byl v roce 2006 v okrese České Budějovice (77,5 %) a s tělocvičnou v okrese Český Krumlov (53,7 %). V dlouhodobějším srovnání došlo v kraji k nárůstu podílu obcí se sportovním hřištěm, když v okrese Prachatice se tento podíl obcí zvýšil o celou čtvrtinu. Naproti tomu v kraji mírně poklesl podíl obcí s tělocvičnou. Výjimku tvoří okres České Budějovice a Jindřichův Hradec, kde došlo ke slabému nárůstu a okres Písek, kde se hodnota ukazatele nezměnila.

Graf 53 Podíl obyvatel v obcích s kulturním a sportovním zařízením v roce 2006

Zásadní vliv na služby poskytované v rámci občanské vybavenosti má i dostupnost jednotlivých obcí venkovského prostoru, případně jejich částí. Postupné omezování veřejné dopravy, rušení linek a snižování počtu spojů, financování dopravy z peněz obecních rozpočtů, to vše jsou faktory, které výrazně limitují rozsah a rozvoj poskytovaných služeb.

Technická vybavenost

Úroveň **technické vybavenosti** doznala ve svém vývoji od roku 2000 výrazných změn. Výrazně se na venkově zvýšilo podílové zastoupení obcí se schválenou územně plánovací dokumentací. Mírně vzrostl rovněž podíl obcí připojených na rozvod plynu a na kanalizační síť s ČOV.

Tab. 2.6.6 Vybrané ukazatele z oblasti technické vybavenosti v roce 2006 (2007)

Kraj, okres	Podíl obcí (%)					
	s poštou ¹⁾	s železniční zastávkou	připojených na veřejný vodovod	připojených na kanalizační síť s ČOV	připojených na rozvod plynu	se schválenou územně plánovací dokumentací ²⁾
Jihočeský kraj	31,9	22,2	80,3	36,2	34,0	54,0
České Budějovice	32,4	18,6	93,1	44,1	46,1	79,4
Český Krumlov	53,7	41,5	100,0	82,9	29,3	90,2
Jindřichův Hradec	34,0	22,0	87,0	35,0	32,0	45,0
Písek	34,7	26,4	65,3	15,3	29,2	84,7
Prachatice	40,3	22,6	93,5	61,3	33,9	51,6
Strakonice	20,4	22,2	74,1	23,1	45,4	34,3
Tábor	26,0	15,4	62,5	24,0	17,3	24,0

¹⁾ včetně poštovních středisek, poštoven a podacích pošt

²⁾ data za rok 2007

Veřejný vodovod je zřízen ve více než 80 % venkovských obcí. Za krajským průměrem nejvíce zaostává ORP Milevsko s 52 % obcí připojených na veřejný vodovod. Naproti tomu ORP Český Krumlov a Kaplice mají 100 % připojených obcí.

V roce 2006 bylo napojeno na **kanalizační síť s čistírnou odpadních vod** 36 % venkovských obcí. Nejvyššího podílu obcí s kanalizací napojenou na ČOV dosáhl okres Český Krumlov, naopak nejvíce za krajským průměrem zaostává okres Písek.

V současné době je v Jihočeském kraji napojena na plyn pouze třetina obcí. **Plynofikace** zde postupovala oproti ostatním krajům velmi pomalu, což do značné míry souvisí s dostupnými technickými možnostmi. Nejvyšší nárůst připojených obcí proti roku 2000 byl zaznamenán v okrese Strakonice (téměř o 30%).

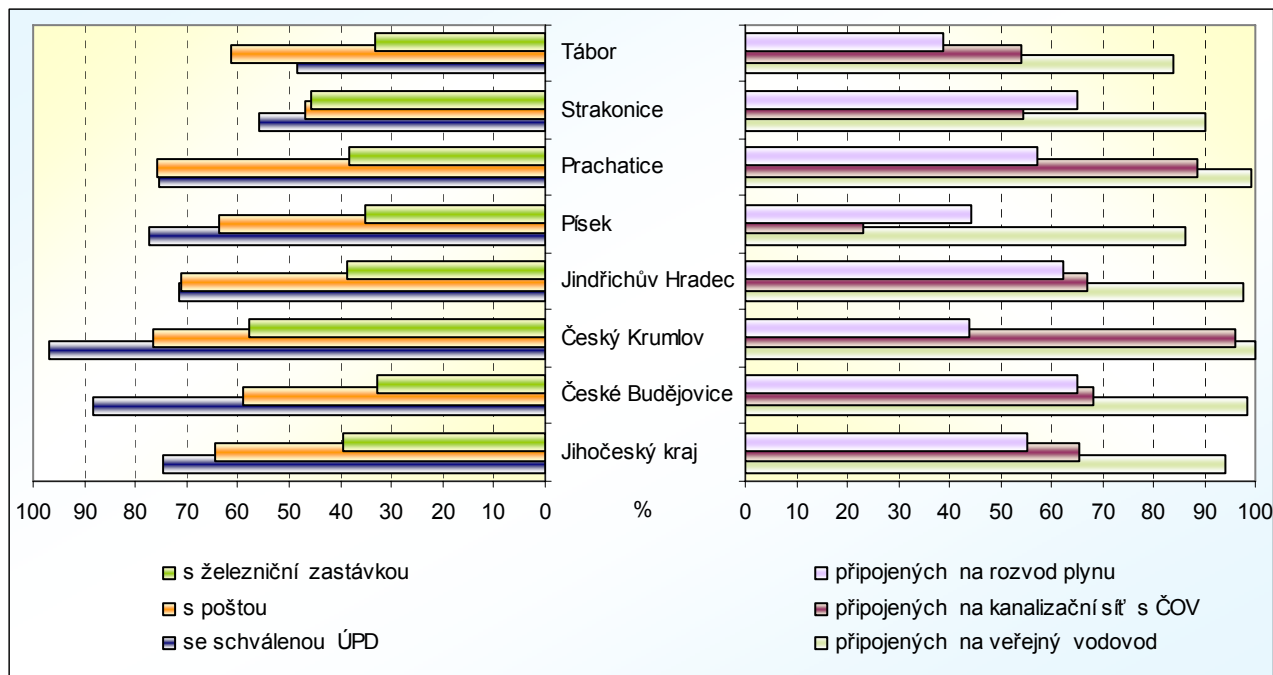
Pro rozvoj venkovského prostoru je jednou z podmínek i schválená **územně plánovací dokumentace** (ÚPD), jejímž významným nástrojem je územní plán. V této oblasti byl zaznamenán v jednotlivých okresech

značný nárůst. Nejvíce se podíl venkovských obcí se schválenou územně plánovací dokumentací za období od roku 2000 zvýšil v okrese Písek a nejméně v okrese Tábor.

V Jihočeském kraji jsou nyní poskytovány poštovní služby v necelé třetině venkovských obcí. V souladu s racionalizací poštovních služeb došlo oproti roku 2000 k mírnému snížení podílu venkovských obcí s **poštovním úřadem** či poštovnou. Ke snížení podílu obcí přitom došlo pouze v okresech Český Krumlov a Jindřichův Hradec, v ostatních okresech zůstal tento podíl nezměněn.

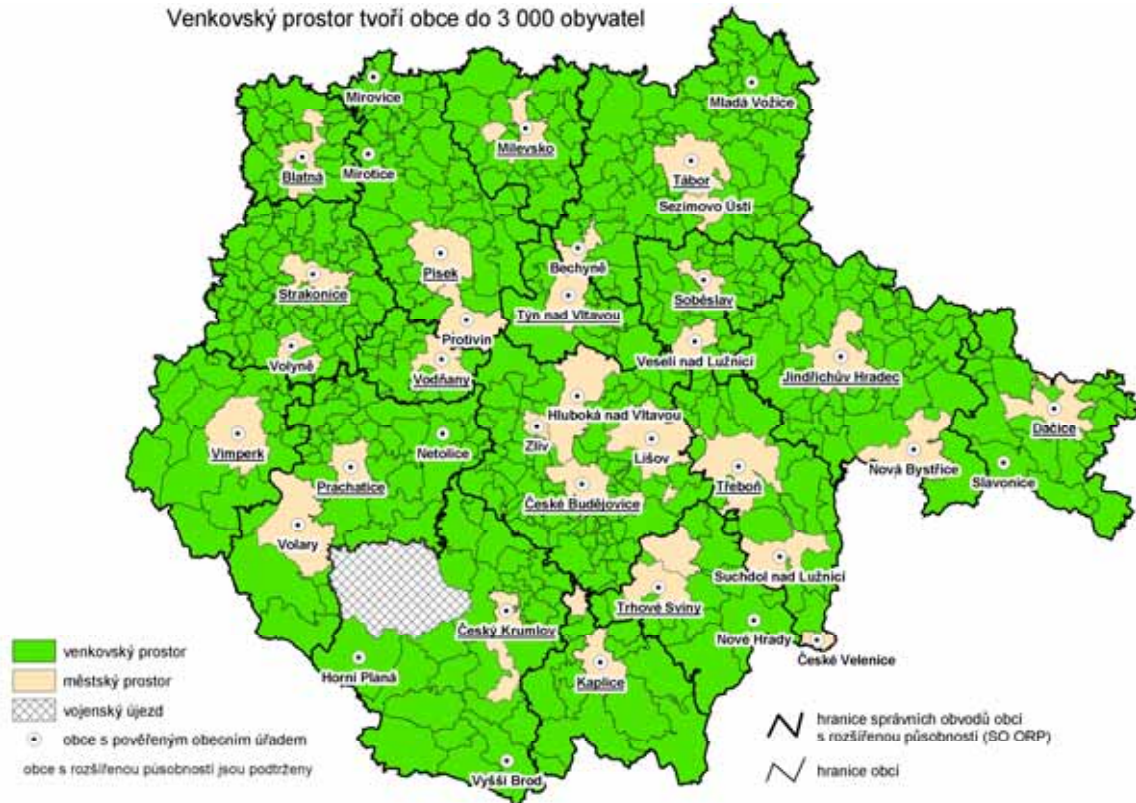
Dopravní obslužnost obcí veřejnou dopravou je posuzována podle existence zastávky veřejné dopravy. Autobusová doprava je tak zajišťována do většiny obcí a nejsou patrné územní rozdíly. Železniční zastávky jsou pouze v necelé čtvrtině venkovských obcí. Nejnižší podíl obcí s dostupnou železniční dopravou má okres Tábor, nejvyšší pak (i přes mírný pokles oproti roku 2000) okres Český Krumlov. K poklesu u tohoto ukazatele došlo také ve venkovském prostoru okresu Jindřichův Hradec.

Graf 54 Podíl obyvatel v obcích s technickou vybaveností v roce 2006 (2007)

2. Vymezení venkovského a městského prostoru v Jihočeském kraji

Venkovský prostor tvoří obce do 3 000 obyvatel

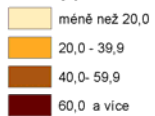
3. Hustota zalidnění v obcích Jihočeského kraje k 31. 12. 2008

počet obyvatel na 1 km²

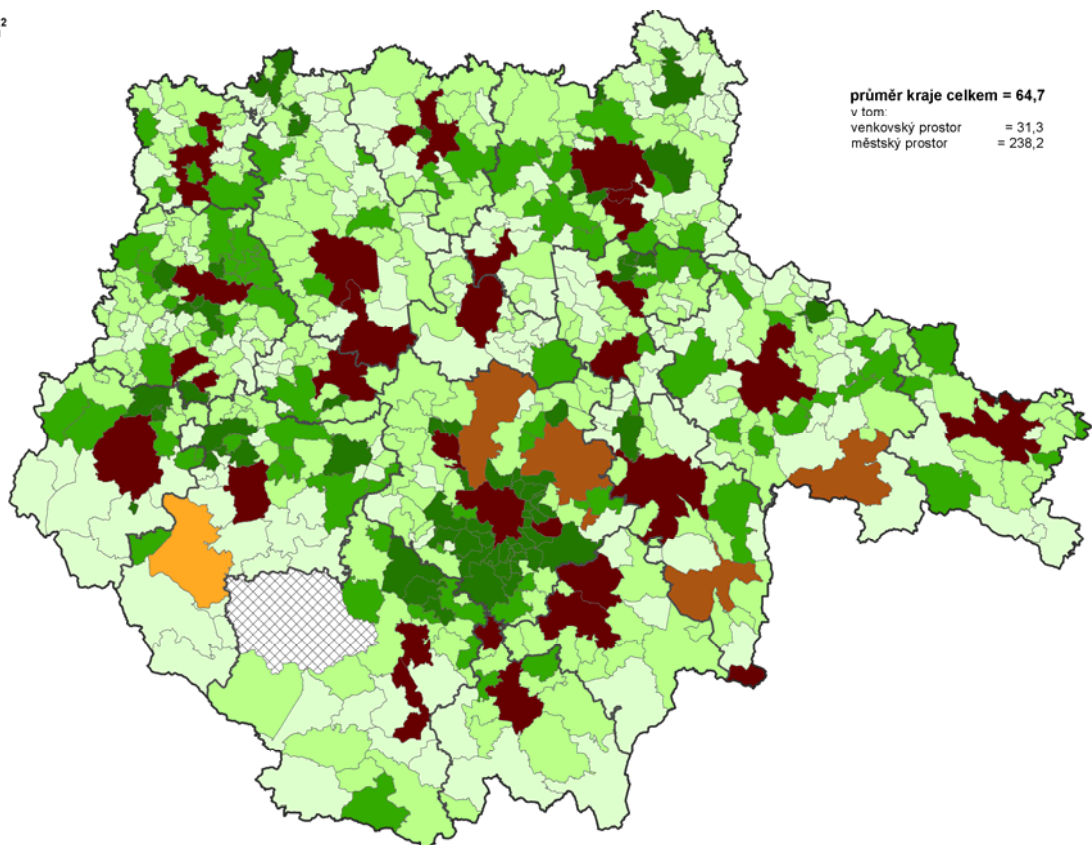
venkovský prostor

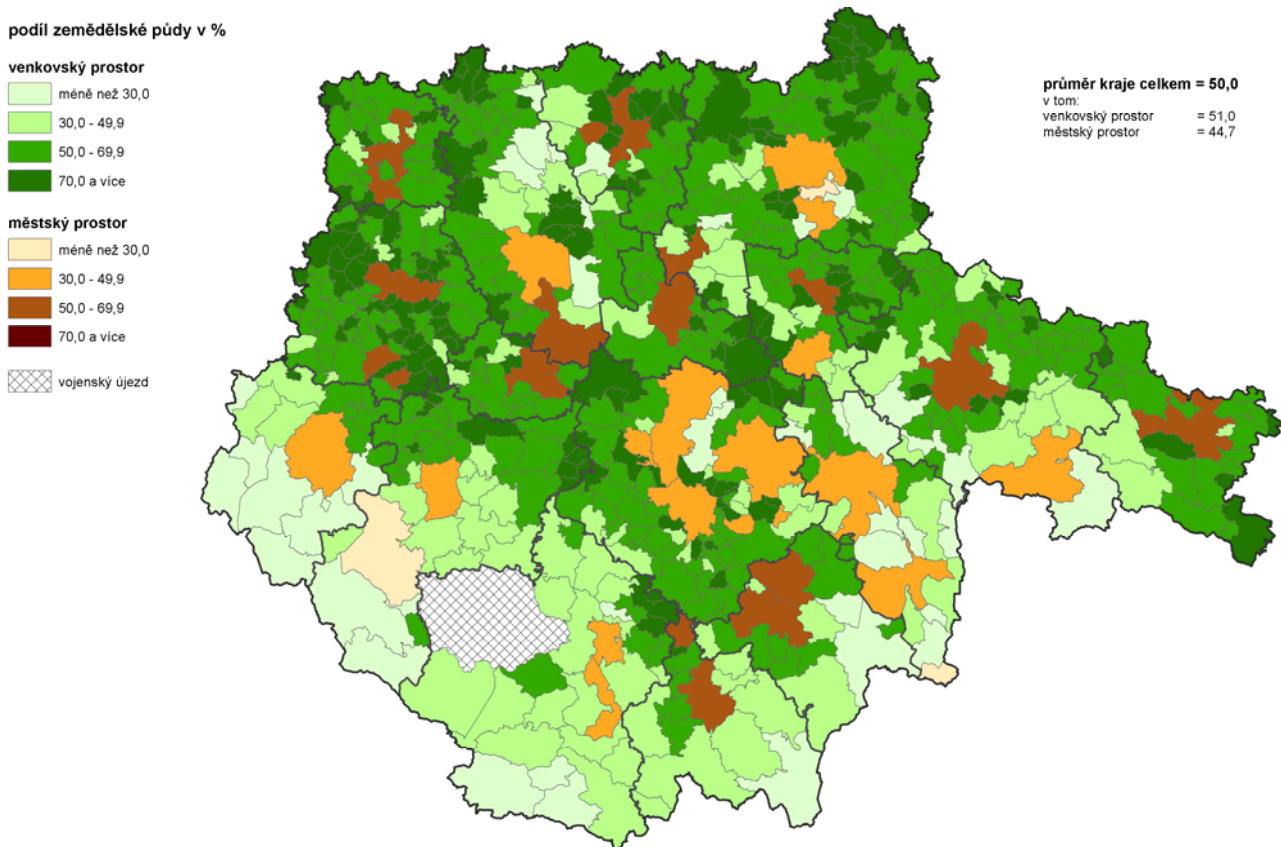
městský prostor

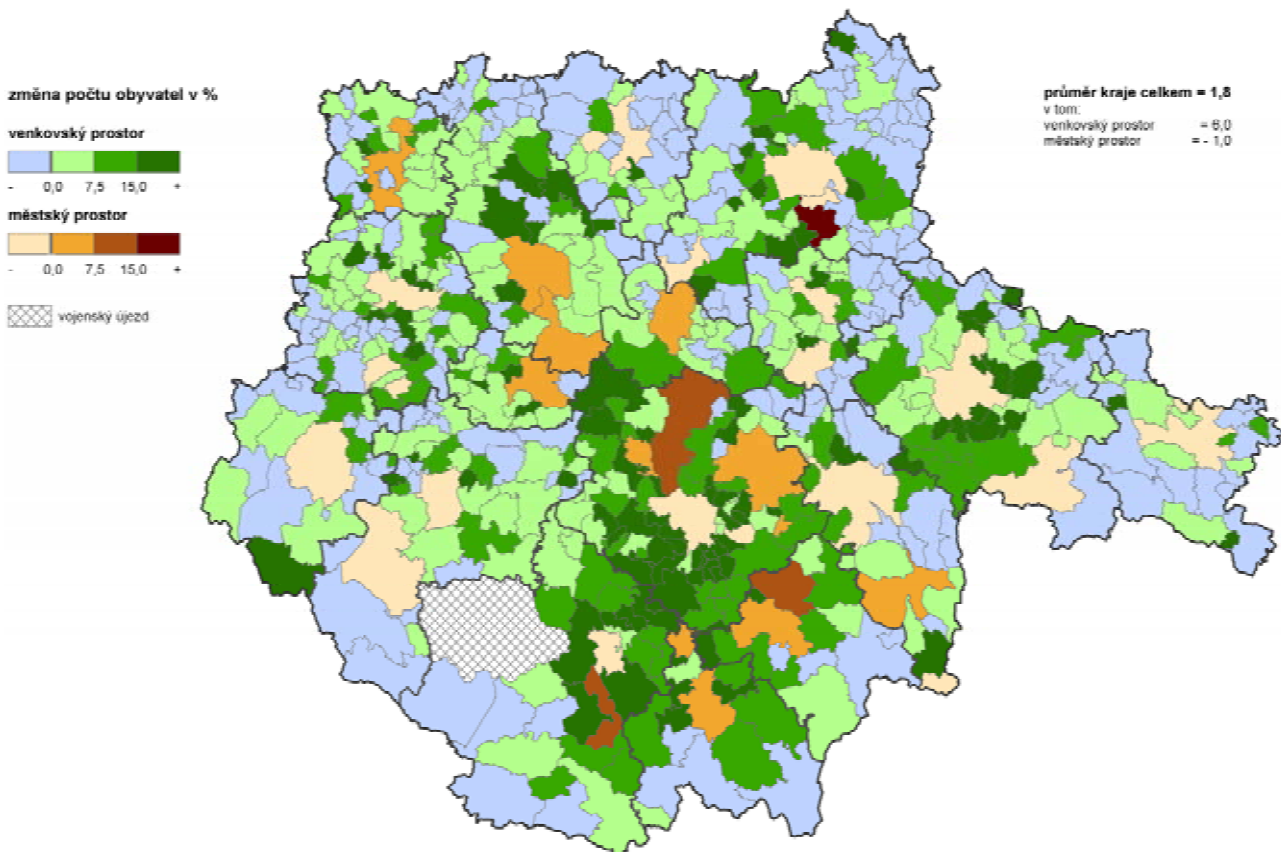
vojenský újezd

4. Podíl zemědělské půdy na katastrálním území obcí Jihočeského kraje k 31. 12. 2008

5. Změna počtu obyvatel v obcích Jihočeského kraje mezi roky 2000 a 2008

6. Index stáří v obcích Jihočeského kraje k 31. 12. 2008

index stáří v % (obyvatelstvo ve věku 65 a více let / 0 - 14 let)

venkovský prostor

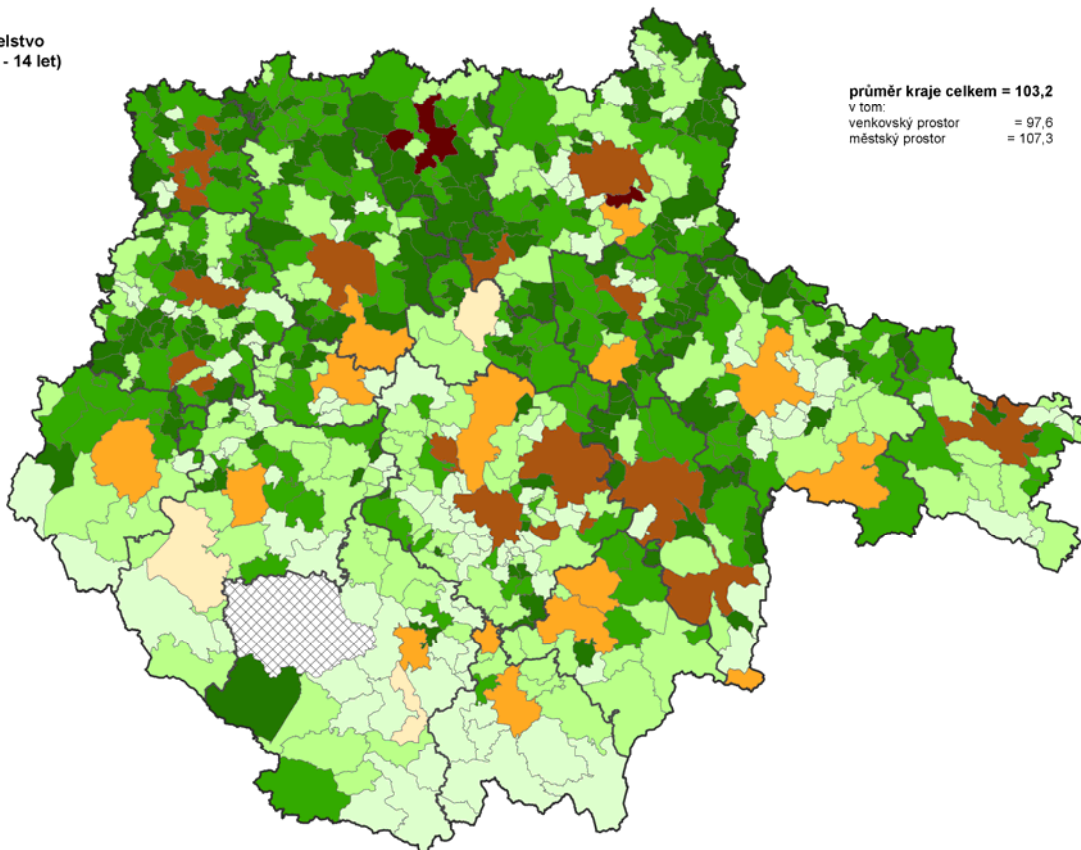
- méně než 75,0
- 75,0 - 99,9
- 100,0 - 139,9
- 140,0 a více

městský prostor

- méně než 75,0
- 75,0 - 99,9
- 100,0 - 139,9
- 140,0 a více

vojenský újezd

průměr kraje celkem = 103,2
v tom:
venkovský prostor = 97,6
městský prostor = 107,3

7. Míra ekonomické aktivity v obcích Jihočeského kraje k 1. 3. 2001 (SLDB)

míra ekonomické aktivity v % (ekonomicky aktivní / obyvatelstvo ve věku 15 a více let)

venkovský prostor

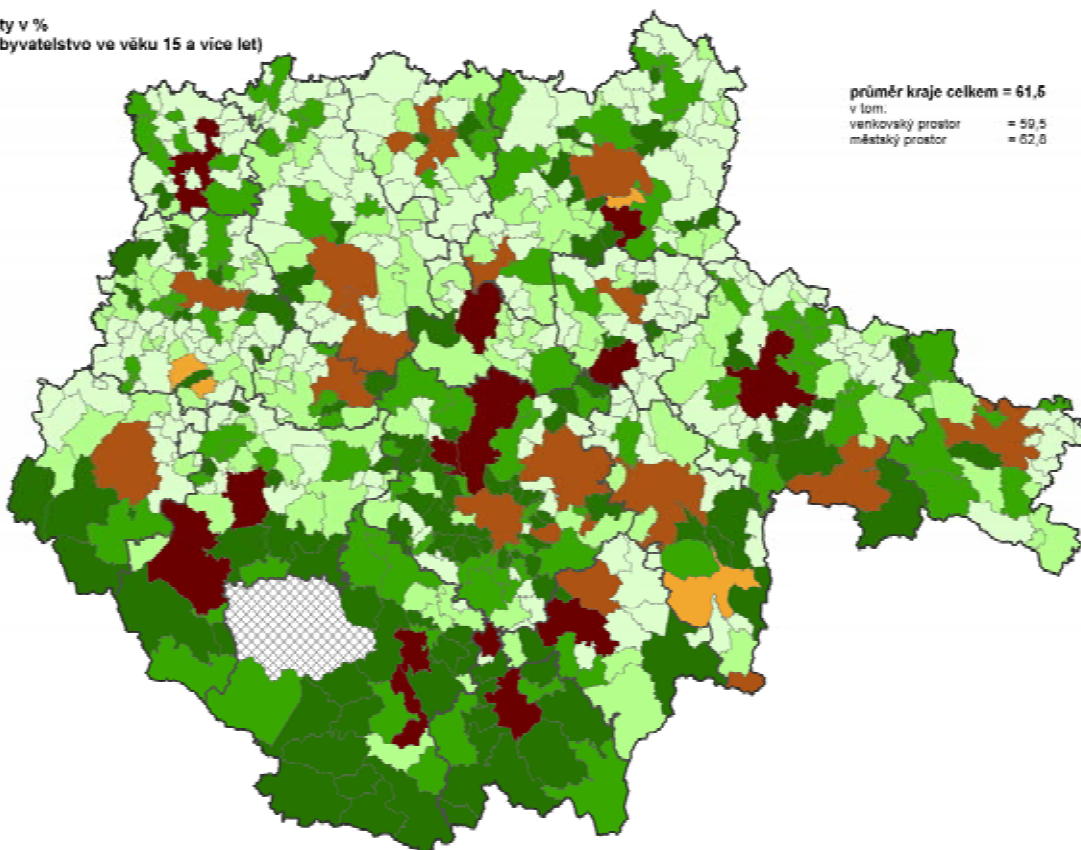
- méně než 57,0
- 57,0 - 59,9
- 60,0 - 62,9
- 63,0 a více

městský prostor

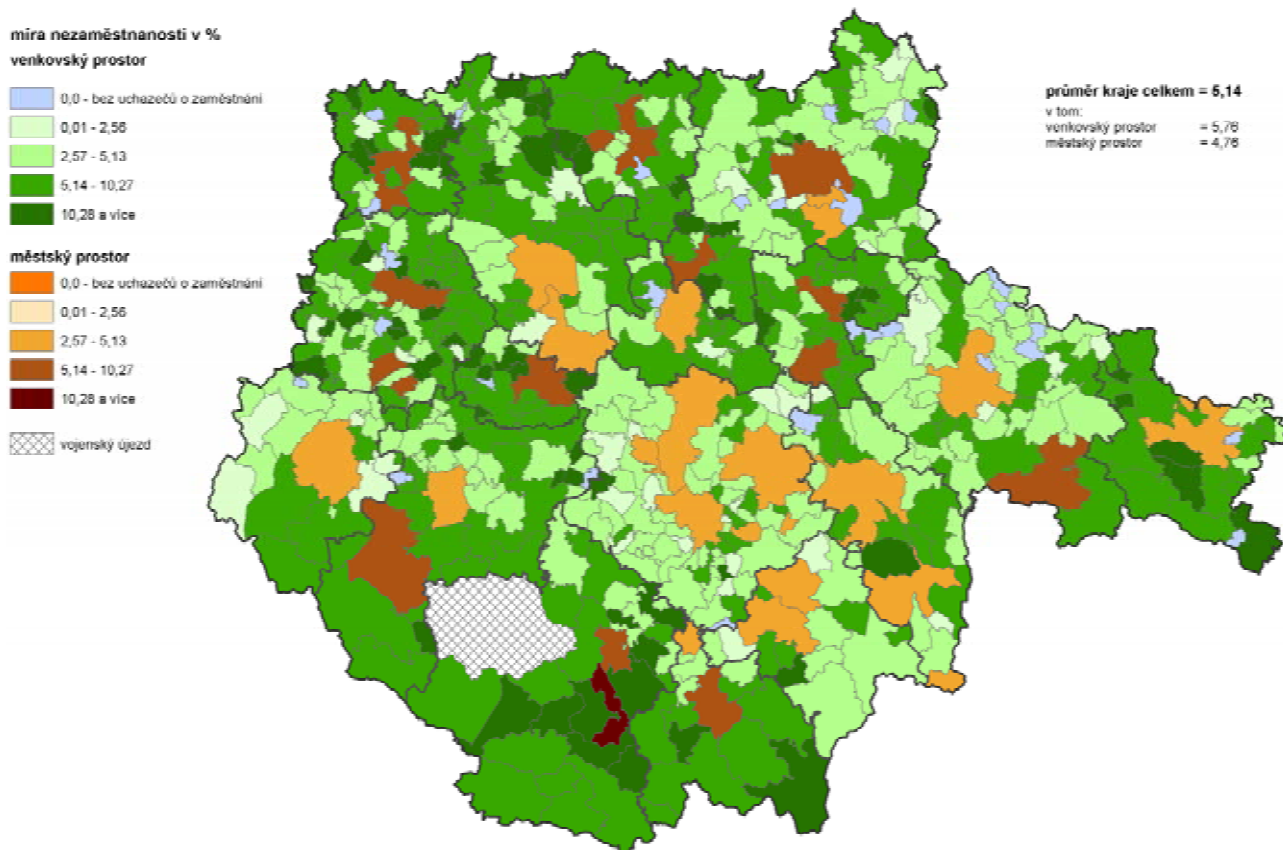
- méně než 57,0
- 57,0 - 59,9
- 60,0 - 62,9
- 63,0 a více

vojenský újezd

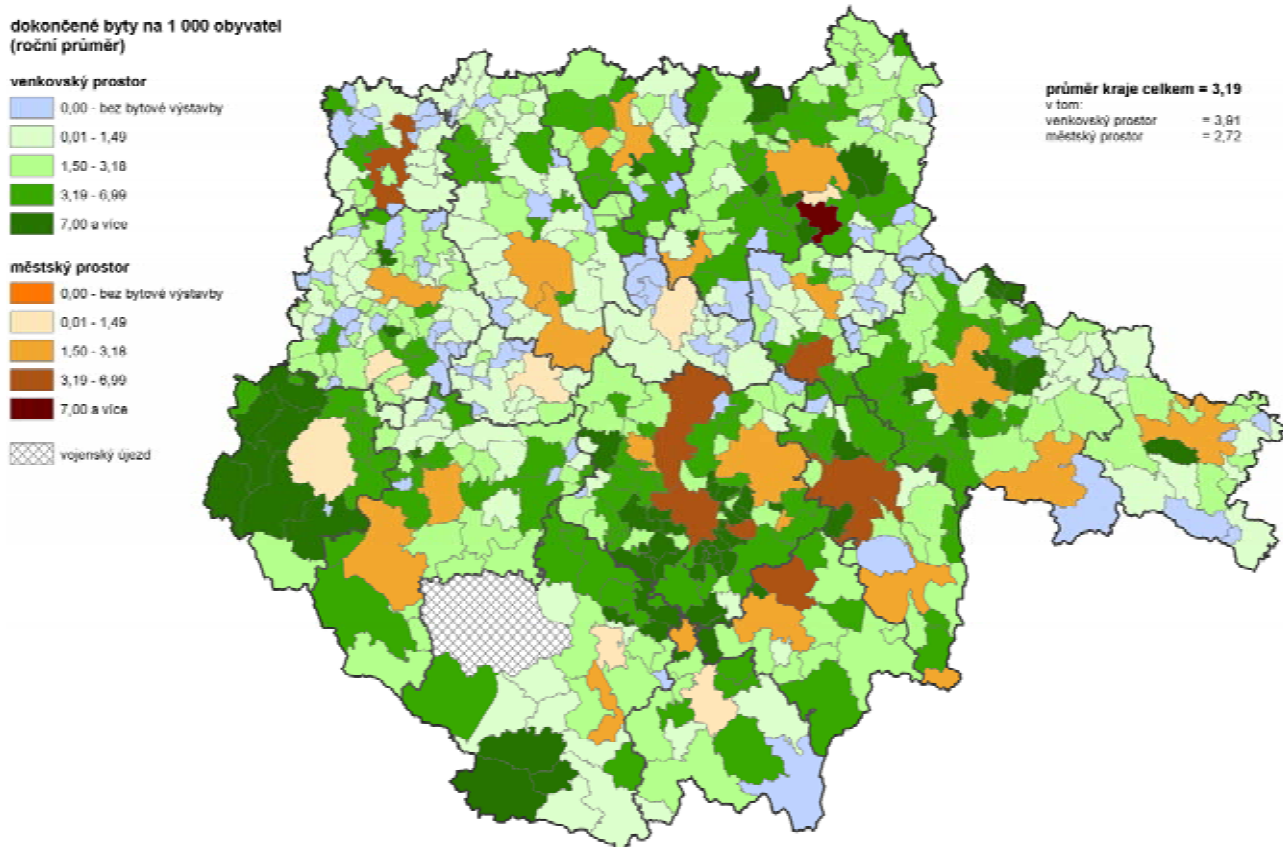
průměr kraje celkem = 61,5
v tom:
venkovský prostor = 59,5
městský prostor = 62,8

8. Míra nezaměstnanosti v obcích Jihočeského kraje k 31. 12. 2008

9. Dokončené byty v obcích Jihočeského kraje v letech 2001 až 2008

3. Mezikrajské srovnání městského a venkovského prostoru

Pro účely porovnání venkova a jeho vyčíslitelných charakteristik na úrovni celé České republiky bylo nutné zvolit dostatečně jednoduché vymezení jednotné pro všechny kraje. Toto společné vymezení se liší od vymezení zvoleného pro daný kraj v kapitole 2, které by mělo lépe odpovídat místním podmínkám. Jednotné vymezení venkova využitě v této kapitole pro porovnání krajů bylo stanoveno následovně:

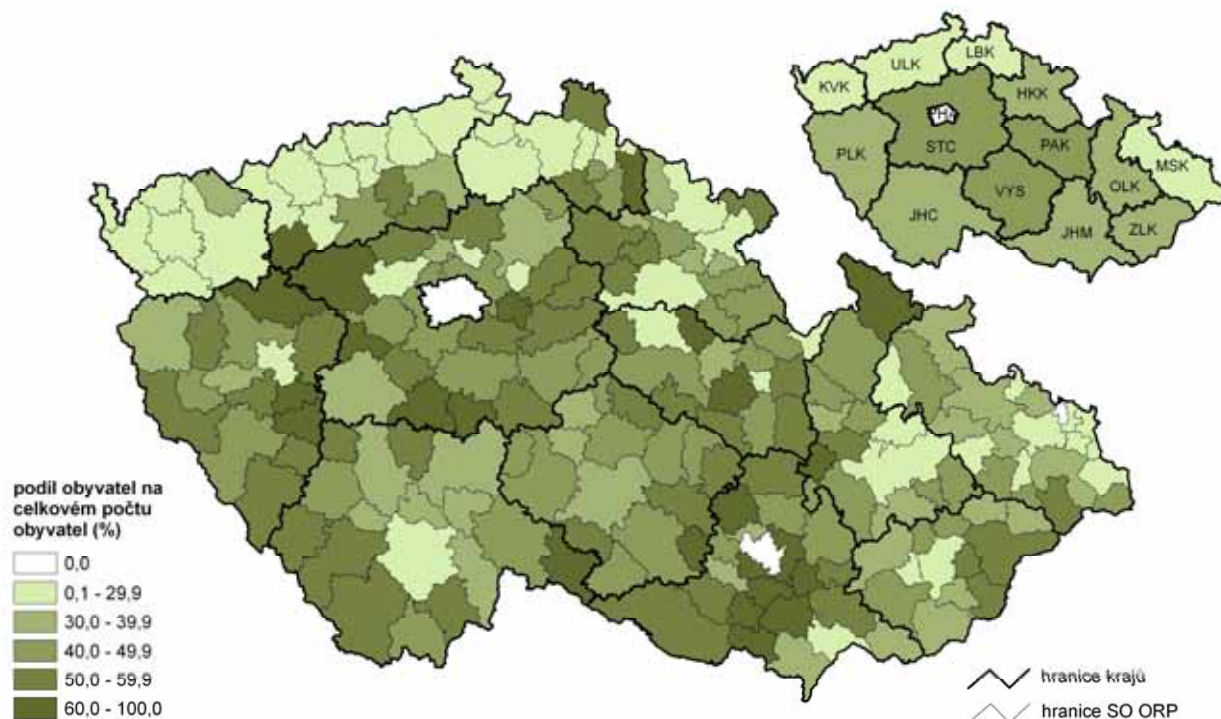
Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km², pokud nejsou sídlem alespoň správního obvodu obce s rozšířenou působností.

Hraniční počty obyvatel byly vzhledem k četným výkyvům spočteny jako průměrný počet obyvatel k 31. 12. z let 2003 až 2007; hustota zalidnění, která je stabilnější, byla vypočtena k 31. 12. 2007⁴. Postup sestavování tohoto vymezení a jeho zdůvodnění je uvedeno v kapitole 1.5.

Základní charakteristiky venkovského prostoru podle jednotného vymezení k 31. 12. 2008

	Počet obcí	Podíl z úhrnu kraje (%)				Počet obcí	Podíl z úhrnu kraje (%)		
		obce	počet obyvatel	výměra			obce	počet obyvatel	výměra
Česká republika	5 734	91,8	29,8	78,8	Liberecký	189	87,9	27,5	74,8
v tom kraje:					Královéhradecký	414	92,4	35,7	80,3
Hl. m. Praha	-	-	-	-	Pardubický	423	93,8	40,6	82,2
Středočeský	1 069	93,3	45,2	85,0	Vysočina	677	96,2	44,2	82,2
Jihočeský	587	94,2	39,5	84,1	Jihomoravský	612	90,9	34,1	75,6
Plzeňský	467	93,2	36,4	85,0	Olomoucký	365	91,7	39,8	80,4
Karlovarský	111	84,1	24,6	72,0	Zlínský	269	88,5	37,0	72,3
Ústecký	311	87,9	22,0	75,0	Moravskoslezský	240	80,3	17,7	64,5

10. Podíl obyvatel venkovského prostoru ve správních obvodech ORP k 31. 12. 2008

V následující části jsou na základě dostupných dat popsány charakteristiky venkovského prostoru formou mezikrajského srovnání z oblasti území, sídelní struktury a dostupnosti, demografie, ekonomiky, trhu práce, bydlení, bytové výstavby, občanské a technické vybavenosti.

⁴ Postupně došlo u několika obcí k nárůstu počtu obyvatel a změně hustoty zalidnění. K 31. 12. 2008 na základě bilance obyvatelstva a územní struktury by dalších 15 obcí splňovalo podmínky pro začlenění z prostoru venkovského do městského. Jde především o obce s rychlou suburbanizační tendencí v zázemí největších měst (Praha, Brno, Plzeň).

3.1. Území, sídelní struktura, dostupnost

Charakter území a sídelní struktury městského a venkovského prostoru (a také rozdíly mezi nimi) jsou do značné míry dány samotnými kritérii, pomocí nichž byly oba tyto prostory vymezeny. Počty obcí a prostorové rozmístění obyvatel jsou v této kapitole základními informačními zdroji. Pro podrobnější popis území jsou dále využity údaje o půdním fondu, které ČSÚ přebírá od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Kapitola je doplněna o mezikrajské srovnání časové dostupnosti sídel správních obvodů obcí s rozšířenou působností a krajských měst (byla stanovena pomocí mapového serveru na základě optimalizovaného nastavení jízdy automobilem).

Územní strukturu České republiky tvořilo k 31. 12. 2008 celkově 6 249 obcí. Na základě zvolené varianty více než 90 % obcí připadalo do venkovského prostoru a zabíralo přes tři čtvrtiny z rozlohy celého státu (79 %). V tomto prostoru žilo ovšem pouze 30 % z celé populace. Mezi regiony s největším podílem obcí venkovského typu v kraji patří Vysočina, Jihočeský a Pardubický kraj. Naopak vyšší podíl obcí městského charakteru je typický pro Moravskoslezský kraj.

Tab. 3.1.1 Základní územní a sídelní charakteristiky k 31. 12. 2008

	Počet obyvatel		Rozloha (km ²)		Počet obcí		Počet částí obcí		Počet obcí se statutem města	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	3 116 771	7 350 771	62 172	16 693	5 734	515	12 014	3 030	168	424
ČR bez Hl. m. Prahy	3 116 771	6 117 560	62 172	16 197	5 734	514	12 014	2 918	168	423
v tom kraje:										
Středočeský	556 560	674 131	9 364	1 651	1 069	77	2 401	390	17	64
Jihočeský	251 465	384 863	8 456	1 600	587	36	1 701	279	19	34
Plzeňský	207 574	362 053	6 429	1 132	467	34	1 310	228	27	28
Karlovarský	75 851	232 552	2 386	928	111	21	344	174	17	20
Ústecký	183 915	651 976	4 003	1 332	311	43	877	270	20	38
Liberecký	120 105	317 220	2 365	798	189	26	572	189	13	26
Královéhradecký	197 836	356 684	3 820	939	414	34	860	214	15	33
Pardubický	209 350	305 835	3 715	804	423	28	804	187	10	26
Vysočina	227 651	287 760	5 588	1 207	677	27	1 157	245	9	25
Jihomoravský	390 624	756 522	5 440	1 755	612	61	698	204	6	43
Olomoucký	255 601	386 536	4 237	1 030	365	33	610	157	8	22
Zlínský	218 816	372 596	2 866	1 098	269	35	321	117	4	26
Moravskoslezský	221 423	1 028 832	3 503	1 924	240	59	359	264	3	38

dokončení

	Průměr na 1 obec								Hustota zalidnění (osoby/km ²)	
	počet obyvatel		rozloha (km ²)		počet částí obcí		počet katastrálních území		V	M
	V	M	V	M	V	M	V	M		
ČR celkem	543,6	14 273,3	10,8	32,4	2,1	5,9	1,8	5,1	50,1	440,3
ČR bez Hl. m. Prahy	543,6	11 901,9	10,8	31,5	2,1	5,7	1,8	4,9	50,1	377,7
v tom kraje:										
Středočeský	520,6	8 754,9	8,8	21,4	2,2	5,1	1,7	3,5	59,4	408,4
Jihočeský	428,4	10 690,6	14,4	44,5	2,9	7,8	2,4	6,2	29,7	240,5
Plzeňský	444,5	10 648,6	13,8	33,3	2,8	6,7	2,6	5,4	32,3	319,9
Karlovarský	683,3	11 073,9	21,5	44,2	3,1	8,3	3,5	8,0	31,8	250,6
Ústecký	591,4	15 162,2	12,9	31,0	2,8	6,3	2,6	6,0	45,9	489,5
Liberecký	635,5	12 200,8	12,5	30,7	3,0	7,3	2,0	5,3	50,8	397,6
Královéhradecký	477,9	10 490,7	9,2	27,6	2,1	6,3	1,9	5,4	51,8	379,9
Pardubický	494,9	10 922,7	8,8	28,7	1,9	6,7	1,5	5,2	56,4	380,6
Vysočina	336,3	10 657,8	8,3	44,7	1,7	9,1	1,5	8,0	40,7	238,3
Jihomoravský	638,3	12 402,0	8,9	28,8	1,1	3,3	1,1	3,2	71,8	431,0
Olomoucký	700,3	11 713,2	11,6	31,2	1,7	4,8	1,6	4,9	60,3	375,4
Zlínský	813,4	10 645,6	10,7	31,4	1,2	3,3	1,2	3,3	76,3	339,5
Moravskoslezský	922,6	17 437,8	14,6	32,6	1,5	4,5	1,5	4,3	63,2	534,8

Venkovská obec má v průměru rozlohu 11 km² a 544 obyvatel. Hustota zalidnění je devětkrát menší než hustota zalidnění ve městech. Z administrativního hlediska se venkovské obce v průměru člení na 2 části⁵, avšak například u nadprůměrně velkých obcí v Karlovarském kraji připadají na jednu obec více než 3 části. V Jihomoravském kraji se venkovské obce na více částí téměř nečlení. Naproti tomu města mají celostátně v průměru trojnásobný počet částí i katastrálních území.

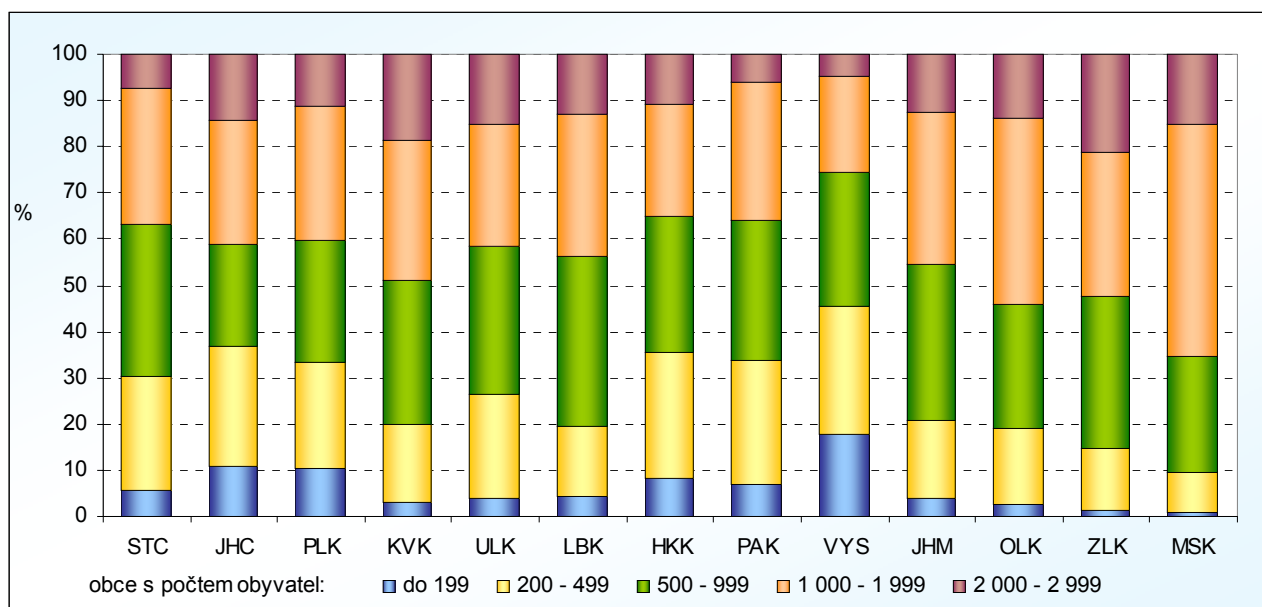
Tab. 3.1.2 Obce venkovského prostoru podle počtu obyvatel k 31. 12. 2008

	Počet obcí venkovského prostoru celkem	v tom s počtem obyvatel					z toho se statutem města
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 1 999	2 000 a více	
ČR celkem	5 734	1 562	1 991	1 330	699	152	168
v tom kraje:							
Středočeský	1 069	261	410	260	121	17	17
Jihočeský	587	239	204	80	49	15	19
Plzeňský	467	184	153	77	43	10	27
Karlovarský	111	17	38	35	15	6	17
Ústecký	311	55	124	84	36	12	20
Liberecký	189	37	57	63	26	6	13
Královéhradecký	414	117	166	86	36	9	15
Pardubický	423	109	176	88	45	5	10
Vysočina	677	342	204	93	34	4	9
Jihomoravský	612	119	193	184	95	21	6
Olomoucký	365	49	125	103	74	14	8
Zlínský	269	19	84	99	48	19	4
Moravskoslezský	240	14	57	78	77	14	3

Nejčastěji jsou ve venkovském prostoru zastoupeny obce s méně než 500 obyvateli (62 % obcí). Malá sídla do 200 obyvatel jsou typická především pro kraj Vysočina – zhruba polovina všech obcí. Ve většině ostatních krajů jsou nejpočetnější obce s 200 až 499 obyvateli. To neplatí pro venkovský prostor na východní Moravě (Moravskoslezský a Zlínský kraj), kde je výskyt malých obcí minimální a nejpočetnější skupinou jsou obce s 500 až 999 obyvateli.

Jihočeský kraj má v absolutním vyjádření čtvrtý největší počet venkovských obcí a na celkovém počtu obcí venkovského prostoru v České republice se podílí 10,2 %. Podíl nejmenších obcí (do 199 obyvatel) na celkovém počtu obcí je po kraji Vysočina druhý největší, obdobný je ještě v Plzeňském kraji.

Graf 55 Obyvatelstvo venkovského prostoru podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2008

⁵ Podle zákona 128/2000 Sb., o obcích, je část obce evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území.

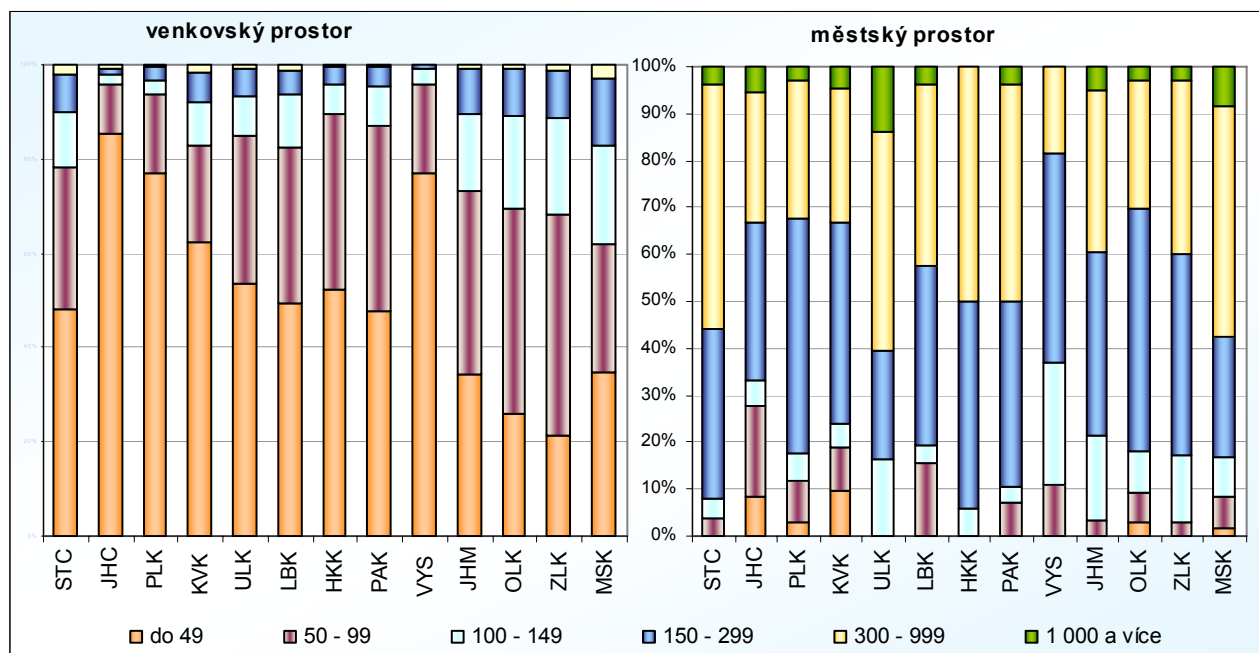
Podíváme-li se na počty venkovského obyvatelstva podle velikosti obcí, zjistíme mezi kraji poměrně velké rozdíly. Například v největších venkovských obcích (nad 2 000 obyvatel) ve Zlínském a Karlovarském kraji žije okolo 20 % obyvatel venkova, zatímco na Vysočině a v Pardubickém kraji pouze 5 – 6 %.

Tab. 3.1.3 Obce podle hustoty zalidnění k 31. 12. 2008

	Počet obcí celkem	v tom s hustotou zalidnění (osoby/km ²)											
		do 49		50 - 99		100 - 149		150 - 299		300 - 999		1 000 a více	
		V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	6 249	3 089	8	1 681	33	569	50	339	195	55	203	1	26
ČR bez HI. m. Prahy	6 248	3 089	8	1 681	33	569	50	339	195	55	203	1	25
v tom kraje:													
Středočeský	1 146	514	-	322	3	125	3	87	28	21	40	-	3
Jihočeský	623	501	3	61	7	12	2	8	12	5	10	-	2
Plzeňský	501	360	1	78	3	13	2	15	17	1	10	-	1
Karlovarský	132	69	2	23	2	10	1	7	9	2	6	-	1
Ústecký	354	167	-	97	-	26	7	18	10	3	20	-	6
Liberecký	215	93	-	63	4	21	1	10	10	2	10	-	1
Královéhradecký	448	216	-	154	-	26	2	16	15	1	17	1	-
Pardubický	451	202	-	166	2	36	1	18	11	1	13	-	1
Vysočina	704	522	-	128	3	22	7	4	12	1	5	-	-
Jihomoravský	673	210	-	237	2	102	11	58	24	5	21	-	3
Olomoucký	398	95	1	159	2	71	3	37	17	3	9	-	1
Zlínský	304	57	-	127	1	55	5	27	15	3	13	-	1
Moravskoslezský	299	83	1	66	4	50	5	34	15	7	29	-	5

Hustota zalidnění, která byla využita jako jedno z kritérií pro vymezení venkovského prostoru, je nejnižší v jižních a západních Čechách, nejvyšší na jižní Moravě. U více než poloviny venkovských obcí ČR byla hustota zalidnění k 31. 12. 2008 velmi nízká, a to do 49 obyvatel na km². Nejčastěji je tomu v Jihočeském kraji (85 % z celkového počtu venkovských obcí regionu), v Plzeňském kraji a v kraji Vysočina (77 %). Naopak městský prostor se vyznačuje hustotou zalidnění vyšší. Téměř 40 % obcí přitom uvádí hustotu od 150 do 300 obyvatel/km² a dalších 40 % pak hustotu od 300 do tisíce obyvatel. V Ústeckém kraji dokonce u 14 % obcí městského prostoru přesahuje tento ukazatel hranici 1 000 obyvatel/km². Obdobně tomu je i v dalším průmyslovém regionu – v Moravskoslezském kraji (8,5 %).

Graf 56 Struktura obcí podle kategorie hustoty zalidnění k 31. 12. 2008

Z grafu je patrné, že struktura obcí podle hustoty zalidnění je ve venkovském prostoru Jihočeského kraje značně odlišná. Je to dáno tím, že po roce 1989 se v našem kraji osamostatnil značný počet malých obcí s nízkou hustotou zalidnění a také tím, že součástí kraje jsou poměrně rozsáhlé příhraniční oblasti s velmi nízkou hustotou zalidnění vlivem událostí spojených se 2. světovou válkou. Pokud bychom hodnotili pouze vnitrozemskou část kraje, byly by výsledné údaje mnohem blíže k situaci v ostatních krajích. V městském prostoru jsou hodnoty v jednotlivých krajích mnohem diferencovanější; v Jihočeském kraji je největší část obcí zařazena do skupiny 150 – 299 obyvatel na km².

Tab. 3.1.4 Struktura půdního fondu a koeficient ekologické stability k 31. 12. 2008

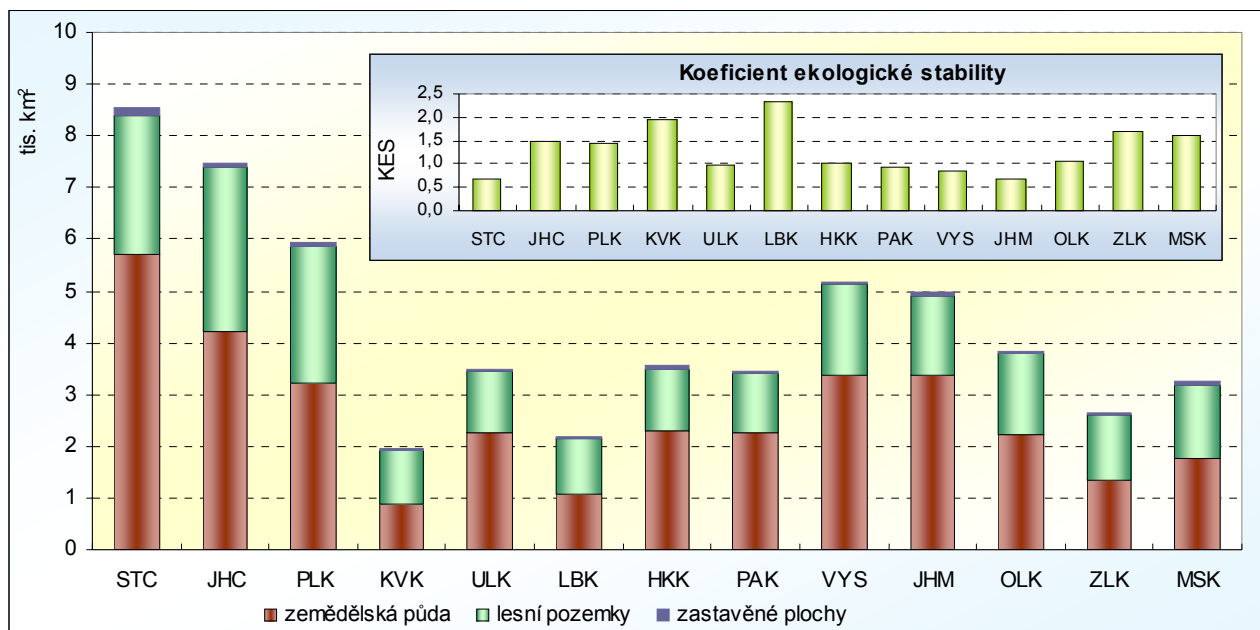
Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální, výpočty ČSÚ

	Rozloha celkem (km ²)		z toho druh pozemku (%)						Koeficient ekologické stability ¹⁾	
			zemědělská půda		lesní pozemky		zastavěné plochy			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	62 172	16 693	54,6	50,9	35,0	28,6	1,2	3,5	1,09	0,90
ČR bez Hl. m. Prahy	62 172	16 197	54,6	51,2	35,0	29,1	1,2	3,3	1,09	0,93
v tom kraje:										
Středočeský	9 364	1 651	61,1	56,4	28,6	22,5	1,5	4,1	0,68	0,59
Jihočeský	8 456	1 600	49,8	44,9	37,7	36,0	0,8	2,2	1,47	1,40
Plzeňský	6 429	1 132	49,9	53,4	41,5	28,9	1,0	3,0	1,43	0,85
Karlovarský	2 386	928	37,1	38,4	43,7	42,2	0,6	1,8	1,96	2,02
Ústecký	4 003	1 332	56,0	39,2	29,8	30,6	1,2	3,5	0,96	1,02
Liberecký	2 365	798	44,6	43,4	46,3	38,6	1,1	3,3	2,35	1,89
Královéhradecký	3 820	939	59,7	53,9	31,7	28,0	1,5	3,9	1,04	1,00
Pardubický	3 715	804	60,6	59,4	31,0	22,7	1,2	3,5	0,93	0,73
Vysočina	5 588	1 207	60,7	59,9	31,1	27,1	1,0	2,2	0,87	0,74
Jihomoravský	5 440	1 755	61,6	53,5	28,2	27,4	1,4	3,8	0,66	0,72
Olomoucký	4 237	1 030	52,6	56,3	36,9	26,1	1,1	3,3	1,06	0,72
Zlínský	2 866	1 098	47,4	53,6	43,6	29,6	1,3	3,2	1,68	0,91
Moravskoslezský	3 503	1 924	50,0	52,4	41,2	25,3	1,2	4,0	1,61	0,91

¹⁾ poměr tzv. stabilních (lesy, trvalé travní porosty, sady, zahrady, vinice, chmelnice a vodní plochy) a nestabilních (orná půda, zastavěné a ostatní plochy) krajinnotvorných prvků v daném území

Úvaha, že ve venkovském prostoru se pro zemědělskou činnost využívá vyšší podíl celkové rozlohy území než v prostoru městském, se potvrdila. Vzhledem k vymezení obou prostorů, ale i v souvislosti s tím, že v okrajových částech katastrů měst se zcela běžně nachází zemědělská půda, nejsou rozdíly tak markantní. V souhrnu za celou republiku je podíl zemědělské půdy ve venkovském prostoru jen o 5 procentních bodů nižší než v prostoru městském. V pěti krajích (Zlínském, Olomouckém, Plzeňském, Moravskoslezském a Karlovarském) je ale situace opačná. Největší podíl zemědělské půdy na celkové rozloze venkovského prostoru mají kraje Jihomoravský, Středočeský kraj, Pardubický a kraj Vysočina. Tyto kraje mají zároveň na svém území nízký podíl lesní půdy a tomu též odpovídají relativně nepříznivé hodnoty koeficientu ekologické stability. Venkovské oblasti se vyznačují celkově větším podílem lesních ploch než městský prostor. Rozdíl větší než 10 procentních bodů je patrný v Plzeňském kraji a na střední a východní Moravě. Naproti tomu větším podílem lesních ploch v městském prostoru disponuje Ústecký kraj.

Graf 57 Vybrané druhy pozemků a koeficient ekologické stability ve venkovském prostoru v roce 2008

Podíl **zastavěných ploch** je na venkově třikrát nižší než ve městech. Postupující suburbanizace v zázemí velkých měst vede k tomu, že nejvyšší podíl zastavěných ploch byl v roce 2008 ve Středočeském kraji (tedy v zázemí Prahy), v Královéhradeckém a Jihomoravském kraji. Naproti tomu nejnižší podíl zastavěných ploch

byl ve venkovském prostoru Karlovarského a Jihočeského kraje. Je třeba vzít v úvahu, že změny v administrativním zdroji dat, ve kterém jsou evidovány druhy pozemků, probíhají s určitým zpožděním, a proto je reálný podíl zastavěných ploch v městském i venkovském prostoru poněkud vyšší.

Koeficient ekologické stability je výrazně nadprůměrný v Libereckém a Karlovarském kraji a to nejen ve venkovském, ale i v městském prostoru. Podstatně vyšší koeficient ekologické stability byl ve venkovském prostoru v porovnání s městským prostorem zjištěn v Zlínském, Moravskoslezském a Plzeňském kraji. Naproti tomu v Jihomoravském, Středočeském ale i Ústeckém kraji lze vzhledem k charakteru zemědělské výroby (převaha orné půdy) krajinu považovat za méně stabilní na venkově než ve městech.

Tab. 3.1.5 Časová dostupnost sídla správního obvodu obce s rozšířenou působností a sídla kraje v roce 2008

Zdroj: www.mapy.cz

	Podíl obyvatel v obcích s časovou dostupností sídla správního obvodu ORP (%)						Podíl obyvatel v obcích s časovou dostupností krajského města (%)					
	do 14 minut		15 - 29 minut		30 a více minut		do 29 minut		30 - 59 minut		60 a více minut	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	43,9	74,2	46,0	23,7	10,0	2,1	21,1	56,5	48,4	30,1	30,5	13,4
ČR bez Hl. m. Prahy	43,9	89,2	46,0	8,4	10,0	2,5	21,1	47,7	48,4	36,2	30,5	16,0
v tom kraje:												
Středočeský	40,3	76,0	44,4	14,5	15,4	9,5	16,5	14,4	55,7	64,7	27,8	20,9
Jihočeský	38,2	88,7	50,0	8,9	11,8	2,4	18,1	38,4	33,8	33,8	48,1	27,8
Plzeňský	39,5	90,3	45,3	6,3	15,2	3,4	27,4	66,9	45,7	22,5	26,9	10,6
Karlovarský	35,3	79,0	47,7	18,0	17,0	3,0	40,6	58,0	45,8	36,2	13,6	5,8
Ústecký	52,0	95,1	41,9	3,0	6,1	2,0	21,2	45,5	42,3	24,1	36,5	30,4
Liberecký	54,8	86,4	34,9	12,3	10,4	1,3	23,7	61,4	47,8	33,3	28,5	5,2
Královéhradecký	46,6	84,7	47,2	12,6	6,2	2,7	20,5	36,9	46,8	49,6	32,7	13,5
Pardubický	52,6	93,2	39,8	4,1	7,6	2,8	26,3	48,1	23,7	15,4	49,9	36,6
Vysočina	38,2	83,2	51,2	14,4	10,6	2,4	15,9	35,3	40,7	41,3	43,5	23,4
Jihomoravský	41,5	91,8	49,8	7,8	8,7	0,4	18,8	60,2	57,4	25,5	23,9	14,3
Olomoucký	39,2	90,5	53,0	6,7	7,7	2,8	28,4	61,3	50,9	32,2	20,8	6,5
Zlínský	49,7	90,1	43,5	9,0	6,9	1,0	20,1	37,1	60,2	55,8	19,7	7,1
Moravskoslezský	53,6	96,2	42,7	3,8	3,7	0,0	19,6	57,9	57,4	34,3	23,0	7,8

Indikátory **časové dostupnosti obyvatel obcí do sídel správních úřadů** je nutno brát s určitým nadhledem, neboť se jedná o údaje pořízené pomocí mapového serveru při nastavení průměrné rychlosti automobilu po jednotlivých komunikacích a bez zohlednění použití jiných dopravních prostředků a vytíženosti komunikací během dne. U obcí, které jsou samotné sídlem správních oblastí, byl stanoven čas s ohledem na jejich velikost.

Převážná část obyvatelstva venkovského prostoru žije v obcích, ze kterých je sídlo příslušného správního obvodu ORP dostupné individuální dopravou do 30 minut. Poměrně velké mezikrajské rozdíly byly zjištěny v dostupnosti do 14 minut. Zatímco v Libereckém kraji se do sídla SO ORP za tuto dobu dostane 55 % obyvatel venkovských obcí, v Karlovarském kraji pouze 35 % obyvatel. Některé obce, tvořící městský prostor, jsou přímo sídly SO ORP, proto 89 % obyvatel městského prostoru má na správní úřad relativně blízko (do 14 minut).

Časová dostupnost sídla kraje je ovlivněna především velikostí kraje, polohou krajského města, následně hustotou a kvalitou silniční sítě. S rostoucí velikostí kraje se zvětšuje diferenciací v časové dostupnosti krajského města. Nejvíce obyvatel venkovského prostoru žije v pásmu s dojezdem na krajský úřad mezi půl hodinou až hodinou jízdy. Výjimku tvoří Pardubický kraj, který se sice řadí k těm menším, ale excentrická poloha krajského města vede k tomu, že polovina obyvatel venkovských obcí cestuje do krajského města déle než hodinu. Středočeský kraj je v rámci tohoto indikátoru ovlivněn skutečností, že krajský úřad díky absenci krajského města sídlí v Praze 5. Doba jízdy automobilem po samotném hlavním městě je poměrně časově náročná. Zvážíme-li fakt, že se jedná o největší kraj, nelze se divit nízkému zastoupení v časové dostupnosti krajského úřadu do 29 minut. Podobně je tomu i v dalších velkých krajích se sídlem v centrální části regionu (Jihomoravský, Jihočeský a Vysočina).

V Jihočeském kraji je sídelní struktura poměrně roztříštěná. Proto dostupnost sídel SO ORP je v tomto kraji poněkud horší než v jiných krajích. Téměř 12 % obyvatel venkovského prostoru nedojede do sídla správního obvodu dříve než za 30 minut. Vzhledem k rozloze kraje je v mezikrajském srovnání horší dostupnost krajského města, i když České Budějovice jsou umístěny prakticky ve středu kraje.

3.2. Obyvatelstvo

Zdroje dat použité v této kapitole umožňují velmi rozsáhlé hodnocení rozdílů populačního vývoje ve venkovském a městském prostoru. S ohledem na rozsah materiálu se pokusíme vystihnout jen ty nejvýznamnější aspekty demografického vývoje v obou sledovaných prostorech.

K 31. 12. 2008 žilo v obcích zařazených do venkovského prostoru 29,8 % z celkového počtu obyvatel České republiky. Mezi kraji však existují výrazné rozdíly. Například ve Středočeském kraji jsou podíly městského a venkovského obyvatelstva téměř vyrovnány, naproti tomu v Moravskoslezském kraji dosahoval podíl venkovského obyvatelstva pouze 17,7 %. Jihočeský kraj patří ke krajům s vyšším podílem venkovského obyvatelstva. V obcích venkovského prostoru zde k 31. 12. 2008 žilo 39,5 % a v obcích městského prostoru zbývajících 60,5 % obyvatel. Vyšší podíl venkovského obyvatelstva byl zaznamenán jen v kraji Pardubickém (40,6 %), na Vysočině (44,2 %), Středočeském (45,2 %) a Olomouckém (39,8 %).

Jedním z faktorů, odlišujících strukturu obyvatel venkovského od městského prostoru, je vyšší **zastoupení dětí do 14 let** na celkové populaci. Nejméně zřetelně je tato odlišnost patrná v Ústeckém kraji. Naopak výrazněji převažovaly děti mezi obyvatelstvem venkova v krajích Pardubickém, Jihomoravském, Karlovarském a Olomouckém. Venkovské obce mají zpravidla nižší podíl osob starších 65 let na celkovém počtu obyvatel, výjimku tvořil pouze kraj Vysočina. Tato situace může být zapříčiněna mimo jiné i umístěním sociálních zařízení pro seniory častěji ve městech. Z pohledu ekonomiky je pak nejdůležitější věkovou skupinou obyvatelstvo ve věku 15 až 64 let. Ve většině krajů, s výjimkou Ústeckého, Karlovarského a Královéhradeckého kraje, žil ve venkovském prostoru menší podíl těchto osob než v městském prostoru. Nicméně rozdíl mezi městy a venkovem nebyl v této věkové skupině výrazný (nejmenší byl v Pardubickém kraji, největší na Vysočině).

Tab. 3.2.1 Obyvatelstvo podle věku k 31. 12. 2008

	Obyvatelstvo celkem		v tom ve věkové skupině (%)						Průměrný věk (roky)	
			0 - 14 let		15 - 64 let		65 a více let		V	M
	V	M	V	M	V	M	V	M		
ČR celkem	3 116 771	7 350 771	15,1	13,7	70,5	71,2	14,4	15,1	39,9	40,7
ČR bez Hl. m. Prahy	3 116 771	6 117 560	15,1	14,0	70,5	71,0	14,4	14,9	39,9	40,5
v tom kraje:										
Středočeský	556 560	674 131	15,4	14,5	70,5	71,1	14,1	14,4	39,8	40,1
Jihočeský	251 465	384 863	15,0	13,9	70,5	71,1	14,5	15,0	40,2	40,6
Plzeňský	207 574	362 053	14,4	13,5	70,8	71,0	14,7	15,5	40,5	41,0
Karlovarský	75 851	232 552	15,7	14,2	72,3	71,6	11,9	14,2	38,7	40,2
Ústecký	183 915	651 976	15,3	15,1	71,9	71,4	12,8	13,4	39,6	39,6
Liberecký	120 105	317 220	15,3	14,5	71,0	71,5	13,7	14,0	39,8	40,0
Královéhradecký	197 836	356 684	15,1	13,8	70,4	69,9	14,6	16,3	40,1	41,3
Pardubický	209 350	305 835	15,6	13,9	70,3	70,4	14,1	15,8	39,6	40,9
Vysočina	227 651	287 760	15,1	14,1	69,1	71,2	15,8	14,7	40,3	40,2
Jihomoravský	390 624	756 522	14,9	13,3	70,4	70,7	14,7	16,0	40,0	41,2
Olomoucký	255 601	386 536	15,0	13,5	70,3	71,0	14,7	15,4	40,0	40,9
Zlínský	218 816	372 596	14,8	13,5	70,2	70,8	15,0	15,7	40,1	41,0
Moravskoslezský	221 423	1 028 832	15,0	14,1	71,0	71,3	13,9	14,6	39,7	40,3

Z poněkud rozdílné věkové struktury obyvatelstva vyplývá, že **průměrný věk** obyvatel ve venkovských obcích je zpravidla nižší než průměrný věk obyvatel městského prostoru. Výjimkou jsou pouze kraje Vysočina a Ústecký kraj, kde byl průměrný věk na venkově a ve městě téměř stejný. Průměrný věk obyvatel venkovského prostoru Jihočeského kraje patří k nejvyšším v České republice, zatímco v městském prostoru se pohyboval kolem republikového průměru.

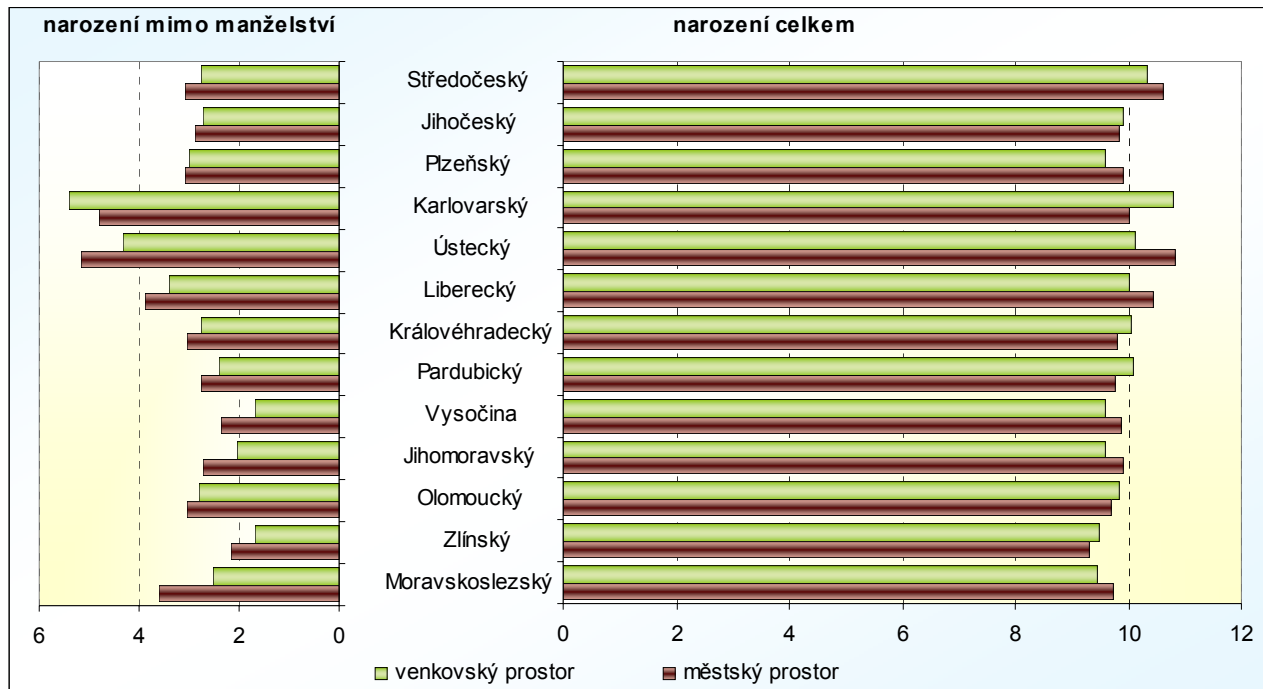
Významným faktorem, ovlivňujícím budoucí populační vývoj, ale i budoucí sociální a ekonomickou situaci regionu, je mimo jiné vývoj **porodnosti**. Nejlépe lze hodnotit rozdíly v intenzitě porodnosti mezi městským a venkovským prostorem krajů pomocí obecné míry plodnosti, která je definována jako poměr počtu živě narozených dětí na 1 000 žen v reprodukčním věku (roční průměr v letech 2001 až 2008). Ta dosáhla ve venkovském prostoru celé České republiky hodnoty 41,1 ‰, zatímco ve městech se pohybovala okolo 40,0 ‰. K tomuto jevu, tj. větší plodnosti na venkově, dochází ve většině krajů, výjimkou jsou pouze Ústecký, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj.

Z venkovských obcí byla nejnižší plodnost v Moravskoslezském kraji (38,7 ‰), naopak nejvyšší v kraji Karlovarském (43,3 ‰). V Jihočeském kraji sledovaný ukazatel ve venkovských obcích dosahoval 41,5 ‰ a v městských obcích 39,0 ‰. Zatímco ve venkovském prostoru je tato hodnota nad průměrem České republiky, v městském prostoru tohoto průměru nedosahuje.

Tab. 3.2.2 Porodnost a potratovost v letech 2001 až 2008 (roční průměr)

	Živě narození na 1 000 obyvatel		Živě narození na 1 000 žen ve věku 15 - 49 let		Podíl živě narozených mimo manželství (%)		Potraty na 1 000 obyvatel		Umělá přerušení těhotenství na 1 000 obyvatel	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	9,9	10,0	41,1	40,0	27,0	32,4	3,3	4,4	2,2	3,0
ČR bez Hl. m. Prahy	9,9	10,0	41,1	40,1	27,0	33,3	3,3	4,5	2,2	2,9
v tom kraje:										
Středočeský	10,3	10,6	42,9	42,4	26,6	29,0	3,6	4,5	2,4	3,1
Jihočeský	9,9	9,8	41,5	39,0	27,6	29,5	3,2	4,4	2,1	2,9
Plzeňský	9,6	9,9	40,4	40,1	31,3	31,1	4,1	5,1	2,6	3,3
Karlovarský	10,8	10,0	43,3	39,6	49,8	47,9	5,0	5,6	3,5	3,9
Ústecký	10,1	10,8	42,9	43,3	42,6	47,6	4,4	6,0	2,9	4,1
Liberecký	10,0	10,4	42,1	41,6	34,1	37,0	3,9	5,3	2,5	3,5
Královéhradecký	10,0	9,8	42,1	40,5	27,4	30,9	3,4	4,6	2,4	3,2
Pardubický	10,1	9,8	42,2	39,6	23,7	28,3	2,8	3,8	1,7	2,2
Vysočina	9,6	9,9	40,9	39,0	17,6	24,1	2,8	4,0	1,7	2,5
Jihomoravský	9,6	9,9	39,5	39,9	21,5	27,4	3,0	3,8	1,9	2,5
Olomoucký	9,8	9,7	40,5	38,5	28,6	31,5	3,1	3,9	1,9	2,5
Zlínský	9,5	9,3	39,0	37,1	17,7	23,1	2,8	3,6	1,6	2,2
Moravskoslezský	9,5	9,7	38,7	39,0	26,7	37,0	3,0	4,1	1,9	2,7

Zajímavou charakteristikou porodnosti a především populačního chování obyvatelstva je **podíl živě narozených dětí mimo manželství** na celkovém počtu živě narozených. Republikový podíl dětí narozených mimo manželství činil ve venkovském prostoru 27,0 % a v městském 32,4 %. Vyšší podíl v obcích městského prostoru byl ve všech krajích České republiky s výjimkou dvou (Plzeňského a Karlovarského). Nejnižší hodnota ve venkovských obcích byla zaznamenána v kraji Vysočina (17,6 %) a ve Zlínském kraji (17,7 %), naopak nejvyšší v Karlovarském kraji (49,8 %). V Jihočeském kraji dosáhl v letech 2001 až 2008 podíl narozených dětí mimo manželství ve venkovském prostoru mírně vyšší hodnoty než byl republikový průměr, na druhé straně se kraj může „pochlubit“ podprůměrnou hodnotou v městském prostoru (29,5 %).

Graf 58 Živě narození a z toho mimo manželství na 1 000 obyvatel v letech 2001 až 2008

Počet **potratů** i umělých přerušení těhotenství na 1 000 obyvatel byl ve venkovském prostoru o čtvrtinu nižší než v prostoru městském. Tato skutečnost byla zjištěna ve všech krajích s tím, že v moravských krajích je potratovost dlouhodobě nižší než v krajích na západě a severu republiky.

Tab. 3.2.3 Úmrtnost v letech 2001 až 2008 (roční průměr)

	Zemřelí na 1 000 obyvatel		Standardizovaná míra úmrtnosti (‰)		Příčiny úmrtí (%)					
	V	M	V	M	novotvary		nemoci oběhové soustavy		vnější příčiny	
					V	M	V	M	V	M
ČR celkem	10,9	10,2	10,7	10,2	25,4	27,2	53,0	50,7	6,2	6,1
ČR bez Hl. m. Prahy	10,9	10,1	10,7	10,4	25,4	27,1	53,0	50,8	6,2	6,2
v tom kraje:										
Středočeský	11,4	10,4	10,9	10,6	25,9	27,4	52,4	50,6	6,1	6,0
Jihočeský	11,0	9,5	10,7	9,9	26,6	29,3	50,6	47,2	6,5	6,4
Plzeňský	11,2	10,4	10,8	10,3	27,3	29,7	50,5	48,0	5,5	5,6
Karlovarský	9,8	9,9	12,1	11,0	28,3	29,1	45,2	45,6	7,1	6,5
Ústecký	11,4	10,7	12,5	12,1	26,8	27,7	51,1	50,2	6,4	6,4
Liberecký	10,9	9,8	11,1	10,4	25,7	28,5	52,7	49,2	6,5	6,6
Královéhradecký	10,7	10,3	10,1	9,6	24,7	26,1	54,8	52,4	5,9	6,1
Pardubický	10,3	10,1	10,3	10,0	25,0	25,9	52,2	51,5	6,2	6,3
Vysočina	10,9	9,1	9,9	9,6	24,4	27,5	57,5	53,5	5,4	5,9
Jihomoravský	10,8	10,2	10,4	9,6	24,2	26,2	56,0	53,2	6,0	5,9
Olomoucký	10,6	9,9	10,6	9,8	25,4	27,0	52,4	50,4	6,7	6,6
Zlínský	11,0	9,8	10,9	9,7	22,4	24,3	54,6	54,4	7,2	6,7
Moravskoslezský	10,2	10,4	10,8	11,2	25,1	26,0	52,3	50,9	5,9	5,9

Úroveň **úmrtnosti** je jedním z nejčastěji využívaných indikátorů životní úrovně obyvatelstva a kvality života. Rozdíl mezi městským a venkovským prostorem v úmrtnostních poměrech nejlépe vystihuje standardizovaná míra úmrtnosti, která srovnává zemřelé na 1 000 obyvatel s vyloučením vlivů rozdílné věkové struktury. Tento ukazatel dosáhl v České republice hodnoty 10,7 ‰ ve venkovském prostoru a 10,2 ‰ v městském prostoru. Ve všech krajích, s výjimkou Moravskoslezského kraje, byla vyšší úmrtnost v obcích venkovského prostoru. V Jihočeském kraji je úmrtnost pod republikovým průměrem, přitom ve venkovském prostoru je na úrovni republikového průměru, ale v městském prostoru je nižší. Obecně více osob umírá na novotvary v městském prostoru a na nemoci oběhové soustavy ve venkovském prostoru. Podíl zemřelých na vnější příčiny byl ve většině krajů podobný, jak v obcích venkovského, tak i městského prostoru.

Pro venkovský prostor České republiky byl v letech 2001 až 2008 charakteristický úbytek obyvatelstva přirozenou měnou (tzn., že počet zemřelých převyšoval počty narozených) a současně výrazný přírůstek migrací, což následně vedlo k vysokým přírůstkům celkového počtu obyvatel.

Průměrný roční **přirozený úbytek obyvatel** ve sledovaném období dosáhl v přepočtu na 1 000 obyvatel v celé České republice hodnoty 1,0 ‰ ve venkovském prostoru a 0,3 ‰ v městském prostoru. K přirozenému úbytku obyvatel docházelo ve venkovském prostoru všech krajů s výjimkou Karlovarského kraje. V městském prostoru již vývoj tak jednoznačný nebyl a kraje ČR se dělí téměř rovnoměrně na ty, kde byl přirozený přírůstek kladný (Středočeský, Jihočeský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký kraj a Vysočina) a kde nastal přirozený úbytek obyvatel. V Jihočeském kraji tento ukazatel dosáhl ve venkovském prostoru hodnoty -1,1 ‰ a u obcí zařazených do městského prostoru 0,3 ‰. Přirozený přírůstek v našem kraji vykazoval v městském prostoru příznivější hodnoty než při celkovém hodnocení ukazatele za celou Českou republiku, ale ve venkovském prostoru byly výsledky mírně horší.

Obecně lze říci, že se přirozená měna obyvatel v městském prostoru od venkova liší mnohem méně, než **migrační přírůstek**. V souhrnu let 2001 až 2008 dosáhl průměrný roční přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel za Českou republiku ve venkovském prostoru hodnoty 8,7 ‰ a 1,2 ‰ v městském prostoru. Venkovské oblasti všech krajů měly migrační saldo kladné a tento přírůstek tak byl určující pro přírůstek celkový. Relativně nejvíce obyvatel získal díky migraci venkovský prostor Středočeského kraje (18,0 na 1 000 obyvatel), nejméně pak Vysočina (3,5 ‰). Zjednodušeně lze říci, že se lidé stěhují z měst a městský prostor tak dlouhodobě kvůli migraci obyvatele ztrácí. Výjimkou byly pouze kraje Středočeský a Plzeňský, v jejichž městských obcích došlo k nárůstu počtu obyvatel migrací. V Jihočeském kraji byl průměrný roční přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel ve venkovském prostoru hodnotou 8,7 ‰ na úrovni celorepublikového průměru a v obcích zařazených do městského prostoru byl úbytek (1,5 ‰) dokonce čtvrtý nejvyšší ze všech krajů.

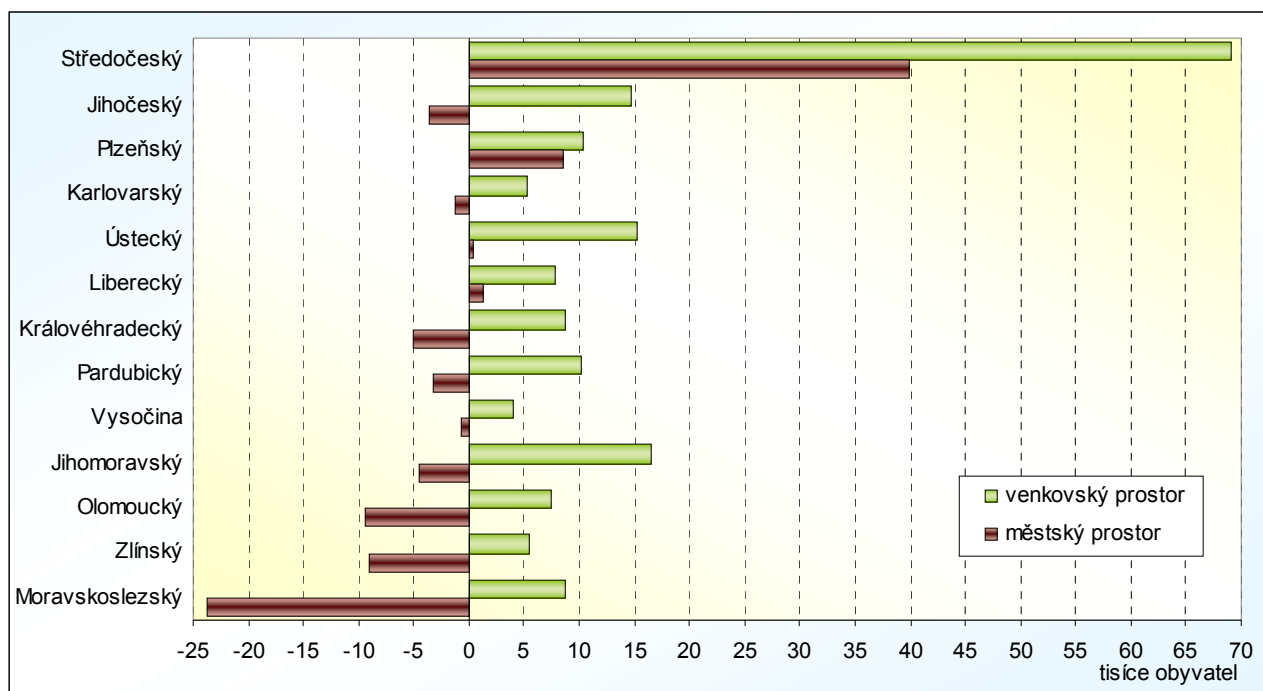
Tab. 3.2.4 Pohyb obyvatelstva v letech 2001 až 2008 (roční průměr)

na 1 000 obyvatel

	Přirozený přírůstek		Přírůstek stěhováním		Celkový přírůstek		Sňatky		Rozvody	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	-1,0	-0,3	8,7	1,2	7,7	0,9	4,7	5,3	2,3	3,4
ČR bez Hl. m. Prahy	-1,0	-0,1	8,7	-0,1	7,7	-0,2	4,7	5,2	2,3	3,5
v tom kraje:										
Středočeský	-1,1	0,2	18,0	7,5	17,0	7,7	4,9	5,4	2,7	3,6
Jihočeský	-1,1	0,3	8,7	-1,5	7,6	-1,2	4,8	5,2	2,2	3,4
Plzeňský	-1,7	-0,4	8,1	3,5	6,4	3,0	4,7	5,4	2,5	3,4
Karlovarský	1,0	0,1	8,0	-0,8	9,0	-0,7	5,2	5,5	3,1	4,0
Ústecký	-1,3	0,1	12,2	-0,1	10,9	0,1	5,2	5,4	2,8	4,0
Liberecký	-0,9	0,7	9,3	-0,2	8,5	0,5	4,9	5,6	2,2	3,9
Královéhradecký	-0,7	-0,5	6,4	-1,3	5,7	-1,8	4,8	5,1	2,6	3,4
Pardubický	-0,2	-0,3	6,5	-1,0	6,3	-1,3	4,7	5,1	2,1	3,1
Vysočina	-1,3	0,8	3,5	-1,1	2,2	-0,3	4,6	4,9	1,7	2,9
Jihomoravský	-1,2	-0,3	6,7	-0,4	5,5	-0,8	4,6	5,3	2,1	3,2
Olomoucký	-0,8	-0,2	4,5	-2,8	3,7	-3,0	4,5	5,0	2,3	3,4
Zlínský	-1,5	-0,4	4,6	-2,5	3,1	-3,0	4,4	4,8	1,9	3,0
Moravskoslezský	-0,8	-0,6	5,8	-2,2	5,0	-2,9	4,4	4,9	2,1	3,5

Jak již bylo řečeno, celkový přírůstek obyvatelstva byl (hlavně ve venkovském prostoru) determinován migračním přírůstkem. V přepočtu na 1 000 obyvatel dosahoval celkový přírůstek v letech 2001 až 2008 ve venkovských obcích celé ČR 7,5 ‰ a v městských obcích 1,0 ‰ (po vyloučení Hl. m. Prahy došlo v městském prostoru k celkovému úbytku obyvatel). Ve všech krajích počet obyvatel venkovského prostoru rostl a v přepočtu na 1 000 obyvatel tento nárůst výrazně převyšoval přírůstek v městském prostoru. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva venkovského prostoru v Jihočeském kraji dosáhl 7,6 ‰, což jej mezi kraji zařadilo na 5. místo. V městských obcích našemu kraji náleží čtvrté místo, ovšem při řazení od nejhoršího výsledku k nejlepšímu (-1,2 ‰).

Graf 59 Celkový přírůstek (úbytek) počtu obyvatel (rozdíl stavů k 31. 12. 2008 a k 1. 1. 2001)

S ohledem na částečně přetrvávající odlišný životní styl, rozdílnou dopravní dostupnost škol a hlavně nabídku pracovních pozic je zřejmé, že zůstává odlišná i **vzdělanostní struktura obyvatel** venkovských a městských obcí. Výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2001 umožňují tyto rozdíly analyzovat. Ve venkovských oblastech byly k 1. 3. 2001 vyšší podíly osob se základním vzděláním a vyučených bez maturity. Naopak relativní počet obyvatel s vyšším vzděláním zde byl nižší než v městském prostoru. Zvlášť patrný byl tento rozdíl ve vzdělání vysokoškolském.

Tab. 3.2.5 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání k 1. 3. 2001

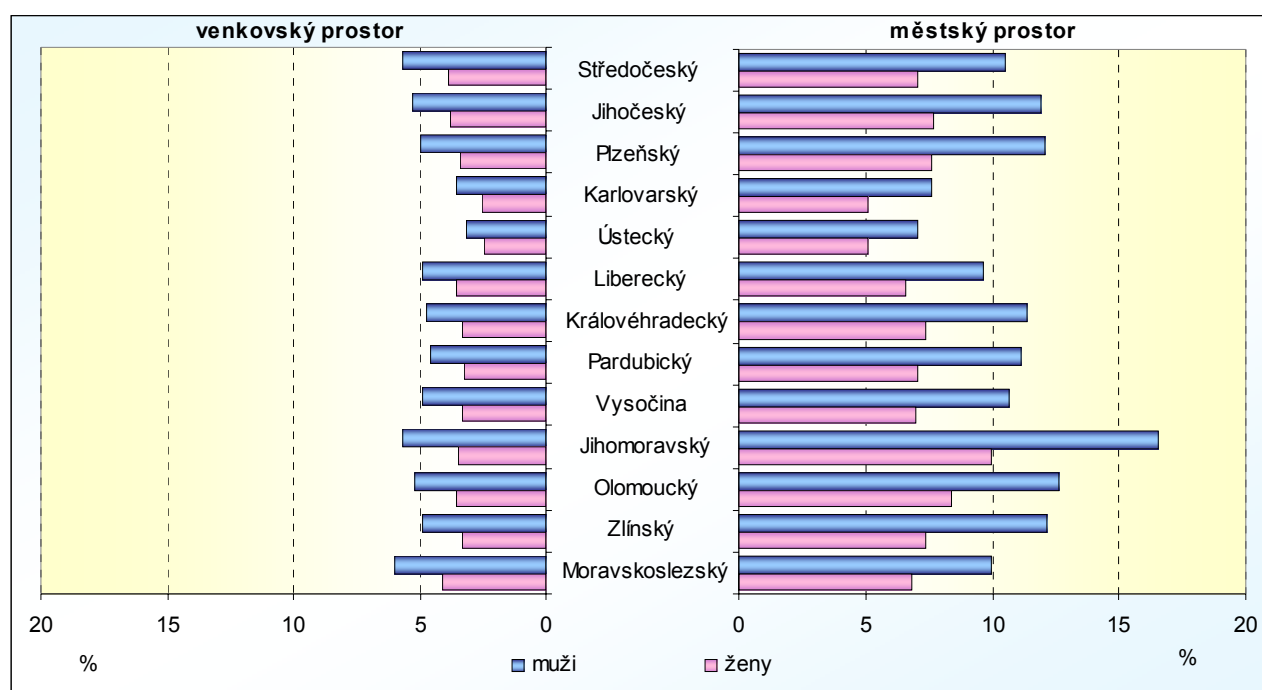
Zdroj: SLDB 2001

v %

	Nejvyšší dokončené vzdělání									
	základní, neukončené a bez vzdělání		vyučení a střední odborné bez maturity		úplné střední s maturitou		vyšší odborné a nástavbové		vysokoškolské	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	28,9	21,3	43,6	35,8	20,0	26,9	2,3	3,9	4,3	10,7
ČR bez Hl. m. Prahy	28,9	22,7	43,6	37,1	20,0	26,1	2,3	3,7	4,3	9,1
v tom kraje:										
Středočeský	26,7	21,2	44,0	37,6	20,9	27,1	2,5	4,0	4,8	8,7
Jihočeský	29,7	20,4	42,7	36,3	19,9	28,3	2,2	4,0	4,5	9,7
Plzeňský	28,6	20,5	43,6	37,1	20,3	27,6	2,0	3,7	4,2	9,8
Karlovarský	35,6	26,7	41,1	37,6	16,7	24,5	1,9	3,4	3,0	6,3
Ústecký	32,3	27,1	43,8	38,1	17,3	23,6	2,0	3,1	2,8	6,0
Liberecký	28,4	22,9	43,7	38,8	19,8	25,2	2,4	3,4	4,2	8,0
Královéhradecký	27,3	20,7	44,2	37,4	20,9	27,4	2,6	4,1	4,0	9,3
Pardubický	27,5	20,4	45,4	37,9	19,9	27,5	2,5	4,2	3,9	9,0
Vysočina	28,8	21,1	44,0	37,9	20,1	27,4	2,3	3,9	4,1	8,8
Jihomoravský	29,5	20,8	43,5	34,0	19,5	27,1	2,2	4,0	4,5	13,1
Olomoucký	28,9	21,3	43,4	36,4	20,3	27,3	2,1	3,5	4,4	10,4
Zlínský	30,5	22,3	43,2	36,8	19,5	26,7	2,2	3,7	4,1	9,7
Moravskoslezský	28,5	25,2	42,2	38,0	21,0	23,9	2,4	3,2	5,1	8,3

Vzdělanostní struktura obyvatel venkova Jihočeského kraje se výrazně nelišila od struktury ostatních krajů a zhruba odpovídala průměru celé České republiky.

Graf 60 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let s vysokoškolským vzděláním podle pohlaví k 1. 3. 2001

Největšího podílu dosahovali vysokoškolsky vzdělaní obyvatelé ve venkovských obcích v Moravskoslezském (5,1 %) a Středočeském kraji (4,8 %). V obcích zařazených do městského prostoru byl nejvyšší podíl vysokoškoláků (kromě Hlavního města Prahy) v Jihomoravském (13,1 %) a Olomouckém kraji (10,4 %).

3.3. Ekonomika

Na rozdíl od předchozích kapitol, jsou zdroje dat charakterizující hospodářství na úrovni jednotlivých obcí velmi omezené. Většina ukazatelů hospodářské statistiky, které ČSÚ nabízí na úrovni celé České republiky (či jednotlivých krajů), je založena na výběrových šetřeních, což neumožňuje získat a publikovat podrobné údaje za menší územní celky. Tím jsou možnosti hodnocení hospodářského vývoje a rozdílů mezi venkovským a městským prostorem relativně limitované.

Hlavními zdroji dat na úrovni obcí je v ekonomické oblasti Registr ekonomických subjektů (RES) a Sčítání lidí domů a bytů z roku 2001, jehož výsledky však již nemusí po 8 letech dynamických změn v prostředí tržního hospodářství zcela přesně odpovídat aktuální situaci. Pro účely této analýzy proto byly tradiční zdroje dat ČSÚ doplněny o externí zdroje, jako například údaje o hospodaření obcí (MF ČR). Hospodářský vývoj každého regionu je úzce spjat také se situací na trhu práce, tomu je však věnována následující kapitola 3.4. Trh práce.

Tab. 3.3.1 Vybrané ekonomické ukazatele

Zdroj: Český statistický úřad; Ministerstvo financí ČR

	Ekonomické subjekty ¹⁾ na 1 000 obyvatel		Statistické jednotky typu podnik ^{1, 2)} na 1 000 obyvatel		Intenzita podnikatelské aktivity ³⁾ (%)		Celkové příjmy obecních rozpočtů na 1 obyvatele ⁴⁾ (Kč)	
	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	209	259	112	136	13,7	14,7	16 554	29 782
ČR bez Hl. m. Prahy	209	234	112	121	13,7	13,6	16 554	24 882
v tom kraje:								
Středočeský	231	244	128	130	15,9	14,8	17 262	22 959
Jihočeský	227	247	124	132	14,5	14,6	18 648	25 421
Plzeňský	217	253	113	132	13,1	13,8	20 279	29 345
Karlovarský	239	269	115	127	13,6	14,2	18 847	22 410
Ústecký	207	211	101	101	13,0	11,9	18 458	21 001
Liberecký	241	270	124	128	15,1	15,4	16 052	24 029
Královéhradecký	223	242	122	135	14,4	15,1	15 254	22 569
Pardubický	192	227	104	121	12,5	13,8	15 291	23 265
Vysočina	182	209	104	117	12,3	13,0	15 492	25 889
Jihomoravský	196	265	105	142	13,0	15,1	15 382	29 895
Olomoucký	188	225	95	116	12,4	13,3	15 011	24 368
Zlínský	203	242	110	129	14,4	14,8	15 024	23 692
Moravskoslezský	184	194	97	97	11,9	11,0	15 653	25 598

¹⁾ k 31. 12. 2008

²⁾ aktivní ekonomické subjekty dle statistických zjišťování a administrativních zdrojů

³⁾ podíl OSVČ a zaměstnavatelů na ekonomicky aktivních celkem k 1. 3. 2001 (Zdroj: SLDB 2001)

⁴⁾ v roce 2008

Je všeobecně přijímaným faktem, že centry ekonomického života regionů jsou města. O tom svědčí například počet obsazených pracovních míst podle výsledků sčítání lidu 2001, kdy venkovský prostor tvořil zhruba jen pětinu celkového počtu pracovních míst (podrobněji viz kapitola 3.4.). Aktuálnější údaje v této územní podrobnosti nejsou ze zjišťování ČSÚ k dispozici. Nepřímo je možno využít údaje o počtech zaměstnanců v členění podle obce místa výkonu práce uvedeného v pracovní smlouvě, které každoročně zjišťuje ministerstvo financí jako jeden z podkladů pro stanovení podílu jednotlivých obcí na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů (vyhláška 276/2009 Sb. Ministerstva financí ČR).

Údaje za rok 2008 také potvrzují ekonomickou převahu měst nad venkovem, stejně jako to, že ve všech krajích s výjimkou Moravskoslezského kraje byla míra nezaměstnanosti ve venkovských oblastech vyšší než v městských. Proto soukromé podnikání pro venkovské oblasti nabývá o to většího významu. Intenzita **podnikatelské aktivity** je ve městě a na venkově velmi podobná, a pokud neuvažujeme Hlavní město Prahu, pak byla na venkově dokonce i mírně vyšší (dle dat v roce 2001). Malé rozdíly mezi městským a venkovským prostorem v tomto ohledu potvrzují také údaje o počtech ekonomických subjektů, jejichž velkou většinu tvoří právě fyzické osoby a drobní podnikatelé.

V každém kraji je však situace odlišná a stejně tak různě probíhají i hospodářské změny. Například v krajích s absencí jednoho velkého ekonomického centra či nízkou četností ekonomických subjektů ve městech je rozdíl mezi městem a venkovem v počtu ekonomických subjektů na obyvatele poměrně malý. Jedná se například o Ústecký, Moravskoslezský nebo Středočeský kraj. V těchto regionech je rovněž relativně nízký rozdíl mezi městem a venkovem v počtech zaměstnanců (na obyvatele) a vyšší intenzita podnikatelské

aktivity na venkově než ve městech. Naopak na východě republiky, tj. ve zbývajících moravských regionech a Pardubickém kraji, jsou rozdíly mezi městem a venkovem poměrně velké⁶.

Pokud porovnáme všechny venkovské oblasti mezi sebou, pak lze říci, že podnikatelsky aktivnější jsou obyvatelé venkovských obcí Středočeského, Jihočeského, Libereckého, Královéhradeckého a Zlínského kraje. Naopak spíše méně aktivními jsou v této souvislosti venkovské oblasti v Ústeckém kraji a na Moravě (jedná se o regiony s nejvyšší nezaměstnaností). Nejvíce zaměstnanců je zaměstnáno na území venkovských obcí Středočeského kraje, a to jak absolutně (jedná se o nejlidnatější venkovský prostor všech krajů), tak spolu s Karlovarským a Moravskoslezským krajem i relativně v přepočtu na obyvatele.

Tab. 3.3.2 Změny v počtu ekonomických subjektů v letech 2001 až 2008

	Přírůstek celkového počtu ekonomických subjektů (%)		Počet nově vzniklých ekonomických subjektů na 1 zaniklý subjekt		Přírůstek počtu ekonomických subjektů			
					ve zpracovatelském průmyslu napojeném na primární sektor ¹⁾ (%)		v terciárním sektoru (%)	
	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	28,7	20,1	2,4	2,5	16,1	15,7	31,6	20,1
ČR bez Hl. m. Prahy	28,7	18,9	2,4	2,3	16,1	12,3	31,6	18,2
v tom kraje:								
Středočeský	37,3	24,4	2,6	2,5	24,9	17,2	42,3	25,2
Jihočeský	27,2	15,8	2,3	2,2	11,6	8,1	28,0	14,6
Plzeňský	27,4	23,5	2,4	2,8	13,3	11,4	31,5	23,8
Karlovarský	26,7	21,4	2,7	2,6	7,4	5,6	27,5	23,2
Ústecký	26,6	18,4	2,3	2,3	9,9	12,2	27,0	16,3
Liberecký	28,0	18,7	2,4	2,6	17,6	14,6	31,6	19,9
Královéhradecký	27,9	16,3	2,5	2,2	17,9	7,0	28,7	15,4
Pardubický	32,9	19,8	2,5	2,3	27,4	23,4	30,7	17,3
Vysočina	25,6	20,1	2,3	2,4	13,7	9,5	27,6	19,4
Jihomoravský	27,7	22,2	2,4	2,5	17,6	18,5	30,6	22,4
Olomoucký	19,9	12,4	2,2	2,0	8,2	4,0	22,9	12,5
Zlínský	21,9	13,6	2,0	2,1	6,9	6,0	29,1	13,3
Moravskoslezský	30,6	16,2	2,4	2,2	22,4	14,4	32,4	13,0

¹⁾ OKEČ 15 až 22 (potravinářství, tabákový, textilní a kožedělný průmysl, výroba obuvi, zpracování dřeva (kromě nábytku), korkařská a košíkářská výroba, papírenský průmysl a tisk)

Výrazně aktivnější, pokud jde o zakládání nových ekonomických subjektů, byli v letech 2001 až 2008 obyvatelé venkovských oblastí než obyvatelé měst. Z nich zcela výsadní postavení měl Středočeský kraj, kde se každý rok zvýšil počet ekonomických subjektů o více než 4 %. Naopak nejpomaleji rostl počet registrovaných subjektů v Olomouckém kraji (přesto však stále výrazně rychleji než v městském prostoru kraje).

⁶ Při těchto porovnáních však nesmíme zapomínat na to, že v Jihomoravském kraji je součástí městského prostoru také město Brno, což výrazně zvyšuje odlišnost tohoto prostoru oproti venkovským obcím.

Tab. 3.3.3 Odvětvová struktura aktivních subjektů podle RES¹⁾ k 31. 12. 2008

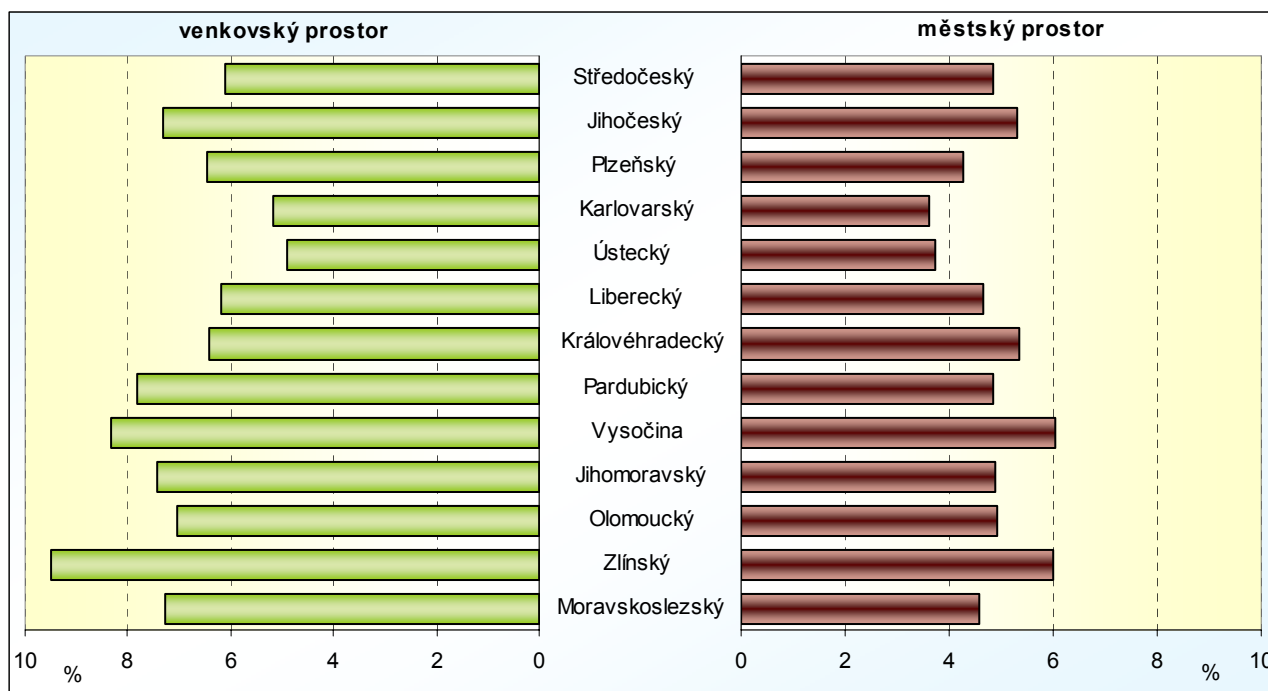
	Počet statistických jednotek typu podnik celkem		z toho sektor ¹⁾ (%)						Zpracovatelský průmysl napojený na primární sektor ²⁾ na 1 000 obyvatel	
			primární		sekundární		terciární			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	348 534	997 055	12,5	2,4	33,1	24,2	54,1	73,0	7,8	6,3
ČR bez Hl. m. Prahy	348 534	740 857	12,5	3,0	33,1	26,5	54,1	70,1	7,8	5,8
v tom kraje:										
Středočeský	71 105	87 912	9,0	2,5	31,6	26,7	59,0	70,4	7,8	6,3
Jihočeský	31 104	50 876	16,8	4,3	30,8	26,4	52,0	68,9	9,0	7,0
Plzeňský	23 430	47 614	15,2	3,0	28,9	24,8	55,5	71,7	7,3	5,6
Karlovarský	8 692	29 582	9,5	2,5	27,3	22,1	62,6	74,6	5,9	4,6
Ústecký	18 574	65 826	12,3	2,5	30,5	26,4	56,5	70,5	4,9	3,8
Liberecký	14 835	40 636	11,4	2,4	33,7	31,5	54,7	65,8	7,6	6,0
Královéhradecký	24 113	48 043	13,5	3,6	31,7	28,4	54,4	67,6	7,8	7,2
Pardubický	21 791	37 075	13,1	3,0	34,9	28,3	51,7	68,3	8,1	5,9
Vysočina	23 787	33 694	17,9	5,0	33,7	28,2	48,1	66,5	8,7	7,1
Jihomoravský	41 180	107 382	11,6	2,6	37,3	24,9	50,7	72,1	7,8	6,9
Olomoucký	24 407	44 680	12,0	2,9	34,5	26,1	53,2	70,7	6,7	5,7
Zlínský	24 075	48 165	11,3	3,5	40,2	28,9	48,1	67,1	10,4	7,7
Moravskoslezský	21 441	99 372	12,4	2,7	31,4	25,3	55,7	71,6	7,0	4,4

¹⁾ dle kraje sídla statistické jednotky typu podnik

¹⁾ u 0,4 % subjektů v ČR nelze určit sektor podle OKEČ

²⁾ OKEČ 15 až 22 (potravinářství, tabákový, textilní a kožedělný průmysl, výroba obuvi, zpracování dřeva (kromě nábytku), korkařská a košíkářská výroba, papírenský průmysl a tisk)

Pokud jde o **odvětvovou strukturu ekonomiky**, pak se potvrzuje, že v tradičně zemědělsky vnímaných venkovských oblastech Vysočiny, Jihočeského či Plzeňského kraje, je podíl počtu ekonomických subjektů primárního sektoru relativně vysoký. Na druhou stranu je překvapivé, že odvětvová struktura v moravských venkovských regionech je výrazně vychýlena směrem k sektoru průmyslu a primární sektor zde zaujímá v porovnání se zbytkem ČR spíše nižší podíl z celkového počtu ekonomických subjektů. Nicméně relativně velký podíl v těchto regionech připadá na zpracovatelský průmysl napojený na primární sektor.

Graf 61 Podíl zpracovatelského průmyslu napojeného na primární sektor na celkovém počtu ekonomických subjektů k 31. 12. 2008

Vzhledem k tomu, že většinu ekonomických subjektů tvoří fyzické osoby bez zaměstnanců, jsou rozdíly v této kategorii mezi městem a venkovem a mezi kraji navzájem určující i pro již výše zmíněný celkový počet ekonomických subjektů. Pokud jde o **drobné podniky** (do 50 zaměstnanců), které jsou tolik důležité

pro flexibilitu poptávky na regionálním trhu práce, jsou již rozdíly mezi městem a venkovem mnohem větší (ve prospěch městského prostoru). A stejně jako v případě odvětvové struktury, i zde se ukazuje, že mezi venkovem na západě a na východě ČR existují výrazné rozdíly. Ve venkovských oblastech na západě sídlí drobných a malých podniků relativně více než na východě (s výjimkou Plzeňského kraje a Pardubického kraje).

Tab. 3.3.4 Aktivní ekonomické subjekty^{*)} podle počtu zaměstnanců k 31. 12. 2008

na 1 000 obyvatel

	Bez zaměstnanců (vč. neuvedeno)		Mikropodniky (1 - 9 zaměstnanců)		Malé podniky (10 - 49 zaměstnanců)		Střední podniky (50 - 249 zaměstnanců)		Velké podniky (250 a více zaměstnanců)	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	92,7	105,5	15,0	23,4	3,4	5,1	0,6	1,4	0,1	0,3
ČR bez Hl. m. Prahy	92,7	94,3	15,0	20,7	3,4	4,6	0,6	1,3	0,1	0,2
v tom kraje:										
Středočeský	106,4	104,9	17,2	19,8	3,5	4,3	0,6	1,2	0,1	0,2
Jihočeský	103,8	103,6	15,6	22,3	3,5	4,7	0,7	1,3	0,0	0,3
Plzeňský	95,6	104,0	13,5	21,0	3,0	4,8	0,6	1,4	0,1	0,3
Karlovarský	93,8	102,5	15,6	19,4	4,2	4,0	1,0	1,1	0,1	0,2
Ústecký	81,3	78,5	15,6	17,6	3,5	3,6	0,6	1,0	0,1	0,2
Liberecký	102,8	102,1	16,3	20,4	3,7	4,2	0,7	1,2	0,0	0,2
Královéhradecký	102,1	106,7	15,7	21,6	3,3	4,8	0,6	1,3	0,1	0,2
Pardubický	86,6	93,7	13,6	20,7	3,2	5,0	0,7	1,5	0,1	0,2
Vysočina	87,3	91,3	13,5	19,3	3,0	4,6	0,7	1,6	0,0	0,3
Jihomoravský	86,7	107,7	14,6	26,4	3,5	6,0	0,6	1,5	0,0	0,3
Olomoucký	78,3	88,2	13,5	20,9	3,1	4,9	0,6	1,3	0,0	0,2
Zlínský	91,8	98,8	14,2	23,2	3,5	5,4	0,6	1,6	0,0	0,3
Moravskoslezský	77,9	73,6	14,9	18,0	3,5	3,8	0,5	1,0	0,1	0,2

^{*)} dle kraje sídla statistické jednotky typu podnik

Zajímavým poznatkem je relativně vysoký počet subjektů neziskového sektoru ve venkovských oblastech v porovnání s městskými obcemi. Více je těchto subjektů samozřejmě ve městech, nicméně v přepočtu na obyvatele je jejich četnost na venkově větší (a to hlavně díky největší skupině těchto subjektů: sdružením a jejich organizačním složkám). V Jihočeském kraji je takto měřená občanská participace relativně vysoká, jak ve městech, tak na venkově.

Tab. 3.3.5 Aktivní ekonomické subjekty^{*)} podle právní formy k 31. 12. 2008

na 1 000 obyvatel

	Soukromí podnikatelé ¹⁾		Samostatně hospodařící rolníci a zemědělští podnikatelé		Obchodní společnosti		Neziskový sektor ²⁾		Zahraniční osoby	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	81,4	94,1	9,0	2,0	9,9	27,3	5,0	4,0	2,2	4,7
ČR bez Hl. m. Prahy	81,4	88,5	9,0	2,2	9,9	19,7	5,0	4,0	2,2	3,7
v tom kraje:										
Středočeský	94,3	98,0	7,5	2,0	14,0	18,5	4,5	4,0	3,1	4,8
Jihočeský	85,8	97,5	12,4	3,1	11,0	20,1	7,1	5,1	2,2	3,1
Plzeňský	77,8	92,3	9,2	2,1	8,9	22,0	7,0	4,8	4,9	6,9
Karlovarský	79,5	88,3	5,3	1,7	12,1	19,4	3,9	3,7	10,5	11,3
Ústecký	71,3	73,6	9,1	1,7	9,8	15,0	3,5	2,8	3,5	5,6
Liberecký	91,9	96,8	9,1	1,8	11,4	19,0	5,1	3,8	2,2	4,1
Královéhradecký	87,0	100,2	11,5	3,2	10,3	19,3	6,4	5,1	1,7	3,1
Pardubický	75,9	91,3	8,9	2,4	8,0	18,1	5,0	4,4	1,5	2,0
Vysočina	71,8	86,9	11,9	3,5	6,9	15,4	6,3	5,1	1,3	2,3
Jihomoravský	77,6	95,5	8,8	2,5	10,0	32,5	3,9	4,0	1,2	3,8
Olomoucký	72,6	86,8	6,9	2,1	6,6	17,4	4,7	4,4	0,9	1,6
Zlínský	84,5	95,2	8,6	3,1	8,4	22,6	4,4	4,0	0,8	1,5
Moravskoslezský	74,1	72,8	7,7	1,5	8,0	15,1	3,5	2,9	0,8	1,7

^{*)} dle kraje sídla statistické jednotky typu podnik

¹⁾ soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského nebo jiného zákona

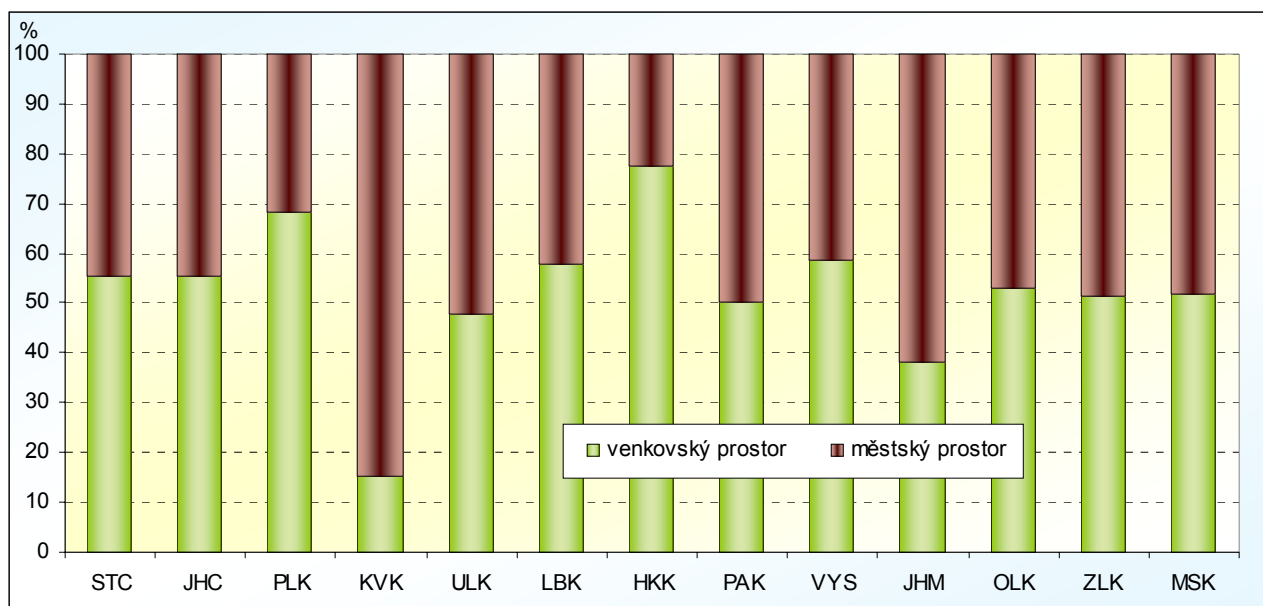
²⁾ nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, sdružení, organizační jednotky sdružení a církevní organizace

Tab. 3.3.6 Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v roce 2008

	Počet lůžek na 1 km ²								Místa pro stany a karavany na 1 km ²	
	v hromadných ubytovacích zařízeních celkem		v hotelech a penzionech		v kempch, chatových osadách a turistických ubytovnách		v ostatních ubytovacích zařízeních ¹⁾			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	3,3	15,7	1,5	10,1	0,9	1,8	1,0	3,8	0,5	1,1
ČR bez Hl. m. Prahy	3,3	11,0	1,5	6,2	0,9	1,8	1,0	3,1	0,5	1,1
v tom kraje:										
Středočeský	1,8	8,2	0,6	5,9	0,6	1,0	0,6	1,4	0,6	0,7
Jihočeský	3,4	14,4	1,2	6,2	1,2	2,0	1,0	6,1	1,2	2,5
Plzeňský	2,8	7,5	1,2	4,4	0,8	1,5	0,8	1,7	0,4	1,1
Karlovarský	1,9	26,9	1,0	18,3	0,3	1,1	0,5	7,4	0,2	1,0
Ústecký	2,4	7,7	1,0	4,2	0,9	1,6	0,5	1,9	0,5	0,6
Liberecký	10,3	22,3	5,9	11,3	1,5	7,0	2,9	4,0	0,7	1,5
Královéhradecký	9,1	10,9	5,0	5,3	1,7	2,8	2,5	2,8	0,8	2,4
Pardubický	2,6	12,2	1,0	5,0	1,0	1,7	0,7	5,5	0,3	0,8
Vysočina	2,0	6,5	0,7	3,1	0,5	1,2	0,7	2,2	0,4	0,5
Jihomoravský	2,2	11,4	0,9	7,3	0,9	1,6	0,5	2,4	0,6	1,1
Olomoucký	2,6	9,4	0,9	4,5	0,9	1,7	0,8	3,2	0,1	0,5
Zlínský	3,8	9,3	1,6	5,9	0,9	1,4	1,3	2,0	0,2	0,5
Moravskoslezský	4,0	6,7	1,8	3,7	0,9	0,9	1,3	2,1	0,2	0,7

¹⁾ léčebné lázně, rekreační a školící zařízení podniků (odborových svazů), ubytování apartmánového typu a jiná ubytovací zařízení, která vyčleňují lůžkovou kapacitu pro cestovní ruch (např. domovy mládeže, vysokoškolské koleje, podnikové ubytovny apod.).

Kapacity ubytovacích zařízení v sobě do značné míry odrážejí turistickou atraktivitu regionu. Významnějším měřítkem by samozřejmě byl počet návštěvníků, ale ten v této územní podrobnosti nemáme k dispozici. Proto využíváme počet lůžek jako určité měřítko turistické oblíbenosti jednotlivých regionů. Na druhou stranu turistická atraktivita území často významně ovlivňuje ubytovací kapacity nejen na území dané obce, ale i obcí okolních. Hotely a penzióny, které tvoří největší část lůžkových kapacit ubytovacích zařízení, se koncentrují ve městech a hustota lůžek je zde mnohem vyšší než na venkově. I uvnitř městského a venkovského prostoru v rámci kraje však existují velké rozdíly. Pokud se podíváme na celkové počty lůžek ve městech a venkově, zjistíme, že v řadě krajů (zejména na Moravě) jsou podíly obou prostorů velmi vyrovnané. Pouze v Královéhradeckém a Plzeňském kraji je velmi výrazná koncentrace lůžek ve venkovském prostoru a naopak v Karlovarském a Jihomoravském kraji významně převládá městský prostor.

Graf 62 Podíl městského a venkovského prostoru na lůžkových kapacitách hromadných ubytovacích zařízení kraje v roce 2008

Tab. 3.3.7 Veřejné rozpočty^{*)} v letech 2003 až 2008 (roční průměr)

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

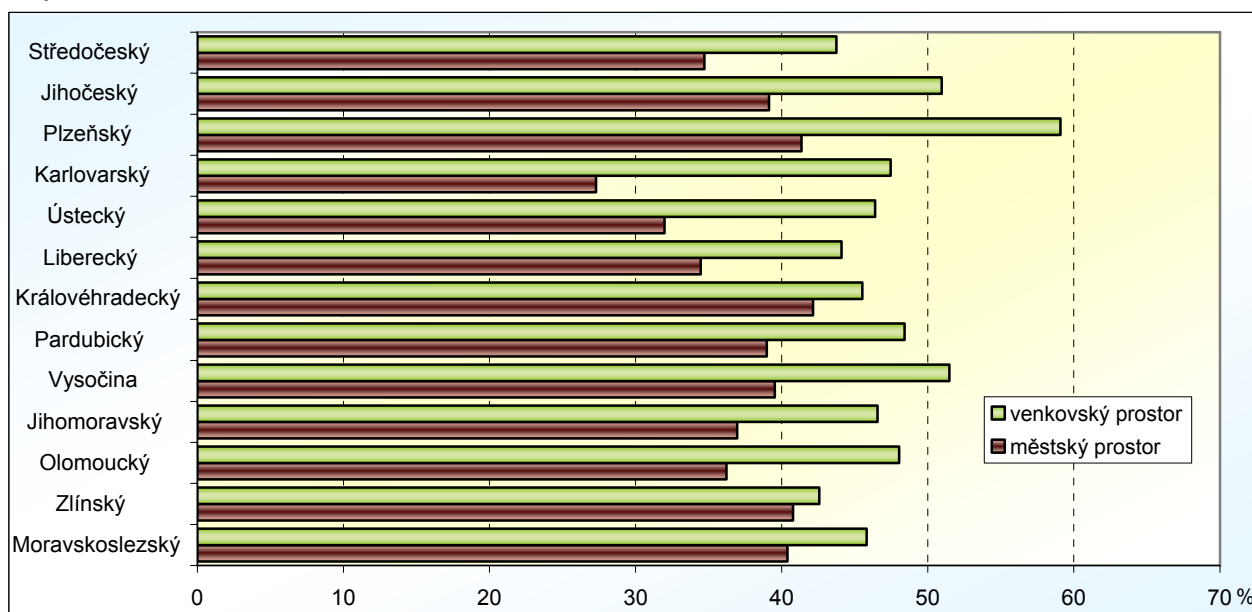
	Daňové příjmy na 1 obyvatele (Kč)		Podíl na výdajích celkem (%)				Saldo příjmů a výdajů na 1 obyvatele (Kč)		Podíl salda příjmů a výdajů na příjmech celkem (%)	
			běžné výdaje		kapitálové výdaje					
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	7 944	14 579	63,4	71,1	36,6	28,9	394,6	197,0	2,5	0,7
ČR bez Hl. m. Prahy	7 944	11 139	63,4	72,9	36,6	27,1	394,6	129,6	2,5	0,6
v tom kraje:										
Středočeský	8 293	9 967	60,1	71,9	39,9	28,1	514,2	166,3	3,1	0,7
Jihočeský	8 168	10 223	64,4	71,9	35,6	28,1	-41,2	313,2	-0,2	1,3
Plzeňský	8 224	13 913	64,2	69,1	35,8	30,9	413,5	387,2	2,4	1,5
Karlovarský	8 592	10 147	69,2	74,4	30,8	25,6	649,2	410,8	3,7	1,9
Ústecký	8 440	10 040	68,5	79,9	31,5	20,1	770,7	434,4	4,2	2,0
Liberecký	8 080	10 209	70,3	71,6	29,7	28,4	278,0	132,5	1,7	0,6
Královéhradecký	7 801	9 660	66,2	75,6	33,8	24,4	272,0	282,2	1,9	1,4
Pardubický	7 778	9 774	62,2	73,9	37,8	26,1	580,0	207,5	3,9	1,0
Vysočina	7 410	9 839	61,5	73,6	38,5	26,4	29,7	597,0	0,2	2,6
Jihomoravský	7 900	14 241	59,5	68,4	40,5	31,6	440,3	-243,0	2,9	-0,9
Olomoucký	7 702	10 655	64,8	71,4	35,2	28,6	448,8	26,3	3,0	0,1
Zlínský	7 358	9 825	61,9	73,2	38,1	26,8	301,6	-0,9	2,1	0,0
Moravskoslezský	7 686	12 131	65,8	74,5	34,2	25,5	515,6	-152,2	3,6	-0,6

^{*)} obecní rozpočty (tzn. bez rozpočtů krajů a dobrovolných svazků obcí)

Příjmy (a tím i výdaje) **obecních rozpočtů** jsou velmi výrazně ovlivněny celkovými daňovými příjmy státního rozpočtu. Rozdíly mezi jednotlivými venkovskými a městskými oblastmi jsou pak dány především velikostí strukturou obcí v regionu, což souvisí s pravidly pro rozpočtové určení daní. Například ve venkovských oblastech na západě České republiky jsou daňové příjmy přepočtené na obyvatele vyšší, než na východě, kde je obecní struktura více rozdrobená. V Ústeckém, Karlovarském a Středočeském kraji jsou rozdíly mezi příjmy venkovských a městských rozpočtů menší než například v Jihomoravském, Plzeňském nebo Moravskoslezském kraji, kde příjmy velkých krajských měst výrazně zvyšují průměr celého městského prostoru. Výrazný růst daňových příjmů obecních rozpočtů v posledních letech byl vyvolán jednak změnou pravidel rozpočtového určení daní (ve prospěch menších obcí - proto rostly příjmy venkovských obcí rychleji než měst) a také celkovým ekonomickým růstem, díky kterému se zvýšily příjmy státního rozpočtu.

Graf 63 Nárůst daňových příjmů obecních rozpočtů na 1 obyvatele mezi roky 2003 a 2008

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

3.4. Trh práce

Zaměstnanost a nezaměstnanost patří k důležitým ekonomickým jevům, které výrazně ovlivňují nejen sociální oblasti života společnosti, ale také ekonomický stav a perspektivu rozvoje každého regionu.

Při podrobnějším hodnocení této oblasti z pohledu rozdílů mezi venkovským a městským prostorem jsme museli vycházet ze skutečnosti, že do úrovně obcí jsou k dispozici pouze údaje ze sčítání lidu, domů a bytů, tedy z roku 2001. Při hodnocení nezaměstnanosti jsme pak vycházeli z dat o registrované nezaměstnanosti, která přebíráme každoročně z Ministerstva práce a sociálních věcí.

Tab. 3.4.1 Vybrané ukazatele z oblasti trhu práce

Zdroje: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, SLDB 2001

	Ekonomická aktivita podle SLDB 2001				Nezaměstnanost k 31. 12. 2008				Změna míry nezaměstnanosti ³⁾ k 31.12. (2008 - 2000) (procentní body)	
	míra ekonomické aktivity (%)		pracovní místa na 1 000 zaměstnaných osob ¹⁾		míra nezaměstnanosti ²⁾ (%)		počet uchazečů o zaměstnání na 1 volné místo			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	59,5	62,0	636,7	1 131,8	7,15	6,08	6,7	3,2	-1,53	-2,19
ČR bez Hl. m. Prahy	59,5	61,8	636,7	1 112,7	7,15	6,79	6,7	4,5	-1,53	-2,49
v tom kraje:										
Středočeský	60,4	63,2	619,8	1 065,5	5,48	4,86	3,2	2,5	-1,05	-1,28
Jihočeský	59,5	62,7	682,6	1 145,8	5,84	4,73	6,0	3,4	-0,41	-0,25
Plzeňský	60,2	62,3	643,5	1 156,8	6,80	5,01	4,5	1,6	0,50	-1,22
Karlovarský	63,6	64,2	976,1	967,8	9,16	7,59	9,8	5,7	0,17	0,16
Ústecký	60,9	63,1	719,6	1 017,0	11,02	10,08	13,3	9,6	-4,70	-4,95
Liberecký	61,7	63,8	680,9	1 066,0	8,06	6,61	11,9	6,3	1,43	1,05
Královéhradecký	59,4	61,1	684,8	1 145,0	5,67	4,73	6,1	2,9	-0,43	-0,82
Pardubický	59,2	61,3	613,1	1 191,1	7,49	5,71	6,7	3,7	-0,98	-1,23
Vysočina	57,4	61,7	655,5	1 168,9	7,12	6,46	9,6	6,3	-0,18	-0,74
Jihomoravský	58,4	60,7	550,7	1 200,1	7,87	6,89	6,4	4,8	-1,95	-1,96
Olomoucký	59,2	61,7	585,5	1 204,2	7,56	6,35	18,5	6,2	-4,65	-4,78
Zlínský	58,3	61,2	542,4	1 205,2	7,18	5,89	9,9	3,5	-1,05	-1,43
Moravskoslezský	58,8	60,2	670,9	1 029,3	7,84	8,78	9,6	6,2	-4,53	-6,09

¹⁾ bydlících na příslušném území

²⁾ v současně platné metodice (podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání na ekonomicky aktivním obyvatelstvu SLDB 2001)

³⁾ v metodice roku 2001 (podíl uchazečů o zaměstnání celkem na ekonomicky aktivním obyvatelstvu SLDB 2001)

Jedním ze základních pohledů na problematiku trhu práce je velikost disponibilní pracovní síly, tedy počet ekonomicky aktivních obyvatel a míra ekonomické aktivity obyvatelstva. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo jsou všechny osoby patnáctileté a starší, které splňují požadavky na zařazení mezi zaměstnané (podle postavení v zaměstnání členění na zaměstnance, zaměstnavatele a osoby samostatně činné). Jsou zde rovněž zahrnuti pracující důchodci, pracující studenti a učni, osoby na řádné mateřské dovolené a nezaměstnaní. Míra ekonomické aktivity potom vyjadřuje podíl počtu ekonomicky aktivních na počtu osob starších 15 let.

K 1. 3. 2001 činila republiková **míra ekonomické aktivity** 61,3 %. Ve všech krajích jsme zaznamenali nižší míru ekonomické aktivity ve venkovském prostoru oproti městskému. Ve venkovském prostoru se pohybovala od 57,4 % v kraji Vysočina až po 63,6 % v Karlovarském kraji. V městském prostoru byl rozptyl mezi krají ještě poněkud menší a dosahoval 4 procentní body. Míra ekonomické aktivity ve venkovském prostoru Jihočeského kraje byla shodná s celorepublikovým průměrem, zatímco v městském prostoru byla mírně nad celorepublikovou hodnotou.

Při bližším pohledu je **rozdílná míra ekonomické aktivity mužů a žen**. Ve venkovském prostoru hodnota tohoto ukazatele představovala u mužů 68,7 % a u žen 50,5 %. V tomto rozdílu se projevuje rozdílné socioekonomické postavení žen (péče o děti, dřívější odchod žen do důchodu a další). Pokud srovnáváme tyto rozdíly v rámci jednotlivých krajů, lze říci, že jsou ve všech krajích z pohledu venkovského i městského prostoru obdobné. Z celostátního průměru vybočuje Karlovarský kraj, kde byla míra ekonomické aktivity nejvyšší v celé republice ve všech kategoriích; u mužů ve venkovském prostoru dokonce vyšší než v městském prostoru tohoto kraje. Protipólem jsou pak kraje Vysočina (nejnižší ekonomická aktivita ve venkovském prostoru u mužů i žen) a Moravskoslezský kraj (minima v městském prostoru). V samotném Jihočeském kraji byla ekonomická aktivita spíše nad celostátním průměrem, pouze ve venkovském prostoru jej nedosahovaly ženy.

Tab. 3.4.2 Míra ekonomické aktivity obyvatelstva podle pohlaví a věku k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

v %

	Míra ekonomické aktivity									
	muži		ženy		celkem ve věku					
					15 - 24 let		25 - 54 let		55 - 64 let	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	68,7	69,9	50,5	54,8	50,8	47,5	88,5	89,6	30,4	39,8
ČR bez Hl. m. Prahy	68,7	69,7	50,5	54,6	50,8	47,8	88,5	89,6	30,4	36,6
v tom kraje:										
Středočeský	69,5	71,2	51,5	55,8	52,7	50,2	88,9	90,1	36,3	41,8
Jihočeský	69,1	70,5	50,1	55,4	50,7	46,4	88,7	90,3	32,2	39,1
Plzeňský	69,4	70,0	51,2	55,1	52,8	49,3	89,5	90,4	32,4	39,1
Karlovarský	72,5	72,3	54,7	56,8	54,9	51,9	87,9	89,7	33,3	40,2
Ústecký	69,2	70,8	52,5	55,9	54,5	51,2	87,5	89,3	30,0	35,0
Liberecký	70,6	71,6	53,0	56,6	52,4	49,0	88,6	89,4	37,3	43,1
Královéhradecký	68,5	69,2	50,7	53,7	50,2	46,9	88,0	89,3	33,4	40,7
Pardubický	68,4	69,3	50,3	53,9	50,3	47,1	88,6	90,2	29,2	36,3
Vysočina	66,9	69,7	48,0	54,3	48,4	45,2	88,7	90,6	27,4	34,1
Jihomoravský	68,2	68,9	49,0	53,3	50,0	45,9	88,2	89,4	26,8	39,1
Olomoucký	68,3	69,6	50,5	54,5	49,5	46,4	88,8	90,7	27,3	36,0
Zlínský	67,7	69,5	49,2	53,6	49,1	45,7	88,1	90,0	26,6	35,7
Moravskoslezský	67,4	67,7	50,4	53,2	48,5	46,7	88,0	88,4	24,2	27,9

Z pohledu tří základních **věkových skupin** vidíme, že míra ekonomické aktivity byla ve všech krajích vyšší ve venkovském prostoru než v městském v nejmladší věkové kategorii. Naopak jednoznačně nižší byla ve věkové skupině 55 – 64 let (v Jihomoravském kraji představoval tento rozdíl dokonce 12,3 procentního bodu).

Pokud hodnotíme samotný venkovský prostor v mezikrajském srovnání, zaznamenáváme v nejmladší věkové skupině nejnižší míru ekonomické aktivity v kraji Vysočina a naopak nejvyšší v Karlovarském kraji. Naproti tomu v nejstarší věkové skupině uváděl nejnižší míru ekonomické aktivity Moravskoslezský kraji a nejvyšší Liberecký kraj. Ve střední věkové skupině byly rozdíly v ekonomické aktivitě obyvatelstva města a venkova i mezi jednotlivými kraji mnohem menší.

Pokud se na míru ekonomické aktivity podíváme **bez ohledu na hranice krajů** (viz kartogram), vidíme, že vyšší podíl ekonomicky aktivních je znatelný především v okolí Hl. města Prahy a dalších velkých měst, kde se koncentruje větší množství pracovních příležitostí, ale také v příhraničních oblastech (zejména na Šumavě). Naproti tomu znatelně nižší je míra ekonomické aktivity ve vnitrozemí, především v obcích kraje Vysočina. Podrobněji jsou vnitrokrajské rozdíly v ekonomické aktivitě obyvatelstva Jihočeského kraje rozebrány v kapitole 2.

Další charakteristikou trhu práce je **struktura podle odvětví činnosti zaměstnaných osob** s bydlištěm (trvalým nebo dlouhodobým) na příslušném území. V této struktuře se samozřejmě nepromítají důsledky dojížděky za prací. Také tuto strukturu můžeme vyhodnocovat v územní podrobnosti až do úrovně obcí pouze na základě výsledků sčítání lidu 2001. Zde je nutno ještě podotknout, že určitá část zaměstnaných obor činnosti nevedla nebo nedokázala obor svého zaměstnání zařadit; celkově se jedná o 3 – 6 % zaměstnaných. Pro účely této analýzy jsme zpracovali odvětvovou strukturu činnosti pouze za ty osoby, které na tuto otázku při sčítání odpověděly.

Z celkového počtu zaměstnaných osob v České republice bydlí ve venkovském prostoru necelá třetina, ovšem v jednotlivých krajích je situace rozdílná. Nejvyšší podíl byl zaznamenán ve Středočeském kraji (42,2 %), což zřejmě souvisí se značným objemem dojížděky Středočechů za zaměstnáním do Hl. města Prahy. Vysoký podíl zaměstnaných bydlících na venkově měl rovněž kraj Vysočina (41,8 %). Naopak nejmenší podíl zaměstnaných osob bydlících na venkově vykazoval Moravskoslezský kraj.

Z hlediska odvětvové struktury a struktury pracovních příležitostí na venkově se jeví jako důležitý **primární sektor**, tedy zemědělství, lesnictví a rybolov. V České republice se v roce 2001 podíleli zaměstnaní v primárním sektoru na celkové zaměstnanosti 4,7 % (5,4 % v ČR bez Hlavního města Prahy). Ve venkovském prostoru dosahoval tento podíl 11,5 %. V jednotlivých krajích se podíl pohyboval ve venkovském prostoru od 7,3 % ve Zlínském kraji až po 18,5 % v kraji Vysočina.

Podíl zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybolovu v městském prostředí celé České republiky dosahoval 2,1 % (po vyloučení Hl. města Prahy 2,3 %). V jednotlivých krajích se pak pohyboval od 1,4 % v Libereckém kraji po 4,4 % v kraji Vysočina. Z toho je patrné, že jednak část obyvatelstva měst vyjíždí

za prací na venkov, ale projevuje se zde také skutečnost, že součástí městských prostorů jsou i venkovské příměstské oblasti, které poskytují pracovní příležitosti v primárním sektoru.

Tab. 3.4.3 Zaměstnané osoby podle sektoru ekonomické činnosti k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

	Zaměstnané osoby celkem		z toho s uvedeným sektorem ekonom. činnosti		v tom sektor ekonomické činnosti (%)					
	V	M	V	M	primární		sekundární		terciární	
					V	M	V	M	V	M
ČR celkem	1 319 033	3 447 430	1 264 618	3 299 275	11,5	2,1	46,0	38,2	42,5	59,7
ČR bez Hl. m. Prahy	1 319 033	2 846 399	1 264 618	2 733 191	11,5	2,3	46,0	41,6	42,5	56,1
v tom kraje:										
Středočeský	229 768	314 250	217 108	295 850	9,7	2,0	40,8	39,3	49,5	58,7
Jihočeský	109 546	190 691	106 079	184 791	16,2	3,5	43,4	40,9	40,4	55,6
Plzeňský	92 744	172 811	88 939	165 528	14,3	2,7	45,8	40,8	39,9	56,5
Karlovarský	32 706	112 185	30 837	107 264	8,1	1,7	47,9	40,0	44,0	58,3
Ústecký	72 464	287 968	68 448	272 771	9,6	1,8	42,7	40,8	47,7	57,4
Liberecký	53 324	156 127	50 704	148 716	7,4	1,4	53,3	48,7	39,2	49,9
Královéhradecký	87 654	174 360	83 424	166 730	11,8	2,5	46,7	42,9	41,5	54,7
Pardubický	89 325	146 086	86 230	141 664	13,1	2,5	47,6	42,5	39,3	55,0
Vysočina	98 595	137 247	95 194	132 882	18,5	4,4	47,2	46,1	34,3	49,5
Jihomoravský	162 905	353 421	157 444	342 438	11,0	2,5	47,0	36,5	42,0	61,0
Olomoucký	106 927	180 861	103 096	174 615	11,4	2,9	46,7	40,2	41,8	56,9
Zlínský	93 344	178 996	90 131	173 545	7,3	2,5	53,0	46,7	39,7	50,8
Moravskoslezský	89 731	441 396	87 001	426 380	9,0	1,6	46,1	42,4	44,8	55,9

V Jihočeském kraji byl podíl zaměstnaných v zemědělství oproti republikovému průměru o 3,4 procentního bodu větší. Pouze v kraji Vysočina byla zjištěna zaměstnanost v zemědělství, lesnictví a rybolovu vyšší.

Podíly obyvatel zaměstnaných v **sekundárním sektoru** (v průmyslu a stavebnictví) jsou ve všech krajích vyšší ve venkovském prostoru než v prostoru městském. Nejvýraznější byl v roce 2001 tento rozdíl v Jihomoravském kraji, kde dosahoval 10,5 procentního bodu. Naopak nejmenší rozdíl vykazoval kraj Vysočina (1,5 procentního bodu ve prospěch venkovského prostoru).

Úplně opačná je situace v **terciární sféře**, tedy v nevýrobní sféře. Tady se projevuje ve všech krajích jednoznačná převaha zaměstnaných bydlících v městském prostoru. Nejvýraznější rozdíl byl v roce 2001 opět v Jihomoravském kraji (téměř 20 procentních bodů), ale i v kraji s nejmenším rozdílem (Středočeský kraj) to představovalo více než 9 procentních bodů.

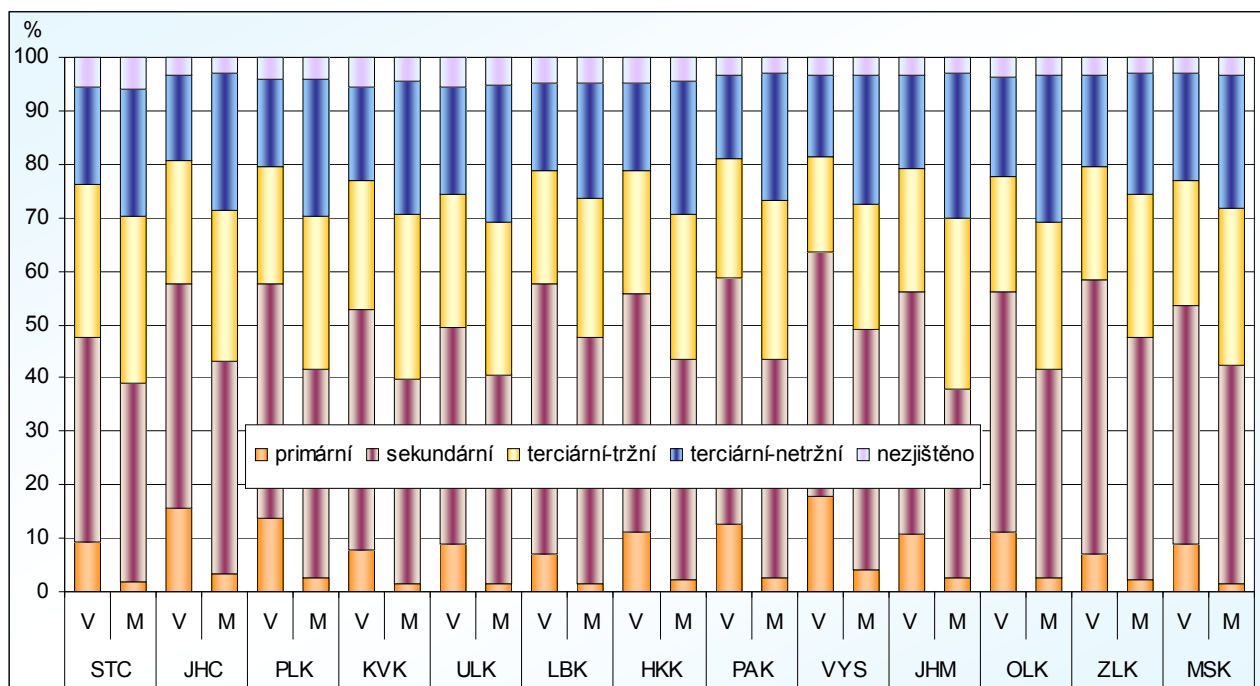
V Jihočeském kraji je také podíl obyvatel zaměstnaných v sekundární sféře mírně vyšší ve venkovském prostoru než v prostoru městském (o 2,6 procentního bodu v roce 2001), ale výraznější rozdíl se projevuje v terciární sféře (více než 15 procentních bodů ve prospěch městského prostoru). V kapitole 2 je odvětvová struktura zaměstnaných bydlících ve venkovském a v městském prostoru Jihočeského kraje zobrazena podrobněji.

Dalším indikátorem, kterým jsme se v oblasti trhu práce zabývali, byl počet pracovních příležitostí ve venkovském a městském prostoru. Jde samozřejmě o zjednodušenou podobu výpočtu, kdy za pracovní příležitosti považujeme obsazená pracovní místa a nezabýváme se počtem volných pracovních míst (údaj není v této míře územní porobnosti dostatečně spolehlivý).

Počet pracovních míst je zjišťován při sčítání lidu na základě informací o trvalém bydlišti a místě pracoviště občana. K počtu obyvatel, kteří na příslušném území bydlí a zároveň v něm pracují, se připočítávají ti, kteří bydlí mimo toto území, ale pracují v něm. Naopak se odečítají ti, kteří za prací vyjíždějí mimo jeho hranice. Pro zajištění srovnatelnosti jsme údaje přepočítali na 1 000 zaměstnaných bydlících v příslušném území. Hodnoty přes 1 000 tedy znamenají, že v území je přebytek pracovních příležitostí nad počtem zaměstnaných bydlících (saldo dojížděky za prací je v tomto případě kladné).

Kromě Hlavního města Prahy jsou všechny ostatní kraje České republiky typické záporným saldem dojížděky za prací a tedy nižším počtem obsazených pracovních míst než počet zaměstnaných v kraji bydlících osob. Minimální hodnotu sledovaného ukazatele (877 v roce 2001) nacházíme ve Středočeském kraji, ze kterého směřuje velmi silný dojížděkový proud právě do hlavního města. Naopak relativně vysoké hodnoty ukazatele blíží se 1 000 charakterizují Jihomoravský a Královéhradecký kraj. Venkovský prostor se ve všech krajích kromě Karlovarského vyznačuje vždy nižším počtem pracovních míst na 1 000 zaměstnaných ve srovnání s městským prostorem a zároveň hodnotami menšími než 1 000 (tedy záporným saldem dojížděky za prací).

Graf 64 Zaměstnané osoby podle sektorů ekonomické činnosti k 1. 3. 2001

V Jihočeském kraji připadalo k 1. 3. 2001 na tisíc zaměstnaných celkem 977 obsazených pracovních míst (hodnota přibližně uprostřed v mezikrajském srovnání). Ve venkovském prostoru přitom počet obsazených pracovních míst na tisíc zaměstnaných bydlících představoval 683 pracovních míst, v městském prostoru pak 1 146 pracovních míst.

Obdobně jako jsme počítali odvětvovou strukturu zaměstnaných (bydlících na příslušném území) můžeme počítat i **odvětvovou strukturu obsazených pracovních míst**. Podrobné údaje jsou uvedeny v následující tabulce. Vyplývá z ní jednoznačná převaha pracovních míst v primární sféře ve venkovském prostoru a naopak v terciární sféře v prostoru městském. V sekundární sféře není situace jednoznačná, především v Karlovarském kraji převažují pracovní místa ve venkovském prostoru (větší podíl o více než 20 procentních bodů), ale tato převaha byla zaznamenána ještě v dalších 4 krajích.

Tab. 3.4.4 Obsazená pracovní místa podle sektoru ekonomické činnosti k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

	Pracovní místa celkem		z toho s uvedeným sektorem ekonomické činnosti		v tom sektor ekonomické činnosti (%)					
					primární		sekundární		terciární	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	839 818	3 901 859	799 157	3 742 330	17,6	1,9	43,7	39,7	38,7	58,4
ČR bez Hl. m. Prahy	839 818	3 167 135	799 157	3 046 716	17,6	2,3	43,7	43,6	38,7	54,2
v tom kraje:										
Středočeský	142 403	334 840	133 072	316 053	15,5	2,1	39,9	44,9	44,6	53,0
Jihočeský	74 776	218 487	72 100	212 023	23,1	3,3	41,7	42,1	35,2	54,6
Plzeňský	59 685	199 900	56 745	191 933	21,1	2,6	40,6	43,3	38,3	54,1
Karlovarský	31 923	108 570	30 183	103 734	8,2	1,8	58,3	37,4	33,5	60,9
Ústecký	52 147	292 871	48 888	277 555	13,5	1,7	42,6	41,5	43,9	56,9
Liberecký	36 308	166 427	34 254	158 645	10,5	1,4	51,1	49,5	38,4	49,1
Královéhradecký	60 029	199 634	56 811	191 240	17,4	2,2	42,3	44,8	40,3	53,0
Pardubický	54 766	174 005	52 426	168 965	20,9	2,2	44,2	45,7	34,8	52,0
Vysočina	64 625	160 430	62 196	155 469	27,2	4,2	44,7	48,3	28,2	47,5
Jihomoravský	89 718	424 137	86 053	411 573	18,9	2,3	42,1	38,9	39,0	58,8
Olomoucký	62 601	217 788	59 906	210 793	18,8	2,6	41,0	42,6	40,2	54,8
Zlínský	50 634	215 731	48 381	209 465	12,2	2,4	47,8	50,1	39,9	47,5
Moravskoslezský	60 203	454 315	58 142	439 268	12,7	1,7	48,6	42,8	38,6	55,6

V oblasti ekonomické aktivity obyvatelstva je třeba vzít v úvahu její další změny (rozvoj nebo naopak utlumení některých oborů v jednotlivých regionech, vývoj poptávky a nabídky pracovních míst, rozvoj bytové výstavby i změny dopravní obslužnosti území, důsledky hospodářského poklesu na konci roku 2008) po

sčítání lidu, které proběhlo již před 8 lety. Aktualizace těchto dat však bude k dispozici až na základě výsledků příštího sčítání lidu, domů a bytů, které proběhne koncem března roku 2011.

Významnou charakteristikou trhu práce je **vývoj nezaměstnanosti**. K analýze nezaměstnanosti v podrobném územním detailu jsou využívány údaje o registrované nezaměstnanosti, tedy na základě evidence na jednotlivých úřadech práce. Míra nezaměstnanosti ve venkovském a městském prostoru (a pro srovnatelnost v níže uvedených tabulkách i za kraj) je počítána jako podíl aktuálního počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání a počtu ekonomicky aktivních obyvatel podle sčítání lidu 2001. Od poloviny roku 2004 vychází oficiální výpočet z počtu tzv. dosažitelných uchazečů, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa (za dosažitelné se nepovažují uchazeči v pracovní neschopnosti, v rekvalifikaci, na mateřské dovolené, vykonávající krátkodobé zaměstnání, ve vazbě nebo ve výkonu trestu).

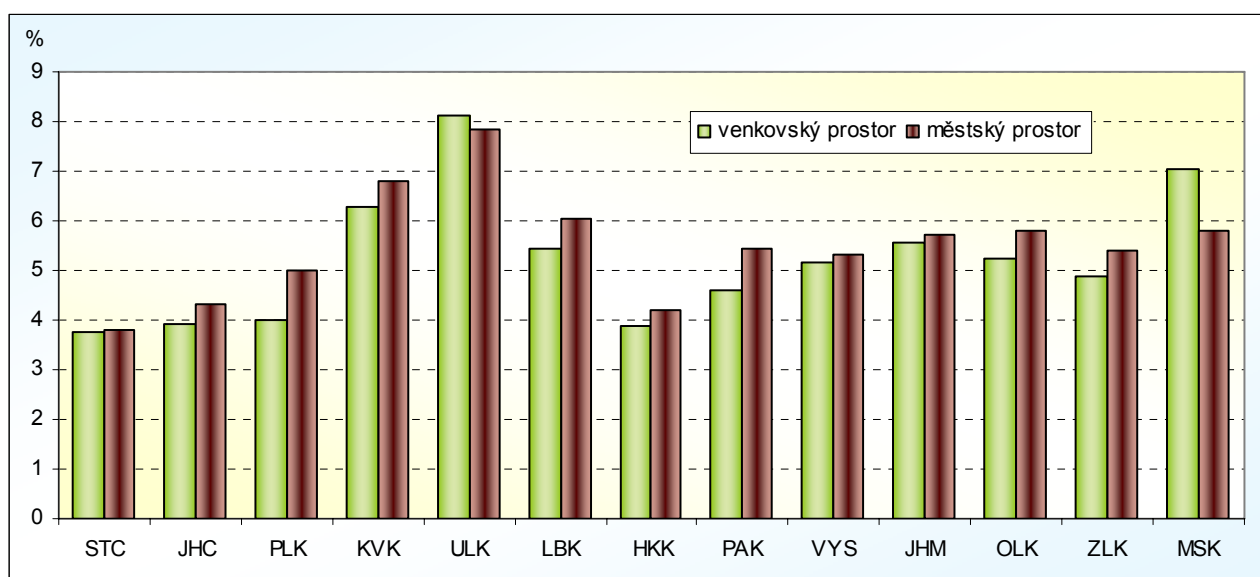
V posledních letech byl zaznamenáván **pokles** počtu uchazečů o zaměstnání a tedy i **míry nezaměstnanosti**. Ke konci roku 2008 činila (počítáno na ekonomicky aktivní ze SLDB 2001) za Českou republiku bez Hl. města Prahy 6,92 %. Ve všech krajích kromě Moravskoslezského byla vždy vyšší míra nezaměstnanosti ve venkovském prostoru oproti městskému. Méně příznivá situace na trhu práce na venkově souvisí zejména s omezenou nabídkou volných pracovních míst. Největší převaha míry nezaměstnanosti ve venkovském oproti městskému prostoru je typická pro Karlovarský kraj, naopak nejmenší rozdíly nacházíme ve Středočeském kraji a v kraji Vysočina. Specifické postavení Moravskoslezského kraje je dáno vysokou nezaměstnaností ve významných městských centrech související s restrukturalizací průmyslové výroby (především těžebního a těžkého průmyslu).

Míra nezaměstnanosti ve venkovském prostoru dosahovala k 31. 12. 2008 na úrovni celé ČR 7,15 %. Z jednotlivých krajů byla nejvyšší ve venkovském prostoru Ústeckého kraje (11,02 %) a naopak nejnižší v kraji Středočeském (5,48 %). Posuzování míry nezaměstnanosti pouze z pohledu krajů se však jeví jako příliš hrubé, proto jsme zpracovali kartogram v členění podle obcí. Z kartogramu je patrná vyšší míra nezaměstnanosti ve venkovském prostoru v severozápadních Čechách, v jižní části Jihomoravského kraje (při hranici s Rakouskem) a na severní Moravě. Oblasti s vyšší mírou nezaměstnanosti však můžeme najít i uvnitř území většiny krajů (tzv. vnitřní periferie).

Míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji je dlouhodobě jednou z nejnižších mezi kraji. Také v našem kraji je ale situace ve venkovském prostoru ke konci roku 2008 horší než v prostoru městském. Navíc jsou v kraji území se zvýšenou nezaměstnaností (okolí Lipenské přehrady, Dačicko, území kolem severozápadní hranice kraje). Podrobněji se územnímu rozdělení nezaměstnanosti věnujeme v kapitole 2.

Použití míry nezaměstnanosti se základem ekonomicky aktivních podle SLDB je běžné pro hodnocení nižších územních celků. V regionech, kde od posledního sčítání došlo k relativně větším změnám počtu obyvatel, však může být hodnota tohoto ukazatele zkreslená. Pro eliminaci této skutečnosti a za účelem rozšíření pohledu na problematiku nezaměstnanosti jsme zkonstruovali nový ukazatel: Poměr aktuálního počtu uchazečů o zaměstnání k aktuálnímu počtu obyvatel ve věku předpokládané ekonomické aktivity. Uvedený výpočet je proveden s vědomím, že mezi obyvatelstvem ve věku 15 – 64 let je zahrnuto i určité procento ekonomicky neaktivních osob (např. studenti, osoby na rodičovské dovolené, důchodci apod.).

Graf 65 Podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let k 31. 12. 2008

Zpracování dat o registrovaných uchazečích o zaměstnání umožňuje ještě některé **podrobnější pohledy na strukturu nezaměstnaných**. Míra nezaměstnanosti v členění podle pohlaví se liší jak v absolutní hodnotě, tak v porovnání městského a venkovského prostoru. Jak ve venkovském, tak v městském prostoru je z dlouhodobého hlediska míra nezaměstnanosti žen vyšší než míra nezaměstnanosti mužů. V jednotlivých krajích se rozdíly mezi nezaměstnaností žen a mužů pohybují mezi 2,17 a 3,95 procentního bodu ve venkovském prostoru a mezi 0,66 a 2,72 procentního bodu v prostoru městském.

Z pohledu jednotlivých krajů pak můžeme zmínit, že míra nezaměstnanosti přesahující 10 % byla zaznamenána ve venkovském i městském prostoru Ústeckého kraje a ve venkovském prostoru Karlovarského kraje, a to vždy v kategorii žen.

Míra nezaměstnanosti žen ve venkovském prostoru v Jihočeském kraji je třetí nejnižší mezi kraji České republiky. Míra nezaměstnanosti mužů v městském prostoru je dokonce mezi kraji ČR úplně nejnižší.

Tab. 3.4.5 Míra nezaměstnanosti a vybrané skupiny uchazečů o zaměstnání k 31. 12. 2008

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

v %

	Míra nezaměstnanosti				Podíly vybraných skupin uchazečů o zaměstnání na uchaz. celkem					
	muži		ženy		dosažitelní		ženy		osoby se zdravotním postižením	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	5,95	5,48	8,74	6,78	95,5	95,0	52,9	51,8	19,1	16,6
ČR bez Hl. m. Prahy	5,95	6,09	8,74	7,61	95,5	95,1	52,9	51,8	19,1	17,0
v tom kraje:										
Středočeský	4,43	4,37	6,84	5,44	95,9	95,8	54,4	51,6	17,3	14,9
Jihočeský	4,73	4,21	7,35	5,35	94,3	94,0	53,8	52,3	19,3	17,6
Plzeňský	5,42	4,36	8,63	5,76	96,9	95,4	54,7	53,2	17,7	16,6
Karlovarský	7,89	7,29	10,86	7,94	96,1	96,0	51,0	48,2	12,6	12,2
Ústecký	9,32	8,83	13,28	11,55	95,9	96,0	52,2	53,0	18,9	16,2
Liberecký	6,92	5,99	9,55	7,32	95,2	94,4	51,7	51,6	17,4	15,4
Královéhradecký	4,72	4,34	6,89	5,19	95,9	95,4	53,1	50,7	17,5	15,8
Pardubický	6,46	5,23	8,85	6,27	96,2	96,0	51,1	50,7	21,2	20,0
Vysočina	5,73	5,92	9,03	7,12	95,8	95,4	53,8	50,4	19,1	17,0
Jihomoravský	6,48	6,03	9,73	7,89	96,0	95,4	53,1	52,9	20,5	18,0
Olomoucký	6,39	5,74	9,09	7,05	94,4	94,8	52,6	51,9	18,3	16,2
Zlínský	5,98	5,23	8,78	6,68	94,3	94,4	52,9	52,4	22,9	20,4
Moravskoslezský	6,87	7,95	9,11	9,75	94,2	94,3	51,1	51,4	21,3	18,0

Z uvedené tabulky je patrné, že rozdíly v podílu dosažitelných uchazečů (na celkovém počtu) jsou ve venkovském i městském prostoru mezi kraji minimální a není potřebné je dále rozebírat. Jsou zřejmě dány legislativními pravidly, která určují okruh uchazečů nezapočítávaných do tohoto údaje.

Podíl žen mezi uchazeči o zaměstnání koresponduje již s výše hodnocenou mírou nezaměstnanosti. V jednotlivých krajích se ve venkovském prostoru pohybuje od 51,0 % v Karlovarském kraji do 54,7 % v kraji Plzeňském. V městském prostoru je situace obdobná s tou výjimkou, že v Karlovarském kraji jako v jediném je nezaměstnaných žen méně než mužů. Naproti tomu nejvyšší podíl byl zaznamenán opět v Plzeňském kraji (53,2 %).

Pokud jde o osoby se zdravotním postižením, jejich podíl z celkového počtu uchazečů o zaměstnání byl k 31. 12. 2008 ve venkovském prostoru v celorepublikovém průměru vyšší než v prostoru městském zhruba o 2 procentní body. Obdobný stav byl zaznamenán i v jednotlivých krajích s tím, že největší rozdíl byl zjištěn v kraji Moravskoslezském (3,3 procentního bodu) a naopak nejmenší v kraji Karlovarském (0,4 procentního bodu). Celkově se podíly nezaměstnaných osob se zdravotním postižením z celkového počtu nezaměstnaných pohybují ve venkovském prostoru od 12,6 % (Karlovarský kraj) do 22,9 % (Zlínský kraj). V městském prostoru je maximální a minimální hodnota u stejných krajů.

Podíly nezaměstnaných ve výše uvedených kategoriích v Jihočeském kraji nijak zásadně nevybočují ze situace v ostatních krajích. Proti celorepublikovému průměru je ve venkovském i městském prostoru mírně nižší podíl dosažitelných uchazečů, naopak mírně vyšší je podíl nezaměstnaných žen. Pokud jde o uchazeče se zdravotním postižením, jsou jejich podíly v našem kraji proti průměru ČR vyšší - ve venkovském prostoru o 0,2 procentního bodu; v městském prostoru o 0,6 procentního bodu.

Dále jsme se věnovali struktuře uchazečů o zaměstnání podle věku. Podíl uchazečů ve věku do 25 let je v celorepublikovém průměru prakticky shodný ve venkovském i v městském prostoru. Při pohledu na jednotlivé kraje již zjišťujeme rozdíly, ale nejsou příliš výrazné. Největší rozdíl mezi venkovem a městem byl z tohoto pohledu zaznamenán v Jihočeském kraji (1,9 procentního bodu ve prospěch městského prostoru).

Ve skupině nezaměstnaných ve věku 50 a více let jsou již rozdíly mezi městským a venkovským prostorem, výraznější. V republikovém průměru je podíl nezaměstnaných bydlících na venkově téměř o 2 procentní body vyšší. V jednotlivých krajích se pak rozdíly pohybují od 4,9 procentního bodu (Ústecký kraj) až po 0,3 procentního bodu (Karlovarský kraj); zde je ovšem podíl nezaměstnaných ve věku 50 a více let bydlících na venkově nižší než v městském prostoru.

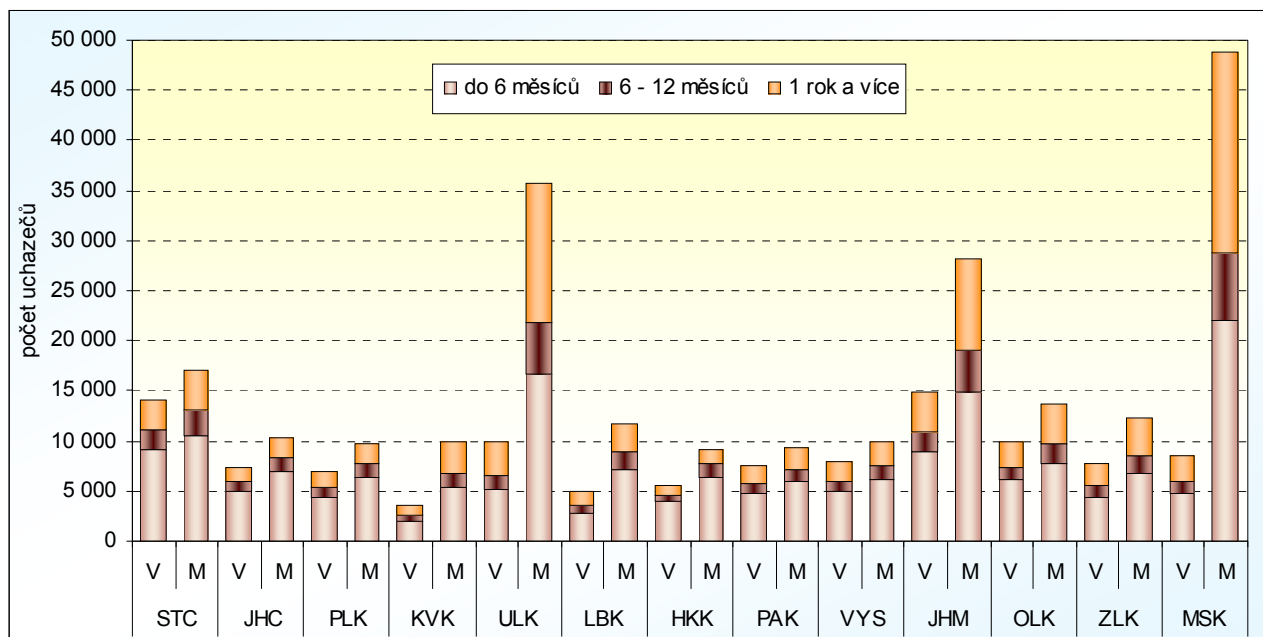
Tab. 3.4.6 Vybrané skupiny uchazečů o zaměstnání k 31. 12. 2008

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

	Podíly vybraných skupin uchazečů o zam. na uchaz. celkem (%)								Průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání (dny)	
	osoby ve věku				podle délky evidence na ÚP					
	do 25 let		50 a více let		do 6 měsíců		1 rok a více		V	M
	V	M	V	M	V	M	V	M		
ČR celkem	17,3	17,2	30,5	28,7	61,2	55,1	25,3	30,4	452	579
ČR bez Hl. m. Prahy	17,3	17,5	30,5	28,6	61,2	54,1	25,3	31,4	452	603
v tom kraje:										
Středočeský	17,7	18,7	30,4	27,9	64,6	61,9	20,6	23,2	361	430
Jihočeský	17,2	19,1	29,9	27,1	68,3	67,7	19,5	18,7	333	323
Plzeňský	18,3	18,5	30,4	27,5	62,7	64,1	24,1	21,4	435	399
Karlovarský	20,4	20,0	27,6	27,9	56,8	53,4	29,4	31,7	548	576
Ústecký	18,1	18,0	31,2	26,4	53,4	46,3	33,3	39,3	610	773
Liberecký	18,0	18,9	30,8	27,8	58,7	60,3	26,2	23,9	466	420
Královéhradecký	18,6	19,5	30,9	28,6	70,2	68,7	16,1	16,4	300	305
Pardubický	17,0	18,7	30,5	29,2	64,0	62,4	23,5	23,7	430	443
Vysočina	16,8	18,2	27,6	26,5	62,3	60,9	25,5	25,4	453	485
Jihomoravský	17,0	16,5	30,5	27,7	60,5	52,5	26,5	32,2	446	563
Olomoucký	15,9	16,7	30,9	30,7	61,8	56,8	25,1	28,5	450	539
Zlínský	16,1	17,1	30,5	29,1	56,8	55,6	29,2	29,7	507	520
Moravskoslezský	15,9	15,2	33,8	31,5	56,2	45,1	30,0	41,3	572	861

Důležitým ukazatelem trhu práce je také **doba, po kterou je uchazeč evidován na úřadu práce**. Pokud délka evidence přesahuje 1 rok, hovoříme o tzv. dlouhodobé nezaměstnanosti. V celorepublikovém průměru bylo k 31. 12. 2008 dlouhodobě nezaměstnaných ve venkovském prostoru zhruba čtvrtina, zatímco v městském prostoru jich bylo více než 30 %. Ve venkovském prostoru byl nejnižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Královéhradeckém kraji (16,1 %), naopak nejvyšší v kraji Ústeckém (33,3 %). Srovnání dlouhodobě nezaměstnanosti ve venkovském a městském prostoru poskytuje v krajích různé výsledky. Ve dvou třetinách krajů je vyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných v městském prostoru, naopak je tomu v krajích Plzeňském, Libereckém, Jihočeském a na Vysočině. Podrobnější pohled poskytuje následující graf.

Graf 66 Uchazeči o zaměstnání podle délky evidence na úřadech práce k 31. 12. 2008

Souhrnným ukazatelem jak ekonomického, tak sociálního charakteru, je **průměrná délka evidence uchazeče o zaměstnání**. Ta v celorepublikovém průměru dosahuje ve venkovském prostoru 452 dnů a v

městském prostoru 579 dnů. Mezi kraji vidíme v tomto ukazateli značné rozdíly, a to jak ve venkovském prostoru, tak i v prostoru městském. V zásadě lze konstatovat, že průměrná doba evidence je ve většině krajů delší v městském prostoru než ve venkovském. V některých krajích je rozdíl poměrně značný; v Moravskoslezském kraji představuje téměř 300 dnů, v Ústeckém 163 dnů a v Jihomoravském 117 dnů. Opačná situace je v krajích Libereckém, Plzeňském a Jihočeském.

V absolutní hodnotě se ve venkovském prostoru pohybuje celková průměrná doba evidence uchazeče o zaměstnání od 300 dnů v Královéhradeckém kraji do 610 dnů v kraji Ústeckém, v městském prostoru pak od 305 dnů opět v Královéhradeckém kraji do 861 dnů v Moravskoslezském kraji a 773 dnů v Ústeckém kraji.

Situace v Jihočeském kraji je podstatně lepší. Doba evidence uchazeče o zaměstnání je ve venkovském i v městském prostoru v zásadě vyrovnána (333, resp. 323 dnů) a je v obou prostorech druhá nejkratší mezi kraji České republiky (po Královéhradeckém kraji). Dá se tedy usuzovat, že v našem kraji osoby, které ztratily zaměstnání, relativně rychleji nacházejí nové uplatnění.

Neméně důležitým ukazatelem kvality a absorpční schopnosti trhu práce je počet uchazečů na 1 volné pracovní místo (viz tabulka 3.4.1). Ve všech krajích je hodnota tohoto ukazatele vyšší ve venkovském prostoru než v městském, i když rozdíly mezi kraji jsou poměrně značné. Nejvýraznější je tento rozdíl v Olomouckém kraji, kde ve venkovském prostoru bylo 18,5 uchazeče na 1 volné místo (nejvíce mezi kraji ČR), zatímco v městském prostoru to bylo 6,2 uchazeče. V ostatních krajích jsou rozdíly podstatně nižší. Ještě je potřebné zmínit, že nejnižší hodnota tohoto ukazatele byla zaznamenána v městském prostoru Plzeňského kraje (1,6 uchazeče na 1 volné pracovní místo), ve venkovském prostoru pak ve Středočeském kraji (3,2 uchazeče). V tomto kraji se však nejvíce projevuje to, že uchazeči bydlí v jiném kraji, než kde část z nich nachází své pracovní uplatnění. Proto se tato hodnota nedá brát jednoznačně jako negativní.

V Jihočeském kraji představoval koncem loňského roku počet uchazečů na 1 volné pracovní místo 6,0 osob ve venkovském prostoru a 3,4 osoby v městském prostoru. Ve venkovském prostoru se jedná o hodnotu druhou nejnižší mezi kraji České republiky, zatímco z pohledu městského prostoru je kraj až na 5. místě v celkovém pořadí krajů ČR (včetně Hl. města Prahy).

Pro **hodnocení vývoje trhu práce** v období let 2000 až 2008 je k dispozici v potřebném územním detailu a v metodicky srovnatelné časové řadě pouze celkový počet uchazečů o zaměstnání, z něhož můžeme vypočítat míru registrované nezaměstnanosti. Srovnání takto vypočtené míry nezaměstnanosti k 31.12. 2000 a k 31. 12. 2008 je uvedeno v tabulce 3.4.1.

Z této tabulky je patrné, že mezi koncovými roky hodnoceného období došlo ke snížení míry nezaměstnanosti, a to jak ve venkovském, tak v městském prostoru, přičemž toto snížení bylo rychlejší v městském prostoru než v prostoru venkovském. Pokud se podíváme pouze na venkovský prostor, nedošlo ke snížení ve všech krajích; v Libereckém, Karlovarském a Plzeňském kraji se míra nezaměstnanosti zvýšila. K výraznějšímu snížení míry nezaměstnanosti došlo v krajích s vyššími počty nezaměstnaných, tedy v krajích Ústeckém, Olomouckém a Moravskoslezském, kde se pokles pohyboval mezi 4 – 5 procentními body.

Velmi podobný byl vývoj v městském prostoru. Ke zvýšení míry nezaměstnanosti zde došlo ve 2 krajích (Liberecký a Karlovarský). Naproti tomu největší pokles byl zaznamenán ve stejných krajích jako u venkovského prostoru, největší pak v Moravskoslezském kraji (6,1 procentního bodu).

V Jihočeském kraji byl zaznamenán pokles míry nezaměstnanosti jak ve venkovském, tak v městském prostoru. Vzhledem k tomu, že míra nezaměstnanosti nebyla v kraji ve výchozím roce hodnocení příliš vysoká, byl i její pokles relativně nižší.

3.5. Bydlení, bytová výstavba

Pro zjištění rozdílů mezi venkovským a městským prostorem v oblasti bydlení byly využity především výsledky sčítání lidu, domů a bytů v letech 1991 a 2001, které umožňují porovnat nejen rozsah a strukturu domovního a bytového fondu, ale i kvalitativní ukazatele jako je např. technické vybavení bytu či jeho velikost. Aktuálnější informace o nové bytové výstavbě poskytuje agregace dat o jednotlivých dokončených budovách a bytech.

Pokud je při srovnávání vyloučeno Hlavní město Praha, pak na ostatním území ČR byla z celkového počtu 1 548,5 tis. trvale obydlených domů v roce 2001 více než polovina (50,9 %) ve venkovském prostoru. V přepočtu na 1 000 obyvatel bylo nejvíce trvale obydlených domů ve venkovských obcích Středočeského a Jihomoravského kraje, naopak nejméně v obcích kraje Karlovarského.

V období po roce 2001 v bytové výstavbě převažovala výstavba rodinných domů, a to jak na venkově, tak ve městech. V přepočtu na 1 000 obyvatel se průměrně ročně dokončilo ve venkovském prostoru většiny krajů více bytů než ve městech, výjimku představoval pouze Jihomoravský kraj a Vysočina.

Tab. 3.5.1 Vybrané charakteristiky domovního a bytového fondu

	Dokončené byty 2001 - 2008 (roční průměr)				Domovní a bytový fond podle SLDB 2001					
	na 1 000 obyvatel		průměrná obytná plocha dokončeného bytu (m ²)		průměrná obytná plocha trvale obydleného bytu (m ²)		byty v rodinných domech z celk. počtu trvale oby- dlených bytů (%)		průměrné stáří trvale obydlených domů (roky)	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	3,6	2,9	80,9	65,7	58,9	46,2	83,9	27,9	47,3	46,6
ČR bez Hl. m. Prahy	3,6	2,5	80,9	67,1	58,9	46,9	83,9	31,1	47,3	46,2
v tom kraje:										
Středočeský	5,7	4,5	88,2	72,7	60,6	49,4	86,2	39,6	49,3	47,8
Jihočeský	3,9	2,7	80,1	66,1	57,9	47,6	78,6	31,6	48,3	44,1
Plzeňský	3,9	3,4	71,0	65,1	57,9	46,4	79,7	28,9	50,0	46,9
Karlovarský	2,7	1,8	84,2	66,5	53,5	43,5	55,6	17,2	56,8	53,8
Ústecký	2,2	1,0	76,6	72,8	57,2	44,0	74,6	19,6	58,9	53,7
Liberecký	3,2	2,4	76,3	61,2	56,7	47,1	74,4	30,5	54,9	54,3
Královéhradecký	3,2	2,5	75,6	64,1	56,7	48,5	79,6	37,2	48,7	48,0
Pardubický	3,4	2,8	74,8	64,6	58,1	48,2	87,2	36,7	44,9	44,5
Vysočina	2,9	3,0	81,8	64,0	59,1	48,8	88,7	39,4	44,1	40,9
Jihomoravský	3,3	3,6	84,2	63,0	61,9	47,6	91,7	33,2	43,5	45,0
Olomoucký	2,8	2,1	74,1	65,0	58,3	47,0	84,8	29,7	46,1	47,2
Zlínský	2,8	2,3	79,0	71,0	59,3	48,6	92,1	41,3	40,4	41,7
Moravskoslezský	3,1	1,3	78,2	71,0	60,0	45,2	85,3	27,3	42,9	41,6

Domovní fond České republiky značně ovlivnila bytová výstavba v poválečném období. Ve městech zaznamenala velký rozmach výstavba bytových sídlišť, od konce padesátých let až v podstatě do roku 1989 především panelových. Značná část panelové výstavby byla směřována do regionů orientovaných na „těžký průmysl“ na severozápadě republiky a na severní Moravě. Na venkově se v tomto období rozvíjela především svépomocná výstavba rodinných domů, ale při naplňování tehdejší představy přiblížení venkova městům se i na venkově stavěly bytové domy včetně panelových. Republikovou úroveň 1,3 % panelových domů z celkového počtu trvale obydlených domů na venkově vysoce převyšuje Karlovarský kraj s podílem 5,8 %. V ostatních krajích je rozpětí od 0,6 % ve Zlínském kraji po 2,3 % v Plzeňském kraji.

Hodnotíme-li domovní fond na základě výsledků SLDB 2001, pak mladší domovní fond na venkově než ve městech je na jihovýchodě republiky, tedy v Jihomoravském, Olomouckém a Zlínském kraji. Naopak výrazně starší je v kraji Ústeckém, Jihočeském a na Vysočině.

V domovní zástavbě převažují ve venkovském prostoru rodinné domy. S výjimkou Karlovarského kraje převyšuje podíl rodinných domů ve všech krajích 90 %. Zastoupení rodinných domů na venkově je nejvyšší na jihovýchodě republiky, na severozápadě je nejnižší – ke Karlovarskému kraji se přidává i Liberecký a Ústecký kraj.

Vysoký podíl rodinných domů ve struktuře venkovské zástavby vede k tomu, že počet trvale obydlených domů na 1 000 obyvatel je ve venkovském prostoru vždy vyšší než v městském. Největší rozdíly jsou v Ústeckém, Jihomoravském a Plzeňském kraji. Ve srovnání s rokem 1991 zůstal v roce 2001 počet trvale obydlených domů na 1 000 obyvatel ve venkovském prostoru na stejné úrovni v Jihočeském a Pardubickém kraji, k poklesu došlo v 6 krajích, zatímco v městském prostoru došlo ve všech krajích k nárůstu.

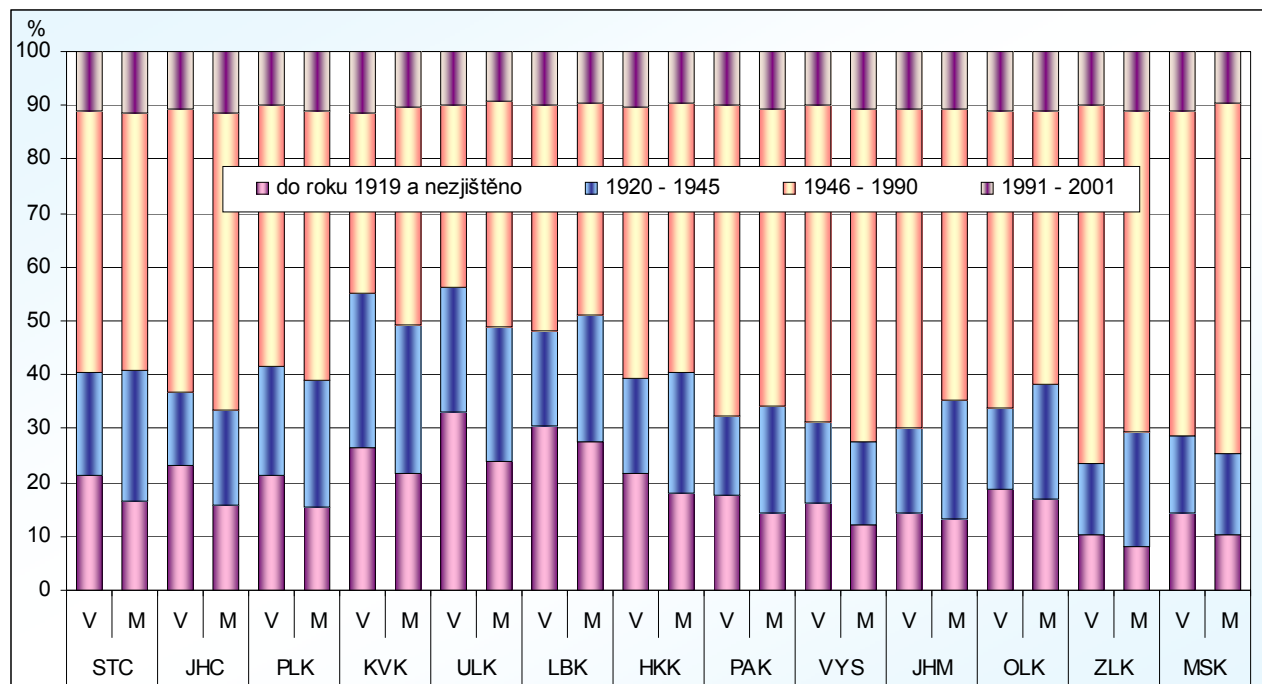
Tab. 3.5.2 Domovní fond v letech 1991 a 2001

Zdroj: SLDB 1991, 2001

	Trvale obydlené domy na 1 000 obyvatel				z hodnoty 2001 rodinné domy (%)		Neobydlené domy na 1 000 obyvatel			
	rok 2001		rozdíl 2001 - 1991		V	M	rok 2001		rozdíl 2001 - 1991	
	V	M	V	M			V	M	V	M
ČR celkem	268,1	115,6	-0,4	5,1	95,1	78,0	82,6	13,1	19,0	2,6
ČR bez Hl. m. Prahy	268,1	124,3	-0,4	4,9	95,1	79,8	82,6	14,7	19,0	2,6
v tom kraje:										
Středočeský	291,6	153,3	-1,4	4,3	95,4	85,3	107,8	23,6	23,2	4,5
Jihočeský	265,6	125,2	0,0	3,5	94,2	80,0	121,4	19,7	39,5	4,8
Plzeňský	266,4	121,5	-2,0	5,8	94,0	76,9	96,6	16,1	30,0	3,8
Karlovarský	202,9	91,2	2,2	6,0	86,0	61,5	35,2	7,3	2,5	1,6
Ústecký	263,6	93,2	-0,5	5,2	92,0	68,4	81,9	8,4	8,1	0,4
Liberecký	247,7	121,9	-4,8	4,9	91,5	76,7	115,6	17,5	26,5	2,5
Královéhradecký	263,0	143,6	-3,5	5,4	93,3	81,3	105,2	19,9	20,2	3,8
Pardubický	268,3	139,9	0,0	3,3	95,9	82,0	84,3	17,0	17,5	2,8
Vysočina	269,9	143,0	0,9	4,1	96,6	83,7	86,4	19,5	26,3	4,1
Jihomoravský	282,6	133,4	1,3	4,8	97,4	82,7	59,2	14,1	13,5	2,3
Olomoucký	259,8	118,1	1,0	5,0	95,3	78,5	47,8	11,7	6,0	2,2
Zlínský	267,8	150,4	-0,7	4,6	97,7	87,3	57,9	16,9	10,5	2,4
Moravskoslezský	242,0	104,7	3,0	4,9	95,6	77,9	48,4	8,5	12,5	1,4

Výrazně rozdílná situace mezi městem a venkovem je v počtu a především ve využití **neobydlených domů**. Vysoké zastoupení domů využívaných k rekreaci, tzv. druhého bydlení na venkově, vede k tomu, že počet neobydlených domů na 1 000 obyvatel na venkově výrazně převyšuje hodnoty ve městech. Tento jev je zvláště patrný v malých obcích a lokalitách, které spadají do známých rekreačních oblastí. Největší rozdíly v počtu neobydlených domů na 1 000 obyvatel mezi městem a venkovem jsou právě v krajích, kde je využití domů pro rekreační účely nejvyšší, tedy v Jihočeském a Libereckém kraji.

Graf 67 Podíl trvale obydlených domů podle období výstavby v roce 2001

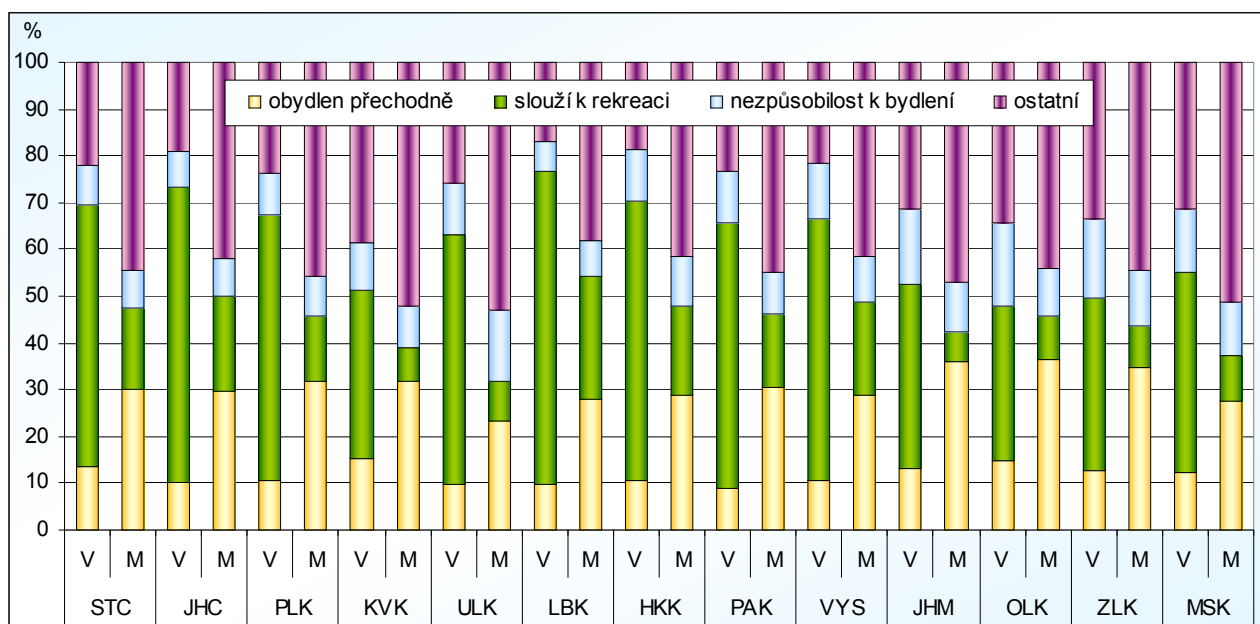

Tab. 3.5.3 Bytový fond v letech 1991 a 2001

Zdroj: SLDB 1991, 2001

	Trvale obydlené byty na 1 000 obyvatel				Neobydlené byty na 1 000 obyvatel				Byty sloužící k rekreaci z celkového počtu bytů v roce 2001 (%)	
	rok 2001		rozdíl 2001 - 1991		rok 2001		rozdíl 2001 - 1991			
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	343,6	386,5	8,6	17,1	93,9	36,1	23,9	13,3	11,4	0,9
ČR bez Hl. m. Prahy	343,6	379,1	8,6	17,4	93,9	34,1	23,9	10,2	11,4	1,1
v tom kraje:										
Středočeský	356,6	376,8	3,9	13,8	119,4	42,5	28,0	14,9	14,1	1,7
Jihočeský	356,3	378,2	12,3	17,2	137,4	41,3	46,4	14,0	17,6	2,0
Plzeňský	358,8	391,1	10,7	18,7	110,9	38,5	36,2	12,2	13,4	1,3
Karlovarský	349,9	390,2	7,3	19,3	46,5	26,9	-1,0	7,5	4,2	0,5
Ústecký	362,7	400,2	6,1	20,1	95,2	31,4	8,8	-1,2	11,1	0,6
Liberecký	358,8	384,8	5,7	15,1	135,0	38,8	35,8	11,4	18,3	2,4
Královéhradecký	357,9	378,5	4,7	16,5	119,1	40,5	26,9	13,9	14,9	1,8
Pardubický	341,6	371,8	7,8	19,8	95,7	35,8	22,4	13,1	12,4	1,4
Vysočina	334,0	355,9	12,8	16,8	97,1	36,2	32,0	13,4	12,6	1,8
Jihomoravský	322,9	376,6	8,8	14,1	63,9	34,7	16,4	14,1	6,5	0,5
Olomoucký	337,4	374,9	9,2	18,4	58,9	31,8	11,9	11,6	4,9	0,7
Zlínský	316,2	359,9	11,9	18,0	63,6	33,7	14,4	13,4	6,2	0,7
Moravskoslezský	330,3	378,7	11,2	19,3	60,4	24,0	18,4	4,8	6,6	0,6

Pokud jde o **bytový fond**, je situace podle základních ukazatelů ve městech a na venkově odlišná od ukazatelů domovního fondu. Ve všech krajích připadá na 1 000 obyvatel na venkově méně trvale obydlených bytů než ve městech. To souvisí nejen s tím, že jsou ve venkovských obcích více zastoupeny byty v rodinných domech, které jsou obvykle větší než byty v domech bytových, ale i s větším průměrným počtem členů v nich žijících domácností. V období 1991 až 2000 došlo na venkově k menšímu nárůstu počtu bytů na 1 000 obyvatel než ve městech. K 1. 3. 2001 tak na republikové úrovni (bez Hl. m. Prahy) na 1 000 obyvatel připadalo na venkově o 35,6 bytů méně než ve městech, na úrovni krajů byly největší rozdíly zjištěny v Jihomoravském, Moravskoslezském a Zlínském kraji.

Graf 68 Neobydlené byty podle důvodu neobydlenosti v roce 2001

Podle SLDB 2001 tvoří byty v domech z let 1946 až 1990 rozhodující podíl bytového fondu jak ve městech, tak i na venkově, ale na venkově jsou tyto podíly díky rozsáhlé výstavbě panelových sídlišť ve městech o pětinu menší. Ve všech krajích jsou na venkově oproti městům výrazně vyšší podíly bytů v domech postavených do roku 1919, a stejně tak je tomu i ve většině krajů v případě zástavby z let 1920 až 1945. V důsledku relativně omezené výstavby bytových domů ve druhé polovině 90. let byl podíl nejnovějších bytů (tj. bytů postavených po roce 1990) na venkově vyšší než ve městech. Výjimkou je pouze Pardubický kraj.

Tab. 3.5.4 Trvale obydlené byty podle období výstavby domu k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

v %

	Trvale obydlené byty v domech s obdobím výstavby (rekonstrukce) domu									
	do roku 1919		1920 - 1945		1946 - 1980		1981 - 1990		1991 - 2001	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	16,3	9,0	15,0	14,6	43,1	50,9	14,2	17,2	10,2	7,5
ČR bez Hl. m. Prahy	16,3	8,2	15,0	12,4	43,1	53,8	14,2	17,3	10,2	7,6
v tom kraje:										
Středočeský	17,9	7,9	17,4	13,7	39,2	53,1	13,6	15,4	10,3	8,8
Jihočeský	17,6	7,7	11,4	9,4	44,5	52,3	14,8	20,9	10,3	8,9
Plzeňský	16,7	8,5	17,0	13,9	40,4	55,1	14,7	13,9	10,1	7,7
Karlovarský	19,5	12,4	20,7	13,2	39,5	53,3	9,3	14,2	9,4	6,2
Ústecký	28,2	9,7	20,6	11,0	30,0	51,1	10,0	21,8	9,0	5,4
Liberecký	24,5	15,7	15,8	14,0	34,6	39,2	13,1	22,5	10,3	7,6
Královéhradecký	18,0	11,3	15,6	16,0	40,8	47,8	13,8	15,7	10,4	8,2
Pardubický	14,7	7,2	13,2	12,4	46,3	53,4	15,0	16,3	9,7	10,1
Vysočina	13,2	6,8	13,2	9,0	46,5	54,5	15,9	19,5	10,0	9,6
Jihomoravský	12,3	8,6	14,7	17,2	46,1	48,9	15,5	16,7	10,6	7,6
Olomoucký	16,1	8,9	13,6	13,3	44,5	52,7	14,0	16,6	11,0	8,0
Zlínský	8,7	3,8	11,9	11,8	53,1	58,9	15,5	16,1	10,1	9,0
Moravskoslezský	11,4	4,5	12,3	8,3	50,6	64,8	14,8	15,8	10,2	6,0

Byty ve venkovských obcích byly v roce 2001 v průměru o čtvrtinu větší (měřeno plochou bytu) než ve městech, avšak vzhledem k vyššímu průměrnému počtu v nich žijících osob byla průměrná obytná plocha na osobu na venkově větší pouze o 13 %. Kvalitativní ukazatele bydlení, jako jsou průměrná celková a obytná plocha a počet místností, jsou nejpříznivější ve venkovském prostoru na jihu a východě Moravy. Pokud však jde o průměrnou obytnou plochu na osobu, jsou tyto kraje podprůměrné (právě z důvodu častějšího soužití více rodin v jedné domácnosti). Naopak ve venkovském prostoru Středočeského kraje, v němž je průměrná obytná plocha bytů druhá nejvyšší po již zmiňovaném Jihomoravském kraji, je relativně vysoká i obytná plocha na osobu. Ve venkovském prostoru Jihočeského kraje je průměrný počet osob na byt jedním z nejmenších mezi kraji a průměrná obytná plocha na osobu je zhruba na úrovni průměru venkovského prostoru celé republiky.

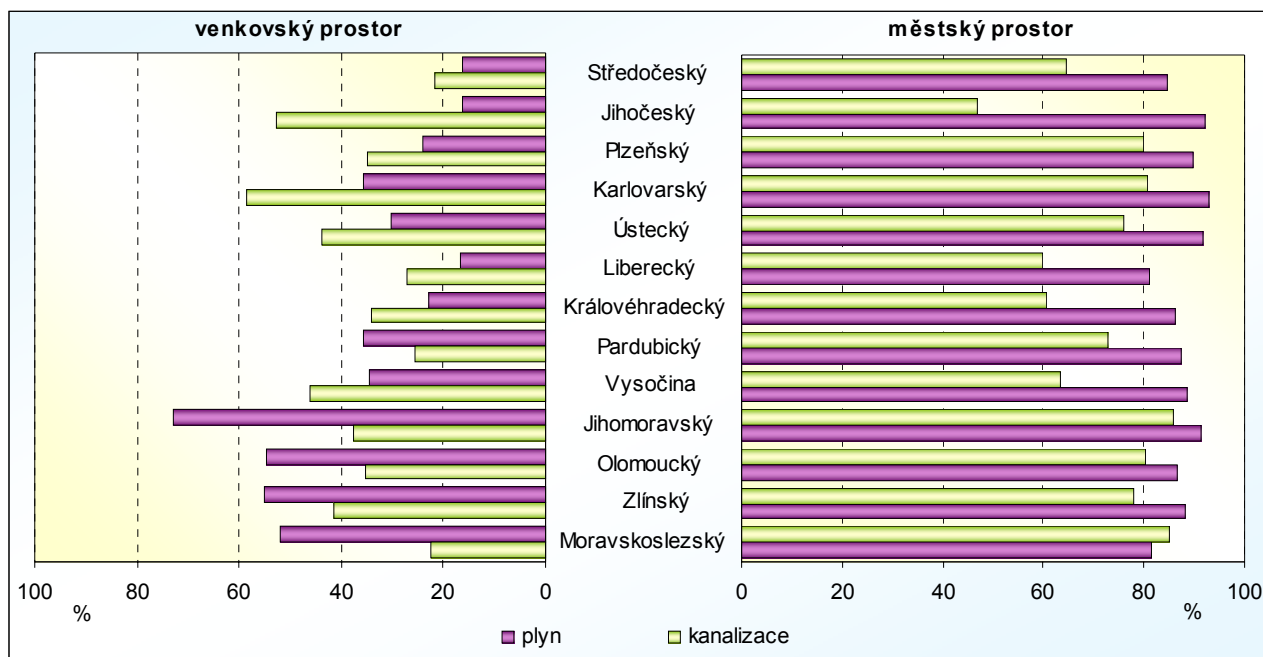
Tab. 3.5.5 Vybrané charakteristiky úrovně bydlení k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

	Průměrné hodnoty na 1 byt								Obytná plocha na osobu (m ²)	
	počet osob		celková plocha (m ²)		obytná plocha (m ²)		počet obytných místností 8 m ² a více		V	M
	V	M	V	M	V	M	V	M		
ČR celkem	2,87	2,55	90,8	71,2	58,9	46,2	3,10	2,58	20,3	17,9
ČR bez Hl. m. Prahy	2,87	2,60	90,8	72,1	58,9	46,9	3,10	2,63	20,3	17,9
v tom kraje:										
Středočeský	2,77	2,62	91,4	75,1	60,6	49,4	3,12	2,73	21,6	18,6
Jihočeský	2,78	2,62	88,0	73,1	57,9	47,6	3,00	2,66	20,5	18,0
Plzeňský	2,75	2,52	87,9	71,1	57,9	46,4	3,02	2,56	20,8	18,2
Karlovarský	2,79	2,52	82,1	67,4	53,5	43,5	2,84	2,42	18,9	17,1
Ústecký	2,69	2,45	86,9	67,4	57,2	44,0	2,94	2,51	20,8	17,8
Liberecký	2,74	2,57	87,4	72,4	56,7	47,1	2,94	2,62	20,4	18,2
Královéhradecký	2,76	2,61	87,2	74,1	56,7	48,5	2,97	2,65	20,3	18,4
Pardubický	2,91	2,65	90,9	74,3	58,1	48,2	3,04	2,67	19,8	18,0
Vysočina	2,97	2,78	91,9	75,8	59,1	48,8	3,10	2,73	19,7	17,4
Jihomoravský	3,08	2,63	96,7	74,4	61,9	47,6	3,33	2,65	20,0	18,0
Olomoucký	2,92	2,63	91,6	72,6	58,3	47,0	3,08	2,63	19,8	17,8
Zlínský	3,12	2,75	93,2	75,9	59,3	48,6	3,24	2,78	18,9	17,6
Moravskoslezský	3,00	2,60	92,1	69,2	60,0	45,2	3,24	2,60	19,9	17,3

Největší rozdíly v průměrné obytné ploše bytu na venkově a ve městech byly zjištěny v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji, kde se blížily 15 m². V Jihočeském kraji tento rozdíl představoval 10 m². Rozdíl mezi maximální a minimální průměrnou obytnou plochou bytu ve venkovském prostoru jednotlivých krajů byl 8,4 m² (od 53,5 m² v Karlovarském kraji po 61,9 m² v Jihomoravském kraji).

Graf 69 Podíl trvale obydlených domů se zavedeným plynem a připojením na veřejnou kanalizaci v roce 2001

Technická vybavenost bytů na venkově je nižší než ve městech. Zatímco ve městech bylo v roce 2001 na plyn napojeno okolo 74 % bytů a na kanalizaci 87 % bytů, na venkově byly podíly výrazně nižší (36, resp. 35 %). Míra plynofikace venkovských bytů byla nejvyšší na východě republiky, napojení na kanalizaci zde však bylo pouze průměrné. Pokud se podíváme na rozdíly mezi městským a venkovským prostorem uvnitř jednotlivých krajů, pak největší nalezneme ve Středočeském kraji.

Tab. 3.5.6 Dokončené byty v letech 2001 až 2008

	Dokončené byty				Podíl dokončených bytů (%)					
	celkem		úhrn 2005 - 2008 / úhrn 2001 - 2004 (%)		v nových rodinných domech		v nových bytových domech		v nástavbách, přístavbách a vestavbách	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
ČR celkem	86 307	168 219	124,1	130,6	68,3	30,6	8,9	44,8	12,0	13,1
ČR bez Hl. m. Prahy	86 307	123 220	124,1	122,3	68,3	36,8	8,9	35,2	12,0	13,9
v tom kraje:										
Středočeský	23 222	23 133	166,5	158,2	78,9	41,9	8,4	35,3	7,5	10,7
Jihočeský	7 581	8 451	132,0	105,9	69,6	39,2	9,8	32,4	9,3	15,3
Plzeňský	6 300	9 602	94,6	136,7	51,7	33,5	15,2	39,8	12,4	10,9
Karlovarský	1 605	3 394	117,2	160,7	70,0	33,0	6,9	41,6	6,9	9,2
Ústecký	3 007	5 245	144,3	93,3	65,5	47,4	4,1	20,0	7,1	10,3
Liberecký	2 952	6 069	121,5	103,8	60,0	35,0	12,5	46,9	10,4	6,0
Královéhradecký	4 988	7 050	113,3	110,8	60,8	33,3	15,2	36,3	12,4	13,4
Pardubický	5 581	6 719	131,0	106,4	64,4	33,8	14,4	43,1	12,1	11,3
Vysočina	5 184	7 001	113,3	113,6	68,9	35,7	5,0	35,9	14,5	14,5
Jihomoravský	10 046	21 878	115,8	145,8	69,6	25,3	8,2	44,8	13,6	17,9
Olomoucký	5 632	6 720	97,7	93,5	60,6	32,2	6,5	39,6	18,0	17,8
Zlínský	4 797	7 048	80,1	110,3	64,3	42,1	2,3	28,6	20,7	13,7
Moravskoslezský	5 412	10 910	105,6	90,6	65,2	51,4	5,3	8,1	19,5	20,6

Pokud jde o výstavbu **bytů v letech 2001 až 2008**, byla přibližně jedna třetina z celkového počtu 254,5 tisíc dokončených bytů postavena na venkově, z toho dvě třetiny v nových rodinných domech. Za osmileté období bylo ve venkovském prostoru dokončeno celostátně na 1 000 obyvatel o 8,6 bytů více než v městském prostoru. Mezi jednotlivými kraji byly zjištěny značné rozdíly: intenzita bytové výstavby ve venkovských obcích ve Středočeském kraji byla 2,7krát vyšší než ve venkovských obcích Ústeckého kraje. Průměrná obytná plocha dokončeného bytu byla na venkově o 13,8 m² větší ve srovnání s městským prostorem, a to i přesto, že ve většině krajů byla průměrná obytná plocha bytů v nově postavených rodinných a bytových domech (bez nástaveb a přístaveb) na venkově nižší než ve městech.

3.6. Občanská a technická vybavenost

Základním zdrojem dat na úrovni obcí v občanské a technické vybavenosti je soubor hodnot ukazatelů databáze městské a obecní statistiky (MOS). Pro účely této publikace byla též použita externí data z oblasti územně plánovací dokumentace (ÚPD). Vzhledem k tomu, že se databáze MOS naplňuje v oblasti občanské vybavenosti zejména z externích administrativních zdrojů a aktualizace některých dat neprobíhá každoročně, jsou v jednotlivých oblastech zachyceny poslední dostupné údaje z let 2006 a 2007. Pro oblast vybavenosti bylo zvoleno porovnání pouze venkovského prostoru, neboť v městském prostoru je zastoupení technické i občanské vybavenosti téměř 100 %.

Tab. 3.6.1 Občanská vybavenost obcí venkovského prostoru v roce 2000 a 2006 (2007)

	Podíl obcí se školou				Podíl dětí ve věku 6 - 14 let v obcích bez základní školy		Podíl obcí s veřejnou knihovnou ²⁾		Podíl obcí s poštou ³⁾	
	mateřskou		základní ¹⁾		2000	2006	2000	2006	2000	2006
	2000/01	2006/07	2000/01	2006/07						
ČR bez HI. m. Prahy	49,3	47,8	37,6	36,5	28,4	31,7	82,2	76,2	39,3	38,9
z toho kraje:										
Středočeský	40,8	40,6	31,1	29,2	38,3	43,0	80,6	61,9	35,0	33,1
Jihočeský	37,0	33,9	26,6	24,9	35,0	39,0	76,1	73,4	32,2	31,7
Plzeňský	36,0	34,3	27,8	27,2	33,7	37,2	79,7	74,1	35,3	34,7
Karlovarský	59,5	53,2	45,0	40,5	25,1	30,1	86,5	84,7	60,4	60,4
Ústecký	53,7	50,8	35,4	31,8	32,4	40,2	76,5	72,7	47,3	46,9
Liberecký	58,2	57,7	51,3	52,4	18,7	20,1	84,7	85,7	53,4	53,4
Královéhradecký	48,6	47,6	38,9	37,2	29,1	32,4	80,7	78,0	47,1	47,1
Pardubický	48,2	46,6	36,9	36,4	29,9	31,8	80,1	76,8	36,4	35,5
Vysočina	35,3	33,8	28,5	27,5	32,9	36,7	73,6	68,2	27,5	27,5
Jihomoravský	63,9	60,5	45,8	45,6	26,4	27,5	92,8	90,8	42,0	41,2
Olomoucký	68,8	67,4	52,1	51,8	19,2	21,0	92,9	92,9	42,2	45,2
Zlínský	71,7	71,4	53,2	53,9	21,2	22,0	97,4	98,9	39,4	38,7
Moravskoslezský	77,1	78,3	66,3	65,4	15,1	16,1	83,3	86,3	65,0	67,5

v %

dokončení

	Podíl obcí s ordinací ¹⁾ (%)						Podíl obcí se zařízením lékařské péče ⁴⁾ (%)		Počet bytů v domech s pečovatelskou službou na 1 000 obyv. 65+	
	praktického lékaře pro dospělé		praktického lékaře pro děti a dorost		stomatologa		2000	2007	2000	2007
	2000	2007	2000	2007	2000	2007				
ČR bez HI. m. Prahy	24,0	23,9	18,9	17,5	15,4	13,9	5,7	7,1	7,7	15,6
v tom kraje:										
Středočeský	23,3	22,1	16,6	15,3	12,7	11,2	4,3	4,9	7,8	7,1
Jihočeský	22,3	22,5	22,7	18,7	13,6	12,4	6,3	7,7	11,6	21,9
Plzeňský	21,6	21,2	16,9	14,3	13,1	12,0	5,8	7,7	5,3	23,3
Karlovarský	35,1	37,8	16,2	14,4	21,6	15,3	9,0	9,0	10,8	15,1
Ústecký	29,6	29,6	16,4	15,8	16,1	14,5	5,8	8,4	9,4	18,0
Liberecký	29,1	27,5	16,4	17,5	19,0	15,3	6,9	6,9	22,1	33,7
Královéhradecký	20,8	21,0	11,6	10,6	17,6	15,2	5,1	7,0	4,7	11,3
Pardubický	16,1	15,8	12,8	13,0	13,2	12,3	5,7	7,3	5,6	23,1
Vysočina	13,7	15,5	13,6	13,9	10,8	9,7	3,4	3,8	5,4	10,4
Jihomoravský	21,9	22,2	23,7	20,3	14,4	12,9	5,9	8,3	3,9	9,9
Olomoucký	34,2	33,4	21,9	23,8	23,3	21,9	6,6	9,0	9,1	19,4
Zlínský	36,4	37,2	42,4	34,6	20,8	20,1	10,0	11,9	10,5	16,3
Moravskoslezský	43,8	41,7	25,8	28,3	28,3	25,4	7,9	9,2	4,8	18,2

¹⁾ 1. - 5. nebo 1. - 9. ročník

²⁾ včetně poboček

³⁾ včetně poštovních středisek, poštoven a podacích pošt

⁴⁾ včetně detašovaných pracovišť

K porovnání aktuálních dat s údaji roku 2000 je třeba přistupovat obezřetně, protože údaje nejsou získávány z klasických statistických zjišťování.

Na úroveň **občanské vybavenosti** obcí venkovského prostoru působí řada faktorů: zřizování, vybavení a provoz jednotlivých zařízení do jisté míry závisí na dostupných finančních prostředcích obcí a zřizovatelů

zařízení, na celkové finanční situaci v regionu, hustotě zalidnění a nepřímo i na počtu obyvatel venkovských obcí a jejich věkové struktuře (např. počet dětí a žáků v oblasti školství).

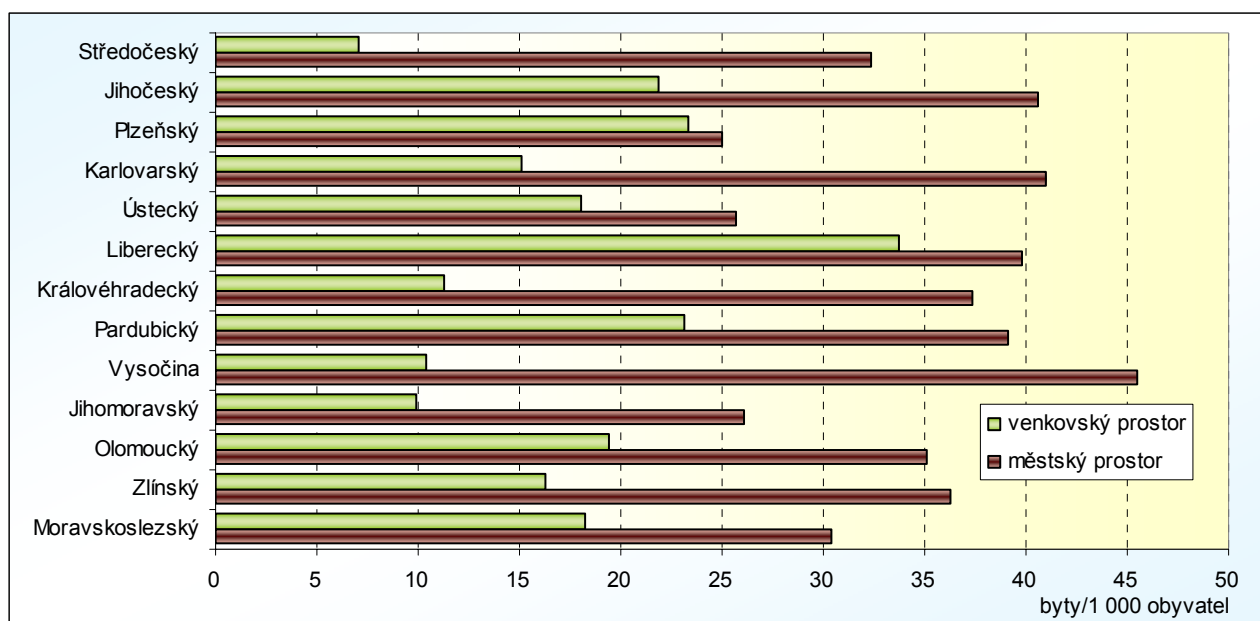
Nejrozšířenějším **školským zařízením** jsou ve venkovských obcích mateřské školy, které mají k dispozici obyvatelé téměř poloviny obcí. Ve více než třetině obcí je základní škola. Nejvyšší podíl obcí venkovského prostoru s mateřskou i základní školou mají kraje Moravskoslezský a Zlínský. Pro tyto kraje na východě Moravy je charakteristická specifická sídelní struktura s nadprůměrně velkými obcemi. Naopak nejnižší podíl obcí se školskými zařízeními mají kraje Jihočeský, Plzeňský a Vysočina, které mají rozdrobenou sídelní strukturu. Z retrospektivního pohledu je zřejmé, že téměř ve všech krajích ČR (s výjimkou Moravskoslezského) došlo proti roku 2000 k poklesu podílu obcí se zařízeními předškolní výchovy, a to zejména v důsledku rušení a slučování mateřských škol v jednotlivých obcích venkovského prostoru. Největší pokles podílu obcí s předškolními zařízeními zaznamenal kraj Karlovarský. Mírně se snížil i podíl venkovských obcí vybavených základní školou; větší úbytek byl zjištěn v Karlovarském a Ústeckém kraji. Pouze ve dvou krajích (Libereckém a Zlínském) se podíl obcí se základní školou zvýšil. Důsledkem redukce základních škol je zvýšení podílu dětí ve věku 6 – 14 let, které žijí v obcích, ve kterých není zřízena základní škola. Další příčinou je i probíhající suburbanizace, kdy intenzivní bytová výstavba, a tím i růst počtu dětí, nastává v obcích v zázemí velkých měst. Těmto původně malým obcím často chybí základní občanská vybavenost a jejich obyvatelé využívají příslušná zařízení v blízkém městě. Zvláště patrné je to ve Středočeském kraji, kde v obcích bez základní školy žije 43 % dětí venkovského prostoru, zatímco celorepublikový průměr činí necelých 32 %.

Nejrozšířenějším a často jediným kulturním zařízením jsou ve venkovských obcích **veřejné knihovny**, případně jejich pobočky. K dispozici je mají obyvatelé více než tři čtvrtin venkovských obcí. Největší podíl obcí s touto službou má Zlínský kraj, naopak nejmenší kraj Středočeský. Vývojově se rozsah těchto služeb od roku 2000 mírně snižoval. Výrazný úbytek byl zaznamenán pouze ve Středočeském kraji.

Základní **zdravotní péče** je poskytována v ordinacích praktických lékařů, které jsou zřizovány v závislosti na koncentraci obyvatel (potenciálních pacientů). Tato zdravotnická zařízení jsou provozována ve většině případů privátními lékaři. Nejvyšší podíl obcí s dostupným zdravotnickým zařízením mají moravské kraje, a to Moravskoslezský, Zlínský a Olomoucký. Naopak nejnižší podíl má kraj Vysočina, kde převažují typicky malá sídla do 200 obyvatel (50,5 % z celkového počtu obcí ve venkovském prostoru kraje). Zatímco v krajích Jihočeském, Karlovarském, Královéhradeckém, Vysočině, Jihomoravském a Zlínském podíl obcí s ordinacemi lékařů pro dospělé od roku 2000 vzrostl, ve stejných krajích (kromě Vysočiny) poklesl podíl obcí s ordinací dětského lékaře. Podíl venkovských obcí s ordinací stomatologa se po roce 2000 v souladu s všeobecným trendem snižoval, především vlivem celkového úbytku zubních lékařů. Naproti tomu se ve všech krajích zvýšil podíl obcí se zařízením lékárenské péče.

Vybavenost **byty v domech s pečovatelskou službou** na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let je celostátně ve venkovském prostoru poloviční oproti prostoru městskému, avšak po roce 2000 se výrazně zvyšovala vybavenost i na venkově (zejména v Plzeňském a Pardubickém kraji).

Graf 70 Byty v domech s pečovatelskou službou na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v roce 2007

V souladu s racionalizací poštovních služeb došlo ve většině krajů ČR k mírnému poklesu podílu venkovských obcí s **poštovním úřadem** či poštovnou. Pouze v krajích Karlovarském, Libereckém, Královéhradeckém a na Vysočině zůstal tento podíl nezměněn. Naproti tomu v kraji Olomouckém a Moravskoslezském podíl obcí s poštou vzrostl. Nyní jsou poštovní služby poskytovány v 39 % venkovských obcí. Zatímco v Moravskoslezském kraji je pošta ve dvou třetinách obcí, v kraji Jihočeském a na Vysočině má poštu méně než třetina obcí.

Zásadní vliv na služby poskytované v rámci občanské vybavenosti má i dostupnost jednotlivých obcí venkovského prostoru, případně jejich částí. Postupné omezování veřejné dopravy, rušení linek a snižování počtu spojů, financování dopravy z peněz obecních rozpočtů, to vše jsou faktory, které výrazně limitují rozsah a rozvoj poskytovaných služeb.

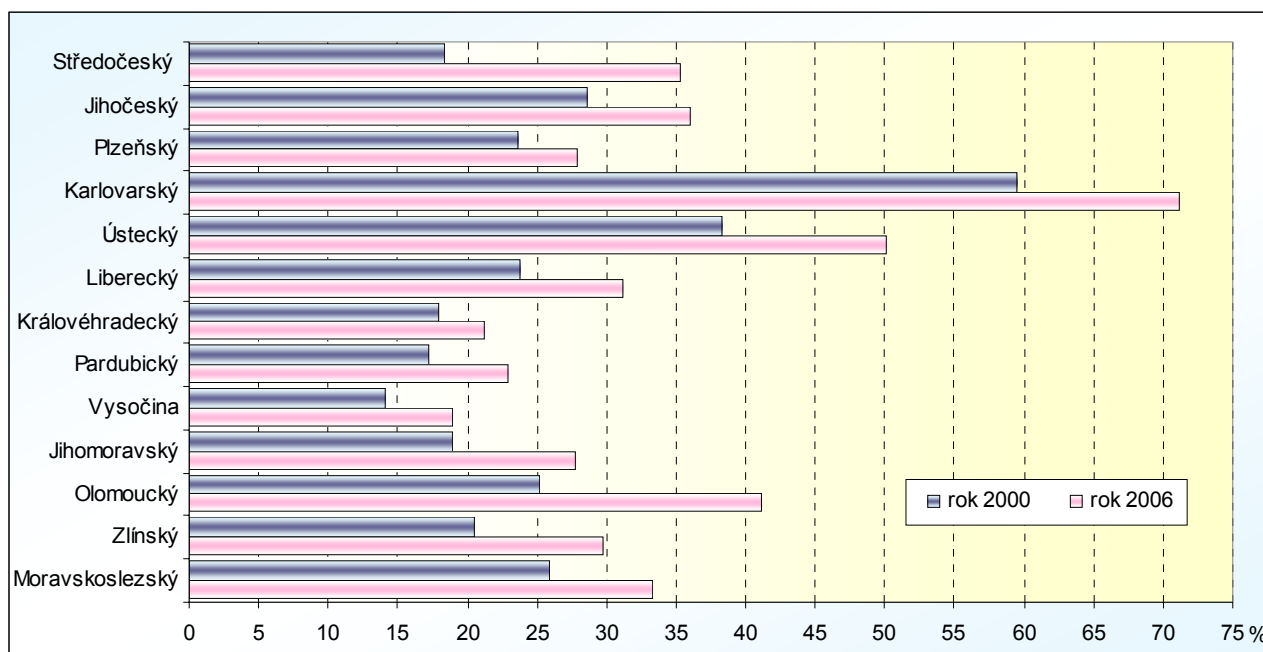
Úroveň **technické vybavenosti** doznala ve svém vývoji od roku 2000 výrazných změn zejména v souvislosti s budováním čistíren odpadních vod a rozvodů plynu.

Tab. 3.6.2 Technická vybavenost obcí venkovského prostoru v roce 2000 a 2006 (2007)

v %

	Podíl obcí připojených na veřejný vodovod		Podíl obcí připojených na kanalizační síť s ČOV		Podíl obcí připojených na rozvod plynu		Podíl obcí s železniční zastávkou		Podíl obcí se schválenou územně plánovací dokumentací	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2007
ČR bez HI. m. Prahy	79,2	84,3	22,2	31,5	42,5	61,1	22,6	23,0	27,9	57,9
z toho kraje:										
Středočeský	59,9	71,9	18,4	35,3	14,3	39,1	23,7	24,3	26,3	51,8
Jihočeský	79,9	80,2	28,6	35,9	21,3	33,6	22,8	22,3	21,6	56,2
Plzeňský	68,7	68,7	23,6	27,8	23,6	47,8	22,1	23,6	23,6	48,4
Karlovarský	95,5	95,5	59,5	71,2	48,6	58,6	32,4	43,2	31,5	82,9
Ústecký	96,1	96,8	38,3	50,2	41,5	57,2	46,6	43,1	32,8	61,7
Liberecký	94,2	95,2	23,8	31,2	27,5	38,6	35,4	37,0	27,0	49,2
Královéhradecký	78,5	84,8	17,9	21,3	38,6	57,5	23,2	23,7	24,2	61,4
Pardubický	89,4	92,4	17,3	22,9	52,7	77,3	19,6	21,0	23,9	69,3
Vysočina	79,3	85,5	14,0	18,9	41,9	69,7	13,3	13,4	12,4	30,6
Jihomoravský	84,8	90,8	19,0	27,8	81,9	92,8	14,9	13,9	32,0	56,4
Olomoucký	83,0	89,9	25,2	41,1	71,5	86,6	21,9	22,5	26,0	76,7
Zlínský	87,0	92,2	20,4	29,7	79,2	92,2	19,7	19,3	71,0	91,4
Moravskoslezský	95,8	97,1	25,8	33,3	71,7	75,0	27,5	27,5	52,5	87,1

Graf 71 Podíl obcí ve venkovském prostoru s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod v roce 2000 a 2006

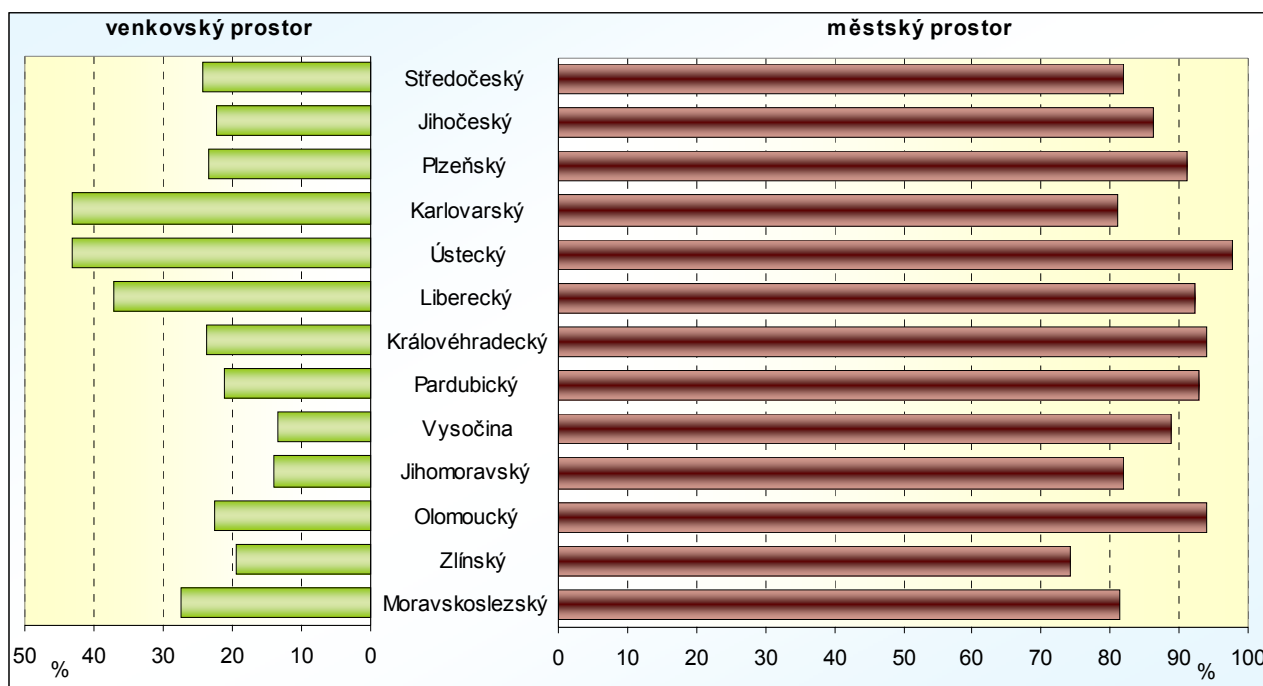
Veřejný vodovod je zřízen téměř v 85 % venkovských obcí; za republikovým průměrem zaostává především Plzeňský a Středočeský kraj. Naproti tomu v Moravskoslezském kraji má veřejný vodovod 97 % obcí.

O více než jednu třetinu stoupl podíl obcí s **napojením na kanalizační síť s čistírnou odpadních vod** (ČOV). V roce 2006 mělo tuto vybavenost 32 % venkovských obcí, nejvyššího podílu obcí s kanalizací napojenou na ČOV dosáhl kraj Karlovarský, naopak nejvíce zaostává kraj Vysočina, Královéhradecký a Pardubický kraj.

K výraznému rozšíření **plynofikace** venkovských obcí po roce 2000 přispěla dotační politika státu, orientovaná na zkvalitňování životního prostředí. Podíl venkovských obcí připojených na rozvod plynu se od roku 2000 zvýšil téměř o polovinu, přitom ve Středočeském kraji se jejich podíl téměř ztrojnásobil a v Plzeňském kraji se více než zdvojnásobil. Pomalu postupovala plynofikace venkova v Jihočeském kraji, kde je napojena pouze třetina obcí. Naproti tomu v Jihomoravském kraji je podíl plynofikovaných obcí (93 %) vyšší než podíl obcí s veřejným vodovodem (91 %).

Dopravní obslužnost obcí veřejnou dopravou je posuzována podle výskytu zastávky veřejné dopravy. Autobusová doprava je zajišťována do většiny obcí a nejsou patrné územní rozdíly. Železniční zastávky jsou pouze v necelé čtvrtině venkovských obcí a čtyřech pětinach měst. Nejvyšší podíl obcí se železniční zastávkou ve venkovském prostoru je v Karlovarském a Ústeckém kraji (43 %), pouze třetinový podíl má Vysočina a Jihomoravský kraj.

Graf 72 Podíl obcí se železniční zastávkou v roce 2006

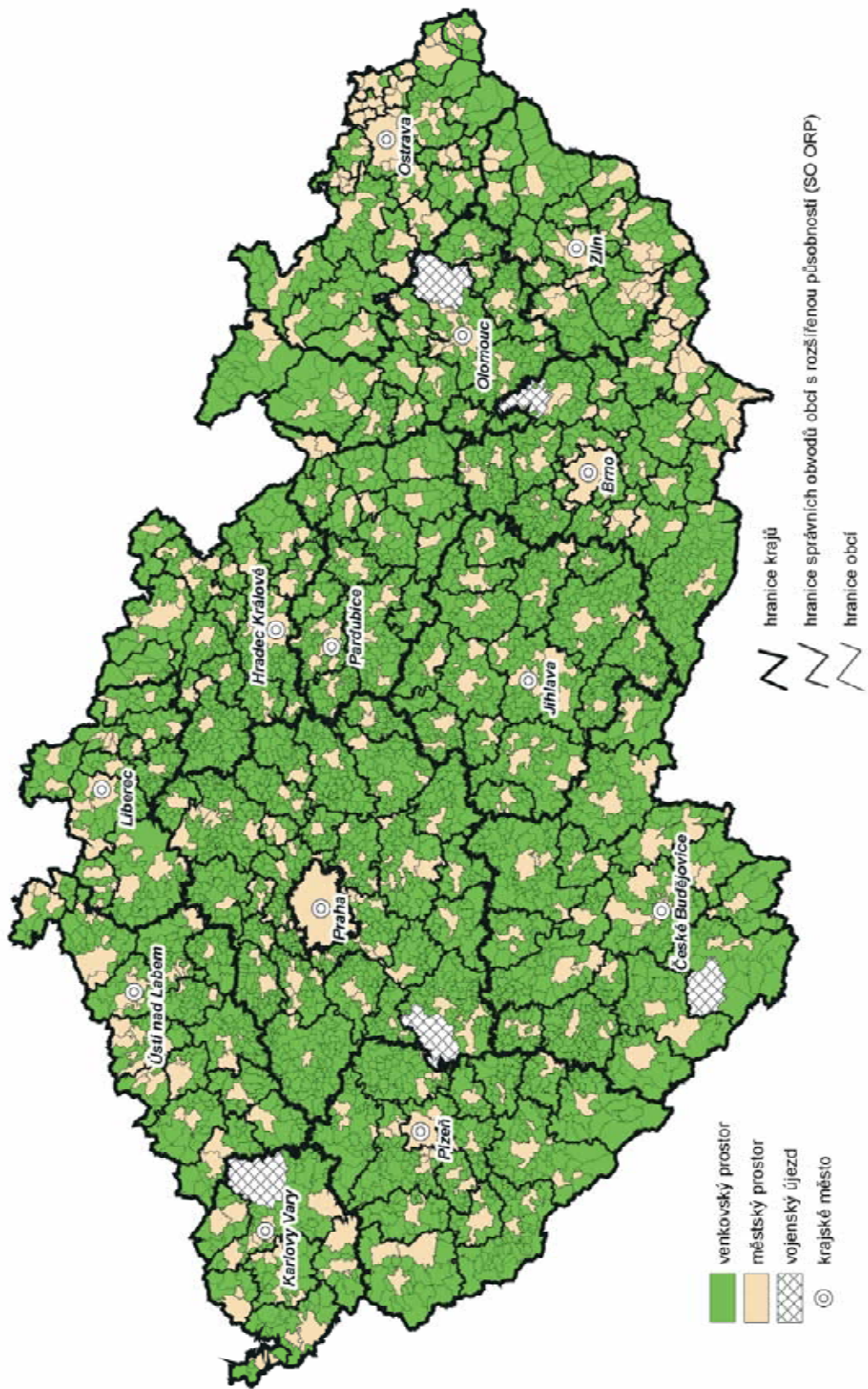
Pro rozvoj venkovského prostoru je jednou z podmínek i schválená územně plánovací dokumentace, jejímž významným nástrojem je územní plán. V této oblasti byl zaznamenán v jednotlivých krajích značný nárůst. Nejvíce se podíl venkovských obcí se schválenou územně plánovací dokumentací za období od roku 2000 zvýšil v Karlovarském kraji a nejméně v kraji Vysočina.

Základním legislativním dokumentem pro rozvoj venkovského prostoru je Národní strategický plán rozvoje venkova ČR na období 2007 až 2013. V praxi je realizován prostřednictvím Programu rozvoje venkova, který se člení na čtyři hlavní osy, z nichž zejména III. osa směřuje do oblasti technické infrastruktury a občanské vybavenosti. Vyčleněné prostředky k tomuto účelu by mohly mimo jiné zlepšit kvalitu života ve venkovských obcích s ohledem na potřeby jejich obyvatel.

K podpoře rozvoje infrastruktury a služeb slouží v jednotlivých krajích regionální operační programy, zaměřené na rozvoj regionu, z nichž lze poskytovat finanční prostředky za předpokladu splnění předepsaných podmínek. K lepšímu využití získaných finančních prostředků slouží i společné projekty. Za tímto účelem jsou zřizována dobrovolná sdružení obcí či vytvářeny mikroregiony, které se často v daném území zaměřují na zlepšení technické infrastruktury.

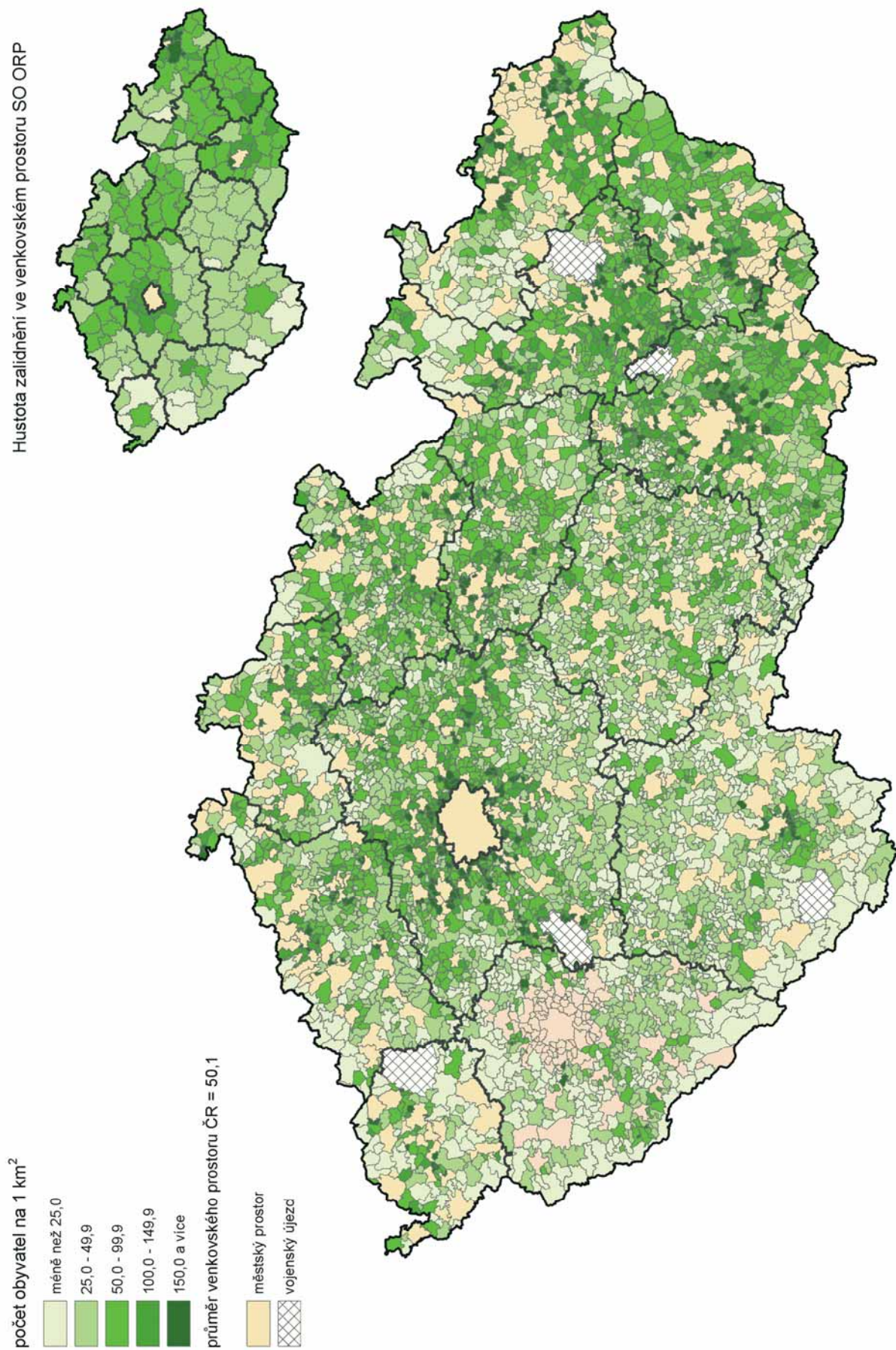
11. Vymezení venkovského a městského prostoru v České republice

Venkovským prostorem jsou obce s velikostí do 2 000 obyvatel a obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km²

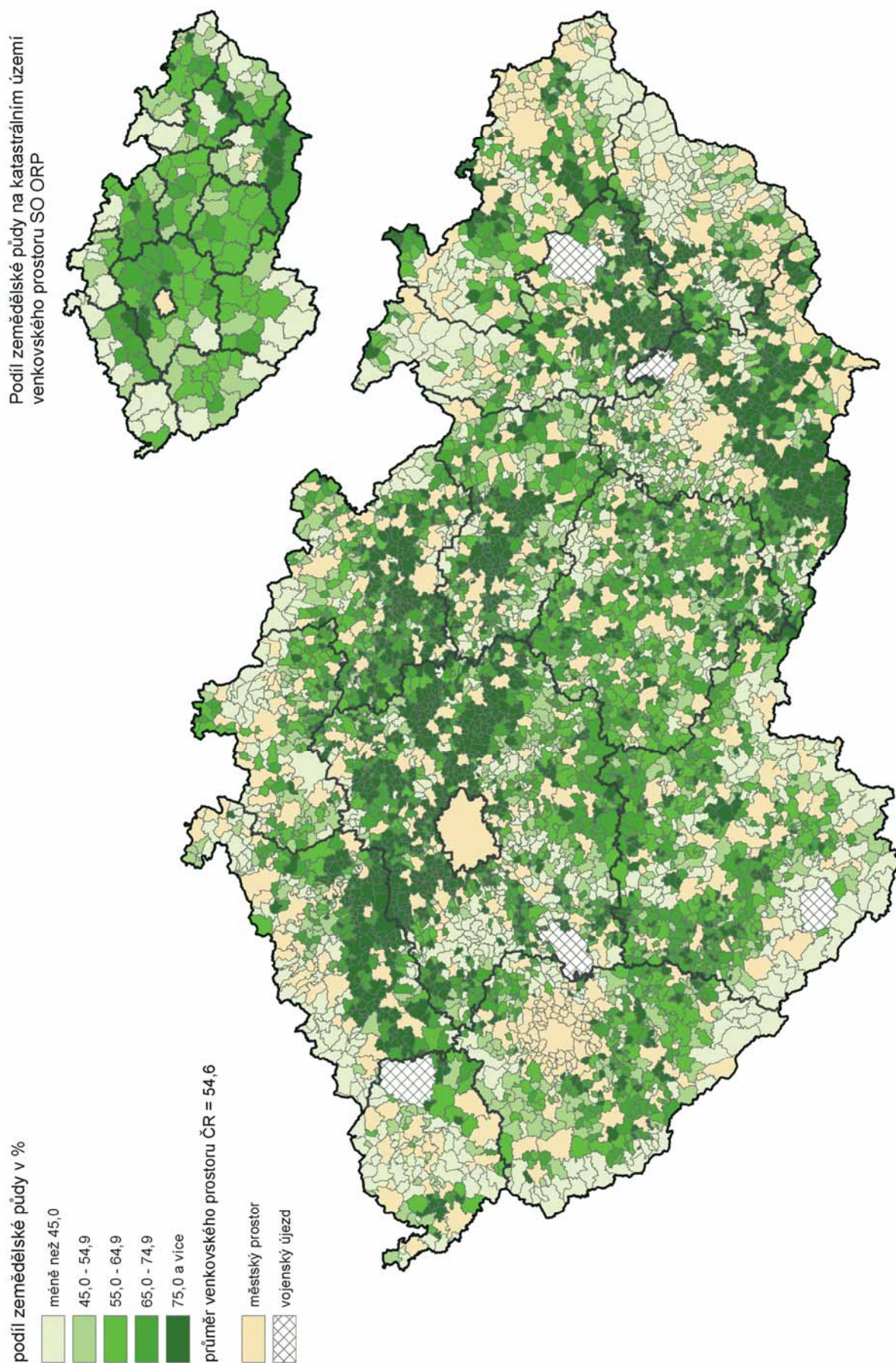

12. Hustota zalidnění v obcích venkovského prostoru k 31. 12. 2008

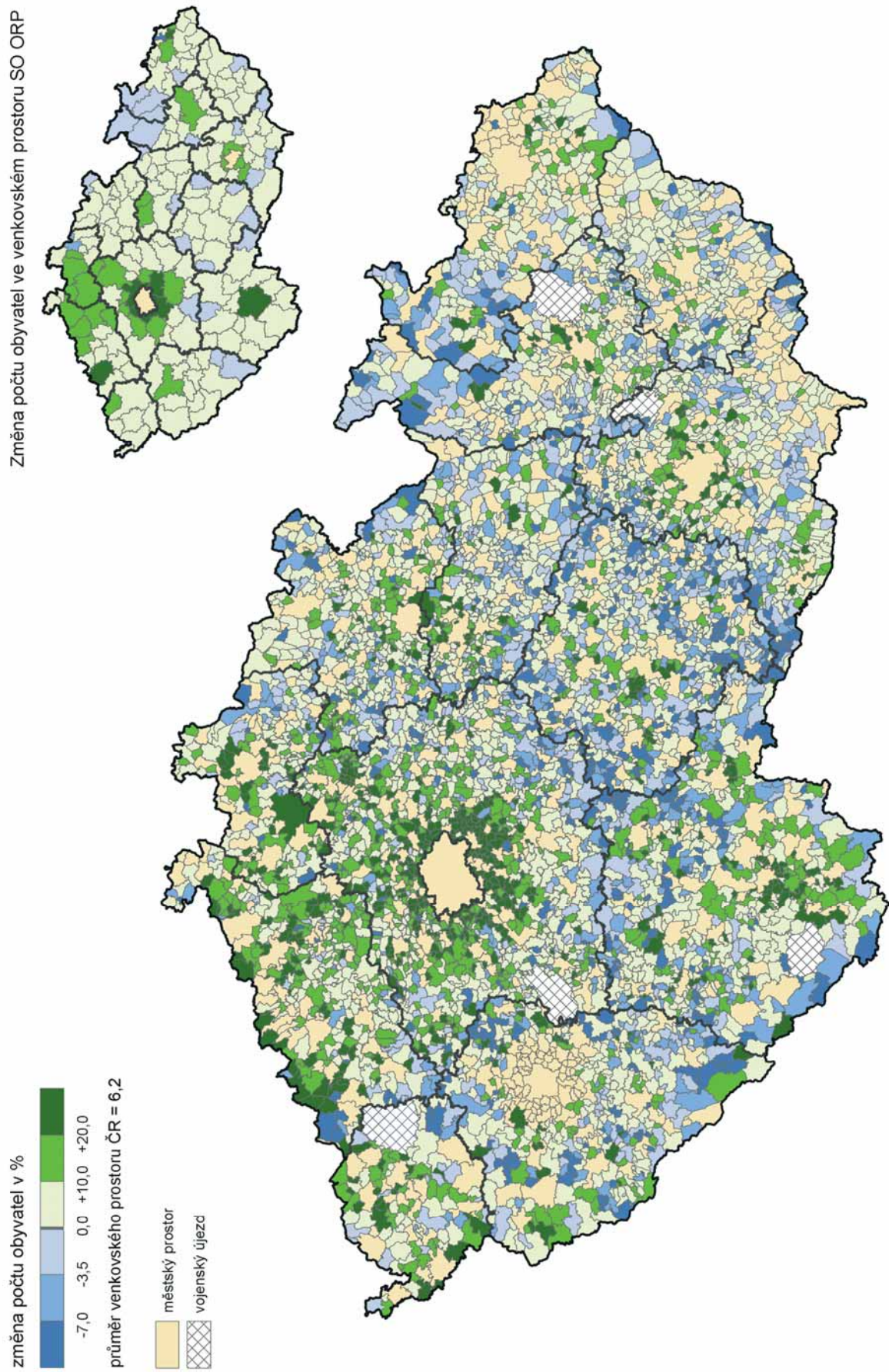
Hustota zalidnění ve venkovském prostoru SO ORP

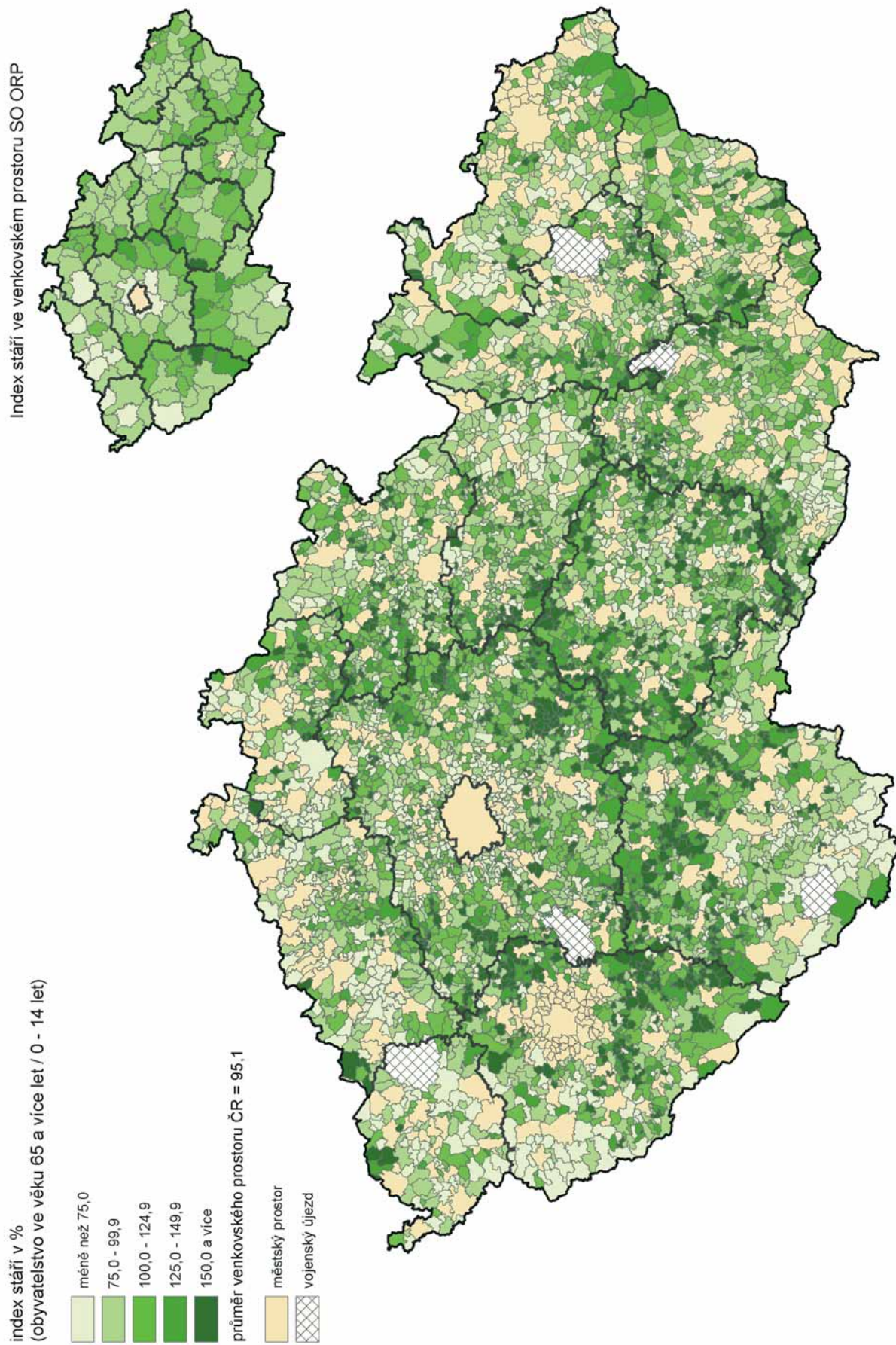
13. Podíl zemědělské půdy na katastrálním území obcí venkovského prostoru k 31. 12. 2008

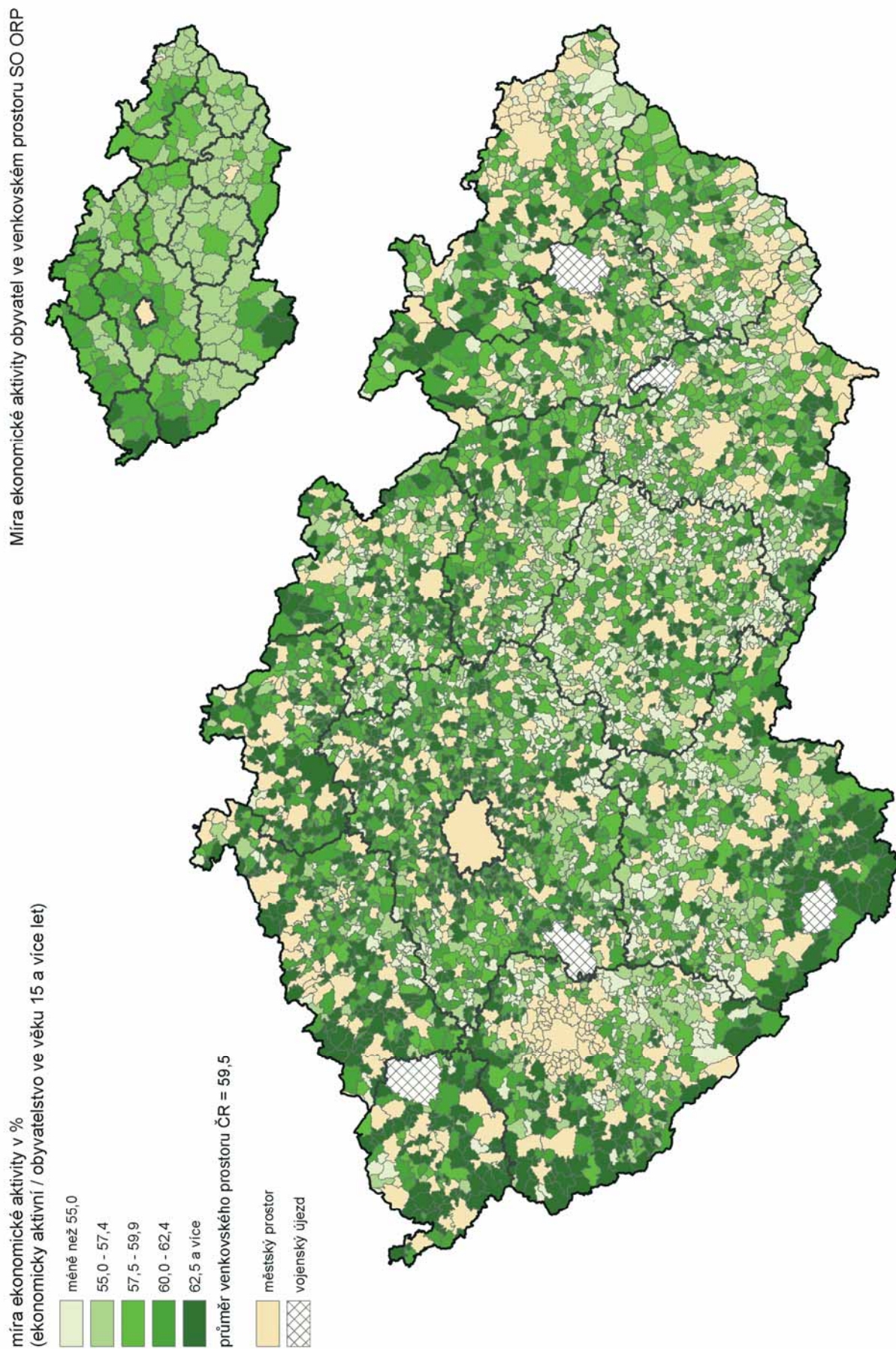
14. Změna počtu obyvatel v obcích venkovského prostoru mezi roky 2000 a 2008

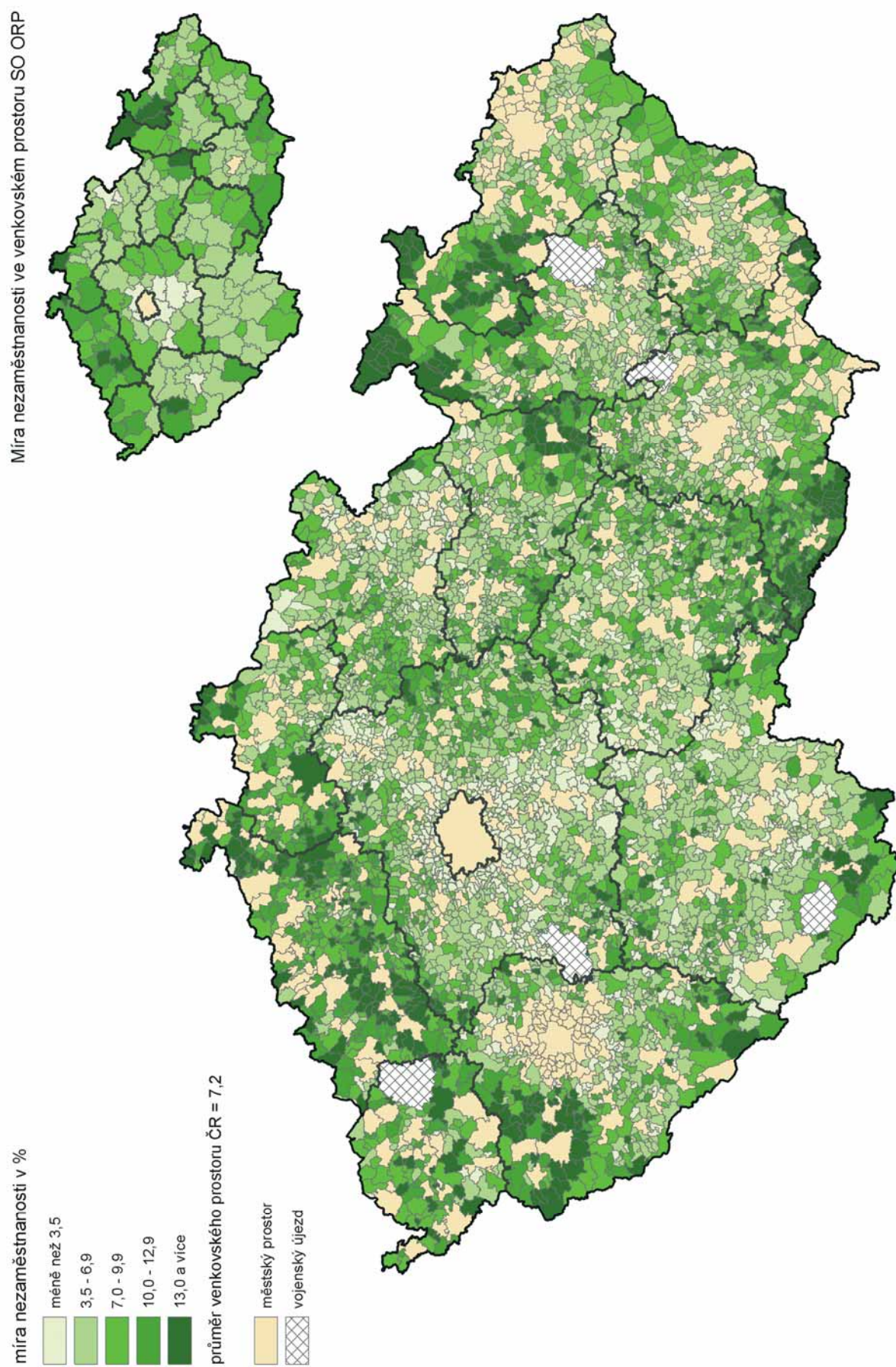
15. Index stáří v obcích venkovského prostoru k 31. 12. 2008

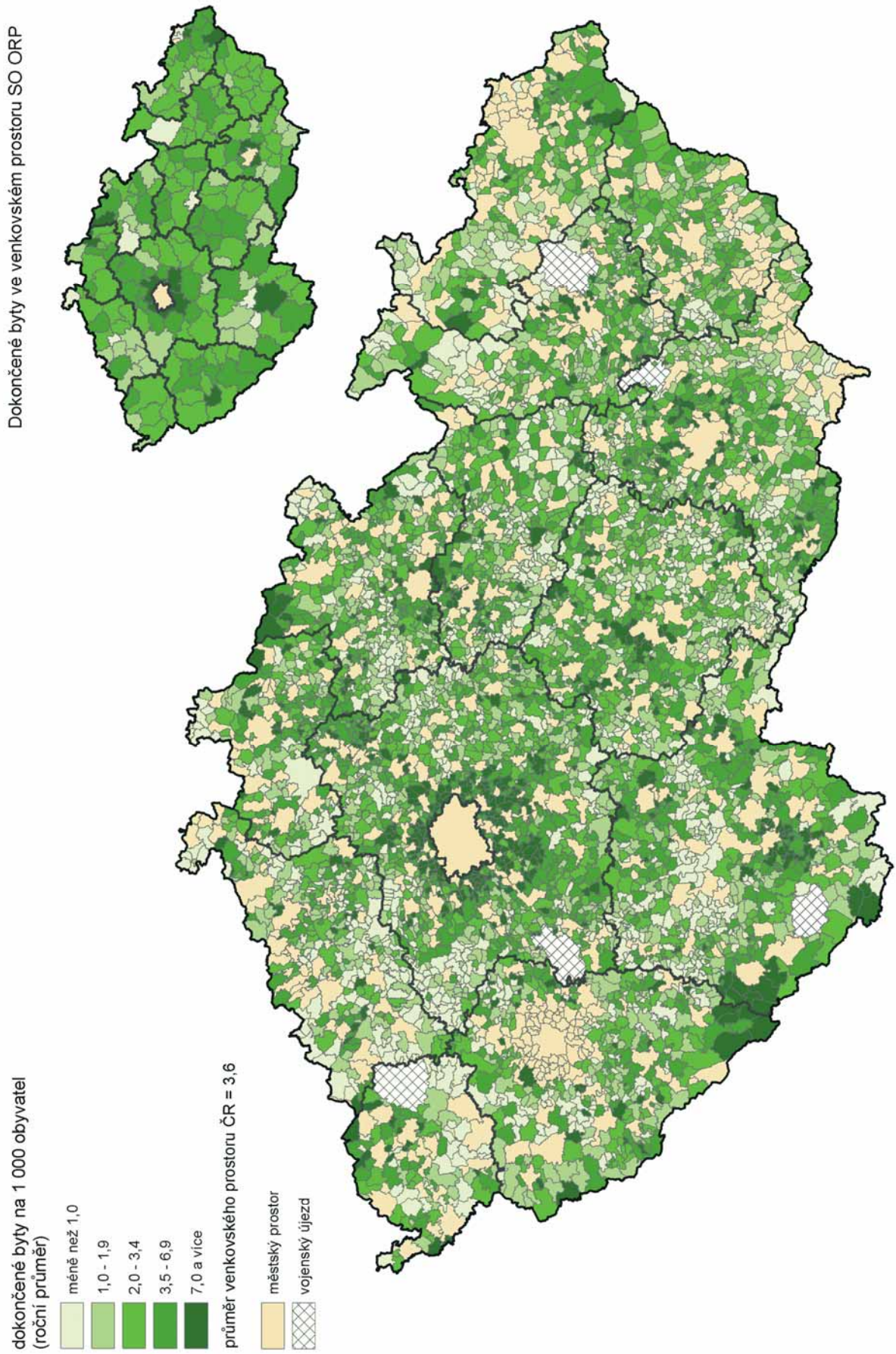
16. Míra ekonomické aktivity v obcích venkovského prostoru k 1. 3. 2001 (SLDB)

17. Míra nezaměstnanosti v obcích venkovského prostoru k 31. 12. 2008

18. Dokončené byty v obcích venkovského prostoru v letech 2001 až 2008

4. Vývoj zemědělství a lesnictví v Jihočeském kraji

Pro tuto kapitolu jsou základním zdrojem dat statistické údaje získané z pravidelného statistického zjišťování. Tento zdroj však poskytuje informace v regionálním členění maximálně do úrovně krajů. Proto byly jako další významný zdroj informací použity výsledky Strukturálního šetření v zemědělství, které byly zpracovány až do úrovně okresů. V oblasti lesnictví byly použity údaje Ústavu pro hospodářské úpravy lesa.

Primární sektor má v Jihočeském kraji významnější postavení než ve většině ostatních krajů ČR. Vyšší podíl zemědělství a lesnictví na hrubé přidané hodnotě (HPH) byl v roce 2007 zjištěn pouze v kraji Vysočina. Zatímco v Jihočeském kraji činil podíl primárního sektoru na HPH 4,5 %, celostátní průměr byl 2,4 %. Z dlouhodobého pohledu má podíl sektoru na ekonomice klesající tendenci, což je patrné ve všech krajích. Podíl primárního sektoru na hrubé přidané hodnotě klesl za posledních 12 let v Jihočeském kraji stejně jako v celé ČR na polovinu.

Pozvolný útlum primárního sektoru je patrný i z údajů o zaměstnanosti. Jestliže v roce 1993 bylo v primárním sektoru kraje zaměstnáno 13 % ze zaměstnaných, je tento podíl v roce 2008 poloviční – 5,8 %. Obdobně v celé ČR klesl podíl zaměstnaných v primárním sektoru ze 7,7 % v roce 1993 na 3,3 % v roce 2008.

4.1. Zemědělství

V této kapitole jsou prezentována data za **sektor (odvětví) zemědělství**. Jde o výsledky za podnikatelské subjekty zemědělské prvovýroby, jejichž převažující činností je rostlinná a živočišná výroba a služby pro zemědělství, které splňují alespoň jednu z prahových hodnot⁷. V údajích do roku 2001 je zahrnut dopočet za drobné pěstitele a chovatele. Publikované údaje za určité území (kraj, okres) jsou údaji za podnikatelské subjekty se sídlem na daném území. Je třeba mít na paměti, že podniky sídlící v kraji mohou hospodařit na půdě mimo území kraje, a naopak na území kraje mohou hospodařit podniky sídlící jinde (platí i pro stáje a jiné provozy).

Celkovou finální produkci odvětví zemědělství bez jeho vnitřní spotřeby (v hodnotovém vyjádření) udává tzv. **souhrnný zemědělský účet**. Od roku 2003 je sestavován i pro úroveň krajů. Souhrnný zemědělský účet je publikován ve dvojích cenách; jednak ve stálých cenách roku 2000 (pro hodnocení vývoje) a jednak v běžných cenách daného roku. V současné době je jako nejaktuálnější zveřejněn regionální účet za rok 2007 formou předběžných výsledků (koncem listopadu 2009 bude zveřejněn definitivní regionální zemědělský účet roku 2007 a předběžné výsledky roku 2008).

Z hlediska dlouhodobého vývoje došlo v zemědělství k zásadní změně ve vztahu živočišné a rostlinné výroby. Zatímco před rokem 1989 měla významnější podíl na zemědělské produkci České republiky živočišná výroba, v současnosti je poměr obrácený. V Jihočeském kraji, který má ve struktuře souhrnného zemědělského účtu mezi kraji vůbec nejvyšší podíl živočišné produkce, je situace poněkud jiná. Došlo sice k mírnému poklesu živočišné produkce, ale objem rostlinné produkce ji nedostihl. Rozdíl mezi nimi představoval v roce 2003 plně tři čtvrtiny, v roce 2007 se rostlinná produkce k živočišné přiblížila na rozdíl jedné čtvrtiny objemu.

Tab. 4.1.1 Produkce zemědělského odvětví v Jihočeském kraji v letech 2003 až 2007

v mil. Kč, stálé ceny roku 2000

	2003	2004	2005	2006	2007 ¹⁾	Index 2007/2003
Produkce zemědělského odvětví celkem	10 631,3	12 081,9	12 476,9	11 070,6	11 457,2	107,8
v tom: rostlinná produkce	3 720,5	5 455,5	5 160,5	4 371,2	4 938,0	132,7
živočišná produkce	6 559,2	6 238,5	6 784,8	6 291,8	6 282,0	95,8
produkce zemědělských služeb	122,0	125,7	134,3	130,5	136,1	111,6
nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné)	229,6	262,2	397,4	277,1	101,2	44,1

¹⁾ předběžné údaje

Vývoj souhrnného zemědělského účtu ve stálých cenách kolísá především v závislosti na vývoji rostlinné výroby. V roce 2003, kdy byla nejnižší sklizeň obilovin (po záplavách 2002 nebylo možné osít ozimem podmačená pole), byla hodnota rostlinné produkce za sledované období nejnižší, stejně jako souhrnný zemědělský účet. Rok na to příhodné klimatické podmínky napomohly k rekordní sklizni obilovin, nejvyššímu objemu rostlinné produkce a druhé nejvyšší hodnotě souhrnného zemědělského účtu. Zatímco rostlinná

⁷ výměra alespoň 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (vlastní nebo pronajaté), nebo 1 500 m² intenzivních plodin (sady, zelenina, květiny), nebo 1 000 m² vinic, nebo 300 m² skleníků a pařenišť, nebo chov alespoň 1 kusu skotu, nebo 2 kusy prasat, nebo 4 kusy ovcí a koz, nebo 50 kusů drůbeže, nebo 100 kusů králíků, nebo kozešinových zvířat

produkce kolísá, živočišná produkce pozvolna klesá v reakci na požadavky trhu. Její přechodné zvýšení v roce 2005 zajistilo nejvyšší hodnotu souhrnného zemědělského účtu v našem kraji za sledované období.

Při vyjádření souhrnného zemědělského účtu v běžných cenách rostlinná produkce živočišnou již téměř předstihla. Tuto skutečnost ovlivnil růst cen rostlinných výrobků (proti roku 2006 v průměru téměř o třetinu), když ceny živočišných výrobků téměř stagnovaly (vzrostly zhruba o 2 %).

Na rozdíl od výsledků za kraj je produkce zemědělského odvětví celé ČR tvořena z větší části rostlinnou produkcí (z 55 %). Objem živočišné produkce ČR je ve srovnání s rostlinnou produkcí asi o čtvrtinu nižší.

Tab. 4.1.2 Produkce zemědělského odvětví v Jihočeském kraji za rok 2007

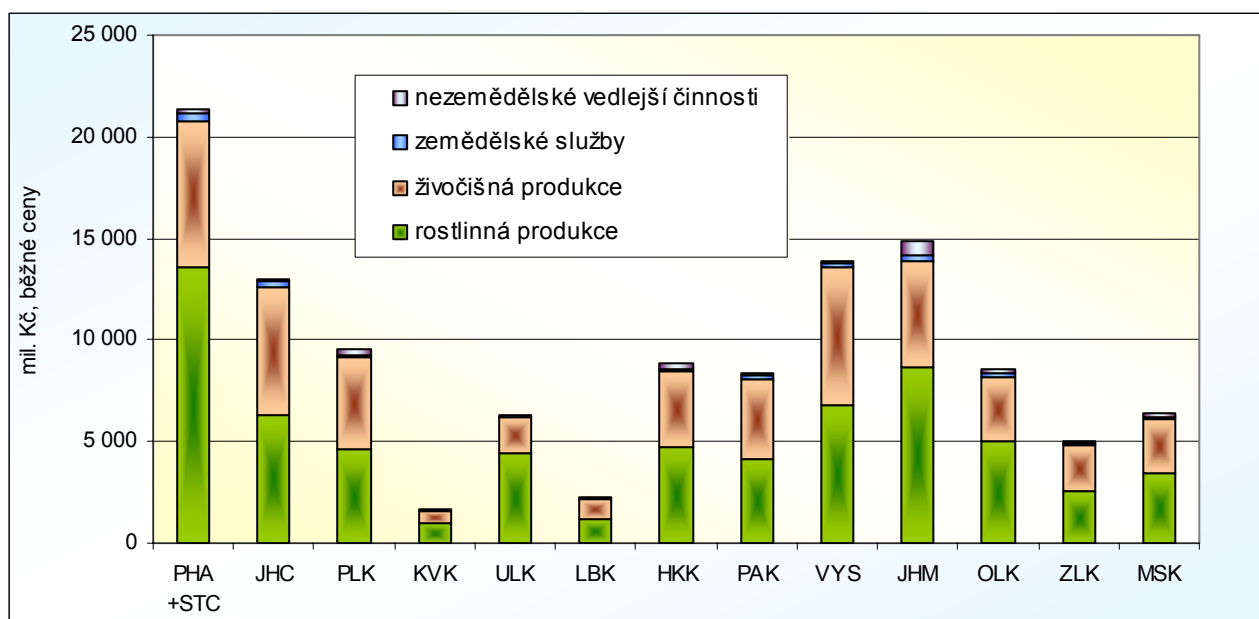
(předběžné údaje)

v běžných cenách

	Jihočeský kraj		ČR		Podíl kraje na ČR (%)
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	
Produkce zemědělského odvětví celkem	12 976,5	100,0	120 076,7	100,0	10,8
v tom: rostlinná produkce	6 256,4	48,2	66 460,8	55,3	9,4
živočišná produkce	6 343,5	48,9	48 985,3	40,8	12,9
produkce zemědělských služeb	252,0	1,9	2 327,0	1,9	10,8
nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné)	124,5	1,0	2 303,6	1,9	5,4

Jihočeské zemědělství se na souhrnném zemědělském účtu České republiky podílí téměř 11 % a mezi kraji se řadí na čtvrté místo. Větší objem zemědělské produkce vytváří Středočeský kraj (včetně Prahy s podílem na ČR 18 %), Jihomoravský kraj (12 %) a Vysočina (12 %). Podíl kraje na objemu živočišné produkce ČR představuje téměř 13 % (třetí nejvyšší podíl), zatímco na objemu rostlinné produkce je to méně než 10 % (čtvrtý nejvyšší podíl).

Graf 73 Produkce zemědělského odvětví v krajích ČR v roce 2007 (předběžné údaje)

Následující tabulka vývoje rostlinné produkce ukazuje v detailnějším pohledu to, co již bylo zmíněno: nejnižší objem rostlinné produkce v roce 2003 a naopak nejvyšší objem produkce v roce 2004.

V kolísavém vývoji účtu rostlinné výroby můžeme vysledovat trend zvyšování objemu produkce řepky, který ovlivnil růst produkce olejnin a technických plodin, a v posledních dvou letech snižování objemu produkce krmných plodin, zejména krmné kukuřice.

Tab. 4.1.3 Rostlinná produkce Jihočeského kraje v letech 2003 až 2007

v mil. Kč, stálé ceny 2000

	2003	2004	2005	2006	2007 ¹⁾	Index 2007/2003
Rostlinná produkce celkem	3 720,5	5 455,5	5 160,5	4 371,2	4 938,0	132,7
z toho: obiloviny (včetně osiva)	1 714,5	2 629,1	2 223,5	1 762,4	2 228,7	130,0
z toho: pšenice a špalda	806,3	1 517,4	1 247,8	1 012,6	1 234,4	153,1
žito a ozimé směsky	66,5	121,0	86,1	34,5	81,5	122,5
ječmen	562,4	646,1	596,0	501,4	588,8	104,7
oves a letní směsky	91,9	103,5	70,2	90,0	92,0	100,1
kukuřice na zrno	126,3	117,6	112,3	68,5	135,2	107,0
technické plodiny	409,4	812,3	724,9	721,7	852,6	208,2
z toho: olejnin (včetně osiva)	352,0	760,4	658,9	654,9	794,6	225,8
z toho řepka	302,6	720,0	616,1	618,6	748,6	247,4
luskoviny (včetně osiva)	20,3	29,6	29,8	41,5	25,7	126,7
krmné plodiny	963,4	1 281,9	1 306,7	1 261,8	1 182,2	122,7
z toho krmná kukuřice	426,3	486,0	533,2	472,2	428,6	100,5
zelenina a zahradnické výr.	118,5	80,4	139,0	74,9	89,9	75,8
z toho sazenice a květiny	97,3	57,9	120,0	59,6	71,1	73,1
brambory (včetně sadby)	409,5	544,1	634,2	415,7	461,8	112,8
ovoce	93,8	96,6	78,8	86,1	69,8	74,4

¹⁾ předběžné údaje

Na objemu rostlinné produkce kraje se téměř polovinou podílely obiloviny, zejména pšenice, více než jednu pětinu tvořily krmné plodiny, téměř 16 % olejnin a necelou desetinu brambory. Ve srovnání se strukturou rostlinné produkce ČR měl Jihočeský kraj **vyšší podíl obilovin** (s výjimkou kukuřice na zrno), **olejnin**, zejména řepky, brambor a především **krmných plodin**. Naopak méně produkuje zeleniny a ovoce, kukuřice na zrno, ostatních technických plodin; jeho produkce vína a cukrové řepy je mizivá.

Tab. 4.1.4 Rostlinná produkce Jihočeského kraje za rok 2007

(předběžné údaje)

v běžných cenách

	Jihočeský kraj		ČR		Podíl kraje na ČR (%)
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	
Rostlinná produkce celkem	6 256,4	100,0	66 460,8	100,0	9,4
z toho: obiloviny (včetně osiva)	3 023,0	48,3	30 612,2	46,1	9,9
z toho: pšenice a špalda	1 649,2	26,4	16 824,8	25,3	9,8
žito a ozimé směsky	127,7	2,0	741,6	1,1	17,2
ječmen	817,3	13,1	8 076,6	12,2	10,1
oves a letní směsky	132,1	2,1	569,8	0,9	23,2
kukuřice na zrno	169,5	2,7	3 717,0	5,6	4,6
technické plodiny	1 053,9	16,8	14 517,9	21,8	7,3
z toho: olejnin (včetně osiva)	988,7	15,8	10 157,5	15,3	9,7
z toho řepka	898,2	14,4	7 614,2	11,5	11,8
luskoviny (včetně osiva)	31,2	0,5	323,3	0,5	9,7
krmné plodiny	1 343,8	21,5	8 784,7	13,2	15,3
z toho krmná kukuřice	559,4	8,9	3 592,5	5,4	15,6
zelenina a zahradnické výr.	117,5	1,9	4 619,8	7,0	2,5
z toho sazenice a květiny	93,3	1,5	3 006,0	4,5	3,1
brambory (včetně sadby)	578,3	9,2	4 429,2	6,7	13,1
ovoce	82,3	1,3	1 605,8	2,4	5,1

Kraj se významně podílí **na celorepublikové produkci ovsa** a letních směsek (23 %), žita a ozimých směsek (17 %), krmných plodin (15 %), brambor (13 %) a řepky (12 %).

Jihočeský kraj zůstal **jediným krajem**, kde měla **živočišná výroba** po celé sledované období **převahu** nad rostlinnou výrobou a to i přesto, že objem živočišné produkce se snižoval.

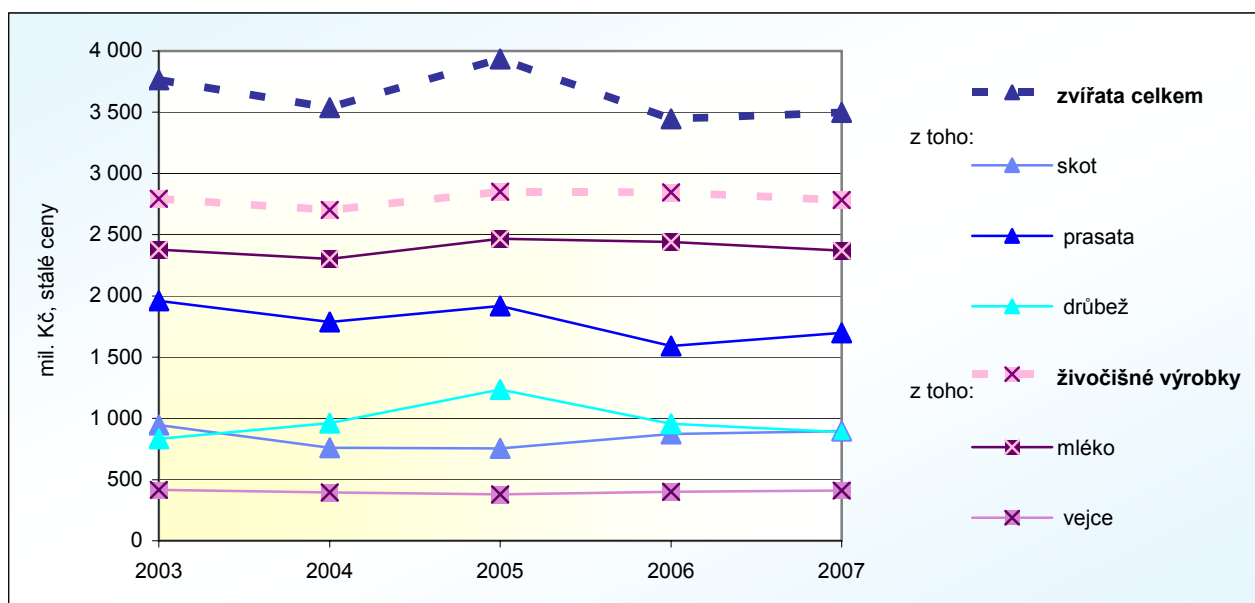
Tab. 4.1.5 Živočišná produkce Jihočeského kraje v letech 2003 až 2007

	2003	2004	2005	2006	2007 ¹⁾	Index 2007/2003
Živočišná produkce celkem	6 559,2	6 238,5	6 784,8	6 291,8	6 282,0	95,8
v tom: zvířata	3 765,9	3 538,0	3 935,1	3 447,0	3 498,8	92,9
z toho: skot	946,4	760,4	755,7	873,1	896,8	94,8
prasata	1 958,5	1 788,2	1 916,8	1 589,9	1 697,7	86,7
ovce a kozy	8,0	8,4	15,8	16,0	11,3	142,0
drůbež	834,4	960,8	1 235,2	956,3	887,5	106,4
živočišné výrobky	2 793,3	2 700,5	2 849,7	2 844,8	2 783,1	99,6
z toho: mléko	2 378,8	2 302,7	2 466,9	2 440,4	2 370,2	99,6
vejce	414,2	394,6	379,5	400,2	409,5	98,9

¹⁾ předběžné údaje

Trend **snižování objemu živočišné produkce** byl narušen pouze v roce 2005. Tehdy meziročně živočišná produkce vzrostla a dosáhla nejvyšší hodnoty ze sledovaného období zejména díky přechodně zvýšené produkci drůbeže a prasat. V roce 2006 klesla produkce prasat téměř o pětinu, produkce drůbeže téměř o čtvrtinu, což ovlivnilo celkový pokles živočišná produkce o 8 %. V roce 2007 živočišná produkce stagnovala. Meziročně sice klesla výroba mléka a drůbeže, na druhé straně však mírně vzrostla produkce zvířat (s výjimkou drůbeže) a vajec. Další vývoj živočišné produkce bude záviset na změně poptávky po masu a dalších živočišných produktech, stejně tak jako na cenovém vývoji a dotační politice.

Graf 74 Vývoj složek živočišné produkce v Jihočeském kraji

Z objemu živočišné produkce v roce 2007 tvoří víc než polovinu produkce zvířat (55 %), především prasat. Produkce živočišných výrobků se na živočišné produkci podílí 45 %, především díky produkci mléka.

Ve srovnání se strukturou živočišné produkce českého zemědělství má Jihočeský kraj poněkud **vyšší podíl produkce** zvířat, zejména **skotu a drůbeže**. Podíl produkce prasat v kraji je nižší než v průměru za české zemědělství. Totéž platí i pro produkci mléka. Rozdílný podíl výroby mléka a produkce skotu na živočišné produkci v kraji než v ČR dokládá, že v Jihočeském kraji je poněkud častější chov skotu pro maso. Na celorepublikové produkci skotu se kraj podílí 15 %. Ještě významnější je postavení kraje v produkci vajec, celá jedna šestina produkce vajec zemědělského sektoru ČR pochází z Jihočeského kraje.

Tab. 4.1.6 Živočišná produkce Jihočeského kraje za rok 2007

(předběžné údaje)

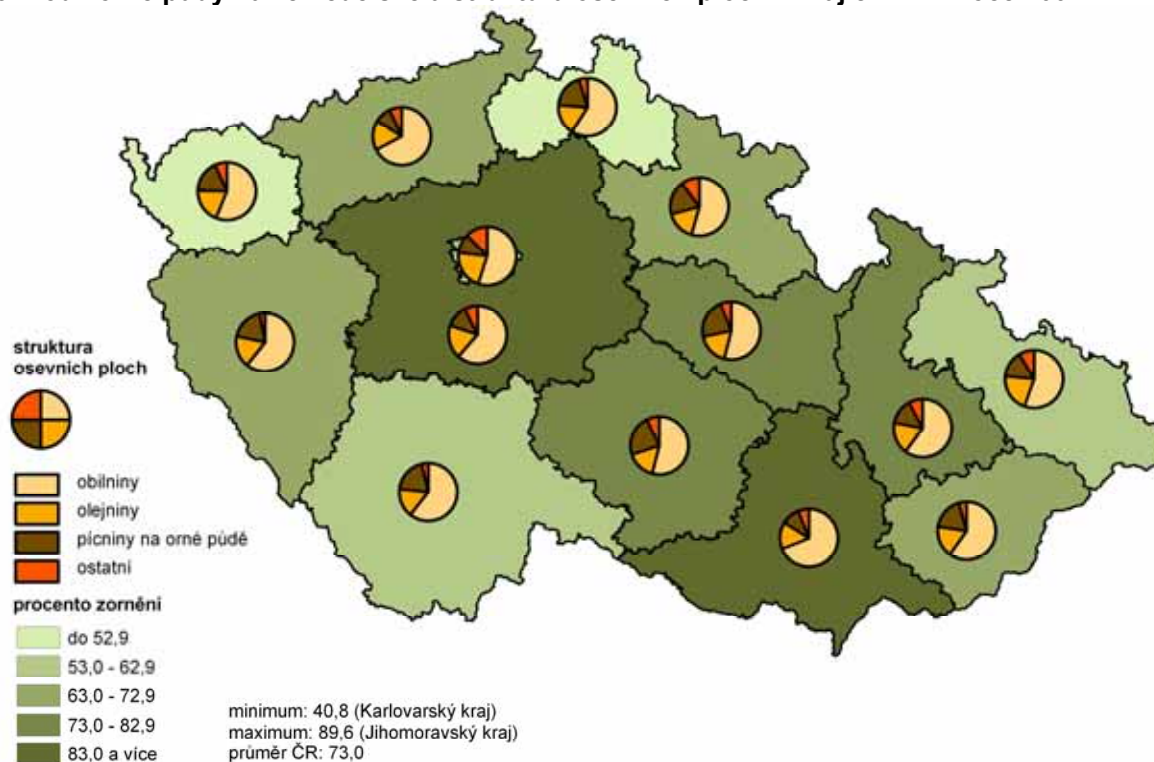
v běžných cenách

	Jihočeský kraj		ČR		Podíl kraje na ČR (%)
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	
Živočišná produkce celkem	6 343,5	100,0	48 985,3	100,0	12,9
v tom: zvířata	3 458,7	54,5	25 715,1	52,5	13,5
z toho: skot	1 176,1	18,5	7 808,6	15,9	15,1
prasata	1 362,8	21,5	11 367,7	23,2	12,0
ovce a kozy	14,8	0,2	111,3	0,2	13,3
drůbež	899,5	14,2	6 348,7	13,0	14,2
živočišné výrobky	2 884,8	45,5	23 270,2	47,5	12,4
z toho: mléko	2 531,8	39,9	21 122,5	43,1	12,0
vejce	350,7	5,5	2 125,6	4,3	16,5

Rostlinná výroba

Charakter a zaměření rostlinné výroby závisí na rozličných faktorech – jmenujme např. nadmořskou výšku, svažitost terénu a kvalitu půdy, což se projevuje ve struktuře půdního fondu. Strukturou zemědělské půdy patří Jihočeský kraj mezi kraje s nižším podílem orné půdy. **Procento zornění** představuje v rámci celé České republiky 73 %, v Jižních Čechách **je nižší**. V roce 2007 bylo 62 %, což je pátý nejnižší podíl po kraji Karlovarském, Libereckém (v obou 41 %), Praze a Moravskoslezském (v obou o málo nižší než v našem kraji).

19. Podíl orné půdy na zemědělské a struktura osevních ploch v krajích ČR v roce 2007

Územní rozdíly ovlivňují také rozdílnou **strukturu osevních ploch**. Ačkoli jsou **obiloviny** dominantní skupinou plodin ve všech krajích České republiky, pohyboval se v roce 2007 jejich podíl na obhospodařované orné půdě od 54 % v Pardubickém kraji a na Vysočině po 69 % v Jihomoravském kraji. Jihočeský kraj měl shodný podíl obilovin jako průměr České republiky - 60 %.

Za druhou nejrozšířenější skupinu plodin – **olejniny**, byl podíl Jihočeského kraje (16 %) poněkud nižší než průměr ČR (17 %). Naproti tomu vyšší byl v případě pícnin na orné půdě, které byly v kraji pěstovány na pětinu orné plochy, zatímco celostátní průměr byl 16 %. Rozdíly v základní struktuře osevních ploch mezi kraji dokládá podíl olejin, který byl v rozmezí od 15 % v Jihomoravském kraji do 21 % v Moravskoslezském

kraji, obdobně u pícnin na orné ploše – jejich podíl se pohyboval od 9 % v Ústeckém kraji pro 23 % v kraji Vysočina.

Klimatické a půdní podmínky podmiňují pěstování náročnějších plodin, jakými jsou cukrovka, ovoce a zelenina, vinná réva, chmel. V Jihočeském kraji buď pěstovány vůbec nejsou (chmel) nebo jen na minimálních plochách (cukrovka, réva). Ovoce a zelenina se v našem kraji pěstují rovněž v menší míře.

Tab. 4.1.7 Využití orné půdy v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

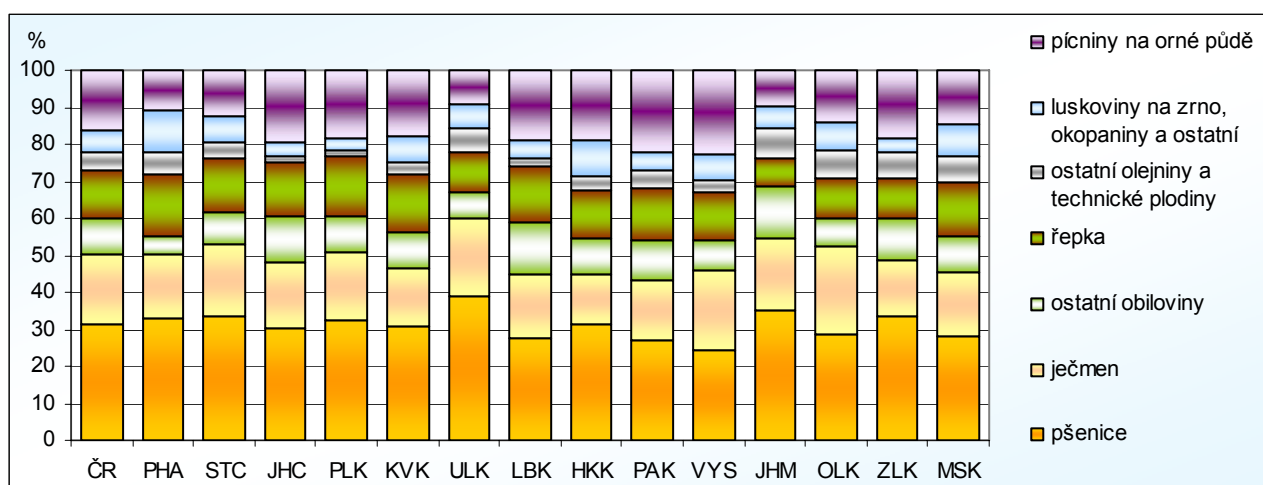
v hektarech

	Obiloviny celkem	z toho pšenice	Brambory celkem	Cukrovka technická	Olejnin	z toho řepka	Pícniny na orné půdě	
							jednoleté	víceleté
Česká republika	1 544 496	800 152	32 655	54 065	442 228	331 707	221 826	189 000
v tom kraje:								
Hl. město Praha	10 061	6 070	32	548	3 952	3 027	991	970
Středočeský	296 548	160 427	7 463	15 273	88 950	69 733	29 889	29 069
Jihočeský	158 123	78 685	3 789	0	42 067	38 649	31 824	19 264
Plzeňský	125 447	66 702	1 270	0	36 920	33 947	24 003	14 233
Karlovarský	22 811	12 566	94	-	7 747	6 493	2 389	4 899
Ústecký	100 974	58 595	732	2 968	25 133	15 780	6 017	7 769
Liberecký	22 268	10 439	236	404	6 520	5 749	4 190	2 937
Královéhradecký	92 641	52 971	1 442	9 164	27 899	22 496	16 194	15 772
Pardubický	95 761	48 201	1 416	2 995	31 288	25 212	20 409	18 904
Vysočina	157 510	71 541	11 779	262	46 366	38 202	39 108	27 555
Jihomoravský	224 054	113 717	2 225	5 891	48 604	23 725	15 999	16 314
Olomoucký	108 321	51 561	682	9 027	32 426	19 212	12 882	12 467
Zlínský	57 766	32 097	295	1 067	16 709	10 587	8 706	8 790
Moravskoslezský	72 210	36 581	1 200	6 467	27 647	18 892	9 222	10 058

Z hlediska podílu na celostátní výměře orné půdy lze za hlavní producenty obilovin a olejnin považovat podniky ve Středočeském a Jihomoravském kraji, brambor a pícnin na orné půdě podniky v kraji Vysočina a Středočeském kraji, největším pěstitelem technické cukrovky jsou podniky ve Středočeském, Královéhradeckém a Olomouckém kraji.

V roce 2007 podniky se sídlem v Jihočeském kraji hospodařily na 12 % celostátní zemědělské půdy a vzhledem k nižšímu stupni zornění na 10 % orné půdy. Ve srovnání s rokem 2000 zaznamenali jihočeští zemědělci, stejně jako zemědělci ostatních krajů republiky, snížení ploch zemědělské a orné půdy. **Úbytek ploch** zemědělské i orné půdy byl v kraji výraznější než v celé ČR. Proti roku 2000 byl v roce 2007 stupeň zornění ve všech krajích nižší.

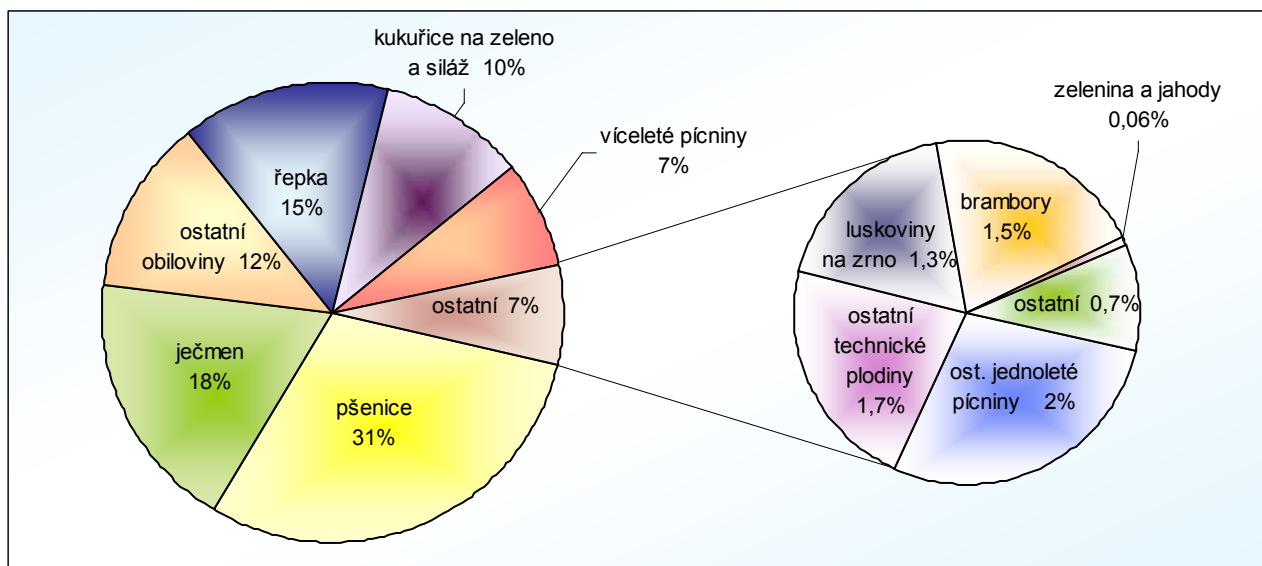
Graf 75 Struktura osevních ploch v krajích České republiky v roce 2007

Již jsme zmínili, že ve struktuře osevních ploch měl Jihočeský kraj ve srovnání s ostatními kraji průměrné zastoupení obilovin. Přitom má o něco nižší zastoupení pšenice a ječmene a výrazně nižší podíl kukuřice na zrno, naproti tomu má vyšší zastoupení ovsa (nejvíc v ČR), žita a ostatních obilovin. Pokud jde o olejnin je v kraji pěstována převážně řepka, její podíl na osevních plochách je vyšší než v průměru za ČR, ostatní olejnin (v následujícím grafu zahrnutý do ostatních technických plodin) jsou pěstovány v menší míře.

Vzhledem k větší míře chovu skotu v kraji máme třetí nejvyšší **podíl pícnin** na orné půdě celkem. Hlavní pícninou je kukuřice na zeleno a siláž, jejíž podíl na orné ploše mají jihočeští zemědělci nejvyšší (10 %). Musíme také zmínit jetel - jeho podíl ploch (4 % z orné plochy) je druhý nejvyšší v mezikrajovém srovnání.

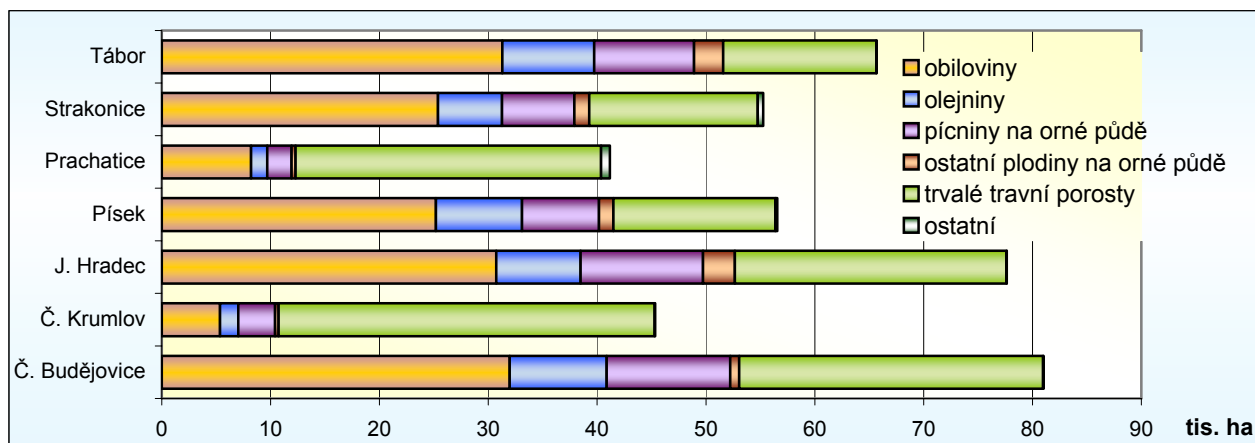
Graf 76 Využití obhospodařované orné půdy v Jihočeském kraji v roce 2007

Kraj patří mezi největší pěstitele brambor, přestože brambory jsou pěstovány jen na 1,5 % orné půdy. Naopak plochou zeleniny a jahod se řadí mezi velmi malé pěstitele. Necelé půl procenta orné půdy leží v kraji ladem, to je méně než v průměru za ČR.

V rámci kraje pracují na největší výměře zemědělské a orné půdy podniky okresu České Budějovice, Jindřichův Hradec a Tábor. Každý z nich se na výměře orné půdy jihočeských podniků podílí 20 %, podíl na zemědělské půdě je však poněkud nižší – okresu České Budějovice 19 %, Jindřichův Hradec 18 % a Tábor „pouhých“ 15,5 %. Nejmenší výměru má zemědělská i orná půda v okresech Prachatice a Český Krumlov; každý se podílí na orné půdě kraje méně než 5 %, zatímco podíl na zemědělské půdě činí 10 %.

Graf 77 Využití zemědělské půdy v okresech Jihočeského kraje v roce 2007

Rozdíly mezi podílem zemědělské a orné plochy vyplývají z rozdílného **procenta zornění zemědělské půdy**, které závisí na klimatických podmínkách a dalších faktorech (např. kvalita půdy, členitost terénu). V Jihočeském kraji bylo zorněno 62 % ploch, zatímco v ČR to bylo 73 %. Mezi jihočeskými okresy jsou významné rozdíly. Zatímco okres Tábor má procento zornění téměř 80 %, okres Písek a Strakonice přes 70%, okresy Český Krumlov a Prachatice mají podíl zorněné zemědělské půdy velmi nízký: Český Krumlov méně než 25 % (páté nejnižší procento zornění mezi okresy ČR) a Prachatice 30 % (sedmé nejnižší v ČR).

Obiloviny se pěstují zhruba na 60 % orné půdy ve všech jihočeských okresech, pouze v okrese Český Krumlov jimi bylo oseto jen 50 % orné půdy. Nejrozšířenější obilovinou je **pšenice** (v kraji na 30 % orné půdy), nejvyšší podíl na orné půdě jí měly okresy Písek a Prachatice (33 %). Druhou nejrozšířenější obilovinou je ječmen, mezi okresy mají nejvyšší podíl ploch osetých ječmenem Prachatice a Strakonice (20 %).

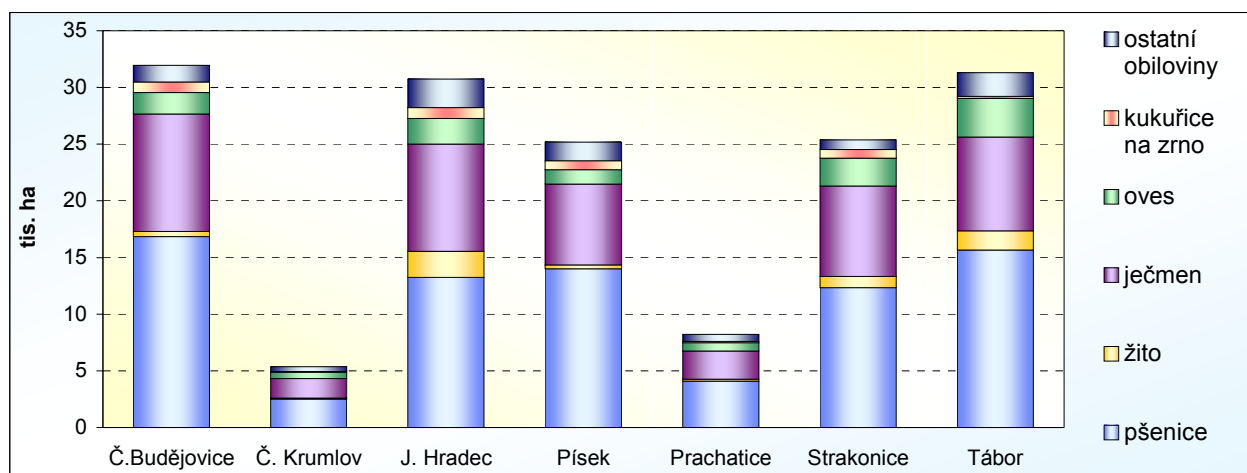
Tab. 4.1.8 Využití orné půdy v okresech Jihočeského kraje v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Obhospodařovaná orná půda celkem (ha)	z toho (%)								
		obiloviny	z toho		luskoviny	brambory	olejninny	z toho řepka a řepice	píceiny na orné půdě	bez sklizně
			pšenice	ječmen						
Jihočeský kraj	261 094	60,6	30,1	18,2	1,3	1,5	16,1	14,8	19,6	0,4
v tom okresy:										
České Budějovice	53 048	60,3	31,8	19,5	0,9	0,1	16,8	15,6	21,4	0,1
Český Krumlov	10 738	49,9	23,3	15,9	1,4	0,6	15,6	13,7	31,5	0,7
Jindřichův Hradec	52 655	58,4	25,1	18,0	2,1	2,4	14,7	12,1	21,3	0,2
Písek	41 496	60,7	33,8	17,2	1,1	1,2	19,1	18,4	17,1	0,4
Prachatice	12 293	66,8	33,3	20,3	0,4	0,8	12,1	12,1	18,2	1,1
Strakonice	39 276	64,6	31,4	20,4	0,8	2,1	15,0	14,4	16,9	0,3
Tábor	51 587	60,7	30,4	16,0	1,5	1,9	16,4	15,1	17,8	0,5

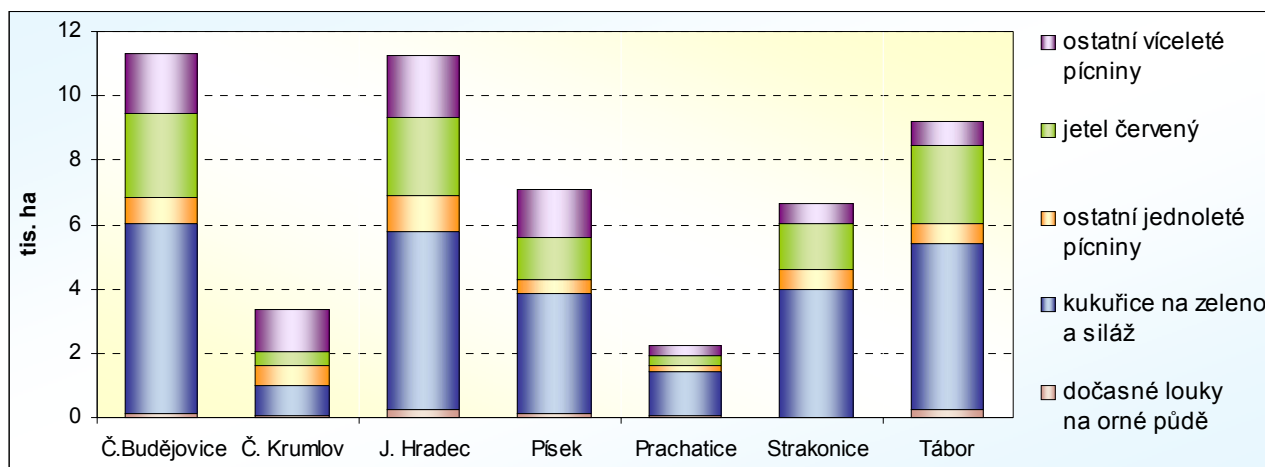
Oves se v kraji pěstuje zhruba na 5 % orné půdy, víc než 6 % ho měly na orné půdě zemědělci okresů Strakonice a Tábor. Nejvyšší podíl žita měl okres Jindřichův Hradec, kukuřice na zrno okresy Písek a Strakonice a nejvyšší podíl ostatních obilovin okres Prachatice.

Graf 78 Sklizňové plochy obilovin v okresech Jihočeského kraje v roce 2007

V posledních letech jsou velmi oblíbenou skupinou plodin **olejninny**, zejména **řepka**, která se v kraji pěstuje na 15 % ploch. Její pole jsou nejčastější v okrese Písek. Luskoviny a brambory se pěstovaly v jihočeských podnicích celkem na necelých 3 % ploch orné půdy. Z okresů měl největší podíl luskovin i brambor na orné půdě Jindřichův Hradec.

Graf 79 Sklizňové plochy pícnin na orné půdě v okresech Jihočeského kraje v roce 2007

Ke krmným účelům jsou na orné půdě pěstovány **pícniny**. Vzhledem k tomu, že Jihočeský kraj patří mezi kraje s vyšší intenzitou chovu zvířat, je podíl pícnin na orné půdě v kraji jeden z nejvyšších (vyšší je pouze

v kraji Vysočina a Pardubickém kraji). Nejvíce se pěstuje kukuřice na zeleno a siláž, z víceletých pícnin pak jetel červený. V Jihočeském kraji je nejrozšířenější pěstování pícnin v okrese Český Krumlov, kde tvoří téměř třetinu osevních ploch, naopak nejméně se pícniny pěstují na orné půdě v okresech Strakonice a Písek (17 % orné půdy).

V roce 2007 se ve srovnání s rokem 2005 pěstovaly častěji olejniny, jejich podíl na orné půdě se zvýšil ve všech okresech především na úkor ploch pícnin. Podíl obilovin na orné půdě se v kraji zvýšil, z okresů zejména ve strakonickém a českokrumlovském, klesl však v okresech České Budějovice, Písek a Tábor. Ve všech okresech kraje s výjimkou Českého Krumlova se snížil podíl ploch brambor.

Z hlediska **dlouhodobého vývoje** jsou změny ve využití zemědělské půdy a struktuře osevních ploch poměrně výrazné a odrážejí nejen situaci na trhu se zemědělskými komoditami, ale i změny v dotační politice státu a Evropské unie. Významný je i vliv omezování živočišné výroby spojený s nižšími požadavky na produkci krmiv pro chovaná hospodářská zvířata.

V roce 2007 byla výměra zemědělské půdy v kraji obhospodařované zemědělskými podniky ve srovnání s rokem 2000 nižší o 5,6 %, přitom výměra orné půdy byla nižší dokonce o 11 %. Snížení obhospodařované zemědělské a orné půdy zaznamenal zemědělský sektor prakticky ve všech krajích. Celostátně se v letech 2000 až 2007 snížila výměra zemědělské půdy o 3,4 % a výměra orné půdy téměř o 7 %. Stupeň zornění v celé ČR klesl ze 75,7 % v roce 2000 na 73,0 % v roce 2007, v našem kraji klesl z 65,6 % v roce 2000 na 61,8 % v roce 2007.

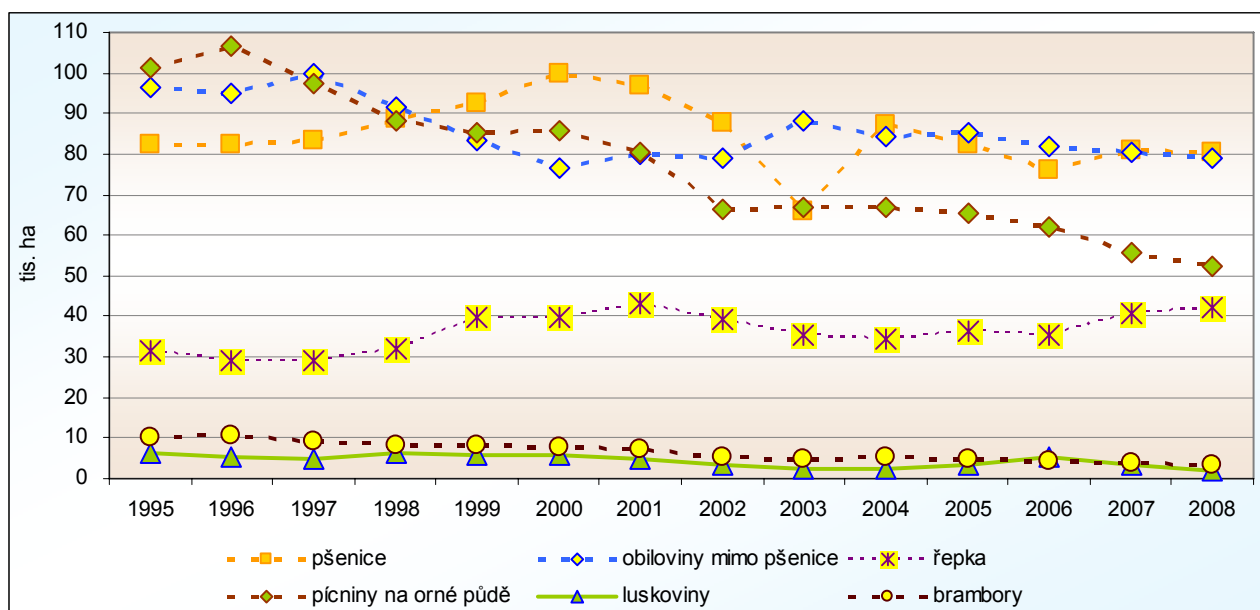
Tab. 4.1.9 Osevní plochy v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2008

	2000 ¹⁾	2001 ¹⁾	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Obiloviny celkem	176,3	176,9	166,8	154,1	171,3	167,8	158,0	161,1	159,9
z toho pšenice	99,9	96,9	87,7	66,1	87,0	82,2	76,3	80,7	80,7
Luskoviny	5,9	5,0	3,3	2,7	2,5	3,3	5,1	3,4	2,1
Brambory celkem	8,0	7,2	5,2	4,8	5,2	5,0	4,1	4,0	3,4
Olejniny celkem	41,2	44,6	40,9	39,1	37,0	39,0	38,9	44,2	46,2
z toho řepka	39,8	43,0	39,2	35,3	34,5	36,2	35,5	40,6	42,0
Pícniny na orné půdě	85,9	80,6	66,4	67,1	67,0	65,5	61,9	55,7	52,5

¹⁾ včetně drobných pěstitelů

V Jihočeském kraji se po roce 2000 ve struktuře zemědělské půdy snížil podíl orné půdy a tedy osevních ploch, naproti tomu **vzrostl podíl trvalých travních porostů** – ze 33 % v roce 2000 na 38 % v roce 2008. V osevních plochách dlouhodobě **klesají plochy brambor a pícnin** na orné půdě a naopak **rostou osevní plochy olejnin**. Plochy obilovin mírně kolísají s výkyvem v roce 2003, kdy klesly plochy pšenice (na podzim 2002 bylo po povodních nevhodné osít ozimem přemokřelé plochy, na jaře 2003 se nepodařilo tyto plochy osít jařinami). Pšenice má mezi obilovinami dominantní postavení, jak ukazuje graf, od roku 1999 se podíl na plochách obilovin víc než polovinou, výjimkou byl zmiňovaný rok 2003, kdy byly její plochy značně nižší.

Graf 80 Osevní plochy vybraných plodin v Jihočeském kraji v letech 1995 - 2008

Pokud jde o **hektarové výnosy**, jejich úroveň dlouhodobě roste zejména zásluhou stále výnosnějších odrůd, působí však na ně zásadním způsobem počasí v průběhu vegetačního cyklu rostlin. **Nejméně úrodným** rokem posledních let byl **rok 2003**, kdy bylo katastrofální sucho. Naopak **rok 2008** přinesl výborné vegetační podmínky pro většinu plodin, takže byly dosaženy **téměř rekordní výnosy** obilovin (nejvyšší po roce 2004) a brambor (nejvyšší po roce 2005). Rok 2008 byl příznivý pro pícniny na orné půdě, jejichž výnos byl nejvyšší od roku 2000, naopak pro řepku nebyly klimatické podmínky tak ideální, její výnos byl průměrný.

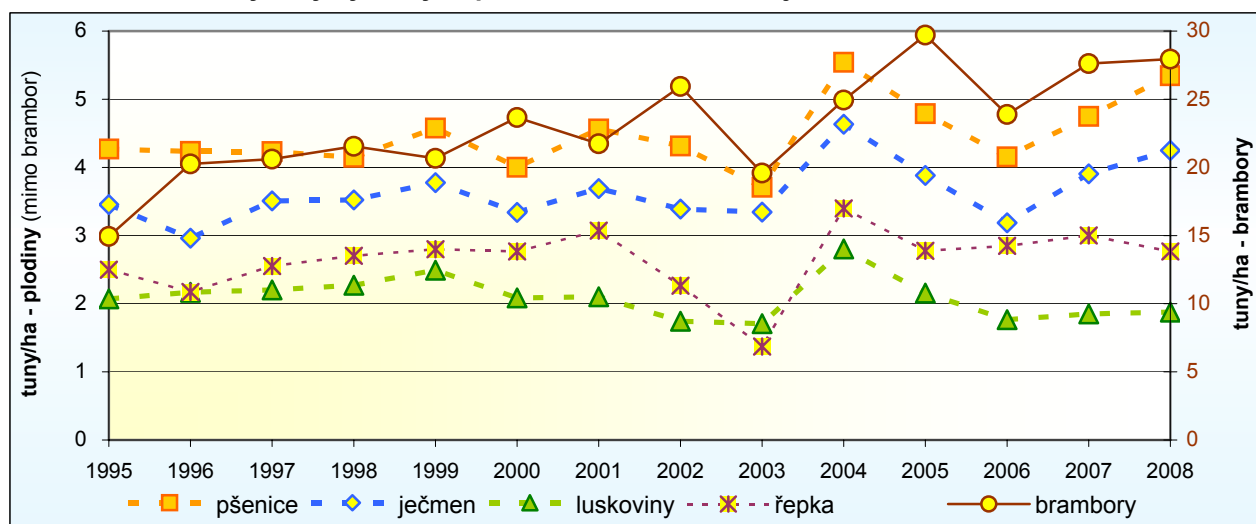
Tab. 4.1.10 Hektarové výnosy v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2008

	2000 ¹⁾	2001 ¹⁾	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Obiloviny celkem	3,73	4,17	4,05	3,55	5,11	4,36	3,66	4,37	4,86
z toho pšenice	4,00	4,56	4,31	3,71	5,54	4,79	4,15	4,75	5,34
Luskoviny	2,09	2,10	1,74	1,71	2,80	2,16	1,77	1,85	1,88
Brambory celkem	23,66	21,73	25,94	19,58	24,93	29,70	23,88	27,62	27,94
Olejníky celkem	2,70	2,99	2,20	1,31	3,24	2,64	2,65	2,81	2,58
z toho řepka	2,77	3,07	2,26	1,37	3,40	2,78	2,85	3,00	2,77
Pícniny na orné půdě (v hodnotě sena)	6,21	6,28	6,48	5,05	5,91	6,38	6,20	6,35	6,61

v tunách

¹⁾ včetně drobných pěstitelů

Graf 81 Hektarové výnosy vybraných plodin v Jihočeském kraji v letech 1995 až 2008

Na hektarových výnosech a velikosti sklizňových ploch závisí výsledky **sklizeň**. Sklizeň obilovin byla rekordní v roce 2004, kdy byly rekordní i výnosy, a druhá nejvyšší v roce 2008 – rok druhých nejvyšších výnosů (platí nejen pro období 2000 až 2008, ale i pro posledních 17 let). Rozdíl mezi rekordní sklizní a nejnižší sklizní v roce 2003 představuje u obilovin 58 %.

Tab. 4.1.11 Sklizeň v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2008

	2000 ¹⁾	2001 ¹⁾	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Obiloviny celkem	656,3	739,2	675,2	550,9	873,1	736,5	580,3	716,5	783,3
z toho pšenice	396,5	440,2	378,4	245,2	482,3	393,7	317,0	383,2	431,0
Luskoviny	11,9	10,4	5,7	4,6	6,9	7,1	9,1	6,2	4,0
Brambory celkem	188,7	155,4	134,5	93,1	130,1	149,5	98,6	110,9	95,9
Olejníky celkem	110,4	133,1	90,0	51,2	119,7	102,9	103,2	124,2	119,4
z toho řepka	109,6	132,0	88,8	48,4	117,3	100,6	101,1	121,7	116,2
Pícniny na orné půdě (v hodnotě sena)	527,7	499,2	430,4	333,2	398,8	410,3	379,2	335,5	337,9

v tis. tun

¹⁾ včetně drobných pěstitelů

Sklizeň brambor, luskovin a pícnin se snižuje v důsledku poklesu velikosti osevních ploch. V roce 2008 byla sklizeň brambor ve srovnání s rokem 2000 poloviční (pokles ploch o 57 %), ve srovnání s rokem 1992 klesla o dvě třetiny. Sklizeň luskovin klesla shodně jako jejich plocha ve srovnání s rokem 2000 o dvě třetiny,

v dlouhodobém pohledu proti roku 1994 o 75 %. Sklizeň píce byla v roce 2008 ve srovnání s rokem 2000 nižší zhruba o 40 %, stejně jako jejich plochy.

Sklizeň olejnin a jejich nejrozšířenějšího zástupce - **řepky** se po roce 2000 pohybuje nad hodnotou 100 tisíc tun ročně. Výjimkou jsou roky 2002, kdy byly povodně a rok 2003, kdy bylo naopak sucho. Rekordní sklizeň řepky z roku 2001 byla proti kritickému roku 2003 téměř trojnásobná. Z dlouhodobého pohledu právě orientace na pěstování řepky je jednou z největších změn v rostlinné výrobě. Ve srovnání s počátkem 90. let jsou od roku 1999 osevní plochy i sklizeň řepky dvojnásobné (s výjimkou neúrodných let).

Živočišná výroba

Živočišná výroba je oblastí zemědělské výroby, která v reakci na sníženou poptávku po tuzemských výrobcích a částečně díky změně našich jídelniček, zaznamenala **v posledních letech pokles**. Ten je zřejmý i v Jihočeském kraji, ale kraj měl i přesto v roce 2007 jako jediný v ČR zemědělský účet ze živočišné výroby vyšší než z rostlinné.

Výsledky živočišné produkce se odvíjejí od stavů hospodářských zvířat ve vlastnictví či v držení zpravodajských jednotek. Počty, které uvádíme v mezikrajovém a meziokresním srovnání, jsou datované ke konci září 2007, v časové řadě let 2000 až 2008 za kraj jsou uváděna data zjištěná soupisem hospodářských zvířat k 1. 4. (v letech 2001 a 2002 k 1. 3.).

Tab. 4.1.12 Stavby hospodářských zvířat v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

v kusech

	Skot celkem	z toho dojně krávy	Prasata celkem	z toho prasnice a chovné prasničky (50kg a více)	Ovce celkem	z toho ovce chovné	Drůbež celkem (tis. ks)	z toho nosnice včetně kuřic	Intenzita chovu	
									skotu na 100 ha zem.půdy	prasat na 100 ha orné půdy
Česká republika	1 419 007	416 518	2 875 874	301 384	172 797	105 187	29 303	7 259	40,3	112,0
v tom kraje:										
Hl. město Praha	6 484	1 384	7 011	555	1 558	857	766	8	21,4	38,4
Středočeský	154 705	49 167	438 629	47 681	15 792	9 423	5 328	1 702	28,3	91,2
Jihočeský	218 354	59 712	352 520	38 469	21 642	14 229	4 319	904	51,7	135,0
Plzeňský	160 725	41 424	217 500	23 977	18 280	9 482	2 573	431	51,3	105,1
Karlovarský	36 521	3 156	27 317	2 637	12 426	7 672	233	146	36,7	67,3
Ústecký	41 226	5 999	109 445	12 345	11 702	8 056	2 002	447	19,7	72,8
Liberecký	42 444	11 958	36 748	2 662	10 614	6 740	118	36	46,6	97,3
Královéhradecký	109 632	34 134	216 898	20 249	12 841	6 110	1 942	603	46,7	127,4
Pardubický	120 755	40 558	181 855	19 290	10 785	5 991	2 327	1 073	52,7	102,5
Vysočina	215 604	73 690	410 722	43 081	9 471	6 318	852	187	57,8	140,8
Jihomoravský	74 615	26 654	439 430	46 962	6 180	4 118	5 458	562	20,6	135,1
Olomoucký	96 071	28 835	218 653	22 216	7 820	5 015	448	297	39,8	121,3
Zlínský	58 787	17 475	118 498	11 460	19 883	12 391	1 577	236	39,2	123,1
Moravskoslezský	83 083	22 372	100 647	9 801	13 804	8 783	1 360	628	38,9	77,2

Ze zvířat mají nejvyšší **podíl na zemědělském účtu** prasata, skot a drůbež, chovy ostatních druhů zvířat jsou spíše okrajové. Velikosti chovů jsou velmi závislé na plochách zemědělské a orné půdy, u pasteveckých chovů spolupůsobí i nadmořská výška a dostupnost terénu.

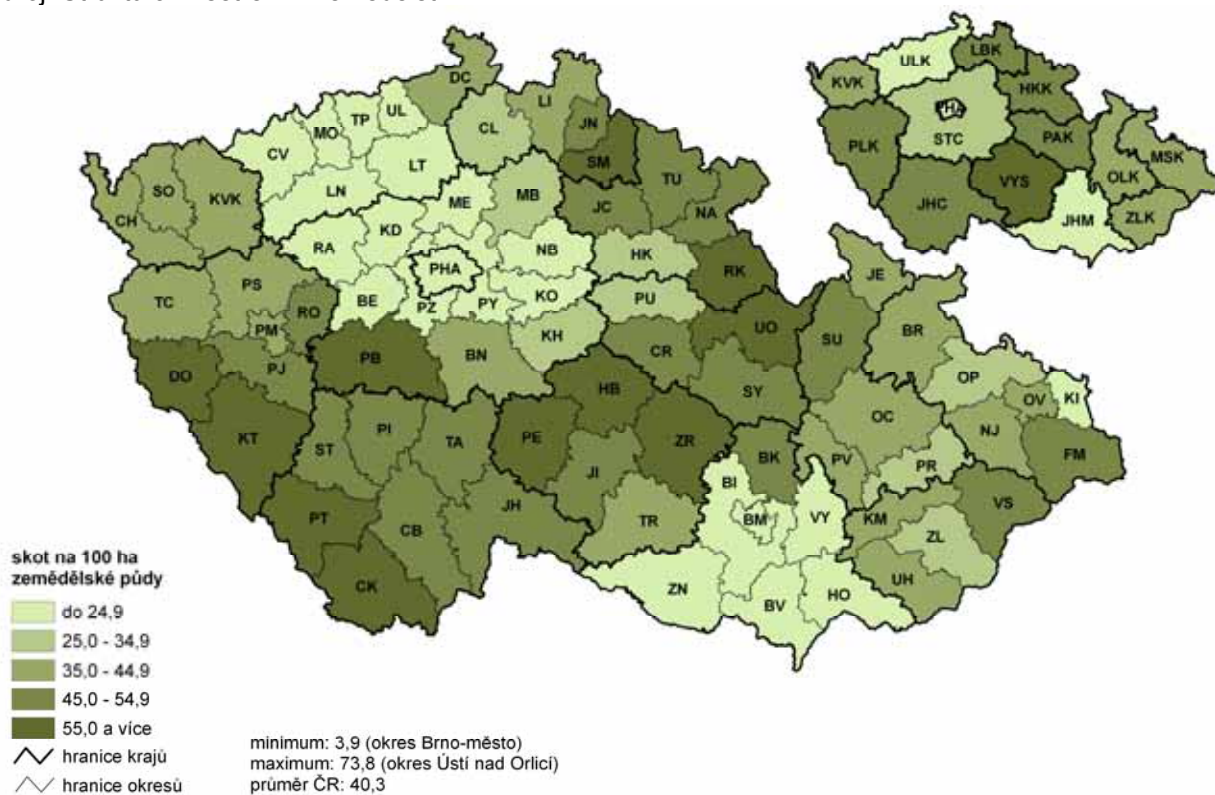
K největším **chovatelům prasat** patří Středočeský a Jihomoravský kraj (na chovu ČR se podílí 30 %), nejvyšší intenzitou chovu se k nim řadí kraj Vysočina a také Jihočeský kraj. Největším chovatelem **skotu** je Jihočeský kraj a Vysočina, v těchto dvou krajích se chovalo 30 % všeho skotu ČR. Nejvyšší intenzita chovu skotu je na Vysočině a po Pardubickém kraji také v kraji Jihočeském. Nejvíce **drůbeže** se chovalo ve Středočeském a Jihomoravském kraji (37 % chovu ČR) a právě Jihomoravský kraj měl nejvyšší intenzitu chovu drůbeže (téměř 17 kusů na 1 ha orné půdy). Nejvíce nosnic chovali zemědělci Středočeského kraje, největší intenzitu chovu měl Pardubický kraj (6 nosnic včetně kuřic na hektar orné půdy); oba kraje jsou rovněž největšími producenty vajec.

Pokud jde o **méně početné druhy zvířat**, nejvíce ovcí se chovalo v Jihočeském, Zlínském a Plzeňském kraji (více než třetina chovu českého zemědělství). Nejrozšířenější **chov koz je v Jihočeském** a pak Ústeckém a Libereckém kraji (více jak třetina). Nejvyšší stavy **koní** byly zjištěny v Jihočeském a Středočeském kraji (27 %). Chovy králíků jsou nejvíce rozšířeny v Středočeském a Jihomoravském kraji a na Vysočině (60 % chovných samic). Kožešinová zvířata se nejvíce chovala v Jihočeském a Moravskoslezském kraji (40 %

chovu českého zemědělství). Nejpočetnější chov spárkaté zvěře měl kraj Vysočina, Pardubický a Jihočeský (52 % českého zemědělství).

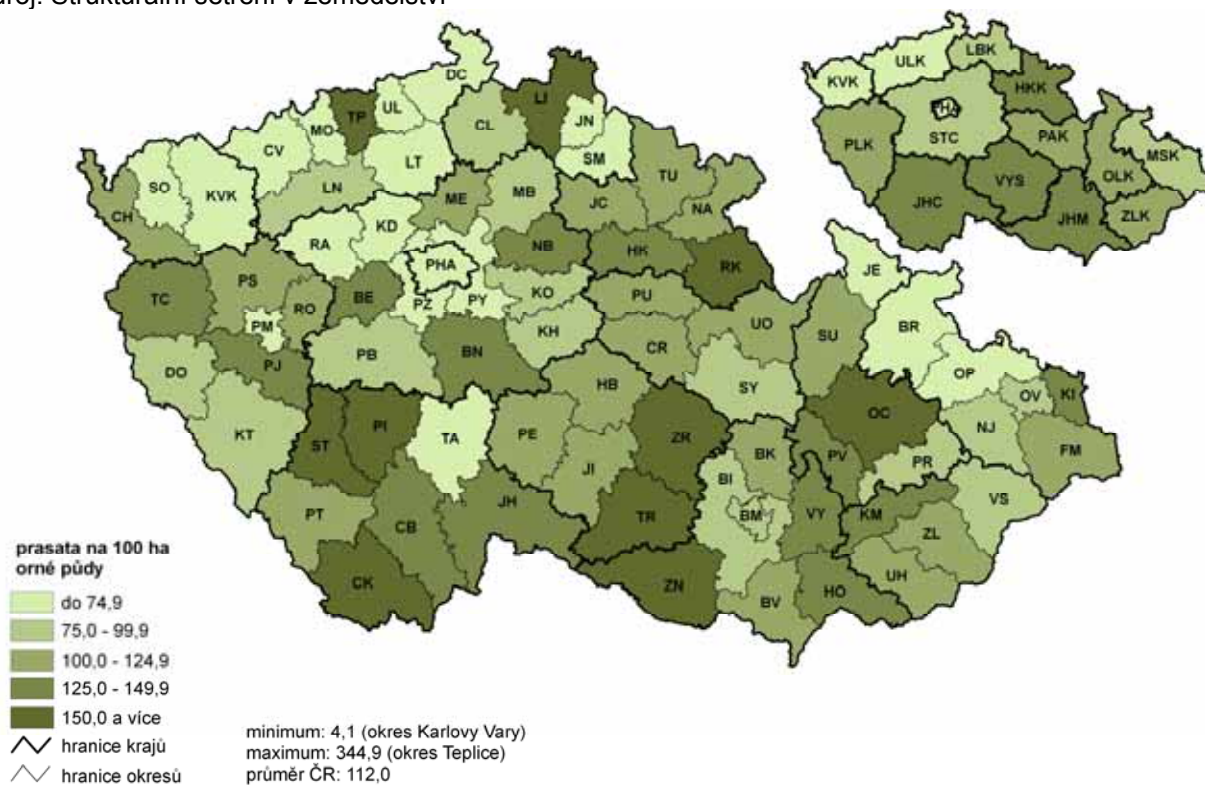
20. Intenzita chovu skotu v okresech ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství

21. Intenzita chovu prasat v okresech ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství

V Jihočeském kraji měli nejpočetnější stáda skotu zemědělci okresů Jindřichův Hradec a České Budějovice, kde bylo také nejvíce dojnic. Ostatních krav (především masných plemen) chovali nejvíc zemědělci okresu Český Krumlov. V přepočtu na 100 hektarů zemědělské půdy chovali nejvíc skotu v okresech Prachatice a Český Krumlov. Ve všech **jihočeských okresech** je **intenzita chovu skotu** poměrně **vysoká**, všude převyšuje průměrnou hodnotu za ČR. Ve srovnání s rokem 2005 intenzita chovu mírně vzrostla, klesla však u dojnic. Zastavil se tedy klesající trend chovu skotu, který probíhal po celá 90. léta a pokračoval i po roce 2000. V porovnání se stavy před 20 lety jsou početní stavy skotu téměř o polovinu nižší.

Tab. 4.1.13 Hospodářská zvířata v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007

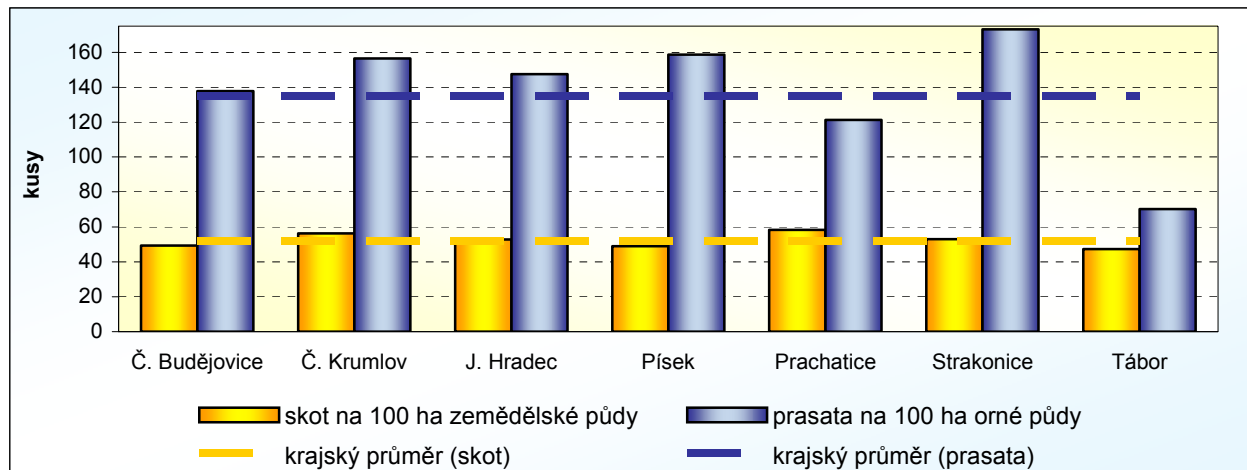
Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

v kusech

	Skot	z toho krávy			Prasata	Ovce	Kozy	Koně	Drůbež (tis. ks)
		celkem	dojné	ostatní					
Jihočeský kraj	218 354	87 803	59 712	28 091	352 520	21 642	1 985	3 796	4 319
v tom okresy:									
České Budějovice	39 931	16 432	11 398	5 034	73 111	3 994	499	934	1 998
Český Krumlov	25 467	11 870	4 142	7 728	16 798	2 956	161	519	51
Jindřichův Hradec	40 931	15 914	11 578	4 336	77 628	2 173	312	582	1 182
Písek	27 687	11 053	9 298	1 755	65 821	1 242	208	565	1 367
Prachatice	24 007	10 336	5 096	5 240	14 919	4 961	326	610	432
Strakonice	29 234	11 077	8 559	2 518	68 028	4 752	258	287	1 892
Tábor	31 096	11 121	9 640	1 481	36 216	1 564	221	298	1 715

Pokud jde o **chov prasat**, ten byl největší v okresech Jindřichův Hradec a České Budějovice, naopak nejmenší v okrese Prachatice a Český Krumlov. Vzhledem k nízkému procentu zornění zemědělské půdy je však intenzita chovu prasat na Českokrumlovsku třetí nejvyšší mezi jihočeskými okresy. Nejvyšší **intenzitu chovu** mají okresy Strakonice a Písek. Naopak nejnižší intenzitu chovu měl okres Tábor, který byl jediným jihočeským okresem s podprůměrnou intenzitou chovu ve srovnání s ČR. Ve srovnání s rokem 2005 intenzita chovu prasat v Jihočeském kraji mírně vzrostla, zatímco v ČR spíše klesla.

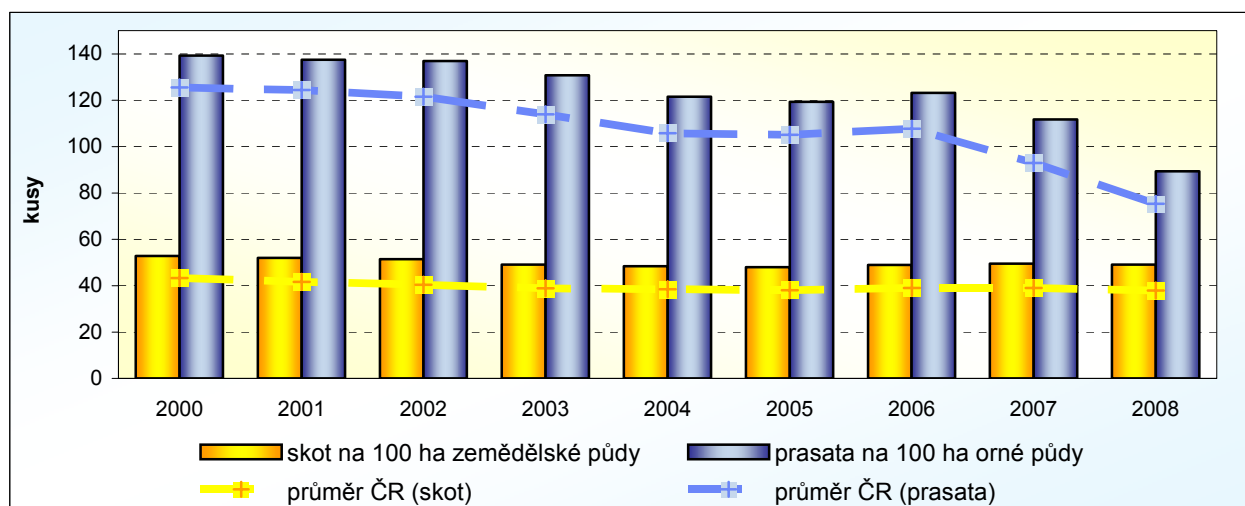
Graf 82 Intenzita chovu zvířat v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007

Největší stáda **ovcí** byla chována v okresech Prachatice a Strakonice, kde byla rovněž nejvyšší intenzita chovu (v okrese Prachatice 12 ovcí a Strakonice 9 ovcí na 100 ha zemědělské půdy). Chov koní a koz byl nejrozšířenější v okrese České Budějovice. Nejvyšší intenzitu chovu **koní** měl okres Prachatice – 15 koní na 1 000 ha zemědělské půdy. Ve srovnání s rokem 2005 intenzita chovu ovcí i koní vzrostla jak v Jihočeském kraji, tak v celé ČR.

Nejpočetnější **chovy drůbeže** byly v okrese Strakonice, kde je i nejvyšší intenzita chovu, a v okrese České Budějovice. Nejméně drůbeže chovali zemědělci okresu Český Krumlov. V okrese byla **intenzita chovu** drůbeže hluboce pod krajským průměrem, všechny ostatní jihočeské okresy měly intenzitu chovu nad tímto průměrem. Intenzita chovu drůbeže proti roku 2005 vzrostla ve všech jihočeských okresech, v Jihočeském kraji i v celé ČR to bylo zhruba o 10 %.

Graf 83 Intenzita chovu zvířat v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2008

Intenzita chovu skotu i chovu prasat je v Jihočeském kraji **vyšší než v průměru za celou republiku**, jejich vývoj má shodný průběh s vývojem v celé zemi. Intenzita chovu skotu do roku 2005 pozvolna klesala (v kraji za 5 let o 9 %, v ČR o 12 %), v letech 2006 a 2007 mírně vzrostla a v roce 2008 opět klesla.

Intenzita chovu prasat se v Jihočeském kraji snižovala stejně jako v celé ČR v jakýchsi vlnách, v letech 2000 až 2002 spíše pozvolna, v letech 2003 a 2004 spíše prudčeji, pak dva roky pozvolna s přechodným zvýšením v roce 2006, v letech 2007 a 2008 pak strmě klesá. V letech 2000 až 2008 pokles představoval v ČR i v kraji zhruba 40 %.

Tab. 4.1.14 Stav hospodářských zvířat k 1. dubnu¹⁾ v Jihočeském kraji v letech 2001 až 2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	v kusech							
Skot celkem	234 212	230 094	227 750	216 526	211 413	208 803	210 573	214 743
z toho krávy	91 379	91 225	91 420	87 971	88 415	86 184	86 396	87 462
Prasata celkem	404 555	399 459	397 895	374 555	348 209	340 597	338 196	303 331
z toho prasnice	33 300	34 945	33 680	30 662	28 678	27 155	27 835	22 690
Ovce celkem	13 652	16 167	15 761	17 583	21 244	21 533	23 969	25 489
Kozy celkem	1 768	1 649	1 377	1 872	1 719	1 989	1 978	2 286
Koně celkem	3 179	3 197	2 924	2 886	2 898	3 125	3 437	3 849
Drůbež (tisíce kusů)	4 298	4 296	3 593	4 314	4 647	4 010	3 503	3 930
z toho hrabavá drůbež	4 249	4 236	3 494	4 205	4 502	3 881	3 386	3 799
z toho slepice	827	835	629	761	794	752	724	755

¹⁾ v letech 2001 a 2002 k 1. březnu

V chovu hospodářských zvířat je v celém zemědělském sektoru ČR patrný jednoznačný trend **poklesu chovu prasat** a rozšiřování chovu koz, ovcí a koní. Chov skotu byl v celé ČR stejně jako v Jihočeském kraji do roku 2006 omezen; proti roku 2001 se v ČR i v kraji **stavy skotu** snížily více než o 10 % a stavy krav o 6 % v kraji a o 8 % v ČR. V roce 2007 byl tento pokles zastaven a v posledních dvou letech se chov skotu mírně rozšířil. Chov prasat byl v posledních sedmi letech v Jihočeském zemědělství omezen celkem o čtvrtinu, když chov prasnic poklesl o třetinu (v ČR byl pokles v obou případech o něco hlubší). Početní stavy ovcí se v zemědělském sektoru kraje v letech 2001 až 2008 zvýšily na dvojnásobek, stavy koz o 30 % a koní o 20 %.

Početní **stavy drůbeže** značně kolísají, což je do značné míry ovlivněno krátkým obdobím jejich dorůstání do porážkové váhy. Nejvyšší stavy drůbeže byly v roce 2005, kdy byl také její přínos na účet živočišné výroby nejvyšší. Nejnížší stavy drůbeže byly zjištěny v roce 2007, což opět potvrzuje nejnížší přínos k účtu zemědělské výroby. Stejně jako stavy drůbeže celkem kolísají i početní stavy slepic, minimální byly v roce 2003 a maximální v roce 2002.

Živočišnou výrobu v Jihočeském kraji můžeme hodnotit na základě výroby masa, mléka a vajec. Údaje o výrobě masa jsou však zjišťovány jiným způsobem, než ostatní dosud uváděná data. Zatímco výroba mléka a vajec představuje klasickou produkci zemědělských podniků se sídlem v Jihočeském kraji, u výroby

masa jde o produkci porážkových provozů (jatek) v kraji, bez ohledu na to, odkud byla jatečná zvířata dovezena.

Výroba masa na jatkách v Jihočeském kraji se od roku 2004 pohybuje pod úrovní 60 tisíců tun, na rozdíl od let 2001 až 2003, kdy byla o něco vyšší. Tehdy se na **výrobě masa** podílelo hovězí jednou čtvrtinou a vepřové třemi čtvrtinami, v roce 2004 se tento poměr změnil v neprospěch hovězího masa. To v současné době tvoří 20 % z produkce masa a 80 % tvoří vepřové. Podíl ostatních druhů mas (skopového, jehněčího, kozího a koňského) je zanedbatelný – 0,1 %. Produkce drůbežního masa je zjišťována pouze na úrovni celé ČR a v našem hodnocení s ní neuvažujeme.

Výroba mléka a snáška vajec v letech 2001 až 2008 kolísají. Průměrná roční dojivost díky kvalitnějším plemenům vzrůstá, mezi lety 2001 až 2008 o 20 %. Průměrná snáška na jednu slepici kolísá v Jihočeském kraji pod hranicí 305 vajec, zatímco v ČR nepřekračuje v průměru 285 vajec.

Tab. 4.1.15 Živočišná výroba a užitkovost hospodářských zvířat v Jihočeském kraji v letech 2001 až 2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Živočišná výroba							
Výroba masa v jatečné hmotnosti (t)	62 906	61 458	67 334	58 915	58 014	57 933	59 109	57 004
hovězí vč. telecího	15 856	15 512	16 350	12 957	10 556	11 460	11 794	11 615
vepřové	47 013	45 956	50 947	45 930	47 421	46 434	47 271	45 359
Výroba mléka (tis. litrů)	326 279	351 805	333 670	314 418	337 807	331 124	321 655	327 591
Snáška vajec (tis. kusů)	230 864	239 504	221 402	209 248	199 215	202 270	209 897	219 908
	Roční užitkovost hospodářských zvířat							
Průměrná dojivost 1 dojnice (litry)	5 111,8	5 216,0	5 212,6	5 370,1	5 640,1	5 769,3	5 889,7	6 152,5
Průměrná snáška 1 slepice (ks. vajec)	284,8	302,8	303,4	304,4	295,9	286,4	303,3	301,8
Odchovaných telat na 100 krav	.	82,4	82,7	82,3	83,4	83,6	83,9	83,4
Odchovaných selat na 1 prasnici	17,6	17,8	18,2	18,7	19,6	19,1	19,0	20,6

Na 100 krav se v kraji v průměru rodí 92 až 93 telat, nejvíc to bylo v roce 2003 a nejméně v roce 2008. Poslední tři roky se daří z narozených telat 90 % odchovat, předtím (v letech 2002 až 2005) to bylo o něco méně - 88 až 89 %. Počet narozených selat na 1 prasnici kolísá se vzestupným trendem, mírně však rostl i podíl uhynulých selat. V roce 2008 se v průměru jedné prasnici narodilo o 4 selata víc než v roce 2001, počet odchovaných selat se zvýšil jen o 3.

Struktura registru farem

V následujícím textu se zaměříme na podnikatelské subjekty, které tvoří zemědělský sektor. K tomu byly použity výsledky ze Strukturálního šetření v zemědělství 2007.

Tab. 4.1.16 Počty hospodářských subjektů a obhospodařovaná půda v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Subjekty (podniky)				Obhospodařovaná zemědělská půda		z toho orná půda	
	celkem	podíl kraje na úhrnu ČR (%)	z celku vlastnictví (%)		celkem (ha)	podíl kraje na úhrnu ČR (%)	celkem (ha)	podíl kraje na úhrnu ČR (%)
			fyz. osoby	práv. osoby				
Česká republika	39 396	100,0	92,5	7,5	3 518 073	100,0	2 567 311	100,0
v tom kraje:								
Hl. město Praha	308	0,8	82,5	17,5	30 281	0,9	18 261	0,7
Středočeský	4 455	11,3	91,1	8,9	547 398	15,6	480 914	18,7
Jihočeský	4 025	10,2	90,9	9,1	422 650	12,0	261 094	10,2
Plzeňský	2 214	5,6	91,4	8,6	313 195	8,9	206 952	8,1
Karlovarský	507	1,3	85,4	14,6	99 544	2,8	40 610	1,6
Ústecký	1 837	4,7	91,1	8,9	209 576	6,0	150 267	5,9
Liberecký	1 472	3,7	92,9	7,1	91 129	2,6	37 750	1,5
Královéhradecký	2 434	6,2	91,8	8,2	234 714	6,7	170 210	6,6
Pardubický	2 315	5,9	92,2	7,8	228 925	6,5	177 388	6,9
Vysočina	3 863	9,8	92,4	7,6	373 301	10,6	291 716	11,4
Jihomoravský	8 165	20,7	94,9	5,1	362 937	10,3	325 243	12,7
Olomoucký	1 885	4,8	90,1	9,9	241 154	6,9	180 271	7,0
Zlínský	3 024	7,7	95,1	4,9	149 889	4,3	96 279	3,8
Moravskoslezský	2 892	7,3	94,3	5,7	213 379	6,1	130 355	5,1

Z celkového počtu zemědělských podniků v České republice, jejichž produkce neslouží pouze pro vlastní spotřebu, jich 10 % sídlilo v Jihočeském kraji. Jejich podíl na celostátní výměře obhospodařované orné půdy byl také desetiprocentní, podíl na zemědělské půdě byl o něco větší. Z celkového počtu jihočeských zemědělských subjektů 91 % tvořily **subjekty ve vlastnictví fyzických osob** a 9 % subjekty ve vlastnictví **právnických osob**. V celé ČR byl podíl subjektů ve vlastnictví právnických osob o něco nižší.

Tab. 4.1.17 Převažující zaměření hospodařících subjektů v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Podniky fyzických osob					Podniky právnických osob				
	celkem	v tom zaměření (%)				celkem	v tom zaměření (%)			
		převažující rostlinná výroba	převažující živočišná výroba	rostlinná kombinovaná se živočišnou	rybolov, chov ryb apod.		převažující rostlinná výroba	převažující živočišná výroba	rostlinná kombinovaná se živočišnou	rybolov, chov ryb apod.
Česká republika	35 454	41,5	29,7	28,0	0,1	2 940	32,4	23,2	43,6	0,5
v tom kraje:										
Hl. město Praha	254	62,2	29,9	6,7	-	54	46,3	29,6	24,1	-
Středočeský	4 055	45,8	23,2	30,5	0,1	398	41,2	17,6	40,5	-
Jihočeský	3 659	24,1	43,2	31,6	0,3	366	16,9	35,5	46,2	1,1
Plzeňský	2 023	26,2	37,7	34,9	0,2	191	18,3	19,9	61,3	0,5
Karlovarský	433	15,5	54,7	27,7	0,2	74	32,4	36,5	31,1	-
Ústecký	1 674	56,9	29,0	12,9	0,2	163	53,4	23,9	22,7	-
Liberecký	1 367	27,1	47,9	24,1	0,1	105	20,0	35,2	44,8	-
Královéhradecký	2 235	36,0	38,6	24,8	0,1	199	25,1	29,1	44,2	1,0
Pardubický	2 134	22,8	54,2	22,4	-	181	26,5	26,5	47,0	-
Vysočina	3 568	24,6	22,0	52,2	0,0	294	17,0	16,0	66,0	1,0
Jihomoravský	6 750	76,8	6,9	16,1	-	415	57,3	12,3	29,4	0,2
Olomoucký	1 699	38,6	29,5	31,5	0,1	186	31,2	17,7	51,1	-
Zlínský	2 875	33,9	43,3	21,8	0,0	149	28,2	33,6	38,3	-
Moravskoslezský	2 727	33,6	29,2	36,8	0,1	165	29,7	23,0	44,2	1,8

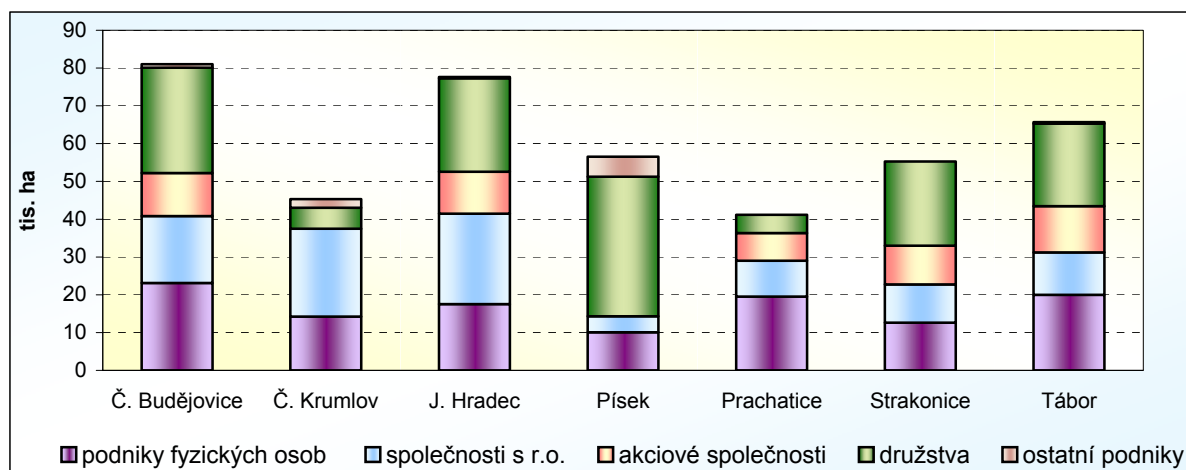
V Jihočeském kraji **se podniky zaměřují** nejčastěji na živočišnou výrobu (především podniky fyzických osob), a na kombinaci rostlinné a živočišné výroby (nejčastější zaměření podniků právnických osob). Rostlinná výroba převažuje zhruba u čtvrtiny subjektů. Rybolovem či chovem ryb se zabývá pouze malá část zemědělských subjektů. V celé ČR se podniky fyzických osob zaměřují převážně na rostlinnou výrobu a podniky právnických osob na kombinaci rostlinné výroby se živočišnou.

Ze 4 025 zemědělských subjektů Jihočeského kraje jich **sídlí** nejvíc v okresech Tábor (19 %) a České Budějovice (18 %) a nejméně v okrese Český Krumlov (9 %). Pokud jde o podíl na výměře zemědělské půdy, největší část obhospodařují podniky okresu České Budějovice (19 % z půdy kraje) a okres Jindřichův Hradec (18 %), naopak nejmenší část podniky okresu Prachatice (necelých 10 %).

Zatímco v kraji jsou zemědělské subjekty tvořeny z 91 % podniky fyzických osob, **v okresech** se tento podíl pohybuje od 87 % v okrese Jindřichův Hradec po 94 % v okrese Prachatice. Z podniků právnických osob jsou nejrozšířenější společnosti s ručením omezeným, kterých je v kraji 5 % ze zemědělských subjektů, 2,4 % připadají na družstva a 1,3 % na akciové společnosti. Z okresů má nejvyšší podíl společností s r.o. okres Český Krumlov (10 %), nejvyšší podíl družstev okres Písek (5%) a nejvyšší podíl akciových společností okres Strakonice (2 %).

Podniky fyzických osob mají menší hospodářství, takže z obhospodařované zemědělské půdy kraje na ně připadá necelých 28 % (podobně v ČR 29 %). Z podniků právnických osob připadá v kraji nejvíc zemědělské půdy na družstva – 34 % (v ČR 22 %), pak na společnosti s ručením omezeným 24 % (v ČR 22 %) a na akciové společnosti 14 % (v ČR 25 %). Podobné rozložení půdy podle právních forem subjektů má okres České Budějovice. Naopak nejvíc se odlišují okresy Český Krumlov, kde obhospodařují víc než polovinu zemědělské půdy společnosti s ručením omezeným (51 %), Písek, kde obhospodařují téměř dvě třetiny zemědělské půdy družstva, a Prachatice, kde připadá téměř polovina půdy na podniky fyzických osob (47 %).

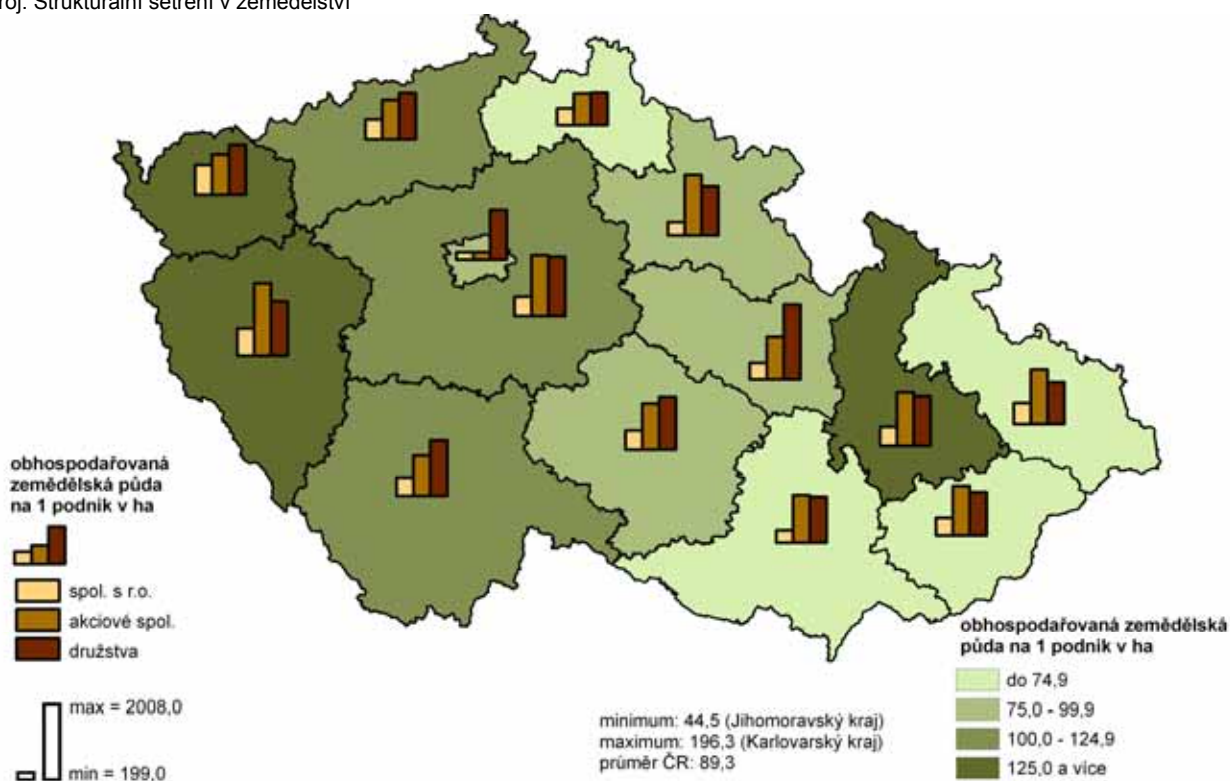
Graf 84 Obhospodařovaná zemědělská půda podle právní formy zemědělských podniků v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007

Podniky fyzických osob mají menší hospodářství zatímco podniky právnických osob obhospodařují mnohonásobně větší plochy. Na **průměrný zemědělský podnik** připadá v ČR 89 ha obhospodařované zemědělské půdy, přitom na podnik fyzických osob připadá v průměru 28 ha a na podnik právnických osob 844 ha. V Jihočeském kraji mají ve srovnání s ČR podniky fyzických osob větší hospodářství (o 4 ha) a podniky právnických osob menší hospodářství (o 10 ha). V průměru jsou společnosti s ručením omezením v kraji stejně velké jako v ČR, průměrná akciová společnost v našem kraji obhospodařuje ve srovnání s celorepublikovým průměrem o čtvrtinu půdy méně, zatímco průměrné družstvo v kraji obhospodařuje půdy více (o 6 %).

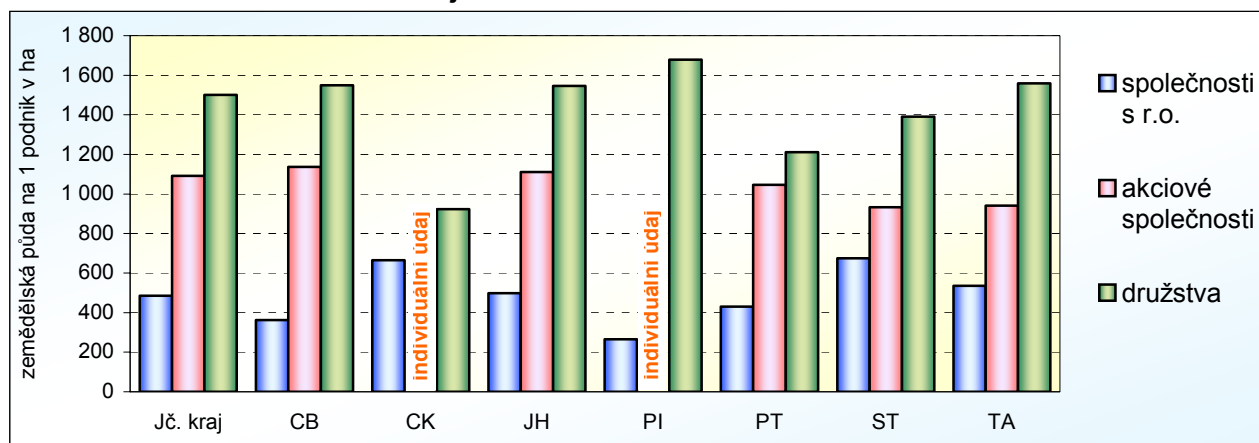
22. Průměrná velikost zemědělských podniků podle právní formy v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství

Mezi jihočeskými okresy jsou hospodářství podniků fyzických osob nejmenší v okrese Strakonice a Písek, naopak největší v okrese Český Krumlov. Pokud jde o právnické osoby, jsou v průměru největší podniky v okrese Písek, kde jsou největší družstva (1 680 ha na družstvo) a nejmenší podniky v okrese Prachatice.

Graf 85 Výměra obhospodařované zemědělské půdy na jeden podnik podle právních forem v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007

Z podniků právnických osob obhospodařují největší hospodářství v průměru družstva a nejmenší společnosti s ručením omezeným.

Zemědělské podniky z větší části **hospodaří na půdě najaté** od jiných vlastníků. V Jihočeském kraji stejně jako v České republice tvoří podíl této půdy u podniků fyzických osob zhruba 60 %, zatímco u podniků právnických osob 93 %. Za souhrn zemědělských podniků Jihočeského kraje tvoří vlastní půda 16 % (v celé ČR 16,7 %), podíl vlastní obhospodařované orné půdy je o něco menší. Největší podíl vlastní zemědělské půdy obhospodařují zemědělci v okresech Český Krumlov a Prachatice, největší podíl vlastní orné půdy má okres Jindřichův Hradec, naopak nejmenší podíl vlastní zemědělské i orné půdy má okres Písek.

Tab. 4.1.18 Obhospodařovaná půda fyzickými a právnickými osobami v okresech Jihočeského kraje v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Obhospodařovaná zemědělská půda						Obhosp. orná půda			
	celkem (ha)	v tom podle druhu vlastnictví				z celku podle vlastnictví půdy (%)		celkem (ha)	z toho podle vlastnictví půdy (%)	
		podniky fyzických osob		podniky právnických osob		vlastní	najatá od jiných		vlastní	najatá od jiných
		celkem	na 1 podnik	celkem	na 1 podnik					
Jihočeský kraj	422 650	117 106	32,0	305 543	834,8	16,0	84,0	261 094	11,2	88,8
v tom okresy:										
České Budějovice	81 021	23 120	35,1	57 901	732,9	14,9	85,1	53 048	11,3	88,7
Český Krumlov	45 330	14 216	46,0	31 114	723,6	24,4	75,6	10 738	11,7	88,3
Jindřichův Hradec	77 631	17 521	34,2	60 110	801,5	16,8	83,2	52 655	13,2	86,8
Písek	56 556	10 093	26,3	46 463	1 106,3	10,8	89,2	41 496	9,1	90,9
Prachatice	41 169	19 540	35,5	21 629	655,4	23,8	76,2	12 293	11,6	88,4
Strakonice	55 262	12 624	23,8	42 638	991,6	12,9	87,1	39 276	10,8	89,2
Tábor	65 682	19 993	28,0	45 689	895,9	13,0	87,0	51 587	10,9	89,1

Z celkového počtu 192 tisíc pracovníků⁸ v zemědělství (bez sezónních) jich desetina pracovala v jihočeských subjektech. Kraj měl čtvrtou nejvyšší zaměstnanost v zemědělství po krajích Jihomoravském, Středočeském a Vysočině.

V 90 % zemědělských podniků pracovalo 1 až 5 osob, což koresponduje s vysokým podílem podniků fyzických osob. Velikostní struktura zemědělských podniků podle počtu pracovníků byla v Jihočeském kraji obdobná jako v celé naší zemi.

⁸ Do celkového počtu pracovníků v zemědělství se ve strukturálním šetření započítávají u subjektů ve vlastnictví fyzických osob nejen hospodáři a pravidelně pracující zaměstnanci, ale i pomáhající členové rodiny bez ohledu na to, zda na farmě pracují pravidelně či jen příležitostně. V podnicích právnických osob byli započítáni pravidelně pracující zaměstnanci i pracující majitelé.

Tab. 4.1.19 Zemědělské podniky podle počtu pracovníků v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Počet podniků celkem	v tom s počtem pracovníků (%)							
		1 - 5	6 - 9	10 - 19	20 - 24	25 - 49	50 - 99	100 - 199	200 a více
Česká republika	39 396	90,7	3,8	1,8	0,5	1,4	1,1	0,5	0,1
v tom kraje:									
Hl. město Praha	308	89,9	4,5	3,6	1,0	-	0,6	0,3	-
Středočeský	4 455	90,5	3,4	1,7	0,7	1,7	1,1	0,7	0,2
Jihočeský	4 025	90,1	3,8	2,0	0,4	1,7	1,5	0,4	0,0
Plzeňský	2 214	91,0	2,6	1,6	0,5	2,0	1,4	0,9	0,0
Karlovarský	507	86,6	5,5	4,5	0,6	2,0	0,6	0,4	-
Ústecký	1 837	88,7	4,5	3,4	0,5	1,7	0,8	0,4	-
Liberecký	1 472	91,0	4,0	2,6	0,5	1,2	0,5	0,1	-
Královéhradecký	2 434	90,1	3,8	1,8	0,6	1,7	1,0	0,8	0,1
Pardubický	2 315	89,5	4,3	1,6	0,6	1,3	1,8	0,6	0,2
Vysočina	3 863	88,7	4,5	1,8	0,5	1,7	1,8	0,8	0,2
Jihomoravský	8 165	92,9	3,3	1,3	0,4	0,9	0,7	0,4	0,1
Olomoucký	1 885	87,3	4,5	2,2	0,5	2,1	2,1	1,0	0,2
Zlínský	3 024	92,7	3,9	1,1	0,3	0,8	0,9	0,3	0,0
Moravskoslezský	2 892	91,2	3,9	2,1	0,3	1,1	0,9	0,4	0,1

Zemědělské podniky sídlící v kraji zaměstnávaly ke konci září roku 2007 celkem víc než 19 tisíc pracovníků. Víc než polovina z nich byla ve věku 45 až 64 let, třetina ve věku 25 až 44 let. Necelých 8 % pracovníků v zemědělství kraje je starších 65 let, podíl pracovníků do 24 let je nejnižší. **Struktura zaměstnanců podle věku** je v kraji přibližně stejná jako v celé zemi. V porovnání se strukturálním šetřením z roku 2005 se v kraji mírně zvýšil počet pracovníků v nejmladší a nejstarší věkové kategorii.

Tab. 4.1.20 Pracovníci v zemědělství podle věku v krajích ČR k 30. 9. 2007^{*)}

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

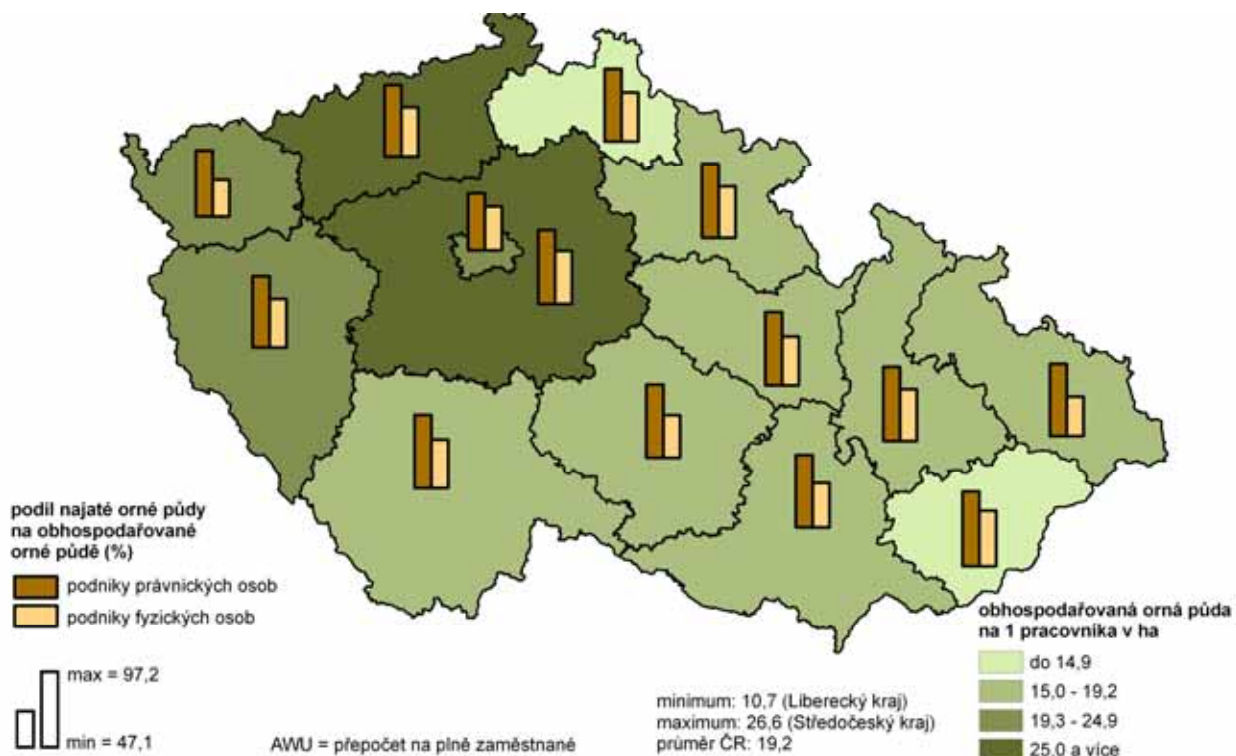
	Pracovníci v zemědělství (fyzické osoby)					Přepočtený počet osob na plně zaměstnané (AWU)	Obhospodařovaná půda na plně zaměstnaného pracovníka AWU (ha)	
	celkem	v tom podíl (%) osob ve věku					zemědělská	orná
		do 24 let	25 - 44 let	45 - 64 let	65 a více let			
Česká republika	191 939	5,9	34,0	52,3	7,8	133 957	26,3	19,2
v tom kraje:								
Hl. město Praha	1 223	4,1	35,2	52,2	8,6	941	32,2	19,4
Středočeský	23 633	5,3	34,2	53,2	7,3	18 052	30,3	26,6
Jihočeský	19 169	5,9	33,4	52,9	7,8	13 880	30,5	18,8
Plzeňský	11 854	4,6	33,0	56,5	5,9	9 326	33,6	22,2
Karlovarský	2 224	7,1	35,2	51,7	6,0	1 691	58,9	24,0
Ústecký	8 008	6,1	35,0	52,4	6,4	5 911	35,5	25,4
Liberecký	5 483	6,7	35,4	48,5	9,4	3 520	25,9	10,7
Královéhradecký	13 005	5,6	33,5	53,0	7,8	9 365	25,1	18,2
Pardubický	13 375	6,1	36,0	51,6	6,3	10 021	22,8	17,7
Vysočina	22 830	6,1	35,1	51,0	7,7	16 181	23,1	18,0
Jihomoravský	33 882	5,9	32,2	51,9	10,0	19 560	18,6	16,6
Olomoucký	12 721	5,9	35,3	54,1	4,8	9 517	25,3	18,9
Zlínský	11 659	6,5	32,9	50,2	10,4	7 297	20,5	13,2
Moravskoslezský	12 870	7,0	34,6	50,5	7,9	8 694	24,5	15,0

Ve všech okresech kraje je víc než 50 % pracovníků zemědělství ve věku 45 až 64 let. Výjimkou je pouze okres Prachatice, který má **z jihočeských okresů** nejvyšší podíl pracovníků nejmladší věkové kategorie a druhý nejvyšší podíl pracovníků nejstarší věkové kategorie. Vůbec nejvíc pracovníků starších 65 let pracuje v zemědělství okresu Tábor – 9,5 %. Ve všech okresech kraje je skupina pracovníků starších 65 let početnější než pracovníků té nejmladší věkové kategorie.

Podle počtu odpracovaných hodin v období od října 2006 do září 2007 byli **pracovníci přepočtení na plně zaměstnané** (1 800 hodin za rok). Přepočtený počet pracovníků v zemědělství je celostátně o 30 % nižší než počet pracovníků ve fyzických osobách. Příčinou je nejen sezónnost zemědělských prací, ale i struktura pracujících na rodinných farmách, kde je velmi rozšířená výpomoc dalších členů rodiny farmáře. Plocha zemědělské půdy v přepočtu na 1 plně zaměstnaného pracovníka v zemědělství je v celostátním průměru

o něco nižší než za Jihočeský kraj, plocha orné půdy je přibližně stejná. Největší plochu orné půdy na jednoho plně zaměstnaného má Středočeský a Ústecký kraj (nad 25 ha), nejnižší kraj Liberecký (11 ha).

23. Obhospodařovaná orná půda na pracovníka v zemědělství (AWU) a podíl najaté orné půdy v krajích ČR v roce 2007

Po přepočtu **na plně zaměstnané** bylo v kraji zjištěno 13 880 pracovníků v zemědělství, což je o 12 % méně než v roce 2005. Největší pokles byl zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec o 17 %, naopak nejnižší v okrese Český Krumlov o 4 %. Největší plochu zemědělské půdy v kraji na jednoho plně zaměstnaného pracovníka mají podniky okresu Český Krumlov, největší **plochu orné půdy** okres Písek a Tábor. Naopak okres Český Krumlov má společně s okresem Prachatice výměru orné půdy na 1 plně zaměstnaného nejnižší (méně než 10 ha).

Tab. 4.1.21 Pracovníci v zemědělství podle věku v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007

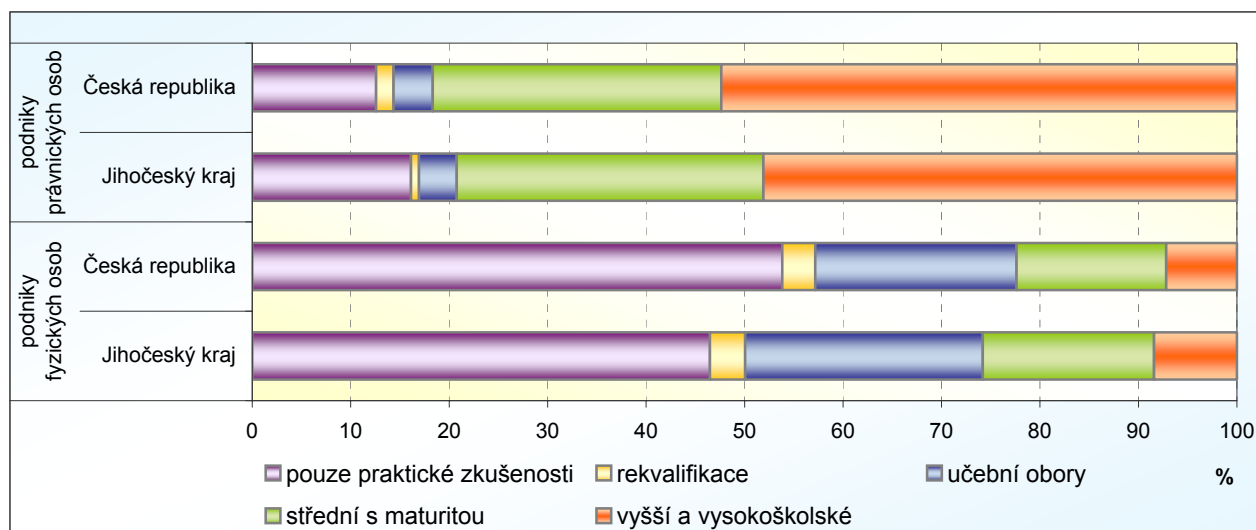
Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Pracovníci v zemědělství (fyzické osoby)				Přepočtený počet osob na plně zaměstnané (AWU)	Obhospodařovaná půda na 1 plně zaměstnaného pracovníka AWU (ha)		
	celkem	v tom podíl osob (%) ve věku				zemědělská	orná	
		do 24 let	25 - 44 let	45 - 64 let				65 a více let
Jihočeský kraj	19 169	5,9	33,4	52,9	7,8	13 880	30,5	18,8
v tom okresy:								
České Budějovice	3 542	5,4	33,6	54,0	7,0	2 684	30,2	19,8
Český Krumlov	1 615	6,6	33,8	51,1	8,5	1 095	41,4	9,8
Jindřichův Hradec	3 471	4,7	34,3	55,0	6,0	2 659	29,2	19,8
Písek	2 235	3,9	33,2	55,7	7,2	1 693	33,4	24,5
Prachatice	2 125	7,3	35,7	48,0	9,0	1 328	31,0	9,3
Strakonice	2 990	7,0	31,0	53,8	8,2	2 162	25,6	18,2
Tábor	3 192	6,8	32,9	50,9	9,5	2 259	29,1	22,8

Z hlediska **struktury pracovníků podle počtu odpracovaných hodin** pracovala v Jihočeském kraji nadpoloviční většina pracovníků víc než 1 800 hodin za rok a téměř 20 % pracovníků méně než 450 hodin za rok. Největší podíl pracovníků s počtem 1 800 odpracovaných hodin a více měly okresy České Budějovice (58 %) a Jindřichův Hradec (56 %), naopak nejmenší podíl okres Prachatice (43 %) a Český Krumlov (49 %). Okresy Prachatice a Český Krumlov mají nejvyšší podíl pracovníků s méně než 450 odpracovanými hodinami (28 % a 23 %).

Součástí Strukturálního šetření v zemědělství bylo i zjišťování úrovně **zemědělského vzdělání vedoucích pracovníků**. Značné rozdíly ve vzdělání jsou mezi podniky fyzických a právnických osob. Tyto rozdíly jsou celkem logické, vyplývají do značné míry z rozdílné velikosti a povahy podniků. Zatímco u vedoucích pracovníků v podnicích právnických osob převažuje celostátně vysokoškolské vzdělání (52,4 %) a na dalším místě je střední vzdělání s maturitou (29,3 %), převažují v podnicích fyzických osob praktické zkušenosti (53,8 %) a následuje vyučení v oboru (20,5 %). Obecně je mezi vedoucími pracovníky právnických osob vyšší úroveň vzdělání v moravských krajích, v podnicích fyzických osob v Karlovarském, Středočeském a Olomouckém kraji. Úroveň vzdělání vedoucích pracovníků v Jihočeském kraji je u podniků právnických osob o něco nižší (menší podíl vysokoškoláků a vyšší podíl praktických zkušeností), u podniků fyzických osob je naopak vyšší podíl vyučených, středoškoláků s maturitou i vysokoškoláků než v ČR.

Graf 86 Zemědělské vzdělání vedoucího pracovníka v zemědělských podnicích v Jihočeském kraji v roce 2007

Při Strukturálním šetření v zemědělství bylo zjišťováno i užití konečné produkce zemědělských podniků. Za podniky fyzických osob se jednalo o to, jaký je **podíl spotřeby domácnosti hospodáře na konečné produkci**. Více než polovinu konečné produkce spotřebovanou v domácnosti hospodáře má třetina podniků fyzických osob českého zemědělství. Vyšší podíl těchto hospodářství je v moravských krajích s výjimkou Olomouckého, nižší je v krajích na západě republiky. V Jihočeském kraji tvoří tyto podniky 27 %.

Tab. 4.1.22 Podniky fyzických a právnických osob podle určení produkce v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Podniky fyzických osob					Podniky právnických osob		
	celkem	z toho podniky se spotřebou domácnosti hospodáře větší než 50 % konečné produkce		z toho podniky s podílem přímého prodeje větším než 50 %		celkem	z toho podniky s podílem přímého prodeje větším než 50 %	
		celkem	v %	celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	36 455	12 234	33,6	6 195	17,0	2 941	412	14,0
v tom kraje:								
Hl. město Praha	254	24	9,4	62	24,4	54	13	24,1
Středočeský	4 057	1 061	26,2	883	21,8	398	72	18,1
Jihočeský	3 659	986	26,9	518	14,2	366	36	9,8
Plzeňský	2 023	348	17,2	580	28,7	191	28	14,7
Karlovarský	433	62	14,3	48	11,1	74	6	8,1
Ústecký	1 674	287	17,1	374	22,3	163	26	16,0
Liberecký	1 367	445	32,6	153	11,2	105	20	19,0
Královéhradecký	2 235	567	25,4	379	17,0	199	36	18,1
Pardubický	2 134	666	31,2	409	19,2	181	23	12,7
Vysočina	3 569	1 353	37,9	372	10,4	294	24	8,2
Jihomoravský	7 749	3 541	45,7	1 369	17,7	416	63	15,1
Olomoucký	1 699	430	25,3	312	18,4	186	26	14,0
Zlínský	2 875	1 226	42,6	293	10,2	149	12	8,1
Moravskoslezský	2 727	1 238	45,4	443	16,2	165	27	16,4

Zemědělské podniky prodávají mnohdy své produkty přímo **konečným spotřebitelům**, kteří výrobek sami spotřebují a dále s ním neobchodují. **Přímý prodej** tvoří víc než polovinu z celkového prodeje v 17 % podniků fyzických osob ČR a ve 14 % podniků právnických osob ČR. Poměrně vysoký podíl přímého prodeje v podnicích fyzických osob mají kraje Plzeňský, Ústecký a Středočeský, v podnicích právnických osob má Praha a Středočeský, Liberecký a Královéhradecký kraj

Strukturální šetření v zemědělství zjišťovalo také **vybavenost zemědělskou technikou** ve vlastnictví zpravodajských jednotek (včetně finančního leasingu). V porovnání s rokem 2005 se počet strojů ve vlastnictví jednotek snížil. Počet traktorů klesl celostátně o 3,7 %, snížil se zejména počet starších strojů s nižším výkonem zatímco počet nejvýkonnějších traktorů (100 kW a více) se zvýšil o 7,6 %; počet pluhů a sklízecích mlátiček se snížil o 10 %, počet sklízeců brambor klesl o pětinu. V Jihočeském kraji byl úbytek strojů ve srovnání s ČR poněkud hlubší.

Tab. 4.1.23 Zemědělské stroje ve vlastnictví podniků v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Traktory celkem	Pluhy	Rotační žací stroje	Sklízecí mlátičky samojízdné	Samojízdné sklízecí řezačky	Sklízecce brambor	Secí stroje	Plocha zemědělské půdy na 1 traktor (ha)	Plocha obilovin na 1 sklízecí mlátičku (ha)
Česká republika	83 813	29 318	21 854	10 442	1 998	4 796	15 988	42,0	147,9
v tom kraje:									
Hl. město Praha	593	177	163	89	.	.	109	51,1	113,0
Středočeský	12 138	4 474	2 666	1 831	280	905	2 540	45,1	162,0
Jihočeský	9 995	2 969	3 335	1 253	203	462	1 754	42,3	126,2
Plzeňský	6 948	1 859	2 092	830	192	389	1 208	45,1	151,1
Karlovarský	1 158	244	525	93	40	42	153	86,0	245,3
Ústecký	4 443	1 829	1 019	618	105	237	885	47,2	163,4
Liberecký	2 615	687	1 021	261	93	168	360	34,8	85,3
Královéhradecký	6 139	1 780	1 642	637	150	303	1 088	38,2	145,4
Pardubický	5 735	1 762	1 508	627	162	328	1 047	39,9	152,7
Vysočina	10 354	3 525	2 836	1 555	284	1 030	2 326	36,1	101,3
Jihomoravský	10 081	5 113	1 252	1 087	152	399	2 176	36,0	206,1
Olomoucký	4 950	1 599	1 031	662	141	205	981	48,7	163,6
Zlínský	3 854	1 437	1 305	321	80	87	540	38,9	180,0
Moravskoslezský	4 809	1 863	1 459	578	111	229	818	44,4	124,9

Pokud jde o vybavení zemědělských podniků **v jihočeských okresech**, ne všechny zaznamenaly úbytek traktorů. V okresech Písek a Strakonice jejich počet stagnoval, když došlo k obměně strojového parku ve prospěch traktorů s větším výkonem. V okrese Český Krumlov počty traktorů dokonce vzrostly (o 3 %), i zde došlo k nahrazení méně výkonných strojů výkonnějšími. Počet pluhů i sklízecích mlátiček se snížil ve všech okresech kraje, počet sklízeců brambor se na českokrumlovsku mírně zvýšil.

Tab. 4.1.24 Stroje a zařízení ve vlastnictví podniků v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007

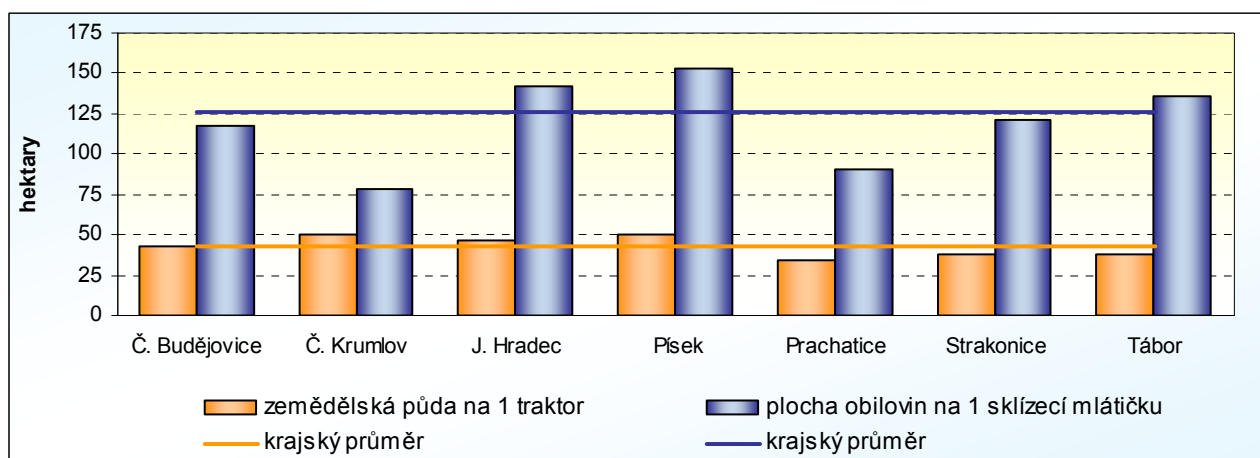
Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Traktory celkem	Pluhy	Rotační žací stroje	Sklízecí mlátičky samojízdné	Sklízecí řezačky samojízdné	Sklízecce brambor	Secí stroje	Plocha zemědělské půdy na 1 traktor (ha)	Plocha obilovin na 1 sklízecí mlátičku (ha)
Jihočeský	9 995	2 969	3 335	1 253	203	462	1 754	42,3	126,2
v tom okresy:									
České Budějovice	1 894	589	610	273	42	65	358	42,8	117,1
Český Krumlov	901	201	391	68	16	33	67	50,3	78,8
Jindřichův Hradec	1 672	441	482	217	38	95	279	46,4	141,6
Písek	1 140	356	320	164	24	75	243	49,6	153,6
Prachatice	1 196	313	548	91	21	56	134	34,4	90,2
Strakonice	1 447	481	456	209	24	77	320	38,2	121,5
Tábor	1 746	589	528	230	38	61	354	37,6	136,1

Na jeden traktor připadá v Jihočeském kraji 42 ha zemědělské půdy, to je stejně jako v celé naší zemi. Z krajů má nejvyšší **vybavenost traktory** kraj Liberecký (jeden traktor na 35 ha zemědělské půdy) a nejnižší kraj Karlovarský (jeden traktor na 86 ha půdy). V Jihočeském kraji je relativně nejvíc traktorů v okrese Prachatice (na jeden traktor 34 ha půdy) a nejméně v okrese Český Krumlov.

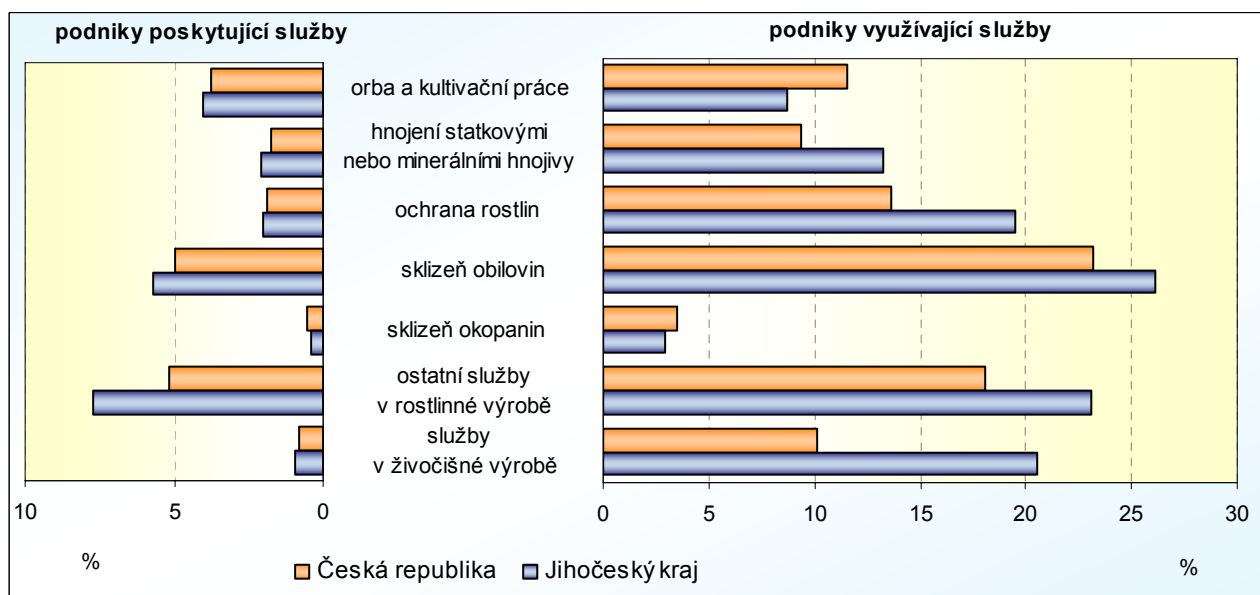
Na jednu sklízecí mlátičku připadá v kraji 126 ha obilovin. V České republice je tato plocha o 20 ha větší. Stejně jako v případě traktorů má z krajů nejlepší vybavenost sklízecími mlátičkami Liberecký a „nejhorší“ Karlovarský kraj. Z okresů Jihočeského kraje připadá nejmenší plocha na 1 sklízecí mlátičku v okrese Český Krumlov a největší v okrese Písek.

Graf 87 Zemědělské stroje v okresech Jihočeského kraje k 30. 9. 2007

Snížit počet strojů ve vlastnictví jednotek bylo umožněno jednak obměnou méně výkonných strojů za výkonnější a jednak to dovolila možnost si techniku půjčit, respektive možnost nechat si práci udělat jako službu od jiné firmy. Ve srovnání s rokem 2005 se počet jednotek, které si najímají mechanizaci klesl, vzrostl však počet jednotek využívající **služby v zemědělství**. Počet jednotek, které tyto služby poskytují, se však snížil.

Graf 88 Zemědělské podniky poskytující a využívající zemědělské služby v Jihočeském kraji v roce 2007

Nejčastěji využívanou **službou** v ČR je sklizeň obilovin a ostatní služby v rostlinné výrobě. V Jihočeském kraji jmenovaných služeb využívá víc než pětina podniků. Pětina podniků využívá i služby v živočišné výrobě a ochraně rostlin. V Jihočeském kraji je využívání zemědělských služeb častější než v celostátním měřítku, pouze orbu a kultivační práce a sklizeň okopanin jako službu využívá menší podíl podniků.

Zemědělské podniky poskytují služby i mimo sektor zemědělství. Jde především o **poskytování zemědělských služeb** externím odběratelům. Poskytovány jsou ale i jiné služby, např. v oblasti sportovních aktivit na venkově, v oblasti péče o krajinu, agroturistiky, chovu ryb, výroby energie z obnovitelných zdrojů a ostatní činnosti. Přínos těchto služeb není příliš velký, ale jejich podíl na souhrnném zemědělském účtu je srovnatelný s produkcí zemědělských služeb.

4.2. Lesnictví

Stejně jako zemědělství má také lesnictví specifické postavení. Významně zde působí vazba na venkovský prostor a multifunkčnost tohoto odvětví je ještě výraznější. Vedle hospodářského významu je nesporný **význam lesa** jako environmentálního činitele. To se týká zejména redukce oxidu uhličitého v ovzduší, dále kvality vody a vůbec celého vodního koloběhu, významu lesa jako činitele působícího proti erozi půdy a v neposlední řadě i prostoru pro existenci různých rostlinných a živočišných populací. Zcela nesporné je pak označení lesa jako zásadního krajinnotvorného prvku.

Z hospodářského hlediska patří lesnictví společně se zemědělstvím do primárního sektoru. Vyznačuje se však především **dlouhodobostí** svého hospodaření a řada vlivů, ať již přírodních či v důsledku působení člověka, se v něm zpravidla projevuje s větším či menším zpožděním.

Přírodní podmínky a historické souvislosti (jak ve vzdálené tak i v relativně blízké minulosti) vedly k tomu, že Jihočeský kraj patří v rámci České republiky k oblastem s jednou z **nejvyšších lesnatostí**.

Podle údajů katastrálních úřadů připadá v rámci celého území Jihočeského kraje téměř 380 tisíc ha na lesní pozemky. To relativně představuje 37,5 % rozlohy kraje. V porovnání s republikovým průměrem je to o 4 procentní body více a kraji tak patří 5. nejvyšší příčka v pomyslné tabulce. Ani v rámci kraje však **není lesnatost rovnoměrná**. Vyšší podíly z celkové rozlohy připadají na lesní plochy především v příhraničních oblastech, a to jak v oblasti Šumavy tak Novohradských Hor. Vůbec nejvyšší podíl lesních ploch lze přitom nalézt na Vimpersku, kde lesy zabírají téměř 60 % z celkové rozlohy správního obvodu. Naopak nižší lesnatostí se vyznačují oblasti ve střední části kraje, které tvoří téměř souvislý pás od správních obvodů Blatná a Strakonice až po České Budějovice a Soběslav. V těchto oblastech připadá na lesní plochy zhruba od 20 % do 30 % celkové výměry území. Správní obvod s vůbec nejnižším zastoupením lesních ploch v roce 2008 byly Strakonice (21,3 %).

Podle **druhové skladby** lesa je Jihočeský kraj charakterizován obdobnou strukturou jako další české kraje s nejvyšší lesnatostí. Rozhodující podíl lesů tvoří v kraji **lesy jehličnaté**, na které připadá více než 86 % lesních porostů. Podíl listnatých lesů pak představuje zbývajících 13 % (když na holinu připadá z celkové lesní plochy zanedbatelné 1 %) a je tak jen zhruba poloviční než průměr za celou Českou republiku. Přestože zastoupení jehličnatých lesů je v kraji druhé nejvyšší (po kraji Vysočina), nejsou rozdíly proti ostatním českým krajům zase tak výrazné (s výjimkou Hl. města Praha, kraje Středočeského ale také kraje Ústeckého). Obecně lze konstatovat, že zatímco v českých krajích je **poměr jehličnatých a listnatých** lesů zhruba 4:1 pak v krajích moravských je tento poměr 2:1.

Tab. 4.2.1 Lesy v krajích České republiky podle dřevin

	v tis. ha											
	Lesy celkem		v tom:						z jehličnatých smrk		z listnatých buk	
	2000	2007	jehličnaté		listnaté		holina		2000	2007	2000	2007
ČR celkem	2582,8	2595,2	1975,1	1941,6	576,8	627,5	31,0	26,1	1397,0	1369,7	154,8	178,1
v tom kraje:												
Hl. město Praha	4,6	4,7	1,7	1,6	2,9	3,1	0,1	0,0	0,5	0,4	0,0	0,1
Středočeský	297,1	300,1	217,3	213,7	77,0	83,1	2,8	3,3	116,7	114,0	9,9	11,9
Jihočeský	367,0	370,8	321,1	320,0	41,8	47,0	4,2	3,7	206,6	207,5	13,8	16,0
Plzeňský	292,3	294,0	257,1	253,0	32,4	38,8	2,7	2,2	171,0	167,2	8,5	11,0
Karlovarský	138,7	139,6	116,6	116,3	20,0	22,2	2,1	1,1	97,8	97,6	3,7	4,4
Ústecký	155,2	156,6	90,6	88,6	62,0	65,4	2,6	2,6	59,2	57,4	11,3	13,0
Liberecký	135,4	135,3	109,1	106,6	24,1	27,6	2,1	1,1	70,9	69,2	8,1	10,4
Královéhradecký	144,0	144,3	111,6	110,5	29,9	32,6	2,4	1,2	88,2	86,6	4,1	5,7
Pardubický	130,1	130,5	106,1	105,1	22,1	23,8	1,9	1,6	75,4	74,6	6,2	6,8
Vysočina	208,7	202,7	187,3	179,9	19,0	20,6	2,5	2,1	153,8	149,0	4,9	5,9
Jihomoravský	191,3	196,9	98,1	97,6	91,0	97,4	2,2	1,9	53,7	52,4	14,1	16,3
Olomoucký	175,7	178,9	126,4	126,2	47,1	51,0	2,2	1,7	107,6	107,1	20,7	22,6
Zlínský	154,3	154,4	90,0	87,5	62,9	65,3	1,4	1,6	69,6	68,2	30,1	32,2
Moravskoslezský	188,4	186,3	142,0	135,0	44,7	49,5	1,7	1,8	125,8	118,5	19,4	21,7

Zdroj: Ústav pro hospodářské úpravy lesa

Také uvnitř Jihočeského kraje můžeme vysledovat určité **rozdíly** v druhové skladbě lesů. Tyto diference však řádově nepřesahují 10 % hranici a lze je jen velice **těžko** přesně geograficky specifikovat. Konkrétně nejvyšší podíl listnatých lesů (cca 20 %) připadá na správní obvod České Budějovice, ale hned sousední obvod Třeboň má zastoupení listnatých lesů v kraji vůbec nejnižší (8 %). Pomineme-li tento největší rozdíl

pak můžeme v hrubých rysech konstatovat, že zastoupení listnatých lesů je nejnižší ve východní části kraje a směrem na západ ke střední části postupně roste. Poté se trend opět obrací a ve struktuře lesů opět posilují jehličnany.

Z hlediska střednědobého vývoje (od roku 2000) se struktura lesů dále **mění mírně ve prospěch listnatých lesů**. To se týká jak kraje samotného tak i ostatních regionů, tedy samozřejmě i průměru za celou republiku. V rámci kraje se podíl listnatých lesů zvýšil od roku 2000 do roku 2007 o 1,2 procentního bodu, což je poněkud méně než průměr za celou republiku (1,7bodu).

Ani uvnitř Jihočeského kraje **není** strukturální **posun** v druhové skladbě lesů příliš **významný** a pohybuje se řádově jen na úrovni desetin procenta. Přitom změny (datové zdroje nám umožňují porovnávat rok 2007 proti skutečnosti roku 2003) jsou vesměs ve prospěch zvýšení podílu listnatých lesů – nejvíce v obvodech Soběslav a Český Krumlov.

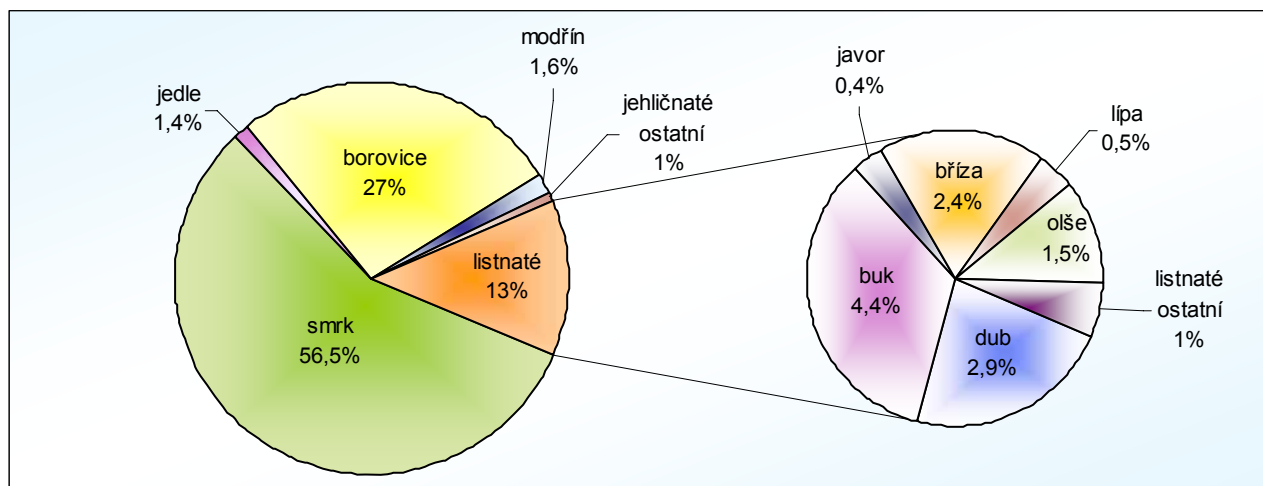
Bližší informaci o struktuře lesů a porovnání vývoje mezi roky 2007 a 2003 umožňuje následující tabulka:

Tab. 4.2.2 Lesy v Jihočeském kraji podle skupin dřevin

	Lesy celkem		v tom:					
	2003	2007	jehličnaté celkem		listnaté celkem		holina	
			2003	2007	2003	2007	2003	2007
Kraj celkem	368 465	370 798	320 470	320 042	44 256	47 039	3 739	3 717
v tom SO ORP:								
Blatná	6 857	6 809	6 032	5 985	755	754	70	70
České Budějovice	26 433	26 282	20 780	20 554	5 407	5 437	246	291
Český Krumlov	52 080	53 130	44 848	45 058	6 949	7 728	283	344
Dačice	14 839	14 872	13 550	13 421	1 022	1 187	267	265
Jindřichův Hradec	34 452	34 566	30 915	30 602	3 042	3 526	495	438
Kaplice	22 924	22 935	20 096	20 110	2 525	2 637	304	187
Milevsko	11 589	11 533	9 894	9 833	1 533	1 537	162	163
Písek	25 032	25 094	19 960	19 993	4 883	4 906	189	196
Prachatice	39 327	39 813	33 783	33 844	5 311	5 777	232	192
Soběslav	8 027	8 029	7 164	7 054	767	858	96	117
Strakonice	11 779	11 981	10 388	10 508	1 253	1 330	138	143
Tábor	30 205	30 137	26 988	26 859	2 731	2 767	486	511
Trhové Sviny	18 000	18 329	16 245	16 342	1 618	1 835	137	153
Třeboň	24 119	24 150	21 907	21 859	1 879	1 946	333	345
Týn nad Vltavou	7 095	7 095	6 120	6 120	934	934	40	40
Vimperk	31 627	31 998	28 423	28 559	2 984	3 218	220	221
Vodňany	4 081	4 044	3 377	3 341	663	663	41	40

Zastoupení jednotlivých druhů dřevin v souhrnu za celý Jihočeský kraj přibližuje následující graf (podíly konkrétních dřevin jsou uvedeny z celkové plochy lesů v kraji).

Graf 89 Struktura lesů Jihočeského kraje podle dřevin v roce 2007

Tato základní struktura podle **typů dřevin** se zásadně neodchyluje ani v jednotlivých správních obvodech. **Smrk** má **dominantní postavení** ve všech obvodech s výjimkou SO ORP Soběslav a Třeboň, v nichž více než polovinu lesních porostů tvoří **borovice**. Smrkové lesy v těchto dvou obvodech se v druhové skladbě lesa podílí na celkových plochách zhruba třetinou. V rámci struktury **listnatých** lesů již tak jednoznačně dominantní postavení není. **Buk převládá** v 11 obvodech a ve zbývajících 6 naopak připadá **významnější** podíl na **dub**. V 8 obvodech tvoří významnou druhovou listnatou dřevinu **bříza**. Ve SO ORP Soběslav je dokonce listnatou dřevinou nejvýznamnější, když její podíl na celkových lesních plochách (3,8 %) mírně převyšuje plochy dubu.

Zaměření především na hospodářské využití lesa se promítlo do současné druhové struktury lesních porostů. Proti **původní** (rekonstruované) skladbě je poměr mezi jehličnatými a listnatými dřevinami **zcela obrácený**. Velké změny zatím nenastaly ani ve směru k **doporučené struktuře**, která stanoví poměr mezi jehličnatými a listnatými dřevinami zhruba dvě ku jedné.

Z hlediska **kategorizace lesů** převažují v kraji stejně jako ve všech dalších regionech (samozřejmě s výjimkou Prahy) lesy **hospodářského** určení. Z celkové rozlohy lesních pozemků v kraji jich **téměř 80 %** připadá na hospodářské lesy, což představuje v mezikrajovém srovnání 6. nejvyšší podíl. Přitom nejmenší podíl připadá na hospodářské lesy (po vyloučení Prahy) na Karlovarský kraj (53 %) a naopak nejvyšší podíl představují tyto lesy v kraji Vysočina (93 %). Z ostatních kategorií lesa mají relativně menší zastoupení **lesy ochranné**⁹ (necelá 2 % lesních ploch) a zhruba pětinu tvoří **lesy zvláštního určení**¹⁰. Svým podílem v kraji jsou obě uvedené kategorie přibližně na průměrné republikové úrovni.

Pochopitelně odlišná je kategorizace lesů i v rámci kraje podle jednotlivých správních obvodů, jak ukazuje následující tabulka.

Tab. 4.2.3 Lesy v kraji podle kategorií a subkategorií

v ha

	Les hospodářský		Les ochranný		z toho mimořádně nepříznivá stanoviště		Les zvláštního určení		z toho území nár. parků a nár.přírodních rezervací	
	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007	2003	2007
Kraj celkem	284 974	292 652	7 147	5 666	7 023	5 528	76 344	72 481	28 181	26 987
v tom SO ORP:										
Blatná	6 612	6 563	-	-	-	-	246	246	-	-
České Budějovice	20 273	20 609	143	39	143	39	6 017	5 634	62	-
Český Krumlov	31 901	34 515	1 313	1 307	1 313	1 307	18 866	17 309	1 405	1 351
Dačice	14 270	14 290	-	6	-	6	570	576	-	-
Jindřichův Hradec	32 445	32 783	147	27	147	27	1 860	1 756	18	-
Kaplice	19 962	19 879	457	343	457	343	2 506	2 712	178	100
Milevsko	10 466	10 410	127	127	127	127	996	996	-	-
Písek	21 890	21 952	266	266	266	266	2 876	2 876	-	-
Prachatice	20 003	22 124	577	449	577	437	18 747	17 239	14 293	13 523
Soběslav	7 704	7 569	232	277	232	277	91	183	14	-
Strakonice	11 699	11 931	71	16	71	16	10	35	-	-
Tábor	27 289	27 386	65	63	65	63	2 850	2 687	-	-
Trhové Sviny	14 481	15 109	1 238	953	1 238	953	2 281	2 267	86	5
Třeboň	20 381	20 497	1 469	1 392	1 469	1 392	2 269	2 262	553	553
Týn nad Vltavou	6 594	6 594	5	5	5	5	496	496	-	-
Vimperk	15 044	16 516	996	353	872	228	15 587	15 129	11 571	11 456
Vodňany	3 961	3 924	42	42	42	42	79	79	-	-

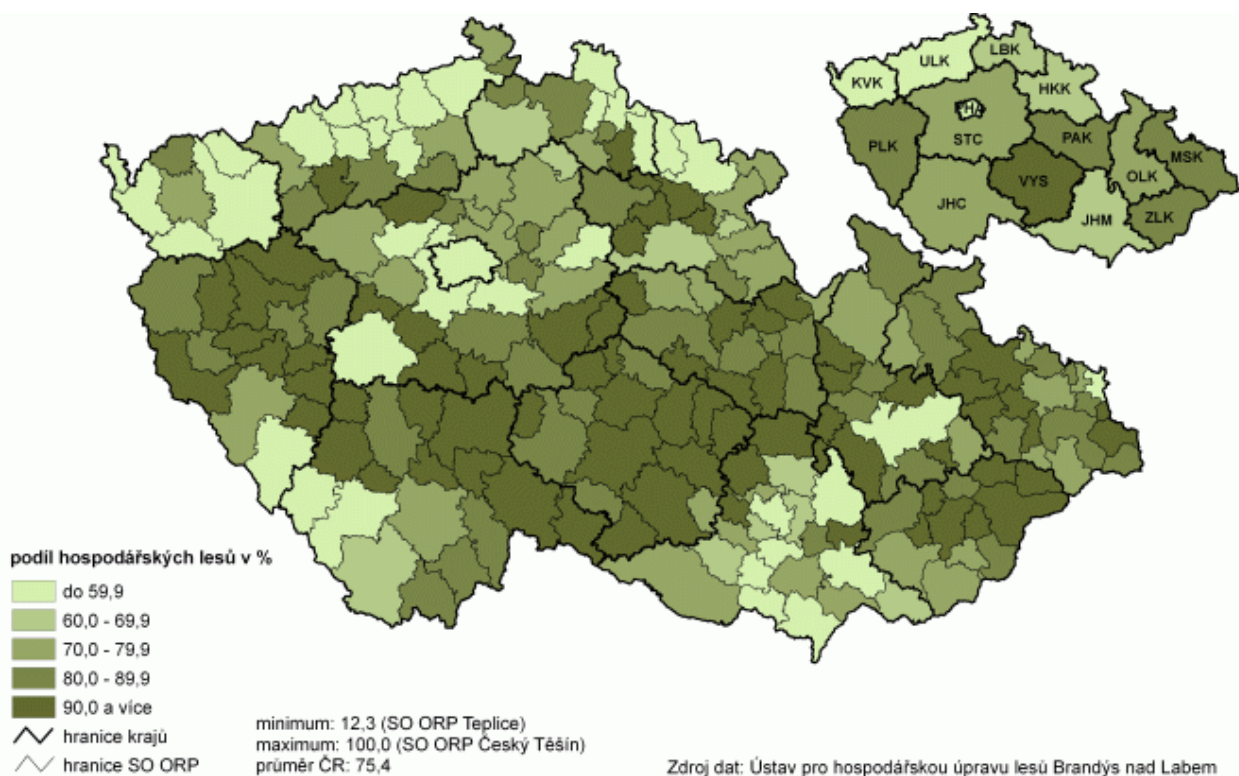
Zdroj: Ústav pro hospodářské úpravy lesa

⁹ Do lesů ochranných patří lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích, vysokohorské lesy a lesy v klečovém lesním vegetačním stupni.

¹⁰ Mezi lesy zvláštního určení patří pásma ochrany vodních zdrojů I. stupně, ochranná pásma zdrojů léčivých a minerálních vod, území národních parků a národních přírodních rezervací, 1. zóny CHKO, přírodní rezervace a přírodní památky, lázeňské lesy, příměstské a rekreační lesy, lesy sloužící lesnickému výzkumu a výuce, lesy se zvýšenou ochrannou funkcí, lesy významné pro uchování biodiverzity, uznané obory a samostatné bažantnice a lesy zatížené jiným veřejným zájmem.

Výraznou **převahu** hospodářských lesů, když jejich podíl v celkové struktuře přesahuje 90 %, **má 9 správních obvodů**. Tyto obvody jsou soustředěny v severní polovině kraje a tvoří geograficky souvislý pás, ze kterého se vymyká pouze obvod Písek (s podílem hospodářských lesů 87 %). V rámci této skupiny stojí za zmínku obvod **Strakonice**, kde zastoupení **ostatních** kategorií lesa je zcela **zanedbatelné**. Také v dalších **3 obvodech** (Vodňany, Blatná, Dačice) jsou ostatní kategorie lesa **minimální** a nedosahují ani 5 %. Na rozdíl od uvedené skupiny na severu kraje máme na jihozápadě (zejména v oblasti Šumavy) 3 obvody – **Vimperk, Prachatice a Český Krumlov** s významným podílem lesů v kategoriích mimo hospodářské lesy. Hospodářské lesy se u těchto obvodů podílí na celkových porostech zhruba polovinou (Vimperk, Prachatice), resp. dvěma třetinami (Český Krumlov). Vzhledem k tomu, že ani v těchto 3 obvodech není významný podíl lesů ochranných, připadá tedy významnější role na **lesy zvláštního určení**. V případě obvodů Vimperk a Prachatice se jedná především o lesy na území **národních parků** a rezervací – souvislost s chráněnými územími je tady zřejmá. V případě obvodu Český Krumlov se pak jedná o subkategorii lesa pod označením „**Jiný veřejný zájem**“ a připadá na ně více než pětina lesních ploch. Mimo to zde stojí za zmínku i subkategorie „**Lesy významné pro uchování biodiverzity**“, které zaujímají rozlohu více než 2 tisíce hektarů. Tento typ lesních porostů můžeme mimo uvedený obvod najít ve větších rozsahu (přes tisíc hektarů) ještě v **dalších 5 obvodech**: České Budějovice, Jindřichův Hradec, Kaplice, Trhové Sviny a Vimperk.

24. Podíl hospodářských lesů na celkové ploše lesů podle správních obvodů ORP v České Republice v roce 2007

Z pohledu **vývojových trendů** se struktura lesů podle jejich kategorizace **příliš nemění**. To platí jak ve srovnání mezi kraji, tak i uvnitř samotných Jižních Čech. Přesto došlo mezi roky 2007 a 2000 k mírnému posunu, který v celokrajském měřítku znamenal **další posílení role hospodářských lesů** na úkor lesů ochranných i lesů zvláštního určení. V souhrnu tato změna představuje 3 procentní body. Vývoj se tak **odlišil od průměrných republikových trendů**, spočívajících zejména v posílení role lesů zvláštního určení (o 2 procentní body) na úkor lesů hospodářských (ale i ochranných).

Uvnitř kraje byly strukturální **změny** (mezi roky 2007 a 2003) v kategorizaci lesa ve většině správních obvodů **zcela minimální**. Z toho vybočuje na jedné straně pouze obvod Soběslav, kde se podíl hospodářských lesů snížil o necelé dva procentní body. Na druhém pólu pak stojí obvody Vimperk, Prachatice a Český Krumlov a nárůstem podílu hospodářských lesů o 4 až 5 procentních bodů, převážně na úkor lesů zvláštního určení.

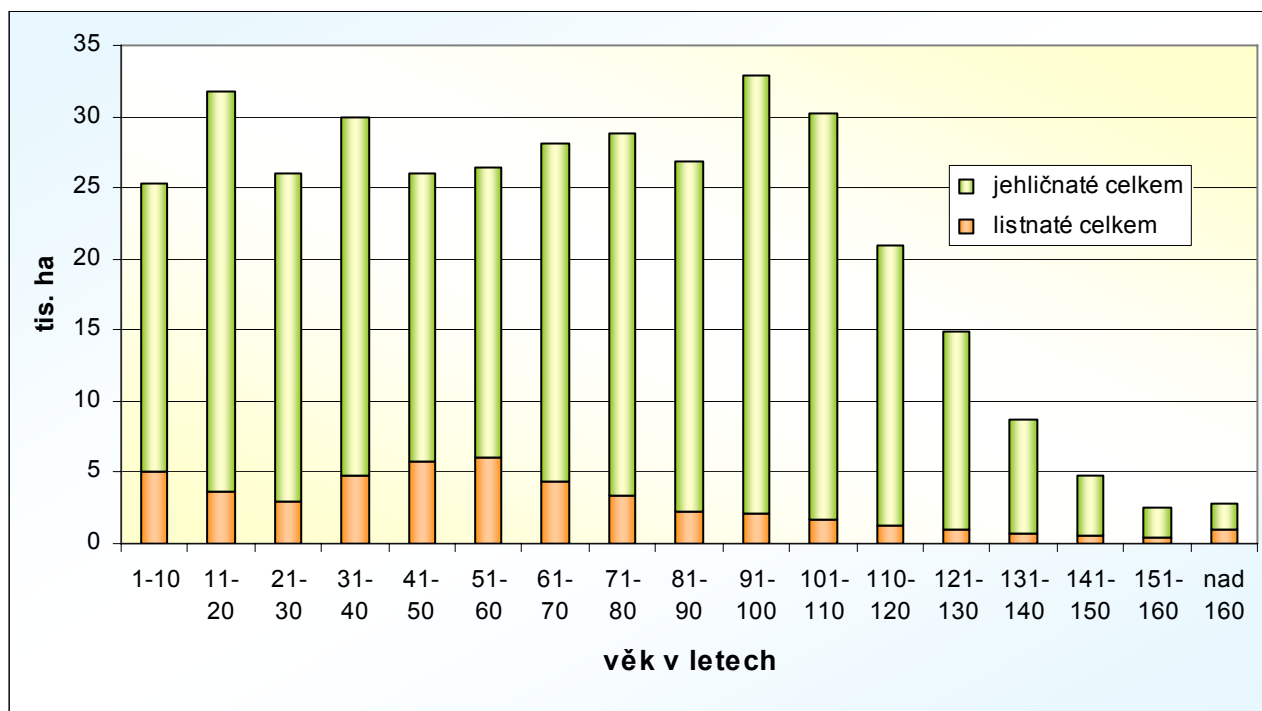
Další charakteristikou lesního hospodářství je **věková skladba porostů**. V porovnání s celorepublikovým průměrem je věková struktura lesů v kraji velice podobná, přesto určité odlišnosti zde nalézt můžeme. Základní diferencí je především **v kraji vyšší podíl porostů starších**. Od 10. věkového stupně (porosty nad 100 let) jednoznačně podíl těchto porostů v kraji převažuje nad hodnotami charakterizující průměrné

republikové podíly. Zvláště patrné je to u porostů **100 až 140 letých**. Naproti tomu u porostů **nejmladších** (tj. do 1 do 10 let) je jejich **zastoupení v kraji nižší** než průměr za ostatní regiony. Hned v následujícím věkovém stupni je však situace zcela opačná, takže v tzv. 1. věkové třídě (porosty od 1 do 20 let) je podíl této skupiny na celkové výměře zcela srovnatelný. Přesto **v souhrnu** se dá konstatovat, že zastoupení relativně **mladších porostů**, tj. do věku 50 let je v kraji **nižší**. Druhý podstatnější rozdíl mezi krajskými a celorepublikovými daty **vyplývá** z rozdílné **druhové skladby**. Vyšší zastoupení jehličnatých dřevin na úkor listnatých ovlivňuje i věkovou strukturu. V kraji je přitom u listnatých lesů podíl porostů starších více než 100 let již relativně menší (necelých 20 %), jehličnany této kategorie ale představují celou třetinu z celkové plochy jehličnatých lesů. U porostů nejstarších (nad 150 let) to ale již neplatí a zatímco na jehličnany připadá jen 1,5 % porostů tohoto typu, u listnáčů tvoří více než 3 %.

Věková skladba porostů je tedy v kraji stejně jako v celé republice **nerovnoměrná**. Problémové je především **menší** zastoupení dřevin nižších věkových **tříd do 60 let**. Nedostatek mladších dřevin se může (zhruba v horizontu 30 let) projevit v disproporci mezi hospodářskou potřebou dříví a těžebními možnostmi. Uvedené problémy ve věkové struktuře se přitom v souhrnu netýkají listnatých porostů, ale v plné míře platí pro **porosty jehličnaté**. Pro normální skladbu lesa by podíl nejmladších kategorií (do 60 let) měl představovat mírně nad 50 % z celkových ploch. V podmínkách Jihočeského kraje jako celku není této hranice u jehličnanů dosaženo, když reálně dosažený podíl představuje **zhruba o 10 % méně**.

Věkovou strukturu lesních porostů v kraji přibližuje následující graf.

Graf 90 Plošné zastoupení jehličnatých a listnatých dřevin podle věkových stupňů v kraji - rok 2007

Také uvnitř kraje můžeme vysledovat určité diference ve věkové skladbě lesů. Týká se to především **listnatých** porostů, a to **v celé** jejich základní **struktuře**. Rozdíly jsou však i u **jehličnanů**, ale zde se koncentrují do **vyšších věkových skupin**, když u porostů do 60 let věku je jejich zastoupení v jednotlivých správních obvodech maximálně rozdílné o 10 %. V žádném obvodu ale tato nejmladší kategorie nepřesahuje 50 % podíl.

Podrobnější informaci o věkové struktuře podle správních obvodů nabízí následující tabulka.

Tab. 4.2.4 Věková skladba lesů v kraji v roce 2007

v %

	Celkem			listnaté celkem			jehličnaté celkem		
	do 60 let	60 až 100 let	více než 100 let	do 60 let	60 až 100 let	více než 100 let	do 60 let	60 až 100 let	více než 100 let
Kraj celkem	45,1	31,8	23,1	59,9	25,8	14,3	43,0	32,6	24,4
v tom SO ORP:									
Blatná	45,5	35,7	18,8	67,5	24,7	7,8	42,7	37,0	20,2
České Budějovice	41,8	32,5	25,7	48,6	30,0	21,3	39,9	33,2	26,9
Český Krumlov	42,1	32,2	25,7	56,3	29,4	14,2	39,7	32,7	27,6
Dačice	47,1	32,7	20,2	67,5	23,1	9,3	45,3	33,6	21,2
Jindřichův Hradec	47,6	33,5	18,9	59,3	26,9	13,8	46,3	34,2	19,5
Kaplice	49,9	27,9	22,2	64,5	20,4	15,1	48,0	28,9	23,1
Milevsko	49,5	33,4	17,1	73,6	14,9	11,5	45,7	36,3	18,0
Písek	52,2	31,4	16,4	68,5	19,2	12,3	48,2	34,4	17,4
Prachatice	45,8	29,0	25,2	54,9	30,5	14,6	44,3	28,7	27,0
Soběslav	45,7	34,5	19,9	62,2	27,7	10,1	43,7	35,3	21,0
Strakonice	41,9	39,7	18,5	74,0	22,9	3,1	37,8	41,8	20,4
Tábor	42,7	36,3	20,9	62,8	27,6	9,6	40,7	37,2	22,1
Trhové Sviny	43,3	28,1	28,6	65,0	21,2	13,8	40,9	28,8	30,3
Třeboň	47,7	28,8	23,5	55,5	26,9	17,6	47,0	29,0	24,0
Týn nad Vltavou	45,8	36,7	17,6	61,8	25,9	12,3	43,3	38,3	18,4
Vimperk	40,0	27,9	32,1	58,9	20,9	20,2	37,9	28,6	33,5
Vodňany	45,4	37,1	17,5	60,2	32,0	7,8	42,4	38,1	19,4

Zdroj: Ústav pro hospodářské úpravy lesa

Stávající druhová a věková skladba lesa spolu s těžebními zásahy se zatím nijak **negativně neprojevuje** na **zásobách dřevní hmoty**. V souhrnu za celý kraj se celková zásoba dřevní hmoty zvýšila z 97 mil. m³ (bez kůry) v roce 2000 na 104 mil. m³ v roce 2007. Přitom roční objemy těžby dřeva mají spíše rostoucí trend, jak ukazuje následující tabulka.

Tab. 4.2.5 Těžba dřeva v Jihočeském kraji

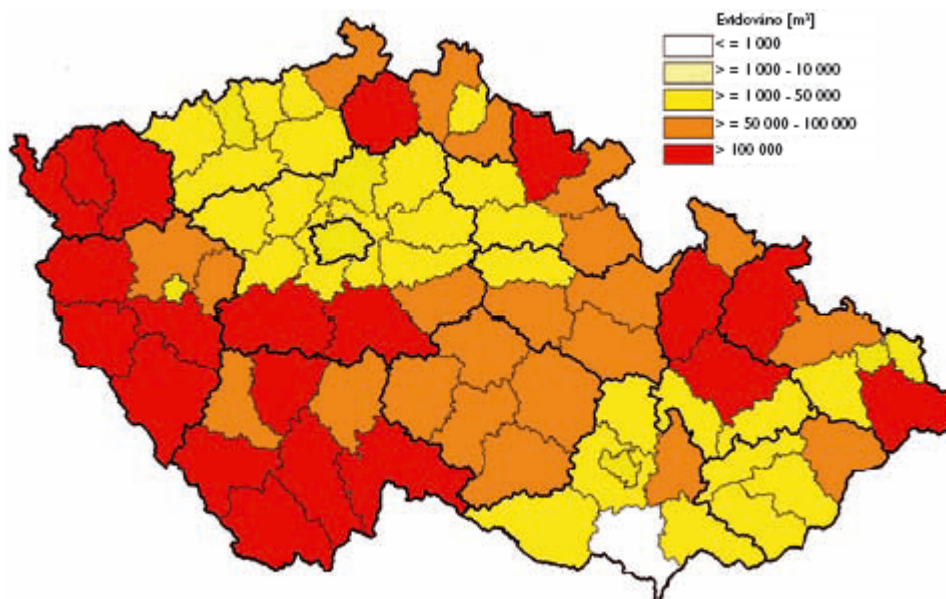
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Těžba dřeva (tis m ³ b.k.)	2 372	2 125	2 243	2 371	2 295	2 344	3 450	4 913	2 246
jehličnaté	2 259	2 032	2 152	2 316	2 199	2 257	3 384	4 851	2 191
listnaté	113	93	91	55	96	87	66	62	55
Z celkové těžby zpracovaná nahodilá	554 ¹⁾	310 ¹⁾	643 ¹⁾	1 797	1 034	671	2 438	4 716	1 821
z toho živelní	418 ¹⁾	201 ¹⁾	587 ¹⁾	1 149 ¹⁾	436 ¹⁾	179 ¹⁾	2 166	4 492	1 345
Prořezávky (ha)	6 925	6 763	6 133	5 215	4 866	5 431	4 915	4 774	5 054
Probírky (ha)	13 696	22 539	12 022	8 453	10 060	12 311	9 738	5 061	6 272
Zalesňování (ha)	2 451	1 949	1 970	1 897	2 133	2 082	2 061	1 947	3 027

¹⁾ Za vybrané podniky, bez dopočtů

Významnou roli zejména v posledních letech hraje v rámci celkové těžby dřeva **těžba nahodilá**. To souvisí s relativně nepříznivými přírodními vlivy, které se na lesním hospodářství negativně projevují. V rámci nahodilé těžby připadá nejvyšší podíl na těžbu v důsledku **likvidace kalamitních ploch** - konkrétně v roce 2007 s odstraněním následků větrného orkánu Kyril. Rozsah poškozených ploch zachycuje následující kartogram.

25. Evidované poškození porostů větrem, sněhem a námrazou

(převzato: Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky, 2007)

Pramen: VÚLHM

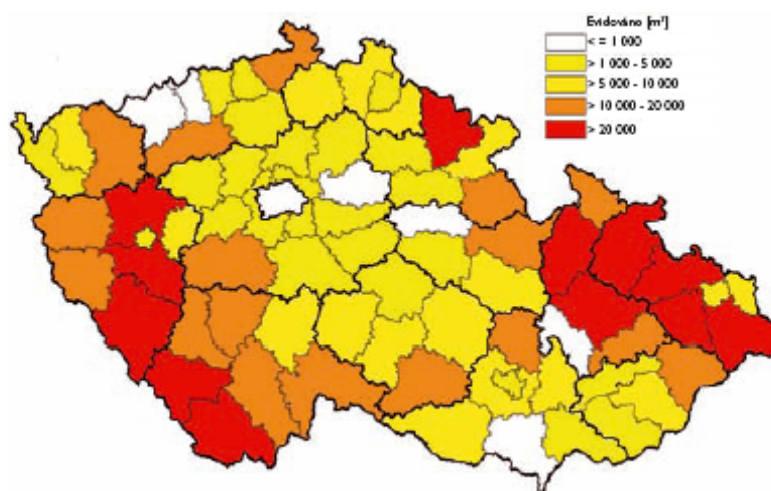
Těžba pro odstranění následků živelních pohrom se tak v posledních třech letech stala nejen rozhodující složkou zpracované nahodilé těžby, ale i těžby celkové. V letech 2006 až 2008 představuje vytěžených téměř 9 mil. m³ dřeva v důsledku **neplánované těžby 85 %** z těžby dřeva celkem. Z toho 8 mil. m³, tedy téměř 90 % připadá na **těžbu živelní**. Významný podíl představoval ve střednědobém horizontu (od roku 2000) podíl živelní těžby také v letech 2002 a 2003. Opět zde rozhodující negativní roli sehrál vítr.

Další významnou komponentou nahodilé těžby je těžba v důsledku **poškození porostů hmyzem**. Ta v letech potřeby likvidace následků větrných kalamiť samozřejmě ustupuje do pozadí, ale např. v roce 2005 se v rámci Jihočeského kraje podílela hmyzová těžba celými 40 % na celkové nahodilé těžbě. Z celkové těžby dřeva to v daném roce představovalo něco přes desetinu. Situace v nahodilé těžbě je o to složitější, že výše uvedené **příčiny** spolu úzce **souvisí**. Hmyzově poškozené porosty hůře odolávají silnému větru a naopak polomové dříví je dále znehodnocováno napadením hmyzu.

Z hlediska hmyzového poškození porostů připadá největší podíl na poškození smrkových porostů kůrovcem.

26. Evidované kůrovcové dříví ve smrkových porostech

(převzato: Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky, 2007)

Pramen: VÚLHM

Všechny uvedené údaje o těžbě dřeva, doplněné v úvodní tabulce o rozsah pěstebních zásahů a vývoj zalesňování má ČSÚ pouze za Jihočeský kraj jako celek. Za nižší území data k dispozici nejsou. Jako určitou náhradu v ukazateli těžby dřeva lze ale volit vývoj porostní zásoby dřevní hmoty, kde jsou k dispozici údaje také podle správních obvodů.

Tab. 4.2.6 Porostní zásoba dřeva v Jihočeském kraji

(tis. m³ bez.kůry)

	Zásoba celkem		v tom:			
			jehličnaté celkem		listnaté celkem	
	2003	2007	2003	2007	2003	2007
Kraj celkem	99 342	104 307	91 766	96 124	7 576	8 183
v tom SO ORP:						
Blatná	1 745	1 729	1 632	1 616	113	113
České Budějovice	7 153	7 198	6 010	6 037	1 143	1 161
Český Krumlov	15 903	16 965	14 615	15 526	1 288	1 440
Dačice	3 978	3 962	3 835	3 802	143	160
Jindřichův Hradec	9 140	9 469	8 612	8 855	528	614
Kaplice	5 650	6 540	5 264	6 130	386	410
Milevsko	2 886	2 883	2 670	2 665	215	218
Písek	6 279	6 288	5 445	5 453	834	835
Prachatice	10 836	11 826	9 911	10 770	925	1 056
Soběslav	1 982	2 072	1 872	1 934	110	138
Strakonice	2 753	2 827	2 588	2 650	166	177
Tábor	8 597	8 534	8 159	8 091	438	442
Trhové Sviny	4 545	5 143	4 318	4 856	227	286
Třeboň	6 141	6 236	5 803	5 890	338	346
Týn nad Vltavou	1 887	1 887	1 731	1 731	156	156
Vimperk	8 856	9 744	8 398	9 223	458	520
Vodňany	1 012	1 004	902	894	110	110

Zdroj: Ústav pro hospodářské úpravy lesa

Z tabulky je patrné, že během čtyřletého období se porostní zásoba dřevní hmoty v lesích vesměs zvyšuje. Ze všech 17 správních obvodů jen v pěti případech nedosahují objemy v roce 2007 původních hodnot z roku 2003 a ani v těchto 5 obvodech snížení není příliš výrazné - pohybuje se v řádu desetin procenta. Podle druhové skladby se pokles zásob týká vesměs jehličnanů, u listnatých porostů došlo ke snížení (ovšem zcela zanedbatelnému v řádu setin procenta) jen ve správních obvodech Blatná a Vodňany. Naproti tomu nejvýraznější zvýšení zásoby dřevní hmoty se projevilo ve správním obvodu Kaplice (o 16 %, z toho u jehličnanů nárůst o 16 % a listnáčů o 6 %) a ve správním obvodu Trhové Sviny (celkový nárůst o 13 %, z toho jehličnany o 13 % a listnáče o 26 %).

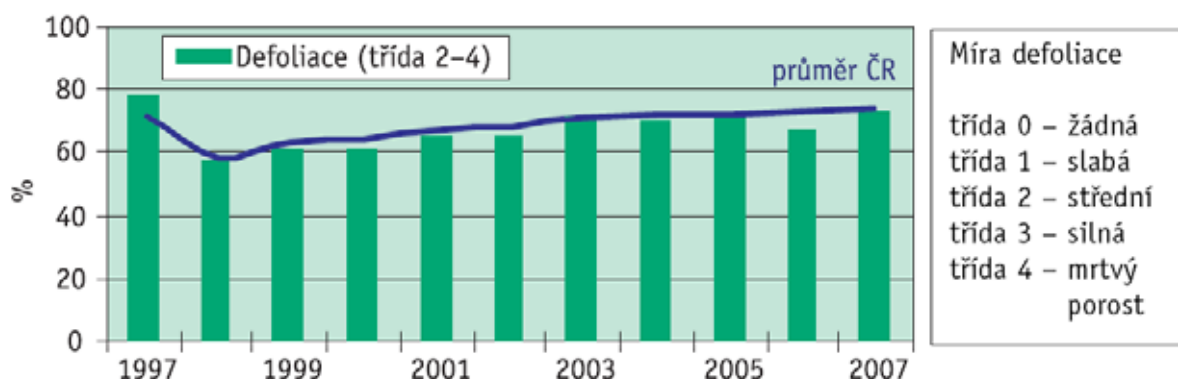
Zdravotní stav lesa se v ČR hodnotí formou pravidelné šetření na 306 monitorovacích plochách, které jsou rozmístěny rovnoměrně podle lesnatosti po celém území ČR. Plochy jsou umístěny v lesních porostech tak, aby dobře charakterizovaly dané stanovištní a porostní podmínky. Zdravotní stav stromů je charakterizován především stupněm defoliace¹¹ (odlistění). V rámci celé ČR je pouze necelých 30 % jehličnatých porostů nad 60 let věku zařazeno do třídy 0 (defoliace je menší než 10 %) a třídy 1 (defoliace mezi 10 až 25 %). Zbývajících 70% pak připadá na třídu 2, kde stupeň odlistění koruny dosahuje 25 až 60 %. Defoliace třídy 3 (nad 60 %) a třídy 4 (100 %) se pak pohybuje v řádu jednoho či dvou procent. Příznivější situace je u listnatých porostů (nad 60 let věku), kde téměř pětina stromů vykazuje poškození odlistěním maximálně v rozsahu do 10 % (třída 0) a další dvě třetiny porostů jsou pak zařazeny do třídy 1 (poškození do 25 %). Obecně platí, že stupeň defoliace je menší u mladších porostů. Přitom u jehličnanů je rozdíl zvláště výrazný.

V samotném Jihočeském kraji se zdravotní stav lesů přibližuje republikovému průměru. Stejně tak základní vývojový trend v kraji odpovídá celorepublikovým hodnotám a znamená spíše zhoršování situace.

¹¹ Defoliace je definována jako relativní ztráta asimilačního aparátu v koruně stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách. Je to ztráta, která je způsobena především vlivem nepříznivých změn prostředí lesních ekosystémů, jako důsledku dlouhodobého a nadměrného znečištění ovzduší různými škodlivinami (SO₂, NO_x, F, Cl, O₃, těžké kovy, prachové částice aj.).

To ostatně dokládá následující graf, ve kterém je zobrazen vývoj podílu jehličnatých porostů zařazených do 2. až 4. třídy defoliace – porostů s odlistěním koruny větším než 25 %.

Graf 91 Vývoj míry defoliace jehličnatých porostů starších 60 let (třída 2 až 4) v kraji

Zdroj dat: CENIA, Česká informační agentura životního prostředí: Stav životního prostředí v jednotlivých krajích ČR v roce 2007 – Jihočeský kraj; VÚLHM

Lesní porosty s relativně **vysokým** stupněm **poškození** najdeme ve **všech** částech kraje. Zdravější lesy jsou přitom jednak na východě a také na severu kraje. Naproti tomu ve správních obvodech **Vimperk**, **Prachatic** a **Český Krumlov** nejsou ojedinělé plochy, kde stupeň poškození lesních porostů je **velmi silný** v rozsahu od 80 do 100 %. K uvedeným obvodům můžeme přiřadit i **Třeboň** a **Trhové Sviny** (a částečně i Jindřichův Hradec), kde je poměrně velký výskyt ploch **se silným poškozením** (50 až 60 %).

4.3. Rybářství

K celkové charakteristice venkova, zejména v Jihočeském kraji, patří rybářství. Také v této oblasti ČSÚ bohužel nedisponuje velkým množstvím aktuálních údajů, přesto jsme alespoň stručnou zmínku do publikace zařadili.

Rybářství a rybníkářství má v kraji dlouholetou tradici. V minulosti zde bylo vybudováno přes 7 000 rybníků, jejichž celková výměra dnes představuje více než 30 tis. hektarů. Největšími nejen v kraji, ale i v České republice jsou rybníky Rožmberk s rozlohou 490 ha, Bezdrev se 450 ha a Horusický rybník se 415 ha. Kromě toho byla na území kraje vybudována velká vodní díla: Lipno (se 4 870 ha největší vodní plocha v České republice), Orlík s rozsáhlými rekreačními oblastmi a Římov, který zásobuje pitnou vodou značnou část kraje. V souvislosti s výstavbou jaderné elektrárny Temelín byla vybudována vodní nádrž Hněvkovice.

Podíl vodních ploch na rozloze kraje představuje 4,4 % (v okrese Jindřichův Hradec je to dokonce 6,7 %), což je více než dvojnásobek republikového průměru a nejvíce ze všech krajů ČR. Celková plocha rybníků, v nichž se chovají ryby, se pohybuje kolem 25 000 ha. Největší rybníkářské oblasti jsou na Třeboňsku, Blatensku a Českobudějovicku.

Z celkovém počtu zaměstnaných v odvětví rybolovu a chovu ryb v České republice bylo v roce 2008 více než 48 % z Jihočeského kraje, v samotném počtu zaměstnaných v Jihočeském kraji to představuje přibližně 0,4 %. V kraji se vytváří zhruba polovina produkce ryb České republiky. Chová se zde především kapr obecný (*Cyprinus carpio*), na kterého připadají zhruba čtyři pětiny z celokrajské produkce ryb. K dalším významnějším chovaným druhům patří lín, candát, štika, amur, tolstolobik a okoun. Značná část produkce živých ryb je exportována - u některých firem významně převyšuje vyvážené množství ryb produkci určenou pro domácí trh. Hlavním odbytištěm je Evropa zejména Německo, Slovensko, země bývalé Jugoslávie, Rakousko, Francie, Itálie, Maďarsko a Polsko.

ZÁVĚR

Základním problémem při tvorbě předkládané analýzy byla otázka, **jak definovat venkovský prostor**. Může to být neurbanizované území, složené z jednotlivých sídel, obce venkovského (neměstského) charakteru, venkovské regiony (okresy). Jsou možné i další přístupy. V zájmu zachování co nejširší datové základny pro hodnocení jsme zvolili jako **základní statistickou jednotku obec**, samozřejmě s tím vědomím, že její území není v naprosté většině případů homogenní. Především na okrajích větších měst jsou území, ve kterých lidé žijí venkovským stylem života. Přesto jsou započtení v rámci celé obce do měst. Naopak existují menší obce, především v okolí velkých měst, ve kterých lidé žijí převážně městským stylem života. Ty naopak započítáváme do venkovského prostoru.

Různými variantami vymezení venkova jsme se zabývali v převážně metodických materiálech, které jsme publikovali v letech 2007 a 2008. Na základě diskuse v rámci statistických orgánů i diskuse s odbornou veřejností jsme zvolili **celorepublikově porovnatelné vymezení venkova** takto:

- **Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km², pokud nejsou sídlem správního obvodu obce s rozšířenou působností nebo vyššího územního celku.**

Na základě tohoto vymezení jsme zpracovali statistické hodnocení vybraných oblastí v kapitole 3. Také v kartogramech zobrazujících celou Českou republiku je použito toto vymezení.

Pro **podmínky Jihočeského kraje** jsme zvolili vymezení velmi obdobné. Po dohodě s pracovníky krajského úřadu jsme preferovali jednoduchost vymezení a srozumitelnost stanoveného kritéria.

- **Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 3 000 obyvatel.**

Toto vymezení bylo využito v kapitole 2, stejně jako v kartogramech zobrazujících Jihočeský kraj. Porovnáme-li zařazení obcí v Jihočeském kraji podle republikového a krajského vymezení, nacházíme rozdíl pouze v zařazení 3 obcí. Jedná se o obce Dobrá Voda u Českých Budějovic a Rudolfovo v okrese České Budějovice a Nová Včelnice v okrese Jindřichův Hradec. V těchto obcích k 31. 12. 2008 žilo 7 247 obyvatel, t.j. 1,1 % obyvatel kraje, jejich rozloha činila pouze 0,1 % kraje.

V úvodní části publikace jsme si **položili 4 základní otázky**, na které jsme se pokusili najít odpovědi:

1. Jak významnou roli v kraji zaujímá venkovský prostor, jaké jsou hlavní rozdíly mezi městským a venkovským prostorem kraje?
2. Existují uvnitř venkovského prostoru kraje významné regionální rozdíly?
3. Co je charakteristické pro zemědělství a lesnictví v kraji?
4. Jaké ukazatele má k dispozici statistika pro porovnání rozdílů mezi městským a venkovským prostorem?

Jihočeský kraj je nutno **považovat za více venkovský** než je průměr České republiky. Podle celorepublikové varianty vymezení žije na jihočeském venkově 251,5 tis. obyvatel, což představuje přibližně 40 % obyvatel kraje. Podíl venkovského obyvatelstva je tedy zhruba o 10 procentních bodů vyšší než je celostátní průměr. Rozloha takto vymezeného venkova dosahuje 8,5 tis. km², což je cca 85 % celkové plochy kraje. Z celkového počtu 623 obcí považujeme (podle celorepublikového vymezení) 587 obcí za venkovské. Podíl venkovských obcí se tedy pohybuje kolem 94 % a je o 2,5 procentního bodu vyšší než je podíl venkovských obcí v České republice.

Na nízké zalidněnosti se především podílejí přírodní podmínky (zastoupení hor, lesnatost). V Jihočeském kraji se méně zalidněné oblasti vyskytují zejména v jihozápadní hornaté části. V tomto prostoru je hustota zalidnění menší než 10 obyvatel na km². Především nízká hustota zalidnění v těchto regionech vede ke skutečnosti, že Jihočeský kraj má **nejmenší hustotu obyvatelstva mezi kraji České republiky**. To na jedné straně znamená menší zatížení životního prostředí, ale na druhé straně horší životní podmínky, nižší dostupnost služeb a vyšší náklady pro zkvalitňování technické i občanské vybavenosti sídel.

V letech 2001 až 2008 se v kraji projevoval **úbytek obyvatelstva přirozenou měnou**, i když s různou intenzitou. Zatímco na venkově docházelo k úbytku, v městském prostoru byl zaznamenán přírůstek. Při prakticky stejné míře porodnosti je ve venkovském prostoru vyšší míra úmrtnosti než v prostoru městském. K tomu je nutno poznamenat, že v průběhu hodnoceného období se vzhledem k nárůstu porodnosti v posledních letech výsledky přirozené měny obyvatelstva v kraji i v celé republice postupně zlepšovaly a od roku 2006 je zaznamenáván větší počet narozených než zemřelých. Výsledky dosavadního průběhu letošního roku však naznačují, že několikaleté zvýšení porodnosti bude již zřejmě končit.

Důležitým ukazatelem demografického vývoje je **obecná míra plodnosti**, tedy počet živě narozených dětí na 1 000 žen ve věku 15 – 49 let. Ve venkovském prostoru Jihočeského kraje je vyšší než v prostoru

městském a také vyšší než v průměru venkovského prostoru České republiky. Naopak městský prostor vykazuje v tomto ukazateli v republice výsledky podprůměrné.

Druhou významnou složkou vývoje obyvatelstva je výsledek stěhování. V průběhu let 2001 až 2008 došlo ve venkovském prostoru Jihočeského kraje k **poměrně výrazným přírůstkům obyvatelstva stěhováním**, naopak v městském prostoru byly zaznamenány úbytky obyvatelstva migrací. Tyto tendence se s různou intenzitou potvrzují ve všech krajích České republiky. Dochází k procesu tzv. „suburbanizace“, kdy se lidé z větších měst stěhují do okolních obcí za lepšími podmínkami pro život, klidnějším a zdravějším životním prostředím, pohodlnějším bydlením a podobně. Přírůstky obyvatelstva venkova stěhováním se tedy netýkají rovnoměrně celého venkova, ale určitých oblastí, v našem kraji především okolí Českých Budějovic.

Při celkovém pohledu na demografický vývoj je patrné, že v celém kraji se každoročně počet obyvatel zvyšoval (s výjimkou roku 2001). **Podrobnější pohled na území kraje** však ukazuje značné rozdíly ve venkovském i městském prostoru. Pokud srovnáváme správní obvody obcí s rozšířenou působností, k největšímu nárůstu počtu obyvatel venkovského prostoru došlo na Českobudějovicku (téměř výhradně stěhováním), na Českokrumlovsku (ze tří čtvrtin stěhováním) a na Kaplicku (ze tří pětín stěhováním). Naopak snížení počtu obyvatel bylo zaznamenáno na Dačicku (přirozenou měnou i stěhováním) a v oblasti Milevska, kde výsledek stěhování nenahradil úbytek přirozenou měnou. Podrobnější územní pohled je patrný z kartogramu Vývoj počtu obyvatel, který je umístěn na konci druhé kapitoly. **Nárůst počtu obyvatel** byl zaznamenán především v obcích **v centrální části kraje**, kdežto v obcích při hranicích kraje dochází spíše k úbytku.

Průměrný věk obyvatel venkovského prostoru v Jihočeském kraji dosahuje 40,2 roku a je nižší než v městském prostoru; rozdíl mezi venkovem a městem je však minimální (0,4 roku). Ve srovnání s republikovým průměrem je obyvatelstvo jihočeského venkova mírně starší a obyvatelstvo městského prostoru je mírně mladší. Věková struktura obyvatelstva venkovského i městského prostoru je v průměru kraje velmi podobná jako v průměru celé republiky. Dalším ukazatelem věkové struktury je tzv. „**index stáří**“. Při pohledu na mapu kraje jsou patrné vyšší hodnoty tohoto ukazatele v severní polovině kraje. Hodnot nad 130 % dosahuje ve venkovském prostoru SO ORP Milevsko, Blatná, Písek; naproti tomu hodnoty pod 80 % byly zaznamenány ve správních obvodech Kaplice, Český Krumlov a České Budějovice.

Značné rozdíly jsou ve **vzdělanostní struktuře obyvatelstva** venkovského a městského prostoru (dle SLDB 2001), a to jak v kraji, tak i v celé České republice. Podíl vysokoškoláků na obyvatelstvu ve věku 15 a více let je na venkově zhruba poloviční a podíl středoškoláků s maturitou je nižší téměř o 10 procentních bodů. Podíl **obyvatel s vysokoškolským vzděláním** je ve všech správních obvodech **vyšší v městském prostoru než v prostoru venkovském**. Ve venkovském prostoru vybočuje Českobudějovicko (8,4 %), vyšší podíl je také na Vimpersku. Naopak 4 % nedosahuje na Kaplicku, Blatensku, Vltavotýnsku a Trhosvinensku.

Při hodnocení **ekonomické oblasti** na venkově jsme významně limitováni disponibilními datovými zdroji. V aktuálním pohledu (za rok 2008) máme k dispozici pouze údaje o počtu registrovaných ekonomických subjektů (podle jejich sídla), kapacitách hromadných ubytovacích zařízení a o hospodaření obcí. V ostatních oblastech jsme museli vycházet z výsledků sčítání lidu 2001. **Počet registrovaných subjektů** na 1 000 obyvatel je **větší ve městech než na venkově**. Při srovnání s průměrem České republiky (bez Hl. města Prahy) dosahuje kraj lepších výsledků ve venkovském i v městském prostoru. Ve venkovském prostoru byla dosažena nejvyšší hodnota tohoto ukazatele v SO ORP Vimperk a naopak nejnižší na Jindřichohradecku. Ve venkovském prostoru byl proti roku 2000 zaznamenán větší **přírůstek počtu subjektů, zejména v terciárním sektoru** (zhruba dvojnásobný), a to hlavně na Českobudějovicku.

Rozdělení **kapacit ubytovacích zařízení** do venkovského a městského prostoru je ovlivněno především celkovou atraktivitou území z pohledu cestovního ruchu. Na Šumavě nebo v oblasti Lipna je větší část ubytovacích zařízení lokalizována ve venkovských obcích. Ve zbývající části kraje pak spíše převažuje umístění těchto zařízení v prostoru městském.

Rozdíly ve výši příjmů a tedy i výdajů obcí jsou ovlivněny především jejich velikostní strukturou a úzce souvisí s pravidly pro rozpočtové určení daní. V přepočtu na obyvatele jsou v letech 2003 až 2008 **daňové příjmy venkovských obcí nižší**, i když v kraji je rozdíl menší než v ostatních krajích ČR. Venkovské obce vykázaly v těchto letech vyšší podíl kapitálových výdajů než obce městské, poměr byl obdobný jako v ostatních krajích. Zajímavá je skutečnost, že v Jihočeském kraji bylo v obcích venkovského prostoru v tomto období jako v jediném kraji záporné saldo příjmů a výdajů.

V oblasti **trhu práce** musíme vycházet především z výsledků sčítání lidu, protože údaje v ekonomických statistikách jsou běžně zjišťovány výběrovým způsobem s dopočtem z výběrového na základní soubor pomocí matematickostatistických metod a data na nižších územních úrovních nejsou dostatečně reprezentativní. **Míra ekonomické aktivity** v Jihočeském kraji (61,5 % k 1. 3. 2001) převyšuje o 0,21 procentního bodu celorepublikovou hodnotu. Ve venkovském prostoru dosahuje 59,5 %. V městském prostoru je míra ekonomické aktivity zhruba o 3 procentní body vyšší (větší rozdíl je v míře ekonomické

aktivity žen). Výraznější rozdíly mezi venkovským a městským prostorem byly zaznamenány v **počtu obsazených pracovních míst** na 1 000 zaměstnaných trvale bydlících v obci. Údaje vycházejí z výsledků sčítání lidu 2001, kdy byla zjišťována také dojíždka do zaměstnání. V kraji připadalo na 1 000 zaměstnaných celkem 977 obsazených pracovních míst (zhruba jako v průměru ČR). Ve venkovském prostoru přitom hodnota ukazatele dosahovala 679 míst, v městském prostoru pak 1 156 míst. Tato disproporce samozřejmě musí být řešena dojíždkou do zaměstnání. V obci bydliště je zaměstnáno na venkově 37 % pracujících, v městském prostoru je to 74 %. Zatímco ve venkovském prostoru jsou podíly mužů i žen vyrovnané, v městském prostoru pracuje v místě bydliště více než 80 % žen (mužů necelých 70 %). V samotném venkovském prostoru je situace diferencovaná. V obci bydliště nachází zaměstnání téměř 51 % pracujících na Dačicku, ale pouze necelých 28 % na Českobudějovicku nebo Soběslavsku, kde se zřejmě projevuje přitažlivost velkých center.

Důležitým ukazatelem pro hodnocení **odvětvové struktury zaměstnaných** bydlících ve venkovském prostoru je podíl zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybolovu na celkovém počtu zaměstnaných. Hodnota tohoto ukazatele dosahuje ve venkovském prostoru kraje 16,2 % a přesahuje tak republikový průměr téměř o 5 procentních bodů (pouze v kraji Vysočina je podíl ještě vyšší). V městském prostoru je samozřejmě zaměstnanost v zemědělství nižší a představuje 3,5 % celkového počtu zaměstnaných, ale i tam značně převyšuje republikový průměr. Vzhledem k tomu, že tyto údaje jsou zpracovány podle místa trvalého pobytu, jedná se jednak o obyvatele okrajových částí měst a jednak o osoby, které za práci dojíždějí. V sekundární sféře (průmysl a stavebnictví) jsou podíly na venkově a ve městech v podstatě vyrovnané, v městském prostoru je pak samozřejmě vyšší podíl zaměstnaných v terciární sféře.

V oblasti nezaměstnanosti je nejdůležitějším ukazatelem míra nezaměstnanosti. Zvolili jsme dva způsoby jejího výpočtu, a to registrované uchazeče o zaměstnání k 31. 12. 2008 vztažené jednak k ekonomicky aktivním ze SLDB 2001 a jednak k počtu obyvatel ve věku 15 až 64 let (dle definice OECD). První způsob výpočtu je oficiálně uznávaný, ale výhodou druhého způsobu je, že poměruje údaje za stejné období, což je důležité především v územích s většími změnami v počtu obyvatel. **Míra nezaměstnanosti** v Jihočeském kraji (5,14 % k 31. 12. 2008) je dlouhodobě jednou z nejnižších mezi kraji. Ve venkovském prostoru přitom dosahovala 5,76 % a v městském 4,76 %. Větší rozdíly jsou v míře nezaměstnanosti žen než v míře nezaměstnanosti mužů. Je však nutno poznamenat, že venkovský prostor v kraji nelze z tohoto hlediska pojímat jako sourodý celek, naopak existují oblasti s mnohem vyšší nezaměstnaností (např. Dačicko, Kaplicko, Českokrumlovsko, oblast kolem Milevska). **Podíl uchazečů o zaměstnání celkem naobvyvatelstvu ve věku 15 až 64 let** k 31. 12. 2008 (3,88 %) se nacházel pod celorepublikovým průměrem (4. místo mezi kraji). Ve venkovském prostoru představoval 4,06 % a v městském 3,76 %. Na venkově je mírně vyšší podíl uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let a také uchazečů v evidenci 1 rok a více. To zřejmě souvisí s obtížnějším hledáním volných pracovních míst.

V **oblasti bydlení** je základní rozdíl mezi venkovským a městským prostorem dán strukturou domovního fondu, tedy podílem bydlení v rodinných domech a bytových domech. Je samozřejmé, že ve venkovských oblastech je podíl bytů v bytových domech mnohem nižší, i když v řadě venkovských obcí byly postaveny i menší bytové domy. Ve venkovském prostoru je mnohem **vyšší podíl neobydlených bytů**, které jsou využívány převážně k rekreačním účelům. V Jihočeském kraji je tento podíl po kraji Libereckém druhý nejvyšší v republice, a to jak ve venkovském, tak v městském prostoru

Počet **bytů dokončených** v letech 2001 až 2008 byl v celém kraji v rámci České republiky nadprůměrný. Rozdíly mezi městským a venkovským prostorem jsou obdobné jako v celé České republice. Vyšší intenzita bytové výstavby byla na venkově, ale rozdíly mezi městem a venkovem nebyly příliš veliké. Zřejmě byly ovlivněny značným rozsahem bytové výstavby v okolí měst. Z kartogramu v druhé kapitole je patrný větší rozsah bytové výstavby i v některých obcích oblasti Lipna a na Šumavě. Zde se však jedná spíše o bytové jednotky následně využívané pro turistický ruch.

Průměrná obytná plocha dokončeného bytu nabývá v letech 2001 až 2008 ve venkovském prostoru hodnoty 80 m² a v městském prostoru je zhruba o 14 m² menší. Tento rozdíl však značně ovlivňuje výstavba malometrážních bytů a bytů v domech s pečovatelskou službou, která se koncentruje spíše do měst. Při posuzování extrémů je zřejmé, že relativně vyšší hodnotu ukazatele ovlivňuje intenzivní bytová výstavba v zázemí krajského města, kde se staví byty s relativně větší obytnou plochou (dosahují v průměru 95 m²).

Pro hodnocení oblasti **infrastruktury** statistické výkaznictví neposkytuje mnoho relevantních podkladů, které by umožňovaly zobrazovat rozdíly mezi venkovem a městem. Protože předpokládáme, že obce městského prostoru jsou sledovanými zařízeními vybaveny, soustředili jsme pozornost pouze na venkovský prostor. Pokud jde o vybavení základní školou, je ve venkovském prostoru Jihočeského kraje nadprůměrný podíl dětí ve věku 6 až 14 let bydlících v obcích bez základní školy (39 %) a proti roku 2000 se tento podíl ještě zvýšil. Mírně nižší proti republikovému průměru je také podíl obcí s ordinací praktického lékaře pro dospělé, ale vyšší je podíl obcí s ordinací praktického lékaře pro děti a dorost. Naproti tomu dobrých výsledků kraj dosahuje v počtu bytů v domech s pečovatelskou službou (v přepočtu na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více

let). Ve venkovském prostoru je tato hodnota mezi kraji čtvrtý nejvyšší, v městském prostoru dokonce třetí nejvyšší.

Pokud jde o **technickou vybavenost**, lepší je situace v napojení obcí na kanalizaci s čistírnou odpadních vod, kde ve venkovském prostoru je napojeno více než 35 % obcí, což je čtvrtý nejlepší výsledek mezi kraji. Pokud jde o plynofikaci, je napojena v celém kraji pouze třetina obcí, což je nejnižší podíl mezi kraji ČR. Na tento stav má samozřejmě značný vliv rozlehlost Jihočeského kraje, nízká hustota zalidnění a roztržitost sídelní struktury.

Souhrnně lze říci, že existují rozdíly ve venkovském území Jihočeského kraje. Jako území nejvíce se rozvíjející, s nejlepší strukturou pracovních příležitostí, nižší nezaměstnaností a také s největší vybaveností lze hodnotit území kolem krajského města a také kolem dalších velkých měst. Naproti tomu hůře jsou na tom území při hranicích kraje, a to nejen při státní hranici, ale také při hranicích Jihočeského kraje s ostatními kraji.

Ze souhrnného vyhodnocení sledovaných ukazatelů vyplývá, že rozdíly **mezi venkovským a městským prostorem** jsou v Jihočeském kraji **zhruba v souladu s průměrnými hodnotami v rámci České republiky**. Na druhé straně jsou kraje, které se v těchto charakteristikách odlišují. Za nejvýznamnější lze považovat rozdíly mezi městským a venkovským prostorem v Karlovarském kraji, Ústeckém kraji a v některých směrech také ve Středočeském kraji, kde se projevuje vliv zázemí Hlavního města Prahy.

Pokud se týká srovnání jihočeského venkova s venkovským prostorem v ostatních krajích, nedosahuje Jihočeský kraj v žádném z vybraných ukazatelů maximální ani minimální hodnoty. Po kraji Vysočina máme druhý nejvyšší podíl zaměstnaných v primárním sektoru a k nejnižším mezi kraji patří míra nezaměstnanosti. V ostatních vybraných ukazatelích se jihočeský venkov pohybuje zhruba uprostřed pořadí krajů v rámci České republiky.

Jihočeské zemědělství se na zemědělské produkci České republiky podílí téměř 11 % a mezi kraji se řadí na čtvrté místo. Větší objem zemědělské produkce vytváří Středočeský kraj (včetně Prahy s podílem na ČR 17 %), Jihomoravský kraj (12 %) a Vysočina (11 %). Podíl kraje na objemu živočišné produkce ČR představuje téměř 13 % (třetí nejvyšší podíl), zatímco na objemu rostlinné produkce je méně než 10 % (čtvrtý nejvyšší). Náš kraj zůstal **jediným krajem**, kde měla **živočišná výroba** po celé sledované období **převahu** nad rostlinnou výrobou a to i přesto, že objem živočišné produkce se snižoval. V rostlinné produkci se zemědělství kraje orientuje na obiloviny, zejména pšenici, více než jednu pětinu tvoří krmné plodiny, téměř 16 % olejniny a necelou desetinu brambory.

V zemědělských podnicích se sídlem v kraji **pracovalo** ke konci září roku 2007 více než **19 tisíc osob**. Víc než polovina z nich byla ve věku 45 až 64 let, třetina ve věku 25 až 44 let. Necelých 8 % pracovníků v zemědělství kraje je starších 65 let, podíl pracovníků do 24 let je nejnižší. Struktura zaměstnanců podle věku je v kraji přibližně stejná jako v celé republice. V porovnání se strukturálním šetřením z roku 2005 se v kraji mírně zvýšil počet pracovníků v nejmladší a nejstarší věkové kategorii.

Přepočtený počet pracovníků v zemědělství (na plně zaměstnané) je celostátně o 30 % nižší než počet pracovníků ve fyzických osobách. Příčinou je nejen sezónnost zemědělských prací, ale i struktura pracujících na rodinných farmách, kde je velmi rozšířená výpomoc dalších členů rodiny farmáře. Plocha zemědělské půdy v přepočtu na 1 plně zaměstnaného pracovníka v zemědělství je za Jihočeský kraj o něco vyšší než v celostátním průměru, plocha orné půdy je přibližně stejná.

Procento zornění představuje v rámci celé České republiky 73 %, v Jižních Čechách je **nižší** – v roce 2007 bylo 62 % - to je pátý nejnižší podíl. Po roce 2000 se ve struktuře zemědělské půdy snížil podíl orné půdy a tedy osevních ploch, naproti tomu **vzrostl podíl trvalých travních porostů** – ze 33 % v roce 2000 na 38 % v roce 2008. V osevních plochách dlouhodobě **rostou plochy olejnin** (především řepky) a naopak **klesají plochy brambor a píce** na orné půdě. I tak je podíl pícnin na orné půdě v kraji jeden z nejvyšších (vyšší pouze v kraji Vysočina a Pardubickém kraji).

Pokud jde o **hektarové výnosy**, jejich úroveň dlouhodobě roste zejména zásluhou stále výnosnějších odrůd, působí však na ně zásadním způsobem počasí v průběhu vegetačního cyklu rostlin. **Nejméně úrodným** rokem posledních let byl **rok 2003**, kdy bylo katastrofální sucho. Naopak **rok 2008** přinesl výborné vegetační podmínky pro většinu plodin, takže byly dosaženy **téměř rekordní výnosy** obilovin (nejvyšší po roce 2004) a brambor (nejvyšší po roce 2005). Rok 2008 byl příznivý pro pícniny na orné půdě, jejichž výnos byl nejvyšší od roku 2000, naopak pro řepku nebyly klimatické podmínky tak ideální, její výnos byl průměrný

Na hektarových výnosech a velikosti sklizňových ploch závisí výsledky **sklizně**. Sklizeň obilovin byla rekordní v roce 2004, kdy byly rekordní i výnosy, a druhá nejvyšší v roce 2008 – rok druhých nejvyšších výnosů (platí nejen pro období 2000 až 2008, ale i pro posledních 17 let). Rozdíl mezi rekordní sklizní a nejnižší sklizní v roce 2003 představuje u obilovin 58 %.

Ze **soupisů hospodářských zvířat** vyplývá, že jihočeští zemědělci omezili chov prasat (za 8 let o 25 %) a naopak rozšířili chov ovcí (za 8 let téměř dvojnásobně), koz (za 8 let o 30 %) a v posledních třech letech i chov koní. Stavby skotu se po několikaletém útlumu chovu v posledních dvou letech pozvolna zvyšovaly.

Největším chovatelem **skotu** je Jihočeský kraj a Vysočina; v těchto dvou krajích se chovalo 30 % všeho skotu ČR. Intenzitu chovu skotu má kraj třetí nejvyšší. Ve všech jihočeských **okresech** je **intenzita chovu skotu** poměrně **vysoká**, všude převyšuje průměrnou hodnotu za ČR.

Průměrná roční dojivost díky kvalitnějším plemenům vzrůstá, mezi lety 2001 až 2008 o 20 %, přesto je o desetinu nižší než průměr republiky. Průměrná snáška 1 slepice v Jihočeském kraji je 302 až 304 vajec za rok (v ČR v průměru 280 vajec). Výroba **masa** na jatkách v Jihočeském kraji proti roku 2001 klesla o desetinu, zejména vlivem poklesu výroby hovězího. To v současné době tvoří 20 % z produkce masa a 80 % tvoří vepřové (produkce drůbežího masa není v regionálním pohledu sledována).

Jihočeský kraj patří v rámci České republiky **k oblastem s nejvyšší lesnatostí**. Ani v rámci kraje však není lesnatost rovnoměrná, nejvyšší je v oblasti Šumavy a Novohradských hor. Z hlediska druhové skladby mají rozhodující podíl jehličnaté lesy, především smrkové, i když v hodnoceném období se podíl listnatých lesů mírně zvyšuje. Věková skladba porostů je v kraji, stejně jako v celé republice, nerovnoměrná, problémem je především nižší zastoupení porostů do 60 let. Zdravotní stav lesa je charakterizován především stupněm defoliace (odlistění). V průměru kraje odpovídají tyto hodnoty hodnotám v celé ČR, ale lesní porosty s relativně vysokým stupněm poškození v kraji také najdeme, a to především na Prachaticku a Českokrumlovsku. Zásoba dřevní hmoty přesahuje 100 mil. m³, roční objem těžby se pohybuje mezi 2 až 5 mil. m³ dřevní hmoty.

Významnou roli v Jihočeském kraji hraje také **rybářství**. V kraji je vyšší podíl vodních ploch, především na Třeboňsku, Blatensku a Českobudějovicku. Značná část vodních ploch je využívána k chovu ryb, který má v kraj staletou tradici. Nejvýznamnější chovanou rybou je kapr. Celkově pochází z Jihočeského kraje zhruba polovina produkce ryb v České republice.

Problematika venkova je jednou z prioritních os **Programu rozvoje Jihočeského kraje na roky 2007 až 2013**. Existuje samozřejmě **mnoho dalších možností vymezení venkova** a také další ukazatele, které mohou popisovat rozdíly mezi městským a venkovským prostorem. Přehled ukazatelů, které má ČSÚ k dispozici, je uveden v příloze č 1. V současné době máme zpracovány databáze těchto ukazatelů v členění podle obcí. Z nich je možno zpracovat další podklady pro hodnocení venkova v našem kraji.

Příloha 1 Seznam ukazatelů ČSÚ k problematice venkova s daty dostupnými do úrovně obcí

Název ukazatele		Zdroj	Měřicí jednotka
3.1 Území, sídelní struktura, dostupnost			
3.1.1	Struktura pozemků podle druhu	ČÚZK	ha
3.1.2	Počet částí obcí	ČSÚ	počet
3.1.3	Počet ZSJ	ČSÚ	počet
3.1.4	Počet katastrů	ČSÚ	počet
3.1.5	Statut obce	ČSÚ	počet
3.1.6	Vzdálenost obcí od sídla kraje	mapy.cz	km
3.1.7	Časová dostupnost sídla kraje z obce	mapy.cz	min
3.1.8	Vzdálenost obcí od okresního města	mapy.cz	km
3.1.9	Časová dostupnost okresního města z obce	mapy.cz	min
3.1.10	Vzdálenost obcí od sídla SO ORP	mapy.cz	km
3.1.11	Časová dostupnost sídla SO ORP z obce	mapy.cz	min
3.2 Obyvatelstvo			
3.2.1	Počet obyvatel k 31. 12. podle pohlaví	ČSÚ	počet
3.2.2	Střední stav obyvatel podle pohlaví	ČSÚ	počet
3.2.3	Počet obyvatel k 1. 1. podle pohlaví (po promítnutí SLDB 2001)	ČSÚ	počet
3.2.4	Živé narození	ČSÚ	počet
3.2.5	Živé narození v manželství	ČSÚ	počet
3.2.6	Zemřelí podle pohlaví	ČSÚ	počet
3.2.7	Zemřelí podle příčin úmrtí a pohlaví	ČSÚ	počet
3.2.8	Potraty celkem	ČSÚ	počet
3.2.9	Umělá přerušení těhotenství (ÚPT)	ČSÚ	počet
3.2.10	Počet sňatků	ČSÚ	počet
3.2.11	Počet rozvodů	ČSÚ	počet
3.2.12	Saldo stěhování podle pohlaví	ČSÚ	počet
3.2.13	Saldo stěhování zahraniční podle pohlaví	ČSÚ	počet
3.2.14	Průměrný věk podle pohlaví	ČSÚ	roky
3.2.15	Počet obyvatel podle jednoletých věkových skupin a pohlaví	ČSÚ	počet
3.2.16	Počet obyvatel podle pohlaví (údaje k 3. 3. 1991 a 1. 3. 2001)	ČSÚ (SLDB)	počet
3.2.17	Počet obyvatel podle věkové skupiny a pohlaví	ČSÚ (SLDB)	počet
3.2.18	Rodinný stav obyvatel podle pohlaví	ČSÚ (SLDB)	počet
3.2.19	Vzdělanostní struktura obyvatel podle pohlaví	ČSÚ (SLDB)	počet
3.2.20	Náboženské vyznání podle pohlaví	ČSÚ (SLDB)	počet
3.2.21	Narození v obci současného bydliště podle pohlaví	ČSÚ (SLDB)	počet
3.3 Ekonomika			
3.3.1	Statistické jednotky typu podnik - celkem	ČSÚ (RES)	počet
3.3.2	Struktura podle odvětví	ČSÚ (RES)	počet
3.3.3	Struktura podle kategorie počtu zaměstnanců	ČSÚ (RES)	počet
3.3.4	Struktura podle vybrané právní formy	ČSÚ (RES)	počet
3.3.5	Ekonomické subjekty k 31. 12. zaregistrované v RES - celkem	ČSÚ (RES)	počet
3.3.6	Struktura podle odvětví	ČSÚ (RES)	počet
3.3.7	Struktura podle kategorie počtu zaměstnanců	ČSÚ (RES)	počet
3.3.8	Struktura podle vybrané právní formy	ČSÚ (RES)	počet
3.3.9	Ekonomické subjekty vzniklé v daném roce	ČSÚ (RES)	počet
3.3.10	Ekonomické subjekty zaniklé v daném roce	ČSÚ (RES)	počet
3.3.11	Vybrané ukazatele cestovního ruchu	ČSÚ	počet
3.4 Trh práce			
3.4.1	Nezaměstnanost - soubor ukazatelů	MPSV	počet
3.4.2	Ekonomicky aktivní celkem podle pohlaví a odvětví (údaje k 1. 3. 2001)	ČSÚ (SLDB)	počet
3.4.3	Ekonomicky neaktivní celkem podle pohlaví a odvětví	ČSÚ (SLDB)	počet
3.4.4	Zaměstnaní celkem podle odvětví	ČSÚ (SLDB)	počet
3.4.5	Dojíždějící a vyjíždějící zaměstnaní podle pohlaví, věku, vzdělání, délky trvání cesty do zaměstnání	ČSÚ (SLDB)	počet
3.4.6	Počet pracovních míst celkem, podle odvětví a pohlaví	ČSÚ (SLDB)	počet

Název ukazatele		Zdroj	Měřicí jednotka
3.5 Bydlení, bytová výstavba			
3.5.1	(údaje k 3. 3. 1991 a 1. 3. 2001)	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.2	Neobydlené domy celkem, v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.3	Trvale obydlené domy podle období výstavby v letech 1919 až 2001	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.4	Průměrné stáří domu celkem, v rodinných domech, bytových domech	ČSÚ (SLDB)	roky
3.5.5	Neobydlené byty v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.6	Obydlené byty přechodně v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.7	Byty sloužící k rekreaci v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.8	Byty nezpůsobilé k bydlení v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.9	Trvale obydlené byty celkem, v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.10	Osoby bydlící v trvale obydlených bytech v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.11	Byty podle způsobu vytápění	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.12	Počet trvale obydlených bytů podle pokojů celkem, v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.13	Celková plocha bytu v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	m ²
3.5.14	Průměr celkové plochy celkem, v rodinných a bytových domech na byt	ČSÚ (SLDB)	m ²
3.5.15	Obytná plocha bytu v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	m ²
3.5.16	Průměr obytné plochy celkem, v rodinných a bytových domech na byt	ČSÚ (SLDB)	m ²
3.5.17	Byty se zavedeným plynem celkem, v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.18	Byty s připojením na veřejnou kanalizační síť v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.19	Počet obytl. místností 8 m ² a více celkem, v rodinných a bytových domech	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.20	Byty v domech podle období výstavby v letech 1919 až 2001	ČSÚ (SLDB)	počet
3.5.21	Dokončené byty celkem, v rodinných a bytových domech	ČSÚ	počet
3.5.22	Obytná plocha dokončených bytů v rodinných a bytových domech	ČSÚ	m ²
3.5.23	Užitková plocha dokončených bytů v rodinných a bytových domech	ČSÚ	m ²
3.5.24	Hodnota dokončených bytů v rodinných a bytových domech	ČSÚ	tis. Kč
3.6 Vybavenost			
3.6.1	Mateřské školy - výskyt zařízení v obci, zapsané děti, počet tříd	ÚIV (ČSÚ)	
3.6.2	Základní škola 1. až 5. - výskyt zařízení v obci, počet žáků a tříd	ÚIV (ČSÚ)	
3.6.3	Základní škola 1. až 9. - výskyt zařízení v obci, počet žáků a tříd	ÚIV (ČSÚ)	
3.6.4	zařízení v obci, počet	ÚZIS (ČSÚ)	
3.6.5	Samostatná ordinace praktického lékaře - gynekologa - výskyt zařízení v obci,	ÚZIS (ČSÚ)	
3.6.6	Samostatná ordinace stomatologa - výskyt zařízení v obci, počet	ÚZIS (ČSÚ)	
3.6.7	Zařízení lékárenské péče - výskyt zařízení v obci, počet	ÚZIS (ČSÚ)	
3.6.8	Domy s pečovatelskou službou - výskyt zařízení v obci	Obce a KÚ	
3.6.9	Byty v domech s pečovatelskou službou	Obce a KÚ	počet
3.6.10	Knihovny včetně poboček - výskyt zařízení v obci, počet	MK	
3.6.11	Sportovní hřiště - výskyt zařízení v obci, počet	ČSTV	
3.6.12	Tělocvičny včetně školních - výskyt zařízení v obci, počet	ČSTV	
3.6.13	Připojení na veřejný vodovod	KÚ	
3.6.14	Připojení na kanalizační síť s ČOV	KÚ	
3.6.15	Plynofikace obce	Plynárenská společnost	
3.6.16	Pošta - výskyt v obci	Česká pošta	
3.6.17	Železniční stanice (zastávka) - výskyt v obci	ČD a další provozovatelé	

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do městského a venkovského prostoru

(obce jsou řazeny abecedně)

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Adamov	CB	CBu	CBu	103,1	540	523,9	V	V
Albrechtice nad Vltavou	PI	Pis	Pis	3 672,1	844	23,0	V	V
Babice	PT	Pra	Net	579,7	91	15,7	V	V
Balkova Lhota	TA	Tab	Tab	353,7	114	32,2	V	V
Báňovice	JH	Dac	Dac	479,0	105	21,9	V	V
Bavorov	ST	Vod	Vod	3 539,0	1 487	42,0	V	V
Bečice	CB	Tyn	Tyn	440,4	109	24,8	V	V
Bečice	TA	Tab	Tab	324,4	76	23,4	V	V
Bednárec	JH	JHr	JHr	778,5	104	13,4	V	V
Bednářeček	JH	JHr	JHr	693,9	204	29,4	V	V
Bechyně	TA	Tab	Bec	2 121,8	5 541	261,2	M	M
Bělčice	ST	Bla	Bla	3 431,5	1 018	29,7	V	V
Běleč	TA	Tab	MVo	1 222,7	182	14,9	V	V
Benešov nad Černou	CK	Kap	Kap	5 705,8	1 379	24,2	V	V
Bernartice	PI	Mil	Mil	3 641,0	1 244	34,2	V	V
Besednice	CK	Kap	Kap	1 610,6	867	53,8	V	V
Bezdědovice	ST	Bla	Bla	582,0	317	54,5	V	V
Bílsko	ST	Vod	Vod	1 132,3	217	19,2	V	V
Blatná	ST	Bla	Bla	4 360,3	6 755	154,9	M	M
Blažejov	JH	JHr	JHr	1 986,5	350	17,6	V	V
Bohdalovice	CK	CKr	CKr	3 080,9	315	10,2	V	V
Bohumilice	PT	Vim	Vim	342,2	307	89,7	V	V
Bohunice	PT	Pra	Pra	257,5	41	15,9	V	V
Boletice	CK	CKr	VUo	21 950,1	270	1,2	V	V
Borek	CB	CBu	CBu	196,7	1 313	667,5	V	V
Borkovice	TA	Sob	VLu	1 583,0	233	14,7	V	V
Borotín	TA	Tab	Tab	2 625,8	577	22,0	V	V
Borová Lada	PT	Vim	Vim	6 894,7	273	4,0	V	V
Borovany	CB	TrS	TrS	4 232,7	3 951	93,4	M	M
Borovany	PI	Mil	Mil	636,8	210	33,0	V	V
Borovnice	CB	CBu	CBu	273,6	107	39,1	V	V
Boršov nad Vltavou	CB	CBu	CBu	996,0	1 531	153,7	V	V
Bofetín	JH	JHr	JHr	587,2	96	16,4	V	V
Bošice	PT	Vim	Vim	834,0	281	33,7	V	V
Bošilec	CB	CBu	CBu	957,9	208	21,7	V	V
Boudy	PI	Pis	Mrt	1 001,0	180	18,0	V	V
Božetice	PI	Mil	Mil	1 362,5	379	27,8	V	V
Bradáčov	TA	Tab	Tab	447,8	58	13,0	V	V
Branice	PI	Mil	Mil	505,5	303	60,0	V	V
Branišov	CB	CBu	CBu	518,2	230	44,4	V	V
Bratronice	ST	Bla	Bla	471,0	54	11,5	V	V
Brloh	CK	CKr	CKr	4 618,0	1 038	22,5	V	V
Břehov	CB	CBu	CBu	1 012,5	116	11,5	V	V
Březí	ST	Bla	Bla	560,3	75	13,4	V	V
Březina	JH	JHr	JHr	951,6	122	12,8	V	V
Březnice	TA	Tab	Bec	690,8	180	26,1	V	V
Budeč	JH	Dac	Dac	511,5	228	44,6	V	V
Budislav	TA	Sob	Sob	883,8	383	43,3	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Budíšov	JH	Dac	Dac	2 304,2	799	34,7	V	V
Budkov	PT	Pra	Pra	502,7	92	18,3	V	V
Budyně	ST	Vod	Vod	213,7	43	20,1	V	V
Bujanov	CK	Kap	Kap	1 745,5	564	32,3	V	V
Buk	PT	Vim	Vim	2 579,6	276	10,7	V	V
Bušanovice	PT	Pra	Pra	972,6	242	24,9	V	V
Buzice	ST	Bla	Bla	839,7	138	16,4	V	V
Cehnice	ST	Sta	Sta	1 469,4	464	31,6	V	V
Cep	JH	Tre	Tre	3 546,8	187	5,3	V	V
Cerhonice	PI	Pis	Mrt	950,6	135	14,2	V	V
Cizkrajov	JH	Dac	Dac	2 582,2	555	21,5	V	V
Čakov	CB	CBu	CBu	902,1	253	28,1	V	V
Čečelovice	ST	Bla	Bla	654,7	163	24,9	V	V
Čejetice	ST	Sta	Sta	2 104,4	926	44,0	V	V
Čejkovice	CB	CBu	CBu	955,8	309	32,3	V	V
Čenkov u Bechyně	CB	Tyn	Tyn	134,5	48	35,7	V	V
Čepřovice	ST	Sta	Vln	1 021,6	190	18,6	V	V
Černá v Pošumaví	CK	CKr	HPI	5 037,8	807	16,0	V	V
Černýšovice	TA	Tab	Bec	1 013,2	71	7,0	V	V
Červený Hrádek	JH	Dac	Dac	678,5	211	31,1	V	V
České Budějovice	CB	CBu	CBu	5 560,5	94 936	1707,3	M	M
České Velenice	JH	Tre	CVe	1 208,7	3 512	290,6	M	M
Český Krumlov	CK	CKr	CKr	2 215,9	13 650	616,0	M	M
Český Rudolec	JH	Dac	Dac	4 932,2	956	19,4	V	V
Čestice	ST	Sta	Vln	2 320,1	936	40,3	V	V
Číčenice	ST	Vod	Vod	1 195,0	456	38,2	V	V
Čimelice	PI	Pis	Mrt	1 029,1	990	96,2	V	V
Číměř	JH	JHr	NBs	4 568,8	738	16,2	V	V
Čížkrajce	CB	TrS	TrS	900,4	259	28,8	V	V
Čížová	PI	Pis	Pis	3 610,5	1 011	28,0	V	V
Čkyně	PT	Vim	Vim	2 067,5	1 584	76,6	V	V
Člunek	JH	JHr	JHr	2 496,5	484	19,4	V	V
Dačice	JH	Dac	Dac	6 700,9	7 837	117,0	M	M
Dasný	CB	CBu	CBu	340,4	304	89,3	V	V
Dešná	JH	Dac	Slv	3 771,3	655	17,4	V	V
Deštná	JH	JHr	JHr	1 269,6	730	57,5	V	V
Dírná	TA	Sob	Sob	2 197,6	443	20,2	V	V
Dívčí Kopy	JH	JHr	JHr	272,6	63	23,1	V	V
Dívčice	CB	CBu	Zlv	1 952,5	589	30,2	V	V
Dlouhá Lhota	TA	Tab	Tab	443,7	166	37,4	V	V
Dobev	PI	Pis	Pis	2 127,6	724	34,0	V	V
Dobrá Voda u Českých Budějovic	CB	CBu	CBu	154,2	2 431	1576,5	M	V
Dobrohošť	JH	Dac	Dac	338,4	48	14,2	V	V
Dobronice u Bechyně	TA	Tab	Bec	829,7	105	12,7	V	V
Dobšice	CB	Tyn	Tyn	434,1	118	27,2	V	V
Dolní Bukovsko	CB	Tyn	Tyn	3 540,3	1 558	44,0	V	V
Dolní Dvořiště	CK	Kap	Kap	9 001,8	1 262	14,0	V	V
Dolní Hořice	TA	Tab	Tab	3 909,2	812	20,8	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Dolní Hrachovice	TA	Tab	Tab	447,7	142	31,7	V	V
Dolní Novosedly	PI	Pis	Pis	851,9	205	24,1	V	V
Dolní Pěna	JH	JHr	JHr	528,8	211	39,9	V	V
Dolní Třebonín	CK	CKr	CKr	2 043,5	1 202	58,8	V	V
Dolní Žďár	JH	JHr	JHr	683,6	147	21,5	V	V
Domanín	JH	Tre	Tre	1 242,0	342	27,5	V	V
Doňov	JH	JHr	JHr	513,4	84	16,4	V	V
Doubravice	CB	CBu	CBu	182,2	309	169,6	V	V
Doubravice	ST	Sta	Sta	744,9	249	33,4	V	V
Doudleby	CB	CBu	CBu	585,7	401	68,5	V	V
Drahonice	ST	Vod	Vod	1 272,1	354	27,8	V	V
Drahotěšice	CB	CBu	CBu	714,7	258	36,1	V	V
Drahov	TA	Sob	VLu	1 097,2	154	14,0	V	V
Drachkov	ST	Sta	Sta	339,1	164	48,4	V	V
Dráčov	TA	Sob	Sob	971,7	266	27,4	V	V
Dražice	TA	Tab	Tab	1 297,4	767	59,1	V	V
Dražič	CB	Tyn	Tyn	1 134,7	208	18,3	V	V
Dražičky	TA	Tab	Tab	512,9	118	23,0	V	V
Drážov	ST	Sta	Vln	1 230,6	250	20,3	V	V
Drhovice	TA	Tab	Tab	425,6	182	42,8	V	V
Drhovle	PI	Pis	Pis	2 327,4	503	21,6	V	V
Droužetice	ST	Sta	Sta	521,0	111	21,3	V	V
Drslavice	PT	Pra	Pra	475,6	81	17,0	V	V
Drunče	JH	JHr	JHr	411,0	49	11,9	V	V
Dřešín	ST	Sta	Vln	891,6	303	34,0	V	V
Dříteň	CB	CBu	HVI	4 610,2	1 517	32,9	V	V
Dub	PT	Pra	Pra	1 449,7	418	28,8	V	V
Dubičné	CB	CBu	CBu	326,2	340	104,2	V	V
Dubné	CB	CBu	CBu	1 677,8	1 317	78,5	V	V
Dunajovice	JH	Tre	Tre	817,6	210	25,7	V	V
Dvory	PT	Pra	Pra	333,4	64	19,2	V	V
Dvory nad Lužnicí	JH	Tre	SuL	1 563,5	343	21,9	V	V
Dynín	CB	CBu	CBu	1 313,4	317	24,1	V	V
Frahelž	JH	Tre	Tre	299,5	156	52,1	V	V
Frymburk	CK	CKr	HPI	5 407,4	1 343	24,8	V	V
Habří	CB	CBu	CBu	521,5	91	17,5	V	V
Hadravova Rosička	JH	JHr	JHr	269,9	50	18,5	V	V
Hajany	ST	Bla	Bla	382,3	108	28,3	V	V
Hájek	ST	Vod	Vod	279,7	40	14,3	V	V
Halámky	JH	Tre	SuL	690,1	156	22,6	V	V
Hamr	JH	Tre	Tre	1 194,5	361	30,2	V	V
Hartmanice	CB	Tyn	Tyn	896,7	163	18,2	V	V
Haškovcova Lhota	TA	Tab	Bec	303,4	70	23,1	V	V
Hatín	JH	JHr	JHr	2 989,3	207	6,9	V	V
Heřmaň	CB	CBu	CBu	217,6	167	76,7	V	V
Heřmaň	PI	Pis	Pis	705,3	236	33,5	V	V
Heřmaněč	JH	Dac	Dac	509,0	93	18,3	V	V
Hlasivo	TA	Tab	MVo	1 226,6	171	13,9	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Hlavatce	CB	CBu	CBu	504,6	145	28,7	V	V
Hlavatce	TA	Sob	Sob	1 935,0	363	18,8	V	V
Hlincová Hora	CB	CBu	CBu	336,5	340	101,0	V	V
Hluboká nad Vltavou	CB	CBu	HVI	9 112,0	4 910	53,9	M	M
Hlupín	ST	Sta	Sta	474,1	92	19,4	V	V
Hodětín	TA	Tab	Bec	1 889,9	87	4,6	V	V
Hodonice	TA	Tab	Bec	946,9	165	17,4	V	V
Holubov	CK	CKr	CKr	1 556,2	1 015	65,2	V	V
Homole	CB	CBu	CBu	1 095,0	1 206	110,1	V	V
Horní Dvořiště	CK	Kap	Kap	1 358,6	506	37,3	V	V
Horní Kněžeklady	CB	Tyn	Tyn	784,6	108	13,8	V	V
Horní Meziříčko	JH	Dac	Dac	439,4	117	26,6	V	V
Horní Němčice	JH	Dac	Dac	416,8	94	22,6	V	V
Horní Pěna	JH	JHr	JHr	1 481,0	599	40,5	V	V
Horní Planá	CK	CKr	HPI	9 925,8	2 170	21,9	V	V
Horní Poříčí	ST	Sta	Sta	705,1	310	44,0	V	V
Horní Radouň	JH	JHr	JHr	1 535,2	248	16,2	V	V
Horní Skrýchov	JH	JHr	JHr	363,0	128	35,3	V	V
Horní Slatina	JH	Dac	Dac	582,1	158	27,1	V	V
Horní Stropnice	CB	TrS	NHr	7 994,5	1 567	19,6	V	V
Horní Vitavice	PT	Vim	Vim	5 879,8	402	6,8	V	V
Hornosín	ST	Bla	Bla	341,2	77	22,6	V	V
Horosedly	PI	Pis	Mrv	577,3	117	20,3	V	V
Hořice na Šumavě	CK	CKr	CKr	3 190,7	809	25,4	V	V
Hosín	CB	CBu	CBu	3 097,3	758	24,5	V	V
Hoslovice	ST	Sta	Vln	1 077,5	194	18,0	V	V
Hospřiz	JH	JHr	JHr	859,8	397	46,2	V	V
Hosty	CB	Tyn	Tyn	856,8	148	17,3	V	V
Hoštice	ST	Sta	Vln	392,1	165	42,1	V	V
Hradce	CB	CBu	CBu	119,6	62	51,9	V	V
Hracholusky	PT	Pra	Pra	2 136,0	488	22,9	V	V
Hrachoviště	JH	Tre	Tre	490,3	82	16,7	V	V
Hranice	CB	TrS	NHr	690,8	216	31,3	V	V
Hrazany	PI	Mil	Mil	848,8	291	34,3	V	V
Hrdějovice	CB	CBu	CBu	882,3	1 594	180,7	V	V
Hrejkovice	PI	Mil	Mil	1 338,8	471	35,2	V	V
Hříšice	JH	Dac	Dac	1 167,7	325	27,8	V	V
Hůry	CB	CBu	CBu	534,3	495	92,7	V	V
Husinec	PT	Pra	Pra	1 034,5	1 391	134,5	V	V
Hvozdec	CB	CBu	Lis	238,3	97	40,7	V	V
Chelčice	ST	Vod	Vod	482,2	452	93,8	V	V
Chlum	ST	Bla	Bla	620,7	187	30,1	V	V
Chlum u Třeboně	JH	Tre	Tre	4 737,0	2 139	45,2	V	V
Chlumany	PT	Pra	Pra	555,8	320	57,6	V	V
Chlumec	CK	CKr	CKr	324,1	68	21,0	V	V
Chobot	ST	Bla	Bla	232,9	59	25,3	V	V
Chotěmice	TA	Sob	Sob	516,0	116	22,5	V	V
Chotoviny	TA	Tab	Tab	3 139,2	1 696	54,0	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Chotýčany	CB	CBu	CBu	519,3	208	40,1	V	V
Choustník	TA	Tab	Tab	1 256,7	510	40,6	V	V
Chrástřany	CB	Tyn	Tyn	2 293,6	731	31,9	V	V
Chrástřovice	ST	Sta	Sta	1 071,6	241	22,5	V	V
Chrbonín	TA	Tab	Tab	708,9	142	20,0	V	V
Chroboly	PT	Pra	Pra	3 469,5	479	13,8	V	V
Chvalovice	PT	Pra	Net	396,9	168	42,3	V	V
Chvalšiny	CK	CKr	CKr	2 795,8	1 203	43,0	V	V
Chýnov	TA	Tab	Tab	3 050,5	2 289	75,0	V	V
Chyšky	PI	Mil	Mil	3 028,9	1 077	35,6	V	V
Jankov	CB	CBu	CBu	1 207,6	376	31,1	V	V
Jarošov nad Nežárkou	JH	JHr	JHr	2 778,3	1 106	39,8	V	V
Jedlany	TA	Tab	Tab	420,8	60	14,3	V	V
Jetětice	PI	Mil	Mil	1 374,5	277	20,2	V	V
Jickovice	PI	Mil	Mil	1 134,5	97	8,6	V	V
Jilem	JH	JHr	JHr	454,4	108	23,8	V	V
Jílovice	CB	TrS	TrS	4 433,8	939	21,2	V	V
Jindřichův Hradec	JH	JHr	JHr	7 431,0	22 457	302,2	M	M
Jinín	ST	Sta	Sta	485,5	161	33,2	V	V
Jistebnice	TA	Tab	Tab	5 794,6	2 017	34,8	V	V
Jivno	CB	CBu	CBu	628,6	239	38,0	V	V
Kačlehy	JH	JHr	JHr	874,1	75	8,6	V	V
Kadov	ST	Bla	Bla	1 964,6	362	18,4	V	V
Kájov	CK	CKr	CKr	4 517,0	1 557	34,5	V	V
Kalenice	ST	Sta	Sta	413,0	87	21,1	V	V
Kamenná	CB	TrS	TrS	1 261,1	297	23,6	V	V
Kamenný Malíkov	JH	JHr	JHr	473,1	64	13,5	V	V
Kamenný Újezd	CB	CBu	CBu	2 896,5	2 161	74,6	V	V
Kaplice	CK	Kap	Kap	4 087,4	7 393	180,9	M	M
Kardašova Řečice	JH	JHr	JHr	4 582,9	2 302	50,2	V	V
Katov	TA	Sob	Sob	371,4	70	18,9	V	V
Katovice	ST	Sta	Sta	958,1	1 327	138,5	V	V
Kestřany	PI	Pis	Pis	2 010,1	659	32,8	V	V
Kladruby	ST	Sta	Sta	456,2	151	33,1	V	V
Klec	JH	Tre	Tre	632,5	186	29,4	V	V
Klenovice	TA	Sob	Sob	656,6	600	91,4	V	V
Kluky	PI	Pis	Pis	1 361,1	541	39,8	V	V
Kocelovice	ST	Bla	Bla	932,7	173	18,6	V	V
Komárov	TA	Sob	Sob	860,4	121	14,1	V	V
Komařice	CB	CBu	CBu	1 029,5	274	26,6	V	V
Kostelec nad Vltavou	PI	Mil	Mil	3 280,7	398	12,1	V	V
Kostelní Radouň	JH	JHr	JHr	589,3	279	47,3	V	V
Kostelní Vydří	JH	Dac	Dac	650,9	159	24,4	V	V
Košice	TA	Tab	SUs	1 399,3	722	51,6	V	V
Košín	TA	Tab	Tab	192,7	61	31,7	V	V
Kovářov	PI	Mil	Mil	5 043,9	1 458	28,9	V	V
Kožlí	PI	Pis	Mrv	433,5	51	11,8	V	V
Krajníčko	ST	Vod	Vod	752,2	96	12,8	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Králova Lhota	PI	Pis	Mrv	1 079,5	194	18,0	V	V
Kraselov	ST	Sta	Sta	801,6	231	28,8	V	V
Krašovice	ST	Vod	Vod	530,6	170	32,0	V	V
Krátošice	TA	Tab	Tab	299,7	113	37,7	V	V
Kratušín	PT	Pra	Pra	395,8	56	14,2	V	V
Krejnice	ST	Sta	Sta	346,1	66	19,1	V	V
Krtov	TA	Tab	Tab	455,4	148	32,5	V	V
Krty-Hradec	ST	Sta	Sta	494,3	120	24,3	V	V
Křemže	CK	CKr	CKr	3 808,2	2 670	70,1	V	V
Křenovice	PI	Pis	Pis	611,0	153	25,0	V	V
Křišťanov	PT	Pra	Vol	1 794,5	109	6,1	V	V
Křižanov	PI	Mil	Mil	334,5	93	27,8	V	V
Ktiš	PT	Pra	Pra	3 718,3	497	13,4	V	V
Kubova Huť	PT	Vim	Vim	141,2	107	75,8	V	V
Kučer	PI	Mil	Mil	1 094,7	171	15,6	V	V
Kunžak	JH	JHr	JHr	4 954,0	1 519	30,7	V	V
Kuřimany	ST	Sta	Sta	310,8	22	7,1	V	V
Kváskovice	ST	Sta	Sta	328,1	115	35,1	V	V
Květov	PI	Mil	Mil	1 574,0	110	7,0	V	V
Kvilda	PT	Vim	Vim	4 517,6	183	4,1	V	V
Kvítkovice	CB	CBu	CBu	394,3	96	24,4	V	V
Lásenice	JH	JHr	JHr	1 039,6	561	54,0	V	V
Lažánky	ST	Bla	Bla	258,4	86	33,3	V	V
Lažany	ST	Bla	Bla	322,8	93	28,8	V	V
Lažiště	PT	Pra	Pra	426,4	293	68,7	V	V
Lčovice	PT	Vim	Vim	576,5	132	22,9	V	V
Ledenice	CB	CBu	CBu	3 455,5	2 328	67,4	V	V
Lenora	PT	Pra	Vol	1 780,0	775	43,5	V	V
Lety	PI	Pis	Mrv	1 391,6	260	18,7	V	V
Lhenice	PT	Pra	Pra	3 913,5	1 825	46,6	V	V
Libějice	TA	Tab	Tab	295,4	108	36,6	V	V
Libějovice	ST	Vod	Vod	1 340,7	473	35,3	V	V
Libětice	ST	Sta	Sta	451,4	74	16,4	V	V
Libín	CB	CBu	Lis	2 118,9	340	16,1	V	V
Libníč	CB	CBu	CBu	685,3	413	60,3	V	V
Lipí	CB	CBu	CBu	780,9	571	73,1	V	V
Lipno nad Vltavou	CK	CKr	VBo	1 947,9	614	31,5	V	V
Lipovice	PT	Pra	Pra	468,9	184	39,2	V	V
Lišov	CB	CBu	Lis	9 355,0	4 094	43,8	M	M
Litochovice	ST	Sta	Vln	1 095,5	296	27,0	V	V
Litvínovice	CB	CBu	CBu	582,2	2 032	349,0	V	V
Lnáře	ST	Bla	Bla	1 268,0	759	59,9	V	V
Ločnice	CB	TrS	TrS	1 588,0	631	39,7	V	V
Lodhěřov	JH	JHr	JHr	2 370,5	606	25,6	V	V
Lom	ST	Bla	Bla	569,9	131	23,0	V	V
Lom	TA	Tab	Tab	382,6	149	39,0	V	V
Lomnice nad Lužnicí	JH	Tre	Tre	1 890,1	1 710	90,5	V	V
Loučovice	CK	CKr	VBo	4 201,1	1 858	44,2	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Lužice	PT	Pra	Net	319,2	38	11,9	V	V
Lužnice	JH	Tre	Tre	1 214,4	431	35,5	V	V
Mačkov	ST	Bla	Bla	507,6	287	56,5	V	V
Mahouš	PT	Pra	Net	596,3	150	25,2	V	V
Majdalena	JH	Tre	Tre	1 296,3	483	37,3	V	V
Malenice	ST	Sta	Vln	985,9	652	66,1	V	V
Malonty	CK	Kap	Kap	6 129,0	1 239	20,2	V	V
Malovice	PT	Pra	Net	2 514,2	626	24,9	V	V
Malšice	TA	Tab	Tab	3 860,9	1 799	46,6	V	V
Malšín	CK	CKr	VBo	2 710,7	126	4,7	V	V
Mazelov	CB	CBu	CBu	863,0	214	24,8	V	V
Mažice	TA	Sob	VLu	551,6	118	21,4	V	V
Mečichov	ST	Sta	Sta	885,6	248	28,0	V	V
Měky nec	ST	Vod	Vod	349,0	31	8,9	V	V
Meziříčí	TA	Tab	Tab	575,3	165	28,7	V	V
Mezná	TA	Sob	Sob	507,6	113	22,3	V	V
Mičovice	PT	Pra	Pra	2 338,3	324	13,9	V	V
Milejovice	ST	Sta	Vln	622,6	68	10,9	V	V
Milevsko	PI	Mil	Mil	4 229,7	9 128	215,8	M	M
Miloňovice	ST	Sta	Sta	628,4	295	47,0	V	V
Minice	PI	Pis	Mrv	349,5	35	10,0	V	V
Mirkovice	CK	CKr	CKr	1 549,9	438	28,3	V	V
Mirotice	PI	Pis	Mrt	2 560,0	1 182	46,2	V	V
Mirovice	PI	Pis	Mrv	2 204,2	1 605	72,8	V	V
Mišovice	PI	Pis	Mrv	1 480,7	216	14,6	V	V
Mladá Vožice	TA	Tab	MVo	3 158,2	2 722	86,2	V	V
Mladošovice	CB	TrS	TrS	1 751,8	286	16,3	V	V
Mlýny	TA	Tab	Tab	770,0	138	17,9	V	V
Mnichov	ST	Sta	Sta	831,2	249	30,0	V	V
Modrá Hůrka	CB	Tyn	Tyn	395,5	68	17,2	V	V
Mojné	CK	CKr	CKr	850,4	219	25,8	V	V
Mokrý Lom	CB	CBu	CBu	355,0	97	27,3	V	V
Mutěnice	ST	Sta	Sta	228,4	209	91,5	V	V
Mydlovary	CB	CBu	Zlv	413,4	308	74,5	V	V
Myslín	PI	Pis	Mrv	415,4	87	20,9	V	V
Myslkovice	TA	Sob	Sob	487,8	365	74,8	V	V
Myštice	ST	Bla	Bla	1 599,8	291	18,2	V	V
Nadějkov	TA	Tab	Tab	2 408,8	739	30,7	V	V
Nákří	CB	CBu	HVI	668,8	218	32,6	V	V
Nasavrky	TA	Tab	Tab	146,3	65	44,4	V	V
Nebahovy	PT	Pra	Pra	1 627,5	442	27,2	V	V
Nebřehovice	ST	Sta	Sta	518,9	131	25,3	V	V
Nedabyle	CB	CBu	CBu	237,7	303	127,5	V	V
Němčice	PT	Pra	Net	414,8	187	45,1	V	V
Němčice	ST	Sta	Vln	275,5	107	38,8	V	V
Němětice	ST	Sta	Vln	369,2	116	31,4	V	V
Nemyšl	TA	Tab	Tab	1 419,9	286	20,1	V	V
Neplachov	CB	CBu	CBu	1 088,2	349	32,1	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Nerestce	PI	Pis	Mrv	467,9	103	22,0	V	V
Netolice	PT	Pra	Net	2 634,7	2 700	102,5	V	V
Netřebice	CK	Kap	Kap	1 336,0	464	34,7	V	V
Nevězice	PI	Pis	Mrv	984,6	153	15,5	V	V
Nicov	PT	Vim	Vim	1 377,9	74	5,4	V	V
Nihošovice	ST	Sta	Vln	893,5	302	33,8	V	V
Nišovice	ST	Sta	Vln	625,1	222	35,5	V	V
Nová Bystřice	JH	JHr	NBs	8 177,5	3 365	41,2	M	M
Nová Olešná	JH	JHr	JHr	723,1	108	14,9	V	V
Nová Pec	PT	Pra	Vol	6 638,2	546	8,2	V	V
Nová Včelnice	JH	JHr	JHr	1 010,3	2 406	238,1	M	V
Nová Ves	CB	CBu	CBu	586,1	680	116,0	V	V
Nová Ves	CK	CKr	CKr	994,0	421	42,4	V	V
Nová Ves	ST	Sta	Vln	852,2	71	8,3	V	V
Nová Ves nad Lužnicí	JH	Tre	CVe	2 376,2	376	15,8	V	V
Nová Ves u Chýnova	TA	Tab	Tab	662,3	270	40,8	V	V
Nová Ves u Mladé Vožice	TA	Tab	MVo	1 174,3	182	15,5	V	V
Nové Hrady	CB	TrS	NHr	7 967,6	2 558	32,1	V	V
Nové Hutě	PT	Vim	Vim	2 324,4	79	3,4	V	V
Novosedly	ST	Sta	Sta	844,2	355	42,1	V	V
Novosedly nad Nežárkou	JH	Tre	Tre	4 466,2	623	14,0	V	V
Okrouhlá	PI	Mil	Mil	437,5	73	16,7	V	V
Okrouhlá Radouň	JH	JHr	JHr	908,0	189	20,8	V	V
Oldřichov	TA	Tab	MVo	1 010,8	232	23,0	V	V
Olešná	PI	Pis	Pis	525,1	103	19,6	V	V
Olešnice	CB	TrS	TrS	2 353,8	766	32,5	V	V
Olešník	CB	CBu	HVI	2 353,2	751	31,9	V	V
Olšovice	PT	Pra	Net	357,7	43	12,0	V	V
Omlenice	CK	Kap	Kap	1 379,1	490	35,5	V	V
Opařany	TA	Tab	Tab	3 143,3	1 380	43,9	V	V
Orlík nad Vltavou	PI	Pis	Mrv	904,0	330	36,5	V	V
Osek	PI	Mil	Mil	528,6	117	22,1	V	V
Osek	ST	Sta	Sta	1 392,2	686	49,3	V	V
Oslov	PI	Pis	Pis	1 937,0	347	17,9	V	V
Ostrolovský Újezd	CB	TrS	TrS	382,6	148	38,7	V	V
Ostrovec	PI	Pis	Pis	2 056,1	425	20,7	V	V
Paračov	ST	Sta	Sta	458,9	90	19,6	V	V
Paseky	PI	Pis	Pro	2 517,7	139	5,5	V	V
Peč	JH	Dac	Dac	1 814,6	397	21,9	V	V
Pěčnov	PT	Pra	Pra	198,5	121	61,0	V	V
Petřikov	CB	TrS	TrS	1 936,4	274	14,2	V	V
Písečné	JH	Dac	Slv	3 353,2	562	16,8	V	V
Písek	PI	Pis	Pis	6 323,0	29 972	474,0	M	M
Pístitina	JH	JHr	JHr	1 018,4	192	18,9	V	V
Pištín	CB	CBu	Zlv	1 403,4	550	39,2	V	V
Pivkovice	ST	Vod	Vod	316,8	78	24,6	V	V
Planá	CB	CBu	CBu	418,7	279	66,6	V	V
Planá nad Lužnicí	TA	Tab	SUs	2 142,3	3 544	165,4	M	M

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Plav	CB	CBu	CBu	510,3	386	75,6	V	V
Plavsko	JH	JHr	JHr	1 086,4	448	41,2	V	V
Pleše	JH	JHr	JHr	983,1	183	18,6	V	V
Pluhův Žďár	JH	JHr	JHr	3 337,3	597	17,9	V	V
Podolí I	PI	Pis	Pis	896,2	349	38,9	V	V
Pohnánek	TA	Tab	Tab	249,9	59	23,6	V	V
Pohnání	TA	Tab	Tab	357,2	74	20,7	V	V
Pohorovice	ST	Vod	Vod	519,0	83	16,0	V	V
Pohorská Ves	CK	Kap	Kap	8 125,7	315	3,9	V	V
Pojbuky	TA	Tab	Tab	737,9	114	15,5	V	V
Polště	JH	JHr	JHr	413,3	107	25,9	V	V
Ponědraž	JH	Tre	Tre	580,0	107	18,5	V	V
Ponědrážka	JH	Tre	Tre	636,5	80	12,6	V	V
Popelín	JH	JHr	JHr	1 346,4	501	37,2	V	V
Pracejovice	ST	Sta	Sta	800,0	318	39,8	V	V
Prachatice	PT	Pra	Pra	3 891,7	11 686	300,3	M	M
Probulov	PI	Pis	Mrv	347,5	47	13,5	V	V
Protivín	PI	Pis	Pro	6 143,1	5 051	82,2	M	M
Přeborov	PI	Mil	Mil	443,5	128	28,9	V	V
Předmít	ST	Bla	Bla	1 060,2	329	31,0	V	V
Přední Výtoň	CK	CKr	VBo	7 784,1	211	2,7	V	V
Přední Zborovice	ST	Sta	Sta	293,3	63	21,5	V	V
Předotice	PI	Pis	Pis	2 144,3	448	20,9	V	V
Předslavice	ST	Sta	Vln	1 157,9	263	22,7	V	V
Přehořov	TA	Sob	Sob	955,3	344	36,0	V	V
Přechovice	ST	Sta	Vln	395,0	114	28,9	V	V
Přeštěnice	PI	Mil	Mil	977,8	290	29,7	V	V
Přešťovice	ST	Sta	Sta	1 045,1	420	40,2	V	V
Příbraz	JH	JHr	JHr	710,8	252	35,5	V	V
Přídolí	CK	CKr	CKr	4 001,5	654	16,3	V	V
Přísečná	CK	CKr	CKr	626,3	195	31,1	V	V
Psárov	TA	Tab	Tab	1 088,8	137	12,6	V	V
Putim	PI	Pis	Pis	1 041,2	496	47,6	V	V
Radějovice	ST	Sta	Sta	225,3	34	15,1	V	V
Radenín	TA	Tab	Tab	2 691,8	492	18,3	V	V
Radětice	TA	Tab	Bec	1 471,4	220	15,0	V	V
Radhostice	PT	Pra	Pra	1 040,0	174	16,7	V	V
Radimovice u Tábora	TA	Tab	Tab	266,6	63	23,6	V	V
Radimovice u Želče	TA	Tab	Tab	447,8	375	83,8	V	V
Radkov	TA	Tab	Tab	538,0	170	31,6	V	V
Radomyšl	ST	Sta	Sta	2 520,3	1 183	46,9	V	V
Radošovice	CB	CBu	CBu	777,66	180	23,2	V	V
Radošovice	ST	Sta	Sta	1 020,7	663	65,0	V	V
Rakovice	PI	Pis	Mrt	1 047,6	218	20,8	V	V
Rapšach	JH	Tre	SuL	2 838,0	587	20,7	V	V
Rataje	TA	Tab	Bec	1 076,7	202	18,8	V	V
Ratiboř	JH	JHr	JHr	1 168,5	181	15,5	V	V
Ratibořské Hory	TA	Tab	Tab	2 113,5	739	35,0	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Ražice	PI	Pis	Pis	1 071,1	410	38,3	V	V
Rodná	TA	Tab	Tab	914,2	88	9,6	V	V
Rodvínov	JH	JHr	JHr	1 271,4	459	36,1	V	V
Roseč	JH	JHr	JHr	546,4	205	37,5	V	V
Rosička	JH	JHr	JHr	394,5	60	15,2	V	V
Roudná	TA	Sob	Sob	365,2	529	144,9	V	V
Roudné	CB	CBu	CBu	382,8	801	209,3	V	V
Rovná	ST	Sta	Sta	434,2	252	58,0	V	V
Rožmberk nad Vltavou	CK	CKr	VBo	2 481,3	367	14,8	V	V
Rožmitál na Šumavě	CK	Kap	Kap	4 288,2	431	10,1	V	V
Rudolfov	CB	CBu	CBu	319,9	2 410	753,4	M	V
Řemíčov	TA	Tab	MVo	433,2	74	17,1	V	V
Řepeč	TA	Tab	Tab	1 278,6	254	19,9	V	V
Řepice	ST	Sta	Sta	428,3	453	105,8	V	V
Římov	CB	CBu	CBu	1 528,3	745	48,8	V	V
Řípec	TA	Sob	VLu	740,9	295	39,8	V	V
Sedlec	CB	CBu	CBu	2 025,3	489	24,2	V	V
Sedlečko u Soběslavě	TA	Sob	Sob	286,1	104	36,4	V	V
Sedlice	ST	Bla	Bla	3 052,0	1 307	42,8	V	V
Sepekov	PI	Mil	Mil	2 852,4	1 345	47,2	V	V
Sezimovo Ústí	TA	Tab	SUs	844,2	7 338	869,2	M	M
Skalice	TA	Sob	Sob	1 507,6	458	30,4	V	V
Skály	PI	Pis	Pro	1 776,3	277	15,6	V	V
Skály	ST	Sta	Sta	506,4	71	14,0	V	V
Skočice	ST	Vod	Vod	981,6	218	22,2	V	V
Skopytce	TA	Tab	Tab	710,1	150	21,1	V	V
Skrýchov u Malšic	TA	Tab	Tab	701,1	128	18,3	V	V
Slabčice	PI	Pis	Pis	1 748,0	306	17,5	V	V
Slaník	ST	Sta	Sta	297,2	153	51,5	V	V
Slapsko	TA	Tab	MVo	909,2	156	17,2	V	V
Slapy	TA	Tab	Tab	632,3	482	76,2	V	V
Slavče	CB	TrS	TrS	1 628,1	556	34,2	V	V
Slavonice	JH	Dac	Slv	4 578,9	2 650	57,9	V	V
Smetanova Lhota	PI	Pis	Mrt	1 305,3	273	20,9	V	V
Smilovy Hory	TA	Tab	MVo	2 081,6	389	18,7	V	V
Smržov	JH	Tre	Tre	1 090,3	96	8,8	V	V
Soběnov	CK	Kap	Kap	1 251,1	347	27,7	V	V
Soběslav	TA	Sob	Sob	1 999,6	7 285	364,3	M	M
Sousedovice	ST	Sta	Sta	408,5	268	65,6	V	V
Srnín	CK	CKr	CKr	671,7	280	41,7	V	V
Srubec	CB	CBu	CBu	600,4	1 635	272,3	V	V
Stádlec	TA	Tab	Tab	1 812,6	605	33,4	V	V
Stachy	PT	Vim	Vim	2 813,2	1 219	43,3	V	V
Staňkov	JH	Tre	Tre	1 887,6	231	12,2	V	V
Staré Hobzí	JH	Dac	Dac	2 469,9	566	22,9	V	V
Staré Hodějovice	CB	CBu	CBu	518,5	1 068	206,0	V	V
Staré Město pod Landštejnem	JH	JHr	NBs	6 917,9	518	7,5	V	V
Stehlovice	PI	Mil	Mil	448,2	103	23,0	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Stožec	PT	Pra	Vol	10 478,0	208	2,0	V	V
Stožice	ST	Vod	Vod	759,4	295	38,9	V	V
Strakonice	ST	Sta	Sta	3 468,3	23 278	671,2	M	M
Strašice	ST	Sta	Sta	812,7	182	22,4	V	V
Stráž nad Nežárkou	JH	JHr	JHr	3 629,6	849	23,4	V	V
Strážkovice	CB	CBu	CBu	1 006,8	391	38,8	V	V
Strážný	PT	Vim	Vim	4 964,0	463	9,3	V	V
Strmilov	JH	JHr	JHr	3 058,6	1 436	47,0	V	V
Strunkovice nad Blanicí	PT	Pra	Pra	2 467,7	1 167	47,3	V	V
Strunkovice nad Volyňkou	ST	Sta	Vln	378,9	110	29,0	V	V
Strýčice	CB	CBu	CBu	195,0	50	25,6	V	V
Střelské Hoštice	ST	Sta	Sta	2 083,5	916	44,0	V	V
Stříbřec	JH	Tre	Tre	1 896,0	465	24,5	V	V
Střítež	CK	Kap	Kap	837,7	407	48,6	V	V
Střížov	CB	CBu	CBu	466,2	190	40,8	V	V
Střížovice	JH	JHr	JHr	1 235,0	577	46,7	V	V
Studená	JH	Dac	Dac	4 495,6	2 411	53,6	V	V
Sudoměřice u Bechyně	TA	Tab	Bec	2 488,0	679	27,3	V	V
Sudoměřice u Tábora	TA	Tab	Tab	341,7	293	85,8	V	V
Suchdol nad Lužnicí	JH	Tre	SuL	6 386,9	3 652	57,2	M	M
Svatá Maří	PT	Vim	Vim	1 271,0	562	44,2	V	V
Svatý Jan nad Malší	CB	TrS	TrS	1 295,2	507	39,1	V	V
Světce	JH	JHr	JHr	757,8	149	19,7	V	V
Světlík	CK	CKr	CKr	2 689,6	258	9,6	V	V
Sviny	TA	Sob	VLu	1 124,1	325	28,9	V	V
Svrabov	TA	Tab	Tab	372,8	59	15,8	V	V
Šebířov	TA	Tab	MVo	2 320,5	364	15,7	V	V
Ševětín	CB	CBu	CBu	810,8	1 353	166,9	V	V
Škvořetice	ST	Bla	Bla	956,4	333	34,8	V	V
Štěchovice	ST	Sta	Sta	729,1	223	30,6	V	V
Štěkeň	ST	Sta	Sta	1 446,7	833	57,6	V	V
Štěpánovice	CB	CBu	Lis	1 461,2	709	48,5	V	V
Šumavské Hoštice	PT	Vim	Vim	835,7	386	46,2	V	V
Tábor	TA	Tab	Tab	6 221,2	35 593	572,1	M	M
Tálín	PI	Pis	Pro	418,7	160	38,2	V	V
Temelín	CB	Tyn	Tyn	5 040,4	820	16,3	V	V
Temešvár	PI	Pis	Pis	526,0	117	22,3	V	V
Těšovice	PT	Pra	Pra	837,3	281	33,6	V	V
Tchořovice	ST	Bla	Bla	1 024,1	236	23,1	V	V
Trhové Sviny	CB	TrS	TrS	5 280,4	4 871	92,3	M	M
Truskovice	ST	Vod	Vod	622,2	177	28,5	V	V
Třebějice	TA	Sob	Sob	612,3	71	11,6	V	V
Třebětice	JH	Dac	Dac	691,1	304	44,0	V	V
Třebohostice	ST	Sta	Sta	974,5	305	31,3	V	V
Třeboň	JH	Tre	Tre	9 833,6	8 782	89,3	M	M
Třešovice	ST	Sta	Sta	428,6	86	20,1	V	V
Tučapy	TA	Sob	Sob	1 856,5	782	42,1	V	V
Turovec	TA	Tab	Tab	1 324,8	231	17,4	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

pokračování

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Tvrzice	PT	Pra	Pra	316,4	114	36,0	V	V
Týn nad Vltavou	CB	Tyn	Tyn	4 302,6	8 528	198,2	M	M
Újezdec	JH	JHr	JHr	422,2	72	17,1	V	V
Újezdec	PT	Pra	Pra	289,8	58	20,0	V	V
Úlehle	ST	Sta	Sta	655,7	104	15,9	V	V
Únice	ST	Sta	Sta	558,2	52	9,3	V	V
Úsilné	CB	CBu	CBu	303,5	368	121,3	V	V
Ústrašice	TA	Tab	Tab	740,0	286	38,7	V	V
Uzenice	ST	Bla	Bla	537,6	130	24,2	V	V
Uzeničky	ST	Bla	Bla	662,4	136	20,5	V	V
Vacov	PT	Vim	Vim	3 520,5	1 342	38,1	V	V
Vacovice	ST	Sta	Vln	259,6	69	26,6	V	V
Val	TA	Sob	VLu	1 637,1	224	13,7	V	V
Varvažov	PI	Pis	Mrt	2 514,5	199	7,9	V	V
Včelná	CB	CBu	CBu	370,7	1 573	424,4	V	V
Velešín	CK	Kap	Kap	1 323,6	4 028	304,3	M	M
Velká Turná	ST	Sta	Sta	753,2	158	21,0	V	V
Velký Ratmírov	JH	JHr	JHr	1 360,4	212	15,6	V	V
Vesce	TA	Sob	Sob	744,2	242	32,5	V	V
Veselí nad Lužnicí	TA	Sob	VLu	2 955,9	6 607	223,5	M	M
Veselíčko	PI	Mil	Mil	450,9	189	41,9	V	V
Větřní	CK	CKr	CKr	2 771,3	4 106	148,2	M	M
Věžovatá Pláně	CK	CKr	CKr	479,5	123	25,7	V	V
Vícemil	JH	JHr	JHr	381,9	78	20,4	V	V
Vídov	CB	CBu	CBu	123,1	464	377,0	V	V
Vílice	TA	Tab	MVo	709,7	173	24,4	V	V
Vimperk	PT	Vim	Vim	8 002,7	7 863	98,3	M	M
Višňová	JH	JHr	JHr	579,1	80	13,8	V	V
Vítějovice	PT	Pra	Pra	1 180,5	484	41,0	V	V
Vitín	CB	CBu	CBu	761,6	336	44,1	V	V
Vlachovo Březí	PT	Pra	Pra	1 997,1	1 699	85,1	V	V
Vlastec	PI	Pis	Pis	750,2	196	26,1	V	V
Vlastiboř	TA	Sob	Sob	1 719,1	319	18,6	V	V
Vlčetínec	JH	JHr	JHr	622,0	53	8,5	V	V
Vlčeves	TA	Tab	Tab	637,7	73	11,5	V	V
Vlkov	CB	CBu	CBu	576,2	19	3,3	V	V
Vlkov	TA	Sob	VLu	654,6	149	22,8	V	V
Vlksice	PI	Mil	Mil	837,1	132	15,8	V	V
Vodice	TA	Tab	Tab	1 524,4	180	11,8	V	V
Vodňany	ST	Vod	Vod	3 633,8	7 025	193,3	M	M
Vojníkov	PI	Pis	Pis	1 177,9	63	5,4	V	V
Volary	PT	Pra	Vol	10 762,6	4 015	37,3	M	M
Volenice	ST	Sta	Sta	1 595,3	545	34,2	V	V
Volfířov	JH	Dac	Dac	3 279,2	702	21,4	V	V
Volyně	ST	Sta	Vln	2 058,1	3 155	153,3	M	M
Vrábče	CB	CBu	CBu	1 571,6	566	36,0	V	V
Vráto	CB	CBu	CBu	152,5	272	178,3	V	V
Vráž	PI	Pis	Pis	738,1	280	37,9	V	V

Příloha 2 Přehled obcí v Jihočeském kraji a jejich zařazení do venkovského a městského prostoru

dokončení

Název obce / města	Okres	Správní obvod obce s rozšířenou působností	Správní obvod pověřeného obecního úřadu	Výměra (ha) k 31.12.2008	Počet obyvatel k 31.12.2008	Hustota zalidnění (osoby/km ²)	Prostor (M - městský, V - venkovský)	
							varianta kapitoly:	
							2. krajská	3. ČR
Vrbice	PT	Vim	Vim	228,2	70	30,7	V	V
Vrcovice	PI	Pis	Pis	551,7	141	25,6	V	V
Všemyslice	CB	Tyn	Tyn	2 813,3	963	34,2	V	V
Vydří	JH	JHr	JHr	584,8	125	21,4	V	V
Vyšší Brod	CK	CKr	VBo	6 975,7	2 641	37,9	V	V
Záblatí	JH	Tre	Tre	1 028,1	82	8,0	V	V
Záblatí	PT	Pra	Pra	2 449,0	364	14,9	V	V
Záboří	CB	CBu	CBu	1 657,3	313	18,9	V	V
Záboří	ST	Bla	Bla	685,1	309	45,1	V	V
Zábrdí	PT	Pra	Pra	489,8	46	9,4	V	V
Zadní Střítež	TA	Tab	Tab	498,3	32	6,4	V	V
Zahájí	CB	CBu	Zlv	450,6	438	97,2	V	V
Zahorčice	ST	Sta	Sta	362,8	63	17,4	V	V
Záhoří	JH	JHr	JHr	361,2	121	33,5	V	V
Záhoří	PI	Pis	Pis	1 471,8	771	52,4	V	V
Záhoří	TA	Tab	Bec	402,2	59	14,7	V	V
Zahrádky	JH	JHr	JHr	820,0	234	28,5	V	V
Zálezly	PT	Vim	Vim	931,0	311	33,4	V	V
Zálší	TA	Sob	VLu	891,4	261	29,3	V	V
Závraty	CB	CBu	CBu	208,0	37	17,8	V	V
Zbelítov	PI	Mil	Mil	299,6	333	111,2	V	V
Zběšičky	PI	Mil	Mil	591,9	140	23,7	V	V
Zbytiny	PT	Pra	Vol	3 904,5	320	8,2	V	V
Zdítov	PT	Vim	Vim	3 194,4	1 722	53,9	V	V
Zhoř	PI	Mil	Mil	1 212,4	265	21,9	V	V
Zhoř u Mladé Vožice	TA	Tab	MVo	317,0	89	28,1	V	V
Zhoř u Tábora	TA	Tab	Tab	462,5	164	35,5	V	V
Zlatá Koruna	CK	CKr	CKr	880,6	728	82,7	V	V
Zliv	CB	CBu	Zlv	1 420,5	3 708	261,0	M	M
Zlukov	TA	Sob	VLu	601,7	252	41,9	V	V
Zubčice	CK	CKr	CKr	949,0	406	42,8	V	V
Zvěrotice	TA	Sob	Sob	640,3	377	58,9	V	V
Zvíkov	CB	CBu	Lis	964,2	275	28,5	V	V
Zvíkov	CK	Kap	Kap	290,5	62	21,3	V	V
Zvíkovské Podhradí	PI	Pis	Pis	436,3	189	43,3	V	V
Zvotoky	ST	Sta	Sta	392,8	66	16,8	V	V
Žabovřesky	CB	CBu	CBu	1 184,2	421	35,6	V	V
Žár	CB	TrS	NHr	1 508,0	322	21,4	V	V
Žárovná	PT	Vim	Vim	241,4	117	48,5	V	V
Žďár	JH	JHr	JHr	712,7	89	12,5	V	V
Žďár	PI	Pis	Pro	1 597,2	237	14,8	V	V
Želeč	TA	Tab	Tab	1 572,8	918	58,4	V	V
Želnavá	PT	Pra	Vol	1 034,2	141	13,6	V	V
Žernovice	PT	Pra	Pra	529,2	247	46,7	V	V
Žimutice	CB	Tyn	Tyn	3 173,5	597	18,8	V	V
Žíšov	TA	Sob	VLu	472,8	186	39,3	V	V
Županovice	JH	Dac	Slv	447,6	53	11,8	V	V

Pozn. Tučným písmem jsou zvýrazněny obce se statutem města platným k 31. 12. 2008

Příloha 3 Seznam správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem v Jihočeském kraji

Správní obvod pověřeného obecního úřadu			Příslušnost do					
Kód POU	název obce	zkratka ČSÚ	správního obvodu obce s rozšířenou působností			okresu		
			Kód ORP	název obce	zkratka ČSÚ	Kód okresu	název okresu	zkratka ČSÚ
31011	Blatná	<i>Bla</i>	3101	Blatná	<i>Bla</i>	CZ0316	Strakonice	ST
31021	České Budějovice	<i>CBu</i>	3102	České Budějovice	<i>CBu</i>	CZ0311	České Budějovice	CB
31022	Hluboká nad Vltavou	<i>HVI</i>	3102	České Budějovice	<i>CBu</i>	CZ0311	České Budějovice	CB
31023	Lišov	<i>Lis</i>	3102	České Budějovice	<i>CBu</i>	CZ0311	České Budějovice	CB
31024	Zliv	<i>Zlv</i>	3102	České Budějovice	<i>CBu</i>	CZ0311	České Budějovice	CB
31031	Český Krumlov	<i>CKr</i>	3103	Český Krumlov	<i>CKr</i>	CZ0312	Český Krumlov	CK
31032	Horní Planá	<i>HPI</i>	3103	Český Krumlov	<i>CKr</i>	CZ0312	Český Krumlov	CK
31033	Vyšší Brod	<i>VBo</i>	3103	Český Krumlov	<i>CKr</i>	CZ0312	Český Krumlov	CK
31039	Vojenský újezd Boletice	<i>VUo</i>	3103	Český Krumlov	<i>CKr</i>	CZ0312	Český Krumlov	CK
31041	Dačice	<i>Dac</i>	3104	Dačice	<i>Dac</i>	CZ0313	Jindřichův Hradec	JH
31042	Slavonice	<i>Slv</i>	3104	Dačice	<i>Dac</i>	CZ0313	Jindřichův Hradec	JH
31051	Jindřichův Hradec	<i>JHr</i>	3105	Jindřichův Hradec	<i>JHr</i>	CZ0313	Jindřichův Hradec	JH
31052	Nová Bystřice	<i>NBs</i>	3105	Jindřichův Hradec	<i>JHr</i>	CZ0313	Jindřichův Hradec	JH
31061	Kaplice	<i>Kap</i>	3106	Kaplice	<i>Kap</i>	CZ0312	Český Krumlov	CK
31071	Milevsko	<i>Mil</i>	3107	Milevsko	<i>Mil</i>	CZ0314	Písek	PI
31081	Mirotice	<i>Mrt</i>	3108	Písek	<i>Pis</i>	CZ0314	Písek	PI
31082	Mirovice	<i>Mrv</i>	3108	Písek	<i>Pis</i>	CZ0314	Písek	PI
31083	Písek	<i>Pis</i>	3108	Písek	<i>Pis</i>	CZ0314	Písek	PI
31084	Protivín	<i>Pro</i>	3108	Písek	<i>Pis</i>	CZ0314	Písek	PI
31091	Netolice	<i>Net</i>	3109	Prachatice	<i>Pra</i>	CZ0315	Prachatice	PT
31092	Prachatice	<i>Pra</i>	3109	Prachatice	<i>Pra</i>	CZ0315	Prachatice	PT
31093	Volary	<i>Vol</i>	3109	Prachatice	<i>Pra</i>	CZ0315	Prachatice	PT
31101	Soběslav	<i>Sob</i>	3110	Soběslav	<i>Sob</i>	CZ0317	Tábor	TA
31102	Veselí nad Lužnicí	<i>VLu</i>	3110	Soběslav	<i>Sob</i>	CZ0317	Tábor	TA
31111	Strakonice	<i>Sta</i>	3111	Strakonice	<i>Sta</i>	CZ0316	Strakonice	ST
31112	Volyně	<i>Vln</i>	3111	Strakonice	<i>Sta</i>	CZ0316	Strakonice	ST
31121	Bechyně	<i>Bec</i>	3112	Tábor	<i>Tab</i>	CZ0317	Tábor	TA
31122	Mladá Vožice	<i>MVo</i>	3112	Tábor	<i>Tab</i>	CZ0317	Tábor	TA
31123	Sezimovo Ústí	<i>SUs</i>	3112	Tábor	<i>Tab</i>	CZ0317	Tábor	TA
31124	Tábor	<i>Tab</i>	3112	Tábor	<i>Tab</i>	CZ0317	Tábor	TA
31131	Nové Hradky	<i>NHr</i>	3113	Trhové Sviny	<i>TrS</i>	CZ0311	České Budějovice	CB
31132	Trhové Sviny	<i>TrS</i>	3113	Trhové Sviny	<i>TrS</i>	CZ0311	České Budějovice	CB
31141	České Velenice	<i>CVe</i>	3114	Třeboň	<i>Tre</i>	CZ0313	Jindřichův Hradec	JH
31142	Suchdol nad Lužnicí	<i>SuL</i>	3114	Třeboň	<i>Tre</i>	CZ0313	Jindřichův Hradec	JH
31143	Třeboň	<i>Tre</i>	3114	Třeboň	<i>Tre</i>	CZ0313	Jindřichův Hradec	JH
31151	Týn nad Vltavou	<i>Tyn</i>	3115	Týn nad Vltavou	<i>Tyn</i>	CZ0311	České Budějovice	CB
31161	Vimperk	<i>Vim</i>	3116	Vimperk	<i>Vim</i>	CZ0315	Prachatice	PT
31171	Vodňany	<i>Vod</i>	3117	Vodňany	<i>Vod</i>	CZ0316	Strakonice	ST

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

- [1] Rozvoj venkova v Jihočeském kraji v letech 2000 – 2006. ČSÚ, České Budějovice, 2007 (Informace o regionech, městech a obcích, kód 13-3136-07)
- [2] Varianty vymezení VENKOVA a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006. ČSÚ, Praha, 2008 (Informace o regionech, městech a obcích, kód e-13-80-08)
- [3] Strukturální výsledky za zemědělství v roce 2007, Analytické vyhodnocení. ČSÚ, Praha, 2009 (Životní prostředí, zemědělství; kód 2127-09)
- [4] Politika rozvoje venkova v období 2007 – 2013, Evropská komise, http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm
- [5] Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013, MZe ČR, Praha, duben 2006
- [6] Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, MZe ČR, VÚZE Praha, Praha, listopad 2008, <http://www.mze.cz/Index.aspx?typ=2&ch=74&ids=2406&val=2406>
- [7] Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013, 2007, http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/predstavujeme/NSRR_final_1.pdf
- [8] Strategie regionálního rozvoje České republiky MMR ČR, Praha, květen 2006
- [9] Venkov, typologie venkovského prostoru, Radim Perlín, 1998, <http://web.mvcr.cz/archiv2008/odbor/reforma/perlin.pdf>
- [10] Prostorový rozvoj a plánování jako společné téma regionální politiky, územního plánování a evropské integrace, Sborník ze semináře, MMR ČR a VŠE Praha, Praha 15. 6. 2006
- [11] Poziční dokument menších měst a venkova – Rozvoj venkova v letech 2007 – 2013 financovaný z prostředků Společné zemědělské politiky a Politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, SMO
- [12] Dojížďkový přístup k vymezení městského, příměstského a venkovského obyvatelstva v České republice, Jana Vobecká *in* Demografie 1/2009, str. 14 - 23
- [13] Venkovský prostor a jeho oživení, Jan Binek a kol., GaREP, Brno, 2007, Základní metodicko-teoretické poznatky z výzkumného úkolu MMR WB 29- 04
- [14] Kohezní politika: Osídlení v České republice, Partnerství měst a venkova. L. Kašparová, M. Půček a kolektiv, MMR Praha, ÚÚR Brno, 2009
- [15] Regionální operační program NUTS II Jihozápad pro období 2007 – 2013 (revize č.2 ke dni 29.8.2008), Region soudržnosti NUTS II Jihozápad, 7. listopadu 2007
- [16] Prováděcí dokument ROP NUTS II Jihozápad pro období 2007 – 2013 (verze 3.0, revize ke dni 1. 3. 2009), Region soudržnosti NUTS II Jihozápad, 2007
- [17] Program rozvoje Jihočeského kraje, schválen zastupitelstvem kraje 27. května 2008, [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=710&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=710&par[lang]=CS)

Internetové adresy:

Český statistický úřad - <http://www.czso.cz>

Ministerstvo pro místní rozvoj - <http://www.mmr.cz/>

Ministerstvo zemědělství - <http://www.mze.cz/>

Ministerstvo životního prostředí - <http://www.mzp.cz/>

Ministerstvo financí - <http://www.mfcr.cz/>

Ústav územního rozvoje Brno - <http://www.uur.cz/>

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem - <http://www.uhul.cz/>

INFO VENKOV - nový portál zaměřený na rozvoj venkova (připravuje Ústav zemědělských a potravinářských informací) - <http://www.infovenkov.cz/>